IV
Ж
16.082/1889

Посланник

Письмо Церковно-Народное

1889.

СВЯЩ. Л. ДЖУЛЫНЬСКІЙ
Редакторъ „Посланника"
и „Книжочокъ миссійныхъ"
ВЪ ЛАПШИНѢ ПОЧТА БЕРЕЖАНЫ.

33162
ТА

Джулыньскій
Редакторъ

СВЯЩ. Л. ДЖУЛЫНЬСКІЙ
РЕДАКТОРЪ „ПОСЛАННИКА"
ЛАПШИНЪ п. БЕРЕЖАНЫ.

P/T 105 (c47.746)

IV
Ж-16082

ЧИСЛО НА ОКАЗЪ!

Ч. I. Дня I. цвѣтня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЕ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобоѣа. Св. ап. Паволъ.

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр.

Редакторъ издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

ВО ЛЬВОВѢ

ГОСПОДИ БЛАГОСЛОВИ!

Съ тыми ѕзовами на устахъ и съ щирою молитвою въ сердцу на призваніе помочи Божои, пускаємъ въ свѣтъ межи добрѝ люди нашого любимця а того „Посланника". Мы щасливѝ, що не потребуємо єму указувати дорôгъ, котрыми маѳ ходити; не потребуємъ єму шукати корму, котрымъ маѳ живитись, и не потребуємо такъ дуже журитись о єго житя. „Азъ єсмъ путь и истина и животъ" Я єсмъ дорога и правда и житье. (Св. Ев. Іоанъ 14. 6.)

Нашъ „Посланникъ" буде ходити тôлько тыми дорогами, котрѝ указавъ Христосъ Спаситель, живитись тôлько тыми правдами, котрѝ подаѳ св. католическа церковъ, а такъ знайде и житье, бо дасть єму житье Той, що єсть паномъ житя и самъ єсть житьемъ.

Тою дорогою кто ити хоче, муситъ ступати посередъ терня и знайти противности; мы о тôмъ знаємъ и ихъ не боимся, бо вѣчна правда и справедливôсть Божа зъ ложею и злобою свѣта въ парѣ ходити не могутъ. Противно незмѣрно насъ утѣшитъ єсли для тои справы, котру въ имя Боже мы пôдняли, якусь прикрôсть або напасть — та тôлько ôтъ своихъ! — понести будемъ мусѣли. Боронити себе на вѣтеръ словами, того не зробимо нѣколи! Мы дѣломъ єдино хочемъ показати, що „у насъ не ма и зерна неправды за собою" та що мы не можемъ и не будемъ двомъ панамъ служити...

Хочемо вытревало а въ тихости и щирости серця пильно трудитись для дочасного и вѣчного добра нашого народа; здôбностей и таланту до такого дѣла не приписуємъ собѣ нѣякихъ, а всю надѣю покладаємъ на Бога и помôчь жичливыхъ и добрыхъ людей а нашихъ другôвъ и одномысленникôвъ въ той справѣ. А коли бы мы тôлько маленькій камѣнецъ або цеголку здужали покласти пôдъ той величавый Храмъ правдивои христіяньскои просвѣты на Руси, нѣчего бôльше и не бажаємъ.

„Хочемо созидати" — будовати „а не разоряти". Длятого втѣхъ Русинôвъ безъ рôжницѣ запрашаємъ до того тяжкого труду а може на тôмъ поли и при той будовѣ зôйдемъ ся всѣ разомъ и разомъ ступати будемъ що разъ дальше и що разъ высше! Во всѣхъ рѣчахъ руководитись будемъ єдино тимъ правомъ, котре лишивъ найвысшій Законодатель: „возлюби ближнёго твоёго, яко самого себе", бо тоѳ право по вѣкъ остане, хотяйбы небо и земля минутись мали.

Зъ тои дороги мы нѣколи не зôйдемъ и зôйти нам иъ не вôльно, бо она намъ переказана завѣщаньемъ — тестаментомъ. — Послухайте:

Року 1887. упокоивъ ся мой Отецъ въ 90. роцѣ житя а 60. священьства. На кёлька годинъ передъ своєю кôнчиною, до котрои бôльше лѣтъ готовились и котрои такъ горячо выжидали, сказали до цѣлои родины и численыхъ другôвъ тіи памятнѝ слова, котрыхъ до смерти не позабуду: „Жійте въ любвѣ и пріязни зô всѣми, такъ якъ я живъ цѣлый мôй вѣкъ. Я живъ, якъ Богъ приказавъ и не пригадую собѣ нынѣ жадного грѣха, котрымъ бы Бога образивъ. Умираючи виджу, що Богъ менѣ готовитъ вѣнецъ въ царствіи своимъ небеснôмъ. Любѣмъ ся, бо така єсть воля Божа и нехай намъ всѣмъ Богъ взаимно грѣхи ôтпускаѳ." Въ кôлька годинъ по той бесѣдѣ ôтдавъ свого духа Богови.

Чи такій чоловѣкъ сіяючій такою святостію и непорочностію житя и умираючій съ такимъ спокоємъ и свѣдомостію може говорити неправду, або чи такій супокôй душѣ може намъ дати сей свѣтъ?

„Безъ вѣры щастя нѣтъ!" Бути толкователёмъ тыхъ Божихъ правдъ и доводити до гаразду дочасного и щастя вѣчного нашъ народъ рускій, то наша задача и цѣль нашого „Посланника". Тôлько не судѣтъ и не осуджайте того першого єго кроку съ превеликою строгостію, бо повѣрте, що выдавати часопись на селѣ, то трудъ по надъ силы одного чоловѣка! Колись буде лучше, бо знайшли ся вже ревнѝ и щирѝ дѣлателѣ, що на той многой жатвѣ ласкаво насъ вспомагати приобѣцяли. А коли такъ сталось, то нашъ „Посланникъ" буде єдиною и тôлько такôю часописєю, якои собѣ само священьство и весь нарôдъ по серцю желаѳ и мати хоче. Мы будемъ щасливѝ, коли будемъ тôлько исполнителемъ Ихъ волѣ.

Поручаємъ тя молитвамъ Всч. Собратій, а памяти и жичливости Всѣхъ добрыхъ людей

Свящ. Л. Джулыньскій
редакторъ издатель „Посланника".

ЛЬВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА АН УРСР № 1688683

СВЯЩ. Л. ДЖУЛЫНЬСКІЙ Редакторъ „Посланника" и „Книгочей кооперативный" въ ЛАПШИНѢ ПОЧТА БЕРЕЖАНЫ

ЧИСЛО НА ОКАЗЪ!

Ч. I. Бережаны дня 1 (13) цвѣтня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця.

Поодиноке число коштує 10 кр.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Библіотека Русского Народного Дома во Львовѣ

ГОСПОДИ БЛАГОСЛОВИ!

Съ тыми словами на устахъ и съ щирою молитвою въ серцю на призванье помочи Божои, пускаемъ въ свѣтъ межи добрî люди нашого любимця а того „Посланника". Мы щасливî, що не потребуємъ єму указувати дорôгъ, котрыми має ходити; не потребуємъ єму шукати корму, котрымъ має живитись, и не потребуємъ такъ дуже журитись о єго житье. „Азъ єсмъ путь и истина и животъ" Я єсмъ дорога и правда и житье. (Св. Ев. Іоанъ 14. 6.)

Нашь „Посланникъ" буде ходити тôлько тыми дорогами, котрî указавъ Христосъ Спаситель, живитись тôлько тыми правдами, котрî подає св. католическа церковъ, а такъ знайде и житье, бо дасть єму житье Той, що єсть паномъ житя и самъ єсть житьемъ.

Тою дорогою кто ити хоче, муситъ ступати посередъ терня и знайти противности; мы о тôмъ знаємъ и ихъ не боимъ ся, бо вѣчна правда и справедливôсть Божа зъ ложею и злобою свѣта въ парѣ ходити не могутъ. Противно незмѣрно насъ утѣшитъ, єсли для тои справы, котру въ имя Боже мы пôдняли, якусь прикрôсть або напасть — та тôлько ôтъ своихъ! — понести будемъ мусѣли. Боронити себе на вѣтеръ словами, того не зробимо нѣколи! Мы дѣломъ єдино хочемъ показати, що „у насъ не ма и зерна неправды за собою" та що мы не можемъ и не будемъ двомъ панамъ служити...

Хочемъ вытревало а въ тихости и щирости серця пильно трудитись для дочасного и вѣчного добра нашого народа; здôбностей и таланту до такого дѣла не приписуємъ собѣ нѣякихъ, а всю надѣю покладаємъ на Бога и помôчь жичливыхъ и добрыхъ людей а нашихъ другôвъ и одномысленникôвъ въ той справѣ. А коли бы мы тôлько маленькій камѣнецъ або цеголку здужали покласти пôдъ той величавый Храмъ правдивои христіяньскои просвѣты на Руси, нѣчого бôльше и не бажаємъ.

„Хочемъ созидати" — будовати „а не разоряти". Длятого всѣхъ Русинôвъ безъ рôжницѣ запрашаємъ до того тяжкого труду, а може на тôмъ поли и при той будовѣ зôйдемъ ся всѣ разомъ и разомъ ступати будемъ що разъ дальше и що разъ высше! Во всѣхъ рѣчахъ руководитись будемъ єдино тымъ правомъ, котре лишивъ найвысшій Законодатель: „возлюби ближнёго твоєго, яко самого себе", бо тоє право по вѣкъ ôстане, хотяй бы небо и земля минутись мали.

Зъ тои дороги мы нѣколи не зôйдемъ и зôйти намъ не вôльно, бо она намъ переказана завѣщаньемъ — тестаментомъ. — Послухайте:

Року 1887. упокоили ся мои Отецъ въ 90. роцѣ житя а 60. священьства. На кôлька годинъ передъ своєю кôнчиною, до котрои бôльше лѣтъ готовились и котрои такъ горячо выжидали, сказали до цѣлои родины и численыхъ другôвъ тіи памятнî слова, котрыхъ до смерти не позабуду: „Жійте въ любвѣ и пріязни зô всѣми, такъ якъ я живъ цѣлый мôй вѣкъ. Я живъ, якъ Богъ приказавъ и не пригадую собѣ нынѣ жадного грѣха, котрымъ бы Бога образивъ. Умираючи виджу, що Богъ менѣ готовитъ вѣнецъ въ царствіи своимъ небеснôмъ. Любѣмъ ся, бо така єсть воля Божа и нехай намъ всѣмъ Богъ взаимно грѣхи ôтпускає." Въ кôлька годинъ по той бесѣдѣ ôтдали свого духа Богови.

Чи такій чоловѣкъ сіяючій такою святостію и непорочностію житя и умираючій съ такимъ спокоємъ и свѣдомостію може говорити неправду, або чи такій супокôй душѣ може намъ дати сей свѣтъ?

„Безъ вѣры щастя нѣтъ!" Бути толкователёмъ тыхъ Божихъ правдъ и доводити до гаразду дочасного и щастя вѣчного нашь нарôдъ рускій, то наша задача и цѣль нашого „Посланника". Тôлько не судѣтъ и не осуджайте того першого єго кроку съ превеликою строгостію, бо повѣрте, що выдавати часопись на селѣ, то трудъ по надъ силы одного чоловѣка! Колись буде лучше, бо знайшли ся вже ревнî и щирî дѣлателѣ, що на той многой жатвѣ ласкаво насъ вспомагати приобѣцяли. А коли такъ сталось, то нашь „Посланникъ" буде єдиною и тôлько такою часописею, якои собѣ само священьство и весь нарôдъ по серцю желає и мати хоче. Мы будемъ щасливî, коли будемъ тôлько выполнителемъ Ихъ волѣ.

Поручаємъ ся молитвамъ Всч. Собратій, а памяти и жичливости Всѣхъ добрыхъ людей.

Свящ. Л. Джулыньскій

редакторъ-издатель „Посланника".

„пробуйте! але я сомнѣваю ся, бо мой конѣ и чотыри и сильнѣйшѝ ôтъ вашихъ а не рушатъ зъ мѣстця“. Але такой слуги выложили конѣ, газда запрягъ свой и єще запросивъ Преосвященного до кариты. „Вьо! вьо!“ махъ! махъ! батôжкомъ, шарпъ, шарпъ важками и коники рушили. Коли тôлько рушили, то и не потребуємъ казати, що вытягнули кариту ажь на гору. И здивували ся Преосвященный и пытаютъ ся, що то значитъ; а газда тôлько усмѣхнувъ ся, погладивъ ся по лици и чупринѣ, приступивъ, поцѣлювавъ зновъ въ обѣ руки, въ голову пошкробавъ ся та повѣдає: „Тотѝ чотыри конѣ, то певно не зъ одного стада; оденъ може зô Львова, другій може зъ Вѣдня, третый зъ Кракова а четвертый зъ Рогатина. Кождый зъ нихъ радъ бы хитро-мудро жити и овесъ марнувати. Той фыркає, той дуба стає, той тагне въ право а сей въ лѣво. Кождый дивитъ ся на другого тай собѣ думає: Я не дурный тягнути, най тамтой тягне, отъ зазвычай легкоробы и дармоѣды. А у мене ось що: „то мама, а то сынъ.“ Мамѣ жаль сына, а сынови жаль мамы и обоє остатныхъ силъ добуваютъ, щобы одно другому полекшило. Та хоть тягаръ бувъ и великій, при щирой праци и охотѣ зробили своє“. А мы повѣдаємъ: може бы и Русинамъ не завадило, тую притчу собѣ запамятати!

Иванъ Болотнюкъ.

Надѣя чоловѣка.

Оденъ господаръ такъ оповѣдає: Одного разу купивъ я собѣ въ мѣстѣ щепку-грушочку и засадивъ въ своимъ огородѣ. Старанно ходивъ я коло неѣ кôлька лѣтъ и якажь велика була моя радôсть, коли на веснѣ побачивъ цвѣтъ на моєй грущѣ! Я почисливъ всѣ завязки и було ихъ рôвно сто. Зъ радости почавъ я ихъ єще разъ числити, але при той роботѣ завадивъ полою и зôрвавъ оденъ цвѣтъ. Дуже того я жаловавъ, хотѣвъ єго назадъ прилѣпити, але надармо. Такъ стративъ я одну грушку, може и смачну и дуже солодку; позôстало на деревѣ тôлько 99 завязкôвъ. Въ недовгôмъ часѣ оглядавъ я зновъ мою грушку и то власне тогды, коли денекотрѝ завязки ôтъ полудня почали вже пукати. На другій день була Велика Пятниця, въ ночи подувъ морозный вѣтеръ и зморозивъ всѣ попуканѝ завязки до одного. Позôстали тôлько тотѝ, що були ôтъ пôвночи, а було ихъ 50. Тыхъ я вже стерѣгъ, якъ ока въ головѣ, но щожь зъ того, коли всѣлякѝ хрущики, робачки въ маю, гусельницѣ завзялись на цвѣтъ моєи грушѣ такъ, що вже тôлько 25 грушочокъ маленькихъ трималось. Але за тоє росли роскôшно такъ, що я вже почавъ роздумовати, кому то я въ дарунку по кôлька грушокъ пôшлю.

Въ тôмъ зôрвала ся страшна буря и цѣлу двайцятку грушочокъ стрясла зъ дерева. Позôстало тôлько 13. Не добре число, погадавъ я собѣ и зъ того угрызку довшій часъ не оглядавъ моєи грушѣ. Ажь одного поранку погôдливого побачивъ я, що цѣлый рôй осъ обсѣло мою грушу и коли закоштовали солодечи, такъ зручно дôбрали ся до середины, що тôлько сама лушпинка позôстала. Тôлько всёго три грушокъ було не нарушеныхъ. О, тыхъ остатныхъ вже не дамъ нѣкому! Окрывъ я кожду тонкою шматинкою, привязавъ зъ осôбна до дерева, щобы нѣ буря, нѣ градъ, нѣ жадный хробакъ не добравъ ся. Одного дня, що тôлько я вставъ, иду подивитись до моєи грушѣ. О горе! бачу вôльгу, пташину зелено-жовту, якъ дôбраласъ до моихъ грушокъ и вже зъ нихъ двѣ зъѣла зô смакомъ наснѣданье.

А такъ тôлько одна позôстала. Якжежь тутъ єй житье забезпечити? Я давъ сѣтку зъ грубото дроту, черезъ котру вже нѣякій птакъ не дôстане ся. А завтра вже зôрву, бо то у насъ празникъ, покажу всѣмъ, розкраю и дамъ кождому покушати. О, такъ вже то бути муситъ, ту вже надѣя мене незаведе! — А що ся стало? Остатну мою грушку разомъ зъ клѣткою желѣзною украв тои ночи якійсь уцтивый чоловѣкъ. О такôмъ робаку и о такой птици я не думавъ.

Чи може такъ и наша надѣя на той цвѣтъ и овочь молоденькій нашого „Посланника“ насъ заведе? Хоронѣтъ насъ ôтъ морозу, насѣкомыхъ и осъ, а болото, котрымъ у насъ найперше кидаютъ, закимъ єще щось народитъ ся, мы вже самѝ зъ далека будемъ обминати!

Любый сынокъ.

Стало ся то вô Львовѣ. Оденъ зарôбникъ чуючи ся близкимъ смерти, вынявъ свою ощаднôсть зъ касы 118 зр. и сховавъ ихъ пôдъ подушку. Сынъ єго, великій урвитель, не могучи ся дождати смерти свого ôтця, а потребуючи грошей на гулятику по шинкахъ, пôдгланувъ, где отецъ сховавъ грошѣ, выкравъ ихъ и самъ утѣкъ зъ дому. А обавляючи ся, щобы єго отецъ не дôгнавъ, замкнувъ єго въ хатѣ на ключь. Съ трудомъ тôлько удало ся старому выдобути ся и повѣдомити о тôмъ поліцію. И не довго шукали за нимъ и знайшли єго на шинку, якъ съ товаришами забавлявъ ся. И було вже тôлько 112 зр. котрѝ ôтъ него ôдобрали.

Коли отецъ побачивъ, якъ єго вели до вязницѣ, сказавъ до него:

— Отъ маєшь сыну 6 крайцарôвъ, возьми!

— Та нащо менѣ ихъ? пытає сынъ.

— Якъ выйдешь зъ вязницѣ, абысь мавъ за що собѣ стрычокъ купити и повѣсити ся на немъ, бо ты бôльше не вартъ.

ПОЛІТИКА.

Повѣдаютъ люде, що безъ політики годѣ часописи обôйти ся, хотяй Богомъ а правдою сказавши таки найменше до такого ремѣсла маємъ охоты. Въ політицѣ, кажутъ, треба неразъ и манôвцями ходити, а мы на селѣ того не умѣємъ, у насъ що въ серци то и на языцѣ. Длятого и кепскй зъ насъ на селѣ політики. Та тôлько що неразъ оденъ такій кепскій сельскій політикъ въ тихости и безъ галасу бôльше добра дла народа и церкви зробитъ, якъ всѣ крикуны и премудрй політики разомъ, що часомъ єще тôлько шкоду для Руси нанесутъ.

Та щобы коли якихъ небылицъ въ політицѣ не пописати, хотяй тое всѣмъ великимъ політиканамъ уходитъ и ихъ то хлѣбъ насущный, мы въ політицѣ не будемъ „горная мудрствовати“ т. є. лѣтати по пôдъ облаки, небылицѣ, нѣсенѣтницѣ плести и песю вовну скубати, але скажемъ по просту такъ: ту стало ся тое, тамъ стало ся оное, а вы собѣ робѣтъ съ тымъ, що хочете.

Наша політика то буде політика довершенныхъ фактôвъ — событій, буде то тôлько хроника — лѣтопись. Нашъ „Посланникъ“ єсть часописею церковно-народною и науковою и хочемъ, щобы и по лѣтахъ многихъ можь до него заглянути и щобы єще дѣти и правнуки нашй зъ него щось для себе вычитали и чогось научитись могли. А въ політицѣ що? полова и сѣчка, сѣчка и полова а зерна анѣ на лѣкъ.

Але пишѣмъ політику, коли вже такъ бути муситъ: колись грибъ, то лѣзь въ борщь! А зачинаймо політику найперше ôтъ себе, бо такъ наказує намъ — політика. Найперше вамъ скажу таки такъ по просту — безъ політики —, що якось у насъ Русинôвъ нема добра. А нема добра, бо не ма єдности и згоды а знаємъ, що тôлько одна згода будує а незгода руйнує. Десь тамъ колись вражій духъ выдумавъ якихсь старыхъ и молодыхъ, твердыхъ и мягкихъ Русинôвъ и нужь одни на другихъ ворогувати. Я вже не нынѣшный а такой єще докладно не знаю, о що властиво однымъ и другимъ ходитъ, а ôтъ нѣкого того не могу довѣдатись. Може кто знає, най намъ повѣсть. Та лишень тôлько щастя, що тая вражда межи Русинами бôльше на папери и языцѣ, якъ въ дѣйсности, бôльше межи газетниками акъ гречкосѣями.

Мы собѣ хочемъ бути Русинами, якими насъ Г. Богъ сотворивъ. Любимъ свою народнôсть а чужу шануємъ, любимъ свôй языкъ, свой звычаѣ, свою пѣсню, свою земленьку св. и той воздухъ и тое соненько и всё родное а такъ серцю дороге. Почитаємъ всё, що єсть святе, чи то наше, чи чуже, любимъ нашь св. обрядъ и церковъ св. и охотно ей приказамъ повинуємъ ся, бо такъ наказує отвѣчная премудрость. Русинъ безъ церкви якъ рыба безъ водицѣ бути не може, а той и не Русинъ, що безъ церкви ся обходитъ, церквою презирає и нею и єи служителями помѣтує. Такихъ Русинôвъ мы не знаємъ, котрй церкви св. знати не хотятъ. Русинôвъ безбожникôвъ мы не потребуємъ и ихъ отрицаємъ ся.

Наша руска св. католическа церковъ то фундаментъ нашои рускои народности. Єсли на тôмъ фундаментѣ будемъ будовати, то и врата адова не одолѣютъ насъ. Длятого зачинаймо ôтъ фундаменту нашу народну політику; бо що намъ зъ того прійде, єсли-бы мы и найкрасшу крышу дахъ поставили а єго небуло бы на чѣмъ покласти? Єсли церкви рускои не буде, не буде и рускои народности. Отъ така то наша домашна політика.

О выборахъ, котрй якъ повѣдаютъ вже въ маю ôтбути ся маютъ, скажемъ тôлько тое, що ôтъ теперъ кождый повѣтъ для себе окремо выбирати буде посла до сойму. Дай Боже, щобы Русины сповнили свою повинность достойно и честно.

А що до погляду на політику всѣхъ другихъ народôвъ и цѣлого свѣта, то можна-бы однымъ словомъ такъ сказати: богато говорити а мало що слухати. Пишутъ газеты, що ихъ анѣ перечитати, говорятъ диплёматы, послы и міністры, що ихъ анѣ переслухати а чоловѣкъ въ кôнци занытає: а не знати, чи на веснѣ буде война? Одни кажутъ, що буде, а другй кажутъ, що не буде, цѣлкомъ такъ якъ стоитъ не разъ въ календари: мѣстцями буде дощь а мѣстцями погода. Я бы вамъ певно сказавъ, та тôлько бѣда, що самъ того не знаю. Але и нѣкто того не знає, Богъ оденъ вѣсть! Тôлько я собѣ тое такъ мѣркую:

Коли двохъ господарôвъ, хотяй-бы и найлучшихъ сусѣдъ пôйде до корчмы напивати ся, то зразу, коли єше не перебрали мѣрки, хорошенько и въ згодѣ съ собою розмавляютъ; но коли вже добре пôдхмилятъ свôй лобъ, то можна надѣяти ся и на певно вже сказати, що они почубятъ ся. Такъ само и народы. Всѣ зброятъ ся и зброятъ ся, а кождый клене ся, що тôлько спокою хоче и тôлько такъ для спокою шабелькою побренькує. Але прійде часъ, що схочутъ змѣряти ся съ собою, и чимъ тое пôзнѣйше наступитъ, тымъ страшнѣйшою буде вôйна, ôтъ котрои сохрани насъ Господи! Безъ вôйны трудно, щобы народы розброились а славный полководецъ прускій Мольтке такой по просту сказавъ — бо ôнъ яко воякъ не знає політики — що до вôйны прійти муситъ, бо народы бôльшого тягару на войско вже понести не могутъ.

А вся бѣда зъ того буває, що все знайде ся

якійсь штудерный нѣмецъ, що выдумає якійсь новый гверъ, котрый потрафитъ бôльше разôвъ на минуту стрѣляти. И касуютъ всѣ старый гверъ, хотяй єго въ вôйнѣ и не выпробовали, а тоє таку величезну суму грошей коштує, що ôтъ такои сумы чоловѣкови, котрый заледво колись тôлько десятку побачитъ, ажь въ головѣ тьмитъ ся. А той гверъ, що то єго теперъ запровадили и ôнъ манлихеръ — нѣбы то „маєшь лихо“ — называє ся, то вже такой не стрѣляє, але сыпле кулѣ зô своєи люфы. Пекъ єму! Я не давно дививъ ся за селомъ на таку пробу стрѣляня, та тôлько здвигнувъ раменами, бо горохомъ жменею о стѣну не годенъ такъ кидати, та сказавъ до одного официра: „побачите, що коли въ вôйнѣ такъ одни до другихъ почнете стрѣляти, то такъ выстрѣляєтесь до ноги, що потому не буде кому и вôйны выграти“. А чи не лучше бы було такъ зробити, якъ мы бы радили: Пощо то стрѣляти до чоловѣка, до такого слабого сотворѣня, отъ лучше почекати на него а ôнъ самъ умре! Добре то повѣдаютъ жартовати а не хоровати.

Сербія. Найважнѣйшимъ событіємъ остатнихъ часôвъ єсть зложенье королевскои короны черезъ сербского короля Миляна въ руки свого 14 лѣтного сына Александра. Стало ся тоє цѣлкомъ несподѣвано, и яка могла бути сему причина, всѣляко догадуютъ ся. Намъ ся видитъ, що тягаръ короны и пановаря надъ народомъ можна унести тôлько за благословеніемъ Божимъ; а ту сей король Милянъ бере цѣлкомъ самовôльно и на свôй власный розказъ и безправно розвôдъ съ правовитою своєю женою Наталіею, розлучає силою сына ôтъ матери, котру зъ краю выганяє, и допче ногами законъ вѣры христіяньскои. Чи король такъ поступаючи, може знайти миръ въ душѣ своєй и миръ у свого народа? Милянъ не знаходитъ того, тай складає корону. Ажь до повнолѣтности молодого короля рядити маютъ Сербією поставленй Миляномъ управителѣ.

Франція. Ту нема добра. Тая Франція, котра колись цѣлому свѣтови права диктовала и на котру були звернени очи цѣлого свѣта, упала дуже низько и нынѣ съ нею нѣкто и не числитъ ся. Упала черезъ свôй внутренній роздоры, колотечу, а найбôльше черезъ безвѣріе, котре зъ горы иде и переходитъ ажь до найнисшихъ верстовъ. Я собѣ пригадую, що бувъ тамъ такій случай, що одна громада на своєй радѣ постановила скасовати Бога. И здавало ся имъ, що щось страхъ мудрого, нового и небувалого постановили, а тымчасомъ єще за царя Саламона були вже такй мудрагелѣ, о котрыхъ ôнъ повѣдає: „Рече безъумный въ сердцю своимъ, нѣсть Бога.“ — Видко зъ того, що глупота чоловѣка не має границь. Мы вѣруємъ сильно въ побѣду креста св., тôлько що занѣмъ до того [прійде, потоки слёзъ и крови подаремно проляти ся могутъ.

Італія. Тая пошесть безвѣрія и гоненя церкви католическои дôйшла вже до самои столицѣ Намѣстника Христового въ Римѣ и справедливо сказавъ св. Отецъ дня 2. марта въ 80 лѣтну рôчницю свого рожденя, що церковъ св. въ Италіи бôльше єсть переслѣдованою якъ въ Турціи и межи поганами. Мы тôлько поняти не можемъ того патріотизму Италіяньского, котрый на кождôмъ кроцѣ стѣсняє свободу Головы Церкви католическои. Римъ може бути мѣстцемъ тôлько одного пануючого. И нѣчого не вартъ бы бувъ той Римъ яко столиця короля, єсли бы заразомъ не бувъ столицею свѣта католического. Та чи той блескъ и величіе церкви — не мовлю вже о тыхъ величезныхъ скарбахъ, котрй зъ цѣлого свѣта черезъ тоє до Италіи сплываютъ — чи не спадає такожь и на весь нарôдъ италіяньскій? Видко, що въ имя ложно понятого патріотизму можна и найбôльшу глупôсть и безъуміе поповнити и знайти єще оплескъ у свѣта.

Россія, Англія а навѣть и найменшй державы маютъ въ тôмъ роцѣ збôльшати свою силу воєнну. Та пощо? Якъ дожімъ, то побачимъ.

Вѣдомости.

— Цѣкавыхъ вѣдомостей и новинокъ теперъ на свѣтѣ нема. Щось цѣкавого зновити або собѣ зъ пальця выссати, то зновъ якось для насъ не выпадає. Та мало бы бути щось цѣкавого а не доброго, якъ то зазвычай теперъ бувае, то лучше най вже и не буде нѣчого; бо за новôсть цѣкаву а добру то такъ трудно не разъ, якъ въ маю за дощь.

— Тôлько наша Редакція має дла себе одну дуже милу и пріятну вѣдомôсть. Довѣдуємъ ся, що сего року маютъ пріѣхати въ даканатъ Бережаньскій Высокопреосвященный Митрополитъ зô Львова. Радуємъ ся тымъ дуже, бо удѣлятъ на мѣстци нашому „Посланникови“ свого благословенія, єсли ся окаже того достойнымъ, а нашой Редакціи припадає тая честь, повитати такъ Высокого и Достойного Гостя. А наша Редакція то не абы яка: она має свого редактора, издателя, властителя кореспондента, коректора, адміністратора, експедитора, и пр. а що найцѣкавшого всѣ тй достойники суть — въ одной особѣ! Повѣдаютъ, що великй свѣтовй, нѣмецкй або англійскй часописи маютъ о много бôльшій ôтъ нашого персоналъ. Що бôльшій, то може бути, але чи потрафил-абы котра часопись меншій мати ôтъ нашого?

— Въ якй стороны поѣдутъ на каноніческу визитацію Преосвященнй Епископы зъ Паремышля и Станиславова, напишемъ пôзнѣйше. Скажемъ тôлько, що нашъ нарôдъ съ найбôльшою честію и радостію витає всегда своихъ Князёвъ церкви а день ихъ пріѣзду єсть днемъ найбôльшои урочистости. И справедливо, бо въ Ихъ Особахъ витаємъ наслѣдникôвъ святыхъ Апостолôвъ и правдивыхъ посланникôвъ Божихъ.

— Зъ Кійданова намъ пишутъ: У насъ стало ся велике нещастье. Арендаръ зъ корчмы утѣкъ. А мы скажемъ на тоє, що мы таке нещастье вже давно для Кійданова предвидѣли. Бо где люде идутъ за голосомъ такъ ревного о хвалу Божу и добро народу свого пастыря Всч. Отца Дымушевского, где знаходятъ ся такѝ благодѣтелѣ церкви якъ Іоанъ Монастырскій, бувшій посолъ до Вѣдня, и Андрій Чайковскій, котрѝ даютъ по 600 зр., а б. п. Евстахій Кавецкій, що давъ 200 зр. на ôтновленье церкви и нового иконостаса, о котрыхъ навѣть Всесвѣтла Консисторія довѣдує ся а ихъ Преосвященьство Епископъ въ Станиславовѣ грамоты похвалы и благословенія удѣляютъ, где парафіане добровôльно зъ пôвтора тысячь на ôтновленье своєи святинѣ жертвуютъ, где люди св. тверезôсть полюбили и всякѝ добрѝ звычаѣ у себе запроваджуютъ, тамъ повѣдаємъ — царство діявола устояти ся не може. Щасть вамъ Боже, честнѝ Кійданôвцѣ, до всякого доброго дѣла а такихъ вѣдомостей дай намъ Боже зъ цѣлого краю — якъ найбôльше.

— Бъ Петликôвцяхъ вже 4 роки якъ заложивъ склепъ нашь землякъ г. Володиміръ Гарасевичъ. Добре єму поводитъ ся, бо ретельный чоловѣкъ а добôрный товаръ має на складѣ. Має всё, що тôлько чоловѣкови на селѣ потреба. А мы ôтъ себе всѣмъ громадамъ єще и „Посланника“ поручаємъ, бо часопись въ громадѣ, то такожь рѣчь дуже потребна. Зачуваємъ, що такожь громада Оссовецка хоче у себе склепъ запровадити и на тую цѣль уже 200 зр. зложила. Щасть имъ Боже!

— Великодушна а дуже милосердна властителька дôбръ панѣ Ізабеля Кшичуновичева зъ Болшовецъ основує для своихъ 7 селъ фундацію имени свого б. п. мужа Корнилія съ капиталомъ 20 тысячь Зъ процентôвъ ôтъ того капиталу будутъ по вѣки вѣчнѝ побирати зъ тыхъ селъ запомогу круглѝ сироты, убогѝ робôтники и ремѣсники, калѣки и хорѝ, погорѣльцѣ а то тôлько христіяне безъ рôжницѣ обряду и на порученье мѣсцевого священника. Сотвори Єи Господи многая лѣта во здравіє и спасеніє за такъ щире серце для бѣдныхъ людей.

— Дуже то мила и пріємна рѣчь чути, єсли ктось въ иынѣшнихъ часахъ рôвнодушности дзя религіи, дасть акійсь особливший доказъ чести и привязаня для вѣры Христовои. Але єсть щось особлнвшого, єсли инновѣрецъ на соромъ христіянамъ, знає ушанувати св. вѣру нашу. Послухайте, коли ласка, такѝ примѣры: Одного Турка що бувъ отцемъ 8 дѣтей, сказано не давно тому на смерть. Коли о тôмъ довѣдались черницѣ, сестры милосердія, поспѣшили до палаты султана съ прозьбою о помилованье. А султанъ сказавъ до нихъ: „та чи я могу Вашой благородной ревности, що такѝ мысли родитъ, щось ôтмовити? Идѣтъ за тымъ урядникомъ, а ôнъ васъ запровадитъ до вязницѣ и будете мали тую радôсть, що вязня самѝ увôльните.“ А коли тіи сестры милосердія сердечно єму подяковали, сказавъ єще до нихъ на ôтходѣ; „а не забувайте дороги тои, що веде до моєи палати. Коли тôлько будете потребували моєи помочи, знайте о тôмъ, що дверѣ моєи палаты для васъ — тыхъ ангелôвъ милосердія — стоятъ все отворомъ“. Такъ сказавъ Турокъ. — Але коли ласка, послухайте єще щось: Кôлька лѣтъ тому живъ въ Чернôвцяхъ — а може єще доси жіє — оденъ жидъ, — чи може и не рабинъ, що мавъ сына, котрый бувъ учителемъ при школахъ въ Чернôвцяхъ и разомъ съ отцемъ мешкавъ. Сынъ той нагло умирає. Коли отецъ ставъ по смерти єго письма переглядати, знайшовъ на своє найбôльше зачудованье метрику крещенія свого сына. Отожь сынъ єго не бувъ жидомъ а христіяниномъ а тôлько укрывавъ ся, щобы ôтцеви не робити угрызку. Що ту робити? Однѝ єму радятъ, щобы тоє затаити и єго яко жида поховати; другѝ дораджуютъ, щобы тоє знамя крещенія въ якійсь поганый способôбъ змазати и всѣляко радятъ. А отецъ такъ повѣдає: „Нѣ! не позволю на тоє; коли мôй сынъ бувъ за житя христіяниномъ, найже и по смерти нимъ оставе. Єго волѣ не буду нѣвечити“. — И пôйшовъ той честный жидъ до нашихъ священникôвъ, замовивъ христіяньскій похоронъ а и самъ ôтпровадивъ мощѣ свого сына ажь на цминтаръ. Такъ сказали и зробили Турки и Жиды...

— Довѣдуємъ ся на правдиву радôсть нашу, що перша часть книжки; „Житя Святыхъ“ изданіє Всч. о. Евгенія Гузара зъ Завалова, вже сими днями опуститъ печатню. Буде то книга дуже хороша и съ красными иллюстраціями. Не потребуємъ доказувати, що така книга находити ся бы повинна въ рукахъ кождои рускои родины, кождои церкви, читальнѣ и школы. Цѣна книжки высланои що кварталъ частями стоитъ 4 зр., а по укôнченю цѣлои книжки разомъ 3 зр. 20 кр. — Редакція наша охотно пріймає предплату на такъ хорошу и пожиточну книжку.

— Всѣхъ авторôвъ рускихъ книжокъ призначеныхъ для народа, просимъ о присланье намъ по однôмъ примѣрнику, щобы ихъ изданія могли мы народу припоручити, єсли съ ихъ содержаньемъ будемъ годитись.

— Дня 14. с. м. обходили Львôвскѝ Русины величаво 25-лѣтну рôчницю основаня руского театра. Нашь театръ дуже тымъ заслуживъ ся, що красоту руского слова и пѣснь рознѣсъ по всѣхъ закуткахъ нашого краю. У всѣхъ жителѣвъ безъ рôжницѣ народности знайшовъ честь и поваженье для себе. Щасть Боже до дальшои працѣ!

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Духъ человѣческій потребує конечно спочинку и розвеселеня. Кождый любитъ веселого и жартобливого человѣка, а всѣ потребуємъ конечно якоись розрывки. Навѣть мужѣ великѝ и святѝ не погорджували розрывкою. Св. Іоанъ Евангелиста провадивъ пôсля свѣдоцтва св. Епіфанія дуже строге житье, але середъ працѣ любивъ хвильку спочинку и розрывки а наймилѣйше забавлявъ ся уласкавленою куропатвою. Дивовавъ ся тому оденъ стрѣлецъ, що не пристоитъ для такого поважного мужа така дитинява забавка.

—„А длячого то ты свôй лукъ не тримаєшь все натягненый?“ спытавъ єго св. Іоанъ.

—„Длятого, сказавъ стрѣлецъ, бо-бы стративъ силу и спружистôсть“.

—„Отожь не дивуй ся! и мôй умъ не може бути все напруженый, бо стративъ-бы силу и занемôгъ“!

Такъ подôбно и нашь „Посланникъ“ буде писавъ о рѣчахъ Божихъ, о поважныхъ справахъ, а не понехає нѣколи и розвеселити васъ и забавити. Смутокъ нѣчого человѣкови не надасть а при веселости человѣкъ и про бѣду неразъ забуває. Добре то повѣдаютъ: „Хоть бѣда то гоцъ.“

Забиравъ ся я вже щось смѣшоого на самъ початокъ написати, щобы було и „смѣхъ и прявда“, ажь ту

дôстаю допись, котра пôдъ той написъ самъ разъ пôдходитъ: Иствpія о мостѣ зъ пôдъ Нараёва.

Допись ôтъ Нараёва.

Ѣхавъ разъ подорожный и пытавъ одного чоловѣка про дальшу дорогу. А той єму повѣдає такъ: ѣдьте тою дорогою впростъ, а тамъ коло креста возьмете гайта, а буде тамъ такій мôстъ, що єго нема!

Отожь послухайте цѣкавои исторіи такожь о такôмъ мостѣ, що єго нема.

На дорозѣ зъ Нараёва до Вербова надъ глубокимъ ровомъ висѣвъ на воздухахъ мôстъ разомъ съ стовпами. — Дванадцять лѣтъ тому заткнено на серединѣ моста тычку съ вѣхтёмъ околота, що мало значити: хочь ѣдь, хочь вертай, бо мôстъ валитъ ся. Але люде не зважали, ѣздили, бо инакшои дороги не було. Що року по кôлькохъ радныхъ повѣтовыхъ влазило пôдъ мôстъ, пробували єго силу тай глубоко надъ тымъ застанавляли ся, чи то земля ся западає, чи мôстъ росте до горы. А коли вылѣзли зъ пôдъ моста, сей часъ приходивъ наказъ до громады: Ставити новый мôстъ! — А громада складала той наказъ до складу актôвъ а мôстъ и дальше висѣвъ на воздухахъ. Въ осени що року буваютъ ту маневры уланôвъ. И що року въ осени черезъ 4 лѣтъ лѣзутъ ажь чотирохъ вже радныхъ повѣтовыхъ съ инженеромъ и делегатомъ пôдъ мôстъ и съ великимъ галасомъ вылазятъ: буде нещастье, якъ ту звалитъ ся бôльша сила уланôвъ. Для безпеченьства ставлятъ ажь двѣ тычки по обохъ бокахъ мосту. Въ кôнци наскучило ся вже самому мостови такъ висѣти на воздухахъ и ôнъ минувшои осени поваливъ ся. Осѣнь була дуже добра и погôдлива и длятого закопано ажь шѣсть стовпôвъ пôдъ новый мôстъ. Люде ѣздятъ, ровомъ, конѣ карки зрываютъ, а коли буде новый мôстъ то не такъ легко угадати, бо мудрôсть громадска повѣдає, що чимъ пôзнѣйше мôстъ поставитъ ся, тымъ буде сухшій и тымъ довше стояти буде. Нема що казати, практика дуже розумна.

Иванъ Болотнюкъ.

— Мельдую покорне, пане фелеберъ: рекрутъ Федь Загорбочный застрѣливъ ся.

— Овъ шкода! та ôнъ єще добре не абрихтованый.

— Вольку, дай горѣвки напити ся.

— На, маєшь, пій Иване!

— Чекай, най сплюну. Перше якъ була тана горѣвка, то я плювавъ, коли выпивъ келѣшокъ; теперъ подорожѣла, тра напередъ сплюнути.

ПЕРЕПИСКА.

Всѣмъ нашимъ другамъ и одномышленникамъ, котрî насъ почтили своими письмами повными слôвъ жичливости, заохоты и согласія на нашу програму, котрî намъ прислали предплату — навѣть и надвыжку — и статіи до умѣщеня въ „Посл.“, освѣдчаємъ на тôмъ мѣстци наше сердечне щироруске „Спаси Бôгъ!“ До всѣхъ окремо ôтповѣсти не були бы мы въ силѣ.

Хочемъ, щобы нашь „Посланникъ“ ставъ ся органомъ рускаго Священьства для рускаго народа. Длятого всяка найменша умственна праця кождого священника, записка, практика душпастирска, занимательна вѣдомôсть, поучительна пригода, всяка новôсть, свойскій дотепъ и всё що тôлько нашь нарôдъ обходити може, буде намъ незвычайно пожаданымъ. А навѣть указанье на якійсь предметъ, якась щаслива мысль и гадка, словомъ всякій умственный трудъ хотяйбы и неоригинальнôго помыслу а взятый зъ чужихъ книжокъ и часописей, буде намъ на селѣ дуже цѣннымъ матеріяломъ. Розходитъ ся тôлько о тое, щобы предметъ бувъ занимательный, для народа новый, щобы єму подати здоровый кормъ. Всему тому оденъ чоловѣкъ на селѣ при своихъ душпастирскихъ и господарскихъ занятіяхъ ôтповѣсти не въ силѣ. Длятого запрашаю всѣхъ моихъ любезныхъ Собратей якъ найусерднѣйше до ласкавои участи въ нашôмъ „Посланнику“.

Редакторъ-издатель не мôгъ бути длятого пôдписаный яко ôтвѣчательный, бо мусѣвъ-бы пôсля уставы въ Бережанахъ замешкувати.

Кто не желає нашого „Посланника“ предплачувати, того умильно просимъ тое число пôдъ тою самою опаскою и безъ оплаты намъ ласкаво звернути.

Кождому, кто-бы намъ придбавъ 5 пренумерантôвъ, дамо на желанье шестый даромъ на оденъ рôкъ.

Єсли бы ся зголосило достаточне число пренумерантôвъ, буде „Посланникъ“ выходити що тыждня.

ДРУКАРНЯ И ЕКСПЕДИЦІЯ НАКЛАДÔВЪ

АДОЛЬФА ЦѢХОЦКОГО ВЪ БЕРЕЖАНАХЪ

поручає свôй

Великій Складъ Друксортôвъ

для

Ц. К. СТАРОСТВЪ, Ц. К. СУДÔВЪ, Ц. К. НОТАРІЯТÔВЪ, Ц. К. ЖАНДАРМЕРІИ И Ц. К. АРМІИ.

Друки громадскî, друки касовî, друки для касъ пожичковыхъ сельскихъ, друки для выдѣлôвъ Радъ повѣтовыхъ, друки для престаціи дороговои и техничнî, друки до выборôвъ, друки шкôльнî и приходскî, друки для Товариствъ рукодѣльничо-промысловыхъ, для провадячихъ книги громадъ жидôвскихъ, друки для п. п. Адвокатôвъ, Господарôвъ и такî иншî, заразомъ Головный складъ паперу и приборôвъ до писаня.

ЦѢННИКИ ДРУКÔВЪ И ВЗÔРЦѢ ПИСМЪ НА БІЛЄТЫ ВІЗИТОВÎ ВЫСЫЛАЄ ФРАНКО

Друкарня поручає ся до выконаня всѣлякихъ роботъ въ кругъ єѣ входячихъ, а посѣдаючи великій запасъ найновѣйшого крою черенокъ дѣловыхъ, заголовныхъ, каліграфичныхъ, рондовыхъ, плякатовыхъ и рôжнî прикрасы и т. д, машины поспѣшнî и прасы ручнî, єсть въ станѣ кожде замовленье скоро, вкусно, безъ ошибокъ и по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ достарчати, при чимъ я всякî можливî уступства починити готовъ.

Остаю ся съ глубокимъ почтеньемъ

А. ЦѢХОЦКІЙ.

Отвѣчательный редакторъ: Адольфъ Цѣхоцкій. Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

ЧИСЛО НА ОКАЗЪ!

Ч. 2. Бережаны дня 16 (28) цвѣтня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Христосъ воскресе!

ПѢСНЬ

(Слова о. С. Лепкого, музика Л. Ремезы.)

Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!
Радôсть зъ неба сяє ясна:
Завитала Паска красна.
Радуйте ся щиро нынѣ!
Богъ давъ щастье всей родинѣ,
Богъ давъ радôсть намъ зъ небесъ:
Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!

Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!
Земленька зô сну збудилась,
Въ травы, въ цвѣты замаѣлась;
Звѣръ и птичка веселитъ ся,
Миромъ божій свѣтъ краситъ ся.
Люде! миръ давъ Богъ зъ небесъ:
Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!

Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!
Миръ намъ Самъ Христосъ приноситъ,
Миръ намъ небо днесь голоситъ;
Миръ той Божій всѣ витаймо,
Паску Божу прославляймо,
Чудо Боже зъ всѣхъ чудесъ:
Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!

Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!
Ученики „миръ“ спѣваютъ,
Страхъ и смутокъ забуваютъ,
Слово Боже всѣмъ голосятъ,
И спасенье имъ приносятъ.
А спасенье йде зъ небесъ:
Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!

Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!
Въ правдѣ Божой просвѣтѣмъ ся,
Въ правдѣ Божой звеселѣмъ ся!
Щезла страшна вже неволя!
Завитала красша доля,
Доля Божая зъ небесъ:
Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!

Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!
Радуйте ся Божи люде!
Най мѣжь вами гнѣвъ не буде,
Най цвите любовъ вамъ Божа,
Чиста, мила, якъ цвѣтъ-рожа;
Бо любовъ прійшла зъ небесъ:
Христосъ воскресъ! Христосъ воскресъ!

Кормъ духовный.

Сила молитвы. Велика єсть сила нѣсни, але сила молитвы єще бôльша. А межи всѣми молитвами, повѣдає св. Іоанъ Златоустый, тая єсть Отцу найпріятнѣйша, котра выйшла зъ устъ возлюбленого Єго Сына. А Тертуліянъ каже: „Молитва Господня „Отче нашъ“ обôймає въ собѣ нетôлько всѣ просьбы але такожь всю мудрôсть наукъ Спасителя; ту молитву назвати-бы можна содержаньемъ и скороченьемъ Евангелія св.“ Яка єсть сила той молитвы, послухайте:

Въ Альпейскихъ горахъ въ Швайцаріи була дорôжка, котрою тôлько съ трудомъ можь було переѣхати. Вила ся она середъ гôръ надъ глубокими пропастями. Въ однôмъ мѣстци на закрутѣ була особливо дуже строма и небезпечна. И ту на тôмъ мѣстци побожный якійсь чоловѣкъ поставивъ крестъ, и передъ нимъ уложивъ пласкій камѣнь, на котрôмъ подорожни уклякнувши, молитву „Отче нашъ“ звычайно ôтмавляли.

Тою дорогою ѣхавъ разъ господаръ сусѣдного села съ наборомъ. Часъ бувъ гидкій: верхами гôръ шумѣла буря и дощь грубыми каплямн спа-

давъ на землю. Спѣшити ся выпадало, щобы уйти еще бôльшои заверухи. Господаръ зближивъ ся власне до того закруту съ крестомъ и хотяй ему дуже пильно дѣяло ся, такой не оминувъ креста, уклякнувъ и ôтмовивъ якъ звычайно: „Отче нашь“. Вставъ потôмъ и въ дальшу гадавъ рушити дорогу. Въ той хвили розлягъ ся страшный гукъ и тряскôтъ. Опамятавшись за хвилю побачивъ, що недалеко на дальшой дорозѣ ударивъ грôмъ въ величезну ялицю, розтрѣскавъ ю и поваливъ на дорогу.

Мѣсце то ôтъ закруту ôтдалене було такъ далеко що дôйти до него, треба-бы змовити „Отче нашь“. Колибы сей господаръ полишивъ бувъ крестъ, бувъ-бы прибувъ на тое мѣстце въ самъ разъ, коли грôмъ ударивъ. Щира побожнôсть охоронила его ôтъ нехибнои смерти и о тôмъ ôнъ радъ кождому оповѣдае. Отъ вамъ и тая сила молитвы!

Зъ чужихъ далекихъ краѣвъ.

О НЕВОЛИ АФРИКАНЬСКОЙ.

Здае ся, що еще дуже далеко до тои хвилѣ, о котрой повѣдае Евангеліе св., що буде единo стадо и еденъ пастыръ. Але правда, то тôлько намъ такъ здае ся, що мы часъ мѣряемъ пôсля короткости нашого житя. Коли тую мѣру нашого житя поставимъ передъ лицемъ вѣчности, то и протягъ тысячь лѣтъ не есть такъ дуже великій. А тое, що сказавъ Христосъ Спаситель, непремѣнно колись наступити муситъ и певно наступитъ.

Мы можемъ щасливыми прозватись, що вже належимъ до того избранного единого стада Христового. Але гняньмо тôлько на цѣлый обшаръ землѣ и на всѣ народы цѣлого свѣта, то горстка тыхъ избранныхъ стада Христового, того единого пастыря, есть еще дуже маленька. Суть народы, що еще анѣ чували про тое соньце правды Iисуса Христа; тысячѣ мiлiонôвъ народôвъ жiютъ еще въ найстрашнѣйшой неволи грѣха и доля ихъ на тôмъ свѣтѣ гôрка и дуже сумна. Однакъ межи всѣми людьми найбѣднѣйшими и найнещасливѣйшими суть то невôльники Африканскй. И ту представляе ся намъ образъ найстрашнѣйшій, повный грозы и взрушаючій до глубины серце человѣка и христіянина. Человѣкъ, сотвореный на образъ и подобіе Боже, провадитъ торговлю другимъ человѣкомъ а своимъ ближнимъ. Такъ то человѣкъ потрафитъ бути гôршь лютои звѣрины.

На далекôмъ, дуже далекôмъ полудни ôтъ насъ, за великими морями есть край величезный, котрый зовемъ Африкою. Край сей есть по бôльшой части горячій съ великою пустинею, безлюдною Сагарою. Але есть ту такожь край дуже хорошій и незвычайно урожайный, якъ Египтъ. Въ тôмъ то Египтѣ були колись жиды въ неволи у Фараонôвъ, доки ажь Мойсей на голосъ Божій ихъ зъ ôтси не выпровадивъ. Ту утѣкавъ такожь Iисусъ Христосъ передъ лукавымъ Иродомъ съ Матерею Божою и Iосифомъ св. и „отъ Египта возвали сына моего“, повѣдае пророкъ.

На величезной просторони тои землѣ африканьскои, бо звыжь 200 тысячь квадратовыхъ миль веде ся тота огидна торговля невôльниками по нынѣшный день на соромъ и ганьбу 19-го столѣтя. Повѣдаютъ, що рôчно до двохъ мiлiонôвъ людей тратитъ тая скварна земля черезъ тыхъ опрышкôвъ и дiяволскихъ сынôвъ, що тою торговлею занимаютъ ся. Що бôльше тôлько заледво пята часть зъ того приходитъ на торговицѣ, а решта гине марно въ дорозѣ зъ рукъ тыхъ плюгавыхъ потворôвъ въ людскôмъ тѣлѣ.

И не було нѣкого, кто-бы унявъ ся за тыми невинными жертвами злобы человѣческои. — Ажь знайшовъ ся человѣкъ и слуга Божій, священникъ въ Африцѣ и великій достойникъ церкви, кардиналъ Лявiжери, що пôднявъ ся великого дѣла. Ото въ имя любви христіяньскои вже ôтъ многихъ лѣтъ трудитъ ся около знесеня тои огиды, а ганьбы и сорому цѣлого человѣчества. Сей дѣльный мужь и великій апостолъ нынѣшного часу станувъ недавно тому въ Римѣ зô своими чорными муринами передъ лицемъ Головы церкви католическои и зробивъ приреченье, що для оборoны тыхъ нещасливыхъ народôвъ хоче посвятити всѣ дни свого житя. Боже ему благослови!

Про тіи народы Африканьскй будемъ вамъ, Братя, еще не-разъ розказувати, що тôлько где цѣкавого подыбаемъ въ письмахъ путникôвъ и миссiонерôвъ. А теперъ послухайте еще цѣкавыхъ и страшно сумныхъ рѣчей нро торговлю тыхъ невôльникôвъ.

(Конецъ буде въ ч. 3.)

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Сынъ спасае честь свого ôтця. Буваютъ на свѣтѣ злй дѣти, то правда, але буваютъ и добрй. Дамъ вамъ прикладъ: Трийцять лѣтъ тому збанкрутовавъ въ Льондонѣ оденъ купецъ и зъ встыду и грызоты застрѣливъ ся. Полишивъ ôнъ 15-лѣтного сына на ласцѣ своеи родины. Сынъ той выбравъ ся потôмъ до Америки. Ту станувъ найперше за хлопця въ однôмъ склепѣ, трудивъ ся сумлѣнно и по кôлькохъ лѣтахъ заложивъ

склепъ вже на свою руку. Щастье єму спріяло и въ недовгôмъ часѣ обертавъ ôнъ вже тысячами. Тоє поводженье не зôпсовало єго и въ 10 лѣтахъ при ретельности доробивъ ся міліонового маєтку. Тогдѣ сѣвъ ôнъ на корабель, повернувъ до свого родинного краю и оголосивъ, що хоче всѣ довги и векслѣ по своимъ покôйнôмъ ôтци поплатити вразъ съ процентами. Зголосило ся множество вѣрителѣвъ, и всѣхъ ôнъ задоволивъ. Тогдѣ подавъ ôнъ прошенье до власти, щобы єму позволено ôткопати зъ гробу ôтця, щобы вложити до єго домовины всѣ поплаченѝ векслѣ и скрипта. И власть позволила на тоє. Теперъ ôтбувъ ся величавый похоронъ и всѣ почтили мощѣ того чоловѣка, що выховавъ такъ доброго сына.

Належита заплата. Султанъ турецкій Магомедъ II. обѣцявъ одному капітанови, котрый-бы єму здрадою выдавъ столицю мѣсто Царгородъ, свою доньку за жѣнку. Та коли сей капітанъ услухавъ тои здрадливои бесѣды и зъ пôдъ хоругвы христіянъ перейшовъ до Туркôвъ и крестъ св. покинувъ, сказавъ єму сей султанъ, не потребуючи єго бôльше, такъ: „Тѣло твоє дôткнене єсть водою крещенія противъ законови магомеданьскому; длятого розказую, абы передъ весѣлёмъ здерто зъ тебе шкôру окрещену“.

Такъ то платитъ сей свѣтъ и такѝ то суть тѝ роскошѣ, котрѝ намъ діяволъ зъ далека указує. Цуръ єму!

ДОПИСИ.

Що чувати?

Що чувати, „Посланнику“? чи бувъ ты вже всюди?
Чи тя щиро принимали, безъ всякой облуды?
Чи витали радо якъ гостя милого,
Пôзнали ôтъ разу „Посланника“ свого?
Чи просили заразъ до своєго круга,
Охочо, весело, якъ доброго друга?
Чи подали лаву, бы на ней усѣсти
И щось нового зôбранымъ повѣсти?
А коли скôнчивъ ты, що мавъ имъ сказати,
Було запросити до пренумераты,
И освѣдчити всѣмъ имъ вже на певно,
Що будемъ писати и пильно и ревно.
И вже бы було Всѣмъ що читати,
Кобы „Посланникъ“ зôбравъ предплаты!!!

Иванъ Болотнюкъ.

Допись ôтъ Зарваницѣ.

Всечестный Отче Редакторъ!

Ну, и кто-бы то бувъ погадавъ, що за одну курочку мизерненьку можна буде цѣлый рôкъ газету дôставати!

Я выбравъ на тую цѣль курочку чубату; а щобы жѣнка знала, що тая курочка належитъ за газету, казавъ я ю зазначити и фостикъ пôдтяти. Що Вы скажете на тоє, Отче Редакторъ: якъ я тôлько свою чубатеньку призначивъ на такъ велику патріотичну цѣль, дивлюсь межи куры, якъ тамъ єй здоровлье служитъ, а она хляпъ яйцемъ передъ моими очами. Ну, слава-жь Тобѣ Боже! єсть яйце, буде курка. Тоє яйце назначивъ я число 1., и такъ буду все значити дальше ч. 2., ч. 3. и т. д., ажь наскладаю копу.

Моя чубата що року въ червци розсѣдає ся. Кобы давъ Богъ дочекати, пôдложу пôдъ ню зъ 20 покладкôвъ, бо то обширна курка, а пôдложу самѝ кругленькѝ яєчка, абы повылазилы самѝ курочки; бо зъ спѣчастыхъ кажутъ, що самѝ когутики вылазятъ.

Бувайте длятого здоровѝ, Всечестнѣйшій Отче Редакторъ! газету посылайте, а курочка моя, кобы здорова, не повстыдає ся. Газета Ваша менѣ певно сподобає ся, бо я вже чувавъ про Васъ.

Михайло Стремѣнь
радный и членъ читальнѣ.

Ôтъ редакціи.

Сердечно Вамъ дякую, Пане Стремѣнь, за Вашу память и щирôсть; тôлько уважайте, що-бы тхôръ або лисъ не пôдлазивъ до нашихъ редакторскихъ курочокъ, або щобы ворона шкоду не робила. А коли єще кого до того намовите, то пильнуйте, щобы газдинѣ не дуже розмаховали ся та призначенѝ на газету покладки щобы припадково не пôйшли до жидôвскои паки межи ôвсяну полову. Чимъ частѣйше будете насъ курятками годовати, тымъ частѣйше и лѣпше будемо Вамъ писати. — Пращайте и не забувайте на насъ.

Редакторъ.

Школярска псота.

Въ певнôмъ великôмъ мѣстѣ бувъ при школѣ професоромъ чоловѣкъ незвычайно честный и великій пріятель молодежи. Охотно пристававъ ôнъ изъ школярами и всѣ єго дуже любили. Одного разу пôйшовъ ôнъ на прохôдъ зъ однымъ школяромъ, сыномъ дуже можныхъ родичей. Переходили они коло одного кавалка рôлѣ, на котрôй працювавъ якійсь убогій чоловѣкъ. При дорозѣ лежали чоботы и сукмана. Школяръ почувъ въ собѣ охоту до псоты и сказавъ до професора: „Знаєте вы що, пане професоръ: сховаймо тѝ чоботы за корчемъ, а самѝ укрыймо ся и будемъ видѣли, въ якôмъ то клопотѣ буде сей чоловѣкъ, коли єму прійде

вертати до дому. То буде дуже смѣшно".

„Коштомъ убогого чоловѣка забавляти ся", сказавъ професоръ, „то дуже не красно. Але ты хлопецъ богатыхъ родичей; можешь въ красшій способъ забавитись. Ото кинь до кождого чобота по таляреви, а потомъ будемъ приглядати ся, що то зъ того буде".

Молодый чоловѣкъ послухавъ. До кождого чобота кинувъ грошѣ а потомъ оба съ професоромъ укрыли ся за деревомъ. Въ недовгомъ часѣ почавъ сей чоловѣкъ збирати ся до дому. Втягає на ноги оденъ чоботъ, ажь ту ему щось на завадѣ; дивитъ ся и очамъ своимъ не вѣритъ, коли знаходитъ грошѣ. Бере другій чоботъ, и знаходитъ то само. Зъ початку не могъ поняти, що то значитъ ся; але не въ довзѣ падає на колѣна и молитъ ся тыми словами: „Боже всемогущій! ото правда, що Ты не опускаешь нѣколи тыхъ, що въ Тобѣ поклали свою надѣю. Я бувъ въ нуждѣ найбольшой: дѣти голодни въ дома и жена хора а я шелюга не могъ заробити. Ты, Господи, приходишь менѣ съ помочію; найже благословенна буде рука, котра подала менѣ тую помочь.

Слова ти чувъ школяръ и въ оцѣ его блыснула слёза. Съ вдячностію взявъ за руку свого професора, поцѣлювавъ ю и сказавъ, що тои науки нѣколи не забуде; бо переконавъ ся, о скольо больша есть роскошь для душѣ и серця давати якъ брати.

Не всякому духови вѣрь!

Нема на свѣтѣ рѣчи, котрои-бы чоловѣкъ, такъ похопный до всёго злого, на зле не потрафивъ обернути; а навѣть и найбольшу святость потрафитъ споневѣряти. — Отъ хоть-бы и друкъ, такъ прекрасне выпайденье, котре только доброго принесло цѣлой людскости, потрафивъ чоловѣкъ на погибель другого чоловѣка а навѣть цѣлои людскости обернути.

Коли хочете довѣдатись, що то значитъ друкъ а що ручне письмо, треба-бы вамъ только заглянути до Львова до Ставропигійского братства при руской церквѣ, а тамъ показали-бы вамъ тіи писани рукою грубы книги святи, якъ Евангелія, Апостолы и проч., до котрыхъ написаня — только одноі зъ нихъ — заледво-бы може цѣле житье чоловѣка выстарчило. Мы нынѣ и понятя навѣть о томъ мати не можемъ, що то бувъ за трудъ и мозола. Але правда, що до такои працѣ звычайно только мужѣ святи и зъ посвященьемъ брали ся, а така одна книга становила для влястителя заразомъ и великій маетокъ.

Коли-бы вы нынѣ до того братства або Института, якъ его называютъ, заглянули, то-бы вамъ такожь показали и нынѣшну прасу друкарску, котра на одну годину и колька тысячь аркушовъ друку печатає. И всѣ тіи книги церковни, що суть по нашихъ церквахъ, то вже не ручна робота, але друкарска, котра выйшла изъ тои Ставропигійскои друкарнѣ вё Львовѣ. И здавало-бы ся, що такъ прекрасну рѣчь не можна на нѣчо злого обернути!

Де тамъ! Діяволъ не спитъ а научивъ вѣрныхъ слугъ своихъ друковати книжки и часописи повни ѣды, образы Божои, поневѣрки другихъ и всякои нечести. — За границею выходитъ много такихъ часописей, котрыхъ револьверовыми называютъ, бо суть то справедливи розбойники.

И въ томъ-то мае бути нѣ-бы тая вольность, що вольно Бога и рѣчи найсвятѣйши поневѣряти, и на честь свого ближнёго, котрого маемъ любити якъ самого себе, — нападати! Если така мае бути вольность, если тое мае бути вольно, то пытаю ся, для чого не мало-бы бути вольно красти и рабовати? Таже то на одно выходитъ!

„Идѣже есть духъ Божій, тамъ есть свобода", каже св. ап. Павелъ.

Безъ Бога нема свободы, нема вольности; то найстрашнѣйша неволя, бо неволя грѣха.

Длятого не всякому духови вѣрь! и коли только до рукъ вашихъ достане ся якась книжка, або газета найчастѣйше зъ заграницѣ злобною рукою и по злодѣйски людямъ подкинена, где вычитаете зневагу Бога, поневѣрку Его служителей, святостей, чести ближнёго, знайте, що то діявольска штучка, и таку книжку або часопись киньте подъ ноги, въ огонь, бо то нечесть для христіянина и згоршенье для людей.

Оповѣмъ вамъ на закоиьченье цѣкаву исторію, котру я читавъ про одного такого револьверового газетярского розбойника.

Въ Пештѣ була така часопись, що коли ей грошми кто не оплативъ, то она поневѣряла всякого остатными словами, хотяй-бы то бувъ и найчестнѣйшій чоловѣкъ. Разу одного прислав редакторъ такои плюгавои часописи одному великому панови першій аркушь своеи часописи, где его рово зъ болотомъ обнуравъ, и жадавъ якоись большои сумы грошей, а онъ того свѣтови не оголоситъ. Добре! повѣдає сей панъ, най прійде самъ редакторъ до мене, а я ему заплачу. И заплативъ ему, коли прійшовъ, але — двайцять пять бізуновъ! И не досыть еще на томъ, але казавъ собѣ еще выставити квитъ, що отримавъ ихъ ретельно и справедливо за напасть и зухвальство. Такъ то до часу только збанокъ воду носитъ; а мы еще разъ кличемъ: не всякому духови вѣръ!

До написаня тои статіи, поводовали насъ слова великого мыслителя Смілеса: Хотячи злому въ часъ запобѣгчи, належитъ о нимъ голосно говорити.“

ПРАКТИКА.

Ту будемъ умѣщати всё, що тôлько въ практицѣ житя чоловѣческого оказало ся скуточнымъ, добрымъ и пожиточнымъ. Кто що выпрактикувавъ, най не жалуе того подати до вѣдомости въ „Посланнику“, а буде мавъ заслугу передъ Богомъ и людьми.

1. Лѣкъ дуже добрый на всѣ раны. Возьми пôвъ лѣтры воды и влѣй до того одну ложку чистого карболю, котрого въ кождой аптицѣ дôстати можна. Тою водою старанно рану вымывши, вату въ той водѣ умочену прикладай, а дуже скоро загоитъ са. Така вода утримуе рану въ чистости, а то найважнѣйша рѣчь. Тою водою можна раны и худобѣ лѣчити дуже скоро. — Вода така тамуе такожь кровъ чи то у чоловѣка чи у худобы. Н. Д.

2. Во всѣхъ садахъ, где любинъ засѣяный, анѣ гусельница не покаже ся, анѣ оденъ листокъ не буде ушкодженый, пише намъ оденъ добрый господаръ и практикъ. Та пишутъ намъ и много другихъ рѣчей, тôлько що годѣ всего наразъ умѣстити.

ПОЛІТИКА.

Великѝ державы и народы, що то маютъ на земли свое панованье, своихъ царей, свое войско, свою торговлю и промыслъ, свой величезнѝ маетки и скарбы, а сидятъ якось теперъ тихо и мало що про нихъ чувати. А щожь мы Русины, що того всёго не маемъ, то про насъ вже и свѣтъ забувъ. Та найбы тамъ и забувавъ, бо мы люде супокôйнѝ та изъ свѣтового розголосу не богато и пожитку буваe, кобы тôлько Богъ о насъ не забувъ. Мы бачили еще и бôльшу славу народôвъ, и дуже славныхъ царôвъ и полководцѣвъ, що свѣтомъ потрясали а въ ихъ державахъ сонце не заходило: прійшовъ часъ, що всё то упало и розсыпало ся. Такъ якъ судьба кождого чоловѣка, такъ и судьба всѣхъ народôвъ почиваe въ рукахъ Божихъ. Длятого мы вѣруемъ, що колиôтъ закону Божого неôтступимъ и честно трудитись будемъ въ хосенъ рускаго народа, Богъ допустити може, що послѣдниѝ будутъ первѝ. Та чомубы мы не мали колись бути и межи першими, коли мы нашу Русь называемъ святою а съ церквою спѣваемъ: Съ нами Богъ!

Намъ тôлько смѣшно не разъ дивити ся на такихъ політиканôвъ великого мѣста, що то имъ здае ся, що они цѣлу Русь на своимъ карку двигаютъ, а цѣла ихъ робота не разъ и нюха табаки не варта. Сидѣти при куфлику пива и всѣхъ и вся гудити и критиковати, то леда кто потрафитъ; але покажи но ты братику дѣла свойѝ! Чи на тôмъ млынку твого языка змоловъ ты коли хоть жменю муки на пожитокъ рускаго народа? Отъ зновъ, розговорилисмо ся!..

Пôдчасъ святъ якось и політика пôйшла въ кутъ и ôтпочиваe. — Все утихло, та и про выборы до сойму не знаемъ нѣчого цѣкавого донести.

Россія. Мы доси еще свого дроту телеграфичного до Лапшина не маемъ; але повѣдаютъ всѣ газеты, що Россія дуже лагодитъ ся до вôйны и войско на нашу границю стягае. Скажемъ тôлько тое, що нема нѣчого лекшого, якъ перомъ и языкомъ въ редакціи газеты при столику пересувати цѣлѝ арміи зъ мѣсця на мѣсце и цѣлыми баталіонами и корпусами розпоряджати. Я самъ переконавъ ся будучи на граници пôдчасъ остатнои россійско-турецкои вôйны, що одного разу всѣ газеты писали, що въ однôмъ пограничнôмъ мѣсточку стягнула Россія велику силу а тамъ нѣ одного салдата не було. Великѝ якъ дверѣ газеты не маютъ що писати; нашь „Посланникъ“ жалуe на такѝ небылицѣ мѣсця.

Вѣдомости.

— Въ оборонѣ чести цѣлого рускаго нашого Священьства закладаю слѣдуючій

ПРОТЕСТЪ.

„Батькôвщина“, часопись для народа, поважилася въ остатнôмъ 14. числѣ сказати, що „духовеньство наше въ бôльшой части есть противъ католицизму.“ То есть безчельною ложею. — Чи здали собѣ справу зъ того редакторы сей часописи, якъ великого тымъ допустились злочиньства кидаючи калюмнію и нечесть на все руске Священьство и компромитуючи тоежде передъ властями и народомъ? Чи то значитъ служити руской справѣ? Соромъ! Було-бы крайною пôдлостію, коли-бы ктось належавъ до якогось общества — а такимъ есть церковъ католическа — а съ засадами того общества не соглашавъ ся. Кождый правый и честный чоловѣкъ выступае въ такôмъ случаю зъ такого общества, бо инакше поповняе предательство и стае ся подлецомъ. Тое дотычитъ не тôлько священникôвъ але и Мірянъ. Кадаю

про тоѣ въ имени цѣлого рускаго Священьства, щобы Редакція „Батькôвщины“ тую нечесть и ощирство, котре зъ умыслу поповнила, въ найближшôмъ числѣ тои часописи ôткликала.

Редакторъ „Посланника“.

— Пишутъ намъ зъ Вôвся на Подôлю: Сегорôчна озимина показуѣ добре. Мыши шкоды наробыли, але корѣнь ôтживаѣ. Пашѣ нема, худоба дуже бѣдна и нема чимъ перезимувати. Передновокъ тяжкій: люде не маютъ вже що ѣсти. Бараболя померзла и выйшла рѣдко где добре, бо мыши наробили въ ямахъ шпары, котрыми морозъ до середины втиснувъ ся. Пасѣка зле выйшла и ту мышня велику шкоду наробила.

— До якого то зухвальства може дôйти чоловѣкъ, коли стратитъ вѣру св., можемъ спôзнати зъ того, що въ Италіи въ однôмъ великôмъ мѣстѣ люде ученй змалювали на фанѣ чорта и съ такою фаною пôйшли на цминтаръ на грôбъ якогось свого проводира, щобы тымъ звеселити ѣго душу. Що тй слуги діявола змалювали на хоругвѣ свого патрона, пана и покровителя, то мы ся тому не дивуѣмъ, тôлько, що такою нечестію осквернили мѣсце св. и тому власть не повинна-бы позволити. Мы бы ѣще имъ порадили, щобы на другôй сторонѣ тои хоругвы змалювали ѣще певне звѣря чотыроножне а клапоухе, то було-бы якъ разъ до лица тымъ героямъ тьмы. Въ Римѣ зновъ не давно тому впала до церкви лятераньскои шайка безбожникôвъ въ шапкахъ и съ цигарами. Выправляли крики и галасы и потôмъ обкидали образы болотомъ. Велика то вже здичѣлôсть!

— Въ Одессѣ въ Россіи умеръ сынъ одного дуже богатого купця. Отецъ оголосивъ, що дасть оденъ міліонъ рублѣвъ тому, ктобы уратувавъ ѣго сына ôтъ смерти. Зъѣздили ся найславнѣйшй лѣкарѣ зъ цѣлого свѣта, але надармо. Противъ смерти не помогла нѣчого наука, не помôгъ и міліонъ. Смерть то ѣдина правда и найпевнѣйша рѣчь на свѣтѣ: а нашъ оденъ фиглярный дописыватель повѣдаѣ, що и податокъ то такожь дуже певна и нехибна рѣчь.

— Медвѣдь въ гостинѣ. До дому одного лѣсничого на Уграхъ, коли той вразъ изъ своѣю жѣнкою и дѣтьми вечерявъ, вôйшовъ до хаты великій медвѣдь. Жѣнка и дѣти почали переразливо кричати. — Самъ лѣсничій не стративъ притомности; але жѣнку и дѣти замкнувъ въ другôмъ покою а самъ пôрвавъ ручницю, выбѣгъ на двôръ и почавъ скрôзь ôкно медведеви приглядатись. Медвѣдь зъѣвъ найперше вечерю на столѣ а потôмъ забравъ ся выкидати рѣчи изъ скринѣ, котра недалеко стола стояла. Лѣсничій боячи ся, щобы медвѣдь не пошарпавъ въ скрини паперовыхъ грошей касовыхъ, котрй лежали на сподѣ, стрѣливъ и забивъ гостя на мѣстци. – Але якъ же здивувавъ ся и улякъ, коли въ тôмъ медведю пôзнавъ свого сосѣда, котрый за медведя перебравшись, запевно хотѣвъ касу окрасти.

— Нещасій пригоды и злочиньства. Пôдъ тою рубрикою знаходимъ по всѣхъ часописяхъ цѣлого свѣта такъ много всѣлякихъ вѣдомостей, що не стало-бы намъ мѣстця все тоѣ записати. А дѣютъ ся пригоды, котрй згрозою потрясаютъ цѣлый свѣтъ, та тôлько щастье, що не ма такои раны, котрои-бы часъ не загоивъ. Рôкъ-рôчно тысячами людей гине въ копальняхъ пôдземныхъ нафты, угля и всякихъ минералôвъ; незвычайно много людей гратитъ житье на желѣзницяхъ, бо розбиваютъ ся неразъ цѣлй потяги, мосты валятъ ся и все на мязги розбиваѣся и въ рѣкахъ потопаѣ. А на морю скôлько людей гине, що и не счисливъ-бы. Такъ остатна вѣдомôсть насъ доходитъ, що затонувъ оденъ корабель и 900 людей знайшло грôбъ на днѣ моря. По всякихъ фабрикахъ пукаютъ неразъ кôтлы паровй и много народа калѣчатъ, земля западаѣ ся, трясе ся и цѣлй мѣста валитъ въ грузы, пôдъ котрыми чоловѣкъ въ мукахъ найстрашнѣйшихъ кôнчину знаходитъ. Рѣки выливаютъ, огонь добытокъ людскій нищитъ, грôмъ людей и товарину убиваѣ и такъ безъ кôнця и мѣры.—Але тымъ всѣмъ нещастямъ и пригодамъ чоловѣкъ неразъ нѣчого зарадити не може и спадаютъ они на чоловѣка ôтъ Бога яко кара за всѣ нашй злочиньства, котрыхъ ся ôнъ допускаѣ, и яко пересторога, щобы ихъ въ житю своимъ стерѣгъ ся. А чого то чоловѣкъ допустити ся може и скôлько то людей нуряѣ ся въ калужахъ грѣха и беззаконія, про тоѣ спытати-бы тыхъ всѣхъ заблуждшихъ жителѣвъ тыхъ домôвъ, котрыхъ мы криміналами называѣмъ. Та и не все на свѣтѣ на явъ выходитъ, а выявлено хиба буде ажь на страшнôмъ судищи Христовôмъ. — И чимъ бôльше жіемъ, тымъ страшнѣйшихъ и нечуваныхъ злочиньствъ люде ся допускаютъ и тымъ бôльшй спадаютъ на людей нещастя. Та коли о тыхъ нещасныхъ пригодахъ и злочиньствахъ читаѣмъ, мимоволѣ приходитъ гадка чоловѣкови, чи не лучше то для насъ, що мы не жіемъ въ великôмъ свѣтѣ и по великихъ мѣстахъ, а на селѣ або въ тихôмъ спокôйнôмъ мѣсточку, где намъ такъ все Творця нашого пригадуѣ, где крестъ св. на кождôмъ мѣстци вказуѣ намъ дорогу, где церковця св. пôдъ бокомъ и дзвôнъ такъ любо насъ до неи запрашаѣ, где своя нивка, свôй плугъ и своя худôбка и где хоть и бѣда часомъ загляне, та и тота бѣда не такъ дуже страшна, бо свого хову, мы съ нею зросли и до неи навыкли.

— Зъ Жидачева пишутъ до „Дѣла“ такъ: Передъ кôлькома днями лучила ся въ нашôмъ мѣстѣ страшна дика сцена. Мѣщанинъ А. Р. мавъ сына, котрый числивъ уже 20 рокôвъ, але бувъ хирявый и слабовавъ на сухоты. Отецъ дожидавъ уже разъ кôнця; а що хлопецъ не кôнчивъ житя, то отецъ взявъ хлопця на плечѣ тай вынѣсъ пôдъ шопу ня дощь, снѣгъ и вѣтеръ, щобы скорше сконавъ. Тамъ лежавъ хлопецъ 4 дни безъ ѣды и напитку; слабый бувъ такій, що не мôгъ нѣ рукою нѣ ногою рушити, а выглядавъ якъ смерть. — Середъ того безроги обгрызли хлопцеви праву ногу вздовжь ажь до кости Дня 27. марця довѣдалась о тôмъ жандармерія и велѣла бѣдолаху-хлопця внести до хаты, де ôнъ по трехъ годинахъ закôнчивъ житье, а противъ жостокого батька веде ся судове слѣдство.

— Остатна воля. Въ однôмъ великôмъ мѣстѣ скочила зъ мосту та въ воду одна велика панѣ ѣдино для того, що ей кравецъ зле зробивъ сукню на баль. Въ своимъ тестаментѣ проситъ свого чоловѣка, щобы постаравъ ся, абы ѣй смертельну шату ушивъ лучшій кравецъ. Ото разъ розумъ!

— Выйшла дуже пожиточна книжочка: „Церковный словарецъ“ о. Василія Чернецкого. Поясняѣ менше зрозумѣлй слова церковного языка, того нашого найбôльшого сокровища, и длятого въ рукахъ кождого Русина, доброго сына св. церкви нашои, находитись повинна.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Розговоръ: дякъ, мудрагель Свербинôсъ и громада.

Дякъ: Панове громада! Маємъ новину. Буде выходити въ Бережанахъ два разы на мѣсяць „Посланникъ“, та до кôнця року тра зъ горы зложити 1 зр. 50 кр.

Громада: А то за-що? зъ-ôтки? громада ся того не пріймає!

Свербинôсъ: Вы, вôйте, не платѣтъ! най покаже палєтъ, а я перечитаю, то вамъ скажу, скôлько заплатити. Темный народъ нѣчого не знає! Тра бо вамъ знати, панове громада, що якъ приходитъ пôсланецъ изъ суду, то єму платитъ ся 17½ кр., а часомъ якъ изъ Староства, то и всѣляко ся платитъ. Тамъ на палєтѣ є написано люмерами, а я знаю люмеря — мене не тра учити! Коли пôсланецъ, то тра заразъ заплатити, и чимъ скорше изъ села ôтправити.

Громада: Такъ! такой такъ!

Дякъ: Та що вы баламутите людей; я кажу „Посланникъ“, а вы кажете „пôсланецъ“.

Свербинôсъ: Ну! „Посланникъ“—то по вашому, а „пôсланецъ“— то по нашому. Я є мудрый чоловѣкъ, я бувавъ въ свѣтѣ: въ Наталіи, Венграхъ, Чехахъ! Ану, покажѣтъ менѣ на мавпѣ, где Венедикъ, а я вамъ покажу касарню, где я стоявъ 9 мѣсяцѣвъ. Го! го! мене не дурити, бо я бувъ при менажи официрской пôвъ року и знаю 9 языкôвъ. Ану скажѣтъ по таліяньски: „non capisco“, а я вже знаю, що то є! Тамъ зовутъ стару кобылу шкаписко. Скажѣтъ по угорски: „baraton palenka“, а я знаю, що то угорска панєнка. Скажѣтъ по чески: витовѣте (vy to víte), значитъ: то вы вôйте? Скажѣтъ по нѣмецки: фафлюхтеръ юдъ — біръ! а я вже пысокъ ôтвираю и стою гиръ!

Дякъ: Та що вы пысокъ ôтвираєте, то правда; але не такъ, якъ треба.

Свербинôсъ: Ну, а якъ же?

Дякъ: Посланникъ — то газета, а не пôсланецъ.

Свербинôсъ: Ну, то также кажѣтъ. Але мы такой не пріймаємъ ся; бо громада на газету платитъ 4 зр. и вôйтъ газету привозитъ изъ староства.

Громада: Такъ! такой такъ!

Дякъ: А видите, що вы знову пысокъ ôтворили, але не такъ якъ тра. Тота газета, то цѣсарске право друкує, а „Посланникъ“, що въ свѣтѣ чувати.

Свербинôсъ: Що въ свѣтѣ чувати, то скажутъ намъ жиды въ Нараёвѣ на ярмарку. А зрештовъ най „Посланникъ“ пише люмерами, якъ на мавпѣ є, то заразъ я читати буду ажь до тысячь.

Громада: Такъ! такой такъ!

То разъ розумъ влѣзъ до єго головы.
Не вчивъ ся писати,
А знає письмо читати!
Иванъ Болотнюкъ.

— Що влѣзе въ мѣшокъ и ще порожне буде?

— Цѣла каса повѣтова и буджетъ громадскій.

Въ мѣсточку на ярмарку:

Селянинъ: Нема ту нашого пана вôйта?

Арендаръ: А ось, якійсь тамъ сидитъ; чи ôнъ вашь вôйтъ не знаю, але ôнъ мертвецки пяный.

Селянинъ: Ну! ну! якъ такъ, то то певно ôнъ.

Хоръ спѣвакôвъ спѣвавъ тричи: Господи помилуй. Оденъ зô спѣвакôвъ лишивъ ся по заду и коли хоръ вже скôнчивъ, той єще собѣ потягає ...луй ...луй... На пытанье управителя хору, длачого собѣ такъ потягає, каже: „або я разомъ съ вами зачавъ?“

ЖИДЪ ГОСПОДАРЪ:

— Цуєте сусѣда, вы уже посѣяли бараболѣ?

— Сѣяло-бы тобѣ пѣскомъ въ очи!

— Хоцу казати, чи вы уже порозкидали бараболѣ?

— Розкидало-бы твоими костями!

— А тоє тее, я хотѣло казати, ци вы уже закопали бараболѣ?

— Закопало-бы тебе по самъ поясъ, таже бараболѣ садятъ ся.

— Такъ? а я гадало, що тôльки курки на яйцѣ садятъ ся.

ВЪ СУДѢ:

Судія: Якъ можна свою жѣнку такъ зневажати и кидати єй мисками и горшками въ голову?

Оскарженый: А знаєте, вы пане, мою жѣнку, що то за зѣленько?

Судія: Нѣ, не знаю!

Оскарженый: Ну, якъ не знаєте, то не говорѣтъ.

Ты, Грицю, украв пôвъ корця бараболь — пôйдешь на двѣ недѣлѣ до арешту!

— Кôлько треба, пане сендзьо, бараболь украсти, щобы пôйти хоть на два мѣсяцѣ?

Оденъ дурисвѣтъ разъ такъ сказавъ: въ нашôмъ селѣ єсть такій грубый дубъ, на около котрого можна кождого расу шѣсть разы обôйти.

ДУШПАСТЫРСКА ГУМОРИСТИКА:

— А що тамъ доброго менѣ скажете? пытає священникъ свого парафіянина.

— Та я, прошу отця духовного, принѣсъ на заповѣдь!

— Та якто? та въ пôстъ? та на яку заповѣдь?

— Та такъ, такой на заповѣдь!

— Та може на акафистъ?

— Такъ! такъ! та то все одно!

Разъ прійшла одна газдыня, котрой сынъ дорослый умеръ, съ дарункомъ въ кôлька день по похоронѣ до свого священника и плачучи повѣдає: я прійшла съ великою прозьбою до ôтця духовного, що бы були такъ ласкавî вымазати мого Ивася зъ метрики, що бы єго бôльше до войска не почитувано.

Ôтъ Редакціи.

Христосъ воскресе! Я розбславъ много чиселъ на оказъ а доси дуже мало менѣ кто звернувъ. Не допускаю, щобы тôлько мавъ я мати пренумерантôвъ, бо то бôльше на сонъ редакторскій выглядало-бы. Розсылаю єще и друге число на оказъ, а всѣмъ критикамъ повѣдаю такъ: Коли вамъ нашъ „Посланникъ“ не сподобавъ ся, то напишѣтъ лучше, а я вамъ єще подякую и съ охотою уступлю. Редакторство руске то не така дуже принадна рѣчь!

Коли я щось кепского написавъ, то скажѣтъ що, а я ôткличу, бо я себе не маю за такого фильсофа, щобымъ не мôгъ зблудити. А вже найлучше намъ сподобали ся тî, що звернули газету и написали: „не читавши — звертаю!“ — Ту єсть бодай хоть якась рація и правдива мудрôсть.

Въ кождôмъ числѣ будемъ ôткрывали новî рубрики, що бы вскорѣ выповнити цѣлый програмъ нашъ.

Кто намъ и того числа не зверне, уважаємъ то яко замовленье и будемъ дальше посылати.

Предплату для Бережанъ и околицѣ пріймає друкарня А. Цѣхоцкого, где и пѣсни: „Боже поможи“ и „Христосъ воскресе“ (обѣ съ нотами) кожду по 4 кр. получити буде можна.

Дôстались мо и такихъ пренумерантôвъ, котрî намъ пишутъ, що не умѣютъ читати по руски але хотѣли-бы научити ся. Щобы Имъ за ту щирôсть прислужитись а заразомъ вѣдомôсть письма рускаго розширити въ найдальшî круги, выдали мы „НАУКУ ЧИТАНЯ ПО РУСКИ ВЪ ОДНОЙ ГОДИНѢ“. Таку науку списану на одной картцѣ можна дôстати въ редакціи и друкарни по цѣнѣ 2 кр. Все тоє выстарчитъ замовити карткою.

Просимъ дуже умильно, нашого „Посланника“ пôслати ôтъ хаты до хаты, най иде зъ рукъ до рукъ.

ДРУКАРНЯ И ЕКСПЕДИЦІЯ НАКЛАДÔВЪ

АДОЛЬФА ЦѢХОЦКОГО ВЪ БЕРЕЖАНАХЪ

поручає свôй

Великій Складъ Друксортôвъ

для

Ц. К. СТАРОСТВЪ, Ц. К. СУДÔВЪ, Ц. К. НОТАРІЯТÔВЪ, Ц. К. ЖАНДАРМЕРІИ И Ц. К. АРМІИ.

Друки громадскî, друки касовî, друки для касъ пожичковыхъ сельскихъ, друки для выдѣлôвъ Радъ повѣтовыхъ, друки для престаціи дороговои и техничнî, друки до выборôвъ, друки шкôльнî и приходскî, друки для Товариствъ рукодѣльничо-промысловыхъ, для провадячихъ книги громадъ жидôвскихъ, друки для п. п. Адвокатôвъ, Господарôвъ и такî иншî, заразомъ Головный складъ паперу и приборôвъ до писаня.

ЦѢННИКИ ДРУКÔВЪ И ВЗÔРЦѢ ПИСМЪ НА БІЛЄТЫ ВІЗИТОВÎ ВЫСЫЛАЄ ФРАНКО

Друкарня поручає ся до выконаня всѣлякихъ робôтъ въ кругъ єѣ входячихъ, а посѣдаючи великій запасъ найновѣйшого крою черенокъ дѣловыхъ, заголовныхъ, каліграфичныхъ, рондовыхъ, плякатовыхъ и рôжнî прикрасы и т. д, машины поспѣшнî и прасы ручнî, есть въ станѣ кожде замовленье скоро, вкусно, безъ ошибокъ и по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ достарчати, при чимъ я всякî можливî уступства починити готовъ.

Остаю ся съ глубокимъ почтеньемъ

А. ЦѢХОЦКІЙ.

Отвѣчательный редакторъ: Адольфъ Цѣхоцкій. Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 3. Бережаны дня 1 (13) мая 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Реклямаціи вôльни̂ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ верша.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

ДАЙ БОЖЕ ЩАСТЬЕ!

Дай Боже щастье! Вже сонѣнько блисло,
Подувъ вѣтеръ теплый и сплыли снѣги;
Надъ свѣтомъ надъ Божимъ зновъ щастье зависло,
Бо запахомъ всюды запахло весны.

Дай Боже щастье! Худôбка весело
По нивахъ, долинахъ спасає траву,
А зъ цвѣтôвъ вѣночокъ дѣвчатко си сплело,
Небачне! робучу зôгнало пчолу.

Дай Боже щастье! Плужокъ не ржавѣє,
Бо скибы при скибахъ уклались рядомъ;
А соньце зъ высока все грѣє тай грѣє,
И радôсть небесна розплылась кругомъ.

Дай Боже щастье! Сѣвачь вже охочій
Съ пшеничкою въ жмени ступивъ на загôнъ;
И шапку знявъ зъ тиха и въ небо взнѣсъ очи,
Бо зве до молитвы наутренный звôнъ.

Дай Боже щастье! Погоничь безъ зною
Волочитъ, вже зерно безпечно си спитъ;
Гей конѣ ворони̂, нужь! жваво зô мною:
Богъ дощикомъ зъ неба поблагословитъ!

Дай Боже щастье! Въ недѣленьку зъ рана
Щасливъ на ôтправу весь нарôдъ збересь:
Панъ-Отченько сивый у стôпъ Небесъ Пана
Съ наукою въ устахъ до вѣрныхъ озвесь:

Дай Боже щастье вамъ всѣмъ, хлѣборобы!
Трудъ честный и праця — богацтва то храмъ,
Куда не засягне рука людской злобы.....
Дай всѣмъ Боже щастье! Дай Боже и вамъ!!

Ю. Насальскій.

ВО ЛЬВОВѢ * БИБЛІОТЕКА РУСКОГО НАРОДНОГО ДОМА

Кормъ духовный.

Недавно тому бувъ я у Львовѣ. Колись я любивъ заглядати по выставахъ склепôвъ за всякими вытребеньками, та нынѣ вже менѣ не до того. Найраднѣйше стану собѣ передъ выставою книжокъ, та дивлю ся, чи не выйшла яка цѣкава книжка. Глипъ окомъ — бачу щось нового! „Выясненье псальмôвъ и иншихъ Богослужебныхъ пѣсней, котри̂ читаємъ въ Часословѣ. Списавъ о. К. Сарницкій. Напечатано въ друкарни Ставропигійской“. Иду до книгарнѣ, щобы тую книжочку ближше оглянути. — Ба, але-жь то не книжочка, але спора груба книга о 400 сторонахъ. Оглядаю ближше и ту и тамъ ставємъ читати. То вамъ, Братя, правдивый кормъ духовный! Такои книги єще у насъ не бувало. То плôдъ довголѣтнои працѣ и высокои учености. Бувало мôй отецъ — дай имъ Господи царство небесноє! — найраднѣйше читаютъ псалтырь и не разъ надъ однымъ стихомъ и цѣлый день роздумуютъ, щобы єго добре порозумѣти; а ту всѣ псальмы, яки̂ тôлько въ нашôмъ набоженьствѣ приходятъ, пречудесно суть выложени̂. — Колибы така книжка була скорше выйшла, що то за розкôшь була-бы була для Нихъ!

Отворѣмъ где не будь. Сторона 177. „Нищъ єсмъ азъ, и въ трудѣхъ отъ юности моєя, вознесжеся смирихъ ся и изнемогохъ“ Такъ выложено: Я убогій и нужденный ôтъ самого дитиньства, я всегда переживавъ въ бѣдѣ и терпѣняхъ; а хоть колись на часинку менѣ лекше сталось, опять угнетали мене рôжни̂ бѣды, такъ щомъ занемагавъ ôтъ журбы и смутку. До Іисуса Христа такъ ся тоє стосує: Впередъ остаючись въ славѣ Господа Бога, бувъ я самъ богатый, щасливый; но ставши ся чоловѣкомъ, вже ôтъ самого рождества мого терплю нужду и всяки̂ невыгоды, вознесеный же на крестъ лишаю ся я и житя, видячи слѣпоту мого народа. Або сей

дальше стихъ: „На мнѣ придоша гнѣви твои, устрашенія твоя возмутиша мя.“ Выложено: пôзнаю, що мене постигъ весь гнѣвъ Твôй и що засмутила и упокорила мене кара Твоєи справедливости. О Іисусѣ Христѣ: Гнѣвъ Твôй. якій-бы людей мавъ постигнути за ихъ грѣхи, зависъ на мнѣ, а кара, аку-бы имъ выпадало терпѣти, утрудила мене яко чоловѣка.

Въ той способъ выложенй суть всѣ псальмы. Самъ Авторъ справедливо повѣдає: „Рускій народъ есть безперечно народомъ глубокои вѣры и богобоязливости. и любує собѣ въ молитвахъ, пѣсняхъ иôтправахъ церковныхъ, а любовавъ-бы собѣ тымъ бôльше и тымъ полезнѣйша була-бы єго молитва, єсли-бы кождый все то, що въ церквѣ пôдчасъ Богослуженя чує, такожь и розумѣвъ.“ А порозумѣти псальмы то найтруднѣйша рѣчь; бо ту мѣстять ся глубокй мысли и до того еще старозаконнымъ способомъ представленй. На кождôмъ престолѣ и крилосѣ повинна-бы ся тая книга находити и кождый любитель нашого св. обряда и церкви повиненъ о таку книгу постаратись, а кождый пѣвецъ церковный, котрый найбôльше псальмы ôтчитує, — то вже такой и зъ рукъ тои книги не новиненъ выпускати. Бо розумѣти, що ся читає ибо спѣває, то прецѣнь найважнѣйша рѣчь! Коштує тая книга 1 зр. а можь черезъ нашу редакцію замовляти, якъ загаломъ все, що оголошуємъ и припоручаємъ. — Єще разъ повтаряємъ: така книга то правдивый кормъ — правдива учта духовна!

О Братствѣ Ставропигійскôмъ

и єго выставѣ старинностей вô Львовѣ.

Зъ давенъ давна, ôтъ коли вѣру Христову приняли Русины, були братства при церквахъ нашихъ. Та братства тіи съ часомъ упали, бо черезъ вôйны и нещастя нарôдъ нашь збѣднѣвъ и залишивъ ся въ просвѣтѣ. А коли богато можныхъ рускыхъ панôвъ покинуло свôй обрядъ, то стало ся єще гôрше.

Вправдѣ мѣщанамъ жило ся лекше, бо они мали свой права мѣйскй, названй магдебурскими; але рускй мѣщане вô Львовѣ бачили нещастье свого народу и задумали разомъ боронити себе, вѣру и свôй край просвѣтою и житьемъ христіяньскимъ. Они завязали ся въ братство, котре мало дбати и про церковъ Успенія Пр. Богородицѣ у Львовѣ и про науку въ цѣлôмъ краю и назвало ся Братствомъ Ставропигійскимъ.

Єго широкй права затвердивъ самъ Царгородскій Патріярхь Еремія, Метрополитъ Кіевскій Михаилъ Рагоза и тогдѣшный король польскій Жигимонтъ III. Надзôръ надъ братствомъ належавъ до самого патріярха.

Триста лѣтъ минуло вже ôтъ того часу, а съ благословеньствомъ Божимъ учинила Ставропигія дуже богато добра. Она заложила у себе школу, зъôтки выходили ученй священники и учителѣ на цѣлу Русь; она заложила друкарню, въ котрой ôтъ самого початку всѣ книжки рускй и церковнй и то тôлько тамъ друковали ся и по нынѣшній день друкуютъ ся; она ставала все и всюда передъ правомъ въ оборонѣ свого народа и обряда; она и нынѣ не перестає дбати про добро руского народа и рускои церкви.

При кôнци тамтого и на початку того року заходила ся Ставропигія около выставы старинностей и дорогихъ серцю рускому памятокъ минувшихъ часôвъ, а тымъ передъ цѣлымъ свѣтомъ наглядно показала, що Русины не ось-такй бѣднй и такй неуки. Бо були ту рѣчи, котрыхъ-бы и на вагу золота не купити, и такй памятки давныхъ вѣкôвъ, що свѣдчатъ о красной нашой минувшости и славѣ нашого имени.

На тую выставу Ставропигійску пріѣздило подивити ся много осôбъ не тôлько зъ цѣлого нашого краю але навѣть и зъ заграницѣ. Божь то и було ту що побачити! Въ 10 комнатахъ були умѣщеній всѣ тй скарбы, ôтъ котрыхъ вѣяло такъ пріятнымъ духомъ старины. Всёго годѣ намъ списувати, бо треба-бы намъ написати спору книгу; але скажемъ тôлько, що було тутъ найцѣкавѣйшого.

И такъ въ першихъ трехъ комнатахъ мѣстивъ ся богатый и добре уложеный збôръ ризъ священичихъ и приборôвъ церковныхъ. Самыхъ фелонôвъ було около 40, плащениць бôльше якъ 12, богато также епитрахилѣвъ, наруквиць, поясôвъ, покровцѣвъ, воздухôвъ и др.; дальше ишли хресты свѣчники, кадильницѣ, звоны, монстранціи, евангелія, чашѣ и др. А всё то ручна, дуже старанна и выкôнчена робота съ богатыми золотыми нашивками и гафтами на аксамитахъ и адамашкахъ, або на тканинахъ чисто єдвабныхъ перетыканихъ срѣбною и золотою ниткою, хресты або срѣбнй або рѣзблень зъ дерева въ срѣбныхъ оправахъ, евангелія оправленй въ срѣбло, чашѣ срѣбнй позолочуванй. Видко нашй предки-фундаторы тыхъ рѣчей були люде далеко зажиточнѣйшй и не щадили нѣ коштôвъ нѣ заходôвъ для украшеня храмôвъ Господнихъ.— Въ иншихъ комнатахъ мѣстили ся иконы-образы Іисуса Христа, Матери Божои, св. Апостолôвъ и иншихъ угодникôвъ Божихъ; дальше портреты то стѣннй то нагробнй, якй умѣщувано на трумнахъ въ головахъ небôщикôвъ, похороненыхъ въ пивницяхъ церковныхъ, въ кôнци грамоты, рукописи и друки, а всё

тое дуже а дуже стародавне, чого вже нѣгде побачити не можна. Всё тое або переховує Ставропигія у себе, або позбирала по церквахъ нашихъ и где тôлько могла.

Выстава зôстала замкнена съ кôнцемъ лютого т. р. а рѣчи розôсланѝ до церквей, де они належали. На мѣсци выставы позôставъ въ Стравропигіи тôлько Музей. Суть то три обширнѝ комнаты, въ котрыхъ уложенѝ не тôлько тѝ рѣчи, що суть власностію Ставропигіи, але що ихъ поодинокѝ властителѣ яко цѣннѝ памятки Ставропигіи дарували и де кождои хвилѣ ихъ оглянути можна. Алежь бо и ту єсть що оглядати! Самъ б. п. Архикнязь Рудольфъ, коли передъ двома роками бувъ вô Львовѣ, посѣтивъ той Музей, всёму съ цѣкавостію и замилованьемъ приглядавъ ся, и давъ о немъ якъ найкрасше свѣдоцтво.

А душею цѣлои Ставропигіи єсть теперъ мужь ученый и великій любитель и знатокъ рускои старины, Господинъ професоръ Изидоръ Шараневичь, теперѣшный старѣйшина — а по нашому старшій братъ — того Ставропигійского братства. Єго то заходомъ и трудомъ станула выстава, и ôнъ зробивъ початокъ до заложеня постôйного Музея, котрымъ кождый Русинъ повеличати ся може. — Сей мужь тихои працѣ показавъ дѣломъ свôй рускій патріотизмъ, а такихъ людей дай намъ Боже якъ найбôльше.

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Памятай на смерть, а не согрѣшишь.

Було то около Зеленыхъ святъ, якъ Григорій Великій — такъ называли єго, бо бувъ набôльшій ростомъ въ селѣ — выславъ свого наймита съ хлопцемъ, якійсь тамъ загонецъ єще зъораты. Наймитъ чи зъ неуваги чи може зъ пустоты якось занадто зачѣпивъ о сусѣдну межу Ивана. По той часъ бувъ Иванъ тамъ на поли, увидѣвъ тую хибу, тай ставъ зъ наймитомъ сварити ся. Выйшовъ и Григорій. Сварня закипѣла єще бôльше. Коли уже досыть посварили ся, пристрастя утишила ся, слôвъ до сварнѣ не стало, тогды настала розвага.

— Гей Григорію! каже Иванъ, — таже менѣ бôльше потреба землѣ, нѣжь вамъ! тажь знаєте, кôлько у мене дѣточокъ!

— Абожь у мене менше? та до того єще тôлько челяди!

— Правда! вамъ треба бôльше, бо вы бôльшѝ; вамъ треба чотыри а менѣ выстарчитъ и пôвчверта лôктя на грôбъ.

Тая бесѣда такъ тронула Григорія, що въ той хвили схвативъ Ивана и устиснувъ єго щиро, по братерски. Погодили ся, и ôтъ того часу бôльше о межу не сварятъ ся. Оденъ другому уступає, оденъ другому помагає и оба суть порядными газдами тай прикладомъ для другихъ. И рôля несе имъ плоды буйнѝ, бо Господь имъ благословитъ.

Боже намъ поможи!

(Слова о. С. Лепкого, музика г. Л. Ремезы.)

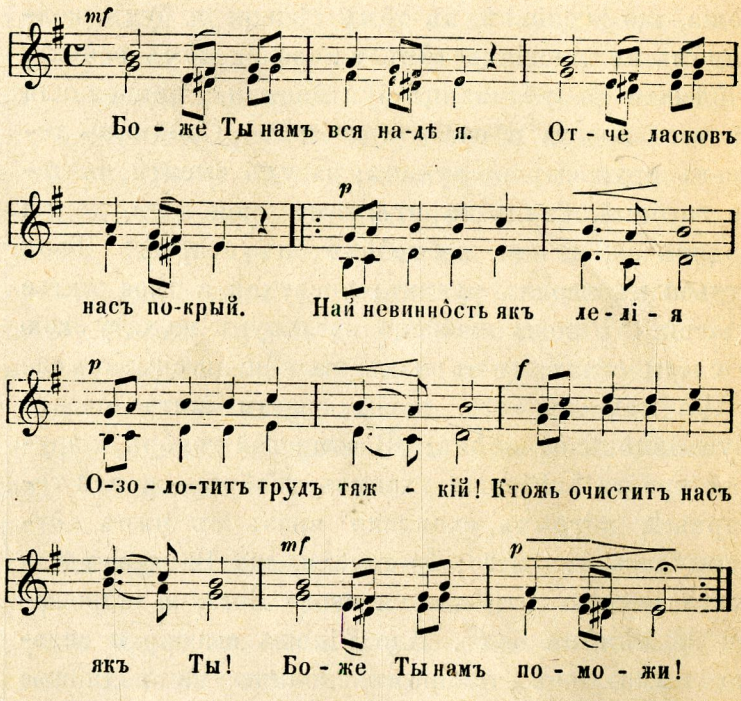

О! що дня гôрка робота,
Въ потѣ вяне намъ лице,
Омлѣває рукъ охота,
Ктожь въ насъ силу пôдведе?
Боже, сила наша Ты!
Боже намъ поможи!

И Тобою мы жіємо,
Насъ спасла долонь Твоя,
И Тобѣ ся мы здаємо,
Отче нашь, дай намъ житя!
И веди до дѣлъ насъ Ты,
Боже намъ поможи!

Отче! въ Тебе часъ и сила,
Кара, прощенье, любовь,
Въ Тобѣ щастёмъ бы спочила
Грѣшна наша людска кровъ;
Пригорни насъ, Боже, Ты,
Боже намъ поможи!

И благослови роботу,
Отче нашь и Боже нашь!
Ласковъ просвѣти охоту,
Хорони весь народъ нашь.
Помôчь, сила, Боже, Ты,
Боже намъ поможи!

ВАНДЕЭЦЪ РІПОШЬ.

Ледво котрый нарôдъ християньскій, ôтъ коли стоитъ Церковъ Божая, такъ славно ôтзначавъ ся безбоязливымъ вызнаньемъ вѣры св., якъ Вандейцѣ въ Франціи нôдчасъ нещаснои революціи. Исторія заховала намъ въ сѣмъ взглядѣ межи иншими приключеньями также отсей прекрасный примѣръ. Коло мѣсточка Жонъ лежитъ мале сѣльце Ба-Бріясъ; тамъ недалечко стоявъ колись крестъ деревляный. Одного селянина, именемъ Рінопша, що мешкавъ въ тôмъ сѣльци и бувъ жовняромъ въ християньскôмъ и королевскôмъ войску, спôймали републиканцѣ-бунтôвники, приволокли до того креста и сказали до него: „Спôймано тебе съ оружіємъ въ рукахъ; засудъ смерти на тебе готовый. Гтянь-но отъ тамъ твоя хата, де ты родивъ ся, де ще жіе твôй отецъ старый! Твоя судьба въ твоихъ рукахъ; послухай а твое житье спасене!“ Рінопшь жалôсно поглянувъ на хату свою и слёзы стали му въ очахъ; въ кôньци спытавъ ся: „Що маю зробити, щобы спасти житье свое?“ Бунтôвникъ ôтповѣвъ: „Возьми той топôръ и зрубай крестъ!“ Рінопшь ухопивъ топôръ— а всѣ товаришѣ, котрыхъ схоплено вразъ съ нимъ, ôтвернулись ôтъ него; бо гадали, що Вандеецъ для житя марного ôтрѣкаe ся свого Бога, и задрожали въ нѣмôмъ болю. Але Рінопшь высоко и сильно вымахуючи топоромъ, скочивъ на нôдножье креста, нôднявъ топôръ въ гору и скликнувъ страшнымъ голосомъ яко-бы громомъ: „На погибель тому, хто дôткне ся креста нашого Господа Іисуса Христа! Я боронити его буду до остатного ôтдыху мого!“ И сперши ся плечима до посвященого дерева, вымахуe топоромъ, якъ тота блискавка перетинаe воздухъ, божескій огонь палаe зъ очей его, надприродна, казавъ-бысь сила, оживляe его. На кôлька хвиль здужавъ ôнъ ôтстрашити безбожникôвъ; они остовпѣли и не смѣли приступити. Але небавомъ розъярены ветеклымъ соромомъ, що перепудили ся одного чоловѣка, нôдносятъ дикій верескъ и кидаютъ ся на доблесного християнина. Ихъ переважна сила придавляe его и кровъ его потекла зъ несчисленныхъ ранъ; але все таки сильно тримаe ся ôнъ креста св. Наконецъ ôтрываютъ его рамена, кидаютъ на нôднѣжье креста и приткнувши багнеты до грудей знова жадаютъ ôтъ него: „Зрубай се знамя суевѣрія и забобону, а житье дароване тобѣ!“ — „Се знамя мого спасеня!“ скликнувъ Рѣпошь, „я его обôймаю“. И остатнимъ наложеньемъ силъ еще разъ обôймивъ руками дерево спасеня такъ, що сцѣпенѣли и застигли его руки на нѣмъ, бо такъ его и убито. Кровъ мученика обагрила и освятила землю, доти еще не освячену. Ю. Р.

ДОПИСИ.

Ôтъ Стрыя.

Тютюну не курю, табаки не нюхаю а пю тôлько саму чисту водицю. Але за тое, где тôлько якій крейцаръ попаду, гайда на почту, посылаю на газету и замавляю що разъ то нову якусь книжку. Въ тôмъ моя розкôшь! Въ зимѣ довгимъ вечеромъ усѣвши нôдъ печею, а въ лѣтѣ нôдъ грушкою при хатѣ — съ книжкою и оловцемъ въ рукахъ, — то нема бôльшои для мене пріятности. А маю я той звычай, що тôлько где щось цѣкавого подыблю, чи то въ газетѣ чи въ книжцѣ, або если и самому прійде якась щаслива мысль або гадка до головы. або якась пригода притрафитъ ся, люблю все въ моей книжочцѣ записати. По лѣтахъ все тое чоловѣкови ôтчитувати, то дуже мила рѣчь и такъ я раджу всѣмъ письменнымъ людямъ робити. Просите, Отче Редакторъ, въ своимъ „Посланнику“, щобы вамъ дещо написати. Та посылаю Вамъ мой записки; тôлько що тамъ все якъ горохъ съ капустою помѣшано; але робѣтъ съ тымъ, що ся Вамъ подобаe. А пишѣтъ намъ все съ веселостію такъ якъ доси, бо тое народу, якъ найлучше ся подобаe. Христосъ воскресе! Д. К.

Ôтъ Редакціи.

Горохъ съ капустою, то дуже досконала рѣчь. Та кобы до того еще кавалокъ шпырки та шкваркôвъ, то еще лучше, хоть не оденъ радъ-бы бувъ, кобы все бодай горохъ та капусту мавъ въ своимъ домѣ. За присланй намъ письма дякуемъ и ôтвираемъ для Васъ и всѣхъ нашихъ Другôвъ нову рубрику: **Записки.** Тую рубрику поручаемъ особившой увазѣ Всч. Священьства, котре не все маe на тôлько часу, щобы могло занимати ся уложеньемъ выкôнченыхъ статій и умственныхъ утворôвъ; але щось цѣкавого и пожиточного написати зъ власнои або чужои практики, то тое не трудно буде вже для нѣкого. Я вѣрую въ тое, що рускоe Священьство, коли-бы схотѣло, могло-бы нашого „Посланника“ поставити на такой высотѣ, на якой нѣяка часопись церковно-народна доси не станула еще. Мы жіемъ житьемъ родиннымъ, жіемъ середъ народа, знаемъ на скрôзь его потребы и его доля есть нашою долею. А що найважнѣйшого, то мы зôстаемъ въ соединеню съ церквою католическою, котра едино може насъ двигнути и до всёго высокого и благородного воодушевити. На тое не потреба доказôвъ. Бачимъ власными очима мертвоту и бездѣльнôсть ôтлученого ôтъ единьства съ тою св. церквою всего другого Священьства, котрого влѣянье на нарôдъ при най-

бôльше спріяючихъ для него обстоятельствахъ и при великаньскихъ матеріяльныхъ средствахъ, якими неразъ само розпоряджаєт, позбстане на всегда нѣякимъ. Потреба намъ тôлько соединнитись и до такъ высокои цѣли единодушно стремѣти. Оденъ, а навѣть и кôлька священникôвъ того учинити не могутъ.

ПОЛІТИКА.

Повѣдаютъ всѣ, що нашь вѣкъ — а властиво люде нынѣшного вѣку — суть дуже зôпсованй. Та муситъ оно и правдою бути, коли такъ всѣ на тоє нарѣкаютъ. Тôлько мало кто знає подати правдиву тому причину. Оденъ ученый чоловѣкъ французъ (Charles Narrey) недавно тому выяснивъ тоє такъ кажучи: „Найпевнѣйшимъ доказомъ зôпсутя нашого столѣтя, єсть тоє, що хвалимъ и величаємъ людей, котрй выповняютъ тôлько свôй обовязокъ“. То правда, що тои хвальбы и величаня у насъ за богато. Якъ тамъ у другихъ народôвъ єсть, то насъ нѣчого не обходитъ, але у Русинôвъ, то все такой бôльше кадила, якъ стѣтла и воску. Мы нѣколи не знаємъ розрôжнити правдивои заслуги ôтъ обовязку и величаємъ и славословимъ такй дѣла яко заслуги, котрй тôлькн простымъ обовязкомъ були. Ктось тамъ гдесь бувъ добрымъ священникомъ, учителемъ, господаремъ, ремѣсникомъ, урядникомъ; бувъ честнымъ сумлѣннымъ и пр. чи то може заслуга? Тажь то простый обовязокъ и повиннôсть кождого чоловѣка.

Кто дбає про руску справу, про руске письмо, языкъ, обрядъ, той выповняє тôлько свôй обовязокъ, свою повиннôсть и не потребує тымъ величати ся; тажь нѣкто другій, якъ тôлько Русинъ про тоє дбати повиненъ. Але у насъ єще инакше буває: любимъ славити ся и величати ся патріотизмомъ, котрый нѣякимъ патріотизмомъ не єсть або дуже малого калібру и свѣжои даты. О рускихъ вечеркахъ — не разъ единыхъ доказахъ патріотизму! — и ихъ аранжерахъ трубимъ по часописяхъ, якъ коли-бы не знаю про якъ славнй дѣла; закладаємъ шумно и гучно читальнѣ и скликуємъ зборы черезъ газеты на тоє, щобы о тыхъ читальняхъ на мѣсци и слыху не було (щира правда! чую ôтгомонъ); взываємъ письмомъ и словомъ до писаня до всѣхъ урядôвъ по руски єдино на тоє, щобы найперше самымъ бесѣдникамъ и писателямъ нѣколи того не триматись (еще щирѣйша правда! чую голоснѣйшій ôтгомонъ.); жадаємъ основаня рускихъ гимназій єдино на тое, щобы до нихъ своихъ дѣтей не посылати (найщирѣйша правда! даютъ ôтгомонъ всѣ гимназіи). Та ще на конецъ хочемъ, щобы насъ славили и величали яко патріотôвъ, и намъ самымъ здає ся, що мы єдино якійсь патентъ на той — правда що єдиный въ своимъ родѣ! — патріотизмъ посѣдаємъ. Намъ тоє все на селѣ якось дуже смѣшно выглядає и о правдѣ слôвъ того француза переконує.

Коли-бы ôнъ може неправду сказавъ, то бути може, що и мы съ правдою розминулись; але тому мы вже не виноватй.

Але зближаютъ ся выборы. Оглянути-бы ся вже завчасу потреба за кандидатами на послôвъ, за добрыми и ревными Русинами, хотяйбы и не патентоваными. Хочемъ, щобы нашй представителѣ були мужами не такъ глубокои науки, якъ великои правости характера. Бо щобы людямъ можна якъ найбôльше зробити добра, треба конечно самому бути д о б р ы м ъ. Дальше хочемъ, щобы представителѣ такъ глубоко религійного народа, якъ суть Русины, самй були г л у б о к и х ъ р е л и г і й н ы х ъ переконань и безъинтересовнои милости и любви ближнёго. Такихъ мужей не трудно знайти межи Русинами, тôлько що треба ихъ вышукати, бо они нѣколи симй не накидаютъ ся. Кто тымъ занятн ся має, то вже не наша рѣчь; мы собѣ тôлько такъ балакаємъ, бо оно намъ зъ далека такъ выдає ся.

Австрія. Найважнѣйшимъ событіємъ дня, на котре очи всѣхъ вѣрныхъ сынôвъ католическои церкви звертаютъ ся а народы Австріи съ напруженою увагою глядятъ, єстъ вѣче католическе въ Вѣдни. Тоє свѣтле зôбранье поставило собѣ за цѣль, духа христіяньского и католического взбудити и житье христіяньске до можливого совершенъства допровадити. Радятъ надъ тымъ не тôлько князѣ церкви, котрыхъ тамъ надъ 20 зôбрало ся, але и паны, мѣщане, селяне и загаломъ всѣ, котрымъ добро и щастье дочасне и вѣчне на серци лежитъ. Мило було видѣти, якъ въ самой сали красувавъ ся крестъ, и портреты нашого Цѣсаря та Святѣйшого Отца, а предсѣдатель повитавъ зôбраныхъ привѣтомъ всѣмъ такъ дорогимъ: „Слава Ісусу Христу!“ — О тôмъ зôбраню напишемъ Вамъ обширнѣйше въ слѣдующôмъ числѣ.

Россія. Зъ Россіи доходятъ такъ рôжнородній вѣсти о заговорахъ на житье царя россійского, що єсли-бы они мали бути всѣ правдивыми, то потребувавъ-бы царъ що кôлька недѣль умирати и ôтжнвити. Туманьства такй пускаютъ въ стѣтъ люде, котрымъ о тоє ходитъ, щобы въ каламутной водѣ рыбу ловити та всѣлякй грошевй спекуляціи на свою користь перепроваджувати.—Першій міністеръ царя ґрафъ Димитрій Толстой умеръ дна 8 с. м.

Франція. Французы заходятъ ся около всесвѣтнои выставы. Всѣхъ запоморочила вежа, котру они на пляцу выставы збудовали на 300 ме-

трôвъ высоку. Будова тои вежѣ, котра єсть въ двоє такъ высока, якъ церковъ св. Стефана въ Вѣдни, коштувала пять и пôвъ міліона. Щитомъ своимъ сягає она высше хмаръ и трафило ся такъ, що людямъ, котрѝ робили на самôмъ вершку, свѣтило сонце, а пôдъ ними падавъ дощь. Не знаємъ, чи-бы Парижанамъ захочувалось такои забаганки, колибъ зъ цѣлого свѣта не сплывавъ грôшь до ихъ Парижа; але то правда, що воно добре дурѣти, коли приступає. О той выставѣ будемъ вамъ много писати; а вы спôзнаєте, що духъ людскій не спитъ и все напередъ поступає. О, кобы тôлько на дорозѣ правды и справедливости!

Сербія. Молодый король сербскій, 14-лѣтный Александеръ, має теперъ намѣренье объѣхати всѣ дворы европейскихъ державъ. Ну, не наша то рѣчь судити, на що єму тоє придасть ся. Але чи не лѣпше було-бы, щобы молодый король взявъ ся до науки и перше придбавъ собѣ якъ найбôльше вѣдомостей, потрѣбныхъ до будущого правленя? Кождый вѣкъ має свôй права. Надъ тымъ повинньі єго опѣкуны застановити ся, єсли хотятъ, щобы ихъ плеканецъ вырôсъ на погѣху и славу славного сербского народу. Дивна рѣчь! Въ Ишпаніи дѣє ся єще щось лучшого. Молодого короля тримає мамка на рукахъ, а міністры и сивѝ головы кланяютъ ся єму глубоко до самои землѣ. И смѣшно и не мудро! Смѣшно, бо гоноры належатъ ся тôлько заслугамъ; не мудро, бо они такъ запоморочуютъ головы молодыхъ людей, що самѝ не будутъ знати, чимъ они суть.

Господарство.

Недавно тому сказавъ оденъ міністеръ, що немаємъ чого журити ся высокими податками, бо народы найпросвѣщеннѣйшѝ платятъ найвысшѝ податки, що про тоє податки ростутъ съ поступомъ. Не знаю, чи оно такъ єсть въ дѣлѣ; але тоє знаю не тôлько я, але знаємъ всѣ, що податки що року бôльшѣютъ; а єсли погадаємъ що землѣ не приростає, але люде подѣлами єи що разъ бôльше роздрôбляютъ, страшно подумати, якій зъ того конецъ выйде для нашого хлѣбороба. Та сама родина, котра давнѣйше газдувала на десяти моргахъ поля, муситъ нынѣ вдоволяти ся двома моргами, а податку платитъ три разы тôлько ôтъ нынѣшнои малои частины, якъ платила давнѣйше ôтъ цѣлого грунту. Належало-бы протоє добре призадумати ся надъ тою справою и для того будемъ вамъ, добрѝ люде, въ „Посланнику“ подавати ôтъ часу до часу такѝ господарскѝ рады, котрѝ ôтповѣдаютъ нашимъ малымъ грунтамъ, а за помочею котрыхъ можете при дуже малыхъ а властиво жадныхъ вкладахъ въ трôйнасôбъ побôльшити дохôдъ зъ грунту.

На пôвнôчнôмъ заходѣ суть два малѝ краѥ, Бельгія и Голяндія, котрымъ далеко до такои доброи землѣ якъ наша, котрѝ и понятя не маютъ о нашой подôльской гарной земли а въ котрыхъ мимо що тамъ майже сама глинка, родитъ ся на морзѣ бôльше, чимъ у насъ на двохъ. У насъ на Подôлю родитъ ся найбôльше десять кôрцѣвъ пшенички на морзѣ, коли тымчасомъ Бельгійчикъ збирає двайцять кôрцôвъ зъ того самого кавалка землѣ и мимо того, що тамъ земля єще гôрше покавалкована, чимъ у насъ, люде тамъ не знаютъ такои бѣды, якъ у насъ, голодъ до нихъ майже нѣколи не загоститъ, а тяжкій передновинокъ у нихъ рѣчь дуже рѣдка.

Голяндцѣ не нарѣкаютъ нѣколи на бракъ пашѣ, хотяй не маютъ такихъ саморôдныхъ сѣножатей якъ мы, и безъ пасовискъ выплекали таку красну расу худобы, якои у насъ и по дворахъ рѣдко знайти.

У насъ противно. Люде нарѣкаютъ, що земля чимъ разъ менше родитъ, худоба зводитъ ся а тягарѣ бôльшѣютъ. Годѣ намъ придбати бôльше землѣ, бо народу бôльше и кождый хотѣвъ-бы и повиненъ не выпускати батькôвщины зъ рукъ; але одно, що зробити можемъ, то постарати ся о тоє, щобы пôднести нашѝ господарства, зробити землю плодовитою т. є. такъ працювати, щобы малый кусокъ землѣ давъ намъ взглядно великѝ пожитки. Тоє зависитъ ôтъ насъ самыхъ; а якъ поступати, щобы земля дала бôльше пожитку, выкажемъ въ „Посланнику“. Васъ же, добрѝ люде, Вы хлѣборобы, котрыхъ працею живитъ ся цѣлый свѣтъ, просимъ, щобысь-те уважно читали кожду букву сего письма, и пôсля того робили, а будьте певнѝ, що дохôдъ зъ господатства вашого побôльшитъ ся и не будете такъ дуже бѣдовати.

Першимъ услôвьемъ до веденя доброго господарства єсть, мати добрый и богато доброго гною. Ôтъ гною зачнемъ нашѝ рады: а потôмъ доперва представимъ Вамъ, якѝ ростины плекати треба, щобы якъ найбôльшѝ пожитки зъ землѣ осягнути.

Вѣдомости.

— **Въ интересѣ Вс. Читателѣвъ,** та щобы газета наша належито розвивала ся, просимъ нашихъ пренумераторôвъ и прихильникôвъ нашои грограмы о ласкаве присыланье намъ вѣдомостей зô всѣхъ сторôнъ краю. Для кождои хотяй-бы и найдрôбнѣйшои вѣстки, єсли тôлько потрафитъ розбудити цѣкавôсть сельского народу, и причинити ся до розширеня єго свѣтогляду, знайде ся мѣстце въ „Посланнику“. Мы знаємъ и чуємъ о письменныхъ людяхъ межи селяньствомъ, що то жаднои хвильки не марнуютъ, але покôнчивши свою роботу на поли и обôстю, забавляютъ ся або читаньемъ пожиточнѣхъ книжокъ або списованьемъ стишкôвъ, приповѣстокъ и иншихъ рѣчей, набутыхъ чи то зъ досвѣду, чи то зъ науки. Для нихъ то нехай наша газета буде органомъ ихъ забавы и охоты; мы щиро хотѣли-бы ихъ собѣ зъєднати и съ ними знакомство завязати. А поки що, то будьте, люденьки добрѝ, переконанѝ, що мы сумлѣнно заходимъ ся коло розпочатого дѣла и маємъ надѣю, що при по-

мочи Божой неустрашено дотреваємъ до кôнця. — Съ нами Богъ!

— **Досконало списала ся жѣнка** одного майстра въ Перемышли. Коли вже не могла собѣ рады дати зô своимъ мужемъ-пяницею и коли тойже одного разу прійшовъ до дому запомороченый и твердымъ уснувъ сномъ, взяла ножички и бритву и выголила цѣлу голову якъ — колѣно! Панъ майстеръ будитъ ся и чує якійсь незвычайный холодъ на головѣ хапъ за волосье, а волося нема! Дуже ся гнѣвали панъ майстеръ на майстрову за таку штуку, але волосє черезъ тоє не выросло. Смѣшно и непристойно було-бы якось съ оголеною головою показати ся на мѣсто ; такъ панъ майстеръ усѣли на стôльци и зъ розпуки шили чоботы, що ажь за ухами трищѣло. Стережѣтъ ся, пане майстеръ, другій разъ прійти пянымъ до дому!

О зухвалôмъ нападѣ оповѣдаютъ газеты варшавскій. Трехъ розбышакъ напало на плебанію въ селѣ Гамороово и зажадали грошей, котрî священникъ ôтдали, три тысячь рублей и зигарокъ. Розбышаки отримавши грошѣ, звязали священника и позôставили одного зъ товаришей на стражи а двохъ удало ся до стайнѣ, щобы забрати конѣ и лекше съ добычею уйти. Запукали до дверей и зажадали отвореня пôдъ позоромъ, яко-бы священникъ мали ѣхати до хорого. Фѣрманъ пробудивъ ся, и ôтворивъ заразъ; але видячи людей пôдозрѣлыхъ, зрозумѣвъ, о що рѣчь ходитъ, показавъ имъ упряжь на конѣ а самъ высунувъ ся незначно, трѣснувъ дверми и замкнувъ розбышакъ въ стайни. Побѣгъ чимъ скорше дати знати священникови: але вже черезъ ôкно побачивъ ихъ звязаныхъ и побôчь чоловѣка стоячого съ ножемъ. Взявши сокиру, впавъ до покою и забивъ розбишаку на мѣсти. Потôмъ пôйшовъ на дзвôнницю и почавъ на гвалтъ дзвонити. Збѣгли ся люде и прибули съ помочію; зброднярей притримали, саященника увôльнили и звернули имъ забранî грошѣ. Священникъ два тысячѣ рублей дали вѣрному слузѣ, а позôстала тысячка рублей пôйшла на реставрацію церкви.

— **Нѣмецкій посолъ** зъ Вѣдня, Розеръ, що року ôтъ 20 лѣтъ допоминає ся въ думѣ державной, щобы знесено льотерію. Ôнъ вырахувавъ, що ôтъ часу, коли впроваджено льотерію найбѣднѣйшî люде протратили 8 сотъ міліонôвъ зл. А кôлько то людей позбавило себе житя зъ розпуки, що протратили весь маєтокъ на льотеріи, то и не счисливъ-бы. Отъ и нынѣ доноситъ намъ нашъ дописиватель зъ Бучача, що тамъ застрѣливъ ся тыми днями льокай гр. Потоцкого, програвши на льотеріи 200 злр. — Славный чоловѣкъ Франклінъ справедливо повѣдає такъ: „Єсли вамъ кто скаже, що иншою дорогою якъ черезъ працю и ощаднôсть можете дôйти до освѣты, свободы и добробыту, то выгонѣтъ єго зъ посередъ себе, бо ôнъ затроює вашу будучнôсть.“ А другій мыслитель (Сау) мовитъ: „Народы, котрî не умѣютъ працювати и щадити, мусятъ згинути зъ поверхнѣ землѣ.“ Золотî то слова и колибысьмо ихъ всгда мали на мысли, нѣ оденъ крайцаръ не пôйшовъ-бы на льотерію. Не лакомъ ся, чоловѣче, на дурницю!

— **Що то може добре ôтправлєна сповѣдь**, спôзнати можемъ зъ того, що вô Львовѣ невна особа зложила при сповѣди звыжь пôвтретя тысячь золотыхъ въ руки священника для дорученя пошкодованымъ. — Зрозумѣла тая особа добре науку о належитой сповѣди, що не буде грѣхъ ôтпущенный, доки кривда не буде звернена!

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Розговоръ въ провôдну недѣлю.

Свербинôсъ, вôйтъ, дякъ, громада, арендарь.

Свербинôсъ: Нынѣ проводы. Молодѣжь забавляє ся коло церкви, та и намъ старшинѣ требабы якусь забавку выгадати.

Вôйтъ: Що то менѣ за забавка безъ горѣвки? грошей нема, грабити нема вже за що, а арендарь бôльше боргувати не хоче. — Менѣ чогось дуже скучно.

Громада: Нема що казати, та и намъ скучно.

Арендарь: Въ тамтôмъ тыждень то на васъ, пане вуйце, и на васъ, пане Свербинôсъ, ту въ корчмѣ дуже ôтказувало швецъ Драткевичь и кушнѣрь Кожуховскій.

Громада: Що? ôтказували? кто тоє чувъ?

Арендарь: Свѣдокъ було я, моє жѣнкє, Іоськє, Срулькє, Ріфкє и якійсь подорожнî купцѣ. Идѣтъ заразъ до нихъ и возьмѣтъ одному кожухъ а другому чоботы. У мене заразъ заставите и буде готове забавкє.

Громада: Такой такъ! якъ они смѣютъ старшину зневажати?!

Дякъ: Опамятайте ся, люде! та фантувати въ таке торжество? такъ безневинно!

Арендарь: То оно нѣкому не шкодитъ: нынѣ музика має грати, всюды є забавкє, а по мѣстахъ балѣ. Громада пироги нынѣ ѣло, муситъ запити горѣфкємъ, аракомъ або пивомъ. Бо ôтъ чого таке велике свято? Рано трохи въ церквѣ, зъ полудня потому до рана въ корчмѣ.

То у насъ такъ все бувало:
Що молоде — то гуляло,
Старшина ся частовало:
Пило пиво, мѣдъ, горѣфкє,
Малî хлопцѣ и всѣ дѣфкє,
Пили собѣ, балакали,
А музикє приграваліи!

Дякъ: Пане арендару, ваше слово мерзке!

Арендарь: Що? вы кличете Гершкє? мого сынъ? я вамъ самъ услужу.

Свербинôсъ: Кто хоче пса ударити, то кея знайде.

Дякъ: То шукайте пса и кея, а я геть иду!

Свербинôсъ: Ну, послухайте, пане ревнтій. Нынѣ въ полудне вамъ рôкъ скôнчивъ ся. Тожь або съ нами годѣтъ ся, або мы собѣ пошукаємъ другого дяка.

Громада: Такъ! такой такъ!

Дякь: Богъ съ вами! Я слуга церковный, церквѣ служу и нашî Отецъ духовный вже мене приняли. Такъ наказує право церковне и право цѣсарске.

Свербинôсъ: Я є мудра голова, бувавъ у свѣтѣ, знаю всѣ паліґрафы цѣсарскій а про таке право не чувавъ!

Дякъ: О! чи вы не одно єще не чували!

Арендарь: Послухайте мене, реєнтый,
Не будьте вы такей зацентый.
Пощо вамъ особа духовна,
Коли корчма людей повна.
Кажѣтъ дати гаракъ въ охолоды,
Запютъ старшй — на проводы!
Абы легке було въ року,
Є бочки пива ще нѣвроку!
А музика бій цимбалы!
Таке згода — буде трвале.
Крикнѣмъ разомъ: вівайтъ Реєнтый!
Най жіє громада и цимбалістъ Яцентый!

Громада: Такъ! такой такъ!

Дякъ: Богу я служивъ й громадѣ,
Не стою вамъ на завадѣ;
Вамъ ся хоче въ горло ляти,
А на тоє мя не стати.
Лучше ходѣмъ въ Божій дôмъ,
Священника тамъ заждѣмъ;
Що намъ скажутъ, такъ остане.
Дѣло ваше, — то погане!
Васъ, Свербинôсъ, свербитъ нôсъ,
Почѣхрайтесь, щобъ не рôсъ!

Иванъ Болотнюкъ.

— Жѣнко, ходѣмъ до церкви!
— Не маю въ чѣмъ.
— Ну, то ходѣмъ до корчмы!
— Федю, давай старй шкрабы зъ пôдъ лавы!

Умиравъ чоловѣкъ маючій жѣнку піячку.

— Когожь лишишь на опѣкуна жѣнцѣ? пытає священникъ.

— Абожь не знаєте кто єй опѣкунъ буде? Мошко та Срулько!

Ôтъ Редакціи.

Чого мы нѣколи не надѣяли ся, тоє наступило. Нашь „Посланникъ“ дôзнавъ такъ щирого, прихильного и сердечного принятя, що тоє не тôлько насъ черезвычайно урадовало, але и — заклопотало. Урадувало, бо пôзналисмо, що въ добрый выбрали ся до Васъ часъ; заклопотало, бо не знаємъ, чи положеному въ насъ довѣрю будемъ могли цѣлковито ôтповѣсти. На духу не упадаємъ, духъ нашь бодръ; але плоть такой немощна и силы одного чоловѣка за слабй. Але насъ потѣшає тая мысль, що коли-бы такъ дальше пôйти мало, якъ доси, то мы оглянули-бы ся за сотрудникомъ, якимъ дѣльнымъ молодымъ священникомъ и соєдиненными силами всѣхъ нашихъ Другôвъ котрыхъ, вже на сотки маємъ честь числити, — мы выдавали-бы „Посланника“ що тыждня и поставили-бы его на такой высотѣ, на якой нѣяка часопись церковно-народна доси єще у насъ не станула. До того хочемъ стремѣти.

За удѣленй намъ уваги, и присланй рукописи сердечно дякуємъ и по можности всѣмъ желанямъ будемъ старатись вдоволити; програмъ нашь єще далеко не вычерпаный!

Въ цѣли узисканя бôльше мѣсця будемъ оголошеня умѣщати окремо въ додатку.

Конецъ статіи „О неволи африканьской“ для браку мѣсця умѣстимъ въ ч. 4.

ПЕРЕПИСКА.

Отвѣтъ на „вôдповѣдь“. Єсли ктось власнымъ своимъ словамъ перечитъ и при тôмъ здраджає невѣдомôсть малого катехизма, — такъ дуже потребного нынѣшнымъ философамъ — то мы селюхи въ того рода нелеміцѣ не можемъ дотримати пляцу и — капітулюємъ. — Мы бôльше нѣ слова.

Всч. о. Е. Гл. зъ Обр. За присланый намъ збôрникъ пѣсней церковно-народныхъ зъ року 1849. сердечно благодаримъ.

Г. Василій Юркôвъ. Зайдѣтъ до нашои редакціи а мы вамъ устно скажемъ, якъ и що писати до „Посланника“ належитъ.

ДЛЯ ВСѢХЪ:

„Посланника“ число трете
Нынѣ зъ почты ôтберете;
А кто иншій хоче мати,
Має грошѣ намъ прислати.
„Посланника“ шлемо тамъ,
Зъ ôтки грошѣ прійшли намъ!

Та пятнайцять шустокъ всего
Ажь до кôнця року сего —
Для забавы себе, кума —
Не велика прецѣнь сума!
Отожь грошѣ вже числѣтъ,
Въ Бережаньску почту шлѣтъ!

Хотяй люди говорили,
Намъ „не жити“ ворожили,
Мы надѣю такой маємъ,
Що предплату узбираємъ.
Отожь грошѣ вже числѣтъ,
Въ Бережаньску почту шлѣтъ!

Та хоть насъ живцемъ ховали,
На могилу крестъ вже клали,
Душевъ, тѣломъ ще не мертвй
Мы вытерпимъ всякй жертвы!
Тôлько грошѣ вже числѣтъ,
Въ Бережаньску почту шлѣтъ!

Иванъ Болотнюкъ.

Пѣснь **„Боже намъ поможи“** окремо ôтбиту получити можна въ Редакціи и друкарнѣ по цѣнѣ 4 кр. — Просимъ и другихъ поетôвъ и музикôвъ о подобнй творы, бо многй такими пѣснями занялись.

Просимъ умильно нашого „Посланника“ пôслати ôтъ хаты до хаты, най иде зъ рукъ до рукъ!

Отвѣчательный редакторъ: Адольфъ Цѣхоцкій. Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 4. Бережаны дня 16 (28) мая 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рѳклямаціи вôльнй ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсэраты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ верша.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Пѣснь до Пречистои Дѣвы Маріи.

(Слова о. Лепкого, музика Л. Ремезы)

Пречиста Дѣво, Небесна Мати!
Кто Тобѣ въ силѣ хвалу ôтдати?
Кто Тобѣ гôдну пѣснь заспѣваѳ?
Кто звеличитъ тя? кто зпрославляѳ?
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

Тобѣ кланяѳсь, Пречиста зоре,
Земля и небо, поле и море,
Тобѣ Небесни хоры спѣваютъ,
До Тебе люде пѣснь посылаютъ:
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

Красша ôтъ сонця, Дѣво святая,
На небѣ свѣтишь, Мати благая,
Свѣти на працю, на хлѣба колосъ,
Учуй нашъ тихій молитвы голосъ:
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

Чи Богъ дасть долю, чи лихо встане,
Молитву, Дѣво, шлютъ Христіяне
До Тебе, Мати — пѣснь голосную:
Услиши грѣшныхъ въ хвилю тяжкую:
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

Ты боронила нашу краину
Ôтъ бѣсурманôвъ, въ смерти годину;
Гнѣвъ на насъ Божій, чи кара впала,
Ты у стôпъ Бога покровомъ стала.
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

О заступай насъ, Пречиста Мати,
Ôтъ всёго лиха — ôтъ супостата,
О помагай намъ на добре дѣло,
Йти въ правдѣ, въ вѣрѣ и въ чести смѣло;
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

Молись до Бога за нами, Мати,
О помагай намъ долѣ вблагати,
И хорони насъ все молитвами,
Ласкъ Божихъ Мати, будь вѣчно съ нами.
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

А якъ ударитъ година смерти,
О поможи намъ въ Бозѣ умерти,
О поможи намъ на судѣ стати
И въ небѣ Бога все оглядати.
Божая Мати, Мати людей,
Прійми молитву зъ грѣшныхъ грудей!

Кормъ духовный.

Суть болѣзни тѣла и болѣзни душѣ. Маємъ лѣки всѣлякѣ на болѣзни тѣла, маємъ лѣки и на болѣзни душѣ. На болѣзняхъ тѣла знаютъ ся лѣкарѣ, на болѣзняхъ душѣ знаютъ ся душпастырѣ.

Кождый станъ маѳ свôи прикрости и терпѣня. А найпевнѣйшимъ и найскуточнѣйшимъ лѣкомъ на всѣ прикрости и терпѣня єсть — крестъ св. Чудесна єсть сила того креста св. Найбôльшу болѣзнь перемѣняѳ въ розкôшь а гôркôсть въ солодичь!

„Кто хоче наслѣдувати мене, най ôтрече ся себе самого, и возьме крестъ свôй и за мною най иде“ мовитъ Ісусъ Христосъ. И знайшли ся многй, що ôтрекли ся себе, що взяли крестъ св. на себе и пôйшли тою дорогою. И намъ наслѣдовати-бы ихъ. Але кто намъ укаже дорогу?

Св. Ѳома, великій учитель церкви, написавъ книгу: „Наслѣдованье Ісуса Христа“. Книга тая занимаѳ перше мѣсце по письмѣ св. и на всѣ языки цѣлого свѣта єсть переведена. Мы Русины належитого єѣ переводу на нашь языкъ не маємъ. О кобы Богъ позволивъ нашой Редакціи тую книгу якъ найскорше выдати! Правдива то скарбница мудрости, и христіяньскои науки, и коли въ той книзѣ читаѳшь, то здаѳ ся тобѣ, що самъ Богъ до тебе промавляѳ.

А во всѣхъ прикростяхъ житя, то заглянь тôлько до тои книги а внетъ успокоитъ ся серце твоѳ. Ôтъ коли ставємъ выдавати „Посланника“, частѣйше до неи заглядаю а завсѣгды знаходжу лѣкъ на болѣзнь душѣ, ôтраду и успоко-

єнье въ прикростяхъ. Тамъ кождый знайде тое, що я знаходжу. Нынѣ читавємъ главу втору, котра такъ гласитъ:

„Не оглядай ся, кто єсть за тобою або противъ тебе; але о тое дбай и о се старай ся, щобы Богъ бувъ съ тобою во всѣхъ дѣлахъ твоихъ. Май добру и чисту совѣсть а Богъ буде твоєю обороною.

Кого Богъ вспоможе, тому не зашкодитъ нѣяке лукавство, нѣ злоба людей.

Коли умѣєшь мовчати и терпѣти, безъ сомнѣня гнетъ побачишь помôчь Божу. Ôнъ самъ найлучше знає часъ и спосôбъ освободити тебе; длятого на Него цѣлковито здати ся тобѣ потреба.

Божимъ то єсть дѣломъ вспомагати тя и хоронити ôтъ засоромленя.

Часто дуже то єсть потребнымъ дла захованя бôльшого смиреня, що другѝ знаютъ и выказуютъ нашѝ хибы и недостатки.

Коли чоловѣкъ смиритъ ся для своихъ недостаткôвъ, тогдѣ лекше другихъ лагодитъ и розгнѣваныхъ успокоює.

Богъ смиренного боронитъ и освободжає; смиренного любитъ и потѣшає; ку смиренному склоняє ся, смиренному удѣляє ласки, а зъ пониженя пôдноситъ до хвалы.

Смиренному ôткрывае тайны свойѝ и до себе єго любо потягяє и призывае.

Смиренный, хотяй и зазнає гôркои долѣ, такой позôстає въ спокою, бо опирає ся на Бога а не на свѣтѣ.

Не думай и не суди, щось въ добрôмъ поступивъ, єсли себе нижше всѣхъ не кладешь.“

Такъ писавъ св. Ѳома Кемпійскій передъ 500 лѣтами, а намъ здає ся якъ колибысмо зъ самыхъ устъ єго тую науку чули. А то чому такъ? Бо наука, котру голоситъ св. католическая церковъ, єсть наукою Божою и вѣчно позôстане такою. За той часъ було тôлько всѣлякихъ мудрцѣвъ и фильософôвъ, що голосили всѣлякѝ науки и мудрощѣ, а всё то пôйшло въ непамять и слѣду по тôмъ не позôстало. А то чому такъ? Бо они голосили науку и мудрôсть людску, а все людске то змѣнчиве и крухе. Чи не єсть то найпевнѣйшимъ доказомъ божественности св. кат. церкви? Але слѣпый, або заслѣпленый чоловѣкъ не бачитъ нѣчо, або радше бачити не хоче!

Зъ чужихъ далекихъ краєвъ.

О НЕВОЛИ АФРИКАНЬСКОЙ.

Поодинокѝ племена а навѣть и поодинокѝ осады тыхъ народôвъ африканьскихъ нападаютъ взаимно на себе и забираютъ одниѝ другимъ особисту свободу. За марныхъ кôлька шульокъ кукурузы або кôлька жмень проса продає оденъ другого въ неволю. А купцѣ арабскѝ то вже роблятъ цѣлковитѝ облавы за тыми невôльниками, чорными муринами. Давниѝ невôльники а теперѣшниѝ слуги купцѣвъ арабскихъ, узброєниѝ въ карабины, засѣдаютъ въ травѣ, що ту росте такъ высоко, що чоловѣкъ на кони може въ ней сховати ся, чигаютъ на тыхъ муринôвъ, якобы звѣрѣ на свою здобычь. Скоро якій зъ нихъ покаже ся, то ловлятъ єго; але найчастѣйше, коли суть въ значнѣйшой силѣ, пôдкрадаютъ ся пôдъ ихъ осады, палятъ хаты, а жителѣвъ, мужчинъ и жѣнокъ вразъ съ дѣтьми забираютъ съ собою. Зробивши добру облаву, ведутъ свою добычь на торгъ. Арабы вяжутъ ихъ одного за другимъ посторонками за шію, доки ажь не утворитъ ся довгій рядъ 200 до 300 людей и женутъ ихъ свѣтами часомъ кôлька сотъ миль далеко.

Страшно и сумно дивити ся на таку ватагу невôльникôвъ. Бѣдниѝ пересуваютъ ся середъ горячихъ пѣскôвъ пустинѣ вузкою стежечкою, удоптаною вже ôтъ вѣкôвъ такимижь самыми нещасливыми, бредутъ черезъ багна и мочары и переходятъ вплавъ черезъ рѣки. Жѣнки и дѣвчата и мужчины, всё ту иде въ сумѣшь. Иногдѣ бѣдна мати двигає ще и дитятко на плечахъ а друге веде за руку при собѣ. Соньце пече страшно, жажда палитъ, ноги омлѣваютъ. Що кôльканайцять невôльникôвъ иде зъ боку оденъ арабскій слуга. Горе тому нещасливому, котрый-бы хотѣвъ припочати, або котрого силы опускаютъ! Слуга купецкій бье єго немилосерно палицею дотиди, доки ôнъ не зôбравши послѣдныхъ силъ, не рушитъ ся зъ мѣсця, щобы за хвилю зновъ упасти. Теперъ розпочинає ся ще гôрше катованье. Колижь слуга таки побачитъ, що невôльникъ не годенъ вже нѣякъ дальше ити, тогдѣ здôймає зъ него посторонокъ, вдаритъ ще кôлька разôвъ по головѣ палкою, трутитъ ногами на бôкъ и цѣла ватага ступає на передъ. Потôмъ являютъ ся гієны, найлютѣйшѝ звѣрѣ, и справляютъ похороны нещасливому. По-при таку дорогу що кôльканайцять крокôвъ видно кости зъ людскихъ трупôвъ. Закимъ дôйдутъ до призначеного мѣсця, выгине ихъ значна часть.

Одныхъ продяютъ такой на мѣсци заразъ по скôнченой облавѣ и за бôльшѝ грошѣ, бо до 10 зр. за одну штуку, а другихъ ведутъ свѣтами. — На корабляхъ везутъ ихъ тайно, звычайно на самôмъ сподѣ, въ вовхкихъ каютахъ и середъ такого нехлюйства, що годѣ собѣ представити. Ѣсти дôстаютъ они дуже зле, бо звычайно кидаютъ мѣжь нихъ страву, якъ мѣжь худобу. И длятого

выбухаютъ мѣжь ними хоробы, котрѝ ихъ десятькуютъ. Щасливѝ тѝ, що всѐ тое перебудутъ!

И здавало-бы ся, що вже нѣчого страшнѣйшого собѣ не можь представити, що ту дѣє ся. Алѳ де-тамъ! Суть бо ту племена въ серединѣ Африки, що ще по нынѣшный день суть людоѣдами. Значна часть невôльникôвъ, що дôстає ся въ ихъ руки, иде — ажь сумъ погадати — на зарѣзь до ятокъ. Оденъ подорожникъ повѣдає, що бачивъ такѝ ятки съ людскимъ мясомъ: уда людскѝ, ноги, руки, були порозвѣшуванѝ на продажь, а жѣнки сходили ся туды рано и выбирали собѣ що кому було угодно. Мяса зъ бѣлыхъ людей они не ѣдятъ, бо гадаютъ, що потруютъ ся. За тое мясо зъ новонародженыхъ дѣтей уважаютъ за найбôльшій присмакъ.

Той самъ подорожникъ оповѣдає таку пригоду: Коли ôнъ разъ переходивъ черезъ одну осаду людоѣдôвъ, бачивъ, якъ середъ страшнои спеки на соньци лежало червоне якъ чиста мѣдь новонароджене муриньске дитя и давало ще лишь слабѝ ознаки житя. Пôдъ хатою сидѣла стара баба и шкребтала бульбу до горшка. Подорожникъ пôдôйшовъ до неи и спытавъ, чому не возьме дитины зъ сонця; а она єму на тое: „возьму, каже лишь дошкробаю повный горнецъ; най ще троха припече ся на соньци, то буде смачнѣйше; ажь тодѣ я єго зарѣжу“.

Люди въ сихъ сторонахъ нападаютъ взаимно на себе, и ловлятъ одни другихъ, щобы ихъ потôмъ поѣсти. Невôльникôвъ призначеныхъ на зарѣзь ведутъ по двохъ, заложивши имъ на шію дерево, розколене на обохъ кôнцяхъ, якъ вила. — Котрыхъ заразъ не спечутъ и не зъѣдятъ, тыхъ черезъ кôлька днѣвъ навѣть добре доглядаютъ.

Дикій и лютый сей звычай має свою головну причину въ племенной враждѣ и въ тôмъ забобонѣ, що людоѣды думаютъ, що зъѣвши ворога переймаютъ ôтъ него єго силу и ôтвагу. А мы неразъ на бѣду нарѣкаємъ! Отъ не гнѣвѣмъ Господа Бога, бо бѣда наша въ порôвнаню до недолѣ тыхъ нещасливыхъ народôвъ то якъ-бы яка забавка.

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Допустъ Божій.

Передъ немногими лѣтами умиравъ окономъ одного можного дѣдича и на смертельной постели просивъ свого пана, щобы тойже взявъ пôдъ опѣку єго 3-лѣтного сына, котрый за кôлька годинъ мавъ зôстати круглымъ сиротою. Отримавши приреченье и зложивши весь маєтокъ, котрый тяжкою узыскавъ працею, въ руки свого пана, щобы доручивъ єго сынови, коли дôйде до повнолѣтности, умеръ супокôйно. Въ пять лѣтъ умирає и той панъ. А мавъ и ôнъ сына, котрого въ тестаментѣ заклинає пôдъ грозьбою утраты благословеньства, щобы сироту того окономa, коли прійде до повнолѣтности, выпосаживъ. Молодый дѣдичь узыскавши вôльнôсть, выѣхавъ за границю. Ту живъ шумно и розкôшно кôлька лѣтъ, и въ кôнци весь маєтокъ протративъ; и ажь тогды пригадавъ собѣ на того сироту, коли було вже за пôзно. Хлопакъ сей зникъ десь зъ двора, а блукаючи ся по свѣтѣ зайшовъ за зарôбкомъ до Варшавы. Працюючи тяжко попавъ въ сухоты и дôставъ ся до шпиталю. Коло него положено на постели чоловѣка молодого але знищеного розпустою безъ найменшои надѣи житя.

— „Паничу!“ крикнувъ слабымъ голосомъ окономчукъ, „тутка то прійшло намъ здыбати ся съ собою. О Боже милосердный!“

— „Прости менѣ! Я окравъ тебе и самъ нынѣ мушу гинути въ шпиталю. Помоли ся за мою душу!“ — За кôлька годинъ умеръ!

Въ три дни пôзнѣйше умеръ и сирота и получивъ ся съ своимъ паномъ на вѣки. Обы имъ обомъ и Господь Богъ всѣ прегрѣшеня простивъ!

ДОПИСИ.

Допись ôтъ Скольскихъ гôръ.

Бодай Вы здоровѝ були, о. Редакторъ, що въ нашѝ глухѝ горы, где, якъ то кажутъ, свѣтъ дошками забитый, свого „Посланника“ посылаєте! Ну, помагай Богъ Вашому доброму дѣлу; помагай Богъ Вамъ будити нашихъ селянъ и маломѣщанъ зъ просоня вѣкового и справляти ихъ на дорогу духа христіяньско-католическои церкви: учити ихъ привязаня до рôднои, потомъ працѣ орошенои землѣ, защѣпляти въ нихъ любовъ до дорогои намъ ôтчины и скрѣпляти приданôсть до святого обряда нашого. Та не мала була-бы то заслуга Вашого „Посланника“, отъ хочь-бы и для нашихъ Бойкôвъ, єсли-бы ôнъ зъ богатого Подôля по нашихъ горахъ та дебрахъ розгостивъ ся, та розвѣявъ тьму „кромѣшну“, яка ту по закутинахъ зъ давенъ давна загнѣздила ся. Мы бо Бойки, звычайно легкоробы собѣ, радѝ-бы вже разъ дôждати ся тои хвилѣ, коли до нашои губы самѝ злетятъ голубы а по ялицяхъ и смерекахъ лѣсницѣ родити-мутъ ся. Нема що и казати! Въ нашихъ горахъ — то здає ся, якъ той панъ въ соймѣ говоривъ: „Най буде, якъ бувало,“ тожь не подивуєте ся, що люденькове нарѣкаютъ що подорожѣло не одно, а особливо „брага“, чи якъ тамъ єѣ называютъ горѣвка. Та тая дура не дає намъ стямити ся; тожь и жатва у насъ бу-

ла-бы многа, але дѣятелѣвъ нашихъ придавляє нужда и бѣда. И до насъ вже посередъ неботычныхъ гôръ, на котрыхъ черезъ близько три чверти року снѣги лежатъ, завитала весна, але холодна и голодна дла людей и для худôбки, бо и озимины мало и пашѣ не богато. Всѣ бѣдуємъ! За тоє школы процвѣтаютъ, що позакладано у насъ по бôльшихъ селахъ — га! га! Дѣти гей воробцѣ цвѣрѣнкаютъ о якихсь тамъ гетманахъ и круляхъ и сыплятъ ся мудрощѣ якъ зъ рукава; але о законѣ Божôмъ згадати — то и байдуже! Скажѣтъ-же намъ о. Редакторъ, чи не лѣпше-бы то було ще за молоду пôзнавати, якъ добрымъ дѣтямъ христіяньско-католическои церкви, добрымъ обывателямъ нашои Австрійскои державы, та добрымъ и вѣрнымъ сынамъ святои Руси жити належало-бы, щобы своє надъ всё полюбити а чуже шановати?

А якъ чуже шановати належитъ, то недавно тому дотепнымъ собѣ способомъ одна вдова научила адвоката, що супротивъ неи злодѣя боронивъ. Коли єѣ чоловѣкъ умеръ и майстры збивали чотыри дошки на домовину, Провидѣнье Боже хотѣло, що до ямы съ бульбою впало кôлька гиблѣвокъ и кусень буковои острôвки. Злодѣй дôставши ся до ямы не перебиравъ а загортавъ бульбу съ гиблѣвками и кусникомъ острôвки и такъ єго выслѣджено. Справу выточено передъ судъ повѣтовый въ С... — Въ означенôмъ терминѣ покривджена явила ся сама передъ судомъ, злодѣй же, видячи свою справу на крутой дорозѣ, заплативъ собѣ адвоката, и очевидно самъ вже не зъявивъ ся. Коли-жь покривджена, вôзвана до зôзнаваня, подала всю рѣчь до протоколу, ôтходячи ôтозвалась єще до адвоката: „Ну, теперъ вы говорѣтъ, пане, колисьте крали мою бульбу.“ На таке терпке слово панъ адвокатъ зарумянѣвъ, выкрутивъ ся бôчными дверми зъ канцеляріи и зô встыдомъ пошвендавъ просто домôвъ. И треба менѣ було того? подумавъ собѣ. А що до злодѣя, то и не треба вамъ додавати, що гиблѣвками и кусникомъ острôвки доведено му чину, и велѣно му на пôвъ року замешкати въ Ивановой хатѣ.

Р. М.

ЗАПИСКИ.

Надъ сѣмдесять лѣтъ пересунуло ся надъ моєю головою. Не одно я на свѣтѣ бачивъ, не одно я знаю. Та кажете, отче Редакторъ, що въ „Запискахъ“ можна всё умѣщати; такъ умѣстѣтъ и мой гадки.

Дня 3-го мая, въ денъ данои свободы, мавъ я Службу Божу и науку коротку до народа. Я сказавъ: Богъ давъ чоловѣкови два найбôльшѣ добра: здоровье и вольнôсть. Маєте одно, маєте и друге. Уживайте на добре одного и другого. Огонь доки позôстає на печи, зваритъ ѣдло; коли на дахъ дôстане ся, — то наваритъ бѣды! Такъ подôбно и нашу вôльнôсть на зле не разъ обертаємъ и замѣсть того дару Божого съ розумомъ уживати, мы самохотячи запродаємъ себе въ найстрашнѣйшу неволю—жидôвску. А такихъ невôльникôвъ маємъ вже много тысячь, и зъ такои неволѣ то не такъ легко выдобути ся.

Коли жиды хочутъ щось доброго и для загального добра зробити, то рабинъ ихъ наказує пôстъ и тоє, що мали-бы зъѣсти, складаютъ для бѣдныхъ. Не такъ що зъѣсти, але що выпити мы мали-бы въ день 3-го мая; зложѣмъ-же тоє на выкупно землѣ и невôльникôвъ зъ неволѣ жидôвскои . Той грôшь бувъ-бы найкрасшою жертвою, яку-бы мы для народа нашого въ дарѣ зложити могли.

Най-бы тôлько кожда душа руска въ день 3-го мая оденъ крейцаръ зложила на выкупно землѣ а въ недовгôмъ часѣ вся земля руска булабы въ рускихъ рукахъ. Бо доти Руси, доки землѣ; не буде землѣ, не буде и Руси.

Меже-бы Редакція „Посланника“ тою справою занялась; бо часопись тая дуже народу до серця припала и єѣ голосу нарôдъ радо-бы услухавъ.

От. З.

Ôтъ редакціи.

За слабѝ нашѝ силы, щобысмо за тоє дѣло могли брати ся, а передовсѣмъ потреба-бы, щобы наша часопись була въ кождôмъ селѣ и мѣстѣ и тую гадку, такъ высоко патріотичну и благородну розширити могла. На кождый спосôбъ въ службѣ для добра народу не ôтказуємъ нашои участи.

ПѢСНЬ.

Получѣмъ ся въ одну силу,
Полюбѣмо матѣрь милу,
Всѣ трудѣмъ ся въ єй пожитокъ,
Внетъ настане добробытокъ!
Бо въ насъ гадка лишь одна:
Да живе намъ Русь свята!

Мягкихъ, твердыхъ мы не знаємъ,
Бо мы одну матѣрь маємъ;
Пощо неньку намъ ранити,
Любе серце єй гнѣвити?
Бо въ насъ гадка лишь одна:
Да живе намъ Русь свята!

Силы маємъ до роботы,
Лише бôльше тра охоты;
Переможемъ всякѝ труды
Тай направимъ старѝ блуды.
Бо въ насъ гадка лишь одна:
Да живе намъ Русь свята!

Богъ намъ певно допоможе,
Збудуємо дѣло гоже!
До науки ся збираймо,
Нарôдъ въ вѣрѣ просвѣщаймо.
Бо въ насъ гадка лишь одна:
Да живе намъ Русь свята!

Бо безъ вѣры всё трутизна,
Марнôсть, мерзôсть тай гнилизна;
Где здорове живе тѣло,
Тамъ пріймe ся наше дѣло.
Бо въ насъ гадка лишь одна:
Да живе намъ Русь свята!

Иванъ Болотнюкъ.

Господарство.

I. О гною або навозѣ.

Навôзъ може бути або стаєнный, або штучный, або минеральный т. є. зъ копалинъ, на пр. зъ гіпсу, марглю, вапна и т. п. Мы зачнемъ ôтъ навозу стаєнного, бо такого маютъ наши хлѣборобы найбôльше; и єсли-бы тôлько умѣли и хотѣли съ нимъ добре обходити ся, побôльшили-бы значно дохôдъ изъ своихъ грунтôвъ.

Навôзъ стаєнный єсть то той навôзъ, котрый дôстаємъ изъ стайнѣ зъ пôдъ товару, коней и свиней; и той навôзъ цѣлкомъ ôтповѣдный для нашихъ грунтôвъ, єсли-бы мы тôлько недбальствомъ не робили єго менше пожиточнымъ або и цѣлкомъ непожиточнымъ. Єслижь хочемъ, щобы навôзъ, якій ôтъ нашои худобы маємъ, не ставъ ся менше ужиточнымъ, мусимъ умѣти съ нимъ обходити ся. Найлѣпше навôзъ лишати въ стайни пôдъ худобою, и єго просто изъ стайнѣ на поле вывозити. Хтожь того робити не може, муситъ зробити добру гноєвню. Для бôльшои части нашихъ господарôвъ тоє выстане; и єсли-бы кождый зробивъ собѣ порядну гноєвню и не марновавъ навозу, зможе безъ штучныхъ и минеральныхъ навозôвъ при достаточнôмъ числѣ худобы мати подостаткомъ доброго гною. Гноєвню можь безъ великихъ коштôвъ урядити ось такъ:

На мѣсци заслоненôмъ ôтъ полудня будынкомъ або деревами выбирає ся кавалокъ землѣ на гноєвню. Яму належитъ такъ выкопати, щобы гноєвка не могла ôттѣкати, хиба до якои зъ боку въ земли закопанои бочки. Цѣлый тôкъ на гноєвню вызначеный належитъ вылѣпити грубо глиною такъ, якъ въ стодолѣ, щобы гноєвка не всякала въ землю. Можна тôкъ выложити добрымъ камѣньемъ, где єго можь дôстати; але въ такôмъ разѣ треба межи плытами добре вылѣпити глиною, щобы гноєвка шпарами не всякала въ землю.

Гнôй зъ пôдъ товару выкиненый належитъ укладати на гноєвни верствами, а кожду верству треба добре притовчи, щобы гнôй укладавъ ся рôвно и не высыхавъ.

Кожду верству добре єсть накрыти зъ верха землею. Земля зъ однои стороны не дає гноєви высыхати а по друге втягає въ себе всѣ газы зъ гною выходячій и не дає имъ улѣтати въ воздухъ, чимъ гнôй тративъ-бы на вартости. Зъ другои стороны земля змѣшана зъ навозомъ стаєся сама навозомъ; и господарь буде мавъ о тôлько фѣръ бôльше дуже доброго гною, кôлько землѣ всыпавъ на гнôй. Не оденъ зъ васъ покрутитъ недовѣрчиво на тоє головою и скаже: „зъôтки взяти землѣ, та де я маю часъ возити землю на гнôй“. — На тоє єсть тоже рада. Яко сельскій учитель виджу часто дѣти, котрі цѣлыми днями сидятъ на дорозѣ и бавлятъ ся въ поросѣ, а коли посварутъ ся, то порохомъ кидаютъ собѣ въ очи.

Чи не лѣпше казати-бы тымъ дѣтямъ, котрі до иншои працѣ не здôбні, збирати той порохъ и носити на гноєвню та посыпати єѣ? Бувъ-бы зъ того ще и той пожитокъ, що люде не потребовали-бы лыкати той порохъ въ часѣ вѣтру, бо дѣти занесли-бы весь на гноєвню. Порохъ такій заступитъ цѣлкомъ землю и лѣпшій ôтъ землѣ, а то за для того, що розбитый копытами и змѣшаный съ ôтходами товарячими. На гноєвню треба выносити все смѣтье, попѣлъ, углье и всѣ ôтпады. Людскі ôтходы не належитъ такожь марнувати. Нынѣ людскі ôтходы поза стодолами и пôдъ плотами занечищуютъ воздухъ и здраджуютъ заразъ злого господаря; але киненій на гноєвню зробили-бы гнôй десять разъ сильнѣйшимъ и пожиточнѣйшимъ. Зъ боку гноєвнѣ повинна бути бочка, до котрои стѣкавъ-бы надмѣръ гноєвки, а тоту гноєвку належитъ ôтъ часу до часу черпати и поливати землю и гнôй въ гноєвни. Гноєвня повинна на около бути обкопаною рôвцемъ, щобы вода до него стѣкала; бо вода не помагає гноєви до скоршого гнитя, але сполѣкує всю силу гною и заноситъ єѣ на дорогу, а позôсталый гнôй не має и половину своєи силы.

Отъ вамъ, честнi газды, короткій, дешевый и практичный способъ завести у себе добрый навôзъ! Нѣ заходу богато, нѣ коштôвъ великихъ, тôлько добра воля та охота. Спробуйте, а побачите, що будете мали бôльше гною а той гнôй выдасть краснѣйшу и бôльше пшенички.

Тôлько на нынѣ. Въ слѣдующихъ числахъ научимъ васъ, якимъ способомъ придбати гною чоловѣкови, котрый або за мало худобы має, або не має нѣякои.

І. Кокуревичъ.

ПОЛІТИКА.

Політику провадятъ часописи всѣлякого калібру. Одні суть урядовi, другі пôвъурядовi — може суть и чвертьурядовi—, иншi инспированi— якого дорогою, чи перепискою, чи переказомъ, чи инакшимъ ще способомъ приходитъ инспирація, мы не могли розôбрати—, еще иншi зависимi, то зновъ независимi и пр. и пр.„ Ну, якоюжь часописею єсть вашь „Посланникъ“? спытаєте цѣкаво. Не надумуючись ôтповѣдаємъ: и зависимою и независимою, на нашу радôсть самъ разъ такою, якою, простѣтъ, єсть цѣла політика руска. Зависимою єсть наша часопись ôтъ — своихъ пренумераторôвъ, для котрыхъ пише и ихъ волю бажалабы выповнити; независимою, бо єѣ редакторъ находитъ ся въ тôмъ щасливôмъ положеню, що нѣ-

якихъ ôтъ нѣкого нѣ ласкъ нѣ взглядôвъ не надѣє ся и не потребує. Тôлько-жь, щобы уявити собѣ цѣлу глубину рускои політики, на тоє треба хочь одну нôчку переспати ся съ титуломъ руского редактора. Штука то надъ штукою провадити руску політику. Та чи то не мала рѣчь, на примѣръ, вязати справу руску съ справою пановања италіяньского короля въ Римѣ и тою справою бôльше занимати ся, якъ смѣтьемъ передъ порогомъ власнои хаты? Хочутъ, щобы церковно-народна часопись писала съ барвою; а ту не можна, бо нема потребы соромити ся власныхъ дѣлъ. Треба писати не за зимно, та не дуже за горячо, бо то не політично. „Чому такъ мало пишете за выборы?“ пытає оденъ. „За выборы не пишѣтъ“, повѣдає другій, „бо о тôмъ пишутъ ажь до пересыту часописи політичнѣ, а мы ôтъ газеты церковно-народнои хочемъ щось иншого почути, чогось научитись, забавитись, тай розвеселитись. — Цѣла писанина о выборахъ пригожа по выборахъ хиба мышамъ на снѣданье та до завиваня перцю! Оденъ Свербинôсъ знайшовъ ласку у всѣхъ; але за тоє мы єго покарали и не позволили пынѣ балакати.

„О господарствѣ пишѣтъ намъ якъ найбôльше!“ пише оденъ. „О господарствѣ пишѣтъ якъ найменше„ пише другій, „бо не кождый має господарство, тай о тôмъ пишутъ окремѣ книжочки нашихъ просвѣтныхъ обществъ.“

Головонько бѣдна! якъ ту тоє все погодити? Та ба кромѣ сего суть у насъ партіи; и справедливо ктось тамъ сказавъ, що коли здыбле ся двохъ Русинôвъ, то три партіи представляютъ. А ту „Посланникъ“ затявъ ся и о жадной партіи знати не хоче, такъ якъ ихъ нашь нарôдъ не знає и нѣякихъ партій не узнає. И ту намъ штука удає ся; бо такъ съ однои, якъ и съ другои партіи маємъ ревныхъ прихильникôвъ и дописателѣвъ рôвно якъ и противникôвъ. „Тôлько стôйте и дальше на тôмъ становищи, а чей може вамъ удасть ся до купы насъ звести и на нивѣ народного блага вспôльно трудитись“ пише намъ оденъ зô старшихъ заслуженыхъ Священникôвъ. Тôлько велика шкода, що съ противникôвъ нашихъ и съ тыхъ, що намъ нашу часопись „retour“ звернули, нѣ оденъ не сказавъ, якою властиво хотѣвъ-бы мати часопись для народа або бодай не прислав для насъ взорецъ такого писаня. О! коли-бы мы знали ихъ намѣреня и гадки, мы однымъ замахомъ розбили-бы цѣлу опозицію. Проста рѣчь! Мы писали-бы такъ, якъ опозиція хоче. А що тогдѣ? Знаємъ на певно, що знова схотѣли-бы, щобы писати такъ, якъ теперъ пишемъ. Отъ вамъ и тая глубина тои рускои політики! Мила то єсть дуже рѣчь, тоє редакторство руске! Не разъ приходитъ охота, кинути перомъ въ кутъ, каламаръ розбити о землю, взяти паличку въ руки и мѣсто до друкарнѣ, пôйти въ поле— до бараболь та проса. Колижь и того зробити не можна; бо знайшли ся такъ ревнѣ читателѣ нашого „Посланника“ и такъ много выпробованыхъ въ службѣ для добра народа и церкви рускихъ патріотôвъ, що незвычайною прихильностію и сердечностію такъ насъ звязали для себе, що такой „Посланника“ выдавати мусимъ, бодай — до смерти! Коли-бы намъ вôльно було, всѣ тѣ письма ихъ оголосити, опозиція зô встыду въ мысячу дѣру сховала-бысь.

Запытуєте насъ, Отче Григорій, чи мы знаємъ, що тамъ гдесь якась газета — розумѣє ся, що руска! — насмѣває ся зъ „Посланника“! Нѣ! не знаємъ и не цѣкавѣ довѣдатись. Мы тôлько знаємъ, що: „зъ кого ся насмѣваютъ, зъ того люде бываютъ!“ Та дай Боже!

Але зъ політики рускои зôйшли мы на переписку. То нѣчого дивного для руского політика. Коли можна вязати справу руску съ справою италіяньскою и для тои справы копіи крушити, такъ бути еще може, що колись мы самѣ зъ політики рускои зôйдемъ на астрономію та на праводавство хиньске.

Въ заграничной політицѣ настала теперъ велика тишина и хотяй-бысь цѣлый стôсъ газетъ перекинувъ, не знайдешь нѣчого цѣкавого. Монархи розпочали теперъ оденъ до другого ѣздити въ гостину. И такъ італійскій король поѣхавъ до цѣсаря нѣмецкого до Прусъ; почôмъ має наступити зъѣздъ нѣмецкого съ россійскимъ царемъ и нашимъ Цѣсаремъ. Всѣ зъ того заключаютъ, що буде спокôй та що до вôйны вже сего року не прійде. Тому всему нема що вѣрити, бо знаємъ зъ досвѣдченя, що така тишина буває неразъ дуже зловѣща. Коли газеты трублятъ о вôйнѣ, мало коли вôйна буває; противно остатнѣ вôйны выбухли тогдѣ, коли того нѣкто не надѣявъ ся и коли монархи тоже братали ся а навѣть до купелей порозъѣздились, якъ тоє було року 1870. Всѣ газеты кажутъ, що вôйны не буде, а мы кажемъ, що буде, бо они такъ знаютъ, якъ и мы. А колибы, борони Боже, до вôйны прійшло, то мы заразъ укажемъ, що оденъ „Посланникъ“ тоє найлучше предвидѣвъ, бо найлучше знає ся на політицѣ (тôлько не на руской!) А коли зновъ до вôйны не прійде, то мы нѣчого не будемъ казали и будемъ сидѣли тихо. Въ тôмъ такожь буде політика.

Россія. Найславнѣйшій въ нынѣшной порѣ єнералъ россійскій Радецкій доводитъ въ письмѣ своимъ до царя, що Россія до вôйны цѣлкомъ не приготована и може ажь за кôлька лѣтъ приготованою буде. Мусить то бути правдою, бо нѣкто охотно до своихъ немочей не признає ся и ихъ своєму противникови не выявлає. Колибись, брате, видѣвъ, що ктось має замѣръ вытяти въ лѣсѣ дручокъ або запрутину, щобы тебе добре обложити, чи ты будешь чекати, закимъ ôнъ тоє зробитъ, чи може скорше не будешь старавъ ся не допустити до того? Такъ дуже легко може бути, що противники Россіи не схочутъ чекати, ажь Россія до вôйны приготовитъ ся. Така вôйна Россіи съ своими западными сусѣдами то не була-бы такъ дуже легка справа. Ту все скуплено на малой просторони и желѣзницями во всѣхъ направленяхъ легко цѣлыми арміями розпоряджати. Въ Россіи зъ причины великаньскои просторони рѣчь має ся цѣлкомъ противно. Легка и скора комунікація, спружиста адміністрація и скоре а точне заосмотренье войска во всѣ потребы при скорострѣльнôмъ оружію и доброй командѣ буде

рѣшати о побѣдѣ. Россійскій и прускій войска отбуваютъ теперъ маневри близко границь своихъ; щобы только не схотѣли маневрами зачинати а войною кончити! Але буде, якъ Богъ дасть!

Франція. Не давно тому бувъ выступивъ во Франціи певный енералъ Булянжеръ и всѣ надѣяли ся по немъ, що онъ щось дуже славного вдѣе и Франціи приверне давну честь и славу. Але стало ся правдою, що каже наша пословиця: Корова, що богато рычитъ, мало дае молока. Такъ и сей енералъ: шумѣвъ, шумѣвъ, а коли на немъ познали ся и хотѣли хапнути до „Ивановои хаты“, драпнувъ гдесь за границю и пропавъ безъ вѣсти. Нынѣ французы про него вже и забули а вся ихъ увага звернена на выставу, котра дуже славно заповѣдаесь и мілioны до ихъ краю спровадитъ зъ цѣлого свѣта. Вже нынѣ по кольканадесять тысячь денно людей до Парижа приѣздитъ, а нѣкто съ порожною кишенею. Хиба, якъ выпорожнитъ ся, тогдѣ домовъ вертае.

Вѣдомости.

— Подписаный маѣ честь повѣдомити Впч. Читателѣвъ „Посланника“, що отвѣчательность за редакцію пріймае вже отъ слѣдуючого числа г. Юліянъ Насальскій, ц. к. професоръ гимназіяльный въ Бережанахъ. Сподѣемъ ся, що всѣ Други нашои часописи пріймутъ тую вѣдомость съ правдивою пріятностію, такъ якъ Господинъ Професоръ извѣстный широкимъ кругамъ изъ свого щирого руского патріотизму а тихои и ревнои працѣ для добра Руси.

Свящ. Л. Джулыньскій,
Редакторъ-издатель „Посланника“.

— **Бракъ просвѣты** и темнота нашого народу була и есть причиною нужды и поводомъ, що люде злій и безсовѣстнѣ вызыскуютъ его. Одного красного дня маевого ишовъ собѣ селянинъ зъ дому до мѣсточка, щобы тамъ въ урядѣ податковомъ заплатити податокъ. Десь въ половинѣ дороги спотыкае его якійсь пройдисвѣтъ зъ паньска убраный, и пытае: Де ты идешь? До мѣста, отповѣдае хлопъ. А по що? Маю тамъ заплатити податокъ. А колько? 8 злр. А знаешь ты, що я е возьный и иду тебе секвестровати? заплати тутка заразъ, то верну ся домовъ. Хлопъ якъ хлопъ, взявъ и заплативъ. Але яке поквитованье доставъ? Порожный або невыповненый переказъ, подписаный оловцемъ черезъ якогось пройдисвѣта. Селянинъ, урадованый, що не потребуе ити до мѣста и цѣлыми годинами выставати у дверей канцеляріи, вернувъ до дому и познѣйше допервa прійшовъ до головы по розумъ, якъ зоставъ обхитреный и одуреный.

— **Отъ колькохъ вже лѣтъ** крутятъ ся по нашихъ селахъ всѣлякого рода факторы заграничныхъ фабрикъ и накидуютъ нашимъ людямъ сѣчкарнѣ неразъ дуже лихого выробу а за дорогій грошѣ. Дурисвѣты тій обѣцюютъ несотворенѣ рѣчи, чого дотримати не могутъ, туманятъ людей и обдираютъ немилосердно. Правда, що сѣчкарня то велике добродѣйство въ господарствѣ, але только добра; бо зла а до того еще и дорога, то только завада и тягаръ. — Хотячи прислужити ся нашимъ почтеннымъ Читателямъ, можемъ совѣстно припоручити сѣчкарнѣ выробу дуже ретельныхъ фабрикантовъ въ краю и до того Русиновъ, П. и І. Шулякевичѣвъ въ Бобрцѣ п. Солина. Така сѣчкарня найменшого калібру, цѣла зъ зелѣза, сильна, що легко ходитъ и дробну сѣчку рѣже, коштуе 22 зл. Не хвалимъ на вѣтеръ, бо самій тую сѣчкарню выпробувалисмо. Замавляти можна черезъ нашу редакцію. Спробуйте, а намъ за добру раду подякуете.

Пожары Олешичь и Поморянъ. Дня 15. мая т. р. около 10 год. передъ полуднемъ выбухъ въ Олешичахъ мѣсточку чешановского повѣту, великій огонь, котрый мимо помочи сусѣдныхъ селъ въ протягу трехъ годинъ поглотивъ около 200 будынковъ, належачихъ до 62 мешканцѣвъ майже выключно христіянъ. И сторожѣ огневій зъ Любачева та Чешанова не могли при шалѣючомъ огню богато вдѣяти головно зъ причины недостачѣ воды. Огонь подложила въ двохъ мѣсцяхъ божевольна женщина, котру увязнено. — Въ Поморянахъ же, мѣсточку золочовского повѣту, выбухъ огонь въ недѣлю дня 19. мая т. р. о 11. год. въ хвили, коли всѣ мѣщане зобранѣ були въ церквѣ на богослуженю. Занявъ ся въ жидовской пекарни старый коминъ зъ хворосту плетеный, и огонь, доставши ся на дахъ, обнявъ въ короткомъ часѣ 51 домовъ, межи котрыми 20 газдовствъ христіяньскихъ. Приходство руске зъ будынками господарскими, помешканье сотрудника, шпиталь и школа впали жертвою огню а такожь и сильно збудована дзвонница съ старинными, славно звѣсными въ цѣлой околици дзвонами, зъ котрыхъ оденъ найбольшій коштувавъ 3.000 зол. польс. Чудомъ Божимъ новой церквѣ, мимо що стояла въ самой серединѣ огню, нѣчо не стало ся, хотяй дахъ бляшаный потрѣскавъ. И стареньку церковъ, где власне Служба Божа отправляла ся, ледви лопухами уратовано.

О страшной пригодѣ доносятъ зъ Варшавы. Дня 13. мая с. р. переправляла ся перша рота 29 баталіону резервового т. е. 120 людей въ повномъ узброенію зъ лѣвого на правый берегъ Вислы. — До переправы ужито двохъ човенъ войсковыхъ, хотяй по̀сля припису одно таке човно не больше якъ 25 мужа помѣстити маѣ. Коли перше човно було вже на серединѣ рѣки, сильный вѣтеръ почавъ нимъ колибати, и густа мрака залягла надъ водою. Вояки зъ переполоху почали скидати зъ себе оружье и набоѣ та метати въ воду; и тое власне було причиною цѣлого нещастя, бо човно, ще больше розхитане наглымъ рухомъ только людей, вывернуло ся. Нѣчого не помогли вояки зъ другого човна, котрій прибивши до мѣлизны поспѣшили на помочь. Зъ 61 потопаючихъ выратовано 18, а 45 утопило ся. Подъофицеръ Вихровъ доплывъ бувъ щасливо ажь до берегу, але завернувъ ще разъ на рѣку, щобы помочи воякамъ; коли его потопаючій побачили, хопили его за руки и ноги и втягнули подъ воду.

— **Юліянъ Пелехъ** зъ Задворя коло Глинянъ пише до рускихъ газетъ, що еще передъ шестьма роками отворивъ онъ власнымъ коштомъ крамницю въ своимъ селѣ. Всѣ, такъ жиды якъ христіяне, кричали тогды, що онъ стратитъ, бо крамовъ жидовскихъ въ селѣ було вже семъ; жалували, що онъ грунтъ запропаститъ, бо не умѣе такъ якъ жидъ коло гандлю заходити ся. Тымчасомъ, Богу дяковати, его склепъ розвиваe ся добре; маѣ всѣлякого товару, що кто потребуе, и рочно торгуе до двохъ тысячѣвъ злр. Красный то примѣръ запопадливости и вытревалости. Тому радимъ вамъ всѣмъ, пановe громада, де ще не ма рускои крамницѣ, то заложѣтъ собѣ а не пожалуете труда. Але найважнѣйшою рѣчею при закладаню крамницѣ есть на товарахъ розумѣти ся и знати зъотки найлучшій спроваджувати. Человѣкъ, що

на тыхъ рѣчахъ розумѣе ся, выдае таку книжку, зъ котрои крамарь всѣхъ потрѣбныхъ вѣдомостей выучити ся може. Така книжка, то готовѝ грошѣ; и мы радо звертаємъ увагу всѣхъ нашихъ читателѣвъ на оголошенье, при кôнци нынѣшного числа помѣщене.

— **Рускѝ спѣванники** для шкôлъ народныхъ въ трехъ книжочкахъ, уложенѝ черновецкимъ професоромъ спѣву и славнозвѣснымъ композиторомъ о. Изидоромъ Воробкевичемъ, печатаютъ ся въ ц. к. накладѣ книжокъ шкôльныхъ въ Вѣдни, и появлятъ ся небавомъ въ розпродажи.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Мудрый Сруль.

Бувъ у Мошка сынъ одынакъ, звали го Срулёмъ. Тѣшивъ ся отецъ зъ Сруля якъ своими пархами. Все говоритъ ôнъ до своѣи жены: Сруль мудра голова, Сруль отверта голова, Сруль буде богачь. Въ бубліи воно читае; що на свѣтѣ, все воно знае. Малке! Малке! серце менѣ скаче якъ на шабасъ блохи, а патинки мене пôдносятъ до горы. Охесъ міръ, Сруль мудра голова!

Послухайте, людоньки, якій мудрый бувъ Сруль! Выйшовъ Сруль на двôръ, взявъ решето, ловитъ свѣтло, носитъ до хаты, а сонце пхае въ мѣшокъ, щобы завтра раньше выпустити, бо мавъ досвѣта на ярмарокъ ѣхати.

Въ Мошка була дуже стара хата, травою поросла. Думае Сруль надъ тымъ: шкода травы на хатѣ, могла-бы корова попасти ся. Лѣзе на хату, тягне корову за собою, щобы попасла ся — и удушивъ на шнурку. Старого Мошка въ серце закололо.

Каже батько до него: Срулю, Срулю, рабинъ зъ тебе не буде; маешь грошѣ, иди въ свѣтъ, шукай долѣ и щастя. Люде научатъ тя розуму.

Взявъ Сруль аренду, запросивъ музикôвъ — щобы людей звабити. Музика граe, басъ: дадумъ! бабумъ! гарум-дарумъ! бабумъ-дадумъ! фу-фу! ва-ву! Сруль тне гопака, ажь корчма дуднитъ. Привѣзъ горѣвки разъ, воды десять разъ; розпустивъ воду горѣвкою и трактуе людей, дае на закуску квашеного огôрка съ перцемъ, оселедця съ цебулею. Нынька за дармо, завтра за грошѣ, кричитъ. Люде даромъ пили, за грошѣ не приходили. Думае Сруль: най ему буде дѣдько всё взяти! зъ корчмы порядный чоловѣкъ теперъ не доробитъ ся.

Заложивъ Сруль крамъ въ селѣ. Мавъ всё, що треба; торгувавъ, ажь рады не мôгъ си дати. Кто хотѣвъ цукру, дававъ соли; за бочку дававъ цеберъ, за свѣчку квашеный огôрокъ, за канфину солодке молоко, за гарбату бобкове листье. Полотно то цѣпомъ мѣрявъ. Доробивъ бо ся Сруль и маѣтку, взявъ мѣшокъ на плечѣ, палицю въ руки и пôйшовъ щастя шукати.

Иде Сруль селомъ, иде, ажь ту хапъ ѣго собака за штаны. Гевальтъ! Гевальтъ! люде ратуйте! Собака жида не пускае, за штаны тримае. Збѣгли ся люде, що ту робити. Однѝ кажутъ собаку застрѣлити, другѝ радятъ жидови штаны скидати, бо песъ не попускае. Скинувъ Сруль штаны, влѣзъ въ мѣшокъ, та иде щастя шукати.

Прійшовъ Сруль надъ рѣку; треба зъ бѣды выкупати ся. Коли Сруль въ воду влѣзъ, свиня хапъ за халатъ и потягнула за собою. Вылѣзъ Сруль зъ воды, бѣжитъ за свинею, а якась бѣда мѣшокъ украла. Сидитъ въ сорочцѣ надъ берегомъ. Люде дали знати Мошкови. Прійшовъ старый до Сруля: ахъ ты мудрый Салямонъ, до якого маѣтку ты вже прійшовъ! Взявъ бѣду на вôзъ и до дому привѣзъ.

Думае старый Мошко, що ту робити: мудрого дурня анѣ продати анѣ промѣняти. Наймивъ для него рогатку и каже: Тутъ заходу Срулю богато не тра; отвирай, пускай, замыкай, и по цѣлой парадѣ. Але Сруль и отвиравъ и не отвиравъ, всѣхъ даромъ черезъ рогатку перепускавъ! Люде туманили Сруля якъ могли: оденъ обѣцявъ заплатити, якъ буде вертати, другій за рогатку обѣцявъ му цибулѣ дати. Ні, ні, говоривъ Сруль, нехай вамъ буде и такъ. Навкучило ся Срулеви на рогатцѣ; взявъ рогатку на плечѣ и принѣсъ до тата. Чогожь ты, дурню, съ рогаткою прійшовъ ? Боявемъ ся, каже Сруль, щобы кто не укравъ. Покрутивъ Мошко головою, пôдтрутивъ пейса до горы, стукнувъ патинками, вдаривъ ся въ груди кулакомъ, ажь го три дни кололо, и сказавъ по жидôвски: A richen dan tats tatnearan die паршивый жидъ.

Съ такими Срулями давъ-бы собѣ нашь нарôдъ раду; та бѣда, що такихъ на свѣтѣ не богато.

Иванъ Дымъ.

Запросины до передплаты на

„Науку о товарахъ колоніяльныхъ

и иншихъ

входячихъ въ составъ гандлю корѣнного“.

Предлежаща праця маe на цѣли обзнакомити ближше купця нашого бодай съ головнѣйшими артикулами, котрыми гандлюe, и тымъ способомъ образувати ѣго въ галузи товарознавства, самымъ головнѣйшимъ предметомъ купецкои науки.

Заложеный предметъ розложено на двѣ части:

I. О товарахъ колоніяльныхъ и II. О иншихъ, входячихъ въ составъ гандлю корѣнного; а опрацьовано въ формѣ популярной, такъ щобы мôгъ взбудити интересъ и у иншихъ лицъ, не ôтдаючихъ ся заводови купецкому, а то въ той цѣли, щобы съ „тайнами“ купецкими обзнакомити всякого, желаючого того обзнакомленя.

Частъ I о товарахъ колоніяльныхъ буде содержати науку о кавѣ, чаю, какао, цукрѣ, рижу, саго, корѣню и о овочахъ полудневыхъ, а объемомъ своимъ буде занимати около 15 листôвъ печати, т. е. до 240 сторôнъ середнои октавы. Передплата сеи части, котра выйде найдальше въ протягу одного року, стояти буде **60 кр.**, съ пересылкою почтовою **70 кр.** Грошѣ упрашае ся пересылати або прямо на адресу пôдписаного, або при случайности на руки котрои зъ нашихъ Редакцій. Першѝ три листы вже печатаютъ ся и вскорѣ выйдутъ.

Надѣючи ся, що П. Т. Земляки нашѝ пріймутъ благосклонно трудъ той въ свою хату и причинятъ ся тымъ до ѣго розширеня, — остаю съ довжнымъ почтеньемъ

Аполлонъ Ничай, у Львовѣ при ул. Ôрменькой н-ръ 3.

Отвѣчательный редакторъ: Адольфъ Цѣхоцкій. Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 5. Бережаны дня 1 (13) червня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рекламаціи вôльнѝ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ верша.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

ПОСЛАННИКУ.

(Голосъ зъ Монастыря.)

Ôтъ Подôля по Карпаты,
По весь Божій рускій край,
Де лишь нашѝ нивы, хаты,
Ты соколомъ тамъ взлѣтай.
Лети всюды, мкнись стрѣлою,
Витай радо всѣхъ и вся,
Добра воля за тобою,
Добро братне — жизнь твоя.

Всюда щастье и потѣху
Неси радôсть и спокôй,
Въ найбѣднѣйшу заглянь стрѣху,
Словомъ правды всѣхъ огрѣй.
Въ имя неба, въ знамя мира
Въ коло звѣстку задзвени,
Оденъ Богъ въ насъ, одна вѣра,
И всѣ братя рôднѝ мы.

Все, що грѣшне, що вороже,
Хоть-бы навѣть пекла власть,
Съ тымъ встрѣти ся въ имя Боже,
А побѣду Господь дасть.
Ôтъ Подôля по Карпаты,
Изъ надъ Днѣстра по Дунай,
Де лишь нашѝ нивы, хаты
Неси щастье, неси рай!

Кормъ духовный.

Въ суботу передъ празникомъ Сошествія св. Духа або Зеленыхъ Святъ поминаєцерковь усопшихъ. Въ той день мали мы помолити ся за душѣ тыхъ, котрѝ померши помочи нашои потребуютъ; въ той день мали мы згадати и на нашу кончину. Та єсли мы того не учинили, не залишѣмъ хотяй-бы и пôзнѣйше зробити.

Щожъ то єсть смерть? Смерть то житье; той, що житье дочасне кôнчитъ, начинаєжитье нове, житье вѣчне. Єсть двояке житье, житье передъ гробомъ и житье за гробомъ; а смерть єсть мовбы мостомъ, по котрôмъ зъ одного житя до другого переходитъ ся. Кажутъ люде, що той або сей умеръ. Умеръ, але тôлько для людей. Бо Богъ каже, що ôнъ жієи то житьемъ вѣчнымъ, тôлько не знати, чи для Бога, чи для діявола.

Смерть, хотяй такъ стара, бо числитъ тôлько тысячь лѣтъ, єсть прецѣнь сильнѣйшою якъ житье. Коса смерти остра, нѣчо передъ нею не устоитъ ся; смерть якъ завине нею, и тонка травиця и твердый бурянъ падаєи нѣ грѣшми, нѣ достоинствомъ, нѣ красотою не дасть перекупити ся або ублагати. — Ôтчини домовину, и що побачишь? Червы спокôйно загнѣздили ся въ очахъ, въ котрыхъ неразъ може ôтбивала ся грѣшна змысловôсть; червы розточили языкъ, котрый неразъ може гидкѝ вымавлявъ слова; червы господаруютъ въ серцю, котре бôльше може любило свѣтъ, якъ Бога. И кинешь горстку землѣ и ôтмовишь „Отче нашъ“ и вернешь до працѣ своєи. Тую саму прислугу червы незадовго и тобѣ ôтдадутъ...

Смерть, то розлука ôтъ всёго, що маєшь, що посѣдаєшь, чи мало, чи много. А понеже ты нѣчо не принѣсъ, то и нѣчо съ собою не возьмешь. Не возьмешь съ собою анѣ одного крейцара зъ тыхъ грошей, що ты такъ лакомо збиравъ; хиба єсли они змочены були слёзами вдовиць або сирôтъ, то возьмешь съ собою тôлько проклятье, котре на нихъ тяжитъ. Не возьмешь съ собою анѣ одного колоска зъ того поля, котре ты старанно управлявъ, обсѣвавъ, оравъ. Ты сѣявъ, иншій жати буде; ты жавъ, иншій хлѣбъ ѣсти буде; ты садивъ садовину, иншій овочѣ збирати буде, бо и ты збираєшь овочѣ зъ дерева, що засадили руки отцѣвъ твоихъ; и днесь ты сидишь пôдъ ихъ тѣнею, а кости отцѣвъ твоихъ спочиваютъ пôдъ тѣнею креста на пустôмъ цмынтари....

А ты цѣлымъ серцемъ такъ привязуєшь ся до тыхъ рѣчей, мовъ-бы ту на вѣки мавъ жити! О малый кусникъ поля правуєшь ся такъ завзято, мовъ-бы то ôнъ на вѣки бувъ небомъ твоимъ; о головку капусты свого сусѣда худобы позбавляєшь; о марный шелюгъ заклинаєшь ся, ба навѣть ложно присягаєшь.

Ой не такъ робитъ, кто знає, що то єсть

смерть! Такій жіє честно, побожно, спокôйно, дѣлитъ ся съ бѣднѣйшимъ, за всё Богу дякує, бо всё що має, уважає не за своє, а за Боже, и працює, бо знає, що то єсть єго обовязкомъ! Ôнъ не занедбує поля, але не занедбує и своєи совѣсти; ôнъ пильнує хаты, але и не забуває и о церквѣ св.; ôнъ любитъ жѣнку, чоловѣка, дѣти, але Бога не ôтрѣкає ся; ôнъ нѣчимъ надмѣрно не тѣшитъ ся, нѣчимъ надмѣрно не грызе ся, бо знає, що щастье и смутокъ разомъ съ житьемъ кôнчатъ ся. Ôнъ жіє на земли, щобы мôгъ жити въ небѣ, т. є. ôнъ жіє такъ, мовъ-бы мавъ кождои хвилѣ землю покинути, працює такъ, мовъбы мавъ вѣчно на земли жити.

Такѝ мысли и гадки най родятъ ся въ серцю кождого доброго христіянина въ день посвяченый памяти усопшихъ.

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Собачій рôдъ.

Два кумы, Панько и Гнатко, вертали зъ весѣля и ишли собѣ селомъ балакаючи про всяку всячину. Якась собака — чортъ знає чія — прискочила до нихъ, тай нужь своє: тай гавъ-гавъ! тай гавъ-гавъ! Ажь ось, чи изъ за ворôтъ, чи ôтъ лѣса, чи — пекъ му! — зъ пôдъ землѣ, цѣлый десятокъ, а може и бôльше вырынуло вамъ тыхъ собакъ, та якъ чуєте стали нападати, брехати, выщѣти тай зубы выщѣрювати, батеньку мôй! Панько, якъ звычайно, костуромъ обмахує ся, и камѣньемъ кидає; але де-тамъ! Собаки собѣ своє: одна гараздъ, друга ще лѣпше! Нема рады!! Ажь ось, „дай спокôй, куме!“ каже Гнатко, „дай спокôй! хибань не знаєшь того собачого роду? Я ихъ натуру добре знаю: ôтчѣплятъ ся... ходѣмъ! ты лишь не махай и не озирай ся!“ Отъ и пôйшли кумы. Идутъ собѣ, идутъ, тай своє балакаютъ и не спостеригли ся, якъ собаки нагавкавшись до сыта уняли ся и кожда до своєи цофнула ся буды. — Є и на свѣтѣ того рода люде! Якъ кто завидовати тобѣ стане и брехати на тебе, мовъ собаки, буде, ты собѣ иди та иди, куда ти дорога; они набрешутъ ся, тай перестанутъ и — нѣ слыху нѣ дыху про нихъ не стане..... Н.

Два вандрôвники.

Двохъ людей вандрувало разомъ; оденъ мавъ при собѣ кôлька сотъ червôнцѣвъ, другій лишь одну фляшку вина и хлѣбъ. Прійшли они въ велику пустиню, где и за великѝ грошѣ нѣчого не можь було дôстати. Той, що лишь грошѣ мавъ при собѣ, радо бувъ-бы ôтдавъ всѣ, щобы дôстати одну шклянку воды и кусникъ хлѣба, але ôнъ мусѣвъ гинути зъ голоду при грошахъ; другій-же спасъ ся ôтъ голодовои смерти. Такъ само рѣчь має ся съ вѣрою. Хоть-бы кто половину або промене и цѣлый свѣтъ посѣдавъ, а не мавъ вѣры, то пропаде и згине на вѣки съ своими грôшми и добромъ, бо безъ вѣры не можна угодити Богу. Що поможе чоловѣкови душа єго безсмертна, що поможутъ єму здôбности и умѣлôсть єго, що поможе єму навѣть кровь Ôткупителя, наколи не має вѣры? Тую конечну потребу вѣры узнали всѣ св. мученики и тому жертвовали такъ охотно житье своє єдино за для вѣры. Ю. Р.

Якою мѣрою мѣришь, ôтмѣрутъ тобѣ такою.

Написавъ Стефанъ Залескій,
учитель зъ Навойовои горы.

Дѣялось се красного весняного ранку. Въ однôмъ подôльскôмъ селѣ роѣлось съ всходомъ соньця мовъ въ муравлиску. Зъ обôйстя выѣжджавъ роботющій господарь съ плугомъ, другій двигавъ мѣхи съ насѣньемъ на вôзъ, а цѣла тьма людей вертала ôтъ коваля съ направлеными плугами и боронами. Тôлько Иванъ Добродухъ ишовъ сумный черезъ село, та не вступаючи до своєи хаты, завернувъ въ улицю а зъ ôттамъ жвавымъ ходомъ на обôйстье Семена Скупяка. Красне обôйстье Семенове; но нѣколи було приглядатись Иванови, тôлько черезъ на пôвъ ôтчинѣнѝ ворота побачивъ на тоцѣ щось блыскучого и нужь до хаты Семеновои. Поздоровкавшись словомъ Божимъ не ждавъ, поки попросятъ сѣдати, але чимъ скорше завѣвъ ось таку бесѣду:

— Куме Семене, будьте ласкавѝ позычити менѣ свого плуга; бо мôй у коваля а сегодня мушу посадити ранѝ бараболѣ, шобы мати ихъ єще на переднôвку.

Семенъ почѣхравъ ся по головѣ, та по хвили ôтрѣкъ:

— Съ охотою выгодивъ-бымъ вамъ; та щожь. коли Гриць Запотôчный позычивъ у мене плуга єще вчора, та не ôтдає.

— Зволѣтъ пôслати до него, бо менѣ плуга, якъ видите, конче треба.

—Нѣякъ посылати, куме—ôтповѣдає Семенъ— у мене всё обсѣяне; годѣ упоминати ся, коли самъ не ôтсылає.

— То пожду, — проситъ Иванъ — але якъ ôтошле, то не ôткажете позычити?

— На се не опускайтесь, куме, бо менѣ ще плуга буде треба.

— Та на що, скоро кажете, що вы вже обсѣяли?

— Але де тамъ! забувѣмъ, що мушу єще троха ôвса посѣяти.

— Не звиняйтесь, куме, — сказавъ на се Иванъ съ усмѣшкомъ — тôлько запирайте лѣпше ворота ôтъ стодолы, щобы вамъ плугъ не утѣкъ.

— Та якій плугъ? — здивованый пытаѳ Семенъ.

— Не иншій, а той, що стоитъ въ стодолѣ вашой пôдъ стѣною. Я троха цѣкавый чоловѣкъ и заздрѣвъ єго тамъ. Але не бôйтесь, я не буду заводити за те съ вами сварку; тôлько пригадую вамъ, що на свѣтѣ оденъ для другого конче потрѣбный, що чоловѣкъ оденъ другому коли-небудь въ пригодѣ стати може, що коли не нынѣ, то за рôкъ и вы ôтъ другихъ а може и ôтъ мене чогось потребувати будете, и прикро вамъ стане, єслі вамъ тодѣ въ потребѣ ôткажутъ. Згадайте на пословицю: „Якою мѣрою мѣришь, ôтмѣрутъ тобѣ такою“.

Сказавши се попращавъ ся Иванъ съ Семеномъ и пôйшовъ своєю дорогою.

* * *

Ôтъ того часу минуло чотыри мѣсяцѣ. Настали жнива, збôже стояло въ полукôпкахъ; але годѣ було звезти єго до стодолы, бо дощь падавъ майже що день. Скоро сонце показалось на кôлька годинъ, бѣгли люде въ поле, сушили збôже, та съ высушенымъ утѣкали до дому, бо нова хмара выступала. Иванъ Добродухъ здужавъ якось спрятати своє збôже тымъ лекше, що настало два днѣ погоды. Та не такъ легко прійшло своє звезти Семенови Скупякови. У него збôжа бôльше а о робôтника годѣ, бо кождый хапавъ своє. — Другого дня по полудни почавъ небосклôнъ засуватись чорными хмарами а пшеничка Семенова єще въ поли. Выславши сына по пшеницю, прилетѣвъ Семенъ до Ивана Добродуха тай проситъ єго:

— Куме Иване, соколику любый, поратуй, позычь воза хоть на годинку, бо моя пшеничка въ поли а хмара наступаѳ! Облетѣвъ-ємъ цѣле село довкола та годѣ кого упросити, бо кождый своє звозитъ.

— Выгодивъ-бымъ вамъ, куме, зъ цѣлого серця; такъ щожь, коли воза мого нема дома — ôтказавъ Иванъ.

— Та що кажете?— кричитъ зажуреный Семенъ — тажь отъ бачу вôзъ пôдъ хатою!

— И я бачивъ вашь плугъ, але вы менѣ єго не позычили.

— Етъ, що тамъ будете за таку дурницю згадувати! лѣпше кажѣтъ чимъ скорше запрягати, бо дощь отъ-отъ пуститъ ся.

— Воза не дамъ, бо самъ єго потребую. Власне въ той хвили посылаю по пѣсокъ для дѣтей, щобы мали чимъ бавити ся. — То сказавши шепнувъ Иванъ свому сынови щось до уха и той пôшовъ запрягати.

— И вы маѣте сумлѣнье менѣ ôтказувати въ хвили, коли я такій потрѣбный? — моливъ зажуреный Семенъ.

— А вы мали сумлѣнье въ потребѣ не выгодити марного плуга? Я нѣчо бôльше не дѣю, а учу васъ, якъ съ сусѣдами жити. — Семенъ ажь задрожавъ. Съ плачомъ просивъ Ивана:

— Куме, змилуйте ся, позычте воза, бо пшеницю дощь залѣѳ; не хочу даромъ, заплачу, кôлько кажете.

—Я и платнѣ не хочу и воза не дамъ—ôтрѣкъ на се спокôйно Иванъ.

— Завзятый зъ васъ чоловѣкъ, Иване! тажь и поганинъ не мавъ-бы такъ твердого серця.

— Сего научили вы мене....

— Алежь, Иване, змилуйте ся, простѣтъ и завернѣтъ хлопця, бо вже выѣжджаѳ.

— Та най ѣде... Мушу васъ научити, якъ по сусѣдски жити.

— Сего я по васъ не надѣявъ ся! Але пождѣтъ, єще я разъ дôжду ся, що чогось запотребуѳте ôтъ мене, а тогдѣ.... — грозивъ отчаяный Семенъ.

— Здаѳ ся, що тогдѣ борше сусѣдови выгодите, бо васъ разъ бѣда розуму навчила.

— Що то, то нѣ. Не дôждете! такъ зроблю, якъ вы менѣ нынѣ. И я вамъ пригадаю вашй слова: „якою мѣрою мѣришь, такою тобѣ ôтмѣрутъ“.

— Добре! держу васъ за слово, щобысьте все такъ робили, и се пригадаю вамъ колись.

— Такъ, пригадаю вамъ, якій зъ васъ добрый сусѣдъ и выпôмну мою пшеницю.

Иванъ усмѣхнувъ ся зновъ и каже:

— Не пшеницю, але конѣ.

— Та якй конѣ?!

— Ну, мой конѣ, котрй набираютъ пшеницю на вашôмъ поли, коли вы тратите часъ на погрозахъ.

— Що кажете? не досыть клопоту маю, єще кпитесь зъ мене.

— Не кплю; але коли не вѣрите, погляньте, якъ хлопецъ мôй набираѳ снопы на вашôмъ поли.

— Та правда! — сказавъ зачудованый Семенъ глянувши черезъ ôкно — спасибôгъ вамъ за помôчь. Але чому вы менѣ сего ôтъ разу не сказали? бувъ-бымъ не журивъ ся такъ довго.

— Я власне хотѣвъ, щобысьте довше журили ся и пôзнали вашь блудъ. Богъ сказавъ самъ, що зле одному чоловѣкови жити на свѣтѣ, и длятого постановивъ розмножити рôдъ людскій, абы люде помагали собѣ взаимно. Жаденъ чоловѣкъ не о-

бôйде ся безъ иншихъ, а вжежь нѣхто не може сказати, що нѣколи другого потрѣбувати не буде. Для того належитъ бути добрымъ, съ другими згôдливымъ, а що найбôльше, учиннымъ и для другихъ выгôдливымъ. Бо и найбôльше маючій человѣкъ не знае, чи завтра найбѣднѣйшій не стане ему въ пригодѣ.

— Ой свята правда! — ôтрѣкъ Семенъ — нынѣ о тôмъ пересвѣдчивъ-емъ ся и не забуду вашои науки и тямити довго буду вашь жартъ со мною.

— Не тôлько жартъ, але и науку зъ него тямити треба и памятати на пословицю: „якою мѣрою мѣришь, ôтмѣрутъ и тобѣ!“

— По вѣкъ не забуду! А поки що, спасибôгъ вамъ за прислугу и науку; и дай Боже не тôлько вамъ але и другимъ ôтвдячити ся за нынѣшну вашу прислугу менѣ здѣлану.

За дозволомъ автора зъ польского вôльно переклавъ

Осипъ Кокуревичь.

Кто виненъ?

А дивѣтъ! — сказавъ выйшовши по службѣ Божой зъ церкви Василь до газдôвъ зôбраныхъ коло дзвôнницѣ — що то нынѣ вамъ штука! такій маленькій хлопчина, а ôнъ вже за дячка и якъ вамъ знае взяти голосомъ!

Нема що казати, — ôтповѣвъ Стефанъ — голосъ у него гей-бы той дзвôнокъ! та розповѣдавъ менѣ нашь старый ренгій, що якъ ôнъ заспѣвае ермолоя, що то тамъ бачите самѝ якѝсь кропки понанисуванѝ, то не жаль и послухати.

Гей, гей, милый Боже! — зôтхнувъ Василь глянувши на свого румяного хлопця, що ставъ коло него — чому то зъ нашого села, якъ я запамятавъ, нѣ одна дитина не вывчила ся на люде? И школу маемъ и учителя оплачуемъ, та що зъ того? Ходитъ, ходитъ дитина шѣсть лѣтъ до тои школы, та тôлько збыткôвъ та вытребенькôвъ навчитъ ся; а кажѣтъ еѣ де-що перечитати, то анѣ утне!

Ба, та ктожь тому виненъ? — переймивъ Стефанъ. — Помѣркуйте собѣ тôлько, чи навчила-бы ся Ваша дитина якои молитвы, слибы Вы лишень колись-не-колись, отъ такъ разъ або два разы на мѣсяць, переводили ѣй „Отче нашь“ а не щоденно зъ рана и зъ вечера—га? що? Она и забулабы, чого навчила ся, и такъ Вамъ зъобоятнѣлабы, що и колачомъ ви не принадите. Ну, подумайте-жь собѣ теперъ, якъ то нашѝ дѣти до школи ходятъ. Прійде зима, дитина по правдѣ не маe въ що загорнути ся; прійде весна, дитина жене товаръ въ поле; прійде лѣто, жнива, дитина стереже дому та такой зо два мѣсяцѣ науки нема; прійде осѣнь, слота, болото, дитина знова мало коли загляне до школы. Скажѣтъ-же, чи може дитина чого навчити ся, сли она не знаю чи разомъ 2 мѣсяцѣ прислухуe ся науцѣ? Чому то, подивѣтъ ся на мене! Небôщикъ мôй татуньо — дай имъ Боже царство небесне — якъ мене разъ запровадили до учителя, то такъ вже день въ день ставъ я ходити; и бувало ще наганяютъ: иди, кажутъ, иди, можe навчишь ся хочь де-що перечитати, та не будешь такій темный якъ я, що и нумерôвъ не знаю. И правду казали! Теперъ славити Бога я на кождой руской книжцѣ знаю перечитати и написати.

Правда, правда!—сказало кôлькохъ газдôвъ— нема що казати; такъ якъ Вы знаeте письмо, то другого нема въ громадѣ. (К. б.)

ПРО ЧОРТОВИ ГОРЫ — КАМѢНЯ — ЗМИЙНЫ.

Такъ называe нарôдъ нашь проявы природы, що змѣняютъ лице землѣ черезъ причины внутрѣшного житя нашои планеты. Новый образъ такій маемъ въ Поручинѣ, Бережаньского повѣта, зъ чого подальшѝ люде уплели тысячу байокъ, и помѣшали съ вулканічными догадами. Цѣкавыхъ о кôлька миль стягала поголоска побачити диво, а богато знакомыхъ домагаeсь поясненя ôтъ мене; тому по моихъ вѣдомостяхъ хочу розъяснити сю рѣчь.

Цѣла окрестнôсть Поручина замкнена горбами и тôлько Липа ôтъ Гологôръ плывучи перерывае широкимъ проваломъ тѝ природнѝ окопы. На однôмъ верху на пôвночи почало въ другой половинѣ цвѣтня выкидати землю. А найбôльше съ правдою схоже, що около 18. цвѣтня въ ночи показавъ ся на той горѣ валъ повный вырытои землѣ якъ величезный будынокъ, лишаючи отвôръ якъбы кратеръ у вулканахъ за собою; однакъ сей отвôръ скоро засунувъ ся, — а земля ваготою зсувалась повôльно цѣлыми тыжднями въ низъ корытомъ до 5 метрôвъ широкимъ, а довгимъ надъ сто метрôвъ, и оставляла всюда новѝ слѣды розпуклинъ, пôдмоклыхъ калюжами воды лѣтнои а смаку дуже не милого.

Що за причина того прояву? Чи се не вулканъ у своимъ починѣ? Цѣло нѣ! Вулканы буваютъ при моряхъ и на новыхъ земляхъ; на континентѣ старôмъ нѣколи! Здаeсь менѣ, що у глубинѣ горы плыве велике жерело; вода зупинилась на перешкодѣ не легкой до побореня, тому дуeсь въ гору и вырываe землю, при чѣмъ слѣдно такожь дѣланя пары воднои.

Люде уложили байку, мовбы то змія рыла

землю; — а протилежача гора зовесь дѣйсно змійною — за такоєжь дѣло въ часахъ передьисторичныхъ. Думаю, що и чортовй горы або чортовй камѣня выдвигнули подобнй причины, бо всюда на такихъ мѣсцяхъ подыбуємъ жерела, о скôлько я се бачивъ. Тôлько пôсля мого узнаня. Не є оно диво, — та такой рѣчь дуже незвычайна въ Бережаньщинѣ и гôдна уваги блызшои ученыхъ людей.

С. Лепкій.

Школа шевска въ Угновѣ.

Якъ намъ Русинамъ належитъ пôдтримувати взрôстъ промыслу домового и спинювати убожество, яке що разъ бôльше вкрадає ся въ само майже ядро руского селяньства и маломѣщаньства, наглядным способомъ показали мешканцѣ Угнова. Заложили они школу шевску у себе и тымъ починомъ створили початокъ до пôднесеня упадаючого добробыту угнôвскихъ мѣщанъ.

Угнôвъ — мѣсточко колись богате по всѣмъ усюдамъ славилось зъ свого шевского ремесла; по цѣлой Галичинѣ допытувано ся за угнôвскою выправою шкôръ и за угнôвскою роботою чобôтъ. Не було ярмарку, не було голоснѣйшого ôтпусту, не було численнѣйшого зôбраня сельского народу, де-бы не заѣздило кôльканайцять або кôлькадесять угнôвскихъ фѣръ съ чобôтьми, а за годину-двѣ не стало и чобота, такъ всё буквально розхоплено. До Угнова сплывали грошѣ зô всѣхъ сторôнъ краю; бо навѣть жиды зъ пôдъ Стрыя и Бучача закуповали по кôлька тысячь паръ чобôтъ и платили готôвкою. Такъ само шкôры, властивым собѣ способомъ „на зимно“ выправленй, широко и далеко славились непромакальностію, а замовленя, именно готовыхъ кроѣвъ, надходили зъ найдальшихъ сторôнъ и навѣть фабрика въ Крыстинополи почала выправу угнôвску наслѣдувати и свои выробы за дешевшу цѣну збувати.

Съ часомъ однакожь змѣнили ся обставины. Бо на лихо собѣ шевцѣ угнôвскй не прикладали ся до вымогъ купуючихъ селянъ, хотяй особливо молодшому поколѣню выробы старосвѣтскои формы не сподобали ся. „Ней буде, якъ бувало“ говоривъ собѣ дѣдъ до сына, внука и правнука, и съ малыми тôлько вынятками єще до теперъ выраблюютъ ся такъ званй ходаки, котрй навѣть и селяне купувати не хочутъ. А коли дальше Угнôвцѣ нашй стали для дешевости закуповувати шкôры зъ фабрики Крыстинопôльскои, и зъ нея чоботы выробляти, не зважаючи, що выправа „на горячо“ оказалась слабшою ôтъ Угнôвскои и що гôрше, стратила власнôсть непромакальности, то упало довѣрье, упавъ и допытъ за Угнôвскими выробами. Додати-жь єще, що зрôстъ людности змôгъ ся и посторонна конкуренція иншихъ мѣсточокъ Галичины звôльна выперла Угнôвскихъ шевцѣвъ зъ ярмаркôвъ и ôтпустôвъ, то легко поняти, що съ упадкомъ промыслу домового придавило Угнôвцѣвъ убожество, котре ихъ кинуло въ рамена лихвярѣвъ, и найсумлѣннѣйшои працѣ гôдно и вартостно не вынагродило. Здавалось, часы добробыту и богацтва проминули безповоротно.

(К. б.)

ПОЛІТИКА.

Где двохъ на обôстю господарѣвъ, тамъ межи ними часто приходитъ до сварки и колотечи. Причина буває всѣляка: або сварлива жѣнка, або влѣзливе пацятко, що другому шкоду зробитъ, або курка та качка, отъ зазвычай якъ то въ господарствѣ. Якъ на тôмъ обôстю, такъ щось подôбно буває и мѣжь народами, що вспôльно оденъ край замешкуютъ, — отъ хотьбы и у насъ мѣжь Русинами та Поляками. Вражды и ненависти межи ними буває неразъ дуже богато, и богато зъ того образы Божои. Але такой найпевнѣйшою єсть рѣчею, що коли Богъ ихъ разомъ злучивъ на одной землицѣ св. вспôльно жити, то певно не хотѣвъ, щобы они свôй вѣкъ въ ненависти и непріязни каратали. Вражда, непріязнь и колотеча, те всё дуже лихій матеріялъ, зъ котрого нѣкто єщо жадного будынку на пожитокъ свого народа не поставивъ.

Мы нынѣ дивуємъ ся, що народы въ середныхъ вѣкахъ провадили довголѣтнй кервавй вôйны и въ имя Христіяньскои религіи, котра любовь на первôмъ мѣсци кладе, нападали взаимно на себе, грабили и потоки крови проливали. Щожь скажутъ о насъ нашй поколѣня? Закинутъ намъ, якъ мы нынѣ многимъ богатырямъ середныхъ вѣкôвъ, що причиною вражды и ненависти бувъ бракъ правдивои просвѣты. Мы вправдѣ любимъ величати ся высокою просвѣтою нашого вѣку и выказуємъ въ статистицѣ число людей неумѣючихъ читати; але не числимъ людей правдивымъ духомъ христіяньскимъ перенятыхъ и знати о тôмъ не хочемъ, що правдива просвѣта и свобода єсть тôлько тамъ, где єсть духъ Божій и законъ вѣры Христіяньскои, котрый такъ велитъ: Не чини другому, що тобѣ не мило. Отъ и вся причина того лиха! Мила Полякови своя народнôсть, мила она и Русинови; дорогій Полякови языкъ, звычай, обрядъ и пр., дорогй они и Русинови, а коли ты правдиво свою народнôсть любишь а не лицемѣрно а може и користолюбиво, то певно и другу народнôсть будешь знавъ пошановати. Въ тôмъ

лежитъ цѣлый патріотизмъ, котрый у насъ на жаль неразъ тôлько самою борбою выборчою зазначає ся и на борбѣ выборчой кôнчитъ ся, але мало коли на той высотѣ стане, где вѣє теплотою любви Христіяньскои. Можна — коли вже такъ конечно бути муситъ — и найбôльше завзяту борбу выборчу съ собою вести, колибъ тôлько оружіємъ честнымъ. Бо коли таку борбу, неразъ єще и лютѣйшу, ведутъ люде до однои народности належачи, якъ Мадяры, Французы, Италіяне и пр., то щожь дивного, що и межи Русинами та Полякями така борба проявляє ся? Ба, єсли и по найзавзятѣйшой вôйнѣ, где непріятельскі войска огнемъ и мечемъ нападаютъ на себе и кровь потоками проливаютъ, а въ кôнци розъємъ и розброєнье наступає и товаришѣ збруѣ зъ ворожихъ собѣ табôровъ о взаимной непріязни и ненависти забуваютъ: то чому-бы вѣчною мала бути межи Русинами и Поляками разпра и вражда зъ причины борбы выборчои, где съ собою воює ся тôлько оружіємъ языка? При доброй воли и охотѣ можнабы всему зарадити и знайти способъ порозумѣня межи народами вспôльно оденъ край замешкуючими. Нехай тôлько люде, що въ ихъ рукахъ спочиває судьба тыхъ народôвъ, схотятъ переняти ся духомъ закона любви и милости Христіяньскои!

Найпершимъ знаменемъ кождои народности єсть языкъ. И мы Русины дорожимъ нашимъ языкомъ, и то не тôлько народнымъ але и церковнымъ, яко найдорожшою спадщиною по отцяхъ нашихъ. Въ имя любви и милости христіяньскои маємъ право жадати для него пошанованя. А пошанувати єго маютъ найперше свои люде а потôмъ и чужі. Чого мы передовсемъ для рускога языка жадаємъ, о тôмъ скажемъ на другій разъ.

Австрія. Найважнѣйшимъ событьемъ, о котрôмъ мы ще не згадували, було щасливе спасенье житя нашои Найяснѣйшои Цѣсаревои. Коли она ѣхала зелѣзницею съ Архикнягинею Валирією и Єи мужемъ, коло Франкфурта выскочивъ вагонъ изъ шинъ, вывернувъ ся и кôлька другихъ вагонôвъ потягнувъ за собою. Небезпеченьство житя було дуже велике, але Всѣ выйшли цѣло и нѣкто не зôставъ ушкожденый. Єсть то явнымъ доказомъ опѣки Божои, котра надъ тяжко дôткненымъ Цѣсарскимъ Домомъ почиває. — Въ тѣлахъ праводавчихъ настане довшій спокôй, бо дума державнаôтложена зôстала ажь до осени. Въ недовгôмъ вже часѣ дôстанемъ новый законъ карный, бо комісія для тои справы залагодила вже 175 параграфôвъ. Законъ той, о много лучшій ôтъ дотеперѣшного, въ многихъ рѣчахъ ôтъ него рôжнитъ ся. — На Уграхъ приключилось недавно таке. Оденъ офицеръ ôтъ жандармôвъ выслѣдивъ банду конокрадôвъ, що многі лѣта далеко и широко въ краю безкарно бушувала, и казавъ 60 осôбъ увязнити. Показало ся, що кромѣ звычайныхъ злодѣївъ, до банды належали: 6 нотарôвъ, 2 учителѣ и 10 начальникôвъ громадскихъ. Всѣ тримали ся за руки: одні крали, другі фалшивѣ пашпорты выставляли а всѣ зыскомъ дѣлили ся. Кобы то новый законъ карный для всѣхъ жителѣвъ Австріи давъ повне забезпеченье житя и маєтку!

Нѣмеччина. Въ Берлинѣ ôтбували ся великі парады въ честь Италіяньского короля, котрый гостивъ у Нѣмецкого цѣсаря. На украшенье столицѣ выдано 150 тысячь. Всё тоє мало на цѣли, скрѣпити союзъ пруско-италіяньскій вымѣреный противъ Франціи и Россіи. Солею въ оцѣ єсть для Франціи тоє братанье Италіи съ Нѣмеччиною; бо природною союзницею Италіи може бути тôлько Франція, належача до того самого племени що и Италія, а Нѣмеччина дыбає тôлько на згубу Франціи. Длятого то Франція, абы не остатись самою, остатными часами дуже примилює ся до Россіи, съ котрою може вже и союзъ заключила. До союза Италіи и Нѣмеччины належитъ такожь Австрія, якъ можемъ зъ того заключити, що въ Берлинѣ сподѣютъ ся на 11. серпня пріѣзду нашого Цѣсаря. — Змовы робôтникôвъ по цѣлой Нѣмеччинѣ розширяютъ ся. Нынѣ нема майже мѣста, гдебы робôтники не заперестали роботы въ копальняхъ и при фабрикахъ. Прійшло вже до того, що вугля забракло въ Прусахъ и богато потягôвъ колѣй зелѣзныхъ перестало ходити. Видко, що нужда щоразъ бôльше заглядає до хатъ робôтникôвъ. А причиною нужды селянъ, ремѣсникôвъ и робôтникôвъ, якъ сказавъ на вѣчу католическôмъ во Вѣдни князь Ліхтенштайнъ, суть банкерѣ и рицарѣ грошеві, котрі весь зыскъ працѣ загортаютъ для себе и єдино самі розпоряджаютъ капіталами движимыми. Правительство нѣмецке всѣми силами старає ся запобѣчи нуждѣ робôтникôвъ и ихъ долю забезпечити.

Америка. Столѣтну рôчницю соєдиненя державъ пôвнôчнои Америки обходили всѣ Американе по всѣхъ святиняхъ торжествеными Богослуженями. Новый президентъ Гаррисонъ вôзвавъ жителѣвъ, абы въ означеный день зôбрали ся о 9. годинѣ въ своихъ Храмахъ и єдинодушно Бога просили, щобы „позволивъ народамъ уживати добродѣйствъ вôльности, добробыту и спокою и провадивъ ихъ дорогами справедливости и добродѣтелей“. Такъ обходили просвѣщені Американе рôчницю своєи народнои памятки.— Наука зъôтси для насъ дуже велика! Можебы Богъ такъ часто не ôтвертавъ ôтъ насъ лиця свого, єсли-бы мы при кождыхъ рôчницяхъ, якихъ у насъ намножилось якъ грибôвъ

по дощи, передовсемъ не забували Єму, яко дателю всего блага на земли, въ горячихъ молитвахъ поблагодарити, а потому доперва до всѣлякихъ забавъ, до театрôвъ, штучныхъ огнѣвъ, балѣвъ и т. п. зверталп ся.

Вѣдомости.

Эго Высокопреосвященьство митрополитъ Сильвестеръ зачавъ, почавши ôтъ 25. лат. мая т. р., визитовати деканатъ львôвско-загородскій. Нарôдъ всюды съ восторгомъ витає свого владику, всюди взносятъ ся тріюмфальнй брамы, всюды повѣваютъ хоругвки то въ рускихъ, то въ польскихъ то въ австрійскихъ барвахъ, всюды стрѣчаютъ дорогого гостя кôннй бандеріи въ прехорошихъ святочныхъ строяхъ. Єго Высокопреосвященьство дуже точно и пильно розглядує ся во всѣмъ а наибôльшу увагу звертає на молодѣжь шкôльну, котру самъ катехизує и теплыми, зъ золотыхъ устъ плывучими словами наклоняє до вытревалости въ науцѣ и працѣ и загрѣває до любови питомого обряду.

— **Въ школѣ дякôвской** п. Полотнюка, управителя и учителя при церквѣ катедральной въ Станиславовѣ, ôтбувавъ ся дня 22. лат. мая т. р. испытъ, до котрого приступило 9 ученикôвъ; трехъ — бо було на курсѣ всѣхъ 12 — не явило ся зъ причины бранки и иншихъ перешкодъ. Зъ тыхъ, що до испыту приступили, одержало трехъ поправку, прочй перейшли съ добрымъ або достаточнымъ успѣхомъ. Мѣжь предметами, призначеными до науки дякôвства, учили ся ученики „Руку Дамаскина“, котра въ теперѣшныхъ часахъ знана майже тôлько по имени. — Зъ школы п. Полотнюка выйшло вже 34 дякôвъ, мѣжь тыми 25 испитованыхъ.

— **Миссія духовна** ôтбула ся недавно тому въ Камянкахъ великихъ, повѣту коломыйского. Въ торжествѣ тôмъ взяло участь до пять тысячѣвъ народу, много священикôвъ и хоръ селяньскій зъ Балинецъ, котрый пôдъ управою учителя п. Барнача вельми причинивъ ся до пôднесеня побожного духа мѣжь богомольцями. Проповѣди краснорѣчивыми устами выголосили широкозвѣснй проповѣдники слова Божого, оо. Мохъ и Андрѣшинъ.

— **На пôвнôчнôмъ заходѣ** мазурско-рускои границѣ недалеко Решова лежитъ послѣдна руска парохія Залѣсье съ прилученою Бѣлою. Мешканцѣ тыхъ селъ, по ихъ власному переказу, суть потомками переселенои сюды зъ Украины рускои кольонiи, и хоть говорятъ по мазурски, але крѣпко держатъ ся свого обряду, ходятъ пильно на ôтправу и называютъ себе Русинами Якъ высоко розвинене у нихъ почутье свого рôдного обряду и народности, доказомъ того будова величавои мурованои церкви въ Залѣсю и статова школа въ Бѣлой, где рускій языкъ есть предметомъ обовязковымъ.

— **Красный примѣръ** жертволюбности. Коли недавно тому въ Лупковѣ, повѣту лѣского, закладано школу народну, тамошный господарь Грыць Когутаничь жертвовавъ грунтъ пôдъ школу а Данько Мацькôвъ 50 злр. на покрытье будовы тои школы.

— **Пôдъ проводомъ архикнязѣвъ** Альбрехта и Фридриха ôтбувавъ єнеральный штабъ войсковый свою наукову подорожь на притокахъ Сяну. Дня 24 лат. мая т. р. розтаборились Высокй Гостѣ въ селѣ Новосѣльцѣ повѣту Сяноцкого на взгôрю коло церкви рускои. Нарôдъ поспѣшивъ зъ цѣлого села привитати Гостей, котрй селянамъ не боронили приступу и зачали розмову про стареньку и обдерту церковцю. И стали селяне розповѣдати, що хотяй весь матеріялъ на будову новои церкви въ вартости около 5000 злр. приготованый, то однакъ ц. к. староство заказало на тôмъ самôмъ мѣсци ставити нову церковь, и то на пôдставѣ донесеня консерватора краєвого, що мовлявъ старенька церковця узнаєсь яко старинностъ. Єго цѣс. Высокôстъ архикназь Альбрехтъ розцѣкавленый тымъ розказомъ велѣвъ собѣ отворити церковь и вся єнералиція вступила до неи. Якъ-же зачудувавъ ся Высокодостойный Гôсть, коли побачивъ сумный видъ и крайне убожество храму Божого, въ котрôмъ, кромѣ иконостаса и то лише по низшій каблукъ, не було нѣчого, що представляло-бы яку-таку вартôсть старинну! Ободривши селянъ до будовы новои церкви, вынявъ Єго цѣс. Высокôстъ изъ своєи щедрои шкатулы 25 злр., вручивъ громадянамъ „на будову новои церкви“ и обѣцявъ, що постараєсь о прихильне позволенье ôтъ рускаго епископа и намѣстничества. „Се не чоловѣкъ, а Ангелъ Божій зъ неба промавляє до насъ“, говорили люде и позносивши хлѣбъ, масло, молоко, угостили пôдъ голымъ небомъ любезнѣйшого Архикнязя и єнералôвъ, доки не ôтъѣхали просто до Сянока.

— **Пожега въ Пôдгайцяхъ.** Ледви погашено згарища въ Олешичахъ, Тешановѣ и Поморянахъ, якъ дротъ телеграфичный давъ свѣту знати про єще страшнѣйшій пожаръ въ Пôдгайцяхъ. Дня 26 лат. мая т. р. коло ½ до 12 год., коли нарôдъ зôбравъ ся въ церквѣ на Службу Божу, займивъ ся въ ринку огонь и при сильнôмъ вѣтрѣ зъ двохъ сторôнъ обôймивъ мѣсто и засягнувъ передмѣстя ще дальше майже на пôвъ милѣ. Згорѣли: церковь, руске приходство, всѣ склены, загаломъ 453 нумерôвъ — межи тыми 74 христіяньскихъ; безъ даху и хлѣба осталось 853 родинъ, межи котрыми звыжь 30 мѣщанъ рускихъ. Описати страшне нещастье годѣ; коли мы, пишутъ до рускихъ газетъ, въ недѣлю вечеромъ съ кôлькома прихожанами выйшли на церковь, щобы пригашувати тлѣючй декуда бальки, то якъ тôлько окомъ можь було зазрѣти, цѣле пекло выэвѣрювало ся до насъ страшнымъ червонымъ заревомъ балькôвъ, платовъ и одвѣркôвъ — дуръ бравъ ся головы, пукало серце! Шкода доси означена на 921.130 злр. а чимъ разъ новй поданя приходятъ. Зъ згарищъ выдобуто бôльше якъ 25 трупôвъ и богато бракувало дѣтей. Школу, урядъ громадскій, нотарятъ и всѣ уряды якось уратовано. — Для поданя першои помочи погорѣльцямъ завязавъ ся ратунковый комитетъ, на котрого руки можна надсылати всѣлякй датки. Значнй грошевй датки зложено уже такожь на скоре ôтреставрованье церкви.

— **Проба огнева даху соломяного.** На болоню за огородомъ мѣйскимъ въ Самборѣ взнѣсъ бувъ недавно тому инжинiръ Е. Удерскій на стовпахъ соломяный дахъ власного помыслу, обôймаючій 12 метрôвъ квадратовыхъ; половину даху полявъ нафтою, на верхъ положивъ грубу верству мервѣстои соломы и пôдпаливъ. Мерва великою поломѣнею згорѣла до найменшои стебелины, але дахъ ледво окоптѣвъ, мѣсцями троха затлѣвъ, и огонь по кôлькохъ хвиляхъ цѣлкомъ погасъ. Опôсля горѣючими скалками пôдпалювано дахъ зъ пôдъ споду; поломѣнь лизала го въ рôжныхъ напрямахъ и здавало ся, що въ кôнци побѣдитъ, але вопреки всѣмъ заходамъ погас-

ла. Въ кôнци пôдложено пôдъ дахъ значну скôлькôсть гиблѣвокъ и пôдпалено; и зновъ показало ся, що гиблѣвки бухнули великою поломѣнею, огонь вертѣвъ ся на всѣ стороны, пôдъ дахомъ палили ся крокви и латы, але дахъ тôлько почорнѣвъ, ту и тамъ тлѣючи, но нѣгде не перегорѣвъ на скрôзь. По тыхъ двохъ пробахъ, помимо, що дахъ бувъ грубый тôлько 3—4 сентиметры, нѣгде на скрôзь не перепаливъ ся. Ба, коли за помочію мѣйскои сикавки утворено рѣсный дощь, то дахъ хиба при складѣ платовъ троха перетѣкавъ. Такій дахъ п. Удерского вышитый зъ соломы нѣчимъ не напущенои, нѣчимъ не потяганои и въ нѣчѣмъ не моченои; єсть ôнъ собѣ найзвыклѣйшою соломою сильно стисненою и дротомъ цинковымъ що 6 см. зшитою, а головнымъ першеньствомъ тои вынаходки, передовсѣмъ для селянъ, єсть тоє, що кошта дроту на метръ квадратовый выносятъ ледво 7 кр. и соломы выходитъ далеко менше якъ при теперѣшныхъ стрѣхахъ. Солому селяне маютъ свою, часу въ зимѣ на роботу платовъ соломяныхъ доволѣ, а робота легка и скора. Єслибы длятого помыслъ п. Удерского давъ застосовати ся до потребъ нашихъ мѣщанъ и селянъ, богато нещасть дало-бы оминути ся.

— **О повени нечуваныхъ розмѣрôвъ** доносятъ зъ Америки. Ото въ области Пенсильваньской пукъ великаньскій складникъ воды, довгій на 3½ милѣ, широкій на 1 милю, а глубокій на 100 стôпъ и споводувавъ найбôльше нещастье, якого ôтъ двайцяти лѣтъ мешканцѣ Америки не запамятали. Мѣста и села положенй надъ рѣкою Конмафъ мовъ-бы счезли зъ землѣ; згинуло около 20000 людей а шкоду обчисляютъ на 25 миліонôвъ долярôвъ и выжше. Найбôльше потерпѣло мѣсто Джоненъ, где повѣнь забрала фабрику зелѣза, въ котрôй було 7000 робôтникôвъ. Благословеный нашъ край, щаслива наша Русь свята, що о подôбныхъ переворотяхъ и понятя не маєⁱ!

— **Дуже пожиточна** выходитъ во Львовѣ часопись польска п. з. „Przemysł krajowy“. Промыслъ краєвый то богатство краю; и кождый крокъ поступу на тôмъ поли, що облогомъ у насъ лежитъ, повинни мы витати радôснымъ серцемъ. Що на тôмъ поли у насъ робитъ, ся о тôмъ пише тая газетка. Выходитъ 2 разы на мѣсяць и коштує пôврôчно 60 кр.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Розговоръ на селѣ.

Арендарь: Где то бѣжитъ Свербинôсъ?
Чи за вами гонитъ бѣсъ,
Що ôтъ корчмы втѣкаєте,
И ще дальше бѣгаєте?

Свербинôсъ: Комісарѣ гдесь ту були,
Мой дѣти въ селѣ чули;
Гоню всюды, хочу знати,
Яке дѣло можутъ мати;
Въ цѣлôмъ селѣ спокôй тутки,
Нема жадной днесь орудки.

Дотепскій: То гдесь певно на шпацирку,
Пріѣхяли ту зъ бецирку,
Або може въ Єгомостѣ
Суть якіись зъ мѣста гостѣ!

Свербинôсъ: Авотъ иде тамъ Заключный!
Чось веселый. чось бундючный;
Той то може намъ повѣсть,
Где подѣвъ ся зъ мѣста гôсть.

Заключный: Слава Богу!— тай зъ укоса
Зиркнувъ лишь на Свербиноса.

Свербинôсъ: Ще на небѣ були зарѣ,
Якъ зъѣхали комісарѣ;
Переглянувъ я всѣ хаты,
И не могу ôтшукати.

Заключный: Тамъ пôдъ зѣсомъ въ усторони
Стоятъ якіись чужй конѣ;
Тамъ то буде тая згуба,
Комисійка ваша люба.

Свербинôсъ: Бѣжу, спѣшу, може зъ суду...
Ажь на серцю маю нуду;
Тай пращайте, мой люде:
Щось нового въ селѣ буде!

Заключный: Трафишь добре! въ нôсъ ся вдарь!
Тажь тамъ въ хатѣ є щепарь!

(по хвили)

Бабы: Пекъ вамъ, куме Свербиносе,
Зачимъ влѣзли вы ту? що се?
Межи бабы, межи дѣти?
Що вамъ тутки днесь глядѣти?—
Въ тôмъ дитина, якъ узрѣла
Кровь, що цюркомь лялясь зъ тѣла,
А потôмъ зранене рамя,
Нôгтёмъ здерла щепы знамя,
И въ нôсъ довгій Свербиноса
Защѣпила безъ вопроса.

Свербинôсъ: Пчѣхъ-пчѣхъ-пчѣхъ! ажь въ злости лаєⁱ
Най му дѣдько въ дуду граєⁱ!
Тай такъ пчѣхавъ-пчѣхавъ-пчѣхавъ,
Ажь до корчмы съ носомъ въѣхавъ.

Дотепскій: Що нового? повѣдайте!

Арендарь: Впередъ прошу си сѣдайте!

Дотепскій: Мы вже чули вашъ трафунокъ.

Арендарь: То є кепскій подарунокъ!

Заключный: Теперъ стане васъ болѣти,
Стане пухнути, свербѣти;
Тожь пильнуйте свого носа:
Засѣ до чужого проса!

Иванъ Болотнюкъ.

Два злодѣѣ, зъ котрыхъ оденъ укравъ корову а другій зегарокъ, сидѣли разомъ въ вязници. Першій зъ нихъ, хотячи собѣ закпити зъ другого, повѣдае: „но камрате! котра година на твоимъ зегарку?“ „Менѣ здає ся, що часъ уже корову доѣти“ ôтповѣдає єму.

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 6. Бережаны дня 16 (28) червня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рѳклямаціи вôльнѣ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ верша.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

До Бога.

Якъ сонце погасне, за хмары ся вкрыє,
Зôронька засяє и мѣсяць зôйде,
Холодомъ по лугахъ, левадахъ повѣє,
Въ калинѣ ся дружно хоръ пташокъ озве:
Я гень по надъ землю взлѣтаю гадками,
Въ край зôрки и свѣтла, въ край неба—рая,
И серцемъ взываю, о Отче надъ нами,
Чи єсть краса бôльша, якъ краса Твоя?
Кто знає, чи зôрка не згасне, не зблѣдне,
Чи цвѣтка не звяне пôдъ соньця жаромъ;
Щебече днесь пташка, но може въ послѣдне,
Бо ворогъ вже кружитъ надъ бѣднымъ гнѣздомъ;
Краса вся замлѣє, якъ ранокъ осѣнный,
По веснѣ ся лишитъ, лишь згадка вспоминъ:
А Ты, Отче неба, все красный, незмѣнный,
Щасливый, всещедрый, Ты вѣчный — одинъ!

Голосъ зъ монастыря.

Кормъ духовный.

Допись зъ Острова коло Тернополя.

Вычитавши въ ч. 4 „Посланника“, що Ваша Всечестнôсть намѣряєте выдавати друкомъ вѣкопомне дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ: „О наслѣдованю Господа нашого Ісуса Христа“, утѣшила мене тая вѣсточка невымовно, и тымъ бôльша була моя радôсть, що Ваше спасительне намѣренье якъ разъ зôйшло ся съ моимъ трудомъ, котрый я черезъ цѣлый рôкъ посвятивъ бувъ на перевôдъ згаданого дѣла.

Чоловѣкъ высокихъ наукъ и довгои, бо 50-лѣтнои практики въ душпастырствѣ; чоловѣкъ тихои але ревнои працѣ въ своимъ заводѣ и майже незрôвнаныхъ заслугъ въ провадженю повѣреныхъ му овечокъ словесныхъ; чоловѣкъ въ кôнци серця и зычливости сусѣдскои и любви загальнои, ôтъ котрыхъ то честнотъ ôнъ анѣ разу въ своимъ справдѣ взôрцевôмъ житю не ôтступивъ, и ними на загальну повагу и пошановокъ навѣть у такихъ собѣ заслуживъ, що єго мнѣній не подѣляютъ або таки впростъ имъ супротивляютъ ся: — отожь такій чоловѣкъ сказавъ о дѣлѣ: „О наслѣдованю Ісуса Христа“ тіи слова: „Не знаю, якъ тамъ кому тая книжочка сподобалась, але менѣ она служитъ за провôдничку въ цѣлôмъ моимъ житю; тай теперъ, кôлько разôвъ скорбъ звалитъ ся на серце та огорне мене якась невысказана туга, то я чимъ скорше хватаю сю книжочку малесеньку до рукъ, а перечитавши два, три роздѣлы зъ неи, такъ на духу скрѣпляю ся, що всѣ противности мовъ бомбы ôтъ спѣжовои скалы ôтбиваютъ ся а я о половину вѣку мого стаю молодшимъ.“ Позаякъ чоловѣкъ той о. Іосифъ Скоморовскій, парохъ зъ Березовицѣ, єсть моимъ духовникомъ, тожь на єго дораду и принуку спорядивъ я перевôдъ письма Ѳомы зъ Кемпісъ на рускій языкъ, такъ якъ менѣ Господь Богъ силы узичити ласкаво зволивъ.

Щобы Ваша Всечестнôсть пôзнали, якого рода єсть мôй трудъ, посылаю въ залученю перевôдъ 36 ôтдѣлу зъ III книги. Гласитъ ôнъ такъ:

1. Сыну! крѣпи серце твоє въ Господѣ, а скоро совѣсть твоя добре тобѣ свѣдоцтво дає, то не лякай ся судôвъ людскихъ. Таке терпѣнье є добре и спасенне, и не буває оно за тяжке для серця покôрного, тай бôльше на Бога уповаючого, чимъ на себе самого. — Много є такихъ людей, що за богато люблятъ балакати; для тогожь належитъ такимъ мало вѣрити та и годѣ таки всѣмъ догодити. Хоть святый Апостолъ Павелъ старавъ ся усильно всѣмъ въ Господѣ сподобатись и стати ся всѣмъ для всѣхъ, то прецѣнь не много дбавъ о тое, наколи му судъ людскій доганявъ або клеветавъ на него.

2. Ôнъ дѣлавъ, що тôлько змôгъ и що тôлько ôтъ него зависѣло, для збудованя и спасеня ближнихъ; але то не було въ єго силѣ и власти убезпечити ся цѣлкомъ ôтъ того, щобы єго часомъ на опакъ не посуджувано и нимъ не погорджувано. Проте поручавъ ôнъ всѣ Господу Богу, котрый и найтайнѣйшй мысли знає, тай не боронивъ ся инакше супротивъ злосливыхъ языкôвъ, супротивъ несправедливыхъ осудôвъ и клеветъ, тôлько покорою и терпеливостію. Однакожь часомъ ôтповѣдавъ ôнъ такожь на брехливй мовы ворогôвъ своихъ, щобы зъ єго мовчаня для слабшихъ въ вѣрѣ соблазнь не выникала.

3. Святый Пророкъ Исаія такъ кличе: „Кто сий, яко убоялся єси человѣка смертна?“ — Хтожь ты єси, щобысь лякавъ ся смертельного чоловѣка? (Ис. 51. 12.)

Чоловѣкъ нынѣ є, а завтра гниє. Бога бôй ся, то

не будешь тревожитись страхôвъ людскихъ. Щожь хто доказати зможе на тебе словами або и кривдою? Бôльше ôнъ самъ собѣ шкодитъ, нѣжь тобѣ; бо камъ-бы ôнъ тамъ небувъ, непотрафитъ нѣякъ уйти справедливого суду Божого. Тыжь май все Господа Бога передъ очима, щобысь не вдававъ ся съ нѣкимъ въ сварливй суперечки. Тай хотьбы прійшло тобѣ й соромъ зносити незаслужено, не уносись зъ тои причины гнѣвомъ и не уменшай черезъ твою нетерпеливôсть свѣтлости вѣнцю твому; но радше взнеси очи твой въ небо до Мене, котрый силенъ єстмъ вырвати тя зъ всѣлякого сорому тай недопустити кривды на тебе, а кождому по дѣламъ єго ôтдати заслужену заплату".

Вертаючи до рѣчи, заявляю, що коли Ваша Всечестнôсть намѣряєте згадане дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ напечатати и межи добрыми людьми розширити, то охотно перешлю Вамъ цѣлый перевôдъ. Буде то для мене найбôльшою надгородою, коли зъ того корму духовного якъ найширшій кругъ побожныхъ читателѣвъ на спасенье душь своихъ ужиткувати буде. **Іоанъ Любовичь.**

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Блаженни миротворцы. яко тіи сынове Божіи нарекутся. Згода и милôсть Христіяньска суть Господу Богу наймилѣйшими. Такихъ людей, що сѣютъ згоду и творятъ дѣла милости, не мине надгорода и Богъ называє ихъ сынами своими. Объявивъ ôнъ тоє св. Макарому, коли сказавъ до него: „Тамъ въ мѣстѣ Александріи въ убогôмъ домѣ жіютъ двѣ невѣсты; знай о тôмъ, що ты и они маєте однакову заслугу передо мною". И радъ бувъ довѣдатись св. Макарій про житье тыхъ невѣстъ и пôйшовши за всказôвками Божими, знайшовъ дôмъ, где дѣйсно двѣ невѣсты ôтъ давна мешкали. Вступивъ въ хату и ставъ выпытувати: „Выявѣтъ менѣ, честнй сестры. що вы такъ милого Богу учинили? "—„Тôлько чинимъ", ôтповѣли, „що и другй невѣсты въ Александріи." —„Муситъ прецѣнь бути єще щось особливо Богу милого, коли Ôнь менѣ на васъ всказавъ! Не закрывайте нѣчого передъ слугою Божимъ."— „Справедливо кажемъ, Отче духовный, та хиба то одно додамо, що 15 лѣтъ жіємъ разомъ въ однôмъ домѣ, а нѣколи не сварили ся або гнѣвали на себе".

ДОПИСИ.

Зъ надъ Сяну.

Користаючи зъ запрошеня Всехвальнои Редакціи, щобы подавати якй вѣсти изъ тои окраины Галицкои Руси, хотѣвъ-бы я донести о чôмъ потѣшаючôмъ, ôтраднымъ, — та годѣ. Глухо въ начôмъ перемыскôмъ Надсяню, нарôдъ въ темнотѣ и нуждѣ єще.... Єще на рôвнинахъ на опôвночный всхôдъ ôтъ Перемышля люде троха отверезились и просвѣтились, та видко якій такій добробытъ; але горѣ Сяномъ по за Перемышль панує темнота и піяньство або радше черезъ піяньство загнѣздилась ту нужда а по при нуждѣ темнота. Хотяй и земленька у насъ не согôрша, и зарôбки досыть добрй и все суть (особливо ôтъ часу, коли Перемышль зачали укрѣпляти и зробили зъ него фортецу), то такой нарôдъ нашь не стає на ноги а то черезъ піяньство, черезъ котре тратитъ ôнъ весь свôй доробокъ.

Много вже писало ся у насъ о піяньствѣ, ще бôльше говорило ся и говоритъ ся въ церквѣ зъ проповѣдальницѣ и при кождой способности противъ піяньства, а еще все потреба о нимъ говорити и писати не замовкаючи; тожь нехай и менѣ буде вôльно подати гдещо изъ писемъ ученыхъ людей о шкôдливости надмѣрного уживаня горячихъ напоѣвъ, по просту о шкôдливости піяньства.

Якъ звѣстно, нарôдъ нашь найбôльше упиває ся на горѣвцѣ; иншихъ трункôвъ уживає ôнъ дуже мало. Отжежь ученй люде власно доказуютъ, що горѣвка изо всѣхъ горячихъ трункôвъ найшкôдливша. А тоє всё, що доказуютъ ученй, то показуютъ на прикладахъ такъ докладно, що нѣякъ вже заперечити, що горѣвка єсть трутиною и то досыть сильною трутиною, хотяй-бы то була и налучше вычищена, лютрована, паньска горѣвка. Переконали ся, що оденъ грамъ алькоголю (то єсть оковиты безъ примѣшки) выстарчитъ, щобы отруити звѣря, котре важитъ тысячь грамôвъ або кильо, отъ нпр. курку. А щожь то доперва говорити о простой, хлопской горѣвцѣ, не тôлько що не вычищеной, але ще запаскудженой рôжными жидôвскими приправами: витріольомъ, вапномъ и т. д.? тожь то правдива сумѣшка рôжнои отруѣ. Е, скажете, хоть звѣринѣ зашкодитъ, та чоловѣкови при працѣ келишокъ незашкодитъ. Правда, нашь нарôдъ вже привыкъ до тои отруѣ, та мала мѣрка такъ очевидно не шкодитъ, (хоть нѣколи не помагає), але то тôлько зъ того, що тая утруя вже перейшла до насъ въ крови ôтъ нашихъ предкôвъ, прапрадѣдôвъ. Але где народы свѣжй еще не привыкли до горѣвки въ другихъ частяхъ свѣта, якъ въ Америцѣ, тамъ тысячѣ и тысячѣ народа гинуло и гине ôтъ уживаня горѣвки. Однакъ и насъ тота горѣвка забиває хоть не ôтъ разу, то все звôльна пôдкопуючи наше здоровье. Переконана то рѣчь, що піяньство спроваджує рôжнй хоробы въ нашôмъ народѣ, слабосильнôсть а особливо т. з. хроничнй (т. є. на довгй лѣта розтягаючй ся) хоробы, якъ нежитъ жолудка, нежитъ кишокъ, хоробы утробы, нирокъ, велику хоробу або епилепсію, успособленье до запалень легкихъ, до слабостей грудныхъ, до су-

хотъ. О тôмъ всѣмъ доконали ся ученî лѣкарѣ на безчисленыхъ прикладахъ при лѣченю въ шпиталяхъ. А такъ само доконали ся, що бôльша впôвъ тыхъ, що ôтступили ôтъ розуму, черезъ піяньство до того прійшли. Але не тôлько самî піяки нещасливî, но и ихъ потомство въ десяте поколѣнье кару Божу терпѣти мусить. Дѣти піякôвъ, якъ доказано, найбôльше суть слабого здоровля, утлого тѣла и тупого розуму. А также вырахованó, що три четвертыхъ частей зъ дѣтей, що пôдлягаютъ епилепсіи (великой хоробѣ), и зъ дѣтей глуповатыхъ (идіотôвъ) мало родичѣвъ піякôвъ.

Якъ выраховано дальше, майже всѣ злодѣѣ, опришки, всѣ убôйцѣ люблятъ упивати ся; горѣвка бо, вѣдома рѣчь, до всёго злого провадитъ.

Та маюжь ще додавати, кôлько то образы Божои, кôлько то нещастя и згôршеня въ родинѣ, кôлько марнованя и шкоды власнои працѣ творитъ ся черезъ піяньство? А якî трафляютъ ся рôжнî нещасливî припадки черезъ піяньство? Отъ нпр. вь невеликой парафіи, где я теперъ позôстаю, черезъ чотыри лѣта черезъ піяньство одна жѣнка нагло умерла, оденъ чоловѣкъ повѣсивъ ся, оденъ ѣдучи черезъ Сянъ мѣлкимъ бродомъ утопивъ ся, оденъ упавъ въ купу листя лицемъ и удусивъ ся, бо вже не мавъ сыли обернути ся. Черезъ чотыри лѣта въ двохъ невеличкихъ селахъ тôлько нещасливыхъ страшныхъ припадкôвъ а окрôмъ того сила калѣцтва, сила розбитыхъ головъ! Ото язва наша, тое піяньство, тая горѣвка!

Для того, слава Господу Богу, що и горѣвка тая подорожѣла и пропинація буде знесена, то може нарôдъ нашь якъ ôтъ піяньства ôтвыкне, отверезитъ ся и просвѣтитъ ся. Може то само Провѣдѣнье Боже натхнуло законодателѣвъ, щобы въ той спосôбъ заложили таму противъ той язвѣ, тому нещастю, а може теперъ и законъ противъ піяньства буде лѣпше перестерѣганый. (К.б.)

Евгеній Горницкій.

Кто виненъ?

(Конецъ).

Ба, але мене и половины не учено того, що нынѣ учатъ! — каже дальше Стефанъ. — Та то ажь мило зайти до школы: ту на одныхъ паперахъ намалёванî грибы, тамъ на другихъ пожиточнî рослины, тамъ дальше на иншихъ звѣрята, а тамъ знова мапы, що то на нихъ всѣлякî краѣ и свѣты съ морями, рѣками, горами, мѣстами и мѣсточками точнѣсенько назначенî. А якъ оно по стѣнахъ красненько порозвѣшувано! И глянути на тото всё варта, сли чоловѣкъ письмо розумѣе. А всё оно уважаете на тото, щобы нашî дѣти ще за молоду вчили ся розпôзнавати, що имъ колись може придати ся. Де то давнѣйше кто таке бачивъ!?

Та оно въ тôмъ богато правды, що вы сказали! — заговоривъ Федôръ, зажиточный газда— але скажѣтъ но менѣ за мого хлопця, чому то ôнъ якъ выходивъ своихъ шѣсть лѣтъ до школы, то Вамъ знавъ тую шкôльну книжку цѣлу перечитати и розповѣсти зъ неи, а теперъ за рôкъ то хочь му голову утни — всё позабувъ!

Ого, такихъ хлопцѣвъ, якъ Вашь, богато въ нашôмъ селѣ! — ôтповѣвъ сквапно Стефанъ, утѣшеный, що якъ разъ прибула вода на его млынъ. Але кто тому виненъ? Вы, батьки своихъ дѣтей! Я за тое одного разу самъ уже зговоривъ ся съ професоромъ, и ôнъ менѣ дуже справедливо тую рѣчь выяснивъ. Насамперед, каже ôнъ, нашî люде не хотятъ дѣтей посылати до школы, ажь треба ужити караня, грабѣжи и т. и. А якъ ще до того дитина видитъ, що родичѣ кпятъ собѣ зъ науки и непристôйными словами зневажаютъ школу, но! то уважаете и оно, хочь мале, але змѣркуе, що певно тота школа на нѣчо не придасть ся, а тôлько установлена ось такъ на чисту напасть; то оно вамъ заразъ тратитъ охоту до науки и ходитъ до тои школы якъ за паньщину.

Але я не за тое Васъ пытавъ! — сказавъ нетерпеливо Федôръ—прецѣнь мôй хлопецъ пильно ходивъ до школы и охотно вчивъ ся!

Я знаю, знаю, — переймивъ Стефанъ — Вашь хлопецъ и пильно ходивъ до школы и охотно вчивъ ся. Але щобы дитина того не забула, чого вывчила ся, треба видите въ хатѣ мати книжки для неи и бодай разъ въ недѣлю казати ей перечитати що. А е у насъ Богу дяковати що читати! Е книжочки, що выдаютъ нашî просвѣтнî общества; е и всѣлякî газеты, що пишутъ для народу. Вы, панове громада, выписуете одну газету, що зовесь „Руска Рада“, зъ котрои я вамъ неразъ що цѣкавого читавъ; а теперъ знова, дивѣтъ, загостивъ до насъ „Посланникъ“ — я вже за него заплативъ, абы було бôльше що перечитати и щось пожиточного довѣдати ся. А въ тыхъ книжкахъ и газетахъ, то Вамъ кажу, за всё, за всё пишутъ: за господарство, за насѣня, за плуги и иншî приряды рôлничî, якъ що въ котрôмъ краю чувати, якъ святый нашь обрядъ и святу католическу церковъ любити, якъ до Матери-Руси, до тои найдорожшои намъ Земленьки святои тѣломъ и душею привязувати ся, якъ жити и працювати и на царствь небесне собѣ заслугувати — словомъ всё а всё, що ажь слухати Вамъ не навкучитъ ся! Такъ, видите, еслибы Вы тото всё у себе въ хатѣ мали, то и дитина Ваша щоразъ бôльше вправляла бы ся до читаня, и тіи, що слухаютъ, чогось нав

чили-би ся. Я єще до нынѣ маю библію въ хатѣ, котру небôщикъ Татуньо менѣ купили; гей, гей, милый Боже, що то Вамъ за книжка! читаєшь и не начитаєшь ся, хотяй-бысь сто разы день и нôчь читавъ.

Ну, та Вы то всё красно говорите! — перебивъ Федôръ — алежь зъôтки того всёго набрати, коли книжки и газеты грошѣ коштуютъ?

Ага, въ тôмъ то и цѣла бѣда — розгорячивъ ся Стефанъ, и пôтъ потѣкъ му зъ чола — що неразъ, скажѣтъ правду, якъ кôлькохъ Васъ зôйде ся въ компаніи, то два, три, або и бôльше рынскихъ стратите и того не рахуєте — бо то пôйшло до кишенѣ Мортка чи Гершка! правда?—а ту жалуєте для власнои дитины чи книжку за 20 кр. чи газету за 50 кр. запренумерувати! А якъ вже не хочете нѣ газеты заплатити, нѣ книжки купити, то хочь молитвенникъ дайте хлопцеви въ руки, щобы собѣ въ церквѣ пôдчасъ ôтправы молитвы читавъ, або за дякомъ голосомъ потягавъ...

А пекъ-бы Вамъ! — якъ гадина кинувъ ся Микита, що доси зъ далека пôдпершись до липы стоявъ, и зъ пôдъ захмуреного лоба на бесѣдуючихъ поглядавъ — Вы бо, Стефане, хотѣли-бы якусь паньску установу у насъ завести! Того єще якъ свѣтъ свѣтомъ у насъ не бувало, та що сказали-бы сусѣдньй люде на тое, якъ-бы побачили нашй дѣти въ церквѣ съ книжочками въ рукахъ?

Ей, Микито, якъ Вы тое не красно сказали, що ажь слухатись не хоче, бôгме! — втихомирювавъ Стефанъ. — Алежь берѣтъ-но на розумъ, куме: Чи не лучше и красше було-бы, єсли-бы нашй дѣти и тіи, що письмо знаютъ, зъ молитвенникôвъ читали, нѣжь щобы мали пôдчасъ ôтправы однй дрѣмати, другй позѣвати, а иншй розмавляти, збытки выправляти або другихъ обсуджувати, га? Якъ-бы Вы по иншихъ селахъ побачили ôтправу, то ажь душа радує ся! Всё, що жіє, спѣває або зъ книжокъ молитъ ся; а у насъ нема недѣлѣ, щобы нашъ Отецъ Духовный не картали за пустоту и навѣть старшихъ не упоминали за розмову въ церквѣ. Тому то не дивуйтесь, добрй люде, що якъ Вы самй кажете, и школа єсть и учителя оплачуєте, а дѣти нѣчого не умѣютъ. Пытаю ся, кто виненъ? Вы, єще разъ кажу, Вы, батьки своихъ дѣтей! Бо єсли дѣти будутъ нравильно ходити до школы, то будутъ певно умѣти читати; а єсли по скôнченю школы будутъ мати въ хатѣ що перечитати, чи газетку, чи книжочку, чи молитвенникъ, то и шкôльнои науки не забудутъ; а чимъ бôльше такихъ письменныхъ буде въ селѣ, то тымъ лучше, бо колись зъ тыхъ школярôвъ выростутъ господарѣ, котрй не-

Славно, славно! — ôтозвавъ ся священикъ, котрый якъ разъ зъ церкви выходивъ, и ще зъ середины чувъ бесѣду Стефана, — славно, Стефане, робишь, що невѣжѣвъ научаєшь и ôтъ нечести хоронишь! Дай Божс менѣ дôждатись, абы Вы всѣ стали мудрыми Стефанами, и будете мали заслугу у Бога а честь и славу у Русинôвъ.

Іоанъ Мащакъ.

Разъ але гараздъ.

Написавъ Иванъ Дымъ.

Въ однôмъ мѣсточку Галичины жила досыть богата вдова Морозиха съ своимъ сыномъ одынакомъ Петромъ. Молодый Петро Морозъ не бувъбы злымъ чоловѣкомъ, кобы не мавъ тои вады, що пристрасно любивъ запивати ся. Жажда єго не мала границь, коли тôлько закушавъ гôркои сивухи, а хмѣль дуже скоро завертавъ му голову. Коли вытверезивъ ся и хмѣль зъ головы вышумѣвъ, клявъ ся на небо бôльше въ келишокъ не заглядати. Але кортячка до питя пригадувала му часто келишокъ; такъ зновъ молодый Морозъ и выпорожнявъ свою кишеню до послѣдного крайцара.

Стара Морозиха мала по своимъ мужу хату, красне обôйстье, худобу, хорошій статокъ и 25 моргôвъ доброго поля. Она не могла нарѣкати на сына, що ôнъ може лѣнивый, не хоче робити кола хаты и на поли; де тамъ! ôнъ всюды кинувъ ся, працювавъ якъ чорный вôлъ доти, поки горѣвка не запукала до єго жажды. Що працюючи черезъ довшій часъ назбиравъ, хуткожь-бо и всё горломъ перепускавъ.

Вечеромъ що дня ходивъ до корчмы, а бѣдна мати все го просила: „не пій сыну по надъ мѣру, понадъ твою нещасну жажду!“ Ôнъ вправдѣ прирѣкавъ матери, що чарки до дна не буде перехиляти; але до дому приходивъ кождого разу мертвецко піяный. Тая піятыка нѣколи не уставала, такъ що мати уже бôльше не упоминала єго, хоть видѣла своє и свого сына грозяще нещастье.

Шинкъ, до котрого Петро що дня заходивъ, тримавъ якійсь выслуженый капраль ôтъ гузарôвъ Гудыма. Гудыма бувъ вдôвцемъ и мавъ одыначку доньку Надѣю. При нѣмъ пересиджувала и єго сестра Марта.

Надѣи ишло на 17 рôкъ; батько выховувавъ ю дуже старанно. Якъ довго гостѣ вечеромъ въ шинку пересиджували, она не смѣла туда показати ся, а все мусѣла помагати своєй тетѣ Мартѣ въ кухни.

ный вѣнецъ, бо для стараючихъ ся о ню були не разъ пороги за высокѝ на ихъ ноги. Коли братъ ѥи повдовѣвъ, она ѥму помагала въ господарствѣ, а при щоденныхъ занятяхъ и скоро минаючѡмъ часѣ и не снамяталась, що такъ борзо постарѣла ся. Съ часомъ ставала Марта дуже упертою и сварливою, а бѣдной Надѣи дѡстало ся не одно прикре и терпке слово ѡтъ неи. До того загадала Марта на старѝ лѣта подружити ся, кобы тѡлько съ кимъ небудь, щобъ старою дѣвкою не умерти. Дарма говоривъ ѥй старый Гудыма, щобы гадку подруженя зъ головы собѣ выбила, понеже таке поступованье Марты лихо вплывало на молоде чувство Надѣи; Марта все своѥ — голодной, кажутъ, кумѣ все хлѣбъ на умѣ. Та ще до того на лихо всѣмъ межи теткою и Надѣею ставала часто сварка зъ причины, що перша хотѣла надь другою верховодити.

Гудыма остро тримавъ ся войскового порядку и выповнявъ точно свойѝ кригсартикулы, бо и правильно що дня о 9 годинѣ, хоть барабанъ не тарабанивъ, клавъ ся спати, лишаючи свого служащого въ шинку позѡсталыхъ гостей услугувати. Та обставина дала Мартѣ способнѡсть примилювати ся гостямъ и на декотрыхъ свойѝ сѣти закидати; але всё тоѥ було даремне, бо жадна рыба въ ѥи сѣть не хотѣла лѣзти. — Передъ Надѣею, котра до пѡзнои ночи въ кухни порала ся, не укрыло ся поступованье тетки. Въ дверахъ ѡтъ кухнѣ було заслонене ѡконце, котрымъ выдавала ся ѣда гостямъ, а заслона не перескаджала цѣкавой Надѣи придивляти ся, якъ тетка силилась молодыхъ людей собѣ уймати. Але жадна пчѡлка не прилѣтала солодкій медецъ зъ устъ тетки збирати. За пѡзно, тетко, за пѡзно! думала Надѣя въ своѥй души.

Гостемъ щоденнымъ, котрый найдовше въ шинку пересиджувавъ — бо и що дня дуже довту жажду мавъ — бувъ Петро Морозъ. Надѣя звертала все особливу увагу, коли тетка съ Петромъ самѝ въ шинку сидѣли. Може бути, що Надѣя предчувала, що ѥи тетка хоче мертвецко пяного Петра для себе заловити.

Одного вечера зауважала Надѣя, що Петро захляпавшись горѣвкою якъ звычайно, а будучи въ шинку тѡлько въ двохъ съ Мартою — бо служащій уже давно спавъ — показавъ Мартѣ порожнѝ кишенѣ, що мало значити, „нынька не маю чимъ заплатити“. То була вода на Мартинъ млынъ. Марта присѣлась ближше до пяного Петра, обѡймила ѥго, и ѥи неприличне захованье дуже завстыдало молоду Надѣю. Марта дала ѥще Петрови якоись чимирухи и сказала: „Не жури ся ,мѡй любый! За труночокъ я заплачу“.

Залятый Петро вставъ зъ за стола, затачуючи ся сказавъ добранѡчь и пѡйшовъ въ чотыри дороги до дому. Марта и Надѣя поклались спати.

(Д.б.)

Господарство.

II. О навозѣ — компостѣ.

У вступнѡй статіи выказалисьмо, кѡлько то черезъ невѣжу або недбальство нашихъ господарѡвъ марно пропадаѥ найпожиточнѣйшихъ частинъ, зъ котрыхъ добрый навѡзъ давъ-бы ся зробити. Нынѣ назвемъ по имени тоѥ нѣбы неужиточне смѣтье и научимъ, якъ зъ него зробити навѡзъ лѣпшій навѣть нѣжь гнѡй стаѥнный, що ѥго зъ пѡдъ худобы маѥмъ.

За рѣчами, зъ котрыхъ такій навѡзъ робитъ ся, не далеко намъ шукати; досыть тѡлько сягнути намъ рукою, щобы дѡстати богато складникѡвъ, зъ котрыхъ такій гнѡй, званый компостомъ, спорядити можемъ. Погляньмо тѡлько на улицю! Тамъ коло кождыхъ ворѡтъ, по ямахъ та ровахъ бачимъ попѣлъ, стару глину и вапно, що всё нашѝ жѣнки гейбы нарочно выкидуютъ на улицю, щобы Боже сохрани не принесло господарству якого пожитку. Болото зъ дороги и зъ ровѡвъ, кости розпаленѝ въ огни а ѡттакъ потовченѝ, хопта зъ городу не пригѡдна на пашу, полова, котрои товаръ ѣсти не хоче, тротовинье зъ пѡдъ пилки, гнилѝ бараболѣ, листье зъ садѡвъ и лѣсѡвъ, смѣтье и порохъ зъ дороги, людскій калъ и т. д., и всѣ тѝ рѣчи зъ осѡбна взятѝ нѣбы не пожиточнѝ можутъ разомъ вымѣшанѝ утворити добрый навѡзъ. Хтобы зъ господарѡвъ хотѣвъ застановити ся надъ тымъ, чи варто по такѝ дрѡбницѣ згинати ажь до землѣ свого велебного карку, най ненадумуючись довго стрѣбуѥ а побачитъ, якъ велику вартѡсть тѝ рѣчи маютъ въ господарствѣ. На зѡбранье такихъ рѣчей не треба осѡбного часу, тѡлько мѣсця, въ котре ихъ складати. А робитъ ся се такъ:

На обѡйстю убиваѥ собѣ господарь маленькій, на два сяжнѣ довгій а на оденъ сяжень широкій тѡчокъ, и на нѣмъ складаѥ усѣ высше згаданѝ ѡтпады а именно: попѣлъ, стару глину, вапно, болото и порохъ зъ дороги, кости потовченѝ, хопту, полову, тротовинье, трѣски, гнилѝ бараболѣ, листье, смѣтье, кровь, людскій калъ и т. и. Всё тоѥ сыпле ся на одну купу рѡвно, щобы заняло цѣлый приготовленый тѡчокъ. Купку тоту треба ѡтъ часу до часу поливати гноѣвкою, ходити на ню съ потребами. Хтобы не мавъ гноѣвки, то суть на тоѥ помыѣ; и тота на око марна рѣчь, котру жѣнки неразъ выливаютъ на дорогу, причиняѥ ся богато до вытвореня доброго компосту, котрый тымъ ѥсть лѣпшій, чимъ бѡльше маѥ въ собѣ животныхъ частинъ. А поливати муситъ ся купу все, щобы удержати ѥи въ вохкѡмъ станѣ. Треба такожь ѡтъ часу до часу накрывати землею, або що найлѣпше посыповати порохомъ зъ дороги, бо компостъ щобы бувъ добрымъ, муситъ мати значну примѣшку землѣ.

Въ мѣру, якъ росте купа компостова, поли-

ваємъ єи верству за верствою и домѣшуємъ пороху и болота зъ дороги або землѣ такъ довго, доки не стане два лôктѣ высока. Коли высота купы дôйшла двохъ лôктей, тогдѣ треба станувши зъ одного боку купы набирати по трохи на рискаль и перекидувати цѣлу купу на друге мѣсце зъ боку приготовлене. Черезъ таке перекиненье вымѣшуютъ ся якъ найлѣпше всѣ частины компостовои мѣшанины, а воздухъ дôстає ся въ середину и приспѣшує гнитье. На поле або городъ вывозитъ ся компостъ ажь тодѣ, коли всѣ частины єго зôгниютъ, що доперва по роцѣ наступити може.

Нѣхто не може сказати, що має досыть гною; чимъ бôльше хто гною має, тымъ лучше свою рôлю справити потрафитъ. Длятого радимъ вамъ, чесній Читателѣ „Посланника“, попробуйте зробити компостъ у себе. Кажѣтъ челядинѣ, щобы на вытычене мѣсце зносила смѣтье, хопту и всѣ высше поданйôтпады; велѣтъ дѣтямъ вашимъ носити на купу порохъ и товарячій гнôй, котрый на дорозѣ марно пропадавъ-бы, поливайте купы компосту гноѣвкою, помыями а єсли того за мало, водою, а узрите, що кавалокъ знавоженый компостомъ, выдасть о много бôльше пожитку, нѣжь той, що знавоженый товарячимъ гноємъ. Коштъ урядженя компостовыхъ купъ, якъ видите, нѣякій. Въ другихъ краяхъ рôльники давно уже выробляютъ компостъ; и не дивно, що земля у нихъ плодовита и добробытъ далеко значнѣйшій, якъ у насъ.

Осипъ Кокуревичъ

ПОЛІТИКА.

Ôтъ премногихъ лѣтъ говоритъ ся повсюду и читає ся по всѣхъ газетахъ про непошанованье руского языка въ мовѣ и письмѣ. До тыхъ нарѣкань и жалѣвъ такъ вже всѣ навыкли, що нѣкто собѣ зъ того нѣчого не робитъ и на тоє не зважає. Письмо руске по всѣхъ урядахъ — почавши ôтъ громадскихъ — хиба тôлько на лѣкъ можна побачити, а що при тôмъ найсумнѣйше, що власне тй, що о тôмъ звыкли найбôльше розправляти, другихъ до пошанованя взывати и своими подвигами по часописяхъ величатись, самй того не держатъ ся, що у другихъ видѣти-бы хотѣли. Указуе тоє на якійсь станъ вынятковый а може и хоробливый. А чи єсть на тоє якій лѣкъ? Мы знаємъ тôлько оденъ и то єдино скуточный а тымъ єсть: заведенье руского языка яко обовязковои науки во всѣхъ школахъ Галичины. Справу тую уважаємъ въ нынѣшной добѣ яко найважнѣйшу а навѣть и бôльше важну и пекучу, якъ основанье окремыхъ гимназій рускихъ, зъ тои простои причины, що число ученикôвъ Русинôвъ съ кождымъ рокомъ зменшає ся, а рускій языкъ выкладовый до пôднесеня того числа не причинитъ ся. Бережаньска гимназія давнѣйшими лѣтами переважно зъ Русинôвъ складала ся; нынѣ суть тамъ клясы, где Русины и числа 10 не досягаютъ.

Бувъ у Львовѣ професоръ — шо то єго за Богохульство прогнали! — що жадавъ запровадженя на політехницѣ у Львовѣ руского языка выкладового. И було зъ того богато радости и весѣля, але нѣкто о тôмъ не подумавъ, що на політехницѣ Русинôвъ хиба на макове зерно!

Мы маємъ вправдѣ запоручено закономъ право пошанованя нашого языка въ мовѣ и письмѣ и дуже любимъ на такй розпорядженя покликуватись; але рѣшеня въ той справѣ буваютъ звычайно того рода, що ôтъ нихъ нѣкто єще нѣ впрѣвъ нѣ змерзъ, и конецъ кôнцемъ на той дорозѣ можна-бы и до судного дня покликувати ся, але нѣ одного кроку дальше не поступити. Причина тому дуже проста. Годѣ навѣть поняти и зрозумѣти, якъ можна жадати ôтъ когось знаня рускога языка, єсли наука того языка не єсть въ школахъ обовязковою. Алежьбо то языкъ краєвый! Тымъ гôрше, що краєвый, а въ школахъ єго не учатъ. Не можна жадати ôтъ урядника, щобы бувъ лѣкаремъ, або ôтъ учителя старожитныхъ языкôвъ, щобы выкладавъ фізику; можна жадати тôлько того, чого вымагало ся ôтъ ученика въ школахъ. Але можна було, скаже кто, рускога языка надъобовязково въ школахъ выучитись. Дуже добре, єсли ктось обовязково свою повинностъ выповнитъ, а въ тôмъ случаю то молодѣжь до рускога ясыка радше знеохочуе ся, бо кажутъ ей учитись рускога языка тогдѣ, коли она крайно умучена и ученики другихъ народностей до дому ôтходятъ. — Длятого не диво, що нынѣ бôльша часть рускои молодѣжи тôлько слабе понятье о руской правописи має. —Щобы чогось научити ся зъ церковного языка, о тôмъ вже анѣ згадувати. А прецѣнь нашъ языкъ церковный то найдорожша спадщина по ôтцяхъ нашихъ и тымъ языкомъ яко найбôльшою святостію дорожити и єго яко вѣрнй сыны св. церкви нашои основно выучити ся маємъ. Але у насъ хиба тôлько для насмѣшки и поруганя неразъ тымъ языкомъ послугуютъ ся. И Богъ вѣсть, чи въ упослѣдженю науки церковного языка не лежитъ причина, що нашъ нарôдъ не має довѣря до нынѣшнихъ шкôлъ, хотяй-бы они и були съ рускимъ языкомъ выкладовымъ. А що тоє недовѣрье глубоко вкорѣнене, то найлучшій на тоє доказъ, що вопреки рускои гимназіи у Львовѣ бôльшôсть Русинôвъ записуе ся тамже на гимназіи польскй и нѣмецку. Можна и повиннй мы старати ся о рускй школы, бо того вымагає ôтъ насъ и честь народна и почутье обовязку патріотичного. Але доки всѣ жителѣ краю не научатъ ся въ школахъ по руски говорити, читати и писати, доти о взаимнôмъ порозумѣню обохъ народностей въ краю и о запорученю правъ рускога языка зъ однои и другои стороны анѣ бесѣды бути не може. Будучй представителѣ народа рускога — кобы ихъ тôлько якъ найбôльше до сойму вôйшло! — повиннй передовсѣмъ заняти ся уладженьемъ тои пекучои справы.

Въ теперѣшной добѣ всё занялось выборами послôвъ и тôлько выборами. О тôмъ пишутъ доволѣ всѣ часописи політичнй щоденнй и тыжневй; нашъ „Посланникъ“ яко часопись церковна и такъ рѣдко выходяча тою справою занимати ся не може.

Австрія. Нашъ Найяснѣйшій Монарха ѣздивъ недавно тому ôтвѣдати свой Дѣти въ Баваріи. Тыми днями ôтбула ся у Вѣдни велика войскова парада

пôдъ проводомъ самого Цѣсаря.— Спôльнî делегаціи збираютъ ся на перше засѣданье.— Въ Штаєрѣ, где єсть фабрика карабинôвъ, выбухла змова роббтникôвъ. Звыжь двохъ тысячѣвъ залишило роботу и почали по мѣстѣ плюндрувати, и колибы не войско, котрого теперъ въ мѣстѣ повно, то можебы було прійшло до великихъ розрухôвъ и нещасть А въ другой мѣсцевости въ Клянѣ то такой и прійшло, бо при такôмъ розруху жандармы почали стрѣляти и убили 12 осôбъ. Ой не добре починає бути на свѣтѣ!

Россія. Недавно тому бавивъ у царя Россійского князь Чорногорскій Миколай при способности заручинъ своєи доньки. Царъ и нарôдъ незвычайно радо пріймали єго, зъ чого навѣть наробило ся богато зворушеня въ цѣлой Европѣ. Бо коли царъ на бенкетѣ пивъ въ здоровье князя чорногорского, то сказавъ при тôмъ, що ôнъ єсть єдинымъ и найщиршимъ пріятелемъ Россіи. Выходило-бы зъ того, що царъ другихъ пріятелей межи монархами не має. Зъ такъ марныхъ кôлькохъ слôвъ высказаныхъ при чарцѣ, затрубѣли всѣ газеты до вôйны та цѣлî потоки чорнои крови зъ атраменту вже проляли. Зробити зъ мухи вола, коли потреба, то въ газетярскôмъ заводѣ нѣчого надзвычайного.

Италія. Въ Римѣ выправили безбожники цѣлои Италіи на поруганье католичискои церкви велику мерзенну дивовижу и поставили памятникъ якомусь тамъ ворохобникови Брунови. Той Бруно, звѣсный въ своимъ часѣ богоненавидецъ и змысловый пустякъ, котрый всё робивъ, щобы людей пôджегати и до ворохобнѣ допровадити, и зъ причины свого кривовѣрства ôтъ самыхъ Лютеранъ гоненый зъ мѣста до мѣста, зъ краю до краю утѣкавъ, той Бруно живъ тому 300 лѣтъ, и коли мѣрка єго злобы перебрала, на конецъ пôсля тогдашнихъ правъ зъ розказу мірского суду въ Римѣ згинувъ на кострѣ. И такому недолюдкови-дикареви памятники ставити, якобы ôнъ якî заслугу для людскости положивъ! Але не о заслугу ту ходило и не такимъ ученымъ памятникôвъ не ставлено; ходило тутъ о тоє, щобы зневажити Голову церкви кат. и св. Апостольскій Престолъ. Що въ Италіи такî соромнî рѣчи дѣютъ ся, нѣчого дивного; жиды прецѣнь славлятъ ся въ своихъ часописяхъ, що они цѣлымъ итальскимъ правительствомъ верховодятъ, всё въ Италіи въ своихъ рукахъ держатъ, а навѣть въ войску много жидôвъ посѣдаютъ єнералôвъ. Сыны тьмы не могутъ злюбити свѣтла науки Христовои; соромъ тôлько, що суть выроднî дѣти, що идутъ за голосомъ тыхъ антихристôвъ, якъ они самыхъ себе теперъ называютъ.— Голова церкви кат., Святый Отецъ, глубоко тронутый тою пригодою весь свѣтъ потрясаючою, а зранене серце єго чує хоть одну тоту ôтраду и розраду, що зъ цѣлого свѣта католицкого надходятъ до Ватикана протесты противъ возвеличеня того богохульника и богоненавидця. И нашь Найяснѣйшій Монарха пôславъ по той причинѣ соболѣзнуюче письмо до Риму.

Вѣдомости.

— **Преосвященый епископъ Юліянъ** заходитъ ся вельми старанно коло ôтновленя церкви катедральнои въ Станиславовѣ. До всѣхъ урядôвъ парохіяльныхъ, до радъ повѣтовыхъ и староствъ рускои Галичины та до консисторій всѣхъ обрядôвъ порозсылано ôдозвы съ прозьбою о добровôльнî жертвы на ту цѣль. Владика выстарає ся въ міністерствѣ о дозволенье збираня жертвъ по цѣлой Австріи, особливо въ славяньскихъ провинціяхъ.

— **Церковь въ Бережанахъ,** хотяй стоитъ въ самôмъ ринку, окрадено въ ночи зъ дня 8 на 9 лат. червня. Зъ образа Богородицѣ забрано коралѣ и иншî дорогоцѣнности вартости 400 злр. Злодѣи хотѣвъ бувъ дôбратись и до закристіи, але желѣзнî дверѣ показались крѣпкими и добре запертыми.

— **Читалнѣ на Буковинѣ.** Въ Вашкôвцяхъ надъ Черемошомъ засновано на Вознесенье читальню заходомъ самыхъ селянъ. — Рôвножь въ Хлѣвищахъ стараютъ ся тамошнî господарѣ о отворенье читальнѣ.

— **Нова торговля христіяньска** повстала въ Самборѣ пôдъ фирмою Буковчика и Милевского.

— **Змовы роббтникôвъ въ Галичинѣ.** Уже и у насъ въ Галичинѣ зачала ся змова роббтникôвъ, именно въ копальняхъ угля въ Яворжнѣ на Мазурахъ, где зарядъ гôрничій, зложеный цѣлый зъ Прусакôвъ и жидôвъ, покидувавъ ся хлопомъ мазурскимъ, зъ чого выродила ся ненависть; потому въ копальняхъ угля въ Мышинѣ, повѣта Коломыйского, где такожь застановлено роботу. Заробники або берутъ ся пильно за роботу коло засѣвôвъ або наймаютъ ся у богатыхъ селянъ на роботу до обгортаня. — Въ Сьерши, въ копальняхъ угля Потоцкого, змова уже притихла

— **Убôйство жида-лихваря.** Пять селянъ зъ Дубовецъ, повѣта Кôцманецкого на Буковинѣ, горѣло местію до мѣсцевого жида Мищулима Сокаля, котрый ихъ своєю лихвою звѣвъ до крайнои нужды. Подыбавши єго ѣдучого гостинцемъ, стягнули єго зъ воза и били мотыками ôтъ кукурузы по головѣ и цѣлôмъ тѣлѣ, поки не ôтдавъ духа пôдъ ударами. Селяне доконавши убôйства самî зголосили ся до рукъ справедливости въ Чернôвцяхъ.

— **Новî банкноты одногульденовî** вже сими днями увôйдутъ въ курсъ; суть они майже оденъ цаль коротшî и пôвъ цаля вусшî ôтъ дотеперѣшнихъ.

— **Травы** за для великои посухи цѣлкомъ повыгарали, такъ що сѣна того року буде дуже скупо. Декуда не було дощу майже ôтъ мая; та хотяй теперъ ôтъ часу до часу заповѣдає ся дощь, то ледви чи вже що поможе травѣ, котру вже часъ косити.

— **Шаранча** покрыла въ великой скôлькости понадъ 400 моргôвъ поля засѣяного пшеницею коли Сегедину въ Угорщинѣ. Поле, до усѣла шаранча, було до тла знищене за 24 годинъ.— Минувшого тыждня появила ся шаранча такожь въ околнци Гданьска; має се заповѣдати велику посуху.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Жидъ и хлопъ.

Несе хлопъ пôдъ пахою до мѣсточка два когуты, меншого и бôльшого. Коли ще далеко бувъ ôтъ першихъ домôвъ, перебѣгає му дорогу хитрый жидъ и щобы го лекше ошукати, розпочинає таку бесѣду:

Жидъ: Ну, Иване, що маєте на продажъ? я куплю и добре заплачу.

Хлопъ: А прецѣнь видишь; я въ мѣшку не ховаю.

Жидъ: Ага! виджу, виджу, то гускі; о! я куплю, бо то у насъ свята.

Хлопъ: Такѝ то гуски, якъ и ты; але коли хочешь купити, то нехай тобѣ будутъ и гуски.

Жидъ: Ну, чому они такѝ якъ я, коли они гускі а я чоловѣкъ, якъ и вы? Но, скажѣтъ одно слово, бо я чісу не маю; кôлько хочете за обѣ?

Хлопъ: Нехай будутъ гуски! за бôльшу дашь сорокôвця, а за меншу пôвъ сорокôвця.

Теперъ жидъ зачинає торгувати ся, заклинати ся, ôтходити и назадъ приходити; но коли хлопъ твердо тримає ся, купує за пôвъ сорокôвця меншого когута а хлопъ съ бôльшимъ иде до мѣста. Пôдъ самымъ мѣстомъ перебѣгає му дорогу задышаный той самъ жидъ и таку бесѣду починає:

Жидъ: Иване! правда, що я ôтъ васъ купивъ тую меншу гуску и заплативъ за ню пôвъ сорокôвця?

Хлопъ: Правда.

Жидъ: Иване! правда, що вы хотѣли за тую бôльшу, котру маєте въ рукахъ, сорокôвця?

Хлопъ: Та правда.

Жидъ: Правда, що я вамъ уже давъ пôвъ сорокôвця?

Хлопъ: Правда.

Жидъ: Выймѣтъ того пôвъ сорокôвця и тримайте въ руцѣ!

Хлопъ: Добре! (показує жидови тѝ грошѣ).

Жидъ: Отожь знайте, що я теперъ хотѣвъбы купити ôтъ васъ тую бôльшу гуску, котра цѣлого сорокôвця коштує.

Хлопъ: Та добре, менѣ все одно.

Жидъ: Якій зъ васъ честный чоловѣкъ! Хотѣвбымъ обѣ купити, але маю тôлько одного сорокôвця; длятого ôтдамъ вамъ тую малу а куплю бôльшу.

Хлопъ: Та добре, купѣтъ бôльшу, я меншу кому иншому продамъ.

Жидъ: Такъ, такъ! а що, не добре я казавъ, що вы дуже честный чоловѣкъ? Уважайте но теперъ, якъ то все буде добре.

Хлопъ: Та добре, я уважаю — та кажѣтъ!

Жидъ: Правда, що пôвъ сорокôвця я уже вамъ давъ а вы тѝ грошѣ маєте въ руцѣ; а тота менша гуска, котру я тримаю, такой пôвъ сорокôвця коштує — чи не такъ?

Хлопъ: А такъ. И то, що маю въ руцѣ, єсть пôвъ сорокôвця, и та ваша гуска пôвъ сорокôвця.

Жидъ: (Показує пальцемъ на пôвъ сорокôвця у хлопа и пôдноситъ малого когута). Пôвъ сорокôвця а пôвъ сорокôвця то разомъ кôлько?

Хлопъ: Пôвъ сорокôвца а пôвъ сорокôвця, то цѣлый сороковецъ.

Жидъ: А що, не казавъ я, що вы найрозумнѣйшій чоловѣкъ? вы то лѣпше розумѣете, якъ я! Отожь теперъ до згоды: одного пôвъ сорокôвця вже маєте, а теперъ я вамъ дамъ єще тую малу гуску, що разомъ чинитъ цѣлого сорокôвця, а вы менѣ дасьте тую бôльшу!

Хлопъ: То все одно; — нехай буде и такъ.

Давъ жидови бôльшого когута, а меншого ôтобравъ и не мôгъ натѣшити ся, що знайшовъ такого дурного жида, котрый мавъ когута за гуси. Але коли продавъ и того меншого, рахує грошѣ и знаходитъ тôлько одного сорокôвця, а повиненъ бувъ мати пôвтора. Шукає по всѣхъ кишеняхъ, за пазухою, въ чоботахъ, по земли, але дарма! здає ся єму, що згубивъ. Ôнъ оповѣдзе о той згубѣ людямъ. Люде му выясняютъ, що жидъ єго ошукавъ, що давъ єму за великого когута тôлько пôвъ сорокôвця; але ôнъ своє тай своє: „знаю, каже, о тôмъ, що грôшми давъ тôлько пôвъ сорокôвця, але прецѣнь додавъ менѣ єще малого когута!“ и бачите, не мôгъ полапати ся. М. К.

ÔТЪ РЕДАКЦІИ.

Пѣснь до Пречистои Дѣвы Маріи, умѣщена въ ч. 4 загально подобала ся. Маємъ намѣренье подати тую пѣснь съ отвѣтными нотами до затвердженя Духовнои Власти. Просимъ длятого Всѣхъ Всч. Собратій, щобы починили ласкаво свой уваги, котрѝ-бы Авторови до можливыхъ єще змѣнъ послужити могли. Заразомъ просимъ всѣхъ музикôвъ и композиторôвъ пôдробити отвѣтну мельодію до сеи пѣсни и намъ ласкаво ноты переслати.

За ласкаво удѣленѝ намъ рады, походячѝ зъ незвычайнои для насъ жичливости и „зо щирого серця“ искренно дякуємъ и буде то для насъ найбôльшою пріятностію, коли до подôбныхъ желаній будемъ могли застосуватись.

На заявленье Всечестного о. Іоана Любовича, помѣщене въ нынѣшнôмъ числѣ пôдъ рубрикою „Кормъ духовный“ не позôстає намъ нѣчого иншого, якъ взяти ся за чимъ скорѣйше усовершенье такъ спасительного дѣла. Понеже однакъ у насъ нема нѣякихъ фондôвъ до покрытя коштôвъ печатаня, то росписнуємъ понисше предплату, котра съ оправою выносити буде 1 злр. Книжка буде мати форматъ звычайныхъ мірскихъ молитвословôвъ. Зъ причины, що поодинокѝ ôтдѣлы того сочиненя обôймаютъ заокруглену цѣлôсть наукову и замыкаютъ въ собѣ богато пречудесныхъ молитовъ, то въ нашôмъ изданю долученѝ єще будутъ молитвы иншихъ св. Отцѣвъ, и цѣла книжка такъ уладжена, щобы такожь яко молитвословъ служити могла.

Конецъ статіи „Угнôвска школа шевска“ буде помѣщеный въ слѣдующôмъ числѣ.

Запрошенье до предплаты.

Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде вѣкопомне дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ:

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Предплата выноситъ 1. зр. съ оправою, котру такожь въ половинѣ надсылати або по крайной мѣрѣ бодай карткою замовити можна.

Проситъ ся о численну предплату, щобы якъ найскорше можна приступити до печатаня. Изданье буде въ той способъ упорядковане, щобы книжка такожь яко молитвословъ служити могла.

Свящ. Л. Джулыньскій,
редакторъ-издатель „Посланника“.

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 7. Бережаны дня 1 (13) липня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рѳклямаціи вôльнѝ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ верша.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Цвѣты житя.

Рôжнѝ цвѣты выростаютъ
Въ роли жизни чоловѣка:
Одинѝ крестъ намъ вготовляютъ,
Другѝ розкôшь сего вѣка.

Але розкошей тыхъ цвѣты
Сохнутъ и на вѣки гинутъ,
Людямъ зъ нихъ й слѣду не зрѣти,
Прецѣнь радше до нихъ линутъ.

Крестнѝ-жь маёмъ цвитутъ красно
Й все ся красше розвиваютъ,
А при сконѣ свѣтлôмъ ясно,
Мовъ зороньки засѣяютъ.

Прецѣнь люде такъ небачно
За першими тôлько гонятъ,
А на другѝ якось лячно
Позираютъ та сторонятъ!

Одинѝ й другѝ я тутъ цвѣты
По можности позбираю,
И въ память вамъ, любѝ дѣти,
У вѣночокъ посплѣтаю.

Срѣбла, злота я не маю,
Бо-мъ не дбавъ о тѝ добутки;
А що маю, те лишаю,
Най вамъ въ користь буде тутки.

Нехай вамъ въ науку буде,
Щобъ ся о те не старати,
Що цѣнятъ на свѣтѣ люде:
Зъ того многѝ ростутъ — страты.

Тому радбымъ, щобъ вамъ всюды
Тôлько крестнѝ цвили цвѣты;
Вы-жь збирайте, а за труды
Надгорода жде васъ, дѣти!

Най надъ вами спочиває
Рука божа и опѣка;
Най васъ бодритъ, оживляє
Єго милôсть ажь до вѣка!

Свящ. Іоанъ Любовичь
зъ Острова.

Кормъ духовный.

Не клени! Въ королествѣ Сербскôмъ, що то находитъ ся гетъ за Уграми на полудни, запроваджены вже зъ давна такій законъ, що проклинати не вôльно. Всякій, що проклинає другого, засужденый тамъ на строгу кару. А вжежь придавъ-бы ся такій законъ и у насъ, ой и дуже придавъ-бы ся! Много то проклонôвъ выкине черезъ день тая погана губа наша! Єще не свитає, еще въ хатѣ нѣкто и не перекрестивъ ся, а вже жѣнка мужа, мужь жѣнку всякими погаными проклонами обкидає. Ледво дѣти очи поперетирали, вже иде имъ красна наука ôтъ батькôвъ! Не дармо сказано: чимъ горнецъ зъ нова накипитъ, тымъ и чухнути буде, хотяй и въ черенье розлетитъ ся. Такъ и дѣти, коли зъ малку наслухаютъ ся ôтъ батькôвъ всякихъ проклонôвъ, потôмъ при всякой нагодѣ, чи то одинѝ другихъ, чи безъумну худобу тыми-жь проклонами обкидати станутъ. А ôтвыкнути ôтъ тыхъ проклонôвъ то дуже трудна рѣчь, хотяй и тое за помочію Божою зробити можна и конечно потреба.

Оденъ священникъ мавъ фѣрмана, котрый безъ перестанку проклинавъ. Упоминавъ єго многократно и представлявъ тяжкôсть того грѣха. Одного разу выбираючись въ дорогу сказавъ єму такъ: „если нынѣ цѣлый день проклинати не будешь, дôстанешь ôтъ мене сорокôвця.“ И поскутковало: фѣрманъ не проклинавъ цѣлый день, бо

вырахувавъ собѣ, що лучше дôстати сорокôвця, якъ проклинати. Коли пріѣхали до дому, священникъ давъ, що обѣцявъ, але промовивъ до него поважно: „Бачишь, у тебе грôшь той — твоимъ богомъ. Для того нужденного гроша ты бôльше учинивъ, якъ для милости Бога. За грошѣ ты можешь всё, але для милости Бога нѣчого. Розважь, доки тебе тое заведе.“ И ôтъ того часу фѣрманъ вже бôльше не проклинавъ. Та и вы, милй читателѣ „Посланника“, не кленѣтъ нѣколи, бо не пристало читати слова Божй и заразомъ клясти и вымавляти слова діявольскй. Та и законъ Божій выразно голоситъ, що зъ кождого нашого слова будемъ колись рахунокъ передъ Богомъ складати.

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Помôчна рука. Оденъ урядникъ ôтъ коліи зелѣзнои дôставъ несподѣвано ôтъ особы цѣлкомъ ему незнакомои велику спадщину. Певно то якась обмылка! думаѥ собѣ. Тымчасомъ довѣдуѥсь зъ тестаменту ось що. Ѥще передъ кôлькома лѣтами ѣхавъ черезъ дворецъ, где урядникъ сповнявъ свою скужбу, 80 лѣтный старецъ, та коли черезъ немôчь не мôгъ выдôстатись до вагону, власне сей урядникъ допомôгъ ему, подавши помôчну руку; и ему то, зъ вдячности за тую прислугу, старецъ умираючи записуѥ цѣлый свôй маѥтокъ. Подавай и ты кождому помôчну руку, а коли не люде, то певно Богъ тебе надгородитъ, бо Самъ повѣдаѥ, що и чарки студеноi водицѣ, котру подашь просячому, не оставитъ безъ надгороды.

Войскова гордôсть. Въ часѣ американьскои вôйны о независимôсть, котра то вôйна вела ся ôтъ року 1773 до 1783, офицеръ одягненый цівільно ѣхавъ верхомъ до окопôвъ, при котрыхъ робивъ оденъ ôтдѣлъ жовнярôвъ, Власне комендувавъ старшій того ôтдѣлу, и кладено тяжкій трамъ на насыпъ землѣ, чого однакъ не можь було доконати, хоть якъ вояки намагались. Але старшій таки заодно комендувавъ то сюды то туды, а самъ руки не приложивъ. Тогды спытавъ ся офицеръ острого коменданта, чому ôнъ самъ не поможе воякамъ пôдсадити тяжкого трама, коли видитъ, що малочисленнй мужа не могутъ сего зробити. Оскорбленый и загнѣваный симъ комендантъ надуваѥ ся ще бôльше и каже гейбы якій султанъ: Пане! я капраль!! — „А такъ?“ ôтповѣвъ на се офицеръ, „я сего не спостерѣгъ по вашôмъ мундурѣ. Даруйте, пане капраль!“ и знявъ гречно капелюхъ. Потôмъ злѣзъ зъ свого хорошого коня, упявъ ѥго до найблизшого дерева и ставъ помагати тяжкого трама сувати и пôдсаджувати, поки не прійшовъ на мѣсце, где капраль розказувавъ. Опôсля офицеръ вернувъ до комендуючою капраля и утираючи пôтъ зъ чола сказавъ: „Пане комендуючій капраль! коли будете мали зновъ таку роботу и не будете мати досыть мужа до неи, то пôшлѣтъ лишь до вашого найвысшого генерала, то я вамъ у друге поможу.“ Капраль на се вытрѣщивъ очи и ставъ якбы громомъ раженый; бо тотъ ѣздецъ въ „цівілю“ не бувъ нѣкто иншій, якъ славный вождъ и мужь державный — **Вашінгтонъ!**

Свящ. Ю. Р.

ДОПИСИ.

Зъ надъ Сяну.

Конецъ.

Та ѥще мушу писати о иншой причинѣ тои нужды, котра нарôдъ нашь пригнѣтаѥ. Причина тая и коло насъ и всюда въ нашôмъ краю ѥсть: легкій кредитъ рôжныхъ банкôвъ и касъ пожичковыхъ. У насъ о пожичку досыть легко; ѥсть громадска каса пожичкова, ѥсть така каса въ поблизкôмъ мѣсточку, ѥсть ихъ кôлька въ Перемышли. А всѣ пожичаютъ на добрй процента, якихъ зъ рôльного господарства не выдобуде ся, и вже черезъ тото само бôльше шкодятъ якъ помагаютъ пожичаючому безъ застановленя и обрахунку хлѣборобови. Но, скаже кто, пожичка ѥсть часомъ потрѣбна и добра рѣчь. Признаю, ѥсли пожичаючій ѥсть чоловѣкъ розумный, котрый пожичаѥ на правдиву потребу а не такій, що пожичаѥ на марнотравство, щобы змарновавши пожичку не мавъ потому чимъ выплатити ся и вконецъ позбувъ ся всёи своѥи власности. Друге, ѥсли процентъ ѥсть мѣрный. Длятого не помогли нашому народови банки селяньскй а многихъ погубили, разъ черезъ тоѥ, що процента и кошта у нихъ великй а другій черезъ тоѥ, що они не контролювали, кому и на що пожичаютъ.

Для нашого народу найлучшй були бы „спôлки пожичковй селяньскй“ системы Райффейзена, якй розширились помѣжь Нѣмцями надъ Реномъ.

Спôлка така завязуѥ ся на округъ якъ найменшій, на одну громаду або парохію, щобы всѣхъ своихъ членôвъ мати все на оцѣ. Члены даютъ малй вкладки, и маютъ право пожичати зъ капиталôвъ спôлки, однакожь всѣ заручаютъ солидарно цѣлымъ маѥткомъ, щобы не було жадноi страты. Длятого кождый пожичаючій пильнуѥ ôтдавати раты; бо ѥслибы занедбувавъ ихъ платити и повстала страта, ôнъ ручитъ за тоѥ цѣлымъ

своимъ маѣткомъ. Понеже зъ вкладокъ членôвъ мало назбираѥ ся капиталу, протоѥ спôлки тіи пріймаютъ и ôтъ чужихъ людей грошѣ и платятъ имъ невеликій процентъ ôтъ тыхъ грошей; але за тоѥ грошѣ тіи певнй, бо всѣ члены ручатъ за нихъ цѣлымъ своимъ маѣткомъ. Въ тыхъ спôлкахъ обираютъ кôлькохъ членôвъ на управителѣвъ, щобы заряджали маѣткомъ спôлки и давали пожички; але выбираютъ до того людей певныхъ, ретельныхъ, священикôвъ, учителѣвъ або статочныхъ господарѣвъ. Управителѣ не маютъ за свôй трудъ жаднои надгороды крôмъ одного, котрый провадитъ рахунки; а той дôстаѥ маленьку вынадгороду. Управителѣ маютъ пильнувати, щобы давати пожичку тôлько такимъ, котрй на тоѥ заслугуютъ и на правду пожички потребуютъ. Однакожъ ѥще радше не даютъ они готовыхъ грошей, але самй для членôвъ, що имъ треба, купуютъ, землю, худобу, знаряды господарскй, добрй насѣня збôжа, штучнй навозы, або уплачуютъ за членôвъ давнй довги, выкуповуютъ векслѣ, ѥсли пожичаючій членъ зложитъ приреченье, що зрываѥ всѣ зношеня съ лихвярами. Найбôльше однакожъ уважаютъ на тоѥ, щобы той, що пожичаѥ, и ручителѣ були людьми ретельными и статочными. Марнотравнымъ и не шануючимъ гроша, піякамъ, не пожичаютъ нѣколи. Грошѣ пожичаютъ на малый процентъ и на довголѣтный сплатъ; тожь такй спôлки дуже суть выгôднй и пожиточнй для хлѣборобôвъ селянъ.

И у насъ такй спôлки селяньскй помогли-бы нуждѣ народа, выратовали-бы ѥго изъ лихвярскихъ кôгтѣвъ, выробили-бы въ народѣ змыслъ практичный ощадности и пôднесли-бы ѥго господарство.

Нашй братя Поляки закладаютъ такожь подôбнй „кулка рольніче“. Мы нарôдъ хлѣборобôвъ маѥмъ вправдѣ товариства, котрй маютъ за задачу ширити просвѣту помѣжь пародомъ, але не маѥмъ товариствъ, котрй-бы старали ся о пôддвигненье ѥго зъ упадку економичного. Капиталы для такихъ „спôлокъ селяньскихъ“ знайшли-бы ся и у насъ; суть прецѣнь повсюду фонды громадскй, котрй можутъ громады вложити на процентъ до касъ такихъ спôлокъ пожичковыхъ громадскихъ а грошѣ самй були-бы певнй, бо ручатъ за нихъ всѣ члены своимъ маѣткомъ.

Священьство наше, патріотична интеллигенція сельска не пожаловали-бы певно свого труду и тыхъ кôлька хвиль, потрѣбныхъ до заряду такихъ спôлокъ; а Вашъ „Посланникъ,“ сподѣю ся, розбере тую справу докладнѣйше и загрѣѥ серця до працѣ надъ бѣднымъ и непораднымъ людомъ.

Свящ. Евгенiй Горницкiй.

ôТЪ РЕДАКЦIИ.

У насъ звычайно кожда, хотяйбы и найкрасша гадка, якою безперечно ѥсть и гадка о „Спôлкахъ селяньскихъ,“ розбиваѥ ся о бракъ способныхъ и охочихъ людей до такои працѣ. Маѥмъ доказъ на нашихъ пожичковыхъ касахъ громадскихъ, тыхъ одинокихъ и найлучшихъ ѥще финансовыхъ институціяхъ для нашого селянина, особливо, коли тй принимаютъ сплату довгу въ тыждневыхъ ратахъ. Одній зъ нихъ розвиваютъ ся якъ найкрасше, другй — а такихъ ѥстьвелика бôльшôсть —ледво животѣютъ, або и цѣлкомъ заснѣтили ся. Всё залежитъ ôтъ людей, управляючихъ тыми касами.

Чи не було-бы може найотвѣтнѣйшимъ для пôднененя духа въ нашихъ братствахъ церковныхъ, закладати подôбнй спôлки при церквахъ? Нашъ „Посланникъ“ охотно тою справою готовъ занятись.

Разъ але гараздъ.

Написавъ Иванъ Дымъ.

Дальше.

Коли на другій день сидѣвъ Гудыма съ дочкою и сестрою при обѣдѣ, розпочала послѣдна бесѣду о Петрѣ Морозѣ.

„То непоправный чоловѣкъ“, сказавъ Гудыма, „котрому я дверѣ передъ носомъ замкну, щобы люде не говорили, що ôнъ у мене свôй маѣтокъ прогулявъ“.

„Господарь не ôтповѣдаѥ прецѣнь за свôй гостѣ“ сказала на тоѥ сестра.

„Добрый чоловѣкъ ôтповѣдаѥ и за свого ближнёго“ сказавъ Гудыма, „я не гадаю старой Морозисѣ прикрости робити; не хочу, щобы ѥи сынъ на бѣду зôйшовъ“.

„Такъ само гадаю и я“ сказала Надѣя, „шкода молодого чоловѣка! ôнъ мôгъ-бы ѥще поправитись, кобы нѣкто му головы не завертавъ“ и подивила ся на Марту.

„Зъ Петра мôгъ-бы ѥще порядный чоловѣкъ бути„ сказала Марта, „кобы тôлько дôставъ таку жѣнку, щобы го въ рукахъ тримала“.

„Можетаке зѣлье, якъ ты?“ сказавъ Гудыма.

„Думаѥшь, що я уже не могу собѣ порядного мужа знайти?“ сказала уражена Марта, „я ѥще и не одному молодому не уступю“.

„Правда“ сказавъ Гудыма, „ты бы и чорта зъ пекла взяла, кобы лишь тебе хотѣвъ. Але при тôмъ кажу тобѣ, сестро, що для Петра нема ôтъ нынька мѣсця въ моимъ шинку; тоѥ ѥму самъ скажу, ѥсли лишь сюда прійде “.

„Тогды пôйде де-инде напивати ся“ сказала Марта, „а мы утратимъ лишь доброго гостя!“

„Лѣпше доброго гостя утратити, якъ когось до бѣды привезти. Я на вѣтеръ не говорю. Чувѥмъ, що Петро слустошивъ господарку: що було, про-

пустивъ, сегорѣчне збѣже на пни продавъ и грошѣ припуцувавъ. Ѣнъ уже немає чимъ платити; а на карбъ давати му не гадаю, бо не хочу, щобы зъ моєи причины въ довги залазивъ."

„Єсли Петро немає чимъ заплатити, то я ручу за него своимъ маєткомъ" сказала Марта.

Того уже було братови за богато! Ѣнъ ударивъ кулакомъ о стѣлъ и сказавъ: „Єсли ты здурѣла, то я єще при здоровѣмъ розумѣ. У мене честь бѣльше значитъ, якъ маєтокъ; твоєи рады не хочу слухати. Ѣтъ нынька Петро не буде бѣльше у мене пивъ; кажу и на тѣмъ стане".

Марта розшльохала ся, братъ вставъ зъза стола. Надѣя признала вправдѣ слушнѣсть отцеви, але въ духу не була за тымъ, щобы Петрови шинокъ выповѣсти; бо хоть причины не хотѣла сказати, але видко було, що мала рѣвне съ Мартою чувство до Петра.

Сего вечера сидѣвъ Гудыма въ шинку доти, доки не прійшовъ Петро. Передъ дверми єще выповѣвъ ѣнъ Петрови свѣй шинкъ. Петро гадавъ зъ початку, що Гудыма съ нимъ жартує; але коли переконавъ ся, що не буде мѣгъ за помочею Марты на боргъ або и даромъ напивати ся, сказавъ въ злости: „Чи вы подурѣли? на щожь ваша горѣвка буде даромъ въ пивници стояти? На тоє она у васъ, щобы ю люде пили!"

„Межи „пити" а „запивати ся" велика рѣжница" сказавъ Гудима; „не соромишь ся, молодый чоловѣче, день въ день до дому пянымъ вертати? Ты на бѣду спровадишь своє господарство! твоя стара мати пѣйде въ жебры! чи у тебе нема сумлѣня?"

„Красшои проповѣди и зъ книжки не вычитаю!" сказавъ Петро, „На бѣду мы не зѣйдемъ; бо чимъ бѣльше я вечеромъ пю, тымъ спѣрнѣйше и зручнѣйше иде менѣ робота на другій день."

„Що поможе чоловѣкови така спѣрна робота, єсли ѣнъ гроша не складає, але горломъ пускає! Ты гадаєшь, що я не знаю, що у тебе кишенѣ порожнѣ?"

„Такъ," засмѣявъ ся Петро, „то вы запевно боите ся, що я вамъ не буду мавъ чимъ заплатити, та для того хочете мене ѣтъ питя ѣтзвычаити? Але, Богу дякувати, есть єще досыть шинкѣвъ, що менѣ поборгуютъ."

„То иди съ Богомъ до иншого шинку! у мене ѣтъ нынька и каплѣ не дѣстанешь" сказавъ Гудыма и пойшовъ до хаты лишивши Петра передъ дверми. (Д. б).

Школа шевска въ Угновѣ.

Конецъ

Щобъ злому зарадити, повстала щаслива гадка заложити въ Угновѣ практичну школу шевску. Пѣднѣсъ тую гадку чоловѣкъ желѣзнои працѣ п. Александеръ Целевичь, учитель тамочнои школы людовои, и взявъ собѣ за задачу пѣднести упадаючій шевскій промыслъ въ Угновѣ. За проводомъ добрыхъ людей справлено въ той цѣли варстатъ для 20 ученикѣвъ, спроваджено шевску машину до шитя, закуплено новѣ приборы майстерскѣ, згоджено ученого майстра, и съ початкомъ марця т. р. розпочато науку, на котру въ протягу двохъ тыжднѣвъ зголосило ся до 40 ученикѣвъ, такъ що дальше принятье застановлено. Самъ п. Целевичь взявъ ся до науки шевства, абы практично свою гадку перевести и неумѣстнѣсть давныхъ пересудѣвъ доказати.

И щожь стало ся? Понятливѣ, бо вже зъ роду быстроумнѣ и зъ маленькости до того ремесла привыклѣ ученики съ цѣлою ревностію взяли ся до працѣ и въ двохъ мѣсяцяхъ довели до того, що свой выробы ширшой Публицѣ до ужитку смѣло поручити можутъ. Показало ся, що єсли сполучатъ ся силы навѣть дрѣбнѣ, то при совѣстной и вытревалой працѣ великій пожитокъ приносятъ; бо смѣло можь сказати, що выробы тои школы и формою своєю не уступаютъ передъ выробами фабричными и непромакальностію своєи шкѣры перевыжшаютъ навѣть накидуванѣ намъ заграничнѣ фабрикаты. Суть они придатнѣ для панѣвъ до польованя, для економѣвъ, жандармѣвъ, финансерѣвъ, для селянъ-господарѣвъ, лѣсничихъ, лѣсныхъ и т.д. и ѣтзначаютъ ся сильностію та дешевостію; и то сильностію, бо въ чоботахъ зъ доброи шкѣры можь и цѣлу добу стояти въ водѣ и не промочити собѣ нѣгъ, а дешевостію, бо пара такихъ чобѣтъ, до того выробленыхъ пѣсля всѣлякихъ вымогѣвъ новѣйшои моды, стоитъ на мѣстци въ Угновѣ тѣлко 7 злр. А щобы кто не пѣдсусавъ выробы зъ шкѣры фалшивои, то чоботы зъ шкѣры угнѣвскои будутъ мати на пѣдошвѣ руску напись печаткою вытиснену: „Школа фахова шевцѣвъ въ Угновѣ"

Представивши такъ початокъ заложеня шевскои школы въ Угновѣ, мы маємъ надѣю, що якъ найлучшимъ успѣхомъ вынадгородитъ ся тота спасенна гадка патріотѣвъ угнѣвскихъ, до котрыхъ крѣмъ выжше згаданого п. Целевича такожь многѣ священики належатъ. Позѣстає намъ тѣлько звернути на тую школу увагу тыхь сторѣнъ, зъ ѣтки давнѣйше богатство до Угнова сплывало; бо памятати треба, що мы Русины повинни пѣдтримувати радше нашь питомый рускій промыслъ, якъ причиняти ся до того, щобы грѣшми рускими, тяжкою працею зароблеными, наповняли ся карманы чужѣ, примѣромъ жидѣвскѣ.

Въ кѣнци одно слово. Не тѣлько въ Угновѣ, але и по иншихъ нашихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ, ба навѣть селахъ видимъ подѣбный проявъ, що

нашѝ люде, чи селяне займаютъ ся якимсь промысломъ домовымъ: ту шевствомъ, тамъ кушнѣрствомъ, тамъ знова ткацтвомъ, боднарствомъ, решетарствомъ, колѣсництвомъ, гончарствомъ и т. и. Колись той промыслъ хорошо розвивавъ ся и промысловцямъ честь и славу приносивъ та богацтва приспорювавъ; днесь, жаль сказати, тое богате жерело добробыту майже всюды пôдкопане и пôдорване чи то власною непорадностію нашихъ, чи шкодливымъ вплывомъ чужихъ людей; нашь промысловецъ всюды зависитъ ôтъ обставинъ, тяжко его пригнетаючихъ. Длятого мы нарокомъ представили способъ завязаня школы шевскои въ Угновѣ, щобы тымъ способомъ патріотôвъ нашихъ, що имъ добро народа на серци лежитъ, загрѣти до ратованя и утримованя промыслу домового, а трудолюбимôсть нашихъ промысловцѣвъ выдасть краснѝ и потѣшаючѝ овочѣ.

ЗАПИСКИ.

Многѝ зъ пѣвцѣвъ церковныхъ въ письмахъ своихъ до редакціи дуже радо и щиро повитали нашу часопись. Щобы за тую незвычайну ихъ жичливôсть ôтвдячитись, загадали мы въ „Посланнику“ писати про справу дякôвску, котру уважаємъ въ нынѣшной добѣ яко незвычайно важну. Бо где ходитъ о долю тысяча людей и ихъ родинъ, о моральне и матеріяльне пôднесенье цѣлого стану такъ дуже потрѣбного въ нашôмъ церковнôмъ житю, тамъ годѣ такои справы легковажити. Належитъ тôлько въ той справѣ поступати съ найбôльшимъ благорозумьемъ и розвагою и о тôмъ памятати, що безъ участи Священьства справа тая рѣшеною бути не може. Справою тою занимає ся ôтъ многихъ лѣтъ дуже щиро и ревно Всч. От. Василій Чернецкій зъ Сѣлця белзкого. Даруйте, Всч. Отче, що я оденъ уступъ касаючій ся тои справы зъ Вашого такъ дорогого менѣ листу напроваджу:

„Дня 30. цвѣтня 1885 скликавъ я въ Кристинополи зборы дякôвскѝ, на котрыхъ явило ся много дякôвъ та доставлено менѣ письма изъ всѣхъ закутинъ Галичины съ уповажненьемъ до зôставленя дякôвского комитету. Заоснованый комитетъ пôдъ моимъ проводомъ подавъ прошенье до краєвого Сойму на руки г. Романчука, щобы Соймъ во виду того, що при школьной организаціи забрано дякамъ хаты, поля, огороды и полишено ихъ на ласку та неласку громадъ, унормовавъ дякôвскѝ обставины. Коли справа дякôвска у Соймѣ лише бôльшостію 2 голосôвъ пропала, я навязавъ переписку съ посломъ совѣтникомъ г. В. Ковальскимъ и внѣсъ прошенье ôтъ комитету до Думы державнои. Що съ сею сравою здѣлано, се извѣстно (ôткинено. Ред.) Щобы тую такъ важну справу дальше попровадити, задумано засновати: „Товариство взаимнои помочи дякôвъ.“ Коли зôставленый у Львовѣ статутъ не потвердило нѣ Намѣстничество нѣ Міністерство, выпрацёвано пôдъ окомъ Преосв. Еп. Станиславôвского новый статутъ и рѣшено, щобы для лекшого дѣловодства кожда Енархія пôдъ покровительствомъ свого Епископа мала своє окреме „Товариство взаимнои помочи дякôвъ.“ Изъ Станиславова внесено вже упомянутый статутъ до потвердженя властей. Для Енархіи Перемышльскои приспособлю его на дняхъ и предложу, где належитъ. Чи кто въ Архіеп. Львôвской тою справою занимає ся, се менѣ не знано. Скоро ц. к. Намѣстничество затвердитъ статута, не сомнѣваю ся, що Выс. Соймъ удѣлитъ дякамъ запомогу, а се буде перша основа до дякôвского фонду и пр....“

Основанье „Товариства взаимнои помочи дякôвъ“, яке маютъ приватнѝ офиціялісты и органисты при костелахъ, се одинокій ратунокъ. Справою тою буде нашь „Посланникъ“ щиро и ревно занимати ся и всё, що тои справы дотычитъ, пильно записувати.

Въ року 1886 выходила въ Ярославли пôдъ редакцією извѣстного просвѣтителя народа от. К. Селецкого зъ Жужеля письмо дла народа п. з. „Кирилъ и Методій.“ Мусимъ высказати нашь жаль, що такъ хороша часопись мусѣла упасти єдино для браку предплатителѣвъ. Любимъ числити себе на десятки міліонôвъ, а знати о тôмъ не хочемъ, що правдива сила не въ числѣ одиниць лежитъ, але въ правдивôмъ с. є. хрістіяньскôмъ просвѣценю народу, котре иде въ парѣ съ добробытомъ и моральностію. Руску часопись можна подыбати заледво въ десятôмъ селѣ и всѣ заледво животѣютъ. Рôжнѝ часописи о всѣлякихъ родахъ наукъ повиннѝ-бы у насъ мати широкій кругъ до дѣланя и числити на десятки тысячь предплатителѣвъ. Тымчасомъ нехай яка нова появитъ ся — а часомъ єще и не появились! — заразъ знайдутъ ся лицарѣ, що станутъ каменемъ—а радше болотомъ—метати, та єще на соромъ своє погане и лукаве дѣло убираютъ въ плащикъ патріотизму... Але о тôмъ не мило писати и длятого вертаю до рѣчи. Часопись тая „Кирилъ и Методій“ не була політичною, длятого можна ю всегда съ пожиткомъ читати. Припоручаємъ ю особливо нашимъ читальнямъ и всѣмъ любителямъ народнои просвѣты. Спору книгу по зниженой цѣнѣ 1 злр. можна дôстати у Всч. о. К. Селецкого въ Жужелю п. Белзъ або и въ нашой радакціи замовити.

ПОЛІТИКА.

Всѣ Русины витаютъ ново выбраныхъ своихъ представителѣвъ до галицкого Сойму якъ найщиршимъ серцемъ и желаютъ имъ до тяжкого труда на сей дорозѣ: Щасть Боже! Слава Богу число рускихъ послôвъ збôльшило ся, хотяй все єще не на тôлько, щобы при голосованю много завáжити могли. Длятого цѣлымъ стараньемъ рускихъ послôвъ повинно-бы бути, щобы завязати клюбъ селяньскій, до котрого и другій послы на пôдставѣ вспôльности интересôвъ або жичливости для селяньства могли-бы вôйти. Не краснорѣчиво выголошеныхъ бесѣдъ жадаємъ ôтъ нашихъ представителѣвъ, — бо ôтъ того не богато хôсна буває, — але хочемъ, щобы ступали такою дорогою, котра найскорше веде до цѣли и найбôльше приноситъ для народу пожитку. Вѣдьмо голоду для народу и худобы, по причинѣ цѣлковитого неурожаю, заглядає вже нынѣ до нашихъ хатъ и оборъ; длятого передовсемъ розходитъ ся о тоє, щобы бôльшихъ тягарôвъ, котрыхъ нарôдъ вже нынѣ понести не може, не накладано на него и въ часъ обдумано средства для ратунку нещасливого народу. Маємъ въ Бозѣ повну надѣю, що нашій представителѣ, перенятій якъ найщиршимъ патріотизмомъ, зроблятъ всё, шо тôлько буде можна зробити для добра нашого народу и нашои церкви.

Австрія. Коли въ року 1867 нашу монархію подѣлено на двѣ части т. є. австрійску и угорску, то щорôчно мусятъ делегаты зъ обохъ частей сходити ся на нараду надъ справами войсковыми и вспôльнымъ буджетомъ. И власне теперъ радятъ такій вспôльній делегаціи во Вѣдни, котрій ôткрывъ троновою бесѣдою нашъ Найяснѣйшій Монарха. Бесѣду тую всѣляко собѣ толкуютъ; що була она бôльше покоєвою, свѣдчитъ тоє обстоятельство, що на численнй вопросы що до ситуаціи політичнои сказавъ міністеръ дѣлъ заграничныхъ графъ Кальнокій власне въ тыхъ делегаціяхъ, що хотяй часы суть непевній, але вôйны обавляти ся нема потребы. — На Шлезку повстали грôзній розрухи межи робôтниками а въ цѣлôмъ краю за для посухи повстала велика нужда. — Міністерство торговлѣ постановило, доходы походячій зъ выкупна пропинаціи дôбръ коронныхъ въ Галичинѣ, выносячій около 3 міліонôвъ злр., обернути на закупно маєткôвъ земныхъ въ Галичинѣ. Дуже то мудра постанова, бо бôльшій маєтки переходятъ у насъ тôлько въ руки жидôвскій. — Довѣдуємъ ся, що соймы краєвій будутъ скликанй въ другôй половинѣ вересня.

Заграничіє. По всѣхъ газетахъ тôлько всѣляких вѣдомостей про подорожѣ царѣвъ, що годѣ знати, скôлько въ тôмъ правды. — Славный Бісмаркъ щось дуже розлютивъ ся на Швайцарію и радъ-бы ю розбрати и прилучити до сусѣдныхъ державъ. Злôсть тая походитъ зъ того, що Швайцарія вôльный край и дає прибѣжище всѣмъ політичнымъ переступникамъ. Хоронятъ ся тамъ такожь и зброднярѣ звычайнй; але тыхъ Швайцарія выдає.

Сербія обходила поминальными Богослуженями 500 лѣтну рôчницю битвы на косовôмъ полю, яко сумну вспоминку утраты своєи независимости. Молодый 13 лѣтный король отримавъ по той причинѣ королевске намащенье и благожеланя ôтъ всѣхъ пануючихъ дворôвъ а найперше ôтъ нашого Монарха.

Святый Отецъ въ Римѣ отримує зъ цѣлого свѣта множество протестôвъ противъ огиднои демонстраціи, выправленои безбожниками Италіи въ честь богохулителя Бруна. Але Богъ вже ихъ покаравъ; бо на ихъ найбôльшій встыдъ и ганьбу перший мужѣ въ найвысшôмъ сенатѣ и міністры публично посварили ся остатными словами и мало що не побили ся.

Франція не має спокою а партіи и сторонництва шарпаютъ ю на всѣ боки. Тôлько одна выстава имъ удала ся и всѣ повѣдаютъ, що такои на свѣтѣ єще не бувало. Колись о той выставѣ будемъ богато цѣкавого писати и обѣцявъ намъ тужже такій чоловѣкъ описувати, що тамъ поѣде и власными очима всё побачитъ.

Вѣдомости.

— **Нашихъ достопочтенныхъ Дописателѣвъ**, котрй насъ трудами свого пера засиляютъ, просимъ о перебаченье, що не всѣ ихъ письма могутъ знайти помѣщенье въ „Посланнику“ — єдино зъ причины недостачѣ мѣсця. Щоразъ то бôльше приходимъ до переконаня, що необходимою єсть рѣчею розширити наше выдавництво и надѣємъ ся, що появленье нашого „Посланника“ яко однотыжденника, въ котрôмъ вся програма наша моглабы бути выповнена, єсть тôлько вопросомъ часу. А поки що, то просимъ всѣхъ нашихъ одномышленикôвъ, розширяти нашу газету въ якъ найбôльшихъ кругахъ; бо тôлько пôдъ тымъ условіємъ будемъ могли приступити до довершэня нашихъ намѣреній, горячихъ удовлетворити жданямъ и читателѣвъ и дописателѣвъ.

— **Дивный допустъ Божій.** Пôдчасъ замѣшанинъ, що повстали въ шѣстьдесяти рокахъ, въ однôмъ селѣ на россійскôмъ Подôлю мешкала собѣ обывателька съ маленькимъ дитятемъ. Ворохобня, цѣлый край обôймаюча, змусила єї до нечайного опущеня дому. Не могучи нѣякъ забрати дитятка съ собою въ непевну и далеку дорогу, журлива мати старанно овинула єго въ пелины, положила му крестикъ на грудяхъ и листъ съ стома рублями, въ котрôмъ просила о опѣку надъ дрôбнятком

и такъ вывѣнованого сынка положила при дорозѣ, а сама счезла. Дитину знайшовъ переѣжджаючій тамтуды жидъ бездѣтный, заопѣковавъ ся справдѣ нею, и выховавъ въ вѣрѣ жидовской, вывчивъ столярства и оженивъ съ жидовкою. Плеканецъ жидовскій отличавъ ся докладностію и точностію въ роботѣ и такъ сподобавъ ся одному зъ доокрестныхъ помѣщиковъ, що отримавъ у него на завсѣгды мешканье и занятье. Опосля опѣкунъ знайды збѣднѣвъ дуже и постановивъ выѣхати до Америки ; однакъ выбираючи ся въ дорогу, прійшовъ попращати ся съ своимъ плеканцемъ и выявивъ ему тайну его походженя: „Ты вже жонатый, та маєшь родину и способъ до житя,“ промовивъ до него сивоголовый опѣкунъ, „можешь теперъ розпоряджати самъ собою цѣлкомъ самостойно. Можешь бути або жидомъ або христіяниномъ — посля своєи волѣ. А ото 100 рублѣвъ, котрі я знайшовъ вразъ съ тымъ крестикомъ и листомъ при тобѣ. коли-мъ тя поднѣсъ на дорозѣ.“ Зъ початку бѣдный знайда нѣчо не розумѣвъ; але коли спостерѣгъ схожость назвиска, до котрого мавъ право, съ назвискомъ властителя села, въ котромъ мешкавъ, пойшовъ до двора на пораду. Властитель села, отъ якогось часу истинный добродѣй для гаданого жидика, перечитавши листъ зомлѣвъ изъ зворушеня, бо показало ся, що мавъ передъ собою рѣдного брата. Постановили они удати ся безпроволочно до Варшавы, где еще доси мешкає ихъ мати, котра съ радостію раменами обняла свого, акъ гадала, страченого сына.

— **Всюда добре, дома найлѣпше!** каже наша пословиця. А мы скажемъ: „всюда добре, у насъ найлѣпше!“ Та хочь-бы и тота Америка! Колько то несумлѣнныхъ агентовъ швендає ся по нашомъ краю и наговорюютъ легковѣрныхъ людей до опущеня рѣднои землѣ; колько то робучихъ силъ марнує ся на чужинѣ, далеко отъ своего краю. Тымчасомъ не всё золото, що свѣтитъ ся. Ото зъ Америки досыть численно повертаютъ селяне, що походятъ зъ Галичины. Розповѣдаютъ они своимъ родинамъ, що въ новомъ свѣтѣ, бо такъ называютъ Америку, есть такій надмѣръ людности и такъ богато роботниковъ, що незвычайно трудно отримати якубудъ працю а заплата дуже лиха. Передъ лѣтами зарабляли часомъ 3 доляры денно, теперъ же за 10 годинъ тяжкои працѣ достаютъ ледви одного доляра, и то лишень въ невныхъ мѣсяцахъ и не стало. Въ протягу року черезъ колька мѣсяцѣвъ нема цѣлкомъ жадного занятя а лихій заробокъ при великой дорожни есть причиною, що годѣ собѣ заощадити хотяйбы найдробнѣйшои квоты. Селяне нашѣ мусятъ учити ся роботъ, про якихъ нѣколи не чували и жадного понятя не маютъ. Неоденъ горко нарѣкає на тыхъ, що го до опущеня батьковщины намовили, а щасливыми суть тіи, котрі маютъ чимъ повернути до рѣдного краю; але такихъ нема богато. — Длятого то мы дуже тѣшимъ ся, що власти стараютъ ся всѣлякими способами перепинити вандровку. И такъ читаємъ въ газетахъ, що староства въ заходной Галичинѣ розослали до всѣхъ громадъ наказъ, котрымъ на войтовъ наклада ютъ обовязокъ, всѣхъ, що хотятъ до Америки переселати ся, всѣлякими повздержувати способами, и о кождомъ, що въ той цѣли опуститъ громаду, безпроволочно дати знати до властей. Мы думаємъ, що не только начальники громадъ, але и всѣ свой край любячій люде повинній старати ся отводити народъ отъ шкодливого для него и краю вывандруваня.

— **Пекарь и господарь.** Отъ довшого часу доставлявъ господарь пекареви що тыждня масла въ кавалкахъ по шесть фунтовъ. Одного дня пекарь переваживъ масло и показало ся, що одного фунта недоставало; тому загрозивъ господареви, що его о обманьство поставитъ передъ судъ. Але господарь отповѣвъ: Не моя въ томъ вина! не маючи въ дома ваги, беру завсѣгды шестифунтовый хлѣбъ, котрый у васъ купую и уживаю до отваженя масла. Пекарь замовкъ и не позывавъ

— **Зъотъ Кристинополя пишутъ намъ:** Въ селѣ Пархачи, дочерной церкви приналежной до Василіянъского монастыря въ Кристинополи, отбувала ся въ найновѣйшихъ часахъ тридневна духовна миссія подъ проводомъ о. Зоселя, професора клириковъ Василіяньскихъ. Въ часѣ миссіи, на котру зобрало ся много окрестного народу, проповѣдали окромъ о. Зоселя дуже хорошо и Василіяне. презвитеръ о Юліянъ Дацѣй и клирики Емиліянъ Козаневичь та Володимиръ Стехъ. Старанно оброблені и красно выголошені проповѣди молодыхъ Василіянъ здѣлали на присутствующихъ глубоке впечатлѣнье. При помочи згаданыхъ Василіянъ маютъ сеи осени ще и въ другихъ мѣсцяхъ здѣшнои окресности отбути ся духовні миссіи.

Свящ. В. Чернецкій.

— **При выборахъ посла до краєвого сойму,** що отбули ся дня 2 липня с. р. въ Сокали, заснувъ оденъ выборецъ на дворѣ при бочцѣ, та не явивъ ся до голосованя. Чи по тое выбрала васъ, пане выборецъ, громада на выборця, щобы вы заснули при бочцѣ пива, та выставили себе и вашу громаду на посмѣховиско численно зобраныхъ посторонныхъ людей? В. Ч.

— **Великодушный даръ.** Зъ Залозецъ пишутъ намъ: Деканъ Залозецкій, о. Теодозій Еффиновичь, священникъ зъ Поповецъ, жертвувавъ 2000 злр. на будову новои церкви въ своимъ приходѣ.

— **Велику крамницю** съ всякими потрѣбными товарами для селянъ основала собѣ громада Товмачикъ въ Коломыйщинѣ. Тамошні селяне заняли ся тою справою дуже горячо, и въ першой хвили подписало 40 членовъ 400 злр. удѣлу. Крамниця помѣщена въ будынку канцеляріи громадскои.

— **Въ селѣ Прусиновѣ подъ Белзомъ** погорѣло въ бѣлый день колькадесять господарѣвъ зъ котрыхъ много небуло асекурованыхъ. Чому то вы, панове господарѣ, не дбаєте самі о себе и не асекуруєте ся? а коли постигне васъ нещастье, то плачете на свой нерозумъ — та на лихо плачь не вынадгородитъ шкоды! В. Ч.

— **Осторожно съ люлькою!** Серединою мѣсточка Коростенка коло Хирова ѣхавъ господарь Федьо Цапъ. Наразъ побачено, що солома на возѣ горитъ; а коли придушено поломѣнь, переконано ся, що причиною огню була люлька, котру небачный господарь въ солому встромивъ.

— **Плодовитость кроликовъ.** Обчислено, що пара кроликовъ въ чотырохъ рокахъ розмножитъ ся до 1,250.000. До Австраліи передъ колькома роками спроваджено кролики; а теперъ хотѣли-бы ихъ тамъ чимъ скорше позбути ся, та не маютъ средствъ на ихъ выгубленье. Спроваджено кораблями 10.000 ласиць и сподѣваютъ ся, що тіи звѣрята допоможутъ до вынищеня.

— **Найбольшій мостъ** на земли будуютъ тыми часами въ Шкоціи недалеко Единбурга, и вже въ наступернику слѣдуючого року має бути отданый до ужитку публичного. Есть онъ довгій два кильометры, а взноситъ ся 150 стопъ надъ неверхностію воды; найбольшій кораблѣ будутъ могли подъ нимъ свободно переплывати.

— **Въ справахъ табулярныхъ.** Въ яворôвскôмъ окрузѣ судовôмъ полекшало трохи нашимъ селянамъ-хлѣборобамъ. Тамошный судія п. Завадзкій повѣдомивъ громады, що належатъ до того суду, що буде принимати до протоколу всякî прозьбы вношеня устно въ справахъ табулярныхъ. Єсть се великимъ добродѣйствомъ для народу. Добре було-бы, колибы всѣ суды вступили въ слѣдъ суду яворôвского.

— **Цѣны збôжа** незвычайно пôдносятъ ся, та жаль тôлько, що мало кто буде мати що на продажъ. Повѣдаютъ, що вже недалекій часъ, коли пшениця выйде до 10 злр. — Въ Бережанщинѣ сяжень сѣна стоитъ надъ 50 злр. и трудно єго дôстати.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

РОЗГОВОРЪ НА СЕЛѢ.

Арендарь. Гостѣ! гостѣ Богъ намъ давъ,
Вжемъ давно васъ не видавъ!
Свербиносе, мудрый муже,
Мы ся тѣшимъ вами дуже.
Два недѣля тому нынѣ,
Якъ вы були въ мôй коршминѣ.
Гречно прошу собѣ сѣсти,
Що нового намъ повѣсти.
Бо вы съ людьми бувaєте,
Всё въ памяти тримаєте;
Годѣ другій чоловѣкъ
Щобъ рехтельно такъ всё рѣкъ!
Такихъ людей, я казало,
Въ цѣлôмъ свѣтѣ дуже мало!
Щобы завше при громадѣ
Чи во сварцѣ, чи во радѣ,
Комисіи, на терминахъ,
Чи при купнѣ, та замѣнахъ,
Чи то въ судѣ, въ нотара,
Где розуму бôльше тра,
И при кождôмъ протоколѣ
Стававъ першій зъ власной волѣ,
Все процеса починавъ,
Хоть писати самъ не знавъ,
Хоть не выгравъ нѣ одного!
Але що кому до того . . .
Славный нашъ Василь Свербинôсъ!
Щобы нôсъ му дальше рôсъ!!

Свербинôсъ. Носа мого не тыкайте,
Гаракомъ мя повитайте!
Я все люблю мôцный трунокъ:
Такій хочу я шацунокъ.

Арендарь. Ще разъ прошу: отъ сѣдайте,
Тай що людямъ повѣдайте!

Свербинôсъ. Бувъ я нынѣ мѣжь панами,
Що все пишутъ люмерами:
Съ секвестраторомъ ôтъ податку,
Що то носитъ все потатку,
Забираєъ зъ хаты фантье,
Щобы яке навѣть драньтье!
Прійшовъ возьный въ мою хатку,
Що то носитъ терминатку;
Коли терминъ кому буде,
Най ся ладитъ вже на суды.
Тай зъ Староства въ екзекуты,
Що то рихтувавъ рекруты;
То разъ майстеръ добрый штудеръ,
И воянцкій файный брудеръ!
Отожь було насъ чотыри
Рôжной бранжи проводиры.
По нѣмецки розмавляли,
Разомъ мы ся забавляли:
То въ варцабы, то въ кôстки,
То въ доміно, въ решѣтки,
Потомъ такожь въ гальберъ-цвельбе,
На остатокъ єще ферблe!
Я ще знаю гамеръ-блоке!

Арендарь. То разъ розумъ вамъ нѣвроке!

Дотепскій. Яку штуку вы тамъ грали?
Щосьте, куме, позыскали ?

Свербинôсъ. Початкомъ мы грали ось такъ [собѣ въ жарты,
А потому грошѣ ставили на карты;
Вытягавъ я по банкнотѣ,
Щомъ заробивъ въ чола потѣ;
И всѣ пôйшли гайта-вѣсьта,
Всё забрали паны зъ мѣста!
Теперъ голый якъ бѣзунъ якій!
Що хочь роби — якъ хочь жій!

Арендарь. Коли гроша вже не маєшь,
Зачимъ за стôлъ засѣдаєшь?
Такей гостей мнѣ не тра!
Прочь иди си до мара!

Заключный. Теперъ пійте въ охолоду
Керничную чисту воду!
Памятайте що казавъ мудрецъ Сенека:
Завше дурню стôй зъ далека!
Най тя носикъ не свербитъ,
То не будешь нѣкимъ битъ!

Иванъ Болотнюкъ.

— Татуню, що вамъ такого, що такъ ногами пльонтаєте?

— Отъ выдишь сыну, иду зъ коршмы, а Лейба влѣзъ менѣ въ голову.

— Жѣнка до пяного чоловѣка: Мужу! вже полудне а ты єще спишь?

— Дай ми спокôй, жѣнко! я нынѣ не вартъ видѣти свѣта Божого! обернувъ ся на другій бôкъ и дальше храпѣвъ.

Съ нынѣшнымъ числомъ розпочинаємъ съ Богомъ другій кварталъ нашого издательства и поручаємъ ся благосклонной памяти нашихъ другôвъ.

Слѣдуе додатокъ инсератовый.

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

5)

Запросины до передплаты на

„Науку о товарахъ колоніяльныхъ

и иншихъ

входячихъ въ составъ гандлю корѣнного“.

Предлежаща праця маѣ на цѣли обзнакомити близше купця нашого бодай съ головнѣйшими артикулами, котрыми гандлюе, и тымъ способомъ образувати его въ галузи товарознавства, самымъ головнѣйшимъ предметомъ купецкои науки.

Заложеный предметъ розложено на двѣ части:

I. О товарахъ колоніяльныхъ и II. О иншихъ, входячихъ въ составъ гандлю корѣнного; а опрацьовано въ формѣ популярной, такъ щобы мôгъ взбудити интересъ и у иншихъ лиць, не ôтдаючихъ ся заводови купецкому, а то въ той цѣли, щобы съ „тайнами“ купецкими обзнакомити всякого, желаючого того обзнакомленя.

Часть I. о товарахъ колоніяльныхъ буде содержати науку о кавѣ, чаю, какао, цукрѣ, рижу, саго, корѣню и о овочахъ полудневыхъ, а объемомъ своимъ буде занимати окол 15. листôвъ печати, т. є до 240 сторôнъ середнои октавы. Предплата сеи части, котра выйде найдальше въ протягу одного року, стояти буде **60 кр.**, съ пересылкою почтовою **70 кр.** Грошѣ упрашаѣ ся пересилати або прямо на адресу нôдписаного, або при случайности на руки котрои зъ нашихъ Редакцій. Перши три листы вже печатаютъ ся и вскорѣ выйдутъ. 2—3

Надѣючи ся, що П. Т. Земляки нашi пріймутъ благосклонно трудъ той въ свою хату и причинятъ ся тымъ до его розширеня, — остаю съ довжнымъ почтеньемъ

Аполлонъ Ничай, у Львовѣ при ул. Ôрменькой н-ръ 3.

6)

Ôтъ Редакціи.

Инсераты, якоже всякого рода оголошеня и подяки принимаютъ ся по цѣнѣ 5 кр. ôтъ стиха съ опустомъ 10% рабату при бôльшеразовôмъ умѣщеню.

Адресувати належитъ до Редакціи въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

7)

Запрошенье до предплаты.

Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде вѣкопомне дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ:

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Предплата выноситъ 1. зр. съ оправою, котру такожь въ половинѣ надсылати або по крайной мѣрѣ бодай карткою замовити можна.

Проситъ ся о численну предплату, щобы якъ найскорше можна приступити до печатаня. Изданье буде въ той способъ упорядковане, щобы книжка такожь яко молитвословъ служити могла.

Свящ. Л. Джулыньскій,
редакторъ-издатель „Посланника“.

8)

ДРУКАРНЯ И ЕКСПЕДИЦІЯ НАКЛАДÔВЪ

АДОЛЬФА ЦѢХОЦКОГО ВЪ БЕРЕЖАНАХЪ

поручаѣ свôй

Великій Складъ Друксортôвъ

для

Ц. К. СТАРОСТВЪ, Ц. К. СУДÔВЪ, Ц. К. НОТАРІЯТÔВЪ, Ц. К. ЖАНДАРМЕРІИ И Ц. К. АРМІИ.

Друки громадскі, друки касовi, друки для касъ пожичковыхъ сельскихъ, друки для выдѣлôвъ Радъ повѣтовыхъ, друки для престаціи дороговои и техничнi, друки до выборôвъ, друки шкôльнi и приходскі, друки для Товариствъ рукодѣльничо-промысловыхъ, для провадячихъ книги громадъ жидôвскихъ, друки для п. п. Адвокатôвъ, Господарôвъ и такі иншi, заразомъ Головный складъ паперу и приборôвъ до писаня.

ЦѢННИКИ ДРУКÔВЪ И ВЗÔРЦѢ ПИСМЪ НА БІЛЕТЫ ВІЗИТОВІ ВЫСЫЛАЄ ФРАНКО

Друкарня поручаѣ ся до выконаня всѣлякихъ роботъ въ кругъ ѣ входячихъ, а посѣдаючи великій запасъ найновѣйшого крою черенокъ дѣловыхъ, заголовныхъ, каліграфичныхъ, рондовыхъ, плякатовыхъ и рôжнi прикрасы и т. д, машины поспѣшнi и прасы ручнi, есть въ станѣ кожде замовленье скоро, вкусно, безъ ошибокъ и по цѣнахъ якъ найприступнѣйшихъ достарчати, при чимъ я всякі можливі уступства починити готôвъ.

Остаю ся съ глубокимъ почтеньемъ

А. ЦѢХОЦКІЙ. 4—?

1)

ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ, ИКОНЪ, РЫЗЪ И КНИГЪ ЦЕРКОВНЫХЪ

В. Стахевича въ Тернополи

поручає Всечестнѣйшому Духовеньству и Брацтвамъ церковнымъ богато заосмотрену ТОРГОВЛЮ въ всякѝ потребы до церкви и поручає на часъ ôтпустôвъ, міссій и процесій:

ОЛТАРИКИ до процесій рѣзблены зъ дерева, цѣлкомъ золочены по злр. 65, 75, 85, 100 и вызше.

ХОРУГВИ брацкѝ зъ вовняного адамашку съ образами або безъ образôвъ по злр. 20 и 30, зъ шовкового адамашку по злр. 65 и 70.

ПАТЕРИЦѢ (Репиди) зъ хиньского срѣбла въ лучахъ золочены по злр. 40, 55 и 75.

КРЕСТИ до процесій деревляны, мосяжны або зъ хиньского срѣбла.

ФЕЛОНЫ въ великôмъ выборѣ ѣ розличнôмъ цвѣтѣ зъ матеріи вовняной, шовковой и аксамитной ôтъ злр. 30 до 250 и вызше.

ПАУКИ або многосвѣчники зъ французкого бронзу, шкляны, або желѣзны въ розличныхъ взорахъ, и въ великомъ выборѣ на складѣ.

ЧАШѢ хиньско-срѣбны, золочены, або цѣлкомъ срѣбны ôдъ злр. 18 до 200.

ДАРОХРАНИТЕЛЬНИЦѢ ôтъ злр. 25, 40, 50 и срѣбны ôтъ злр. 85 до 150.

КАДИЛЬНИЦѢ зъ жовтого и бѣлого металю по злр. 10, 14 и 15.

КРЕСТИ на престоли въ розличныхъ величинахъ въ великôмъ выборѣ и дуже дешевѝ.

ЛѢХТАРѢ церковны мосяжны и зъ бѣлого металю рôжной величины. Шалѣ до монстранцій, стихарѣ, бурсы до слабыхъ, антипода, диваны, дзвôнки гармонѣйны, вѣнцѣ шлюбны и всякѝ потребы до церкви.

Повызша торговля пріймає фелоны и дальматики до переробленя и направы; чашѣ, дарохранительницѣ, и монстранціи пріймає ся до позолоченя и цѣлковитого отновленя по найдешевшихъ цѣнахъ.

Взôрцѣ матеріи на фелоны высылає ся на желанье отворотною почтою.

Цѣнники на желанье розсылаютъ ся даромъ и франко!

Громадамъ сельскимъ и брацтвамъ церковнымъ даютъ ся рѣчи церковны на протягъ 5 мѣсяцѣвъ на выплатъ. (1—10)

---

2)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ и Самборѣ

поручає:

ВИНА И ВСЯКѢ ТОВАРЫ КОЛЬОНІЯЛЬНѢ

якъ такожъ:

КОСЫ по 20 кр. (бракъ), по 40 и 50 кр. (найлучшѝ).

СЕРПЫ по 25 и 30 кр.

Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. I. 7·60 злр. Нр. II. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Пужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр. (1—?)

---

3)

Машины до шитя

всѣлякихъ системôвъ.

Машины и знаряды рôльничѝ

въ найлучшихъ родахъ для властителѣвъ дôбръ и рôльникôвъ.

Сикавки и приборы для **сторожи огневои.**

Огнетревалѝ касы, Біциклѣ

найлучшого, заграничного выробу.

Всѐ тое набути можна такожъ **въ ратахъ.**

Пріймає ся приличныхъ агентôвъ.

Головный складъ у

ЛЕОНА ВАЙСА (1—?)

ЛЬВÔВЪ, улиця Городецка ч. 9.

---

4)

Фарбы до всѣлякого ужитку

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВќ и ДОБРќ

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ

Львôвъ, улиця Городецка ч. 9. (1—?)

Ч. 8. Бережаны дня 16 (28) липня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Реклямаціи вôльнй ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Сонъ пастушки.

Пôдъ окомъ дѣвчатка пасли ся ягнятка —
Ягнятка бѣлѣськй якъ снѣгъ;
Оно си колосье збирало для татка,
Они ей играли у нôгъ.

Одно тôлько жваве, якъ мышка цѣкаве,
— Цѣкаве бо кожде мале —
Чи въ горы чи въ боры пôшло кучеряве,
Пропало не знатоньки где.

Кобы менѣ крыла, вздогôнъ я-бъ летѣла,
Летѣла-бъ край свѣта, край тьмы!
Вже сонѣнько гасне, нôчь зворы присѣла,
Коли-жь тя здогоню, коли?

И гонитъ полями, и блудитъ лѣсами;
Лѣсами загляне въ корчѣ:
Гей базенько, базю! Богъ, базенько съ нами!
Недобре ты, базю, ой нѣ!

Голубко! знать стало сестриць ти за мало,
За мало пестиламъ тебе!
Тажъ въ дома дитятко травы ти нарвало,
И съ тоскою неня насъ жде!

Журбо превелика! Йдутъ люде зъ далека:
Зъ далека вы йдете? кажѣтъ!
Нѣкчемника злоба чи вовча пащека
Роздерла сирôтку — мôй свѣтъ?!

Ахъ Дѣво Пречиста! Я дамъ Ти намиста —
Намиста бабунѣ, цѣнній!
Де овечка дѣлась? де згуба руниста?
Глянь, Мати Небесна, скажи!

И встяжку богату, мережку хрещату —
Хрещату та косу русу
Бери си всё, Боже, верни менѣ страту,
Бо згину — пропаду — умру —!

Дѣвча занѣмѣло..... На небѣ зорѣло,
Зорѣло крôзь низкй ôкна;
И соньце пôднялось, пастушку збудило:
До постели вбѣгло — ягня.

Ю Насальскій.

1908
1827
81

Кормъ духовный.

О христіяньскôй любвѣ ближнёго.

Наша св. вѣра христіяньска опираєся на любвѣ Бога и ближнёго. Заповѣдь христіяньскои любви ближнёго давъ намъ самъ Господь нашъ, Іисусъ Христосъ, коли сказавъ до св. своихъ Апостолôвъ: „Тую заповѣдь новую даю вамъ, щобысьте любили оденъ другого и щобысьте любили ся такъ, якъ я васъ возлюбивъ. Бо зъ того пôзнаєть кождый, що вы єсьте моими ученіками, єсли такъ будете любити ся помѣжь собою.“ (Іоанъ 13. 34. 35.) Читаючи житя Святыхъ, знаходимъ безчисленнй примѣры предивнои любви ближнёго. Любовь христіяньска була на свѣтѣ, єсть и буде до скончанія вѣка, доки церковь Христова стояти буде. А хочете и теперъ видѣти любовь христіяньску, то шукайте за нею а знайдете; неразъ ховаєся она пôдъ соломяною стрѣхою, въ груди працёвитого хлѣбороба, скрыта передъ окомъ людскимъ, але тымъ бôльше явна передъ окомъ Божимъ. О такой любвѣ розкажу правдиву исторію. Дѣяло ся тоє вже лѣтъ тому — зъ пôвъ сотки.

По тяжкой и твердой зимѣ зачало нагло таяти; снѣгъ гинувъ скоро а рѣки и потоки ще були ледомъ покрытй. Но коли воды взôбрали, ледова скоруна почала ломатись исъ стражнымъ гукомъ и вразъ съ водою сплынули великй ледовй бовдуры, розбиваючи всё по дорозѣ. Много мостôвъ и много хатъ прибережныхъ забрала вода съ собою.

Въ Италіи, въ мѣстѣ Веронѣ бувъ змурова-

ный великій мôстъ понадъ рѣкою. На серединѣ того мосту стояла хатка, въ котрôй мешкавъ мытарь, що ôтбиравъ мостове мыто. Велика сила воды и ледôвъ наперла на той мôстъ, але не взяла го ôтъ разу, ино обôрвала оба кôнцѣ мосту а середина зôстала: Чоловѣкъ той не мôгъ отже въ жадну сторону дôстатись зъ мосту на берегъ. Тымчасомъ вода нôдрывала мôстъ щоразъ бôльше и всѣ видѣли, що небавомъ и решта мосту и съ хаткою завалити ся муситъ. А нещасливый той чоловѣкъ почавъ съ жѣнкою и дѣтьми кричати зъ розпуки и кликати о помôчь. Але ктожъ мавъ єго ратовати? Кôлька тысячь народу стояло на березѣ и много плакало надъ нещасливыми; але кто мôгъ ôтважитись пустити ся въ слабенькôмъ човнѣ на таку страшну воду помѣжь страшнѣйшій єще бовдуры лѣду, щобы спасти тую нещасливу родину ôтъ неминучои смерти?

Въ тôмъ надъѣхавъ оденъ великій панъ на кони и нôднесши высоко мошонку повну золота, закликавъ: „Кто уратує тыхъ нещасливыхъ, дôстане въ надгороду двѣста дукатôвъ!“ И такъ кликавъ разъ по разъ, нôдносячи мошонку щоразъ высше. Всѣ поглядали лакомо за золотомъ, але нѣкто не ôтваживъ ся, щобы собѣ єго заслужити. Тымчасомъ вода щоразъ бôльше приходитъ, вѣтеръ гудитъ, бовваны шумятъ страшно, крыги що разъ густѣйше наплываютъ, а нещаслива родина що разъ жалôбнѣйше кличе о помôчь — але спасителя для нихъ нема.

Въ тôмъ зъ посередъ всёго паньства выбѣгає хлопъ въ бѣднôй одежинѣ и перекрестившись скочивъ въ маленьке човно; и въ имя Боже смѣло хоть съ найбôльшимъ трудомъ перебиває ся посередъ шумячои быстрины и трѣскотячихъ крыгъ до середины мосту... Але мытарь мавъ богато дѣтей а човно було маленьке, тожь не мôгъ всѣхъ ôтъ разу забрати. Тожь взявъ ôнъ тôлько двоє съ собою и перевѣзъ ихъ щасливо до берега; и зновъ скоро обернувъ назадъ до мосту хоть съ найбôльшимъ небезпеченьствомъ для себе. Але и теперъ не мôгъ єще всѣхъ забрати, ино мусѣвъ єще разъ пробовати, ажь наконецъ за помочею Божою выратовавъ цѣлу родину. И єще не доѣхавъ до берегу, якъ съ великимъ гукомъ решта мосту съ хаткою провалила ся въ воду.

Всѣ утѣшились дуже, що тая нещаслива родина була вже на безпечнôмъ мѣстци и дивовали ся надъ ôтважностею простого хлопа. А той панъ, що обѣцявъ золото за выратованье нещасливыхъ, приближивъ ся съ гречностію до него, и подаючи єму мошонку съ золотомъ завликавъ: „На, возьми, твою добре заслужену надгороду!“ Але учтивый хлѣборобъ ôтказавъ: „Що я зробивъ, то зробивъ изъ любви Бога, изъ любви ближнёго. Для надгороды я не ôтваживъ-бы ся то зробити, бо моє житье єсть менѣ дороге и за золото я не спродавъ бы єго. Я вправдѣ бѣдный, але выжити маю зъ чого. — Але єсли хочете вашй грошѣ ужити добре, то дайте ихъ тому нещасливому чоловѣкови, бо ôнъ стративъ всё, що мавъ.“

Такъ сказавъ той простый хлопъ, и сказавши такъ обернувъ ся и пôшовъ собѣ въ свою дорогу. Нѣкто не знавъ, зъôтки ôнъ и якъ называвъ ся; але имя єго певно записане тамъ въ небѣ, где го чекає вѣчна надгорода. Свящ. Евгенiй Г.

Ôтъ Редакціи. Часть тую поручаємъ особлившой увазѣ Всч. Священьства, позôставляючи якъ найбôльшу свободу въ выборѣ предмету. Пожаданй були-бы статіи выясняючй поодинокй части нашого Богослуженя и о таковй передовсемъ упрашаємъ

ПРИТЧѢ И ПРИПОВѢСТИ.

Сила христіяньского дѣла. Въ нынѣшныхъ часахъ майже кождый дбає тôлько про себе. Але суть єще люде, огрѣтй любовію Божою, що посвящаютъ ся для добра своихъ ближныхъ и тымъ збираютъ заслуги для себе передъ Богомъ. Суть всѣлякй чоловѣколюбивй товариства, котрй тôлько на тоє завязуютъ ся, щобы дѣлами милосердія давати доказы любви ближнёго. И во Львовѣ єсть таке товариство св. Викентія, котре подає помôчь и ратунокъ всѣмъ безъ рôжницѣ вѣры и народности, и съ особлившою пильностію вышукує людей, що жіютъ съ собою въ заказанôмъ церквою союзѣ або такъ званôмъ дикôмъ сопружествѣ. Недавно тому оденъ членъ того товариства намовивъ обѣ особы, що служили у жида, щобы побрались съ собою. Богато мавъ при тôмъ заходу и выдаткôвъ. Знавъ о тôмъ жидъ, дивувавъ ся дуже а наконецъ запытавъ ся: — Длячого хочешь тыхъ людей поженити? — Бо такъ наказує намъ наша религія! — А кто вамъ поверне тй кошта? пытає жидъ. — Тамъ въ горѣ отримаємъ всё! — ôтповѣвъ запытаный и всказавъ на небо. — Жидъ задумавъ ся, а потôмъ по шлюбѣ просивъ того пана до себе и сказавъ: — Прошу васъ, скажѣтъ менѣ, богато то всё коштує? Я хочу кошта звернути, бо то рѣчь дуже красна, и було-бы дуже добре, колибы всѣ такъ робили. — И звернувъ той честный жидъ всѣ выдатки. — Яку то мôць и силу має христіяньске дѣло, що навѣть люде иншои вѣры ухиляютъ передъ нимъ свою голову! А коли на земли нѣякій добрый учинокъ не пропадає марно, то въ небѣ и чарка поданои водицѣ заважитъ на судѣ Божôмъ.

Наполєона I. найщаслившій день. Коли великій завоєватель и цѣсарь Наполеонъ I. ставъ бувъ на найвышôмъ степени свого щастя и славы, спы-

тали ся его разъ єнералы, котрый то день въ житю єго бувъ найщаслившій и найкрасшій. Цѣсарь задумавъ ся глубоко на се пытанье и перейшовшись кôлька разы по комнатѣ, сказавъ въ кôнци: „День мого першого св. Причастія!“ Єнералôвъ здивувала не мало така ôтповѣдь и многѝ зъ нихъ скривились недовѣрчиво и нѣбы покепкуючи, бо надѣялись що ихъ верховный вождъ згадає о своихъ славныхъ дѣлахъ и себе и ихъ прославитъ. Але цѣсарь глянувъ на нихъ поважно, а мѣркуючи зъ лиця одного єнерала, що и ôнъ также день першого св. Причастія мае за найкрасшій и найщаслившій въ житю своимъ, приступивъ до него, а кладучи руку на єго плече, сказавъ пріязно: „Честный Друоле!“ (бо такъ называвъ ся той єнералъ), „не можу я и выповѣсти тобѣ, якъ щиро и сердечно тѣшу ся зъ того, що хоть ты оденъ мене зрозумѣвъ!“

Свящ, Ю. Р.

ДО ЛѢТОПИСИ РОГАТИНА.

Не дармо єще по нынѣшный день въ устахъ народу славитъ ся Рогатинъ — Львови побратимъ. Рогатинъ бо, одно изъ найстаршихъ мѣстъ на Руси, тѣшивъ ся въ давныхъ часахъ рôжными привилеями, и надѣленъ бувъ правомъ Магдебурскимъ и Сравропигійскимъ. Право Магдебурске надавало начальникови мѣста неограничену власть надъ житьемъ и смертію мѣщанъ, а мѣщанамъ широку свободу обывательску, котра ихъ звôльняла ôтъ всякихъ данинъ и робôтъ панщизняныхъ; право же Ставропигійске пôдчиняло духовеньство рогатиньске пôдъ безпосередне управленье Патріархôвъ Царгородскихъ. Нынѣ зъ прежнои славы мѣста нѣ найменша тѣнь не ôтбиває ся, бо жителѣ єго, обманенѝ всякими пôдступами, потратили свôй права, а духъ часу принѣсъ новѝ погляды на житье чоловѣка. Въ памяти нынѣшныхъ мешканцѣвъ Рогатина стали навѣть звôльна затерати ся всѣлякѝ слѣды старожитности ихъ мѣста, и тôлько хиба Провидѣнье Боже уратовало славу старинныхъ Храмôвъ святыхъ.

Суть въ Рогатинѣ два старинни храмы: церковь св. Духа и церковь Рождества Пресвятои Дѣвы Маріи. Зубъ часу обѣ клонивъ ку паденю, але спріяючѝ обстоятельства позволили имъ на ново одягнути ся въ передвѣкову красоту, и пригадати теперѣшному поколѣню, якъ нашѝ предки дбали о окрашенье святынь божихъ. О тыхъ двохъ церквахъ хочемъ нашимъ Читателямъ въ коротькости дещо розповѣсти.

Замѣчательно, зъôтки взявъ ся початокъ Церкви св. Духа. Мѣжь народомъ ходитъ таке преданье: Одна княгиня руска заблудила на ловахъ въ лѣсахъ Рогатиньскихъ. Довго-довго шукано за нею; доперва осьмого дня знайдено єю на мѣсци, где нынѣ церковь стоитъ. Урадованый князь велѣвъ на тôмъ мѣсци лѣсъ вырубати, зъ приготовленого въ той спосôбъ матеріялу на вѣчну памятъ церковь побудовати и водою оточити. — Въ року 1879 заняла ся гарбарня у сусѣда Клецана. Хотяй церковь до теперъ єще оточена зô всѣхъ сторôнъ широкимъ ровомъ съ водою, кинуло искрами зъ горѣючого дому ажь на дахъ церковный и гонты стали уже займати ся. Побачивъ тое господарь стоячій недалеко церкви — а було то недалеко до нôвночи — хопивъ велику драбину, що припадково на земли лежала и хотѣвъ приставити, але що бувъ слабосильный, не здужавъ. Въ тôмъ зъявляє ся осьмилѣтный хлопчикъ, помагае драбину здвигнути, приставити, и оба разомъ дôстаютъ ся на дахъ, и руками и шапками тлѣючѝ уже гонты придушують. Хлопчикъ, скôнчивши своє дѣло, злѣзъ и зникъ; та ще до нынѣ годѣ допытати ся, що ôнъ бувъ за оденъ.

Друга церковь Рождества Пресвятои Дѣвы Маріи, звана „мурована“, стоитъ, якъ оповѣдае лѣтопись, ôтъ 800 лѣтъ, сягала-бы ôттакъ першихъ часôвъ заведеня вѣры Христовои на Руси. Але ученый пралатъ Антоній Петрушевичъ дослѣджуе, що она не єсть старшою надъ 600 лѣтъ, и була давнѣйше церквою Монастыря черцѣвъ Василіянскихъ, а потому резиденцією Епископôвъ. Въ першой половинѣ нынѣшного вѣку, коли черезъ перехôдъ бôльше якъ ста родинъ рускихъ на латиньство число вѣрныхъ греческого обряду зменшило ся и мешканцѣ Рогатина зъубожѣли, зôстало мѣсця ледви на одного душпастыря, а церковь „мурована“ такъ пôдъупала, що тяжко було до неи приступити, бо и камѣнье, котрымъ пôдлога була выложена, поперевертало ся, и шибы були повыбиванѝ а ôкна шнурками попритяганѝ и повязанѝ. Доперва завдяки ревности о. Виктора Билиньского зачато думати о ôтновленю церкви. На єго промову прихожане, якобы спрагненѝ дому Божого, стали охотно и щедро датками причиняти ся, и такъ станула рогатиньска церковь Рождества Пресвятои Дѣвы Маріи ôтреставрована въ тôмъ видѣ, якою єсть теперъ (К. б.)

Свящ. Ипп. Дзеровичъ.

ДЕЩО ПРО ДОЛЮ ДѢТЕЙ
въ старинномъ поганьствѣ.

Не одному зъ почтенныхъ читателѣвъ и не приходитъ на гадку, застановити ся надъ тымъ, якъ то въ старинныхъ часахъ поступали погане съ дѣтьми, приходячими на сей свѣтъ Божій. Ди-

тину уважано въ тыхъ часахъ за маловажну рѣчь, котрои житье залежало по найбôльшой части исключно ôтъ волѣ батька. Декотрй знатнѣйшй примѣры дадутъ намъ на тое короткій поглядъ.

У давныхъ Грекôвъ въ Спартѣ була осôбна комисія, котра новонароджень дѣти оглядала, чи они здоровй чи нѣ, а ôттакъ пôсля оглядинъ здоровй дѣти задержували родичѣ у себе, а слабй кидали на горы Тайгету, де ставали ся жертвою дикихъ звѣрятъ. У Римлянъ складали мале дитя у нôгъ ôтця, котрый пôднесеньемъ его зъ землѣ дававъ доказъ, що хоче его задержати у себе и выховати; въ противнôмъ же случаю ôтбирано немовляти житье черезъ удушенье въ постели, або черезъ утопленье.

Но одной дитинѣ, котру Провидѣнье Боже покликало до великихъ дѣлъ на свѣтѣ, удалось щасливымъ трафомъ уратувати ся ôтъ погибели. Знаемъ зъ письма святого, якъ матери мусѣли старанно укрывати своихъ дѣточокъ передъ окомъ ворогôвъ, хотячи ихъ ôтъ смерти охоронити. Такъ примѣромъ Мойсея кинула мати въ коробцѣ на воду, де приходила купати ся дочка короля Фараона. Она подобала собѣ дитя и казала го ховати въ своимъ дворѣ; а ôттакъ Мойсей ставъ ся проводиремъ выбраного народа израильского.

Въ подôбный способôъ уратовали ся основателѣ мѣста Риму, Ремъ и Ромуль. Ихъ дѣдъ, лятиньскій король Амулій, боячи ся, щобы хто зъ родины не усунувъ его зъ престола, прогнавъ своихъ крôвныхъ, дочку свого брата велѣвъ живцемъ закопати въ землю, а ей сынôвъ Рема и Ромуля утопити въ рѣцѣ Тибрѣ. Служащй занесли ихъ въ кошику на рѣку, котра тогды сильно зъ берегôвъ выступила була. На щастье дѣтей филѣ возбранои воды опали, а кошикъ задержавъ ся на сухой земли. Поданье каже, що вовчица, идучи до рѣки пити воду, побачила квилѣючй дѣти и кормила ихъ молôкомъ своимъ; пôзнѣйше знайшовъ ихъ пастухъ Фавстуль и занѣсъ до своеи хаты, де пôдъ его окомъ выховували ся. Коли выросли и довѣдали ся о своимъ родѣ, забили Амулія, осадили на престолѣ Нумитора и заложили мѣсто Римъ, котре въ пôзнѣйшихъ часахъ такъ велику здобуло собѣ славу.

Такій самъ примѣръ маемъ въ исторіи перской. Вѣра бо поганьска не маючи понятя о правдивôмъ Бозѣ, Вседержителю всего свѣта, велику вагу клала на вѣщунôвъ. Ихъ то пытали ся люде про свою будучнôсть и долю своихъ дѣтей, а довѣдавши ся о страшныхъ годинахъ, якобы черезъ потомство для себе зготовленыхъ, старали ся дѣти загубляти, щобы тымъ способомъ грозячу кару ôтъ себе ôтвернути. Такъ читаемъ, що король Астіягъ учувши ôтъ своихъ вѣщунôвъ, що сынъ дочки Манданы прожене его зъ престола, казавъ дитя зъ сего свѣта згубити. Но не стало ся по его воли, бо малый Киръ, вырôсши межи пастухами, пôзнѣйше прогнавъ свого дѣда на чолѣ бунтовщикôвъ и самъ ставъ володѣтелемъ широкихъ перскихъ краѣвъ.

Исторія показуе намъ дальше, що вѣра поганьска вымагала навѣть жертвъ зъ дѣтей. Такъ було у старинныхъ Феникіянъ, котрй обожали кумирь Мольоха и кидали ему до розпаленого желѣзного живота въ жертву малй дѣти при звукахъ трубъ, бубнôвъ и котлôвъ, щобы заглушити розпадливый крикъ немовлятъ. Знаемъ такожь, кôлько то дѣточокъ зъ окрестности Вефлеема велѣвъ Иродъ порѣзати, хотячи тымъ способомъ позбути ся Іисуса Христа.

И въ пôвнôчной Европѣ, якъ у Нѣмцѣвъ (Тевтонôвъ) та навѣть у лагôдныхъ Славянъ, бачимъ подôбнй убôйства дѣтей, якъ довго тй народы въ тьмѣ поганьства проживали. Головною причиною того варварства було у тыхъ народôвъ убожество декотрыхъ родинъ, котрй бракомъ средствъ до житя спонуканй були позбувати ся своихъ дѣтей, по бôльшой части дѣвчатъ.

Нѣмцѣ копали глубокй ямы и до нихъ зносили много дѣтей. Сильнѣйшй и быстрѣйшй, котрй власною силою змогли выдôстати ся зъ ямы, полишано при житю, яко способныхъ до роботы; слабшй засыпано землею.

Згадати такожь належитъ, що въ давныхъ вѣкахъ, коли люде будували замки, крѣпости и иншй великаньскй муры, то замуровували живцемъ звычайно двое дѣтей, хлопчика и дѣвчинку и вѣрили въ тое, що духи тыхъ дѣтей надаютъ мурамъ силы и тревалости и стережутъ ôтъ падения.

Много працѣ мали христіяньскй апостолы, заким выкоренили такъ дикй звычаѣ. Суть и до нынѣ листы панскй до наверненыхъ Прусôвъ и Поморянъ, зъ котрыхъ можна пересвѣдчити ся о сумной доли дѣтей.

Коли вже вѣра христіяньска иншій дала поглядъ на житье и душу чоловѣка, зачали люде зовсѣмъ инакше обходити ся съ дѣтьми. Однакъ тамъ, де ще ей свѣтло не засіяло, дѣють ся и до нынѣ подôбнй выпадки, якъ н. пр. въ Хинахъ, де французкй закôнницѣ ревно занимаютъ ся опущеными, надъ рѣками проквиляючими дѣтьми. Не инакше дѣе ся и у иншихъ дикихъ народôвъ.

Иванъ Минтичь,
учитель въ Кійдановѣ

Разъ але гаразд.

Написавъ Иванъ Дымъ.

Дальше.

Петро ставъ якъ попареный, ударивъ ся по своихъ порожныхъ кишеняхъ и забелкотѣвъ: „Кобы я нынька тôлько грошѣ мавъ, показавъ бы я старому дурневи!“ и забиравъ ся ôтходити.

Въ тôмъ ôтворило ся по тихоньки ôкно зъ побôчнои станціи, а тихій голосъ давь ся чути: „Петре, Петре, чекай, не иди!“ Ôнъ обернувши ся побачивъ, що на него ктось рукою махае. „Чекай, Петре! старый иде за годину спати,“ сказала Марта, „впущу тя до шинку и дамъ ти пити, кôлько схочешь; за трунокъ я заплачу!“

„О, ты милосерна душе!“ сказавъ Петро; „але я не хочу виннымъ бути, коли тôлько продамъ теля, що наша бучаста корова мала.“

„Що тамъ корова! що тамъ теля!“ сказала Марта, „що я зъ доброго серця робю, за тое не треба платити. Теперъ иди, а за годину приходи.“

По годинѣ сидѣвъ Петро съ Мартою при столику въ коршмѣ; Гудыма, Надѣя и служащій уже давно спали. Въ шинку було цѣлкомъ темно, коли Петро туда всунувъ ся. Незабавомъ свѣтила ся въ куточку свѣчка а передъ Петромъ стояла повна фляшка доброго труночку для угашеня великои жажды.

Що тамъ они съ собою говорили, не хочу казати. Досыть, що стара Марта запутала Петра въ свôи сѣти. Нôчнѣ сходины и піятыка ôтбувала ся часто. Марта тѣшила ся, що Петро щодня въ довги впадавъ, за котрѣ вконецъ своею особою мусѣвъ заплатити.

Гудыму тѣшило, що Петра бôльше въ шинку не видавъ; але коли разъ съ старою Морозихою припадково зôйшовъ ся, жалила ся она ему, що Петро теперъ еще нôзнѣйше до дому приходитъ. „Не знаю, зъôтки ôнъ грошѣ бере; але недавно сказавъ менѣ, що якъ му грошей не стане, то якогось лиха собѣ наробитъ!“

Гудыма застановивъ ся надъ тымъ и подумавъ: „Если Петро грошей не мае, а що дня пяный до дому приходитъ, то муситъ бути якесь жерело, зъôтки ôнъ черпае. Треба дôйти до того жерела.“ Способнôсть до того лучила ся уже слѣдуючого вечера. Гудыма зробивъ ся слабымъ и скорше якъ звычайно пôйшовъ спати.

Петро сидѣвъ и сего вечера съ Мартою за столомъ; она ему доливала до нехочу и заохочувала: „Ты мôй мылий, не жури ся.“ Въ тôмъ отворили ся тихонько дверѣ а Гудыма съ палицею въ рукахъ показавъ ся въ шинку, що молода и по уха влюблена пара и не спостерегла. Гудыма не чекавъ довго; Мартѣ показавъ, куда спати иде ся а самъ взявъ ся до Петра, выкинувъ за дверѣ и влѣпивъ ему въ плечѣ зъ пôвъ копы здоровыхъ букôвъ. Прійшовши потôмъ до хаты, поговоривъ щось еще съ сестрою такъ, що она за два дни брата покинула, забравши свои рѣчи и пôйшла въ комôрне до старои Морозихи.

Господарство Морозихи упало значно: Петро спустивъ зовсѣмъ уха, робити не хотѣвъ, що було пропивъ, матѣрь зневажавъ, а бѣда и нужда заглянула въ ихъ хату.

То була вода на млынъ Марты; она чекала тôлько тои хвилѣ, коли Петро зъ бѣды у нея помочи просити буде. Притôмъ старала ся и стару Морозиху для своеи цѣли уймити: выжичала ей грошѣ, потѣшала ю, що зъ Петра може бути еще добрый чоловѣкъ, еслибы тôлько съ такою оженивъ ся, що довги выплатила-бы и умѣла го въ рукахъ тримати. Морозиха догадалась, куда Марта стрѣляе, але була яко мати за добра, якъ щобы хотѣла свого сына, хоть задовженого и спіяченого, примусити, щобы павъ жертвою старои дѣвки; для того она и нѣбы не розумѣла, куда Марта стрѣляла.

По кôлькохъ мѣсяцяхъ увидѣвъ себе Петро въ прикрôмъ положеню, зъ котрого выходу не було. Збôже продавъ на пни, худобу забрали жиды за довги, стайню и стодолу ктось пôдпаливъ, спалило ся двѣ коровы, пара коней и цѣлый господарскій статокъ, до того домôвство не було заасекуроване. Але найгôрше, що Петро стративъ кредитъ, и нѣкто не хотѣвъ марнотравцеви грошей выжичити.

Не було вже защо пити, а жажда до серця все говорила: „Петре, Петре, напій ся!“

Марты въ шинку не було, не було кому повнѣ збанки труночку передъ нимъ ставити. Наконецъ було то въ интересѣ Марты, щобы Петро немавъ защо пити, а она тымъ способомъ здусить свою жертву и примусить, щобы ей пôддала ся. По пяти мѣсяцяхъ довгого чеканя прійшла для Марты пожадана хвиля, коли Петро мусѣвъ зъ бѣды пôддати ся забаганкамъ Марты; бо якъ той вужь кидае ся на свою жертву, дусить и ломить кости, такъ и Марта здусила задуману жертву и не думала ей зъ свого объятя выпустити.

(Д. б.)

ПОЛІТИКА.

По ôтбувшихъ ся недавно выборахъ до соймôвъ въ цѣлой Австріи наступила теперъ велика тишина. Видъ всѣхъ соймôвъ — не выключаючи и нашого — не много змѣнивъ ся, крôмъ одного ческого. Теперѣшнѣ выборы въ Чехахъ суть для

загальнои політики Австрійскои дуже важнѣ. Вѣдомо, що до того часу партія Молодочехôвъ не мала въ краю великого значеня а цѣлу політику провадили Старочехи пôдъ проводомъ Ригера. Ôтъ кôлькохъ лѣтъ Молодочехи завзяту выповѣли борбу старой партіи и въ кôнци удало ся имъ ôтобрати Старочехамъ 29 мандатôвъ зъ куріи сельскои. Коли зважимъ, що Молодочехи суть противниками нынѣшного ряду и стоятъ до него въ опозиціи, що суть приклонниками иншои політики заграничнои, нѣжь тои, яку провадитъ монархія, що суть наконецъ и противникими всякои угоды Нѣмцѣвъ съ Чехами, то легко можна зрозумѣти, що колись ихъ перевага повлѣяти може на змѣну правицѣ въ думѣ державной и політику нынѣшного міністерства. Але доси Старочехи все такой єще будутъ мали перевагу. Мы не маємъ найменшои потребы тѣшити ся зъ того, бо вообще намъ Русинамъ нѣколи не надѣяти ся жадныхъ користей зъ высокои політики; доля наша тôлько въ нашихъ почуває рукахъ.

Нѣмеччина. Нѣкто не въ силѣ розôбрати плянôвъ и намѣреній славного Бісмарка. До недавна єще пôдлещувавъ Россіи и уживавъ всѣхъ средствъ, щобы пôвнôчного великана, єсли вже не узыскати для себе, то бодай зробити нешкодливымъ. Але тоє не на богато придало ся, бо Россія пріймала гречности а своє робила. Теперъ Бісмаркъ починає инакше поступати. Прилучивъ ся сильнѣйше до Австріи и Италіи а Россіи поволи показуе зубы. Всѣ газеты пруски якбы на команду кидаютъ ся на Россію а Нѣмцѣ стягаютъ зъ ôттамъ свои капіталы, бо очевидно предчуваютъ, що до вôйны съ Россіею такой конечне прійти муситъ; а не було-бы такого одушевленя до вôйны, колибы Нѣмцѣ въ Россіи мали свой міліоны.

Россія, що правда, робитъ своє и не богато журитъ ся тымъ, що на тоє повѣсть Австрія и Прусы. Запевняє, що хоче спокою, що не думає о вôйнѣ, чого має бути доказомъ, що намѣряє змѣнити оружіе въ арміи, до чого потреба кôлька лѣтъ часу. Своєю дорогою, дражнитъ сусѣдôвъ переслѣдуючи Нѣмцѣвъ и ихъ протестантскую вѣру, и всѣ часописи россійскѣ за согласіємъ ряду выступаютъ противъ Австріи, где тôлько могутъ. До того всѣ добачуютъ якійсь бôльшій рухъ войсковый на граници, ба навѣть сими днями мали россійскѣ офицыры мѣряти глубину граничнои рѣки Збручь и вызначити мѣсця, где можна ю въ брôдъ перейти. До того збороняютъ жидамъ съ цѣлою строгостію поселяти ся 50 верствъ ôтъ границѣ а въ Луцку 500 родинамъ жидôвскимъ наказано выбиратись.

Франція. Ту сварятъ ся сторонництва, що ажь не мило слухати. Въ парляментѣ послы закидуютъ міністрамъ, що мачаютъ руки въ якойсь нечистой справѣ, и кидаютъ ся съ пястуками на себе. Єсть то рѣчею дуже сумною и доказуе, що и по утечи зъ краю ворохобника Булянжера знайшло ся єще доволѣ людей, котрымъ спокôй краю и повага власти суть солею въ оцѣ. Всѣ дуже цѣкавѣ, якій засудъ выдадутъ на Булянжера, котрого розправа передъ судомъ на день 15 серпня назначена.

Вѣдомости.

Преосвященный Епископъ Станиславôвскій ôтнѣсъ ся до суду апеляційного львôвского съ жалобою, що суды въ Галичинѣ всхôдной вельми часто не шануютъ святъ рускихъ и вызначаютъ Русинамъ термина на дни недѣльнѣ або святочнѣ. Львôвскій судъ апеляційный выдавъ наказъ до судôвъ окружныхъ и повѣтовыхъ, щобы въ будучности не маловажили собѣ святъ рускихъ та не вызначали вѣрнымъ обряду руского суд выхъ терминôвъ въ рускѣ свята торжественнѣ.

Рускій синодъ церковный. Довѣдуємъ ся, що сего року має ôтбути ся рускій синодъ церковный, або соборъ Епископôвъ и Духовныхъ для нарадъ въ справахъ нашои святои церкви. Вправдѣ сама наука вѣры Христіяньскои нѣколи не змѣняє ся, и по вѣки остане однаковою; але суть рѣчи, касаючѣ ся выкладу тои св. вѣры, управленя церкви, богослуженя, обряду и т. п., котрѣ всѣлякимъ змѣнамъ пôдлягаютъ. Для нарады надъ такими власне справами уже ôтъ найдавнѣйшихъ часôвъ ôтбуваютъ ся въ поодинокихъ діецезіяхъ або провінціяхъ цѣлого Христіяньского свѣту синоды або соборы церковнѣ. Що має бути предметомъ нарадъ тогорôчного собору, певныхъ вѣдомостей доси єще нема; хиба тото певно що во Львовѣ шѣсть комисій выготовляє ôтповѣдный до того матеріялъ.

Добра дитина. Коли нашъ Найяснѣйшій Монарха недавно тому до свого замку ѣхавъ, девятилѣтна дѣвчина бѣгла за двôрскимъ поѣздомъ и кликала голосно: „Милостивый Цѣсарю, затримайтесь!“ Цѣсарь велѣвъ стати и пытавъ ся дѣвчины снисходительно, чого собѣ жадає. Запытана зачала плакати и крôзь слёзы голосила: „Милостивый Цѣсарю, дайте мому ôтцеви роботу!“ Цѣсарь погладивъ дитину, запытавъ ся о имя, велѣвъ своєй прибочной службѣ занотувати єи помешканье и обѣцявъ помочи. Дѣвчина тая єсть одинокимъ дитятемъ одного зарôбника, котрый ôтъ двохъ уже мѣсяцѣвъ жаднои роботы дôстати не мôгъ.

Два гуцулы глядаютъ въ Вѣдни справедливости. Стефанъ Заяць, селянинъ зъ Яровины повѣту радовецкого на Буковинѣ, бувъ колись великимъ богачемъ, бо и осѣдавъ полонины и лѣсы вартости 30.000 злр. Судьба хотѣла, що р. 1866 зôставъ ôнъ тяжко покалѣченый медведемъ и хорувавъ черезъ два роки, та хотяй и пôднѣсъ ся, але стративъ память и зôйшовъ зъ розуму. Втогды то знайшли ся два жиды-хапчивцѣ на єго маєтокъ, Маєръ Сруль Шарфъ и Мошко Беръ Микъ. Першій зъ нихъ вынаймивъ ôтъ Заяця часть грунтôвъ на 11 лѣтъ за 1000 зл., другій купивъ 225 моргôвъ за 458 злр.; але нѣ оденъ нѣ другій не выплатили грошей готôвкою, ино почислили ихъ на рахунокъ якихсь довжныхъ скриптôвъ, що вытуманили були ôтъ Заяця, пôддавши єму обыльно горѣвки. Та якось роздумали ся инакше, выстарали ся въ судѣ о уневажненье сеи угоды и взяли ся до старого Заяця въ такій ось способъ. Въ р. 1875 вывезли єго до Черновецъ, где за помочію горѣвки утримуючи єго въ постоянной безпритомности купили ôтъ него весь грунтъ орный за 3000 злр. Подôбно стало ся съ лѣсами р. 1881. Але и тогды и теперъ дôставъ нашъ гуцулъ мѣсто грошей якійсь скрипта довжнѣ, выставленѣ на цѣлкомъ выдуманѣ сумы, о котрыхъ ôнъ собѣ нѣякъ пригадати не може. Теперъ допервa опамятали ся старого Заяця жѣнка и 9 дѣтей, котрѣ стали ся жебраками, але не могли знайти слушности въ радовецкôмъ судѣ, где зъ причины недуги старо-

го батька жалобы Заяцѣвъ ôткидувано, хотяй рôвночасно угоды жидôвъ важными признавано. Тому то за порадою добрыхъ людей удали ся два найстаршй Заяцѣ до Вѣдня, и шукаютъ тамъ для себе обороны передъ тономъ Наймилостивѣйшого Монарха и у министра справедливости Що стане ся, очѣкуємъ съ нетерпеливостію.

Зъ Белза пишутъ намъ: Нынѣ т. є. дня 20. липня роздѣлює ц. к. Староство зъ Сокаля 500 злр., котрй Ихъ Величество Цѣсарь даровавъ зъ власкои шкатулы погорѣлцямъ Прусинова пôдъ Белзомъ. Слёзы вдячности и радости льютъ ся нещастнымъ, котрй мольбы заносятъ за такъ доброго Ôтця-Добродѣя. К К

Жертва селянъ для школы. Стефанъ Маковѣйчукъ, селянинъ зъ Любковецъ жертвовавъ на будову школы въ своимъ селѣ 300 злр., а сынъ его Матвѣй 100 злр., и крôмъ того 20 злр. на закупно книжокъ для бѣдныхъ ученикôвъ Краєва Рада школьна выражає имъ за той великодушный даръ публичне подякованье.

Г. Игнатій Полотнюкъ, управитель хору катедрального въ Станиславовѣ, доноситъ намъ, що статутъ: „Общества взаимнои помочи дяковъ церковныхъ г. к Епархіи Станиславôвскои“ зôставъ потвердженый пôдъ днемъ 10 липня с. г. та що общоє собранье того Общества вскорѣ буде скликане. Розходитъ ся теперъ головно о тоє, щобы и для двохъ другихъ Епархій узыскано затвержденье статутôвъ та щобы совокупно приступити до дѣланя, а передовсемъ, щобы можна узыскати запомогу ôтъ Сойму, котра-бы була первою до дяковского фонду основою. Щасть Боже!

Нову, далеко таншу оплату ѣзды желѣзничон запроваджуе рядъ угорскій. Звѣсно, що порто за листъ чи на одну чи на сто миль высланый коштуе завсѣгды тôлько пять кр. Подôбне порто буде важне и для осôбъ ѣдучихъ угорскими желѣзницями державными. Въ той цѣли цѣла сѣть желѣзниць буде подѣлена на 14 частей, а за переѣздъ ôднои части безъ взгляду на число кильометрôвъ платити ся буде 10 кр. Тымъ способомъ цѣлй Угры ôтъ однои ихъ границѣ до другои можь буде переѣхати за 1 злр 40 кр. Власти угорскй надѣютъ ся, що впровадженье того способу оплаты причинитъ ся до значного побôльшеня руху особового по желѣзницяхъ Не злою було-бы рѣчею, кобы и мы такъ тано могли ѣздити по нашôмъ краю.

Смерть зъ радости. Передъ двайцяти роками жили въ Берлинѣ два братя Молодшій зъ нихъ опустивъ свою ôтчину, поѣхавъ въ далекій свѣтъ до Австралiи, и нѣчого не давъ о собѣ знати. Доробивши ся значного маєтку, повернувъ недавно тому до Берлина и пôйшовъ впростъ до помешканя свого брата. Той побачивши его, кинувъ ся ему на шію съ окликомъ: „Брате мôй найдорожшій!“ и въ обôймахъ такъ довго невидѣного брата ôтдавъ Богу духа. Прикликаный лѣкарь и свѣдчивъ тôлько смерть.

О. Евгеній Горницкій, Священникъ въ Корытникахъ почта Красичинъ, выдавъ два клясичнй творы въ рускôмъ переводѣ а то: 1) Павло и Виргинія, студія природы француского писателя С. Піеръ. Чистый дохôдъ призначеный на бурсу въ Перемышли. Цѣна съ пересылкою 55 кр. 2) Орлеаньска Дѣва, романтична трагедія Фридр. Шиллера. Дохôдъ на цѣли литературнй. Цѣна съ пересылкою 35 кр. — Кто купуе такй книжки, не тôлько дѣлає собѣ велику пріятнôсть, бо читає рѣчи незвычайнои красоты, але причинає ся до розвитя рускои літературы и въ кôнци еще жертвуе ленту на благодѣтельнй цѣлы. Языкъ тыхъ книжокъ прехорошій. Замовляти можна у сочинителя або черезъ нашу редакцію.

Стефанъ Корѣнёвскій, пѣвецъ церковный въ Лапшинѣ п. Бережаны, пріймає до оправы книги церковнй. Посвѣдчити можемъ, що ôнъ множество дорогихъ книгъ церковныхъ уратувавъ ôтъ заглады. Направляє хотяйбы и якъ понищенй книги а коли потреба, то и дописуе выдертй мѣсця и оправляє незвычайно сильно въ шкôру и дуже тано. Просимъ занотувати собѣ его адресу. При той способности звертаємъ увагу всѣхъ заведеній дякôвскихъ, щобы ихъ ученики учили ся конечно якогось ремесла, бо сама служба церковна не дає удержаня. О тôмъ поговоримъ колись обширнѣйше.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Умираючій вовкъ.

Вовкъ уже конавъ и пригадавъ собѣ давнѣйшй грѣхи и грѣшне житье: „Вправдѣ я великій грѣшникъ, але суть еще бôльшй ôтъ мене. Наробивъ я досыть лиха, але и не одно добро я зробивъ. Оть овечка пасла ся недалеко; я мôгъ ю задусити, а прецѣнь того не зробивъ. Ôвцѣ разъ зъ мене смѣяли ся а прецѣнь анѣ одной я не роздеръ.“

— О! тоє всё видѣвъ я,“ сказавъ лисъ, приготовляючи вовка на смерть, „тôлько не пригадую собѣ, коли тоє могло стати ся.“

— „Отъ видишь“, каже вовкъ до лиса, „то було въ самъ той часъ, коли ты кôсткою удавивъ ся а бузьокъ тобѣ тую зъ горла вытягавъ“.

Иванъ Дымъ.

Заѣхавъ чернецъ-квестарь до корчмы на попасъ. Небавомъ прибувъ тамъ и великій панъ съ женою, сыномъ и донькою. Панъ запросивъ и квестаря на перекуску. Локай принѣсъ четверо курятъ печеныхъ на стôлъ. Панъ повѣдае: „Подѣлѣть, отче квестарь, тыхъ четверо курятъ на рôвнй части безъ ножа на всѣхъ насъ, то есть на 5 осôбъ: на мене, мою жену, сына, доньку и на себе.“

Подумавъ хвильку квестарь тай каже: „добре!“ и дѣлитъ заразъ такъ:

„Панъ, панѣ и курятко — то троє; панычъ, панна и курятко — то троє; я и двоє курятъ — то зновъ троє!“

Въ судѣ.

— Ну, Янкель, ты за свѣдка поданый, щось видѣвъ, якъ Нусимъ Хаима зневажавъ!

— Ні, просі пана сендзьому, воно ему цѣлкомъ не зневажало: тôлько Нусимъ Хаима въ пысокъ, а Хаимъ Нусима въ морду; Нусимъ Хаима по зубахъ, а Хаимъ Нусима по головѣ; потомъ зачѣпили ся оба за волосье, покудлали ся трохa, — потому розкудлали ся и поутѣкали. Ту не ма жаднои образы гоноре и я за свѣдка не могу бути, бо тôлько видѣло, якъ одно ôтъ другого утѣкало.

Иванъ Дымъ.

4)

Фарбы до всѣлякого ужитку

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВЙ и ДОБРЙ

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ

Львôвъ, улиця Городецка ч. 9. (2—?)

Отъ Редакціи. Инсераты, якоже всякого рода оголошеня и подяки принимаютъ ся по цѣнѣ 5 кр. отъ стиха съ опустомъ 10% рабату при бо́льшеразовомъ умѣщеню. — Адресувати належитъ до Редакціи въ Ланцинѣ.

2) **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ**

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ и Самборѣ

поручає:

ВИНА И ВСЯКІ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНІ

якъ такожъ:

КОСЫ по 20 кр. (бракъ), по 40 и 50 кр. (найлучшій).

СЕРПЫ по 25 и 30 кр.

Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. І. 7·60 злр. Нр. П. 11 злр. **КОЛЬСНИЦЯ** 6 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр. (2—?)

7) **Запрошенье до предплаты.**

Накладомъ редакціи „Посланника“ выйде вѣкопомне дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ:

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Предплата выноситъ 1 зр. съ оправою, котру такожъ въ половинѣ надсылати або по крайной мѣрѣ бодай карткою замовити можна.

Проситъ ся о численну предплату, щобы якъ найскорше можна приступити до печатаня. Изданье буде въ той способъ упорядкованэ, щобы книжка такожъ яко молитвословъ служити могла.

Свящ. Л. Джулыньскій,
редакторъ-издатель „Посланника“.

3) **Машины до шитя**

всѣлякихъ системовъ.

Машины и знаряды рольничѣ

въ найлучшихъ родахъ для властителѣвъ добръ и рольниковъ.

Сикавки и приборы для **сторожи огневои.**

Огнетревалѣ касы, Біциклѣ

найлучшого, заграничного выробу.

Всё тое набути можна также **въ ратахъ.**

Пріймає ся приличныхъ агентовъ.

Головный складъ у

ЛЕОНА ВАЙСА (2—?)

ЛЬВОВЪ, улиця Городецка ч. 9.

1) **ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ, ИКОНЪ, РЫЗЪ И КНИГЪ ЦЕРКОВНЫХЪ**

В. Стахевича въ Тернополи

поручає Всечестнѣйшому Духовенъству и Брацтвамъ церковнымъ богато заосмотрену ТОРГОВЛЮ въ всякѣ потребы до церкви и поручає на часъ отпустовъ, міссій и процесій:

ОЛТАРИКИ до процесій рѣзблены зъ дерева, цѣлкомъ золочены по злр. 65, 75, 85, 100 и высше.

ХОРУГВИ брацкѣ зъ вовняного адамашку съ образами або безъ образовъ по злр. 20 и 30, зъ шовкового адамашку по злр. 65 и 70.

ПАТЕРИЦѢ (Репиди) зъ хиньского срѣбла въ лучахъ, золочены по злр. 40, 55 и 75.

КРЕСТИ до процесій деревлянѣ, мосяжнѣ або зъ хиньского срѣбла.

ФЕЛОНЫ въ великомъ выборѣ въ розличномъ цвѣтѣ зъ матеріи вовняной, шовковой и аксамитной отъ злр. 30 до 250 и высше.

ПАУКИ або многосвѣчники зъ французского бронзу, шкляннѣ, або желѣзнѣ въ розличныхъ взорахъ, и въ великомъ выборѣ на складѣ.

ЧАШѢ хиньско-срѣбнѣ, золочены, або цѣлкомъ срѣбнѣ одъ злр. 18 до 200.

ДАРОХРАНИТЕЛЬНИЦѢ отъ злр. 25, 40, 50 и срѣбнѣ отъ злр. 85 до 150.

КАДИЛЬНИЦѢ зъ жовтого и бѣлого металю по злр. 10, 14 и 15.

КРЕСТИ на престолы въ розличныхъ величинахъ въ великомъ выборѣ и дуже дешевѣ.

ЛѢХТАРѢ церковнѣ мосяжнѣ и зъ бѣлого металю рѣжной величины. Шалѣ до монстранцій, стихарѣ, бурсы до слабыхъ, антипода, диваны, дзвонки гармонѣйнѣ, вѣнцѣ шлюбнѣ и всякѣ потребы до церкви.

Повысша торговля пріймає фелоны и дальматики до переробленя и направы; чашѣ, дарохранительницѣ, и монстранціи пріймає ся до позолоченя и цѣлковитого отновленя по найдешевшихъ цѣнахъ.

Взорцѣ матеріи на фелоны высылає ся на желанье отворотною почтою.

Цѣнники на желанье розсылаютъ ся даромъ и франко!

Громадамъ сельскимъ и брацтвамъ церковнымъ даютъ ся рѣчи церковнѣ на протягъ 5 мѣсяцѣвъ на выплатъ. (2—10)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 9. Бережаны дня 1 (13) серпня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рекламаціи вôльнѝ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Небесни дары.

Боже предвѣчный! до трону Твого
Плыве благальный молитвы гласъ,
Духа Твоєго, Отче, святого
Не ôтъими во вѣкъ ôтъ насъ.

Споглянь ласкаво зъ небесъ чертога,
На нашу нужду око зведи,
И Отца серцемъ, щедростевъ Бога
Мудрости Духа міру пôшли.

Дѣтей нещасныхъ, слабыхъ, бездольныхъ
Зъ своєй опѣки не выпускай;
Щобъ побѣдити въ борбахъ пекольныхъ:
Крѣпости Духа серцю подай!

Коли покуса звисне надъ нами
И пôддамо ся мовъ трость вѣтрамъ,
Не лиши, Отче, насъ сиротами;
Духа совѣта не щади намъ.

О! кобы всегда въ жизни дорозѣ
Серце ôтъ злобы мати вôльне, —
Лякатись суда въ корной тревозѣ:
Духъ страха Твого ней насъ веде.

Щобысьмо тутки на слёзъ долинѣ,
Якъ Твоя воля, законъ велитъ,
Въ правду взрастали въ кождой хвилинѣ:
Духъ благочестя всѣхъ да скрѣпитъ.

Духа Твоєго въ кождой потребѣ,
Въ кождôмъ случаю и въ кождый часъ,
На тôмъ изгнаню и колись въ небѣ
Не ôтъими во вѣкъ ôтъ насъ!

Голосъ зъ Монастыря.

Кормъ духовный.

Мало где-куды можна побачити, щобы при ôтправѣ церковного богослуженя всѣ присутнѝ въ церквѣ люде брали участь. Звычайно священникъ и пѣвецъ церковный правлятъ оба, а прочѝ ôтмавляютъ шептомъ молитвы, або тôлько нѣмо прислухуютъ ся, черезъ що цѣла ôтправа выглядає оспало и якось сухо, безъ вида найменшои повагы и побожности. Въ чимъ лежитъ причина того? Не оденъ сказавъ-бы менѣ на той вопросъ: „У насъ уже така установа; у насъ не було такого звычаю.“ Правда, що и тіи нещастнѝ установы по части суть причиною того, но головна причина лежитъ где-инде. Нашъ народъ не знає свого св. обряда, не розумѣє, що правитъ ся, анѣ для чого такъ а не инакше правитъ ся, тожъ и не умѣє ôтчути въ серци своимъ тыхъ побожныхъ мыслей и гадокъ, якѝ въ литургичныхъ прошеняхъ и моленяхъ мѣстятъ ся. Длятого мы постановили въ нашôмъ „Посланнику“ писати Вамъ, любимѝ Читателѣ, о тôмъ, и поясняти значенье цѣлого нашого богослуженя, значенье и мысли всѣхъ головнѣйшихъ молитвъ и моленій; а понеже божественна Литургія, по нашому Служба Божа, єсть найважнѣйшимъ и найсвятѣншимъ богослуженьемъ, тожъ найперше зачнемъ поясняти божественну Литургію.

Литургія, ôтъ греческого слова такъ названа, означає въ церковнôмъ значеню жертву (офѣру) безкровну нового завѣта, котру установивъ Христосъ въ великій четверъ, коли споживавъ послѣдну вечеру съ Апостолами на памятку, що Ôнъ принѣсъ себе Отцу небесному на жертву за грѣхи цѣлого свѣта; и длятого зове ся она також вечерею Господнею. Называє ся она також Евхаристіею тоже ôтъ греческою слова, котре означає благодатъ (ласку) божу для того, бо служба божа мѣститъ въ собѣ найбôльшу благодать самого Іисуса Христа.

Заходитъ вопросъ, зъ якихъ часôвъ походитъ ôтправа божественнои Литургіи, або кто перший

єю ôтправлявъ? Не пôдлягає сомнѣню, що Апостолы перші начали ôтправляти божественну Литургію; бо до нихъ предовсемъ сказавъ Христосъ при послѣдной вечери, коли перемѣнивъ чудеснымъ способомъ хлѣбъ въ тѣло а вино въ кровь Господню, тіи слова: „сіе творите во мое воспоминаніе.“ Надто св. Письмо выразно насъ поучає, що ôтъ Сошествія св. Духа зачали Апостолы ôтправляти Литургію найперше въ той комнатѣ, въ котрой Духъ св. на нихъ зôйшовъ; а пôзнѣйше, коли число вѣрныхъ помножило ся, правили и въ бôльше домахъ, доки не начато будовати особныхъ до молитвы и богослуженя призначеныхъ домôвъ, званыхъ церквами. Однакъ тая Литургія зъ часôвъ апостолскихъ не выглядала такъ якъ нынѣ. Порядокъ молитвъ и церемоній въ Литургіи уложили Апостолы; доповнили єю однакъ и поббльшили доперва пôзнѣйше св. Отцы.

Мы Русины обряда греко-католического маємъ три Литургіи котрі въ нашой церквѣ правлятъ ся, а именно:

1. Литургію св. Василія Великого, уложену зъ Литургіи св. Апостола Якова, котра тôлько 10 разы на рôкъ правитъ ся.

2. Литургію св. Іоана Златоустого, котра єсть совсемъ така сама, якъ Литургія св. Василія, тôлько що въ Литургіи св. Іоана суть коротші молитвы. Литургія тая правитъ ся у насъ всегда черезъ цѣлый рôкъ, кромѣ тыхъ недѣль и святъ, въ котрі Литургія св. Василія правитъ ся.

3. Литургію „Преждеосвященыхъ дарôвъ“ звану уложену черезъ пану Григорія Великого, котру въ церквѣ нашой правитъ ся тôлько въ середы и пятницѣ великого поста. Мы будемъ поясняти Литургію св. Іоана Златоустого бо тая, якъ сказано, у насъ звычайно правитъ ся. Литургія єсть то жертва, нового завѣта пригадуюча нынѣ жертву Спасителя на крестѣ; все отже, що въ ней приходитъ, якій небудь рухъ священника, найкоротша молитва, уложенье въ певнôмъ порядку тыхъ молитвъ, пригадує намъ всегда щось зъ житя Іисуса Христа, будьто Его Рождество, будьто крещенье Его въ рѣцѣ Іордани, похôдъ на страсть, смерть або Его свѣтле воскресенье. Длятого якъ житье Спасителя можна подѣлити на три части, на вѣкъ дитинячій, на вѣкъ учительскій и на вѣкъ по воскресеню треваючій 40 дней, подôбно и божественна Литургія дѣлитъ ся на три части, на 1. Проскомидію, 2. Литургію оглашеныхъ, и 3. Литургію вѣрныхъ. (Д. б.) Свящ. Іванъ Ѳеодоровичъ.

ПРИТЧѢ, ПРИПОВѢСТИ, ПОДОБІЯ.

Промыслъ Божій.

Коли Богъ горя и нещастя на насъ насылає, якъ огонь, градъ, голодъ, повѣнь, помôръ, то все тое найбôльше бѣдному чоловѣкови доскулює. Въ такôмъ разѣ, чи не стисне ся серце чоловѣкови, що не разъ ажъ злорѣчитъ судьбѣ своей, та подумає собѣ, що Богъ о бѣднôмъ чоловѣцѣ не памятає. На такі грѣшні мысли даю тобѣ ôтповѣдь словами: „Отче нашъ, иже єси на небесѣхъ.“ Богъ ажъ въ небѣ покаже ясно и довôдно, що для всѣхъ людей єсть Отцемъ правдивымъ. Въ небѣ, то не єсть такъ, якъ то собѣ одна кôльколѣтна дѣвчина представляла. Дитина тая мала дуже негôдного и злосливого отця, котрый часто заливавъ горло и пристрастно заживавъ табаку. Часомъ посилавъ отецъ свою дитину по табаку а коли оно разъ затримало ся въ дорозѣ, приглядаючись забавцѣ другихъ дѣтей и черезъ тое опôзнилось съ табакою до дому, то негôдный отецъ вылаявъ бридкими словами и обивъ немилосерно.

Въ короткôмъ часѣ по той пригодѣ занедужала тая дитина а маты усѣли при ей постели и сказала:

— Знаєшь що Параню, коли умрешь, то помолися тамъ въ небѣ, щобы и я умерла и пôйшла за тобою.

— Добре мамуню! буду такожъ молилась щобы и Гриньо и Гануся пôйшли до неба.

— А за татуня не будешь молитись, щобы такожъ до неба прыйшли? питає мати. На тое хоре дѣвчатко призадумалось и въ кôнци сказало: — „Нѣ мамуню! не буду молитись за татуня, бо мусѣлабымъ зновъ ходити по табаку и зновъ оббилибы они мене.“

Подôбно и не оденъ чоловѣкъ нерозумно якъ тая дитина о справедливости и промыслѣ Божôмъ собѣ думає, але повѣръ друже, що тамъ на судѣ Божôмъ не дôзнаєшь кривды, коли тôлько ту на земли той часъ пробы и науки добре переведешь.

ЗИГАРЪ И ЖИТЬЕ.

Въ Англіи въ однôмъ мѣстѣ фабрикуютъ цѣкавый зигаръ, котрого годины не будутъ означені числами, але малыми докладными образками. Година 1 представляє матеръ съ дитяткомъ при грудяхъ. Година 2 представляє тую матеръ съ бôльшою вже дитиною а година 3 съ малымъ вже хлопцемъ. Годины 4, 5, 6 и 7. представляютъ тую дитину щоразъ старшу а образокъ 8 годины представляє, якъ мати высылає хлопця до шкôлъ. О 9 указує ся ôнъ яко дорослый молодецъ, котрый укôнчивъ школы, а стара мати съ любостію спо-

глядає на нёго и тѣшитъ ся нимъ. 10 година представляє матеръ на лѡжку смертельнѡмъ и болестну хвилю розлуки зѡ сыномъ. Година 11 представляє давного хлопця вже яко чоловѣка въ силѣ вѣку, котрый не одно вже пережывъ на тѡмъ свѣтѣ. Наконецъ 12 година представляє намъ вже старця, немѡчного и сѣдоголового. Сумный то образъ житя людского але правдивый! Отъ: „воистину суета всяческая“.....

ДО ЛѢТОПИСИ РОГАТИНА.

(Конецъ.)

Ѡтъ року 1874 обнявъ приходство руске въ Рогатинѣ священникъ Ипполитъ Дзеровичь. Видячи, що дѣла штуки, котрыми украшена церковь св. Духа, черезъ занедбанье тратятъ на своєй вартости, просивъ ѡнъ р. 1883 Выдѣлъ краєвый о запомогу на ѡтчищенье и ѡтновленье старинного иконостасу и прочихъ образѡвъ тои церкви. А звертаютъ тамъ на себе увагу любителя старинностей передовсемъ прехерошій иконостасъ, походячій зъ 16 вѣку, а потому образы Іисуса Христа и 12 Апостолѡвъ, котрѝ, якъ пѡдпись свѣтчитъ, єще р. 1620 зъ якоись церкви, либонь чи не зъ монастыря Пѡдгородского, где творили часть иконостасу, сюды перенесенѝ зѡстали. Выдѣлъ краєвый заинтересовавъ ся поданьемъ о. Дзеровича и выделеговавъ ученого знатока графа Войтѣха Дѣдушицкого, щобы справдити, чи истинно тіи образы суть дѣлами штуки. На єго представленье вызначивъ Соймъ краєвый 2.500 злр., и за тіи то грошѣ зѡстали иконостасъ и прочѝ згаданѝ образы ѡтновленѝ и ѡтчищенѝ зъ вѣкового пороху и бруду зъ лямпъ и свѣчокъ. Нынѣ тотѝ дорогоцѣнниѝ памятки по нашихъ предкахъ выглядаютъ такъ, якобы що тѡлько выйшли зъ пѡдъ пензля маляра; и коли р. 1886 були выставленѝ въ забудованю политехничнѡмъ у Львовѣ, стали ся для звѣдуючихъ выставу предметомъ загального подивленя. Згадати єще належитъ, що церковь св. Духа єсть одинокою на цѣлу Русь церквою деревляною, въ готскѡмъ стилю збудованою, що походитъ зъ 16 вѣку; та хотяй вежа черезъ давнѝ реставрації утратила выглядъ готского стилю, то єсть надѣя, що теперъ грѡшми, Соймомъ краєвымъ призначеными, можна єю буде до первѣстного стану припровадити.

Що-же до другои церкви Рождества Пресвятои Дѣвы Маріи, то показало ся, що по ѡтновленю єи заходами о. Виктора Билиньского зѡстала зъ давнои будовы фѡртка тѡлька оденъ метръ широка и такъ недогѡдна, що при торжественныхъ походахъ люде мусѣли тиснути ся и богато часу тратити. Той недогѡдности запобѣжено року 1877. Теперѣшный душпастырь посовѣтовавши ся съ Выдѣломъ Братства церковного, спровадивъ зъ фабрики Ротшильда на Моравѣ величаву желѣзну браму съ двома фѡртками, що причинило ся немало до прикрашеня мѣста. — Понеже тая церковь тѡлько оденъ вхѡдъ мала, черезъ що пѡдчасъ численнѣйшого зѡбраня вѣрныхъ трудно приходило священникови дѡстати ся до середины, то весною сего року приступлено до перебудованя закристіи, щобы и другій вхѡдъ могчи помѣстити. Въ той цѣли копано фундамента ажь до глубокости пѡвтора метра, закимъ до цѣльця докопано ся. При той роботѣ натрафлено на кѡстняки людскѝ; одннѝ лежали головами до заходу, другѝ притыкали головами до фундаментѡвъ церкви самои. Межи послѣдными придыбано кѡстнякъ здає ся якоись дѣвчины. Голова єи обвязана була зеленою лентою шовковою, по серединѣ золотомъ тканою; зелена барва ленты выглядала свѣжа, якобы нынѣ въ фабрицѣ выроблена, а золото почорнѣло. Пѡдъ лентою було волосье, решта чашки безъ волося; на шіѣ були пацьорки синѝ, твердѝ. Часть пацьорокъ и кусникъ ленты пѡслано Всч. г. І. Шараневичу до Львова для розслѣдженя.

При дальшой роботѣ показало ся, що въ однѡмъ мѣстци земля була вже давнѣйше перекопана на просторони одного метра; длятого копано глубше и выкопано передну чашку вола, пѡдъ нею углье а пѡдъ угльемъ землю спалену. Углье въ рукахъ розлазило ся, глина спалена була цѣлкомъ тверда. Здає ся, що тіи выкопалиска походятъ або зъ поганьскихъ єще часѡвъ, коли богамъ звѣрята въ жертву приношено, або зъ першихъ часѡвъ запровадженя вѣры христіяньскои на Руси, коли то Христіяне не радо розставали ся съ поганьскими звычаями и обычаями.

Свящ. Инп. Дзеровичь.

Давнѣйше а теперъ.

Отецъ: Федю, Федю, почекай-но! маю тобѣ щось сказати.

Сынъ: Добре, татуню; кажѣтъ, я слухаю.

Отецъ: Федю! я чувъ, що ты на пасовиску вже люльку куришь. Скажи, чи то правда?

Сынъ: Не буду неправды говорити, и васъ татуню, ошукувати. Такъ справдѣ було и то не давно; але побачивши, що тоє на нѣчо не придасть ся и голова розболѣла, я покинувъ и теперъ вже до губы люльки не возьму.

Отецъ: Такъ добре, того я надѣявъ ся по тобѣ, и для тои причины кѡлька дней чекавъ. Бо Богомъ свѣдчу ся, що слибъ я на тобѣ бувъ завѣвъ ся, то казавъ-бы теперъ тебе розтягнути и на вѣчну памятку кѡлька парунѡвъ вычислити.

Сынъ: Дякую вамъ татуню, зъ цѣлого серця,

що булисте для мене такъ терпеливыми, и Богу за тоє щиро молити ся буду.

Такій давнѣйше вели розговоръ межи собою отецъ и сынъ, и було Богу угодно и людямъ прилично. Якже инакше дѣє ся теперъ! Послухайте, прошу.

Сынъ: Чому то татуньо собѣ не закуритъ?

Отецъ: Бо не маю тютюну.

Сынъ: Я давъ-бы Вамъ вже свого, та тôлько не знаю, чи ôтдасте менѣ!

Отецъ: (до жѣнки): Иди-но, бабо, та заглянь, чи ôнъ до чорта знова де-що не вкравъ.

Сынъ: Коли Вы такъ говорите, то я Вамъ вже анѣ понюхати тютюну не дамъ.

Сумна то дуже рѣчь, єсли такій ось розговоръ межи ôтцемъ а сыномъ приходитъ ся намъ чути, и болѣти треба не тôлько надъ сыномъ, що веде таку бесѣду съ ôтцемъ яко-бы рôвный съ рôвнымъ, але такожь и надъ ôтцемъ, що мусѣвъ дуже зле свого сына выховувати, коли такъ гордо ставитъ ся. Колись вамъ, людоньки добрî, объємисто розповѣмо, якъ повиннî родичѣ выховувати свои̂ дѣти, щобы чтили ôтцѣвъ и матерей своихъ, якъ велитъ четверта заповѣдь божа. Теперъ хочемъ застановитись надъ тымъ нещаснымъ налогомъ, що уже недолѣтки берутъ ся до паленя папиросôвъ або цигаретôвъ.

Самъ той звычай не єсть давный. Найперше буде тому кôлькадесять лѣтъ — взявъ ôнъ свôй початокъ по великихъ мѣстахъ, ôттакъ перенѣсъ ся до меншихъ мѣстъ и мѣсточокъ, а въ кôнци черезъ парôбкôвъ, що зъ войска повернули, розширивъ ся и по селахъ.

Бувало коли парôбокъ по кôлькохъ лѣтахъ зъ войска домôвъ повернувъ, то не знавъ, якъ губою крутити: зъ себе зробивъ Іогана, зъ брата бруды, зъ рôднои мамы мутерку, зъ кашѣ грицю, а мѣсто сказати „дай коневи сѣна“ говоривъ „дай коневи гаю“ и теремтетовавъ, коли кто смѣвъ представляти єму, що то єсть рѣчею неможливою и лучше було-бы самого коня до гаю запровадити. Теперъ, Богу дяковати, нашî парôбки, вступивши до войска вже не маютъ спосôбности перекручувати рôднои мовы; але за тоє вчатъ ся тамъ крутити цигарета и повернувши домôвъ наклонюютъ до тои штуки старшихъ и молодшихъ. Не одному „воянцкому“ зухови для якоись выдуманои гонорности захочуєсь доконьче въ дому мати форися до послуги, якъ ôнъ то бачивъ у офіцерôвъ при войску; и нужь розказує свому молодшому брату, щобы му услугувавъ, туды-сюды бѣгавъ, тютюнъ, паперцѣ, запалки приносивъ и цигарета на запасъ робивъ. И до головы єму не приходитъ, що хлопецъ-недолѣтокъ може чого злого научити ся, отъ на пр. зъ одно цигарето собѣ сховати, гдесь въ стодолѣ або въ стайни потайкомъ запалити и такъ о смаку переконувати ся.

Та ще, кобы на тôмъ скôнчило ся! Але дурного мудрагеля стане теперъ мовъ ланцомъ до куреня тягнути: ôнъ придумує, якимъ способомъ до тютюну прійти, заглядає, где отецъ або старшій братъ капчуки переховуютъ, пôдкрадає ся, чи не удало-бы ся єму хоть на оденъ пакъ захопити, потôмъ старає ся о власну пачку; а коли грошей не має и анѣ татуньо анѣ мамуня дати не хотятъ, выноситъ яйця, и такъ штудерно то робитъ, що не хутко єго кто на тôмъ придыбає. Не конецъ на тôмъ: ôтъ яєцъ бере ся до збôжа, стане выносити по гарцеви, по чвертцѣ, по кôрцеви, ба коли того не стане, хопитъ молотокъ, сокиру, свитину и що навине ся. Украдена рѣчь иде до першого-лѣпшого жида або сусѣда, и тамъ за що-будь лишає ся, щобы тôлько були грошѣ. Завязує пріязнь съ недолѣткомъ ôтъ сусѣда, учитъ єго курити, наклонює, щобъ свого батька обкрадавъ и той бѣдакъ, часомъ найлѣпша дитина, иде за єго намовою, нѣкого тôлько єго буде слухати и тоє робити, що ôнъ хоче. Суть товаришѣ, суть и грошѣ! — и нужь нашî гультаѣ, въ капелюхахъ на бакеръ и съ цигаретами въ устахъ, идутъ собѣ улицями задерши головы до горы, станутъ заглядати до корчмы, станутъ пити, других трактувати, до картъ брати ся, по ночахъ волочити ся, и галабурды по дорогахъ выправляти.

Єще-жь, коли родичѣ завчасу спостережутъ зло, що въ серци ихъ дитины розгощує ся, — ну! то пôвъ бѣды; добра дитина послухає доброи рады и всёго злого буде стеречи ся. Але єсли той нещасливый налôгъ другою уже натурою стає ся и мовъ яблоко червакъ, такъ ôнъ точитъ и нищитъ всѣ шляхотнî наклонности, о бѣдна-жь, бѣдна така дитина! Она уже въ молодости готовитъ для себе гнѣвъ и кару у Бога и у людей. Бо розважѣтъ, людоньки добрî, кôлько нещасть така дитина спровадити може! Зъ боязни передъ старшими стане она съ навычкою до цигаретôвъ укрывати ся, залѣзе въ шопу, стодолу, оборôгъ, на гору, и тамъ собѣ запалитъ, а коли кто надôйде, кине огонь въ солому и нещастье готове! Загороды батька и сусѣдôвъ, ба цѣле село въ одной хвили идутъ съ дымомъ а мешканцѣ ихъ стаютъ ся жебраками.

Або хотяй-бы и не дôйшло до бôльшого нещастя, але що варта дитина такъ страшнымъ налогомъ опанована, коли, якъ мы вже бачили, той налôгъ єсть тôлько провôдникомъ до иншихъ грѣхôвъ? Хутко станутъ нею верховодити непослухъ, пôдступство, мантѣйство, пустота; хутко розвиваютъ ся у неи зароды злодѣйства, піятики, волокитства и т. д. Ой не одного завели тіи папиросы на довгî лѣта до криминалу, и не однымъ они богато приспорили на цѣле житье неславы! Люде бо, то не Богъ; хотяй-бы ты жаловавъ своихъ грѣхôвъ и поправивъ ся, они завсѣгды будутъ памятати и молодшимъ для перестороги о твоихъ поступкахъ оповѣдати.

Але, пожаль ся Боже, куренье цигаретôвъ недолѣтками выдає ся многимъ такъ невинне, що суть села, где въ тôмъ взглядѣ нѣчого не здѣлано. А прецѣнь и для власного добра, и дла добра молодого поколѣня свого повиннî громады рѣшучо выступити противъ того нещасливого налога, котрый много нещасть за собою потягає. Не тôлько старшина громадска зъ уряду свого, але и всѣ старшî селяне-господарѣ, що тѣшутъ ся повагою и поважаньемъ межи своими, нехай на кождôмъ кроцѣ звертаютъ свою увагу на моральне веденье молодежи, а въ особенности нехай перестерѣгаютъ, щобы помѣжь нею не ширили ся пагубнî намѣє-

тности, до котрыхъ и паленье папиросôвъ недолѣтками зачислити треба. А вжежь родичѣ, тіи природнѝ и Богомъ призначенѝ опѣкуны дѣтей, маютъ найсвятѣйшій обовязокъ тою справою заняти ся. Понеже навѣть умѣрковане куренье не причиняє ся до належитого розвитя душѣ и тѣла длятого понехаймо тютюнъ и тымъ способомъ причиняймо ся до здоровя и красного та крѣпкого взросту свого потомства. А впрочѣмъ тяжкѝ часы, неурожай, податки и иншѝ тягарѣ! Чи-жь не лѣпше, панове громада, мати готовый грôшь на покрытье конечныхъ потребъ, якъ марновати єго на забаганки и съ дымомъ пускати?

Въ кôнци самѝ многоуважаємѝ Читателѣ зволятъ такожь въ той справѣ щось здѣлати. А коли въ самой рѣчи тымъ заняти ся схочемъ, то не тôлько ôтъ Бога надгороду, але и ôтъ людей подяки и признаня надѣяти ся можемъ. **М. К.**

Разъ але гараздъ.

Написавъ Иванъ Дымъ.

Дальше.

Стара Морозиха лежала слаба. Петро вышовъ до запущеного саду, сѣвъ тамъ и думавъ крѣпку думку, сперши лôктѣ на колѣна пригадуючи собѣ свою минувшôсть, чекаючи, чи не выйде зъ землѣ яка помôчь. Зъ пôдъ землѣ помôчь не выйшла; але прійшла особа, котра ôтъ довшого часу смотрѣла на Петра, и шукала тôлько способности, якъ-бы до него зблизити ся; — особа тая була Марта.

Она сѣла коло него близко, такъ якъ то колись въ шинку бувало, взяла го за руку и погладила по захмуренôмъ чолѣ; потôмъ сказала съ солоденькимъ усмѣхомъ: „Я знаю, чого ты сумуєшь; я тобѣ моглабы помогчи!“

„Та, єсли-бысьте могли!“ була єго ôтповѣдь, „а властиво єсли-бысьте хотѣли!“

„Єсли ты хочешь, любый Петре,“ сказала она єще солодше, обôймаючи єго правою рукою.

Петрови мовъ-бы зимна гадюка обвила ся по шіи — може тому и правда, бо похотливѝ жѣнки такѝ зрадливѝ якъ гадюки....

„Я могла-бы и хотѣла-бы съ охотою тобѣ помогчи,“ сказала дальше Марта; „уже то для твоєи матери, котра зъ журбы хорує и умерти може.

„Мати-жь моя! бѣдна, люба мати!“ шльохавъ Петро зъ плачу; „єсли она зъ журбы помре, тому я самъ виноватый, бо зъ мене зробивъ ся розпустникъ! але и вы не безъ вины, бо вы мене до того привели.“

„Не завдавай туги серцю мому,“ сказала она, нѣбы згрызена.

„Нѣ! я думавъ, що вы добре хотѣли зробити, тымчасомъ инакше выйшло; теперъ лишаєсь менѣ одна дорога, або повѣситись або утопитись. Ой страшна то смерть!“

„Петре! мôй любый Петре!“ сказала она, „єсли зъ одного стороны вода, а зъ другои моє серце, щожь бы ты выбравъ? я тобѣ не дала-бы загинути!“

Ото маєшь! выѣхала якъ кôлокъ зъ процы, подумавъ собѣ Петро, на тоє бувъ я уже давно приготованый. Морозъ перейшовъ єму по тѣлѣ и сказавъ: „про мене! поберѣмъ ся.“

Марта якъ шалена потягнула Петра до Морозихи, котра нещасливу пару поблагословила.

Кôлько то бесѣды було въ селѣ, коли учули въ церквѣ заповѣди Петра съ Мартою! Петро ôтъ теперъ цуравъ ся людей, нѣгде не показувавъ ся, а и шинокъ Гудымы оминавъ, хоть жаль було єму Гудымовои Надѣи.

Гудыма сказавъ до дочки: „Добре стало ся запилому нездарѣ, що зъ своєи провины съ старою дѣвкою женитись муситъ. А и єй добре такъ буде, коли ю по першôмъ хмелю по весѣлю добре шкôру выгаратає“.

„Я думаю, що Петро єще не пропавъ,“ сказала Надѣя.

„Длячого ты за нимъ тягнешь?“ спытавъ батько дочку, „чи и ты може въ того дурня влюбилась?“

Надѣя спаленѣла. „Мы зъ дитиньства прецѣнь знаємось, а зрештою я похрестницею єго матери,“ ôтказала.

„Бѣдна стара Морозиха!“ сказавъ Гудыма.

„Я гадаю, що зъ тои муки хлѣба не буде,“ сказала Надѣя.

„Не буде хлѣба?“ говоривъ дальше старый Гудыма. „Моя сестра поплатила єго довги; єсли ôнъ ю покине, то стане не тôлько нѣкчемникомъ але и обманщикомъ.“

Надѣя зрозумѣла тата слова и пôйшла до кухнѣ съ тяжкою думкою въ головѣ.

Гудима подививъ ся за нею и подумавъ: „Чи не знюхала ся и она съ нимъ? Чортъ тамъ бабы може знати. Але що моя сестра въ рукахъ має, не такъ легко выпуститъ.“

День шлюбу мавъ завтра наступити. Петро уникавъ своєи нареченои, не показувавъ ся и своєй матери, зъ полудня опустивъ дôмъ и выйшовъ на улицю. „Ôтъ завтра я нещасливый чоловѣкъ!“ сказавъ самъ до себе, „нынька хочу єще разъ щастя ужити; хочу єще разъ але гараздъ упити ся — мертвецко упити ся, щобы и на завтра не вытверезити ся. Теперъ маю грошѣ, довги сплативємъ, длячого не маю нынька въ послѣдный разъ щасливымъ бути?“ (Д. б.)

ПОЛІТИКА.

Повѣдаютъ, що небавомъ стане выходити во Львовѣ нова руска часопись урядова. Не буде то для насъ новина, бо Русины мали вже разъ урядову часопись руску, котра то „Вѣстникъ“ называла ся и довгій лѣта во Вѣдни выходила. Если всѣ народности въ Австріи маютъ часописи урядовій въ своимъ рѳдномъ языцѣ, такъ могутъ и повинній мати таку часопись и Русины. Звычайно такъ буває, що правительство свои погляды и намѣренья взглядомъ якоись справы або новыхъ заряженій подає найпервше въ своєй урядовѳй печати дотычащои народности. Добре то для людей що то політикою занимаютъ ся, не разъ о тѳмъ напередъ знати, бо не въ однѳй рѣчи можна еще зробити якѳсь правній представленья до правительства и не одно змѣнити або не одному зарадити. Але у насъ звычайно такъ буває, що мы довѣдуємъ ся о интенціяхъ правительства, коли они стали ся вже правосильными. Впрочемъ тая нова часопись еще не появила ся и мы о ней нѣчого сказати не можемъ.—Нынѣ нашъ найяснѣйшій Монарха бавитъ въ гостинѣ у Нѣмецкого цѣсаря въ Берлинѣ. Зъ волѣ нашого Цѣсаря, по причинѣ тяжкого смутку по стратѣ Наслѣдника Трону, маютъ бути понехани всякій парады и пріукрашеня мѣста а ѳтбуде ся тѳлько переглядъ войска. Россійскій царъ має такожъ пріѣхати до Берлина але въ кѳлька день пѳздиѣйше и не побачитъ ся ту разомъ съ нашимъ Цѣсаремъ. Велика шкода, бо черезъ тоє загальный миръ мѳгъ бы о много укрѣпитись. — Що нашѳй державѣ въ пожитокъ а що въ шкоду приходитъ, знає тоє найлучше оцѣнити нашъ Найяснѣйшій Монарха. Длятого числити ся потреба передовсемъ съ словами Цѣсарскими, высказаными хотяйбы и при случайности торжественныхъ пирѳвъ. Такъ высказавъ нашъ Цѣсаръ одному зъ ческихъ послѳвъ свою неохоту по причинѣ побѣды молодыхъ чехѳвъ при послѣдныхъ выборахъ и заявивъ рѣшучо, що тому конечно треба зарадити. Нашъ Двѳръ Габсбургскій стоявъ ѳтъ вѣкѳвъ въ оборонѣ правъ св. католическои церкви, длятого всякій подвиги жидѳвскихъ лібералѳвъ и тыхъ, котрій дыбаютъ на загладу св. христіяньскои и кат. вѣры, мусятъ потрафити на опѳръ зѳ стороны щирыхъ сынѳвъ св. Церквы. Бо истино погѳршили ся нашій ѳтношеня въ цѣлѳй державѣ ѳтъ того времени, ѳтъ коли народы що разъ бѳльше и бѳльше ѳтъ засадъ св. вѣры стали ѳтступати. Отожъ нашъ Цѣсаръ хоче, щобы народы Австріи ѳтъ разорительного лібералізму и пристрастныхъ партійныхъ борбъ були захованій.

Франція. Ту кѣпитъ все якъ въ горшку житьемъ горячковымъ по поводу всемірнои выставы. Та можна бачити великій поступъ на поли всѣлякихъ новыхъ изобрѣреній, але на жаль що и на поли злочиньства та перевороту. Злодѣйство доведено до найвысшои штудерности а недавно тому выловлено цѣлу банду злодѣѣвъ, котрій стояли въ порозумѣню съ герштами того фаху по всѣхъ столицяхъ свѣта. Такожъ анархісты и соціалісты цѣлого свѣта ѳтбуваютъ теперъ въ Парижи свои нарады. Людкове тій радійбы цѣлый свѣтъ збурити або бодай на свѳй ладъ и пѳсля свого розуму перелицювати. Заповѣдаютъ, що ажь тогда буде миръ, гараздъ и супокѳй на свѣтѣ. Та бѣдняки зѳйшли ся на нараду до Парижа та сами межи собою згодити ся не могли и на два таборы подѣлились. Отъ вамъ спасителѣ людскости! Ѳтъ такихъ нарадъ станъ робѳтникѳвъ не багато хѳсна дознає, бо все скѳнчитъ ся на пустѳй тѳлько балаканинѣ тыхъ мнимыхъ другѳвъ робѳтничого стану.

Сербія. Король Мѣлянъ що то зѳ своєю женою взявъ бувъ розвѳдъ, та зрѣкъ ся свого королества и на немъ посадивъ свого 14 лѣтного сына Александра, якось затуживъ за краємъ — та може и за тронѳмъ — и по довгѳй вандрѳвцѣ по чужихъ и далекихъ краяхъ — бувъ ажь въ Ерусалимѣ — повернувъ до столичного мѣста Бельграду. А сынъ тымчасово, хоть и на тронѣ сидитъ королевскѳмъ а все сумує и плаче, бо годѣ дитинѣ заступити родичей и родину. Матери не позваляютъ до краю вернути и бачити ся зѳ сыномъ. Бѣдна матѣръ и бѣдный король!

Вѣдомости.

Консисторія наша во Львовѣ ѳтнесла ся дѳ генеральнои команды войсковои съ жалобою що вояки нашого св. обряду не являютъ ся на Богослуженіяхъ въ дни недѣльній и святочній. Комендантъ князь Виртембергъ выдавъ розказъ, щобы на запрошенье уряду парохіального оденъ ѳтдѣлъ войска ѳтдававъ почести религійній при торжествѣ Іорданьского водосвятія. Въ другій дни святочній, котрыхъ вычисляє ся 18, маютъ бути вояки вѳльній ѳтъ службы и вѳльно имъ самымъ удавати ся до церквей на Богослуженія. Кромѣ того въ окремыхъ ѳтдѣлахъ маютъ вояки хоть разъ на мѣсяць провадити ся на Богослуженія недѣльній.

Комитетъ отновательвъ: „Общества взаимнои помочи дякѳвъ церковныхъ гр. к. Епархіи Станиславѳвскои“ скликує на загальній зборы на день 30 л. серпня с. р. до Станиславова. Сподѣвати бы ся належало, що зборъ сей буде дуже численный, такъ якъ ту розходитъ ся о сумну долю тысяча людей.

Мѣсточко Печенѣжинъ коло Коломыи, згорѣло майже цѣлковито для 4 с. м. Погорѣло кромѣ будынкѳвъ господарскихъ 139 домѳвъ замешканыхъ и 200 родинъ а 954 осѳбъ лишилось безъ даху и кусника хлѣба. На щастье домы Божій уратовано. Шкода заледво въ четвертѳй части забезпечена. Огонь займивъ ся зъ неосторожности ѳтъ лямны нафтовои. Боже сограни насъ ѳтъ такого нещастя!

Змѣя въ горлѣ. Страшна и нечувана пригода случила ся въ однѳй мѣстцевости въ Россіи близько Тифлису. Пѳдчасъ сѣнокосѳвъ оденъ зъ робѳтникѳвъ зъѣвши обѣдъ положивъ ся на сѣно и уснувъ. Нагло почувъ ласкѳтливѳсть въ горлѣ а коли ся прибудивъ, побачивъ зѳ страхомъ змѣю, котра вже до половины дѳстала ся до горла. Хвативши выстаючу часть, хотѣвъ ю зъ горла вытягнути але годѣ було. Въ такѳмъ нещасливѳмъ станѣ

взято его на вôзъ щобы завести до мѣста Тифлису, але вже на дорозѣ умеръ.

Песъ спасає житє. Оденъ ученникъ высшихъ щкôлъ прибувъ на вакаціѣ до своихъ родичей, властителѣвъ дôбръ въ всхôдноî Галичинѣ и нагло умеръ. Лѣкарь сосѣдного мѣсточка потвердивъ смерть. Тѣло положено на катафальку и по двохъ дняхъ забирано ся до похорону. Въ тôмъ впавъ нагло до покою песъ умершого, кинувъ ся на тѣло и почавъ лизати свого молодого пана, причѣмъ драснувъ его въ лице. Зъ раны пустила ся кровъ, встримали похоронъ, а спровадженый лѣкаръ и всѣ доконали ся, що то була тôлько позорна смерть — летаргъ. Колибы не привязанье иса, нещастливый прибудивбыся бувъ ажь въ гробѣ.

Незвычайно сумна пригода случила ся въ одномъ мѣстѣ въ Испаніи. Одна родина зложена съ родичей сына и доньки мешкала въ найлѣпшой згодѣ пôдъ одным дахомъ. Въ тыхъ дняхъ сынъ прійшовъ троха пôзнѣйше до дому, а понеже всѣ вже спали, не хотѣвъ ихъ будити лишь тихонько безъ свѣтла ишовъ до свого лôжка. Але отецъ не бувъ еще добре заснувъ а чуючи якійсь тихій хôдъ по хатѣ, здавалось ему, що влѣзъ злодѣй. Узброився въ нôжь, выскочивъ зъ лôжка и на пальцёхъ зближивъ ся до мнимого розбôйника. Сынъ выдячи середъ темноты тôлько блыскучій нôжь, бувъ певный, що розбôйникъ закравъ ся до ихъ дому. Вытягае нôжь зъ кишенѣ и розпочинае ся меже отцемъ а сыномъ страшный бôй, котрый тымъ кôнчитъ ся, що оба падаютъ раненй на землю. Той галасъ обудивъ матѣръ и доньку и та остатна зрывае зô стѣны стрѣльбу и бѣжитъ до покою, зъ ôтки сей гамôръ походивъ. Переконана, що отецъ знаходитъ ся въ небезпеченьствѣ, ôтводитъ курокъ, коли въ тôмъ маты входитъ зô свѣтломъ и кличе: „не стрѣляй, бо то твôй братъ!“ Але стрѣлъ вже павъ и трафляе матѣръ въ само серце. До розпуки доведена дѣвчина звертае другій стрѣлъ противъ себе але ранится тôлько легко и праведена до шпиталю на розказъ самои королевои съ найбôльшою старанностію есть плеканою. Отецъ вже умеръ ôтъ ранъ, а сынъ чей подужае. Страшный то допустъ Божій!

Рускй соловѣи. Въ першой половинѣ вересня с. р. выбираютъ ся многй академики, любителѣ народнои пѣсни, на артистичну прогульку по Галичинѣ и при помочи рускихъ патріотôвъ устроюютъ по провинціональныхъ мѣстахъ вечерницѣ въ хосенъ фонду будовы народного театру во Львовѣ. Мы тѣшимъ ся пôднесеньемъ тои краснои гадки, и надѣемъ ся, що крѣпка воля и готôвôсть спѣволюбнои молодежи академичнои знайде привѣтъ въ душѣ всѣхъ Русинôвъ и любителѣвъ рускои пѣсни. Витаемъ ихъ щирымъ серцемъ и желаемъ найлучшого успѣха.

Що то єсть миліярдъ. Вартôсть збôжа, котре рôльники-хлѣборобы въ Европѣ рôкъ-рѣчно выпродуковуютъ, обчислаютъ знавцѣ на 14 миліярдôвъ злр. Щобы мати понятье, якъ велике єсть тото число, досыть знати, що ôтъ Рождества Іисуса Христа до половины цвѣтня т. р., т. є. черезъ несповна 1889 лѣтъ, минувъ ледви оденъ миліярдъ минутъ. Щожь допервa думати о 5 миліярдахъ контрибуціи, котру р. 1871 Французы Прусакамъ Нѣмцямъ выплатити мусѣли?

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Фінансова операція на грунтѣ галицкôмъ.

Приходитъ господарь до корчмы и повѣдае:

— „Пожичти менѣ арендарю одного золотого!“

— „Та добре! але по жнивахъ ôтдасте менѣ два.“

Господаръ потребувавъ, та мусѣвъ пристати. Взявъ одного золотого и обѣцявъ по жнивахъ ôтдати два. Арендаръ почастувавъ еще добрымъ могоричемъ та при ôтходѣ сказавъ жичливо:

— „Знаєте вы що Иване: вамъ буде тяжко на разъ ôтдати 2 злр. отъ найлучше ôтдайте менѣ теперъ одного золотого а другого будете менѣ винній и ôтдасте по жнивахъ.“

— „Та добре вы кажете“ повѣдае Иванъ, котрому могоричь голову ôтъ разу запоморочивъ. Отдавъ одного золотого а одного зôставъ еще виненъ. Досконалый зробивъ интересъ. К. М.

ЗЪ ВОЯНЦКОГО ЖИТЯ.

Жовняръ просивъ ся у свого капѣтана на кôлька день до дому для важныхъ справункôвъ. „Що то за справунки?“ питае капітанъ. „Мои татуньо зарѣзали свиню, а я люблю дуже свѣжй ковбасы ѣсти!

— „Пане капралю!“ такъ заговоривъ хлопъ до генерала. „Я генералъ!“ ôтповѣвъ тойже. „То нѣчо! коли вы еще на капраль, то дасть Богъ, що и тымъ колись еще зôстанете.

Пôдчасъ маршу повѣдае оденъ воякъ що буде дощь а другій що буде погода. „Я вамъ кажу, що певно буде погода“ каже третій. „Та зъ ôтки тое знаешь?“ питаютъ его.

— „Панъ капѣтанъ казали!“

Ôтъ Редакціи.

На желанье многихъ нашихъ Почт. Пренумераторôвъ будемъ умѣщати ôтъ ч. 10 „**Уставъ церковный**“ на 2 седмицѣ напередъ.

Дѣло вѣкопомне Томы зъ Кемпісъ: „О наслѣдованю Господа Іисуса Христа“ выстарчитъ теперъ замовити карткою. Печатати будемъ тôлько **въ ограниченнôмъ числѣ примѣрникôвъ.**

Пригадуемъ ся ласкавой памяти Почт. Пренумераторôвъ и просимъ о надôсланье залеглостей, бо ôтъ точнои предплати розвôй нашои часописи едино залежитъ.

4)

Фарбы до всѣлякого ужитку

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВЙ и ДОБРЙ

поручае

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ

Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (3—?)

Отъ Редакціи. Инсераты, якоже всякого рода оголошеня и подяки принимаютъ ся по цѣнѣ 5 кр. отъ стиха съ опустомъ 10% рабату при бо́льшеразовомъ умѣщеню. — Адресувати належитъ до Редакціи въ Лапшинѣ.

2) **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ**

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ и Самборѣ

поручає:

ВИНА И ВСЯКІЙ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНІЙ

якъ такожъ:

КОСЫ по 20 кр. (бракъ), по 40 и 50 кр. (найлучшій).

СЕРПЫ по 25 и 30 кр.

Зъ фабрики брат. **Шуляковичѣвъ**:

ПЛУГИ Нр. I. 7·60 злр. Нр. II. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр. (3—?)

7) **Запрошенье до предплаты.**

Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде вѣкономне дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ:

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Предплата выноситъ 1 зр. съ оправою, котру такожъ въ половинѣ надсылати або по крайной мѣрѣ бодай карткою замовити можна.

Проситъ ся о численну предплату, щобы якъ найскорше можна приступити до печатаня. Изданье буде въ той способъ упорядковане, щобы книжка такожъ яко молитвословъ служити могла.

Свящ. Л. Джулыньскій,
редакторъ-издатель „Посланника“.

3) **Машины до шитя**

всѣлякихъ системо́въ.

Машины и знаряды рóльничій

въ найлучшихъ родахъ для властителѣвъ дóбръ и рóльникóвъ.

Сикавки и приборы для **сторожи огневои.**

Огнетревалй касы, Біциклѣ

найлучшого, заграничного выробу.

Всѣ тое набути можна также **въ ратахъ.**

Пріймає ся приличныхъ агентóвъ.

Головный складъ у

ЛЕОНА ВАЙСА (3—?)

ЛЬВÓВЪ, улиця Городецка ч. 9.

1) **ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ, ИКОНЪ, РЫЗЪ И КНИГЪ ЦЕРКОВНЫХЪ**

В. Стахевича въ Тернополи

поручає Всечестнѣйшому Духовеньству и Брацтвамъ церковнымъ богато заосмотрену ТОРГОВЛЮ въ всякій потребы до церкви и поручає на часъ отпустóвъ, міссій и процесій:

ОЛТАРИКИ до процесій рѣзблены зъ дерева, цѣлкомъ золочены по злр. 65, 75, 85, 100 и высше.

ХОРУГВИ брацкій зъ вовняного адамашку съ образами або безъ образóвъ по злр. 20 и 30, зъ шовкового адамашку по злр. 65 и 70.

ПАТЕРИЦѢ (Репиди) зъ хиньского срѣбла въ лучахъ, золочены по злр. 40, 55 и 75.

КРЕСТИ до процесій деревляны, мосяжны або зъ хиньского срѣбла.

ФЕЛОНЫ въ великóмъ выборѣ въ розличнóмъ цвѣтѣ зъ матеріи вовнянои, шовковои и ~~а~~ксамитнои отъ злр. 30 до 250 и высше.

ПАУКИ або многосвѣчники зъ французкого бронзу, шкляны, або желѣзны въ розличныхъ взорахъ, и въ великóмъ выборѣ на складѣ.

ЧАШѢ хиньско-срѣбны, золочены, або цѣлкомъ срѣбны отъ злр. 18 до 200.

ДАРОХРАНИТЕЛЬНИЦѢ отъ злр. 25, 40, 50 и срѣбны отъ злр. 85 до 150.

КАДИЛЬНИЦѢ зъ жовтого и бѣлого металю по злр. 10, 14 и 15.

КРЕСТИ на престолы въ розличныхъ величинахъ въ великóмъ выборѣ и дуже дешевы.

ЛѢХТАРѢ церковны мосяжны и зъ бѣлого металю рóжнои величины. Шалѣ до монстранцій, стихарѣ, бурсы до слабыхъ, антипода, диваны, дзвóнки гармонѣйны, вѣнцѣ шлюбны и всякы потребы до церкви.

Повыша торговля пріймає фелоны и дальматики до переробленя и направы; чашѣ, дарохранительницѣ, и монстранціи пріймає ся до позолоченя и цѣлковитого отновленя по найдешевшихъ цѣнахъ

Взóрцѣ матеріи на фелоны высылає ся на желанье отворотною почтою.

Цѣнники на желанье розсылаютъ ся даромъ и франко!

Громадамъ сельскимъ и брацтвамъ церковнымъ даютъ ся рѣчи церковны на протягъ 5 мѣсяцѣвъ на выплатъ. (3—10)

Ч. 10. Бережаны дня 16 (28) серпня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рѳклямаціи вôльнѝ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

УСТАВЪ ЦЕРКОВНЫЙ.

20 (1.) Августа. Нед. 12 по Сош гл 3. Ев утр. 1. Внутръ празд. Успенія. На Богъ Г. троп. воскр. 2. слава святого и нынѣ Успенію. По кафт. сѣдальн. воскр октоиха съ Богород. Канонъ воск. съ ирмос на 4. Богород. на 2. праздника на 4 и святого на 4. Катавасія Успенію по кождой пѣсни. По 3 пѣсн. конд. и икосъ празд. и свят. Слава сѣдаленъ свят. и нынѣ сѣдаленъ празд. По 6. пѣсн. конд. и икосъ воскрес. По 8 „величитъ душа моя... По 9 Ект. мала; „Святъ Госп.“ гл. 3 посемъ свѣтил. воскр. Слава святого и нынѣ призд. На хвалитехъ стихиръ. окт. 4 и празд. 4 съ прийѣвъ празд. Слава стихир. Еванг. и нынѣ: Преблагосл.. єсли... По славосл. троп воскр: днесь спас... міру... На часѣхъ троп. воск. слава празд. и нынѣ: что мя нареч... По отче нашъ: конд воскр и празд.

Литургія: троп. воскр и празд. Слава конд. воскр и нынѣ конд. празд. Прокименъ гласа и празд. Апост. и Еванг. недѣлѣ. Мѣсто Достойно: припѣвъ празд. и ирм. 9 пѣсн. Причаст. недѣльн и празд.

Вечерня На Госп возв. празд. 3, свят. 3. Слав. и нын. празд. На стиховн. Успенію; слава и нынѣ успен. Троп. свят: слав. и нын. празд.

27 (8) Августа Нед. 13 п. Суш. гл. 4. Ев. ут 2 таже служба Усѣкновенію. Вечерня. Блаж, мужъ. На Госп. возв. стих. окт. 4 свят 6 слава свят. и нынѣ догматъ гласа. Проким: Госп. воцар. чтенія свят. 3. На лит. стих. храм. и свят. слава свят. и нынѣ Богор по гласу. На стихов. стих. воск. слав. свят. и нынѣ Богор. по гласу. На благосл. хлѣб. Богор. Дѣво 2 и троп. свят. 1 Утреня. По Богъ Г. троп. воскр. 2 слав. свят и нын Богор. воск. по гласу. По кафт. сѣдал. воскр. съ ихъ Богор. Поліел. и велич Свят. и заразъ: Ангел. соборъ.. Инак. гласа, сѣдалн. оба свят. слав. поліел. сѣдалн. и нынѣ Богор. єго. Степенна и проким. гласу. Кан. воскр. съ ирм. на 4. Богор 2 и свят 8. Катав: крестъ нач.. по 3. пѣсн. конд и ик. и сѣдал свят. слав и нын. Богор. По 6. конд и ик воскр. На 9 велич. душ.. По 9 свѣтл воск. сла. свят. и нын. Богор. воск. На хвалит. стих. воск. 4. и свя. со славною слихир 4. слав. стихир. еван. и нын: преб.. єсли... Славосл. вел. По трисв: троп: воскр.. изъ гроба ..

Литур. Троп. воск. и свят. и конд воск. сл. конд свят. и нын. Богор. Прок воск. и свят. Апост. ряд. и свят. Євг. воск. и свят. Прич. хвалите Госп. и пам. вѣчн. Вечери. Стихир. окт. 3. свят. 3 слав. и нын. Богор. на стихови. октоихъ. гл. 4 сла. и нын. Богор. октоиха троп. свят. сл. и нын. отпуст. Богородиченъ.

Іоанъ Сойка пѣв. цер. въ Бережанахъ.

Креста дорога.

Дѣтоньки милѝ, отъ на могилѣ
Крестъ правды, свѣтла знамя,
А на немъ руки, посередъ муки —
Распнялись Бога — царя.

За грѣхы міра, любви офѣра
Самъ Богъ на раны ся давъ;
Щобъ цѣной кровы, скрушивъ оковы
И смертію смерть поправъ.

Нѣмъ лице зблѣдне, зъ грудей въ послѣдне
Вырве благальный ся стонъ,
Зъ крестного трона, Господь Сіона
Новый шле міру законъ.

Певна дорога, того до Бога
Зъ землѣ изгнаня веде,
Кто радъ съ любвою, скоровъ ходою
Крестъ свôй щоденный несе.

Тожь крестъ намъ раємъ, бо въ крестѣ маємъ
Поруку певну небесъ
Що крестъ и раны, ведутъ къ пристани
Где нѣтъ вже горя, нѣтъ слезъ.

Крестъ и терпѣнье, наше имѣнье
Крестъ скарбомъ нашимъ, крестъ всѣмъ;
Тоже въ тревозѣ, по той дорозѣ
Въ ôтчину щастя спѣшѣмъ.

Величье Боже, вскорѣ вже може,
На судъ покличе нашъ свôй;
Платовъ за труды, крестъ тогды буде,
А въ крестѣ — вѣчный спокôй.

Голосъ зъ Монастыря.

Кормъ духовный.

Обясненье Службы Божои.

(Дальше.)

I. Проскомидія. Въ першихъ вѣкахъ христіянства приносили вѣрнѝ, коли приходили на богослуженье, розличнѝ дары на жертву, якъ хлѣбъ, вино, єлей и пр., зъ котрыхъ священники выбирали одну часть хлѣба и вина потрѣбну до ѳтслуженя Литургіи, а прочоє роздѣляли межи слуги церковнѝ, межи убогихъ, вдовы и сироти и недужныхъ. Тую часть хлѣба и вина призначену до ѳтправы Литургіи, приготовляли священники черезъ отвѣтнѝ молитвы до св. жертвы, и тая коротка ѳтправа называлась „приношеніе," або по гречески „Проскомидія," котра то назва до нынѣ у насъ задержалась. Поволи однакъ ревнѳсть христіянъ ослабла и съ часомъ перестано приносити до церкви дары; а тогды показалась потреба постарати ся иншимъ способомъ о дары до св. Литургіи потребнѝ, котрѝ теперь якъ и давнѣше приготовляютъ ся до Литургіи тыми самими молитвами, и зъ ѳтти повстала тая перша часть Литургіи, котра зове ся Проскомидіею. Тая часть ѳтправляє ся въ закристіи, або єсли где тои нема, за престоломъ. Священникъ ѳтмовивши приготовительнѝ молитвы, умыває руки на знакъ, що не тѳлько душа но и тѣло єго повинно бути чисте, и убирає ся въ одежи священическѝ котрѝ означаютъ одежу Спасителя. Убравшись кладе на дискосъ (дискосъ зовесь тарельчикъ позолоченый, котрымъ накрыває ся чаша) частину хлѣба (агнца), вливає до чашѣ вино и воду и надъ тыми дарами починає молити ся. Тая ѳтправа представляє намъ рождество Іисуса Христа, котрый тутъ въ видѣ агнца лежитъ на дискосѣ мовъ бы въ яслахъ; а престолъ на котрѳмъ лежитъ дискосъ, представляє намъ вертепъ Вефлеємскій, где родивъ ся Христосъ. При рождествѣ Христовомъ явилась звѣзда царямъ на востоцѣ, котра показовала имъ дорогу до Вефлеєма; для того и священникъ бере звѣзду и ставляє єю надъ дискосомъ, и тогды чашу и дискосъ покриває покровцями, пригадуючими сновъ пелены, въ котрѝ бувъ повитый Христосъ. По дальшихъ молитвахъ, въ котрыхъ вспоминає имена живыхъ и усопшихъ, на котрыхъ интенцію намѣряє ѳтслужити бож. Литургію, начинає священникъ ѳтмавляти псаломъ царя Давида: „Помилуй мя Боже" и ѳтходитъ до престола; а окадивши єго, иконы святыхъ и вѣрныхъ, начинає ѳтправу другои части т. є.

Литургіи оглашенныхъ.

Тая часть божественнои Литургіи зачинаєсь ѳть слѳвъ: Благословенно царство Отца и Сына и св. Духа" и ростагаєсь ажь до того мѣсця, где священникъ выголошує слова: Єлицы оглашеніи изыйдите, оглашеніи изыйдите..."

По возгласѣ вступнѳмъ: „Благословенно царство..." слѣдує довга Ектенія, въ котрѳй молимось за всѣхъ и просимъ о вся, що намъ для душѣ и тѣла потребне. Пѣснею: „Єдинородный Сыне.." величаємъ и славимъ воплощенье т. є. рождество Іисуса Христа а священникъ выходячій зъ поза престола съ Евангеліемъ на церковъ, означає всенародне появленье ся Христа на рѣцѣ Іорданѣ; тожь вѣрнѝ мовъ бы урадованѝ тымъ явленьемъ ся Христа спѣваютъ: „Прійдите поклонимся и припадемъ къ Хрісту." При крещеню Христа Богъ въ Тройци св. явивъ ся людямъ; тожь вѣрнѝ и сповѣдуютъ тую вѣру въ пресвятую Тройцу пѣснею: „Святый Боже, святый крѣпкіи, святый безсмертный помилуй насъ."

Потѳмъ на горѣ читаєсь „апостолъ" и котрый всегда читаєсь передъ чтеніемъ св. Евангелія длятого, щобы пригадати, що Христосъ всюды посылавъ напередъ себе апостолѳвъ, а доперва потому научаючи, являвъ ся самъ. Пѣснею „аллилуя" величаємъ Господа, бо „аллилуя" означає: „хвалите Господа." Чтеніе Евангелія представляє намъ Христе — учителя — голосячого слово божественнои своєи науки.

То суть головнѣйшѝ части Литургіи оглашенныхъ, кокрыхъ значенье мы коротко пояснили. Точнѣйшѝ поясненья поодинокихъ молитвъ и пѣсней подамо пѳзнѣйше, понежо теперъ розходитъ ся намъ о тоє, щобы подати Вамъ любимѝ Читателѣ, въ кратцѣ симболичне значенье цѣлои Литургіи. (Д. б.) Свящ. Іоанъ Ѳеодоровичъ

Ѳтъ Редакціи. Дѣлимо ся съ пріятною вѣдомостею съ почт. Читателями, що получилисмо прехорошій выкладъ цѣлого Богослуженія, котрый въ „Посланнику" печатанымъ буде.

ПРИТЧѢ, ПРИПОВѢСТИ, ПОДОБІЯ..

Надгорода доброго дѣла. Оденъ убогій зарѳбникъ вразъ со своєю жѣнкою приняли до дому свого передъ кѳльканадцять лѣтами убогу паню съ двова маленькими дѣточками. Тая панѣ походила зъ дуже заможнои родины, але цѣлкомъ зъубожѣла, хотяй мала въ мѣстѣ богатого брата, котрый але о ней и чувати не хотѣвъ. По короткѳй недузѣ панѣ тая умерла, але передъ смертію просила мѣстцевого священника, щобы ѳтнѣсъ ся до єи брата и просивъ єго, щобы онъ дѣти забравъ до себе. Не пильно єму дѣялось и заледво ажь по двохъ лѣтахъ прибувъ щобы сиротами заопѣкуватись. За той часъ въ домѣ убогихъ заробникѳвъ мали тѝ дѣти

якъ найбôльшій старунокъ и остатнымъ кусникомъ хлѣба дѣлились съ ними. Вуй забравъ ихъ съ собою и повѣзъ въ далекй стороны. Старшій хлопецъ мавъ пôдъ той часъ 8 лѣтъ. Ôтъ того часу нѣчого о нихъ не було чувати. Ажь по многихъ лѣтахъ зъявляє ся въ домѣ тыхъ убогихъ зарôбникôвъ дорослый вже молодецъ и повѣдає, що ôнъ ихъ выхованецъ. Коли бувъ єще дитиною, гадавъ якбы имъ ôтвдячити ся але ажь теперъ по смерти вуя, обѣдичивши значный маєтокъ, прибувъ нарочно, щобы помолити ся на гробѣ матери и ихъ обоє до себе забрати, где бы вже ажь до смерти позôставали.

Зъ чужихъ далекихъ краѣвъ.

ПАМЯТНИКЪ НЕВôЛЬНИКА.

Въ 2. и 3. числѣ нашого „Посланника“ подали мы Вамъ, людоньки добрй, кôлька цѣкавыхъ и страшно сумныхъ рѣчей про торговлю невôльниками африканьскими та про людоѣдôвъ. Нынѣ помѣщаємъ короткій вытягъ зъ „Памятника“ писаного Муриномъ, 22 лѣтнымъ молодцемъ, котрый за помочію добрыхъ людей выдобувшись зъ неволѣ, посвятивъ ся наукамъ богословскимъ, щобы зôстати миссіонаромъ, и на африканьской земли, где уродивъ ся и пять лѣтъ двигавъ ярмо неволѣ, своимъ чорнымъ братямъ проповѣдати вѣру Христову и працювати надъ знесеньемъ торговлѣ невôльниками. Ото слова єго:

Отця мого, пише ôнъ въ своимъ „Памятнику“, уже не памятаю; було менѣ ледво два роки коли мя осиротивъ. Съ матерею и молодшою сестрою управляли мы на поляхъ ризь и кукурузу, або плели кошики зъ листя палмового. Сусѣдовала съ нами громада многихъ племянникôвъ. Одного дня окружила насъ банда розбôйникôвъ зъ племени Туарегôвъ и кликала: „Пôддайте ся! кто тôлько писне, поляже на мѣсци“. Не було рады. Оденъ дорослый Муринъ, почавъ кликати о помôчь, другій. старшій вѣкомъ, кинувъ ся на непріятеля съ зброєю въ рукахъ але тото все тôлько подразнило встеклôсть розбôйникôвъ. И коли всѣ, котрй ставили ся до обороны, смертію лягли, забрали насъ тотй страшнй люде и найсильнѣйшихъ зъ помежи насъ спродали Арабамъ. Моя Мати була сильна и здôбна до працѣ, тожь заразъ взято ю до службы. Немилосерный Арабъ выдеръ намъ нашу бѣдну матѣрь, такъ що навѣть не попращалисмо ся. Зôстало насъ двоє; я мавъ шѣсть лѣтъ моя сестра чотыри.

Скôнчивъ ся торгъ и похôдъ бѣдныхъ невôльникôвъ рушивъ дальше серединою пустинѣ, за нами, що сидѣли на вельблудахъ, мы ишли пѣшки по розпаленôмъ пѣску. Въ часѣ ôтпочинку они споживали ôвцю або козу зъ своєи череды, а намъ якъ псамъ кидали кости до глоданя. По двохъ дняхъ утяжливого походу сестра моя голодомъ и жаждою обезсилена упала на дорозѣ безъ памяти. Я лишивъ ся при ней а каравана ишла дальше. Оденъ зъ провôдникôвъ спостерѣгши насъ, вернувъ ся, почавъ кричати и змушуючи до дальшои дороги обкладавъ насъ батогами. Сестричка моя розплакала ся въ голосъ а гандляръ видячи що жадного уже хôсна зъ чотиролѣтнои невôльницѣ надѣяти ся не може, добивъ ю палицею въ моихъ очахъ; такъ бувъ я свѣдкомъ смерти моєи бѣднои сестры. Нѣкто бôльше о ню не журивъ ся; стала ся она безъ сомнѣнія кормомъ дикихъ звѣрятъ, якъ тысячѣ иншихъ. Мене же грôзный Туарегъ обивавъ на перемѣну то костуромъ, то батогомъ, доки не дôгнавъ-ємъ моихъ товаришѣвъ.

(Д. б.).

Разъ але гараздъ.

Написавъ Иванъ Дымъ.

Дальше.

За селомъ пôдъ лѣскомъ стояла корчма. Туда ишовъ Петро, щобы єще разъ а гараздъ хмелю въ голову собѣ нагнати. Ôнъ ишовъ по при шинокъ старого Гудима, згорбленый въ двоє, а тяжка туга налягла на єго душу. Надѣя зауважала, куда ôнъ пôйшовъ. Єи батька не було дома; ажь на вечеръ сподѣвалась єго. Надѣя бажала съ Петромъ поговорити; она якъ бы причувала, що Петрови може якесь лихо статись; для того пôйшла тихцемъ и не спостережено за Петромъ.

Въ лѣску чекала она зо двѣ годинѣ на повертаючого зъ корчмы Петра. Соньце уже давно зайшло, а блѣдый мѣсяць кидавъ своє свѣтло на дорогу и на зъ тыха шумячй дерева.

Наразъ учула она чійсь тяжкй кроки. То ишовъ Петро зъ корчмы мертвецко пяный, и ледви на ногахъ тримаючи ся, ставъ недалеко мѣсця, де Надѣя чекала, сперъ ся на дерево и влѣпивъ очи въ холѣтаючй ся галузя. Пяный зачавъ тяжко вздыхати, бивъ ся кулакомъ въ груди, сплакавъ жалôсно и говоривъ хоть не зрозумѣло:

„Нынька упивємъ ся послѣдный разъ — не тôлько передъ шлюбомъ, але и передъ смертею—; лѣпше умирати, якъ съ старою нелюбою женитись. Завтра мене на шнурку висячого до шлюбу попровадитъ! добре, що взявемъ шнурокъ съ собою.“

Уже привязавъ шнурокъ до галузи, гадаючи

собѣ житье ôтобрати, коли пригадавъ собѣ єще на обовязокъ Христіяньскій; упавъ на колѣна, ажь носомъ въ землю запоровъ и белкотавъ такî слова:

„Добротливый Боже! даруй менѣ, що пяный до вѣчности ôтходжу; розпука мене до того склоняє. Я хотѣвъ маму зъ бѣды ратувати, длятого примушеный бувємъ съ Мартою женитись. Щожь мала-бы она зъ мене, коли-бы я зъ гризоты уже першои ночи померъ? А такъ нѣ она мене, нѣ я єи мати не буду. Даруй, Боже, грѣхи! люде, хоть будутъ мене проклинати, потѣшъ, Боже, мою добру маму. Старый Гудыма хоть мя такожь клясти буде, але єго дочка Надѣя помолитъ ся за мною. Выслухай ю, Боже, щобъ я до пекла не пôйшовъ.“

Потôмь вставъ, ударивъ ся въ груды и зачавъ на дерево драпати ся, щобы на весѣльницѣ житье собѣ ôтобрати. Въ тôмъ учувъ, що го ктось шарпнувъ, а ôнъ якъ довгій поваливъ ся на землю и побачивъ коло себе стоячу Надѣю, котра го спытала: „Чи хочешь яко грѣшникъ умирати? „чи иема у тебе упованя на Бога?“

Учувши тî слова Петро и побачивши Надѣю передъ собою, витверезивъ ся, пôднѣсъ руки до неба и сказавъ: „О ты мôй Ангеле Хранителю!“

Надѣя закимъ до него слово примовила, слезами гôрко заляла ся.

„Чого ты плачешь, любый мôй ангеле?“ спытавъ взрушеный Петро, „чи у тебе єсть добре серце для мене — для такъ неучтивого человѣка?“

Она подивилась на него млавымъ окомъ и сказала: „Завтра, Петре, твôй слюбъ: я хотѣла тобѣ щастя пожелати, а колимъ тя увидѣла въ лѣсъ идучого — бо мого тата власне нема дома — —“

„О, твôй тато добре хотѣвъ зробити, коли мя зъ корчмы выкинувъ! Але я бувъ упертый — и осломъ до того, щомъ давъ бувъ твоєй тетцѣ зловити ся.

„Я тоє причувала,“ сказала Надѣя, „але рѣчь не дасть ся змѣнити!“

Петро пôднѣсъ голову въ гору, такъ якъ бы му добра гадка прійшла. „Прецѣнь може дало-бы що змѣнити ся,“ сказавъ ôнъ, „єслибы твôй отецъ за мною уймивъ ся.“

„Мôй отецъ не схоче до того дѣла мѣшати ся“ сказала Надѣя.

„Єсли бы ты, Надѣє, свого ôтця упросила, щобы мя зъ тои бѣды, въ котру я залѣзъ, освободивъ, бувъ-бымъ тобѣ вѣчно вдячный яко своему спасителю ôтъ такъ соромноі смерти. На крестъ тобѣ присягаю, що ôтъ нынька не буду напивати ся!“ (Конецъ буде.)

Практика.

Лѣкъ и не лѣкъ — для слабыхъ и здоровыхъ.

Одного разу пріѣхавъ подорожный панъ на попасъ до корчмы и пытає жида:

Мошку, що у тебе дôстану?

Всёго, що тôлько душа забагне.

Ну, то дай менѣ росолу и мяса!

Того не маю.

Ну, то дай менѣ молока!

И того не маю .

То дай пару яєцъ вареныхъ, бо я голодный!

Герсте, я и того не маю.

А що-жь ты маєшь?

Я маю горѣвку!

Коли такъ, повѣдає панъ, то я самъ буду собѣ обѣдъ варити.

А було пôдъ той часъ въ корчмѣ кôлькохъ господарôвъ. Панъ пôславъ до рѣки по 6 круглыхъ камѣнцѣвъ, наллявъ въ горнятко воды, вкинувъ тамъ камѣнцѣ, и приставивъ до огню. Газды поглянули оденъ на другого та на арендаря, та ждутъ, що зъ того буде. Вже камѣнцѣ почали въ горнятку тарахкотѣти. Тогды ставъ панъ лыжкою мѣшати, въ кôнци ôтставивъ ôтъ огню, камѣнцѣ выкинувъ, воду посоливъ, на тарѣлку выллявъ и зачавъ смачно заѣдати. Ба, але по цѣлой корчмѣ розбйшовъ ся запахъ росолу, а юшка була темна. Попоѣвъ собѣ добре той панъ и поѣхавъ въ дальшу дорогу, лишивши трохи тои юшки на тарѣлцѣ. „А то, слухайте, якійсь несамовитый“ повѣдає оденъ зъ господарѣвъ и починає кушати, по нимъ другî, въ кôнци самъ арендарь.

Всѣ повѣдаютъ, що юшка и добра и смачна. Рада въ раду, постановлено, що той подорожный несамовитый и съ лихимъ за панъ-братъ. А вы, людоньки добрî, знаєте, що то було? Ото панъ той, фиглярный человѣкъ, мѣшаючи въ горнятку камѣнцѣ, вкинувъ незначно кавалочокъ буліону, котрый въ кипячой водѣ розплинувъ ся и створивъ найсмачнѣйшій росôлъ. — Щожь то єсть такого той буліонъ?

Недавно тому живъ во Львовѣ лѣкарь дуже здôбный и милосердный — докторъ Байзеръ. Зъ роду жидъ, бувъ ôнъ правдивымъ евангельскимъ самаряниномъ. Всѣ єго знали и поважали, хотяй бувъ бѣдный и убиравъ ся въ подертî лахманы. Коли умеръ, цѣлый Львôвъ вырушивъ на єго похоронъ, а мѣсто поклало своимъ коштомъ памятникъ на єго гробѣ. Убожину що найбôльшу лѣ-

чивъ ôнъ безплатно, и куповавъ для ней въ аптикахъ лѣкарства. А коли хорый не мавъ чимъ раны обвинути, ôнъ рукавы ôтъ сорочки обдиравъ и дававъ бѣдному. Бувало и такъ, що жадного лѣку не записувавъ, та повѣдае, що хорому росолу и мяся а не лѣкарства потреба. Тай съ мясомъ пôдъ пахою бачили его якъ спѣшивъ до хорыхъ.

Суть бѣдни люде, що кромѣ пôстнои стравы и бараболѣ не маютъ чимъ покрѣпити ся. Зъ браку поживного харчу стаютъ ся они худощавыми слабосильными, чуютъ не бôль а немôчь на цѣлôмъ тѣлѣ, лиця ихъ блѣднѣютъ и марнѣютъ, словомъ крови-бы у нихъ не дорѣзавъ ся. Ту не лѣку але здорового покарму потреба, а тымъ есть росôлъ зъ мяса и яйце на мягко зварене. Ну, курочку то и найбѣднѣйшій комôрникъ коло себе тримае и она ему яйце знесе; але на мясо не кождому стало, а хоть стало, то не разъ трудно до мѣста дôстати ся, та въ лѣтѣ оно скоро псуе ся. Щобы тому всёму запобѣчи, люде ученй и розумнй почали выробляти буліонъ.

Не завадитъ знати, въ якій спосôбъ такій буліонъ выробляе ся. Въ кôтлы дуже великй наповненй чистою. крыничною водою кидае ся що найлучшй кавалы мяса зъ вола або корови, зъ телятъ, гусей, качокъ, индикôвъ и всѣлякои звѣрины съ додаткомъ всякои ярины, якъ петрушки, морквы, цибулѣ, потому грибôвъ и т. и. Всё тое разомъ змѣшане варитъ ся довго, кости и ôтпадки ôтдѣляютъ ся, а росôлъ той муситъ зновъ варити ся и кипѣти такъ довго, ажь густнѣти стане; потому на холоднôмъ мѣсци тверднѣе що разъ бôльше и бôльше, и такъ повстае буліонъ.

На око и въ рукахъ здае ся тобѣ, що буліонъ то гейбы чорне мыло або карукъ. Але коли возьмешь горнятко, налльешь до него зъ пôвъ літры воды, поставишь на кухню, кинешь до кипячои воды кусникъ буліону великости орѣха волоского посолишь до смаку, закришишь коли хочешь — можешь выбити яйце и засыпати крупами — то маешь, чоловѣче, найлучшій на свѣтѣ и найздоровшій росôлъ. Такій росôлъ то лѣкарство, а при уживаню лѣкарства то едина помôчь для немôчного чоловѣка.

При выробѣ буліону есть богато коштôвъ, заходу и працѣ, и длятого добрый буліонъ муситъ бути дорогій; але понеже его не много потреба, и не псуе ся, то либонь 2 чи 3 крейцари буде стояти оденъ тарѣль такого росолу. Буліону дôстане всюды по склепахъ; тôлько що не разъ ôнъ дуже не смачный, бо всѣляко его фалшуютъ. Чи лѣпшій, чи гôршій ôнъ, то залежитъ ôтъ того, чи въ нимъ бôльше або менше дробу и дичины и длятого рôжнй суть его цѣны.

Такого то буліону приносивъ для бѣдныхъ хорыхъ и немôчныхъ людей помершій уже, але вѣчнои памяти достойный докторъ Байзеръ. Спробуйте и вы, людоньки добрй, того буліону при всякихъ хоробахъ и немочахъ, а не пожалуете того и будете намъ вдячнй за добру раду.

Выробъ на великй розмѣры найлучшого и дуже ретельно робленого буліону, за котрого ручити можемъ есть въ Лапшинѣ въ дворѣ, почта Бережаны. Належитъ тамъ ôтнести ся и на насъ покликатись, а кому-бы догôднѣйше було то можна и черезъ нашу Редакцію замовити.

ПОЛІТИКА.

Газеты цѣлого свѣта заговорили теперъ про зъѣздъ нашого цѣсаря съ нѣмецкимъ въ Берлинѣ; та про парады міністрôвъ и найвысшихъ мужѣвъ державныхъ обохъ монархій, котрй ôтбули ся при случайности того съѣзду. Та хотяй при такихъ нарадахъ царей и міністрôвъ певно не було ніякого свѣдка, бо все тое ôтбуваe ся въ найбôльшой тайнѣ, то все такой есть рѣчею певною, що зъѣзды такй царей и найвысшихъ міністрôвъ не буваютъ для парады. Що тамъ собѣ въ четыри очи говорили и що урадили, нѣкто того знати не буде, але догадуватись можна всѣляко. Що ту ходитъ о рѣчи превеликои ваги и значеня политического о тôмъ не ма найменшого сомнѣнія. Тое тôлько знаемъ на певно, що наша монархія Австрійска звязана тѣснѣйшимъ узомъ съ Нѣмцями и Италіянами, та що до того союза мала приступити послѣдными часами и Англіа, где недавно тому ѣздивъ цѣсарь нѣмецкій и где его незвычайно величаво принимали, хотяй передъ тымъ не було межи ними великои пріязни. Мы въ такій союзъ не вѣримъ, бо Англія не така щобы вязати собѣ напередъ руки, а коли-бы прійшло до вôйны, буде тримати съ тымъ, съ кимъ буде найлучша користь для неи. Хитрй то люде тй Англиканы.

Россія, противъ котрои тй державы такъ вяжутъ ся зô собою, не спитъ, але шукае такожъ союзникôвъ, межи котрыми пайпевнѣйшй здаютъ ся бути Французы по той причинѣ, що межи тыми двома державами и народами нема вспôльныхъ интересôвъ и до того Французы кипятъ ненавистію до Нѣмцѣвъ, та певно имъ остатнои побѣды надъ собою не подарують. Та тôлько що ту такій союзъ труднѣйшій, бо Франція не маe монарха, съ котрымъ можна-бы союзъ заключити. Такій президентъ може кождои хвилѣ уступити а коли прійде другій и инчое міністерство, можутъ всякій укладъ уневажнити. Тôлько що противъ воды годѣ и міністрамъ плисти.— Царевы россій-

скому якось не спѣшно ся дѣє ѣхати до Берлина и гостину єго зъ дня на день ôткладаютъ.—Противъ Нѣмцѣвъ въ Россіи выходятъ що разъ то остръйшій права а остатными двями покасувавъ рядъ богато шкôлъ нѣмецкихъ. Такожъ выйшло право, щобы Нѣмцѣ, котрî покуповали добра земскій, тî поспродували и забирали ся зъ Россіи, або ставали россійскими пôддаными. Нѣмцѣ пôднялиъ зъ того великій крикъ и галасъ, але тоє имъ не богато поможе.

Пôдъ Туркомъ выбухло повстанье межи христіянами на островѣ Кретѣ, але Турки внетъ придушили. Всѣ майже державы освѣдчили бѣднымъ Кретенцямъ що най и не думаютъ о тôмъ щобы зъ пôдъ Турка выдобутись. Сумно теперъ на свѣтѣ, що не такъ ся робитъ, якъ повинно бути, але такъ, якъ полîтика наказуе.

Теперъ обѣздитъ король перскій або шахъ всѣ столицѣ Европы; бувъ на выставѣ въ Парижи, на нашыхъ маневрахъ, а навѣть и черезъ Львôвъ має переѣжджати. Персія то дуже далекій край, лежачій въ Азіи, а извѣстный зъ исторîи єще на 400 лѣтъ передъ Христомъ. Той шахъ має то бути мудрый чоловѣкъ и не одну добру установу, котру въ своєй подорожи побачитъ, запроваджуе у себе въ дома. Знайти можна у насъ не одну добру рѣчь, але и всякои нечести доволѣ. Всёго не радимо запроваджувати, бо и мы не одного позбути бы ся хотѣли.

Вѣдомости.

На желенье многихъ нашихъ почт: Пренумераторôвъ умѣщаємъ: „уставъ церковный“ на два тыждня напередъ. Всѣхъ нашихъ дост: Рытуалистôвъ просимо умыльно удѣлили намъ своихъ увагъ, котрыми въ будучности моглибы-мы покористати и въ той способъ уставъ „Посланника“ до можливои точности довести.

Нашî просвѣтительнî общества починаютъ розвивати ширшую дѣятельнôсть. Вже сего тыждня т. є. 29 л. с. м ôтбудутъ ся въ Станиславовѣ загальнî зборы товариства „Просвѣта“ а 17 лат. вересня загальне собранie „Общества им. Качковского“ въ Калуши. Судячи по приготовленяхъ, якî дѣлаютъ ся, належалобы сподѣватися дуже численнихъ зборôвъ тыхъ обществъ и що дай Боже — якъ найсвѣтлѣйшихъ результатôвъ. Слѣдуючого дня по зборахъ товариства „Просвѣта“ т. є. въ пятницю по празднику Успенія П. Д. М. ôтбудеся первое загальне собранье „общества взаимнои помочи дякôвъ Станиславôвскои Діецезіи“ Всѣхъ безъ изятія почт. Родимцѣвъ и рускихъ Патріотôвъ запрашае комітетъ основателѣвъ на тое собранья и справедливо бо ôтъ первого собранья залежати буде цѣлый успѣхъ и розвытіе сего общества.

Появивъ ся другій выпускъ хорошои а такъ хесеннои книжки „Житя Святихъ“ свящ. Е Гузура зъ Завалова. Въ нынѣшныхъ прикрыхъ часахъ всякихъ противностей и бѣдъ, взяти до рукъ книжку духовного содержанья, то правдива роскôшь для чоловѣка христіянина. Чоловѣкови потреба жити не тôлько кормомъ тѣлеснымъ але и духовнымъ; такимъ превосходнымъ кормомъ духовнымъ єсть помянута книга: „Житя святыхъ“ котру якъ найусерднѣйше препоручаємъ Почт. Читателямъ нашимъ.

Пишутъ намъ: Иконостасъ и престолъ въ Кійдановѣ укôнченый и коштуе 2100 зл. котрî парафіяне до року добровôльно зложили. Найбôльше причинивъ ся до того Іоанъ Манастырскій и Андрей Чайковскій, котрî дали еще по 100 зл. и ôтмалювали пресвитерію. Они оба стараютъ ся неустанно церковъ пріукрашати и ако добрî патріоты служатъ своєй народности и церквѣ вѣрно и крѣпко. Коли тôлько дзвôнъ ударитъ, суть они первшî въ церквѣ а послѣднî зъ неи выходятъ. Честь имъ за тое!

Отецъ Даміянъ и островъ прокаженныхъ. До ряду людей, котрî колись почисленî будутъ до лику Святыхъ, угодникôвъ Божихъ належати буде безперечно и святобливый миссіонаръ О. Даміанъ, котрый недавно тому умеръ на островахъ Сандвихскихъ на хоробу проказы, на котру самъ добровôльно наразивъ ся, але не зъ легкомышленности, тôлько веденый горячою любовію ближнёго. Коли передъ 19 лѣтами довѣдавъ ся о страшныхъ терпѣніяхъ людей дôткненыхъ проказою а осѣлыхъ на островѣ Молокои, просивъ своихъ настоятелей о позволенье удати ся тамъ. Коли отримавъ таковоє, внетъ прибувъ на тое нещасливе мѣстце, где ококо тысячь прокаженныхъ страждало въ страшныхъ болестяхъ, мешкаючи въ домахъ, где не то свѣжого повѣтра але и воды въ близости не було. Отецъ Даміянъ, взявъ ся щиро до роботы. Въ кôлька лѣтъ побудувавъ церковъ, великій магазинъ живности и множество хатъ зъ дощокъ, котрî хоронятъ ôтъ шкôдливого сонуху, выходячого зъ землѣ. Бôльшу часть дня проводивъ въ хатахъ прокаженныхъ, заосмотрувавъ хорыхъ, мывъ ихъ раны, потѣшавъ и гребавъ умершихъ. Певно, що при такôмъ трудѣ середъ прокаженными не мôгъ уникнути и самъ той хоробы; дôткнула она и того ôтця тыхъ нещасливыхъ. Але онъ не улякнувъ ся, бо не страшна смертъ для такихъ людей. Умеръ якъ той воинъ середъ граду куль на становищи посередъ тыхъ, котрыхъ возлюбивъ и котрымъ тôлько лѣтъ бувъ отцемъ и опѣкуномъ.

Варварства середъ людôвъ африканьскихъ. Недавно тому умеръ въ однôмъ краю африканьскôмъ старый король. Щобы намять єго почтити, и божище, зване тамъ Ю-ю, для молодого наслѣдника трону добре успособити ôтправлено похоронъ въ слѣдуючій способъ. Самъ небôщикъ-король спочивъ въ широкôмъ и глубокôмъ гробѣ, нарокомъ для него выкопанôмъ, а побôчь него полошено наймолодшî єго невѣсты, въ страшный способъ помордованî. Имъ поломано руки и ноги и такъ кинено до гробу, где по 4 або 5 дняхъ середъ неописанихъ мукъ згинули смертію голодовою. Въ жертву для головного божища Ю-ю зарѣзано 40 старшихъ людей, а въ честь иншихъ божищъ, котрыхъ тамъ єсть безъ кôнця и мѣры вѣшано мущинъ на дверохъ головами на дôлъ, попередѣровавши имъ напередъ ноги, щобы перетягнути посторонки. Одного зъ краянôвъ привязано поворозами рôвнолегло съ землею до двохъ деревъ, ôттято му топôрцемъ голову, котру вложену до гробу короля; трупъ нещасливого зôставъ пожертый людоѣдами. Въ протягу слѣдуючихъ десяти мѣсяцѣвъ має бути 70 людей въ жертву забитыхъ. Товпа дикарôвъ такъ була одушевила ся своимъ дѣломъ, що слибы кто бувъ смѣвъ перепенити таку бѣсновату роботу, безъ сомнѣнія бувъ-бы житьемъ переплативъ.

Осторожно передъ обманщиками. Микола Саганъ и Анна Дацко, селяне зъ Ражнева повѣта бродского, прибули недавно тому до Львова. Зайшовши до мѣста на улици Паньской спôтками якогось мущину, котрого поспитавъ Саганъ, где мешкає той лѣкарь, котрого назвиско було написане на карточцѣ. Незнакомый взявъ картку, и не нагадуючись довго сказавъ, що то ôнъ самъ єсть тымъ лѣкаремъ, и що охотно прійме до себе Даччихи на курацію. Обѣцявъ дальше селянамъ, що будутъ у него на удержаню, за що заплатити мусятъ 20 злр И вже Даччиха маючи при собѣ 5 злр рала ихъ мнимому лѣкареви и обѣцяли прочи̂ грошѣ якъ найскорше заплатити, коли Саганъ обчисливъ ся, що єго власни̂ грошѣ не выстанутъ на поворотъ до дому, бо неставало му єще 40 кр. Услужный лѣкарь прирѣкъ имъ дати тую квоту и щобы змѣняти пятку вступили до шинку, где выпили по шкляньцѣ пива По выходѣ на улицю лѣкарь счезъ, а селяне довшій часъ шукаючи обманщика, мусѣли въ кôнци дати знати поліціи, а Даччиха пôйшла на курацію до шпиталя.

Читаємъ въ. ч. 22. „Америки“: Намножилось в Америцѣ богато жидôвъ, що жіютъ не такъ зъ Русинôвъ якъ зъ Словакôвъ. Щобы позбути ся тыхъ піявокъ, обжаловали деяки̂ жида, жо ôнъ продає въ недѣлю горѣвку и то не лишь старымъ але и малолѣтнымъ. За таке злочиньство караєсь въ Америцѣ кôлкалѣтною вязницею або тысячами долярôвъ кары. Коли прійшло до розправы, жидъ не ставивъ ся съ своимъ спôльникомъ, бо той мавъ занедужати и ажь чотырохъ докторôвъ мусѣло присягати, що той спôльникъ справдѣ недужій, справа рѣшатись буде вдруге. Жидъ зъ мести обжалувавъ Словакôвъ о таку саму провину, але мабуть не знайде собѣ свѣдкôвъ нѣ мѣжь Русинами нѣ Словаками. Щобы вже разъ позбути ся напасливого жида, скликуютъ Русины и Словаки митингъ, або собраніє, и тамъ рѣшатъ забойкотувати жида, т. є. нѣчого у него не купувати. — Стôлько „Америка“. Мы же запытаємъ: коли то у насъ дни святочни̂ и недѣльни̂ дôждутъ ся належитого пошанованя? або чи прійде до того, щобы жиды малолѣтнымъ не продавили горѣвки и иншихъ трупкôвъ?

Ноты до пѣсни Богородичнои умѣщеннои въ ч. 4 „Посланника“ можна ролучити въ Редакціи по цѣнѣ 10 кр.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

У одного жида дѣдича купившого собѣ село за грошѣ придбани̂ за горѣвку на урендѣ, тай за инши̂ шахрайски̂ гандлѣ, служивъ наймитъ христіянинъ, а по выслуженью цѣлого року, приходитъ до свого дѣдича (давнѣйше званого по просту Срулькомъ) по заплату. — „Добре Федьку“ каже до него дѣдичъ, „я ти заплачу, але надѣюсь, що ты не пôйдешь ôтъ мене, но и на другій рôкъ станешь у мене служити.“ — „Нѣ“ каже Федько „а такой не гадаю дальше служити. — „Та чому?“ пытаєсь взявши ся пôдъ боки панъ Срулько. „Що тобѣ у мене не сподобалось кажи? чи може ясна панѣ на тебе коли гнѣвалась? чи може коли ясный панъ,“ показуючи пяльцемъ на себе, „що тобѣ злого сказавъ? ну кажи?“ Великими очима поглянувъ Федько на свого „ясного пана“ а почѣхавшись за ухо каже: „нѣ — але я такой не хочу бôльше у жидôвъ служити!“

И. Ѳ.

— Скажи менѣ мужу, якій смакъ находишь въ той горôвцѣ?

— Нѣ! такой не скажу, бо якъбы ты знала, то бысъ такожь смакувала.

— Чуєшь, Иванке! чого ты такъ зле косишь траву, богато за косою лишаєшь?

— Я лишаю тую траву, що ôтъ неи худоба здыхає.

— Ні! Ні! коси и дальше такъ Иване; ôтъ чого худоба здыхає, то лишай!

— Ну, Иване, просвѣщенье въ Галичинѣ поставило насъ прецѣнь разъ на высоку стопу!

— Правда, правда, каже Иванъ, тôлько шкода, що на босу!

— За що вы сидѣли Мошку въ криминалѣ?

— За політичне!

— Щожь вы такого наброили?

— Я єму украло, нѣвроки, два паръ волы!

Коли разъ жандармъ середъ студени привѣзъ злодѣя до вязницѣ, где ôнъ вже не одну днину пересидѣвъ, сказавъ ôнъ: „Слава Тобѣ Боже, що мы вже въ дома.

Въ корчмѣ:

— Стефане, чому ты не пьешъ горѣвки?

— Бо я присягавъ, що до смерти не буду пивъ.

— Герште, пощо тобѣ до смерти пити,— напій ся до свого кума.

ДУШПАСТЫРСКА ГУМОРИСТИКА.

— На що Ивасю Господь Богъ тебе сотворивъ? — пытає священникн.

— На бѣду! повѣдає Ивась.

— Може бы ты Грицю до мене прійшовъ на службу? — пытає священникъ.

— Нѣ, не прійду, я волю у хлопа служити.

— Та чому?

— Отъ зазвычай! бо то своя вѣра!

4)

Фарбы до всѣлякого ужитку

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВИ̂ и ДОБРИ̂

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ

Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (4—?)

Отъ Редакціи. Инсераты, якоже всякого рода оголошеня и подяки принимаютъ ся по цѣнѣ 5 кр. отъ стиха съ опустомъ 10% рабату при бо́льшеразовомъ умѣщеню. — Адресувати належитъ до Редакціи въ Лапшинѣ.

2) **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ**

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ и Самборѣ

поручае:

ВИНА И ВСЯКІЙ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНІЙ

якъ такожъ:

КОСЫ по 20 кр. (бракъ), по 40 и 50 кр. (найлучшій).

Зъ фабрики брат. **Шуляковичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. I. 7·60 злр. Нр. II. 11 злр. **КОЛЬСНИЦЯ** 6 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр. (4—?)

СѢЧКАРНѢ по 24 злр.

7) **Запрошенье до предплаты.**

Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде вѣкопомне дѣло Ѳомы зъ Кемпісъ:

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Предплата выноситъ 1 зр. съ оправою, котру такожъ въ половинѣ надсылати або по крайной мѣрѣ бодай карткою замовити можна.

Проситъ ся о численну предплату, щобы якъ найскорше можна приступити до печатаня. Изданье буде въ той способъ упорядковане, щобы книжка такожъ яко молитвословъ служити могла.

Свящ. Л. Джулыньскій,
редакторъ-издатель „Посланника“.

ОГОЛОШЕНЬЕ.

КОНСТАНТЫНЪ ЖМУРЪ майстеръ коминярскій въ Микулинцяхъ пошукуе хлопця до термину отъ 10 до 11 лѣтъ маючого. (1—?)

Пѣвецъ церковный

съ хорошимъ голосомъ, порядный чоловѣкъ и знаючій ся на писарцѣ знайде умѣщенье. — Ближша вѣдомость въ Редакціи. На отвѣтъ належитъ долучити марку на 5 кр. (1—?)

1) **ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ, ИКОНЪ, РЫЗЪ И КНИГЪ ЦЕРКОВНЫХЪ**

В. Стахевича въ Тернополи

поручае Всечестнѣйшому Духовеньству и Брацтвамъ церковнымъ богато заосмотрену ТОРГОВЛЮ въ всякій потребы до церкви и поручае на часъ отпустовъ, міссій и процесій:

ОЛТАРИКИ до процесій рѣзблены зъ дерева, цѣлкомъ золочены по злр. 65, 75, 85, 100 и высше.

ХОРУГВИ брацкій зъ вовняного адамашку съ образами або безъ образовъ по злр. 20 и 30, зъ шовкового адамашку по злр. 65 и 70.

ПАТЕРИЦѢ (Репиди) зъ хиньского срѣбла въ лучахъ, золочены по злр. 40, 55 и 75.

КРЕСТИ до процесій деревляны, мосяжны або зъ хиньского срѣбла.

ФЕЛОНЫ въ великомъ выборѣ въ розличномъ цвѣтѣ зъ матеріи вовнянои, шовковои и аксамитнои отъ злр. 30 до 250 и высше.

ПАУКИ або многосвѣчники зъ французского бронзу, шкляны, або желѣзны въ розличныхъ взорахъ, и въ великомъ выборѣ на складѣ.

ЧАШѢ хиньско-срѣбны, золочены, або цѣлкомъ срѣбны одъ злр. 18 до 200.

ДАРОХРАНИТЕЛЬНИЦѢ отъ злр. 25, 40, 50 и срѣбны отъ злр. 85 до 150.

КАДИЛЬНИЦѢ зъ жовтого и бѣлого металю по злр. 10, 14 и 15.

КРЕСТИ на престолы въ розличныхъ величинахъ въ великомъ выборѣ и дуже дешевы.

ЛѢХТАРѢ церковны мосяжны и зъ бѣлого металю рожнои величины. Шалѣ до монстранцій, стихарѣ, бурсы до слабыхъ, антипода, диваны, дзвонки гармонѣйны, вѣнцѣ шлюбны и всякі потребы до церкви.

Повыша торговля пріймае фелоны и дальматики до переробленя и направы; чашѣ, дарохранительницѣ, и монстранціи пріймае ся до позолоченя и цѣлковитого отновленя по найдешевшихъ цѣнахъ

Взорцѣ матеріи на фелоны высылае ся на желанье отворотною почтою.

Цѣнники на желанье розсылаютъ ся даромъ и франко!

Громадамъ сельскимъ и брацтвамъ церковнымъ даютъ ся рѣчи церковны на протягъ 5 мѣсяцѣвъ на выплатъ. (4—5)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Ч. II. Бережаны дня 1 (13) вересня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Реклямаціи вôльнй ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Пѣснь

(на тему 10. Псальму.)

Въ Бозѣ надѣя вся спочиває,
Єго намъ волю творити;
Нехай всю силу ворогъ змагає,
Нѣчо не годенъ вредити.
Стрѣла ворожа того не вцѣлитъ,
Кого Богъ самъ сохраняє;
Якъ зновъ нѣгде ся той не ухилитъ,
На кого мечь свôй спускає.
Отожь даремна ваша намова,
Щобъ вашой слухавъ я рады;
Господный прикладъ и єго слова
Не кажутъ вносити звады.
Богъ своихъ вѣрныхъ въ опѣцѣ має,
Для нихъ все помôчь готовитъ,
И самъ мѣжь ними въ вѣкъ пребуває,
Якъ ôнъ выразно се мовитъ.

Богъ глядитъ пильно зъ свого престола;
Хоть Ôнъ высоко на небѣ,
Но всѣхъ Ôнъ видитъ серця докола,
Й знає о нищихъ потребѣ.
Загляне тоже и въ душу злого,
Выслѣдитъ єи змаганя;
Хто не послухавъ гласа святого,
Спуститъ на него караня.
Огонь и сѣрку и дощь навальный
И бурю, и градъ зсылає;
Слижь и на тоє ще хто безпечальный,
Того на вѣки скарає.
А справедливыхъ и правыхъ любитъ,
На нихъ взирає Ôнъ мило,
И хто ся въ волѣ Єго заглубитъ,
Тому йде легко всё дѣло.

Свящ. І. Любовичь.

Кормъ духовный.

Объясненье Службы Божои.

Литургія вѣрныхъ. Тая часть бож. Литургіи начинає ся ôтъ слôвъ: „елицы оглашенніи изыйдите..“ и сягає ажь до кôнця. Священникъ, вôзвавши оглашенныхъ (кого они означаютъ, выяснимъ пôзнѣйше), щобы выйшли зъ церкви, напоминає вѣрныхъ, абы Господу помолили ся, а самъ ôтчитуючи по тиху дотычнй молитвы, дає имъ примиръ до того. Потôмъ взявши кадильницю, кадитъ священникъ до окола престолъ, иконы и всѣхъ вѣрныхъ а хоръ спѣває пôдчасъ того нѣснь херувимску: „иже херувими тайно образующе...“ По обкадженю церкви иде священникъ до закристіи, где спочиваютъ приготовленй до Литургіи дары (хлѣбъ и вино), и взявши ихъ робитъ обхôдъ съ ними черезъ бôчнй (діяконьскй) дверѣ, вспоминаючи святѣйшого Отца Папу, Митрополита, благовѣрного Императора, добродѣѣвъ церкви и всѣхъ вѣрныхъ, и черезъ царскй врата входитъ до престола, на котрôмъ осôбно ставляє дискосъ съ агнцемъ, а побôчь чашу съ виномъ и накрыває все тоє покровцемъ. Обхôдъ той, званый великимъ входомъ для розрôжненя ôтъ входу съ Евангеліємъ, котрый называє ся малымъ входомъ, означає символично вхôдъ Іисуса Христа на добровольну страсть и смерть въ Єрусалимъ въ недѣлю цвѣтоносну. Братя, що идутъ съ свѣчками и съ кадильницею передъ обходячимъ священникомъ, пригадуютъ намъ людей впроваджуючихъ Христа, ѣдучого на осляти до Єрусалима и стелячихъ Єму дорогу зъ радости вѣтвами деревъ. Гдекуды єсть звычай, що вѣрнй на великій вхôдъ клякаютъ; звычай той не має значеня а навѣть єсть заказаный Синодомъ Замостскимъ, понеже дары не суть єще тогды освященй; тожь тй, котрй клякаютъ, здраджаютъ, що не понимаютъ значеня великого входу.

Въ Ектеніи, взываючои насъ словами: „Исполнимъ молитву нашу Господеви“, молимъ Бога тôлько о добра душевнй, о тоє, що намъ потреба до спасеня душѣ; бо въ пѣсни херувимской „всякую нынѣ отложимъ печаль“ мы будьто уже пе-

рестали о земскй рѣчи печалити ся и журити. По тыхъ молитвахъ взываѥ священникъ вѣрныхъ до любви: „возлюбимъ другъ друга“; бо любовь то ѥдине знамя Христіянъ, по котрôмъ насъ могутъ иншй пôзнати, бо и найсильнѣйша вѣра безъ любви нѣчимъ не ѥсть. Тожь потреба намъ тои любви, щобысмо достойно могли въ символѣ вѣры („Вѣрую во ѥдиного Бога“) нашу вѣру христіяньско-католическу исповѣдати. Голосно на хорахъ читаѥ оденъ зъ вѣрныхъ: „Вѣрую“ а за нимъ всѣ собранй по тиху ôтмавляютъ вразъ съ священникомъ.

Такъ завôзвавши вѣрныхъ до взбудженя въ собѣ честнотъ любви и вѣры, хоче насъ церковь св. приготовити на маюче совершити ся таинство, котре тôлько за помочію любви и вѣры можемъ поняти и зрозумѣти. При словахъ: „Побѣдную пѣснь“ бере священникъ звѣзду а дотыкаючись нею дискоса изъображаѥ на немъ знакъ св. креста, щобы тымъ показати, що зближаѥсь уже хвиля воспоминаня крестнои смерти Христовои, а хоръ спѣваѥ пѣснь ангельску: „Святъ... Благословенъ грядый.... осанна во вышныхъ“—тую саму пѣснь, котру спѣвавъ нарôдъ жидôвскій витаючи Христа въѣжджаючого до ѲрусалИма.

По ôтспѣваню тои пѣсни слѣдуѥ освященье дарôвъ; осôбно освящаѥ священникъ хлѣбъ а осôбно вино, а зложивши руки крестообразно пôдноситъ чашу съ святѣйшою кровію и дискосъ съ тѣломъ Христовымъ въ гору спѣваючи: „Твоя отъ Твоихъ Тебѣ приносимъ за всѣхъ и за вся.“ Тоѥ ôтдѣльне освященье хлѣба и вина означаѥ ôтдѣленье ся крови ôтъ тѣла Христового т. ѥ. смерть Христа, а крестообразне пôднесенье въ гору тыхъ дарôвъ Божихъ означаѥ пôднесенье Христа на крестъ — ѲгО распятье. По довершенôмъ освященю священникъ покрываѥ чашу покровцемъ, на знакъ, що душа по смерти Спасителя вступила до ада, щобы перебуваючимъ тамъ душамъ праведныхъ ôтъ вѣкôвъ упокоившихъ ся возвѣстити, що черезъ смерть Христову и на нихъ зôйшло ôткупленье. Тѣло знова на дискосѣ спочиваюче означаѥ похороненье тѣла Христового въ гробѣ такъ довго, доки вернувшая зъ ада душа не вступила зновъ въ тѣло, котре прославило ся свѣтлымъ своимъ воскресеньемъ. Священникъ теперъ споминаѥ всѣхъ вѣрныхъ членôвъ церкви Христовои, начинаючи ôтъ Патріархôвъ, пророкôвъ, святыхъ, мученикôвъ и закôнчаѥ поминаньемъ Пресвятои Богородици словами: „Изряднѣ (особливо) о пресвятой, пречистой, преблагословенной....“, на що хоръ спѣваѥ пѣснь до пресв. Богородицѣ: „Достойно ѥсть ..“ Помянувши всѣхъ тыхъ угодникôвъ Божихъ, спѣваѥ священникъ ѥктенію: „Вся святыя помянувши...“, въ котрой проситъ Бога о зôсланье св. Духа и взываѥ словами: „И сподоби насъ Владыко...“ ôтмовити тую молитву, котру самъ Христосъ насъ научивъ молитись — молитву Господню: „Отче нашъ“. Потôмъ умываѥ священникъ пальцѣ у рукъ, котрыми буде дотыкатись пречистого тѣла ХристовогО и въ ручничокъ отираѥ, черезъ що показуѥ, що съ чистымъ и непорочнымъ серцемъ приступаѥ до св. Причастія, а взявши въ умытй пальцѣ тѣло Господне возглашаѥ: „Воньмѣмъ, святая святымъ!“ то значитъ: уважаймо, що св. тайна тѣла и крови Господнои може бути тôлько святымъ т. ѥ. людямъ очищенымъ ôтъ всякого грѣха удѣлена. Передъ возглашеньемъ однакъ тыхъ слôвъ ôткрываѥ священникъ чашу, що означаѥ ôтваленье каменя ôтъ гроба Христового. Роздробивши св. агнецъ, бере священникъ одну частину и впускаѥ ѥю до чашѣ; черезъ тоѥ полученье тѣла съ кровію Господнею представляѥ ся воскресенье Христово, котре по полученю душѣ Христовои съ тѣломъ наступило.

(Д. б.) Свящ. Іоанъ Ѳеодоровичъ.

ПРИТЧѢ, ПРИПОВѢСТИ, ПОДОБІЯ.

Вѣрую во ѥдиную, святую, соборную и апостольскую церковь. За часôвъ панованя королевои Єлисаветы и кôлькохъ ѥи наслѣдникôвъ, коли то органы ихъ власти по цѣлой Англіи всѣми способами ширили лютерску вѣру, оказали ся вѣрнй сыны католическои церкви непоколебимыми приклонниками для вѣры и богослуженя своихъ ôтцѣвъ. Понеже имъ пôдъ погрозою найстрашнѣйшихъ каръ не вôльно було посѣщати церквей, то многй зъ нихъ часто ночами пускали ся въ далекй и утяжливй подорожѣ, щобы ѥще досвѣта прибути въ пôдземнй и темнй пивницѣ або иншй укрытй мѣсця на ôтправу недѣльного Богослуженя. Єсли ихъ выслѣджено, то жестокй були послѣдствія вѣрного ихъ привязаня до вѣры: имъ ôтбирано добра, всаджано до темниць и люто убивано. Иншй, котрй для якихъ-будь причинъ при Богослуженяхъ удѣлу брати не могли, задоволяли ся вправдѣ тымъ, що бодай въ самотѣ свого серця хвалу Господеви воздавали; але завсѣгды горячо бажали, що прецѣнь колись разъ, разомъ съ прочими правовѣрными, станутъ ся участниками святыхъ тайнъ Христового богочестія. — Стало ся, що пôдчасъ того гоненя католикôвъ одному маркизови представлено столѣтну старуху, котра тямила часы, коли то Англія ще католическою була. Властитель дому, где она мешкала, увѣрювавъ, що она такъ держитъ ся своеи вѣры, що всякй усилія, ѥю ôтъ неи ôтвести, тôлько до того причи-

няли ся, єю въ ней єще бôльше утвердити; она, сказавъ, часто, особливо въ недѣлю, ходитъ до церкви, щобы полунощницѣ, утренѣ и службы божои послухати. „Безъ сомнѣнія,“ сказавъ маркизъ, „коли королество наше вѣру змѣнило, то и вы здаесь змѣнили.“ „О нѣ“,ôтповѣла она, „я чекала до теперъ, щобы побачити, чи нарôдъ, що принявъ нову вѣру, лѣпшимъ ставъ ся, якъ тогды, коли стоявъ при давной; а переконавшись, що ôнъ щоразъ бôльше псувавъ ся, и любовь Бога и ближнього зъ року на рôкъ студенѣє, я католическу вѣру сохронила и надѣю ся, що при Божой благодати вытреваю при ней до кôнця житя мого.“ „То я васъ,“ сказавъ маркизъ, „возьму съ собою на свôй замокъ; тамъ знайдете свящепника, и будете могли кождого дня святу службу Божу слухати.“ Тотй слова высокого достойника державного съ такимъ восторгомъ приняла старуха, що ще передъ смеркомъ того самого дня Богу духа ôтдала, вышептавши слабыми устами: „Вѣрую во єдиную, святую, соборную и апостольскую церковь!“ Коли маркизъ слѣдуючого дня о єи смерти довѣдавъ ся, плакавъ гôрко и сказавъ: „Єсли тота убога невѣста зъ радости умерла, що буде могла Богу служити, єсли такъ часто въ тихости серця свого тутки на земли дни святочнй и недѣльнй торжественно обходила, якихъ-то роскошей дôзнасть она въ царствѣ небеснôмъ, и якъ величественно теперъ свôй вѣчный упокой святкувати буде середъ лику святыхъ угодникôвъ Божихъ!

Зъ чужихъ далекихъ краѣвъ.

ПАМЯТНИКЪ НЕВôЛЬНИКА.

(Дальше.)

По кôлькохъ дняхъ станула каравана передъ королемъ племени Бамбарôвъ. Ôнъ закупивъ сто невôльникôвъ; зъ нихъ 50 мало бути на мѣсци живцёмъ спаленыхъ, щобы переблагати злого духа, котрый якъ гадано на короля тяжку зôславъ пропасницю. Я такожъ ставъ невôльникомъ короля за цѣну досыть высоку, бо заплачено за мене коня. И коли передъ табôромъ короля побачивъ-ємъ около 100 головъ, насиленыхъ на поворозъ, що були рештками зъ людей, котрыхъ въ жертву злому духови забито, втогды мною страхъ овладѣвъ, що для пріємности мого пана и менѣ голову зôтнутъ. Тымчасомъ выслано мене и пять иншихъ невôльникôвъ до Тимбукту, мѣста надъ рѣкою Нигеръ.

Въ тôмъ мѣстѣ призначено мене на службу у злого чоловѣка; обходжено ся со мною якъ съ товариною, що годину обкладано мя батогами, и и по скôнченой цѣлодневной працѣ — возивъ-ємъ тачки и пасъ-ємъ череды — кидано менѣ якъ псови кусень сухого, твердого хлѣба и кости лишенй зъ обѣду мого пана.

Одного дня — а було менѣ уже ôсѣмъ лѣтъ — до иншихъ дôставъ-ємъ ся панôвъ, котрй мя на торзѣ Арабамъ спродати хотѣли. Торговиця лежала въ глубокой пустынѣ; тамъ я мусѣвъ дорогу ôтбувати. Коли мене ноги довше носити не хотѣли, тогды мой властителѣ дикимъ мѣрили мене поглядомъ и батогами обкладали, доки не получивъ-ємъ ся съ караваною. На торговици спродано мене Арабамъ, бо доси бувъ я власностію Туарегôвъ.

Новй властителѣ присоєдинили мене до юрбы невôльникôвъ за ихъ караваною идучихъ; а понеже въ слѣдствіє обезсиленя дальше вже ити не мôгъ-ємъ, то вразъ съ многими иншими впаковано мене до мѣшка, примоцюваного до хребта велблюда. Менѣ здавалось, що удусити ся мушу; мой руки и ноги були немовь поломанй. Въ кôнци запроваджено насъ до дуже можного короля, котрому и продано мене и чотырохъ товаришѣвъ моихъ въ замѣнъ за одного велблюда.

Страшный той король, котрый мавъ кôлькасотъ невôльникôвъ и тысячь жѣнокъ, оглядавъ насъ чергою: велѣвъ намъ отвирати уста, щобы побачити, чи добрй маємъ зубы, чи сильнй горла; осмотрювавъ руки и ноги, щобы переконати ся, чи крѣпка будова нашихъ тѣлесъ; и казавъ насъ выпровадити .Самъ засѣвъ передъ входомъ до свого табору, где три зъ єго жѣнокъ тримали надъ нимъ великій парасоль для охороны передъ лучами сонця а чотыри стояло за нимъ. Припроваджено передъ него сто невôльникôвъ, мущинъ, невѣстъ и дѣтей. Нещасливй тотй существа выбрано на жертву, котру король своимъ божищамъ складавъ; решта невôльникôвъ мусѣла приглядати ся той рѣзнѣ. Вельможѣ племени того въ поставѣ похиленой стояли передъ королемъ — не близше якъ двайцять крокôвъ.

Розпочала ся жертва. На пôдвыжшенье умѣщене передъ королемъ впроваджено найперше невôльника около 50 лѣтъ маючого и звязано му руки. Катъ вышептавъ надъ нимъ кôлька слôвъ тайныхъ а потôмъ однымъ замахомъ меча ôттявъ му голову, и принѣсъ передъ короля, котрый ю стратувавъ ногою и побôчь себе положити велѣвъ. Потôмъ вставъ, замочивъ руку въ крови и пальцѣ облизавъ. Въ подôбный способъ и прочихъ помордовано; а тѣла забитыхъ лежали кôлька днѣвъ на земли, щобы вся кровь зъ нихъ вытекла, ажь повкидано ихъ въ яму глубоку побôчь табору королевского.

По скôнченю рѣзнѣ король поглянувъ на насъ пажерливымъ окомъ, и казавъ кождого зъ насъ бити батогами, мовлячи: „Якъ тôлько не сповните всёго, що вамъ розкажу, сейчасъ спôткає васъ така сама судьба; головы вашй служити будутъ менѣ за тронъ!“

По шести мѣсяцяхъ четвертый уже разъ продано мене Арабамъ. И знова приневоленъ я бувъ съ невысказанымъ трудомъ волочити ся за караваною по пустыняхъ. Вздовжь цѣлои дороги видко було зôсхлй або згнилй трупы невôльникôвъ давно уже помордованыхъ. Втогды не розумѣвъ я єще добре, що то значитъ смерть; здавало ся менѣ, що коли Арабы забютъ Мурина, то ôнъ запавъ тôлько въ глубокій сонъ, та незадовго знова пробудитъ ся. Але коли побачивъ-ємъ трупы въ гниль переходячй и кôстяки, якійсь лякъ и переполохъ овладѣвъ мною, и я ставъ понимати, що то дуже сумно, єсли чоловѣка мордуютъ. А тутъ паны мой безперестанно грозили менѣ, що сли имъ послушнымъ не буду, то и менѣ кôнця дôйдутъ.

Симъ разомъ було насъ около 200 невôльникôвъ. Мурины розмаитого вѣку, зъ розмаитыхъ племенъ середнои Африки, въ довгôмъ рядѣ ишли оденъ за другимъ. А коли здрадили охоту утечи або збунтовати ся, то постунлено собѣ съ ними въ спосôбъ такій. Кождому невôльникови закладаютъ па шію грубый, желѣзный перстѣнь, при котрôмъ знаходитъ ся ухо, черезъ котре перетягненый довгій шнуръ, щобы въ тотъ спосôбъ получити всѣхъ невôльникôвъ. Ôттакъ похôдъ ôтбуває ся въ порядку, зъ котрого годѣ выламати ся. Истинно сумне зрѣлище, дивити ся на старцѣвъ и дѣтей! Въ розпуцѣ чѣпаютъ ся товарышѣвъ сумнои долѣ, а сли каравана задержує ся, тогды звисаютъ на перстеняхъ якъ бездушевнй тѣлеса. Скоро покаже ся, що бѣдный невôльникъ истинно не може дальше ити, тогды належитъ ôтлучити єго ôтъ ланцуха. Но понеже на тое треба-бы кôлька минутъ часу, а минуты звѣрскому гандляреви годинами выдаютъ ся, то що робитъ? мѣсто зняти перстѣнь зъ шіи нещасливого, ôттинаєму голову, туловище падає, а решта иде дальше. (Д. б.)

Разъ але гараздъ.

Написавъ Иванъ Дымъ.

(Конецъ.)

Петро и Надѣя ишли до дому. Надѣя сподѣвала ся, що поверне отецъ, и єще нынька хотѣла съ нимъ поговорити, якъ-бы Петра ратувати. И коли ôтцю о тôмъ спôмнула, той ажь задумавъ ся.

„Любый Отче“, сказала Надѣя, „ходитъ о спасенье Петра; але и мое добро повинно тобѣ на серци лежати“.

„Чортова то справа!“, сказавъ отецъ, але на прозьбу своєи дочки давъ намовити ся. Запросивъ Петра до себе и всѣ троє разомъ вôйшли у хату. Пôзно въ нôчь они розмавляли; а що урадили, то завтра довѣдаємъ ся.

Марта вже ôтъ досвѣта прилагоджувала всё потрѣбне до весѣля; въ дечѣмъ и стара Морозиха єй помагала, хоть тяжкій камѣнь лежавъ на єи серци, коли видѣла згубу свого сына. Пôзно по опôвночи прійшовъ Петро до дому. Вѣнцѣ до шлюбу були готовй; а коли до церкви збирались, вступивъ въ хату Морозихи старый Гудима, братъ Марты.

Гудыма привитавъ ся и приступивши до Морозихи поспытавъ: „Задоволенй вы зъ весѣля, що робите свому сынови?“

Морозиха не могла зъ разу ничь ôтповѣсти.

„Вы виннй грошѣ той шаленой!“ продовжавъ ôнъ, „кôлько вы ôтъ неи взяли?“

„Тысячь риньскихъ,“ ôтповѣла Марта, выпереджаючи Морозиху; „чи хоче може братъ за ню ôтдати?“

„То буде ôтъ того залежати, чи Морозиха на тое пристане!“

„То вчера Петро у тебе бувъ?“ запытала здивована Марта.

„Такъ! бувъ и просивъ, щобъ го зъ того прикрого положеня выбавити.“

„Щожь то за таке прикре положенье?“ спытала Марта.

„Отъ таке, що така стара 50 лѣтна сивуля, якъ ты, не повинна була зводити 24 лѣтного хлопця.“

„Сынъ самъ такъ хотѣвъ“, сказала бѣдна мати.

„Такъ, ôнъ самъ того хотѣвъ,“ повторила Марта; „ôнъ повиненъ менѣ вѣчно вдячнымъ бути, бо безъ мене ставъ-бы ся жебракомъ.“

„Ты, нѣкчемнице!“ закричавъ братъ, „кто єго до того дѣла привѣвъ? кто єму пôддававъ трункôвъ и опоювавъ, якъ не ты? Не удастъ ся тобѣ за него пôйти!“

Не зважаючи на розсерджену сестру, звернувъ ся Гудыма до Морозихи и сказавъ:

Єсли хочете, то можна вашому сынови єще въ послѣдной хвили помогчи!“

„Згаджаю ся совсѣмъ,“ сказала Морозиха.

„Добре! пôдпишѣтъ тое письмо, котре въ нотаря рано уложено; разомъ пôдпише ся и Петро и конецъ съ такимъ весѣлёмъ.“

Ôнъ вытягнувъ папѣръ зъ кишенѣ, и подавъ Морозисѣ. Она читала письмо уважно. Тамъ бу-

до такъ написано: „Морозы ôтдаютъ цѣле господарство Гудымѣ, котрый зъобовязує ся ихъ довги поплатити; Морозы лишаютъ ся такъ довго посесорами того газдôвства, доки довгъ не сплатятъ. Коли тоє стане ся, газдôвство назадъ на нихъ приходитъ.“

Прикро стало Морозисѣ, що она ôтъ теперъ стане посесоркою; але иншого выходу не було: Взяла перо въ руки и пôдписала угоду.

„Теперъ черга на Петра!“ сказавъ Гудыма, „где ôнъ єсть?“

„Я тутъ“, обôзвавъ ся Петро, котрый вступивъ въ хату, бо стоявъ до того часу за дверми. Взявъ перо въ руки и пôдписавъ такожь угоду.

„Такъ! теперъ єси вôльный ôтъ такого сопружества,“ сказавъ Гудыма ховаючи письмо до кишенѣ, „а єсли тобѣ Богъ допоможе, можешь єще бути порядным чоловѣкомъ.

„Такимъ хочу бути!“ сказавъ Петро, „присягаю вамъ и мому ангелу Хранителю.“

„Хранителю?! теперъ виджу,“ сказала Марта, „куда стежка въ горохъ; мене ôттрутили ôтъ Петра, щобы для Надѣи готового мужа мати! але вы мене попамятаєте!“

„Безъ того мы тебе знаємъ!“ сказавъ старый Гудыма. „Хочешь, щобы зъ тебе люде не смѣялись, ôтречи ся добровôльно; кажи, щось въ послѣдной хвили намыслила ся, и ôтъ свого замѣру ôтступаєшь. Выданѣ тобою грошѣ нынька тобѣ звертаю. Що тычитъ ся моєи дочки, она тебе ôтъ Петра не ôттрутила; бо менѣ и на гадку не приходитъ, щобъ Петро бувъ моимъ зятёмъ.“

На тоє сказавъ Петро: „Єсли вы мене въ свôй дôмъ приняти хочете, буду вамъ вѣчно вдячнымъ, а свого ангела Хранителя Надѣю нѣколи не забуду!„

Ôтъ теперъ змѣнивъ ся Петро до непôзнаня и до трехъ лѣтъ выплативъ довгъ. Въ два мѣсяцѣ пôзнѣйше обходивъ Петро весѣлье съ Надѣею. На своимъ весѣлю труночку не то що не пивъ але и не видѣвъ. Жижда ôтъ теперъ го не пекла. При помочи Божой ставъ побожнымъ и богатымъ чоловѣкомъ, а всѣ го яко тверезого и статочного дуже поважали.

Письмо зъ-ôтъ Белза.

Дуже мене тѣшитъ, коли я неразъ прочитаю зъ газетъ, якъ то по селахъ и мѣстахъ чимъ разъ бôльше закладаютъ ся Читалнѣ, ставлятъ ся домы громадскѣ, и запроваджують ся крамницѣ. Отже и въ Жужелю передъ кôлькома роками за проводомъ Отца духовного, Кирила Селецкого, заложено читалню, а понеже небуло дому громадского, то помѣщено єю въ комнатѣ г. Михаила Климова, члена читалнѣ. Записало ся около 30 членôвъ, скинули ся по кôлька шѣстокъ, и запренумировали кôлька рускихъ газетъ. На другій рôкъ записало ся зновъ кôлька членôвъ. Такъ вело ся дѣло.

За якійсь часъ скликали отецъ Кирилъ Селецкій всѣхъ членôвъ читалнѣ и зачали розговоръ о тôмъ, якъ заложити-бы въ селѣ крамницю. Всѣ пристали на тоє, зложили по кôлька злр. и записали зъ Народнои Торговлѣ потребнѣйшѣ товары. Тымчасово помѣщено тіи товары въ комнатѣ будынку школьного, где г. учитель Левъ Козловскій займавъ ся якійсь часъ спродажею. Незабавкомъ побудовали селяне дôмъ громадскій, въ котрôмъ помѣщено по одной сторонѣ читалню а по другой крамницю; и ôтъ сего часу крамниця що разъ лѣпше веде ся. Теперъ въ крамници вже другій рôкъ трудитъ ся г. Михаилъ Климовъ, що платитъ рôчно членамъ 35 злр., и такъ веде ся дѣло.

А читалня? єй зъ разу вело ся такожь не зле: члены сходили ся, читали газету, або говорили межи собою дещо о господарствѣ, о просвѣтѣ и т. и. Но небавомъ все устало. Члены переставали ходити а читалня зачала приупадати такъ, що теперъ анѣ оденъ членъ не загляне до читалнѣ. Неразъ прійдутъ отецъ К. Селецкій до читалнѣ и хотѣлибъ дещо поговорити, та нема съ кимъ. И такъ отже стало ся, що нема зъôтки и газетъ оплачувати.

Тожь прошу и благаю всѣхъ членôвъ Жужельскои читалнѣ, щобы навернули ся до того спасительного дѣла и провадили єго якъ найладнѣйше; бо якъ нѣ, то буде всѣмъ ганьба, встыдъ и соромъ на весь Божій свѣтъ.

Очевидецъ.

ПОЛІТИКА.

Зъ великои и высокои політики не богато теперъ чувати, бо нашъ Монарха, якъ и цѣсаръ нѣмецкій занятѣ теперъ маневрами. Такожь и въ полудневôй Россіи ôтбуваютъ ся маневры на великѣ розмѣры. Щось то оно либонь не доброго вѣщує такъ частѣ маневры рôвночасно по всѣхъ майже державахъ. Ажь лякъ бере чоловѣка подумати, що колибы прійшло до вôйны — ôтъ котрои сохрани насъ Господи! — була-бы се вôйна така, якои єще не бувало на свѣтѣ. Не на сотки тысячь але на десятки міліонôвъ войска числятъ всѣ державы Европы. Тьма тьменна багнетôвъ и арматъ!—Цѣсарь нѣмецкій має посѣтити въ октобрѣ нашого Монарха въ Шенбрунѣ и взяти потому участь въ ловахъ. — Въ Чехахъ обôйме по маневрахъ правленье новый намѣстникъ гр. Тунъ а дотеперѣшный бар. Кравсъ, що бувъ ôтъ 8 лѣтъ намѣстникомъ, уступитъ. Не мôгъ собѣ якось ра-

ды дати съ тою борбою Нѣмцѣвъ съ Чехами и Чехôвъ межи собою; сей новый намѣстникъ маѥ мати велику у всѣхъ жителѣвъ повагу, хотяй ѥще ѥсть молодымъ чоловѣкомъ. — Соймы маютъ бути скликанй около 2. слѣд. мѣсяця. Маѥ бути рѣчею певною, що на тогорôчной сесіи думы державнои прійде пôдъ обраду новый законъ карный.

Нѣмеччина. Нѣмцѣ ломлятъ собѣ голову надъ тымъ, чи царъ пріѣде до нихъ въ гостину, чи нѣ; а цареви якось не спѣшно дѣѥ ся и сидитъ собѣ супокôйно въ Данiи. Тоѥ ихъ гнѣваѥ и тôлько вже о тôмъ написали ся въ своихъ газетахъ, що ажь читати ся не хоче. За тоѥ маѥ пріѣхати царевичь на ихъ маневры на мори. И зновъ хочутъ Нѣмцѣ збôльшити своѥ войско и утворити двѣ новй команды войсковй, одну противъ Россіи а другу противъ Франціи. Ще имъ за мало того войска! Прусы дали початокъ тому мілітаризмови и першй почали зброити ся на такй розмѣры. Але ѥсть высша сила, противъ котрои чоловѣкъ немôчный; а часто такъ буваѥ, що чимъ кто воюѥ,ôтъ того и гине.

Италія. Ту брутальна сила италійского правительства противъ св. Апостольского Престола доходитъ до крайности. Навѣть часописи лібералънй и некатолическй уймаютъ ся вже за свободою Святѣйшого Отца и подôбне поступованье называютъ насиліемъ. „Ôтъ 14 лѣтъ я замкненый якобы въ вязници. Много ѥсть противъ мене, але много со мною и за мною.“ Такъ сказавъ Свят. Отецъ до однои депутаціи и справедливо. Многй суть противъ Него и заразомъ противъ св. вѣры, правды и справедливости Божои; але о много бôльше ѥсть такихъ, котрй до послѣдного дыханя боронити будутъ св. вѣры и стояти въ оборонѣ правъ и свободы св. кат. церкви.

Зъ цѣлого свѣта. Французы занятй кромѣ выставы, котра имъ хорошо оплачуѥ ся, выборами до парляменту и рухъ выборчій взмагаѥ ся съ кождымъ днемъ. На ихъ выставу маѥ пріѣхати и царевичь россійскій та певно не безъ політическои міссіи. — Россія збôльшаѥ стражь граничну и ôтдаѥ ю пôдъ зарядъ міністра вôйны; доси була она пôдъ зарядомъ міністра фінансôвъ. —Рядъ болгарскій мавъ телеграфично завôзвати всѣхъ своихъ пôдданыхъ, мешкаючихъ въ Румуніи, и покликати ихъ до войска. Чи не паде въ Болгаріи перша искра до вôйны европейскои? — Число стрейкуючихъ робôтникôвъ въ Англіи доходитъ до 180 тысячь; робôтники, що выладовуютъ кораблѣ, застановили роботу, сотки кораблѣвъ стоитъ съ ладунками на мори. Черезъ таку змову повстала дорожня на торгахъ въ Англіи. — Въ Хинахъ и другихъ дуже далекихъ краяхъ були великй повени и звыжь 10 тысячь народа погибло. — Въ Суданѣ въ Африцѣ запанувавъ дуже великій голодъ; жителѣ Картума ѣдятъ и трупы, щобы тôлько спасти житье. Боже змилуй ся надъ бѣднымъ народомъ!

Вѣдомости.

Нашого Найяснѣйшого Монарха, свого Найвысшого и Найдорожшого Гостя, котрый на короткій часъ прибувъ на маневры, що ôтбуваютъ ся коло Ярославля, витала наша Галичина у себе ôтъ дня 3 лат. с м. Всѣ жителѣ краю безъ рôжницѣ народности и вѣры, исполненй горячими чувствами любови и незломнои вѣрности до Особы Найдостойнѣйшого нашого Цѣсаря. Обы Всевышный стерѣгъ, благословивъ и хоронивъ Ѥго на многй лѣта! Головнй маневры скôнчили ся дня 9. лат. с. м. а Цѣсарь ôтъѣхавъ до Чехъ, где такй самй вправы войсковй ôтбувати ся будутъ.

На загальнй зборы общества „Просвѣта“, котрй ôтбули ся въ Станиславовѣ дня 29. серпня с. р., зôбрало ся до 400 участникôвъ, найбôльше селянъ. Зборы вели ся пôдъ предсѣдательствомъ посла Романчука. Дебатовано надъ справою выдаваня популярныхъ книжочокъ и етнографичнои мапы руского краю, дальше надъ справою закладаня и пôддержуваня читалень, надъ справою зсыпôвъ збôжа и надъ справою касъ пожичковыхъ. Селяне дуже часто забирали голосъ, и робили свой уваги высказуючи свои потребы и бажаня. Вечеромъ ôтбули ся селяньскй вечерницѣ при участи хорôвъ зъ Денисова и Нижнева.

Загальнй зборы Общества пѣвцѣвъ церковныхъ ôтбули ся дня 30. серпня с. р. въ Станиславовѣ пôдъ предсѣдательствомъ Впр. о. крил. Фаціевича. На зборахъ явили ся численно дяки станиславôвскои епархіи, котрй вельми заинтересовали ся справою Общества. По ôтспѣваню „Царю небесный“ мавъ предсѣдатель довшу промову, въ котрôй зазначивши цѣль зборôвъ, подавъ коротку исторію стану дякôвского. Потôмъ п. Полотнюкъ здававъ справу зъ дѣяльности комитету. Показало ся, що въ статутахъ ѥсть богато неясности, и треба буде змѣны поробити. Понеже однакъ многй достойники заняли ся судьбою общества, то ѥсть надѣя, що всякй суперечности легко и скоро дадутъ усунути ся.

Зъ Пôдгаєччины пишутъ намъ: Многй обшары двôрскй и громады взяли ся до заводженя лѣсôвъ и вже десятки тысячь всѣлякого дерева приняло ся. Колись зъ того выросте великій маѥтокъ краю и давъ-бы Богъ, щобы всѣ села пôйшли за тымъ примѣромъ. Пустошакôвъ та всякихъ неужитковъ не повинно-бы у насъ вже бути. Особливо о тоѥ повинній мы дбати, щобы нашй улицѣ, загороды и гумна густо всякою деревиною були обсаджень. Такй дерева въ селѣ то половина ассекураціи ôтъ огню; бо скôлько то разôвъ можь бачити, що огонь тôлько на якôй старôй груши або яблони зъ упинивъ ся. Зближаѥ ся осѣнь а мы кличемъ до всѣхъ: Садѣтъ деревину!

Славнй на цѣлый свѣтъ богачѣ жидôвскй, якъ баронъ Гиршь, Ротшильдъ и пр. пôслали до своихъ одновѣрцѣвъ въ Галичинѣ ôтозву, въ котрôй повѣдаютъ, щобы жиды овладѣли цѣлою нашою землею и выключно запановали надъ нею. „Ся краина“ повѣдаютъ „муситъ бути нашимъ краёмъ — всё спріяѥ намъ до того. Старайте ся выперти христіянъ зô всѣхъ мѣсць а стати ся одинокими панами въ краю. Старайте ся всё, що ѥще доси належитъ до нихъ, заграбати и захопити въ свой руки; а коли вамъ забракне грошей, мы ихъ вамъ доставимъ, скôлько буде потреба.“ Истинно, ажь морозъ иде поза шкôру, коли подумати, що насъ колись чекати може. Мы тымчасомъ

сварѣмъ ся о марницѣ и легкомышленно выпускаймо добро зъ рукъ нашихъ, доки насъ вража сила не опанує а вспôльна сумна доля насъ не погодитъ. Бачнôсть, панове громада! руками и ногами тримаймо ся земленьки святои и не выпускаймо єи зъ рукъ, хотяйбы намъ прійшло въ тôмъ тяжкôмъ роцѣ голодъ и нужду потерпѣти.

Якимъ способомъ доробляютъ ся жиды маєткôвъ? У властителя села зъ нôдъ Лѣска купила жидôвка зъ Лѣска 200 сотнарôвъ команицѣ по 70 кр. за сотнаръ и таки на мѣстци ôтпродала жидови зъ Постолова сотнаръ по 95 кр., заробила отже 50 злр. Той же жидъ взявъ ôтъ жида властителя Тарнавы за сотнаръ по 1 злр. 50 кр, заробивъ отже, по ôттрученю 30 злр. за перевôзъ, разомъ 80 злр. Жидъ же зъ Тарнавы ôтпродавъ зновъ цѣлый запасъ команицѣ жидови властителеви тартаку въ Команчи сотнаръ по 2 злр. 50 кр., а що перевôзъ одного сотнара стоявъ 40 кр, то зарôбокъ єго учинивъ разомъ 120 злр. Такъ то до двохъ недѣль заробили жиды 250 злр., а панъ зъ нôдъ Лѣска не видѣвъ и шелюга, бо жидôвка взяла у него команицю за довгъ. Хороша господарка!

Послѣдными часами повстало много фабрикъ, котрî выробляютъ зелѣзнî кресты надгробнî. Зелѣзо тоє неразъ такъ крухе якъ черепъ, а золото до року цѣлкомъ облѣзе. Єсли кому прійде ся купувати подôбный крестъ, то радимъ купувати тôлько у г. Альойзія Паульо (Хорущина 3). Вырôбъ того фабриканта знаємъ и за него ручити можемъ.

Въ ответъ на численнî запытаня що до цѣны буліону, о котрôмъ мы згадували въ попереднôмъ числѣ „Посланника“, звертаємъ увагу на анонсъ въ нынѣшнôмъ числѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Пленипотенція жидôвска.

Мы низше нôдписованî и съ печаткою прилѣпленî завѣдомляємъ всѣхъ на купу и кождого на особного, що съ нынѣшнымъ днемъ даємъ Абрумкови Шпырковичу пленипотенцію, що вунъ може въ нашого справа ходити, приходити, заходити, входити, ôтходити, нôдлазити ся, вныхати ся, нôдсувати ся, а то ôтъ чому? для тому, що єго ноги то нашî ноги. Що вунъ може въ нашого справа писати, записати, приписати, ôтписати, а що напише, нехай стоитъ, а то ôтъ чому? для тому, що єго рука то нашому рука. Що вунъ може въ нашого справа нюхати, занюхати, нôднюхати, ôтнюхати, а то ôтъ чому? для тому, що єго нюхъ то нашъ нюхъ. Що вунъ може слухати, надслухати, нôдслухати, выслухати, заслухати, а то ôтъ чому? для тому, що єго слухи то нашî слухи. Що вунъ може въ нашого справа говорити, переговорити, выговорити, выкричати, заговорити, а то ôтъ чому? для тому, що єго піскъ то нашому піскъ. А що вунъ буде зробити, то мы єму не можемъ запытати ся: Абрумь, на що ты такъ зробивъ? Але якъ вунъ буде нашъ процесъ зфушерувати, то мы будемъ сказало, що мы єго не знало.

— „А що тамъ у васъ доброго въ селѣ чувати?“ пытає оденъ газда другого на ярмарку.

— Та всё добре, коли вже маємъ въ селѣ свого коморника!

— А то що зновъ такого? та вже и на селѣ суть коморники?

— Та вы хиба не чували, що у насъ оденъ зъ господарôвъ добувавъ ся до чужои комоpы!

— А бодай васъ, куме!

— Чого вы Мошку ôтъ довшого часу на мене однымъ окомъ споглядаєте?

— Ну, а зъôтки тобѣ возьму друге?

Оденъ мѣськiй редакторъ, ночуючи на селѣ, нôдъѣвъ собѣ до сыта; а коли господиня принесла єще миску пирогôвъ зô сметаною, сказавъ редакторъ: зъ браку мѣсця не можемъ нынѣ сей артикулъ помѣстити.

ÔТЪ РЕДАКЦІИ.

Зъ причины, що двонедѣльный уставъ церковный забирає намъ незвычайно много мѣсця, длятого принуждений мы залишити єго ажь до того часу, коли наша часопись стане выходити що тыждня. Та коли для браку средствъ годѣ намъ самымъ на тоє рѣшитись, мимо численно заявленыхъ намъ желаній, то просимъ Всѣхъ Почт. нашихъ Читателѣвъ, щобы при случаю присылки пренумераты благоволили освѣдчити намъ свой мнѣня. Розумѣє ся, що цѣна „Посланника“ яко тыжденнои часописи выносила-бы 4 злр. рôчно и така перемѣна наступити-бы могла ажь ôтъ Нового року.

ПЕРЕПИСКА.

О. Д. На безъименнî письма не звертаємъ уваги, а впрочемъ фонетикою не гадаємъ печатати — якъ того конечно собѣ жадаєте — уважаючи правопись етимологичну за єдино для Русинôвъ можливу и раціональну. Сербы намъ цѣлкомъ импонувати не могутъ. Наша часопись по за кордонъ не иде; мы ограничаємъ ся єдино на Русинôвъ въ Австріи и ту знаходимъ ажь надто широке поле до дѣланя. Коли дôйдемъ до сто тысячь пренимераторôвъ, то може сягнемъ дальше,

Д. К. въ Л. Що тамъ собѣ кто о насъ думає, говоритъ або и пише, тоє намъ совершенно обоятнымъ. Наша цѣль и стремленье такъ яснî а совѣсть такъ чиста, що не страшнî для насъ клеветники; бо правда скорше чи нôзнѣйше побѣдити муситъ.

М. К. въ В. Повѣстка Ваша: „Не бавь ся въ пана“ дуже хороша, и забавна. Умѣстимъ въ ч. 12. Богъ заплать за працю та не забувайте на насъ.

Всѣмъ Почт. Дописывателямъ: Причина неумѣщеня допысей подана въ рубрицѣ: „Смѣхъ и правда“.

7)

Запрошенье до предплаты.

Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде

ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ

МОЛИТВОСЛОВЪ.

Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА

Ѳомы зъ Кемпісъ

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр.

Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголоситъ ся пренумераторôвъ.

Просимъ о численнî и скорî замовленя.

Отъ Редакціи. Инсераты, якоже всякого рода оголошеня и подяки принимаютъ ся по цѣнѣ 5 кр. отъ стиха съ опустомъ 10% рабату при бо́льшеразовомъ умѣщеню. — Адресувати належитъ до Редакціи въ Лапшинѣ.

ОГОЛОШЕНЯ.

КОНСТАНТИНЪ ЖМУРЪ, майстеръ коминярскій въ Микулинцяхъ, пошукує хлопця до термину отъ 10 до 11 лѣтъ маючого. (2—?)

Подаю до общои вѣдомости, що по́сля рѣшенія Всесвѣтл. Консисторіи зъ дня 13 липня 1889 ч. 5090 отвираю съ днемъ 1 руск. октобрія 1889 въ Зборовѣ однорочный курсъ науки дякóвства и пѣнія хорального за оплатою 3 зл. мѣсячно зъ горы. Обовязую ся за оденъ рóкъ приготовити до испиту дякóвского квалификаційного.
ТЕОДОРЪ ЯНИШЕВСКІЙ, пѣвецъ церковный въ Зборовѣ.

4)

Фарбы до всѣлякого ужитку

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВІ́ и ДОБРІ́

поручає

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ

Львóвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (5—?)

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАПШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.

Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. по́въ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.
Высылає ся що найменше по́въ фунта. Опакованье 12 кр. (1—?)

2) **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ**

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ и Самборѣ

поручає:

ВИНА И ВСЯКІЙ ТОВАРЫ КОЛЬОНІЯЛЬНІЙ

якъ такожъ:

КОСЫ по 20 кр. (бракъ), по 40 и 50 кр. (найлучшій).
Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**
ПЛУГИ Нр. I. 7·60 зр. Нр. II. 11 зр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 зр.
Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 зр.
СѢЧКАРНѢ по 24 зр. (5—?)

1) **ТОРГОВЛЯ РѢЧЕЙ, ИКОНЪ, РЫЗЪ И КНИГЪ ЦЕРКОВНЫХЪ**

В. Стахевича въ Тернополи

поручає Всечестнѣйшому Духовеньству и Брацтвамъ церковнымъ богато заосмотрену ТОРГОВЛЮ въ всякі́ потребы до церкви и поручає на часъ отпустóвъ, міссій и процесій:

ОЛТАРИКИ до процесій рѣзблені́ зъ дерева, цѣлкомъ золочені́ по зр. 65, 75, 85, 100 и высше.
ХОРУГВИ брацкі́ зъ вовняного адамашку съ образами або безъ образóвъ по зр. 20 и 30, зъ шовкового адамашку по зр. 65 и 70.
ПАТЕРИЦѢ (Репиды) зъ хиньского срѣбла въ лучахъ, золочені́ по зр. 40, 55 и 75.
КРЕСТЫ до процесій деревляні́, мосяжні́ або зъ хиньского срѣбла.
ФЕЛОНЫ въ великóмъ выборѣ въ розличнóмъ цвѣтѣ зъ матеріи вовнянои, шовковои и аксамитнои отъ зр. 30 до 250 и высше.
ПАУКИ або многосвѣчники зъ французского бронзу, шкляні́, або желѣзні́ въ розличныхъ взорахъ, и въ великóмъ выборѣ на складѣ.
ЧАШѢ хиньско-срѣбні́, золочені́, або цѣлкомъ срѣбні́ óдъ зр. 18 до 200.
ДАРОХРАНИТЕЛЬНИЦѢ отъ зр. 25, 40, 50 и срѣбні́ отъ зр. 85 до 150.
КАДИЛЬНИЦѢ зъ жовтого и бѣлого металю по зр. 10, 14 и 15.
КРЕСТЫ на престолы въ розличныхъ величинахъ въ великóмъ выборѣ и дуже дешевѣ.
ЛѢХТАРЪ церковні́ мосяжні́ и зъ бѣлого металю рóжнои величины. Шалѣ до монстранцій, стихарѣ, бурсы до слабыхъ, антиподы, диваны, дзвóнки гармонѣйні́, вѣнцѣ шлюбні́ и всякі́ потребы до церкви.
Повыша торговля пріймає фелоны и дальматики до переробленя и направы; чашѣ, дарохранительницѣ, и монстранціи пріймає ся до позолоченя и цѣлковитого отновленя по найдешевшихъ цѣнахъ.

Взóрцѣ матеріи на фелоны высылає ся на желанье отворотною почтою.

Цѣнники на желанье розсылаютъ ся даромъ и франко!

Громадамъ сельскимъ и брацтвамъ церковнымъ даютъ ся рѣчи церковні́ на протягъ 5 мѣсяцѣвъ на выплатъ. (5—5)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Ч. 12. Бережаны дня 16 (28) вересня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рекламаціи вôльнѣ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Всюда Богъ!

Коли тѣнь ночи землю покрыє,
Сонце погасне за гôръ верхомъ,
Зôрокъ сотнями небо затлѣє,
Мѣсяць сторожитъ надъ людскимъ сномъ:

Тогды то середъ нôчной годины,
Мовъ хороводомъ въ небесный свѣтъ,
Мертва природа изъ слезъ долины
Шле пѣснь похвалну небу въ привѣтъ.

Зъ тиха затужитъ пташка въ калинѣ:
„Боже великій, дяку пріймі!
Ты мя стерѣгєсь въ нынѣшной днинѣ,
Моя надѣя и завтра Ты.“

Рыбка посередъ быстрои филѣ,
Котору мѣсяць срѣбломъ прибравъ:
„Честь Тобѣ, Боже, честь въ кождой хвилѣ
За то, щось рыбковъ жити мнѣ давъ.“

„Тысячь разъ люта смерть мнѣ грозила,“
Кôрно ся земный хробакъ озве,
„Твоя то воля мя сохранила;
Тожь да святитъ ся имя Твоє!“

Цвѣтка, прибравшись въ каплю кристальну
Росы, головку взноситъ въ гору:
„Пріймі, о Боже, пѣсню похвальну
За мою нѣжнôсть, мою красу!“

И дубъ столѣтный, поважный, пышный,
Дубъ всей природы, ôнъ — лѣсôвъ царь!
Шепоче листомъ:„ Боже всевышный,
Тебе най славитъ, славитъ вся тварь!“

* * *

О роде людскій,— що съ лжепророкомъ
Голосишь свѣту, що Бога нѣтъ!—
Глянь иа природу, глянь щирымъ окомъ!
Спôзнай, якъ повный Бога сей свѣтъ!!

Мертва природа Бога пôзнала,
Кожда билина кличе немовь:
„Рука, котора житье мнѣ дала,
Та рука Божа всегда со мновъ.“

Лишень рôдъ людскій, хоть му сіяє
На кождôмъ кроцѣ правда одна:
„Бога свѣтъ повный“, Бога не знає;
Бо — въ єго серцю Бога нема!

Лаврôвъ 1889. **Голосъ зъ Монастыря.**

Кормъ духовный.

Объясненье Службы Божои.

(Дальше)

Священникъ запричащавшись св. Дарами обертаєсь до вѣрныхъ съ чашою и словами: „Со страхомъ Божіимъ и со вѣрою приступите“ взыває ихъ, абы взбудили въ собѣ страхъ Божій и вѣру въ Христа яко нашого Спасителя, котрый самъ себе хоче дати въ покармъ душевный вѣрнымъ. По тыхъ словахъ блогословитъ священникъ святѣйшими дарами мовлячи: „Спаси Боже люди твоя и благослови достояніе (дѣдицтво) твоє“; на що вѣрнѣ мовбы наповненѣ радостію величаютъ Бога словами: „Видѣхомъ свѣтъ истинный...“ (узрѣлисмо правдиве свѣтло). Потôмъ священникъ ôткрыває чашу и послѣдный разъ съ словами: „Благословенъ Богъ нашъ: всегда, нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ“ обертаєсь съ чашою до вѣрныхъ; на що хоръ ôтповѣдає дякуючи Богу за причастіе св. Тайнами: „Да исполнятся уста наша.“

Священникъ, обертаючій ся до вѣрныхъ съ словами: „Со страхомъ Божіимъ..“, представляє символично Іисуса Христа, якъ Ônъ явивъ ся по своимъ воскресеню ученикамъ, доки єще на земли перебувавъ и имъ „миръ“ и благословенье удѣлявъ; длятого и священникъ удѣляє тоє благословенье словами: „Спаси Боже люди твоя..“ Но Христосъ тôлько 40 дней оставъ на земли, а по 40 дняхъ выпровадивъ своихъ Апостолôвъ и ученикôвъ на гору Єлеонску, обѣцявъ имъ Духа св. зôслати и благословячи ихъ послѣдный разъ рукою своєю, вознѣсъ ся на небеса. Тожь и свя-

щенникъ ту послѣдный разъ обернувшись съ св. Дарами до вѣрныхъ, мовь Христосъ до Апостолôвъ на горѣ Єлеонской, благословитъ ихъ словами: „Благословенъ Богъ нашь..“ якобы казавъ съ Христомъ: „Се азъ съ вами по вся дни до скончанія вѣка, аминь.“

Христосъ выповнивъ обѣтницю дану Апостоламъ; и якъ на нихъ въ 10 день по своимъ вознесеню зôславъ Духа св., такъ и на вѣрныхъ сходитъ благословенье Духа св., коли священникъ благословячи ихъ рукою возглашає: „Благословеніе Господне на васъ...“ Отримавши тое благословенье вѣрнѝ намѣряютъ уже опустити храмъ, и выйти зъ церкви; тожь священникъ робитъ ихъ еще уважными, щобы такъ само, якъ словами: „Миромъ Господу помолимся“ взывавъ ихъ до молитвы въ мирѣ (супокою), и теперь выходили зъ дому божого съ супокоємъ въ серци, и для того возглашає: „Со миромъ изыйдемъ“, и въ послѣдной молитвѣ (заамвонной), котруôтчитує выйшовши передъ царскѝ врата, молитъ Бога, щобы той миръ съ нами перебувавъ а благословенье боже спочивало на насъ по всѣ дни житя нашого. По тôмъ мовъ-бы на послѣдне пращанье словомъ: „Премудрость“ взываєє священникъ вѣрныхъ, що бы еще разъ воздали хвалу и честь Той, котра стала ся жереломъ нашого спасеня; — тожь вѣрнѝ ôтдаютъ славу Пресвятой Богородицѣ словами: „Честнѣйшую Херувімъ..“ а по той пѣсни доперва воздає священникъ славу и честь Єи возлюбленному Сыну — Христу словами: „Слава тебѣ Христе Боже упованіе наше, слава тебѣ“, — на що вѣрнѝ отвѣчаютъ словами славословія: „Слава Отцу и Сыну и св. Духу.... Господи благослови!“

На тôмъ кôнчитъ ся ôтправа бож. Литургіи. Священникъ замыкає царскѝ врата и ôтходячи до закристіи ôтмавляє слова св. Симеона: „Нынѣ отпущаєши раба твоєго...“ Въ закристіи розбираєсь и ôтмовляє молитвы по причастію.

Таке було-бы символично представлене значенье бож. Литургіи въ цѣлости, котре конечно хотѣлисмо Вамъ подати перше, закимъ зачнемъ поясняти головнѣйшѝ єктеніи, молитвы и пѣсни, кожду часть окремо-поодиноко; щобысьмо знаючи що бож. Литургія представляє намъ цѣле житье І. Христа, ôтъ Єго рождества до вознесенія, зрозумѣли значенье и поодинокихъ еще частей. А тогда певно съ бôльшою побожностію и увагою буде не оденъ слухавъ Службы Божои, тои найкрасшои ôтправы зъ всѣхъ нашихъ Богослуженій.

Свящ. Іоанъ Ѳеодоровичь.

ПРИТЧѢ, ПРИПОВѢСТИ, ПОДОБІЯ..

Самарянинъ нынѣшного времени. Я ѣздивъ по Франціи — оповѣдає оденъ пушникъ нѣмецкій, и въ однôмъ великôмъ мѣстѣ заѣхавъ до найбôльшого готелю — заѣзднго дому, где менѣ про властителя того готелю таку исторію розказувано: Передъ кôлькома лѣтами заѣхавъ до того готелю оденъ Англикъ и ту подыбало єго нещастье, що захорувавъ дуже небезпечно. Властитель готелю хотѣвъ єго ôтставити до шпиталю, бо єму здавалось, що єго готель шкоду понѣсъ-бы, єслибы Англикъ умеръ, а въ самôй рѣчи близкимъ бувъ смерти. Самотный и опущеный чужинецъ много на тôмъ бувъ-бы утерпѣвъ, але знайшовъ ся кельнеръ — служачій готелевый, що чужинцеви услугувавъ и такимъ перенятый бувъ для него сочувствіемъ и прихильностію, що супротививъ ся свому господареви и рѣшучь не позволивъ такъ тяжко хорого рушати зъ мѣстця. То було щось такъ незвычайного межи французкими служащими, що всѣ гостѣ готелю чудовалисъ надъ такимъ явленьемъ та и самъ господарг не мôгъ дальше противитись и хорого чужинця затримавъ въ своимъ домѣ. Пôдъ старанною опѣкою кельнера, мѣстцевыхъ лѣкарѣвъ та передовсемъ за помочію Божою подужавъ сей чоловѣкъ.. Коли опущавъ готель и плативъ свою належитôсть, спытавъ господаря съ влистивою Англикамъ холоднокровностію, чи маєє ôнъ сей готель со всемъ, що въ немъ находитъ ся, на продажь. Коли властитель сказавъ, що маєє и сказавъ єго цѣну, не надумуючись нѣ хвильки заплативъ сей Англикъ жадану цѣну и подарувавъ цѣлый готель тому милосердному кельнерови та ще и якусь бôльшу квоту давъ на загосподарованье. Той кельнеръ єсть по нынѣшный день властителемъ величавого готелю („Hotel du Midi“ въ Montpellier), чоловѣкъ дуже чемный, незвычайно привѣтливый, котрому зъ лиця видно щиру душу и любезне сердце.

Лакомый и завистный. Оденъ князь мавъ межи своими дворянами двохъ мужѣвъ, зъ котрыхъ оденъ бувъ дуже завистный а другій дуже лакомый. Одного разу выправивъ той князь забаву для свого двору а хотячи вѣрныхъ своихъ слугъ надгородити, призвавъ до себе и тыхъ двохъ мужѣвъ, завистного и лакомого и сказавъ до нихъ, що дасть имъ всё, о що тôлько будутъ єго просити, але тôлько пôдъ тымъ условіемъ, що коли першій прійме даръ по свому желаню, другій два разы тôлько отримає того самого дару. Мовчали оба и нѣкто зъ нихъ не хотѣвъ першій бути; лакомый мысливъ, що „коли першій буду жадати то менше возьму, якъ коли-бымъ бувъ

вторый, бо въ двоє єсть обѣцяно второму;“ завистный такъ само мысливъ не могучи того стерпѣти, щобы ктось бôльше ôтъ него отримавъ и радше волѣвъ-бы и самъ нѣчого не мати. Коли оба такъ розмышляли чекаючи, щобы оденъ другого выпередивъ и коли царъ не мôгъ кôнця дочекати ся, всказавъ на завистного, щобы першій своє прошенье предложивъ. И засумувавъ ся дуже та почавъ роздумувати, що такого просити-бы у свого князя. И такъ мыслитъ: „Коли просити буду одного коня, то сей два отримає, єсли тысячь золотыхъ, то ôнъ два тысячь, єсли одно мѣсто, то ôнъ два отримає. Того моя душа знести-бы не могла и скорбъ и болѣзнь придавили-бы мене; выберу радше щось злого и терпеливо буду зносити, щобы ôнъ въ двоє тôлько отримавъ и въ двоє терпѣвъ“. Тай такъ обôзвавъ ся: „Господине кназю мôй! я тебе молю, выколи менѣ одно око, а такъ єму выколенй будутъ оба!“ Що ся дальше стало, исторія того не розказує але ктожь зъ насъ не устрашитъ ся тои діявольскои злобы мерзенного грѣха зависти?

Зъ чужихъ далекихъ краѣвъ.

ПАМЯТНИКЪ НЕВôЛЬНИКА.

(Дальше.)

Неразъ прійшло менѣ бути свѣдкомъ, якихъ грабежей допускали ся Арабы на осадахъ муринъскихъ, щобы ихъ мешканцѣвъ забрати собѣ яко невôльникôвъ. Скоро тôлько вечеръ западе, и мешканцѣ осады, погасивши свѣтло и огонь, жадного нападу не надѣючись покладутъ ся до сну, втогды цѣла громада Арабôвъ выходитъ якъ найтихше зъ своихъ крыѣвокъ, зô всѣхъ сторôнъ рôвночасно окружаютъ въ первоспахъ спочиваючихъ, силомôць кидаютъ ся на хаты, вяжутъ, мордуютъ и рабуютъ. Утечи єсть рѣчею майже неможливою; позôстає выбôръ межи смертію а неволею. А понеже Муринъ, нôчнымъ нападомъ и гукомъ стрѣльбъ переполоханый, майже нѣколи не боронитъ ся, то число невôльникôвъ завсѣгды дуже єсть значне. Досвѣта доперва цѣла гроза нôчного нападу стає передъ очима. Згарища дымятъ ся и коптятъ еще, невѣсты и дѣти сидятъ на грузахъ и мовчки та мертвецки споглядаютъ на могилы свого щастя, побôчь котрыхъ безжурнй грабежники свой танцѣ выправляютъ.

Въ часѣ маршу черезъ велику пустиню ôтправляли Арабы що рана и вечера свой молитвы и ôтъ насъ невôльникôвъ жадали того самого. Зъ боязни передъ битьемъ, мы кидали ся на колѣна звертали ся на востокъ, кланяли ся, вытягали руки, складали ихъ на грудяхъ, и цѣлуючи землю кликали: „Алля! алля! алля!“— словомъ, за Арабами мы всё робили, не маючи найменшого понятя, що оно значитъ. А коли кого зловлено, якъ въ часѣ молитвы засмѣявъ ся, такъ єго збито, що кровь цюркомъ зъ него лялась.

Стало ся, що силы мене опускали и дальше ити не мôгъ-ємъ. Арабы приневолювали мене битьемъ до дальшои дороги, але дарма! я безпритомный упавъ на землю. Прійшовши до притомности я знайшовъ ся замкненый въ мѣшку на хребтѣ велблюда. Ледви що не удусивъ-ємъ ся; такъ съ великою трудностію мôгъ я трохи воздуху захопити! А коло велблюда гнано и въ скоршôмъ розгонѣ кидавъ мною то въ тоту то въ тамту сторону, втогды то кождый крокъ новою для мене стававъ ся раною. Такъ було черезъ ôсмъ дней. Въ кôнци каравана розтаборила ся; мене зъ мѣшка выпущено. Арабы засѣли до ѣдженя; намъ кидали кости и обрѣзки зъ мяса, тому ѣли мы комахи, шаранчу, рослины и червону глину, хочь всё тото не ôтняло намъ голоду и жажды. По ѣдженю нашй паны спочили и заснули. Мы скористали зъ тои нагоды, забрали ягня зъ череды, сховали ся за хащѣ, заткали пысокъ звѣряти, и острымъ кôльцемъ прибили горло єму. Текуча кровь угасила намъ на хвилю жажду. Коли звѣря жити перестало, позбиралисьмо сухе галузя, роздули огонь, розôбрали ягня въ куснѣ, и потримавши хвилечку надъ огнемъ споживали сырове майже мясо, щобы голодъ заспокоити. Потôмъ зробивши дôлокъ въ пѣску, кинувъ я тамъ кости и скôру ягняти, затеръ на пѣску слѣды крови, и закопавъ такожь попелъ и вуглье, щобы нѣчимъ себе не зрадити.

Тымчасомъ одному зъ невôльникôвъ, около 25 лѣтъ маючому, захотѣло ся прочихъ невôльникôвъ наклонити до бунту; вопреки нашому ôтраджованю бѣдный сей чоловѣкъ вышукавъ собѣ величезну палку и вымахуючи нею грозивъ, що позабиває всѣхъ Арабôвъ, що въ глубокôмъ снѣ спочивали. За єго примѣромъ пôйшло богато Муринôвъ; вооруживши ся грубою палюгою кинули ся на двохъ сторожѣвъ, що сгали побôчь табору самого начальника арабского. Крики нападеныхъ рознесли ся по цѣлôмъ кочовиску, и въ однôй хвили Арабы зô сну зôрвали ся и зрозумѣвши, що въ немалôмъ знаходятъ ся клопотѣ, рѣшучихъ способôвъ ужили, щобы всё до давного допровадити порядку. Провôдникъ бунту, стать росла и сильна, выглядавъ якъ язя розвстечена: очи кровію му зайшли, великй каплѣ поту текли му зъ чола, ôнъ розшарпувавъ свою жертву. Але Арабы силою дотерли до бунтовщикôвъ и безъ перебору повязали ихъ. Страшно розповѣсти тое, що теперъ наступило.

Головного бунтовщика припроваджено передъ начальника съ руками въ задъ звязаными — смерть спôткати єго мала: оденъ Арабъ вбивъ му нôжь въ груди, и невôльникъ власною кровію обризганый упавъ конаючи на землю. Для замученя другихъ участникôвъ бунту ужито кнобля, котрого острый конецъ вложено въ губу, чимъ очевидно звôльна поводовано удушенье. Нещасливымъ очи выступили зъ головы, колѣна зрôвнали ся съ бородою, твари ихъ повыкривлювали ся въ лихорадчихъ трястяхъ повôльного конаня. Голосу жадного не выдали зъ себе, тôлько потоки слёзъ сплывали имъ по лицяхъ. На даный знакъ постинано имъ головы, а кровь триснула якъ зъ рынвы. Декотрыхъ живцемъ привязано до дерева, щобы зъ голоду померли або дикимъ звѣрюкамъ на пожертье служили; справдешну выставу уряджено собѣ зъ тыхъ трупôвъ, а головы поôттинанй намъ показувано, щобы насъ послуху научити зъ боязни кары.

По довгихъ а довгихъ вандрôвкахъ прибули мы въ кôнци на торговицю, где насъ якъ звѣрята на продажь выставлено. Якійсь чужій Арабъ взявъ мене за руки, казавъ ми вставати и ходити, оглядавъ руки и ноги, отворивъ губу, оглядавъ зубы и не нагадуючись довго купивъ мене. Такъ по разъ пятый зôставъ я проданый; а було менѣ тогды близко десять лѣтъ. Môй новый властитель замкнувъ мене въ однôмъ таборѣ, та щобымъ не дôставъ охоты утечи, заложивъ ми на ноги кайданы.

(К. б)

Не бавь ся въ пана.

Написавъ К. М.

Коли Максимъ бувъ єще недолѣткомъ, вже батько єго, найбогатшій господарь въ селѣ, що то кромѣ свого грунту мавъ споро готôвки въ скрини, говоривъ часто до него: „Максиме! Максиме! що ты бавишь ся въ пана, коли ты не панъ и паномъ нѣколи не будешь!“ А Максимъ бувало ôтповѣдає: „я не знаю, що то татуньо у мене такого паньского узрѣли! Що я люблю тонку сорочку, синй штаны, чорну камѣзолю, що скорше затягаю на себе короткій кабатъ и обтислй на высокихъ обцасахъ чоботы, то тоє не зробитъ єще зъ мене пана.“

„Я своє“, каже отецъ, „а ты своє! Я кажу, щобы ты въ пана ие бавивъ ся, а ты кажешь, що ты не панъ. Що ты не панъ а звычайный хлѣборобъ зъ села, тоє я самъ знаю и длятого хочу, щобысь въ пана не бавивъ ся: колись не пирôгъ, то не пирожи ся! Тобѣ здає ся, що така перемѣна въ одежи и тоє строєнье нынѣшнои молодежи по надъ станъ нѣчого не значитъ; а я тобѣ кажу, що въ тôмъ ôтступствѣ ôтъ старинныхъ звычаѣвъ нашихъ предкôвъ спочиває зародокъ великого лиха. Я читавъ разъ въ однôй мудрôй книжцѣ, що тамъ гдесь далеко въ Америцѣ и Африцѣ выперли Англикане много народа зъ ихъ прадѣднои землѣ. А знаешь ты, за що? за горѣвку, за говки, шпильки, шкляннй пацьорки, ножики, зеркальця, бляшки, забавки, встяжки, хустки перкалевй та другй такй фаталашки! Той нарôдъ бувъ якъ дѣти, такихъ рѣчей не бачивъ, за ними пропадавъ и въ замѣнъ за марницѣ земленьку и дорогоцѣнности въ руки своихъ ворогôвъ ôтдававъ. Такъ само и жиды поступаютъ собѣ у насъ: горѣвкою и тыми красными шматами выперли вже мѣщанъ зъ рынкôвъ и головнѣйшихъ улиць въ закутки и передмѣстя и взяли ся потôмъ до дворôвъ а коли тамъ покôнчатъ и не будутъ мали где подѣтись, то тогдѣ зроблятъ такъ, якъ роблятъ гусеницѣ: коли одно дерево обгризутъ, то берутъ ся до другого.“

„Може то оно и правда, що такій короткій кабатъ и чоботы съ холявами въ карбы и о высокихъ обцасахъ суть краснѣйшй, але не будутъ они ôтъ нашихъ давнѣйшихъ таньшй и пожиточнѣйшй. Мы селяне найбôльше мусимъ на тоє уважати, щобы наша одежа мало що коштувала, щобы була тревала, крѣпка, пожиточна; щобы въ зимѣ въ ней чоловѣкъ не змерзъ, щобы въ ночи мôгъ нею окрыти ся а въ потребѣ, щобы и другимъ въ дома могла послужити. Нашй зарôбки не такй, щобысмо могли тôлько, що паны за нажу одежу платити, та щобысмо кромѣ двохъ, ôтъ роботы и на свята, могли єще иншу одежу въ дома а иншу въ дорозѣ мати.“

На конецъ — я вже противъ того строєня ся и не выступавъ-бы такъ дуже, коли-бы тôлько на тôмъ кôнчило ся; — але оно такъ не єсть. У такого парôбка, що по новомодному строитъ ся, бувaютъ заразъ и другй злй налоги; и длятого, коли тôлько побачу такого вымуцьканого парôбка, то вже и думаю, що єму въ головѣ якась чортова справка зеленѣє. Такій парôбокъ любитъ коло корчмы крутитись, щобы єго всѣ видѣли, зазирає до келишка и упивае ся сивухою, якъ тôлько мае грошѣ. Въ кôнци досвѣдченье учитъ, що нема бôльшого неробы и бôльше ледачого парôбка, якъ той, котрый строитъ ся въ кабатъ, въ чоботы о высокихъ обцасахъ, въ воянцку шапку або капелюхъ на бакеръ. А для родичѣвъ — то вже нема бôльшого угризку, жалю и смутку, якъ коли сынъ ихъ тымъ способомъ бавитъ ся въ пана.“

„Но, но“, ôтповѣдає Максимъ „най татуньо тымъ не журятъ ся, бо коли я не панъ, то въ пана бавити ся не буду.“ И справдѣ, на широкй розмѣры не бавивъ ся Максимъ въ пана; але мавъ вже въ собѣ таку жилку, та тôлько передъ батькомъ выстерѣгавъ ся.

Такъ проминуло кôлька лѣтъ. Незадовго стававъ Максимъ до мѣры, и яко одинакъ бувъ ôтъ войска увôльненый. Тымчасомъ отецъ єго, котрый цѣле житье тяжко працювавъ, що разъ бôльше пôдъупадавъ на здоровю. Чѣпила ся єго задуха, пôзнѣйше вже ходити не мôгъ, и длятого всё на Максима здавъ а незадовго потому записавъ. Зъ

того запису вынявъ тôлько малу хатину и 3 морги землѣ, котрѝ ôтъ найдавнѣйшихъ часôвъ були въ посѣданю єго предкôвъ, и записавъ въ дожывотье своєй жѣнцѣ, матери Максима; по єи смерти мала тая частина перейти на церковь, щобы по всѣ часы Служба Божа за него и єго родину ôтправляла ся.

Якъ отецъ померъ, не мавъ Максимъ єще 23 лѣтъ; а понеже мати була вже въ лѣтахъ и дуже слабонька, длятого всѣ Максимови радили, щобы оженивъ ся, бо таке велике господарство безъ газдинѣ обôйти ся не може. Кожда мати була-бы дуже щаслива, колибы Максимъ єи доньку бувъ засватавъ; були и такѝ отцѣ, що єму впростъ говорили: „Ожени ся съ моєю донькою а дамъ тобѣ пять сотокъ въ посагу и двѣ коровы.“ Двѣ дѣвчинѣ навѣть, кожда за порадою своєи мамунѣ на здогôнъ бѣгали до єго матери и въ роботѣ помагали а помежи собою и гнѣвали ся и сварили. Максимъ на всѣ тѝ рады и забѣги не звертавъ уваги и чимъ бу ь збувавъ.

Мавъ ôнъ теперъ рôжнѝ справы то въ старостве то у нотаря и ѣздивъ часто до покутного адвоката, котрого всѣ помежи собою писаремъ называли, щобы порадити ся; та хотяй такѝ рѣчи зъ тои причины, що Максимъ бувъ малолѣтнымъ до опѣкуна належали, однакъ Максимъ самъ хотѣвъ зарадитись. Рады тіи були що разъ частѣйшѝ и неразъ до пôзнои ночи перетягали ся. — „Щосьто нашъ Максимъ за часто до того писаря ѣздитъ и за довго радитъ ся!“ говорили люде, „кобы тôлько той писарь не выпровадивъ єго въ поле и не намовивъ до якого процесу!“ Ажь ось незадовго мѣсто процесу побачили всѣ, що Максимъ свôй хорошій сѣракъ въ кутъ кинувъ та перебравъ ся въ чорный сурдутъ и поѣхавъ до мѣсточка до писаря; ба, въ кôлька день довѣдуютъ ся люде, що Максимъ не такъ до писаря, акъ до писаревнои ѣздитъ, та що для єи милости и єи красныхъ очей взявъ на себе сурдутъ; бо якъ-бы то при єи червоной сукни и ще червеньшихъ кутасахъ выглядавъ єго сѣрачокъ!

Не минуло и двѣ годины, а вже всѣ въ селѣ и на поли знали, що Максимъ до писаревнои ѣздитъ; знали навѣть єще бôльше, якъ було, бо знали, що въ недѣлю будутъ голошенѝ єго заповѣди. Вд цѣлôмъ селѣ повставъ зъ тои причины великій розговоръ. — Одни жалували Максима а другѝ смѣяли ся съ писаревнои и зъ єго сурдута а бабы дôстали таку свербячку языка, шо гинь не могли анѣ хвильки въ хатѣ высидѣти. Всѣ цѣкавшѝ повыбѣгали на улицю; а коли тôлько котра зъ далека побачила свою куму, то вже забувала сказати: „Слава Богу!“ забувала запытати ся: „що тамъ у васъ чувати? — худоба, дитина чоловѣкъ чи здоровъ?“ тôлько заразъ перше слово було о Максимѣ. Колибысте тому розговорови прислухали ся, то тôлько урывани слова чули-бысте: „А чулисте кумо?... а чула!.... а то собѣ выѣздивъ!... а що выѣздивъ то выѣздивъ!... Захотѣло ся єму панѣ.... кобы то ще панѣ, то жалю не було-бы.... Такъ то правда, кобы то була панѣ, то не було-бы жалю и смѣху!.. Писаревна то тôльмалёвана панѣ.... такъ, такъ, она малёвана.... Але она буде єму малювати! якъ не она, то писарь єму вымалює!...“ (Д. б.)

РУКОМЫШЬ.

Въ хорошôй кôтлинѣ надъ рѣкою Стрыпою, о чверть милѣ на пôвнôчь ôтъ Бучача, лежитъ невеличке, около 400 душь числяче село Рукомышь, давнѣйше Ракомышь зване. Трудно описомъ выкликати впечатлѣнье, якого дôзнаютъ тѝ, що звѣдуютъ тую мѣсцевôсть. Зôбрана єсть тутъ вся декорація крайобразу: горы, лѣсы, рôвнины, скалы, воды, руины, церковь, хаты, сады, рôлѣ—всё ту въ купѣ помѣщене, немовь на хорошôмъ образѣ представлене. Книга природы лежитъ тутъ отворена передъ нами а читає зъ неи, якъ кто знає и умѣє; инакше перелистовуе єи ученый, инакше заглядає въ ню нашь необразованый але богомольный селянинъ. Тутъ жерело тысячныхъ легендъ и казокъ розмаитого роду, въ котрыхъ буйна фантазія руского богомольця правду, зачуту о иншихъ околицяхъ и частяхъ свѣта, помѣшала съ власными выгадками, що то въ душѣ побожного Христіянина мимоволѣ будятъ ся при поглядѣ на величестенніѝ, розумомъ людскимъ необнятѝ и непонятѝ дѣла рукъ Всемогущого Бога, Творця неба и землѣ.

Що любителеви природы передовсемъ въ очи впадає, то тая скала на 12 сяжень высока, а на 50 довга, фантастично печерами розфалатана, глинясто-жовтавои краски. На верху скалы, на якихъ 10 сяжнень ôтъ краю буркотитъ жерело богате зимнои воды, котра по стрôмкости съ гуркотомъ спадає, и по камѣнчикахъ до Стрыпы плыне; верхъ же жерела стрôмкій, замуравленый горбъ вапянный кôнчитъ ся рôвниною якъ поле управленою. Напротивъ скалы, по другôмъ боцѣ Стрыпы, легко похилене поле дозваляе оку сягнути ажь до звенигородскихъ лѣсôвъ и до руинъ замку та садôвъ Пôдзамча. Праворучь прибирає скала видъ высокихъ, збочистыхъ берегôвъ, у низу котрыхъ розложили ся газдôвства съ садами и загуменками; лѣворучь же лучитъ ся съ пѣсковою горою, зарослою лѣсами, що сягаютъ майже до Бучача. Формацію скалы творятъ поклады такъ званого капельника, котрый повстає зъ осѣдаючого розчину вапна и глины. Камѣнь той єсть дѣрковатый, але при тôмъ твердый и вельми придатный до будôвлѣ.

Въ обламахъ скалы, що часто ôтрываютъ ся и сточуютъ въ долину, видко цѣлыми верствами ôттиски листя, галузя и конарôвъ немовь закаменѣлости тыхъ рѣчей. Пôдъ однымъ давнымъ урвискомъ єсть покладъ вугля, черепя и костей,

зъ-на стопу высокій а бôльше якъ сяжень широкій. По мнѣню многихъ людей во внутрѣ землѣ, що покрываѥ пôдошву скалы, ѥсть отличный матеріялъ до цементу, котрый не уступивъ-бы портляндзкому.

Печеры, въ котрыхъ подыбуѥмъ хрушталевй осады изъ сплываючого капельника, держатъ ся середины скалы, суть невеличкй и творятъ съ закамарками одну цѣлôсть. Найбôльша зъ нихъ ѥсть вѣроятно руками людскими розширена и зъ двохъ меншихъ перетворена; колись була она обширнѣйшою, якъ свѣдчатъ останки даху и часть муру зъ пѣсковця и такожь вдовбанй въ скалу дѣры, котрй бальки въ собѣ мѣстили, а теперъ служатъ до придержуваня ся при лаженю по печерахъ. Въ глубокихъ печерахъ, до котрыхъ тôлько повзаючи можна дôстатись, осѣдаѥ роса, насичена жиравиною або солею луговою; тому то богомольцѣ старанно збираютъ ѥи, приписуючи ѥй силу цѣлющу до очей.

Печеры тіи, що мовь блудній дороги въ рôжныхъ напрямахъ розходятъ ся, маячня людей творитъ безконечными; они сягаютъ не тôлько до Переволоки, поблизького села надъ Слрыпою, але ажь на другій свѣтъ! Недавно тому, кажутъ, пущено до однои печеры качку съ дзвôнкомъ на шіи, а она выйшла въ Стрыпу коло Переволоки. Два священики зновъ, хотячи пересвѣдчити ся, чи печеры истинно ажь до Переволоки провадятъ, вôйшли до середины, пустили ся темными ходниками и бôльше вже не вернули — на другôмъ свѣтѣ знайшли собѣ смерть! (К. б.)

ПОЛІТИКА.

Австрія. Межи численными справами, якими нашь Соймъ заняти ся маѥ, на першôмъ мѣстци стане справа тогорôчного неурожаю, особливо браку пашѣ, споводованого довгою посухою. Зô всѣхъ сторôнъ доходятъ сумній вѣдомости о неможливости перезимувати худобу, особливо въ малыхъ господарствахъ сельскихъ. Вже нынѣ позбуваѥ ся всякій худобы за безцѣнъ. Нещастье тоѥ прибираѥ широкй розмѣры, на котре В. Соймъ якійсь средства обдумати буде мусѣвъ. — Великй маневры въ Австріи укôнченй и певно не позôстанутъ они безъ великого такъ мілітарного якъ и политического значеня. Нашь Найясн. Монарха указувавъ при кождôй случайности въ премовахъ своихъ до рôжныхъ депутацій на рôвноправнôсть въ Австріи всѣхъ народностей. А до представителѣвъ Духовеньства сказавъ выразно, щобы оно старало ся всѣми силами всякй споры межи народностями усмиряти, щобы народы Австріи могли съ собою въ згодѣ и спокою жити. Такъ дуже лежитъ на серцю нашому Монарсѣ добро народôвъ Ёму пôдданыхъ. — Ôтъ хвилѣ именованя нового намѣстника въ Чехахъ чути можна що разъ бôльше о коронаціи нашого Цѣсаря на короля ческого и кто знаѥ, чи до того не прійде. Рôвночасно хоче рядъ допровадити до згоды межи Чехами а Нѣмцями, але тй послѣднй ставляютъ такй тяжкй условія, що ихъ приняти трудно. Вообще новый намѣстникъ выступаѥ що разъ бôльше рѣшительно противъ лібераламъ и ворогамъ церкви, и при кождôй случайности заявляѥ себе передовсемъ австрійскимъ патріотомъ и ревнымъ Католикомъ.

Италія. Найбôльшій ворогъ св. кат. Церкви, першій италіяньскій міністеръ Криспій збираѥ вже овочѣ свого засѣву. Черезъ тôлько лѣтъ ограничавъ ôнъ свободу Церкви, переслѣдувавъ св. Апостолскій Престолъ и все Духовеньство, ôтдававъ школы пôдъ надзôръ всякихъ фармазонôвъ и ставлявъ памятники гонителямъ св. Церкви. — Нынѣ на собѣ и на власнôй шкôрѣ досвѣдчаѥ, до чого такъ робота доводитъ. Коли недавно тому ѣхавъ ôнь съ донькою въ Неаполю въ отвертôмъ повозѣ, якійсь урвитель кинувъ на него каменемъ въ голову и завдавъ на лици глубоку рану. Случай сей повиненъ-бы сему міністрови вже разъ очи отворити и ѥго научити, до чого то ѥще дôйти може, ѥсли и дальше безбожнôсть и невѣрство ширити и попирати буде. Щось подôбного може тôлько безбожникъ зробити; кто стратитъ св. вѣру, стратитъ и пошанованье для власти. При тôмъ ставъ ся дивный допустъ Божій: першій, що сему міністрови прійшовъ въ помôчь, бувъ священникъ, а межи першими, що ѥго посѣтили, епископъ и кардиналъ Неаполстаньскій. Италіяне обавляютъ ся, щобы Святѣйшій Отецъ не опустивъ Риму и длятого подвоили сторожу коло Ватикану. Знаютъ они о тôмъ дуже добре, що съ выѣздомъ Свят. Отца попали-бы въ цѣлковиту нужду и стратили всё значенье въ свѣтѣ. Фінансы италіяньскй суть и безъ того близкй банкротства.

Нѣмеччина. Коли вже всѣмъ наскучилось слухати о пріѣздѣ царя до Берлина, то власне маѥ теперъ царъ вже напевно пріѣхати. Мы цѣлкомъ не дивуѥмось такой непевности пріѣзду, бо житье царя въ Россіи ѥсть на велике небезпеченьство наражене. Колибы царъ пріѣхавъ до Нѣмцѣвъ, то сына свого пôшле до Франціи, щобы тымъ показати, що хотяй Нѣмцямъ схлѣбяѥ, але съ Французами зривати не хоче. Вообще ôтношеня межи Прусами а Россіею маютъ бути дуже напруженй. Нового ворога знайшовъ собѣ Бісмаркъ, и то такого, якого певно нѣколи не надѣявъ ся: духовеньство лютераньскоѥ. Оно було всегда слѣнымъ орудіѥмъ въ рукахъ зелѣзного канцлера, але наскучилось имъ тоѥ рабство и жадаютъ бôльшои самостоятельности, именно хотѣли-бы мати въ парляментѣ своѥ сторонництво, подôбно католикамъ, съ котрыми Бісмаркъ числити ся муситъ. — Якійсь нѣмчикъ выдавъ книжочку п. з. „Хмары и свѣтло сонечноѥ“, въ котрôй славословитъ Бісмарка и нѣмецкого цѣсаря и повѣдаѥ, що они теперъ суть вже такъ силнй, що нѣкого не боятъ ся. Але часомъ и небоя вовки въ лѣсѣ зъѣли!

Зъ цѣлого свѣта. Змова робôтникôвъ въ Англіи прибираѥ широкй розмѣры. — Въ Чорногорѣ пануѥ великій голодъ; народъ цѣлыми грома-

дами опускає край и пересиляє ся до сусѣднои Сербіи, где ихъ теперъ въ имя братнои и христіяньскои любови радо принимаютъ. Передъ тымъ була межи ними велика вражда.

Вѣдомости.

Нашь Найяснѣйшій Монарха передъ своимъ ôтѣздомъ зъ Галичины припоручивъ Господину Намѣстникови подяку зложити въ Єго имени всѣмъ жителямъ за щиро сердечне принатье, якого дôзнавъ въ нашôй Галичинѣ.

Общоє собраніє Общества имени Качковского ôтбуло ся дня 17. лат. вересня с. р. въ Калуши. Всѣхъ участникôвъ мимо того, що погода не спріяла, було до 500. По торжественнôмъ богослуженю г. Б. Дѣдицкій ôткрывъ зборы, зазначуючи, що цѣль общества мѣститъ ся въ словахъ: „труди ся, трезви ся, учи ся, моли ся“, и пôднѣсъ многолѣтство въ честь Цѣсаря. Дальши̂ нарады вели ся пôдъ предсѣдательствомъ о. И. Стеткевича, декана и пароха зъ Божикова. Ôтчитано справозданье зъ дѣятельности выдѣлу за минувшій рôкъ; реферовано о справѣ фонду на закупно землѣ, заложеного пок. о. Ружицкимъ; обговорювано справу популярнои часописи політичнои для народу; поучувано, якъ закладати читальнѣ и якъ ихъ вести, щобы не упадали; ставляно внесеня, щобы выдати поясненя до богослуженя церковного и книжку о належитостяхъ нотаряльныхъ та о лѣченю недугъ у людей и звѣрятъ, и таке инше. — Вечеромъ того самого дня ôтбула ся весела забава съ спѣвами, деклямаціями и танцями, при участи великого числа гостей.

Депутація дякôвъ зъ Рогатинщины пôдъ проводомъ п. Иліи Бойкевича зъ Рогатина явила ся передъ кôлькома днями у Впреосв. Митрополита въ Львовѣ, и предложила прошенье, щобы благоволивъ заняти ся начеркомъ статутôвъ „Товариства дякôвъ“, котри̂ ще давнѣйше пôсля статутôвъ станиславôвскихъ зредаговано и до Консисторіи Львôвскои выслано. Высокопреосвященый обѣцявъ заразъ тымъ заняти ся и справу до кôньця довести. — Дня 25 с. м. ôбуло ся въ Бевежанахъ собраніє дякôвъ того деканата Рѣшено приняти статутъ Діец. Станиславôвскои и выбрано выдѣлъ, котрый справами сего общества заняти ся має и всѣ рѣшеня подавати посредствомъ нашои часописи до общои вѣдомости, такъ якъ „Посланника“ всѣ майже пѣвцѣ церковни̂ пренумеруютъ.

Князеви Льву Сапѣзѣ належитъ ся честь и слава за тоє, що млыны свои̂ въ Бѣльчи, повѣта борщѣвского, вынаймивъ спôлцѣ шести громадянъ за 3.500 злр, хотяй жидъ, тамошный арендарь, 600 злр. на спôлку накидувавъ.

Щедрый и великодушный даръ Князя А. Любомирского. Передъ кôлькома лѣтами дарувавъ сей мужь 2 миліоны франкôвъ на утворенье въ Краковѣ притолувиска для хлопцѣвъ занедбаныхъ а теперъ зновъ 1 міліонъ для такихъ же самыхъ дѣвчатъ. Фундацію тую впроваджує въ житье Єго Сіят. Князь Епископъ Кракôвскій закупуючи 28 моргôвъ поля за мѣстомъ на тую цѣль. Скôлько то душь невинныхъ вырве така фундація зъ пащь пеколныхъ ôтхланей? Дай Боже, щобы знашли ся фундаторы подôбныхъ притуловискъ и для другихъ бôльшихъ мѣстъ нашои Галичины, где бачимъ що-разъ бôльшу моральну и матеріяльну нужду и запустѣнье возрастаючого поколѣня!

Звертаємъ увагу на нынѣшный анонсъ головного складу на Галичину и Буковину зелѣзныхъ нагробныхъ крестôвъ и памятникôвъ г. Алойзія Павлього ул. Сокола 3. (Хорущина). Мы переконали ся наочно сами̂, що матеріалъ дуже добрый, робота порядна и золоченье правдивымъ золотомъ а цѣна незвычайно низка. Що доброго, заслугує на похвалу.

Олень и ластôвка.

Байка.

(Присвящую пріятелямъ..)

Журивъ ся, крутивъ ся, вертѣвъ ся въ лѣску
Панъ олень: бо бачте несчислену тьму
Наѣздникôвъ-хортôвъ и ловцѣвъ-панôвъ
Нѣ сѣло нѣ впало зôгнавъ клятый врагъ,
И нагôнки хмару;
А що було свару,
Що крику, що клику всѣлякого — страхъ!
Десь бѣса-бы зъ глуздôвъ пристрѣтъ такій звѣвъ!
Та ба, не дурный ôнъ! зъ бѣды не зъ такои
Торôкъ ôнъ вамъ спасъ ся поры зимовои!
Туды зыркъ, сюды зыркъ — на хитрощѣ взявъ ся;
Мѣжь трощу закравшись, въ ставищи сховавъ ся.
Ну, катъ-бы васъ! шепче.—Ажь, пекъ му та цуръ му!
Якъ зъ нагла нажене комахъ якихъ-сь гурму
Чортъ зъ пекла на него: цѣлый зъѣди рôй
И бье й пре, и тне й ссе..... Ахъ падоньку мôй!
Вы бачили въ судахъ письма и паперы?
Такъ списано звѣра: нѣ въ кутъ му нѣ въ двери!
На глумъ ще приплыла одна-друга ссавка:
Мовь зъ жерела воду, такъ кровцю пье пявка.
Пропавъ мôй рогачь,
Якъ въ кôгтяхъ лихвярскихъ вдовиный дукачь!

Журивъ ся, крутивъ ся, вертѣвъ ся й терпѣвъ.
Гнеть ластôвка ласа зъ зеленыхъ житôвъ
Злетѣла на трощу и людяно каже:
„Здоровъ бувъ!—Що бачу, страдальникôвъ княже?!
Незавидна доля ажь тутъ тя загнала,
На смѣхъ, на зневагу всю погань наслала?
Ой бѣдный ты, бѣдный!
Пожди-но, небоже: я рôдъ той негôдный
И крыльцями стрѣплю и дзюбочкомъ спрячу—
Згнету хлань стогубу! Нехай.....“
„„Байки, люба пташко, байки гнешь и дива.
Хибань ти не знана та падь ихъ влѣзлива?
Або-жь то ты въ силѣ, зайти напасть зъ майки?
Зъ однои мя вырвешь, сто стане до пайки!
И сто йме злѣтатись, и сто ôтлѣтати,
И сто родôвъ дичи зъ-край свѣта зганяти!
Лиши-жь имъ роботу: ней ссутъ та ней пютъ;
На тôмъ поли славы кôнця си дôйдутъ!
Зôтнутъ мя, то гордо якъ дубъ провалюсь,
И окликомъ кривды до братей озвусь:
Тамъ забавка крови, где честь безъ цѣны;
Тамъ ярмарокъ чести, где кровь безъ ваги!
Спокôйна будь, пташко! Зъ давныхъ бо давенъ
Свята въ свѣтѣ правда: спасенъ, кто терпенъ!““

Журивъ ся, крутивъ ся, вертѣвъ ся и ждавъ,
Ажь съ громомъ и съ градомъ Богъ бурю зôславъ.
И цофнулись ловы и мухъ десь не має,
Рогачь тихцемъ-хильцемъ домôвъ си вертає.

Бережаны 1889. **Юліянъ Насальскій.**

ÔТЪ РЕДАКЦІИ.

Съ нынѣшнымъ числомъ кôнчитъ першій пôврôкъ нашъ „Посланникъ“. О скôлько наша часопись выповняє свою задачу, не наша рѣчь судити. Кругъ нашихъ Почт. Читателѣвъ побôльшає ся съ кождымъ днемъ а прихильнî нашой часописи Особы доставляютъ намъ ласкаво зô всѣхъ сторôнъ такъ много матеріялôвъ, що мы могли-бы сейчасъ приступити до частѣйшого выдаваня, колибы не выняткôво тяжкій сей рôкъ. Можемъ смѣло сказати, що бытъ нашого „Посланника“ яко двутыжднéвника есть забезпеченый; далшій єго розвôй почиває въ рукахъ Почт: Пренумераторôвъ. Умыльно просимъ о выровнанье залеглостей и о дальшу предплату, бо мы не розпоряджаємъ нѣякими засобами. — Кто получитъ коли яке число „на оказъ“ а не желає предплачувати, зробитъ намъ великую прислугу, єсли зверне (написавши retour Бережаны) нѣчого не оплачуючи, бо накладъ поодинокихъ чиселъ маємъ вычерпаный а новоприступаючî Пренумераторы звычайно всѣхъ чиселъ жадаютъ.

ПЕРЕПИСКА.

Б. Г. въ Л. и К. Сел. въ Жуж. Повѣстки: „И такъ буває“ и „Кара божа“ дуже хорошî, та тôлько що бракъ мîстця и бôльше якъ одну повѣстку довшу годѣ розпочинати. И. Д. зъ К. Тôлько Вашими рукописями заповнили-бы мы 10 чиселъ а всё такъ хороше! Не зражайте ся; на всё прійде часъ. М. зъ П. „Не марнуймо часу“ умѣстимъ може въ ч. 13 яко „Кормъ духовный“ мѣсто Объясненя Сл. Б. — І. Л. въ Р. Безъ змѣны годѣ. Не можемъ поняти, по що маємъ уживати слôвъ, формъ и зворотôвъ нарѣчія украиньского; наше галицке цѣлкомъ не гôрше а намъ милѣйше повинно бути. Мы вже разъ сказали, що партій не узнаємъ жадныхъ, такъ якъ ихъ нарôдъ не знає и знати не хоче. — П. Г. въ М. Чи яка часопись добра и потребна, не варто нѣколи о тôмъ спорити и голову собѣ ломити; такъ и наша часопись, коли добра, утримаєсь, противно упаде, якъ тôлько другихъ. Кто пренумерує, видно, що для него добра, бо нѣкто подаремно грошей въ болото не выкидує; для кого кепска, не потребує пренумерувати и читати и — готова згода. Ажь по лѣтахъ покаже ся, чія робота була спасенна, кто бувъ правъ; Русинôвъ съ патентомъ (ôтъ себе!) на рускій патріотизмъ мы не знаємъ!

ОГОЛОШЕНЯ.

КОНСТАНТИНЪ ЖМУРЪ, майстеръ коминярскій въ Микулинцяхъ, пошукує хлопця до термину ôтъ 10 до 11 лѣтъ маючого. (3—?)

Подаю до общои вѣдомости, що пôсля рѣшенія Всесвѣтл. Консисторіи зъ дня 13 липня 1889 ч. 5090 отвираю съ днемъ 1 руск. октобрія 1889 въ Зборовѣ однорôчный курсъ науки дякôвства и пѣнія хорального за оплатою 3 зл. мѣсячно зъ горы. Обовязую ся за оденъ рôкъ приготовити до испиту дякôвского квалификаційного.
ТЕОДОРЪ ЯНИШЕВСКІЙ, пѣвецъ церковный въ Зборовѣ.

4)
Фарбы до всѣлякого ужитку
ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВÎ и ДОБРÎ
поручає
АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ
Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (6—?)

7) Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде
ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ
МОЛИТВОСЛОВЪ.
Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней
О НАСЛѢДОВАНІЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА
Ѳомы зъ Кемпісъ
переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.
Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр.
Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголоситъ ся пренумераторôвъ.
Просимъ о численнî и скорî замовленя.

БУЛІОНЪ
досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАШШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.
Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13
Высылає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (2—?

2)
НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ и Самборѣ
поручає:
ВИНА И ВСЯКІЙ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНІЙ
якъ такожъ:
КОСЫ по 20 кр. (бракъ), по 40 и 50 кр. (найлучшій).
Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**
ПЛУГИ Нр. І. 7·60 злр. Нр. П. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.
Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.
СѢЧКАРНѢ по 24 злр. (6—?)

Няйдешевшî и крѣпкî
НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНІ КРЕСТЫ
лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ
АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,
маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.
Найбôльшій выбôръ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и высше. Камѣнні и дубовî постументы такожъ на складѣ. Иллюстрованî цѣнники розсылає даромъ. 1—?

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 13. Бережаны дня 1 (13) жовтня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рекламаціи вôльнî ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр.

Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

МАРІЄ!

„Что нареку тя, небесъ Госпоже?“
Съ чимъ Твою славу, Твôй блескъ зрôвнаю?
Єи поняти небо не може,
Я лишень розумъ — ахъ людскій — маю!

Чудный чаръ зôрки! о серце млѣє,
Коли споглянешь въ блескъ чару того;
Но чимъ та зôрка съ Тобовъ, Маріє?
Зôрка — окраса лишь вѣнця твого.

Луновъ назву Тя? що такъ поволи
Плыве, такъ любо, тихо хмарами?
Луновъ Марія — ахъ нѣ, нѣколи!
Тажь луну бачу пôдъ Єй ногами.

Назву тя сонцемъ? Нѣ! сонце ясне,
— Сонце, що силовъ огня палає —
При Тобѣ блѣдне, при Тобѣ гасне,
И лишень ризовъ Тебе вкрыває.

Небомъ назву Тя? Прочь, гадко тлѣнна!
Небо съ Маріевъ смѣешь рôвнати?
Кому незвѣсна правда незмѣнна,
Що небомъ въ небѣ то — Божа Мати?

„Что нареку Тя?“ Ахъ слôвъ не маю,
Розумъ ся губитъ и гадка млѣє.
О Божа Мати, Тебе пытаю:
Чимъ Тя назвати и якъ, Маріє?

Б. Г.

Кормъ духовный.

(Для невѣстъ).

Нашъ славный поетъ, бл. п. Николай Устыяновичь, такъ пише въ своихъ письмахъ: „Двѣ найкрасшî цвѣтки, двѣ найдорожшî окрасы женьского поля, то лагôднôсть и терпеливôсть.

Блаженна родина, где тî цвѣты свобôдно и розкôшно розвиваютъ ся! Бо где терпелива жена, где лагôдна мати, тамъ сонце мешкає въ хатинѣ. Коли тоє тепле сонечко зъ постели встає, то дѣти, челядка, плещутъ радôсно въ долонѣ. А якъ злослива, ненавистна женщина лишь очи начне протирати, то всё по кутахъ ховаєсь, якъ передъ грозою чорной хмары... О матери, красавицѣ, чомужь то не всѣмъ вамъ такъ плещутъ въ руки?! Чомужь вы такъ часто, якъ той мѣсяць, що свѣтитъ а не грѣє? Вѣдай про тоє такъ скучно, такъ сумно, такъ горесно не въ однôй хатинѣ....“

Любî невѣсты, читайте тî слова разъ, другій и десятый! Лагôдностію и терпеливостію розумна невѣста завладѣє серцями всѣхъ щирыхъ душъ; противно будитъ ôтразу, коли громами гнѣву, проклону и злословя метає наоколо себе, — и собѣ житье затруває и другимъ при собѣ. Та хотайбы неразъ и мужь давъ причину до злости и гнѣву, мимо того розумна невѣста може всё перемогчи лагôдностію и терпеливостію.

На однôмъ лузѣ росли разомъ дубъ и тростина. Зôрвала ся страшна буря. Дубъ єй пôддати ся не хотѣвъ и зôставъ на нôвъ зломаный; тростина угиналась-угиналась, ажь буря перейшла и жаднои шкоды єй не зробила. Чи зрозумѣла ты, люба невѣсто? Коли мужемъ твоимъ буря злости овладѣє, ты заховай спокôй душѣ и чекай терпеливо, ажь буря перешумитъ и нѣчого злого не стане ся тобѣ!

Жаловала ся одна жѣнка на свого мужа, що єю бье. Ктось уцтивый сказавъ єй: „Дамъ тобѣ таку воду, що коли ю будешь мала въ устахъ, то певно твôй мужь не выбье тебе, хоть буде сварку розпочинати!“ И приходитъ чоловѣкъ пôдпилый и починає сварку; жѣнка сей часъ бере до устъ чудесну воду. Не може нѣ слова про воду въ устахъ ôтповѣсти. Чоловѣкъ своє выговоривъ, нагнѣвавъ ся тай переставъ, коли тымчасомъ жѣнка про воду въ губѣ нѣ слова промовити не могла. И опо-

вѣдала своимъ сусѣдкамъ, що ôтъ того часу бôльше вже єю не бивъ. А я вамъ скажу, що такои рецепты дôстанете въ кождôй керници, та тôлько не забувайте єи при кождôй способности уживати.

Оповѣдає св. Августинъ, що єго мати, св. Моніка, всегда въ спокою жила съ мужемъ своимъ, хотяй ôнъ бувъ вельми прикрый и гнѣвливый. Ей своячки, котрѝ съ мужами своими згодити ся не могли, дивували ся тому и пытали ся, въ якій то спосôбъ радитъ она собѣ съ своимъ мужемъ. На тоє ôтповѣла имъ Свята: „Дорогѝ сестры! тѝ прикрости, котрѝ маєте ôтъ вашихъ мужей, не походятъ такъ зъ ихъ проступкôвъ и блудôвъ, якъ радше зъ вашои власнои вины. Вы съ ними сварите ся и тымъ ихъ роздражняєте. Що до мене, то коли бачу мого мужа розгнѣваного, не ôтзываю ся, тôлько зношу всё терпеливо, за него до Бога молюсь и въ той спосôбъ жію въ спокою. Робѣтъ и вы такъ, то и вы будете въ спокою жити.“

Лагôдна и терпелива жѣнка, то великій скарбъ и правдивый ангелъ-хранитель свого чоловѣка и цѣлои родины. Бо слухайте, що оденъ священникъ оповѣдає.

Мене, каже ôнъ, завôзвали до хорого чоловѣка, котрого знано яко окаяного грѣшника и хулителя Бога. По дорозѣ роздумую собѣ, якбы то съ тымъ грѣшникомъ обôйти ся, щобы єго душу спасти. Але якже я зачудувавъ ся, коли хорый пріязно мене привитавъ словами: „Витайте, духовный Отче! я на васъ чекаю, бо хочу сповѣдатись.“— „Богу най буде вдячнôсть за тоє успособленье вашои душѣ.....“ ôтповѣвъ я єму. — „Ангелъ Божій зробивъ во мнѣ тую перемѣну!“ перервавъ менѣ хорый, и всказавъ на свою жену, котра власне зъ хаты выходила. — „Я васъ розумѣю! найже благословенный буде сей добрый ангелъ та и вы такожь, щосьте упôмненій свого доброго ангела услухали.“—„Упôмненій?..... она менѣ и слова не сказала, бо тоє я єй заборонивъ. Але єи житье, о! єи житье! 30 лѣтъ бувъ я єи катомъ, а она, якъ тоє ягня, була для мене завсѣгды лагôдною и терпеливою и нѣоденъ разъ не жаловала ся на мене. Многократно то я, якъ той діяволъ, запопадавъ ся розгнѣвати єю на мене и нѣколи менѣ тоє не удалось. О мôй Отче духовный! вѣра, що такѝ чувства возбуджає въ чоловѣцѣ, може тôлько ôтъ Бога походити. Я великій негôдникъ, але хочу бодай умерти на лонѣ тои вѣры, котра мою жену ублагородняє!“

Чи треба може єще якого бôльше доказу, що лагôднôсть и терпеливôсть то найкрасшѝ цвѣтки и найдорожшѝ окрасы женьского пола и щастье роду людского? Л. Д.

Зъ чужихъ далекихъ краѣвъ.

ПАМЯТНИКЪ НЕВôЛЬНИКА.

(Дальше).

Цѣкава то єще рѣчь учути, якъ кождый новонабутый товаръ — бо за товаръ уважає ся кождый невôльникъ — зôстає черезъ нового властителя нацѣхованый, щобы го легко можна розпôзнати. Я самъ въ протягу пяти лѣтъ моєи неволѣ шѣсть разы бувъ проданый, а кождого разу осôбною цѣхою нацѣхованый. Коли Туарегъ набувъ мене на власнôсть, то ôтпровадивъ мене далеко ôтъ осады, звязавъ менѣ руки и ноги и двѣ глубокѝ раны учинивъ на твари: кровь поплыла, я плакавъ, бо чувъ великій бôль. Ледви по кôльканайцяти дняхъ раны загоили ся.

Цѣлкомъ инакше цѣховали Арабы своихъ невôльникôвъ. Они сказали до мене: „Хлопче, положи ся, мы успимо тебе.“ Не причуваючи нѣчого злого, послухавъ-ємъ и положивъ ся на земли. „Замкни очи!“ сказано менѣ; я замкнувъ очи, гейбы до спаня. Втогды Арабъ взявъ кусень острого каменя и зробивъ менѣ нимъ двѣ глубокѝ раны въ обохъ лицяхъ. Бôль перетерпѣвъ я невысловленый, але зъ боязни не смѣвъ я голосу выдобути. Иншого разу новый набывця говоритъ до мене: „Пôйди, помажемъ тебе тлустостію, щобы тя можна дорожше продати.“ Я положивъ ся, а лютый Арабъ робитъ менѣ два новѝ тятя въ твари. Щобы кровь повздержати и раны якъ найскорше загоити, приложено менѣ листье зъ рослины, котравъ моєй ôтчинѣ росте и справдѣ помагає. Шѣсть разы зôставъ я спроданый, а на памятку зôстало менѣ по шѣсть близнъ на кождôмъ лици и три на чолѣ. Кождый зъ тыхъ лукавыхъ гандлярôвъ має окремѝ знамена для означеня свого товару.

Мôй новый властитель, котрый, якъ выжше сказавъ-ємъ, тримавъ мене въ своимъ таборѣ увязненого, освѣдчивъ одного разу, що вразъ съ цѣлою караваною мушу нову дорогу черезъ пустиню ôтбувати, щобы зновъ выставленымъ бути на продажъ. О той подорожи вже оповѣдати не хочу; — она нѣчимъ не рôжнила ся ôтъ давнѣйшихъ. Мы станули на мѣсци; богато купцѣвъ прибуло. Всѣ мой товаришѣ перейшли на власнôсть новыхъ панôвъ. Мене тôлкко нѣкто купити не хотѣвъ, бо дуже нужденно выглядавъ-ємъ. Але Господь Богъ зарядивъ ласкаво, що я ту мôгъ стати ся Єго дитиною, и навчити ся Єго любити и Єму служити.

На торговици явили ся такожь достопочтенній Отцы Міссіонарѣ, щобы кôлькохъ малыхъ не-

вôльникôвъ набути дорогою купна. Оденъ зъ нихъ — на имя було єму Ришардъ — приступивъ до мене и запытавъ провôдника, кôлько жадає за мене. Менѣ було тогды одинайцять лѣтъ; нелюдске обходженье ся со мною и утяжливѝ дороги позбавили мене силъ, а до того я єще кулявѣвъ на ногу. На запытанье ôтповѣвъ Арабъ: „Двѣста франкôвъ.“ Довго торгували ся; въ кôнци добили торгу и за сто франкôвъ забравъ мене о. Ришардъ съ собою.

Нѣколи єще не видѣвъ я людей цѣлкомъ бѣлыхъ; перестрашивъ ємъ ся, коли-мъ ставъ ся власностію Міссіонара. Менѣ здавало ся, що ôнъ хоче мене зъѣсти, бо Арабы и Туареги оповѣдали намъ, що бѣлѝ Христіяне зъѣдаютъ Чорныхъ, що наставляютъ великій котелъ съ водою, а коли вода кипитъ, прикликуютъ малыхъ Муринôвъ, и велятъ имъ заглядати до кôтла, а въ хвили коли похилятъ ся надъ котломъ, кидаютъ ихъ до кипачои воды, щобы тамъ зварили ся и бѣлымъ за харчь послужили. Я гадавъ, що чорне одѣнье о. Ришарда єсть другою скôрою, котру бѣлѝ люде на себе задягаютъ. (К. б.).

РУКОМЫШЬ.

(Конецъ.)

Цѣкавѝ рѣчи розповѣдає собѣ нарôдъ про початокъ тои скалы съ печерами. Въ своимъ достохвальнôмъ вѣрованю вяже ôнъ всѣ особливши проявы природы съ оповѣданями зъ библійнои исторіи взятыми або съ описами житя Святыхъ и Угодникôвъ Божихъ або видитъ въ нихъ исполненье намѣреній и судебъ Божихъ. Пôсля єго мнѣня трясенье и западанье землѣ суть тôлько послѣдствіями смерти Іисиса Христа, а величезнѝ розпуклины гôръ и отвертѝ печеры въ скалахъ нагадуютъ отворенье гробôвъ въ хвили, коли Спаситель Богу духа ôтдавъ. Не инакше вѣритъ нарôдъ, дивлячись на Рукомыску скалу. Коли жиды Іисуса Христа мучили и на крестѣ роспняли, тогды, каже ôнъ, порозпадали ся горы, и зъ численныхъ долôвъ, розпуклинъ и школубинъ почала рости ось-тая скала, и росла такъ довго, ажь доки Єремиты або пустельники, що наслѣдували житье св. Онуфрія, на просьбу мѣсцевыхъ жителѣвъ єи не закляли. Буйна фантазія рускаго люду сягнула єще дальше, подаючи самого св. Онуфрія яко жителя тыхъ сторôнъ, котрѝ колись-то поконвѣчными лѣсами покрытѝ були. Зъ-ôтки ôнъ тамъ взявъ ся и де подѣвъ ся, нѣкто не знає; але по нынѣшный день показуютъ собѣ слѣды пальцѣвъ ôтъ нôгъ и рукъ св. Онуфрія. Заклята бо скала, хотяй не росла дальше, однакъ була мягка якъ тѣсто, а св. Онуфрій, где лишь чи рукою, чи ногою дôткнувъ ся мягкои скалы, лишивъ тіи дѣры, котрѝ, якъ мы вже высше сказали, нынѣ богомольцямъ служатъ до придержуваня ся.

Що тутъ а не где инде св. Онуфрій проживавъ, до такого вѣрованя поводомъ для народа єсть тоє обстоятельство, що мѣсцева церковь того Угодника Божого своимъ патрономъ узнає, и що сей Святый, якъ церковне преданье голоситъ, въ печерѣ живъ, коло котрои и керничка була и дерево феникове росло; а тутъ якъ разъ то само видно въ натурѣ, тôлько що мѣсто феникового дерева при скалѣ розрôсъ ся величавый старинный явôръ.

Пôзнѣйше, коли Турки и Татаре съ огнемъ и мечемъ въ рукахъ нашь край перебѣгаючи напали на Бучачь, переполоханѝ мешканцѣ, котрѝ могли, схоронили ся въ поблизькихъ лѣсахъ-печерахъ, а по ôтходѣ Татаръ, не маючи уже чого вертати до своихъ знищеныхъ жилищъ, осѣли на мѣстци, вырубали лѣсы и почали управляти землю.

Тôлькожь не мали церковцѣ, Богу помолити ся. Втогды то въ печерѣ зъявивъ ся образъ, представляючій св. Онуфрія клячучого, съ великою ажь до колѣнъ бородою. Образъ ôтослано до Риму, а въ печерѣ поставлено олтарь, приробльно двери и тутъ збирано ся на молитву. И до теперъ єще кождэго року въ третый день Великодныхъ Святъ ôтправляє ся въ той печерѣ торжественна Служба Божа. — Такъ пôсля мѣстцевого преданя повставъ нынѣшный Рукомышь.

У низу скалы красує ся церковь мурована, склеплена, передъ 300 лѣтами будована, съ новѣйшими прибудованями. Въ великôмъ престолѣ мѣститъ ся чудотворный образъ св. Онуфрія, обдарованый ôтпустами римскими. Въ серединѣ церкви и въ мурѣ цвинтарнôмъ подыбує ся велике множество камѣня тисового съ надгробными написами монахинь. Зъôткижь тутъ взяли ся монахинѣ? Ото низше церкви брôдъ на Стрыпѣ зве ся Василіяньскимъ бродомъ. За тымъ то бродомъ десь въ густôмъ лѣсѣ мавъ бути пôсля преданя монастырецъ монахинь съ церковцею. Що съ тымъ монастырцемъ и єго побожными мешканцями стало ся, и въ котрôмъ мѣстци ихъ церковь стояла, годѣ знати. Богомольцѣ зъ Литвинова розповѣдаютъ, що коли унію впроваджено, то монахинѣ уступаючи зъ монастыря коло Литвинова принесли образъ св. Онуфрія до Рукомыша, и тутъ єго вѣрну копію зôставивши, самъ первотвôръ до Кіева або въ Кієвскѝ стороны занести мали. Но чудотворный образъ чудеснымъ способомъ зъявивъ ся въ печерѣ, або якъ другѝ собѣ розповѣдаютъ, въ керници, або зновъ на деревѣ въ лѣсѣ, зъôтки єго до церкви перенесено и въ великôмъ престолѣ помѣщено. — Въ грамотѣ ерекційнôй зъ року

1752 вѣнує ся священникъ церкви Рукомыскои полями, котрѣ передъ тымъ уживавъ, и розмаитыми правами, якъ на пр. вôльного вареня горѣвки и меду на ôтпусты, вôльного млива, зрубу въ лѣсѣ. Подôбными правами надѣлило також австрійске правительство о. Василія Пристоєцкого, котрый померъ 1784 р., и єго зятя и наслѣдника о. Григорія Танчаковского. Нѣ тунѣ тамъ не згадує ся о спадщинѣ по якôмъ-нибудь монастыри; зъ чого видно, що вже за часôвъ Польщѣ нѣ Василіянъ, нѣ Василіянокъ въ Рукомыши не було. Припустити можна, що въ непамятныхъ часахъ Рукомышь бувъ власностію оо. Василіянъ бучацкихъ, але пôзнѣйше перейшовъ въ руки свѣтскѣ. Въ згаданôй грамотѣ записаный дѣдичемъ Тадей Венгерскій, майоръ войскъ польскихъ, котрый постоянно проживавъ на дворѣ Николая Потоцкого, воєводы Канёвского. Ôтъ него то походятъ многѣ предметы, доси въ церквѣ Рукомыскôй переховани, якъ фелоны, лѣхтарѣ, лямпы и т. и.

Въ день св. Онуфрія сходитъ ся велике множество народа изъ всѣхъ сторôнъ, ôтдаленыхъ до шѣсть миль, а доокрестнѣ горы, залягли людьми въ розличныхъ народныхъ костюмахъ, представляютъ ся незвычайно малёвничо; въ лѣтѣ приходятъ богомольцѣ навѣть зъ сторôнъ заднѣстровыхъ, щобы поклонити ся тому великому Святому. Всюды, по печерахъ, скалахъ и лѣсахъ, коло кернички, церкви и цвинтару и надъ берегами Стрыпы снуютъ ся роѣ побожныхъ людей: ту ôтбиваютъ изъ скалъ камѣнцѣ, тамъ пнутъ ся по зѣлье, що росте на недоступныхъ мѣстцяхъ, онде збираютъ собѣ росу, що по печерахъ осѣдає, а ондека зновъ показуютъ собѣ взаимно особливости и розповѣдаютъ, що чули ôтъ старшихъ або самѣ собѣ выфантазували. Буйна руска фантазія, божь буйна и природа руского краю!

В. Гнатюкъ.

Не бавь ся въ пана.

Написавъ М. К.

(Дальше).

Всѣ теперъ вже знали, що Максимъ такой на правду бавитъ ся въ пана; всѣ єго жалували, бо знали, що тоє паньство на бѣду єго спровадитъ. Однакъ нѣкто єму такъ гôркои правды не сказавъ въ очи, якъ оденъ жидъ, що въ селѣ корчму тримавъ и такъ Максима якъ єго батька добре знавъ. Ѣде собѣ Максимъ въ сурдутѣ до писарѣвнои; а коли въ мѣсточку побачивъ того жида, каже до него: „Правда, що я умѣю добре ѣхати?“ „Та правда!“ ôтповѣдає жидъ, „що панъ Максимъ умѣє ѣздити, бо панъ Максимъ мудрѣйшій ôтъ свого батька.“ „А то чому“ загадавъ Максимъ „я мудрѣйшій ôтъ татуня?“ „Бо вашь татуньо, пане Максиме, якъ бувъ молодшимъ и здоровшимъ, тôлько ходивъ и ходивъ пѣшки, а на старôсть за тоє не мôгъ ходити и тогды мусѣвъ ѣздити; а вы, пане Максиме, за молоду шануєте ноги, щобысте на старôсть могли ходити.“ „А не пôйдешь ты, паскуднику!“ закричавъ Максимъ, бо дорозумѣвъ ся, що тоє значитъ, тай рушивъ въ дальшу дорогу до писарѣвнои.

Пôвъ року вже минуло ôтъ того часу, коли Миксимъ по першій разъ показавъ ся у писаря, и хотяй ôтъ трехъ мѣсяцѣвъ вже отецъ и мати не однократно єму сказали, що єму свою доньку, панну Мѣльцю, за жену даютъ, однакъ сама панна съ остатнымъ словомъ зволѣкала и чогось все носикомъ крутила. Крутила, — бо така вже єи натура була, щобы всемъ крутити; а щобы причину того вынайти, треба намъ о рôкъ вчаснѣйше до того дому заглянути. Тогды заглядавъ тамъ оденъ писарчукъ и були єму всѣ радѣ. Ба отецъ хотѣвъ єму за донькою одно село (писарку!) въ посагу дати; але писарчукъ хотѣвъ доконче двохъ селъ, бо сказавъ, що съ Мѣльцею зъ одного села не выжіє. — И такъ о тоє одно село, два села, всё розбило ся, бо отецъ, котрый мавъ тôлько 4 села, не хотѣвъ два села въ посагу давати. Було теперъ зъ того посагу много смѣху. Якъ коли якій кавалѣръ зъявивъ ся, що за великимъ посагомъ оглядавъ ся, то бувало знакомѣ опадали єго та мовили: „Слухай-но! ты шукаєшь ôтъ довшого часу великого посагу; спѣши ся скоро до доньки того писаря а дôстанешь два села або найменше одно!“ Або якъ пытавъ кто, для чого той або сей дѣвчинѣ нѣчого не трафляє ся, то мовили: „Бо не має такого батька, котрый-бы бодай одно село дававъ въ посагу!“

За тымъ писарчукомъ не жалувала Мѣльця, бо ôнъ бувъ зъ того самого фаху, що и они, тôлько гнѣвала ся, що ôнъ бôльше на посагъ якъ на ню саму бачивъ; а передовсемъ тогды мыслила вже о учителю, котрый въ той часъ два разы єй поклонивъ ся и два разы „Добрый день!“ сказавъ. За таку гречнôсть и она два разы ôтклонила ся и разъ усмѣхнулась, и думала, що коли учитель вже два разы поклонивъ ся, то шукає дверій до ихъ дому; однакъ учитель не приходивъ, бо або за много мавъ занятя въ школѣ, або не лакомивъ ся на такій посагъ, котрый єму устава шкôльна пріймати заказувала. Зъ тои то причины и тогды, коли о ню Максимъ старавъ ся, такъ носикомъ крутила; а що знова не ôтмовила, то робила тоє для того, щобы Максима въ резервѣ мати.

Добре-бы то було, щобы учитель за жѣнку

обравъ єю собѣ, бо була-бы панею професоровою; але добре-бы такожь було выйти и за Максима, бо Максимъ мавъ грошѣ, а за грошѣ купити-бы можна прекрасну сукню, капелюхъ, парасольку, рукавички, золотый перстень та и зигарокъ; а дальше думала собѣ, що навѣть то имя Максиміліянъ до єи имени Емілія красно стосує ся.

И якже въ такôмъ положеню не мала она себе пытати ся, що ту робити, кого выбирати? — Знала о тôмъ, що коли возьме першого, то не буде мала другого; а коли прійме другого, то пострадає першого. Надумалась скоро, та въ кôнци до Максима сказала: „Тебе выбираю и твоєю на вѣки хочу бути“. — Оселъ не має розуму: бо коли одного разу поставили передъ него зъ однои стороны овесъ а зъ другои сѣно, зажуривъ ся дуже, та тôлько свôй очи то на овесъ то на сѣно звертавъ, нѣчого не кушавъ и въ кôнци зъ голоду згибъ. Томуто инакше поступати мусѣла Мѣлиця, котра мала головку, а въ головцѣ розумъ не абы-якій!

Та, скаже читатель, що мала журити ся и намышляти, кого выбрати, коли учителеви о ней анѣ снило ся? Та оно такой и правда; однакъ якъ на тоє порадити, коли она собѣ учителемъ голову набила, що ôнъ прійде, якъ не днесь, то завтра, за тыждень, ба здавало ся єй часомъ, що о той справѣ съ ôтцемъ говоривъ? Кождый бувъбы єю высмѣявъ и сказавъ: А то дурна, якъ буде такъ довше надъ сѣномъ и ôвсомъ думати, то и сѣно и овесъ єй возьмутъ. Але дурною она не була, бо такой по довшôмъ выжиданю сказала собѣ: лучшій воробецъ въ клѣтцѣ, якъ канарокъ на даху; и вже при свѣдкахъ дала Максимови слово, що пôйде за него.

Дѣяло ся тоє въ самій жнива. Длятого мати, коли Максимъ повернувъ, каже до него съ плачемъ: „Максиме, Максиме, що ты робишь? Въ дома така робота, а ты ѣздишь и ѣздишь, и кôнця тому нема!“

„Мамуню, вже єсть конецъ!“ ôтповѣдає Максимъ. „Завтра ѣду тôлько до Львова, щобы Мѣлицѣ що купити, а потому заразъ будутъ заповѣди и весѣлье“.

„Я тобѣ вже давнѣйше сказала, що о тôмъ весѣлю думаю,“ загадала мати, „але роби собѣ, що хочешь, бо не я, але ты будешь съ нею жити. Писарѣвна може бути добра, але она не для тебе. Тобѣ потреба такои, якъ ты самъ, а не панѣ, котра тобѣ ѣсти не зваритъ, сорочки не выпере, съ лопатою, съ серпомъ въ поле не пôйде!“ И тоє сказавши уклякнула передъ образомъ Пречистои Дѣвы, та стала молитву мовити.

На другій день попросивъ мамуню о грошѣ; а коли єму мати дала ключь ôтъ скринѣ, вынявъ сотку, та зладивши вôзокъ, казавъ наймитови до коліи себе завести и тамъ на себе до пôвночи чекати.

Нашъ Максимъ уже во Львовѣ. Идѣмъ и мы за нимъ, щобы побачити, якъ то ôнъ въ пана бавитъ ся, и щобы зъ него троха посмѣяти ся. Коли выйшовъ на улицю, щось задумавъ ся, а то може для того, що не знавъ, куда обернути ся, и якъ торгувати; але гнеть собѣ погадавъ: „Якъ не знаєшь, запытай ся жидôвъ; жиды всё знаютъ!“ А жидôвъ всюда тамъ повно!

Иде собѣ Максимъ улицею поволеньки. Вже въ улици побачивъ ôнъ много рѣчей, котрі єму подобали ся; однакъ нѣчого не купувавъ, бо то ще не тоє, що ôнъ хотѣвъ купити. Иде дальше: зъ однои улицѣ переходитъ на другу, зъ однои стороны улицѣ на другу сторону, а оглянувши, що красного въ ôкнахъ побачивъ, пускає ся дальше туда, куда найбôльше людей снує ся. Дôставъ ся вже въ самъ рынокъ, обôйшовъ єго наоколѣсенько и за людьми иде въ улицю, — въ одну, — въ другу, въ трету. То тутъ, то тамъ, за ôкнами обачивъ тоє, що хотѣвъ купити, то и затримавъ ся довше; а придивившись добре ишовъ зновъ въ иншу улицю. А улиць тамъ богато-богато!

Щобы єму якій злодюга не украв тои сотки, котру съ собою привѣзъ, можемъ бути супокôйнї, бо та сотка була въ книжочцѣ. Книжочку тримавъ ôнъ въ однôй руцѣ, а въ другôй грубу лѣску зъ дороднои тернины, котра навѣть въ найсмѣлѣйшôмъ любовнику чужои власности будила пошановокъ.

Зъ того, щосьмо тутки розповѣли, пôзнати можемъ, що Максимъ дуже розсудно собѣ поступавъ. Найперше хотѣвъ всё оглянути а потому буде купувити тоє, що єму подобає ся. Такъ и стало ся. (Д. б.)

Господарство.

Бракъ пашѣ и пôдстѣлки для товару буде сего року дуже великій, и то не тôлько у насъ але и всюды. Що до пôдстѣлки, то заощаджає ся трета часть єи, єсли мѣсто цѣлои соломы дає ся на пôдстѣлку покраяну завдовжки на 7 до 8 цалей, якъ той звычай єсть вже давно запровадженый въ Франціи и Англіи. Тоє дотычитъ и краяня зеленои пашѣ, и кождый практичный господарь знає марнотравство зеленои пашѣ некраянои, коли єю товаръ кидає по оборѣ на всѣ стороны, щобы ôтъ мухъ обôгнати ся. Солому на пôдстѣлку можна краяти сокирою а лучше бардою; бôльшій господарства маютъ до того сѣчкарнѣ о однôмъ ножи. Кромѣ ощадности суть єще и другій

причины, для котрыхъ таке краянье соломы на пôдстѣлку єсть дуже пожиточне и трудъ сей оплатитъ ся. Довга солома на пôдстѣлку дає навôзъ не рôвно перегнилый, коли противно покраяна рôвно перегниває; а що при тôмъ найважнѣйшого, кожде стебельце всякає въ себе далеко бôльше плынныхъ ôтходôвъ звѣрячихъ, якъ цѣла солома, бо ту множество рурочокъ отвертыхъ якбы ссавокъ. Зъ тои причины найпожиточнѣйшѝ части не пропадаютъ марно. — Навôзъ зъ такои пôдстѣлки лучше укладає ся и найпожиточнѣйша часть амоняку не улѣтає такъ скоро въ воздухъ, якъ при мервистôмъ гною. Трудъ краяня передовсемъ пôдчасъ вôльнѣйшихъ хвиль въ зимѣ не такъ дуже великій, особливо при малыхъ господарствахъ. Та впрочемъ, коли другѝ господарѣ въ иншихъ краяхъ тое вже давно выпрактикували и за добре узнали, то и мы въ тôмъ тяжкôмъ на пашу роцѣ спробувати можемъ, тымъ бôльше коли тое нѣчого не коштує. Учити ся треба не до старости, але до гробовои дошки, и нѣкто най не говоритъ, що вже всё знає.

Якусь нову ростину, подôбну до нашои бульбы, спроваджено зъ Японіи до Англіи и Франціи. Бульбы, довготы пальця, можна варити, печи и маютъ смакъ орѣхôвъ. До єи управы не потреба доброи землѣ. Коли то що доброго, то вскорѣ и до насъ прійде.

ПОЛІТИКА.

Австрія. Нашъ Соймъ галицкій обрадує ôтъ 10. с. м. Найважнѣйшою справою, якою ôнъ займає ся, буде ухвала, силою котрои мае бути 6 міліонôвъ призначеныхъ для ухиленя нужды и голоду въ краю зъ причины неуроджаю. — Соймъ ческій буде и сего разу радити безъ Нѣмцѣвъ.— Въ Уграхъ заноситъ ся на велику бурю. Урядникôвъ адміністраційныхъ, котрыхъ кождый комітатъ выбиравъ на 6 лѣтъ, хоче рядъ заступити урядниками рядовыми. Урядники тѝ автономичнѝ були зле платнѝ и знаючи, що по 6 лѣтахъ уступятъ, крали якъ круки а навѣть грошѣ сиротинськѝ и депозиты собѣ повѣренѝ уважали за свою власнôсть. Що дня майже доносили газеты о дефравдаціяхъ и не було тому кôнця. Коли прійде тая справа пôдъ обраду сойму, буде велика колотеча. — Князь Ліхтенштайнъ, предводитель католическихъ послôвъ въ думѣ державнôй и оборонитель вѣроисповѣднои школы, зложивъ достоиньство предсѣдателя кат. клюбу послôвъ нѣмецкихъ. Мимо того свята справа вѣроисповѣдныхъ шкôлъ для христіяньскихъ и кат. народôвъ въ Австріи скорше чи пôзнѣйше муситъ побѣдити.

Нѣмеччина. Цѣсарь нѣмецкій ôтъ часу вступленя на тронъ все подоружує. Теперъ выѣхавъ до Греціи на вѣнчанье своеи сестры Софіи зъ гре-ческимъ наслѣдникомъ трону. Зъôттамъ поѣде до Царгороду, где забавитъ 7 день и посѣтитъ султана турецкого. Того єще нѣколи не бувало, щобы монарха Европейскій ѣхавъ до султана, котрому законъ запрещає выѣжджати зъ краю. Але повѣдаютъ, що для такого гостя зробитъ вынятокъ и поѣде опôсля до Берлина. Такѝ подорожѣ нѣчого доброго не ворожатъ; всѣ предвиджуютъ велику вôйну а въ вôйнѣ мати союзникôвъ то рѣчь найголовнѣйша. Такихъ то союзникôвъ шукаютъ собѣ по всѣхъ частяхъ свѣта запобѣгливѝ и хитрѝ Прусаки. — Наконецъ царь вже такой на правду пріѣхавъ до Берлина.

Італія. Дня 20 вересня обходивъ Римъ сумну рôчницю. Въ дню тôмъ вôйшли до Риму войска італіяньского короля и забрали силою Свят. Отцу Єго ôтвѣчне дѣдицтво. Ôтъ часу того пересунуло ся много чорныхъ хмаръ надъ св. Апостольскимъ престоломъ; однакъ и середъ тои темрявы ворожихъ силъ, пробиваєсь ясный лучь сонця, котрый и недовѣркамъ показує: дивѣтъ, тая церковь и въ неволи побѣджає! Такимъ променемъ яснымъ, єсть вѣдомôсть, котра перебѣгає цѣлый свѣтъ и звѣщає, що поганьске цѣсарство Японія хоче принятѝ христіяньско-кат. вѣру. Японія єсть могучою державою, положеною на далекôмъ востоцѣ въ Азіи, числитъ надъ 40 міліонôвъ жителѣвъ и доси вызнавала вѣру поганьску. Теперъ прославъ цѣсарь японьскій листъ до Св. Отца, въ котрôмъ освѣдчає, що хотѣвъ-бы перейти съ цѣлымъ народомъ на лоно св. кат. церкви. Самъ нарôдъ хотай поганьскій вже нынѣ прозрѣвъ на тôлько, що видитъ, що єго вѣра въ сонце, мѣсяць, звѣзды и всякѝ забобоны єсть пустою и бажає свѣтла Христовои науки. Церковь св. мае позыскати 40 міліонôвъ католикôвъ. Буде то побѣда надъ побѣдою и удовлетворенье за всѣ зневаги, нанесенѝ церквѣ ôтступниками и лжепророками нынѣшного вѣку. — Договôръ Россіи съ Ватиканомъ мае бути вже пôдписаный и 5 епископôвъ для Россіи именованыхъ.

Зъ цѣлого свѣта. Въ Россіи роблятъ ся великѝ приготовленя на случай вôйны. Съ поспѣхомъ будуютъ ся коліи новѝ и о другôмъ торфѣ шинъ, такъ само воєннѝ кораблѣ; всё тое домая слѣдующого року мае бути готове. При тôмъ затягає Россія великаньску пожичку за границею. Натомѣсть Турція дає найлучшій прикладъ изъ себе, бо розброює ся. Прійшло до того, що и безъ вôйны можна цѣлкомъ себе знищити, утримуючи тьму войека. До половины майже розпущає Турокъ войско и тымъ заощадитъ міліоны. Видно зъ того, що Турокъ не обавляє ся єще такъ скоро вôйны. И будьже ту мудрымъ!

Вѣдомости.

Торжество посвященя нового будынку рускои семинаріи духовнои во Львовѣ ôтбуло ся дня 7 с. м. черезъ Впреосв. Митрополита въ притомности многихъ Высокихъ Достойникôвъ, якъ Преосв. Епископа Станиславôвского,

Архіепископôвъ обряду лат. и орм. Міністра просвѣщеня, Госп. Намѣстника, Маршалка краєвого, Крылошанъ всѣхъ трехъ Епархій и пр. Новый будынокъ єсть дуже величавый и коштовный; однакъ що до насъ, мы волѣли-бы мѣсто одного генерального сѣменища, мати повнѣ діецезальнѣ во всѣхъ нашихъ Епархіяхъ. Зъ довговѣковои практики церковнои єсть ажь надто доказаною рѣчею, що т ô л ь к о такѣ діецезальнѣ сѣменища будятъ въ молодежи, способлячôй ся до званя священнического, п р а в д и в у жизнь духовну. Маймо въ Бозѣ надѣю, що для добра нашои св. церкви вскорѣ всѣ нашѣ Епархіи отримаютъ повни діецезальнѣ сѣменища.

Церковь въ Монастирискахъ, котра 30 лѣтъ будувала ся, мала въ части завалити ся сими днями. Велика въ тôмъ хиба нашого вѣку, що новѣ будынки щоразъ валятъ ся, коли противно старѣ будôвлѣ стоятъ вѣками и стояти будутъ. А вже Русинамъ и бѣдному чоловѣкови то все вѣтеръ въ очи. Вспоможѣтъ лептами тую бѣдну церковь и не даймо ей упасти!

Прекрасный прикладъ прихильности и любови для свого душпастыря дали жителѣ Метенева коло Зборова. Коли ихъ священникъ Всч. о. Ю. Илєвичь два разы погорôвъ, то чеснѣ люде самѣ добрôвольно зôбрали межи собою збôже на насѣнье и потѣшаючи въ такъ тяжкôмъ горю свого пастыря, обѣцяли, що ихъ нѣколи не опустятъ. Честь вамъ за тоє и заплата у Бога!

Въ справѣ дякôвъ не много маємъ що записати. Дня 24 вересня с. р.ôтбуло ся въ Станиславовѣ перше засѣданье выдѣлу того общества. Передовсемъ ходитъ о тоє, щобы якъ найбôльше членôвъ придбати для него. Рѣшено запросити все Священьство и всѣ братства церковнѣ за членôвъ вспомагаючихъ, выготовити петицію о пôдпомогу до Сойму, Ставропигійского Института, Народного Дому и пр. Що въ другихъ Епархіяхъ для тои справы робитъ ся, нѣчого намъ не вѣдомо.

Нафту въ твердôмъ станѣ выроблено въ Франціи. Кусники такои нафты могутъ служити на паливо; они не займаютъ ся ôтъ разу цѣлѣ поломѣнемъ, горятъ звôльна мовь дерево, и хотяй суть твердѣ, даютъ ся легко краяти ножемъ.

Осторожно съ грибами! Сумный примѣръ неосторожности при збираню и вареню грибôвъ приключивъ ся недавно тому въ Воробѣвцѣ, повѣта Збаражского. Оденъ тамошный господарь назбиравъ помежи бараболями въ городѣ ѣдкихъ губъ, и думаючи, що то печерицѣ, велѣвъ жѣнцѣ зварити на вечеру. Жѣнка зварила и дала съ бараболями повечеряти. До чотырохъ днѣвъ середъ тяжкихъ мукъ померли газда и газдиня, нянька и трилѣтна дитина; одна дитина ôтъ грудей и дѣвчина ôтъ сусѣда недужѣ безъ надѣи. Здохъ и кôтъ, що полизавъ миску по вечерѣ.

Въ мѣстѣ Антверпіи въ Голяндіи бувъ дня 6 м. м. небувалый и нечуваный выбухъ. Вылетѣло въ воздухи 50 міліонôвъ набоєвъ. Трупôвъ пало на мѣстци 150 осôбъ а раненыхъ тяжко надъ 80. Потрясенье було такъ сильне, що много домôвъ повалило ся а много зôстало зруйнованыхъ. Поломѣнь била 200 метрôвъ въ гору а ôтъ страшенного гуку попукали всѣ ôкна въ мѣстѣ. Страты суть великаньскѣ а нещасливыхъ дуже много. Святѣйшій Отецъ давъ для родинъ позôсталыхъ робôтникôвъ 10 тысячь франкôвъ. — Въ гутѣ коло Парижа пукла пѣчь, и тысячь кильо олова вылетѣло въ воздухъ. На щастье нѣкто зъ людей не потерпѣвъ при тôй страшнôй катастрофѣ.

Передъ судомъ въ Берлинѣ ставало двоє супругôвъ и просили о розвôдъ. Ôнъ мавъ лѣтъ 83 а она 74 и прожили съ собою лѣтъ 51. Подурѣли на старôсть! Почекайте лишень, небожата, а смерть удѣлитъ вамъ найлучшій розвôдъ.

Осторожно съ кулями гарматными! При тогорôчныхъ вправахъ войсковыхъ на поляхъ Старявы коло Мостискъ полишились декуды гарматнѣ кулѣ. Помимо заказу забрали декотрѣ селяне полишенѣ кулѣ съ собою домôвъ. Два сыны Юрка Андрушка бавили ся ними въ стодолѣ и зôстали страшно покалѣченѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Пригода на ярмарку.

Послухайте, панове господарѣ, що менѣ разъ трафило ся. Бувъ я собѣ колись добрымъ господаремъ, черезъ паруху зôйшовъ я на бѣду, але и бѣда зробила мене назадъ добрымъ господаремъ. Мавъ я єще послѣдну теличку, за котру давано менѣ дома 15 зр. Бѣда скортѣла мене ити на ярмарокъ. Взявъ я телицю на шнурокъ. Але на дорозѣ до мѣста було три корчми; одна звалась выгода, друга забава, а трета поправа. Корчмы тѣ єще и нынька такъ зовутъ ся. Отожь проваджу я телицю на ярмарокъ и вступаю, якъ звычайно, до выгоды, щобы душу покрѣпити а серце розвеселити. Жидъ, якъ все: А куда идете, а зъôтки идете, а що везете, а що провадите на ярмарокъ? Отъ, кажу, маю телицю на продажъ. Жидъ выйшовъ на двôръ дивити ся на тую телицю и каже: Таже то, Иване, гуска! Я гадавъ, що жидъ зъ мене жартує. Проваджу телицю дальше и якъ Богъ приказавъ, вступивъ и до забавы, щобы трошки розôгрѣти ся. Тутъ для розвеселеня и для придушеня червака калатнувъ я собѣ келѣшокъ парухи. Хочу дальше ити, а тутъ жидъ пытає мене: Иване, продайте менѣ гуску! на вамъ сѣмъ шѣстокъ. Менѣ зробило ся лячно: А може то и гуска або — якесь проклятье?! Иду дальше и вступаю до поправы, щобы покрѣпитись и выпити хоть порційчину єще доброи мордохлянки. — Тутъ зновъ жидъ купує у мене гуску. Менѣ уже волосье стало дубомъ на головѣ! Кажу самъ до себе: Се якесь нечисте!— може то и гуска? Але прійшовъ я якось на ярмарокъ, и ставъ межи худобу. Приходитъ кривый Шмуль до мене и шепче въ ухо: Кôльки маю заплатити за гуску? Що вамъ, кажу, Шмулю? таже то телиця. Ні, ні, нехай вамъ буде телиця! и пôйшовъ. Наразъ приступило до мене трехъ жидкôвъ и кажутъ: Вы чого стали съ гускою межи худобою? таже идѣтъ лѣпше межи дрôбъ! тамъ борше продасьте. Ну, думаю я собѣ, се такой якесь лихо! Не иду я уже межи дрôбъ — вертаю ся до дому. Але въ головѣ зачала дурѣлиця, мордохляпа и бараболянка

шумѣти, въ очахъ менѣ потемнѣло; лѣзу уже а не иду до дому и вступаю зновъ до поправы. А жидъ до мене зновъ: Иване, продайте гуску, бо она щось вамъ дуже змарнѣла! нѣмъ зайдете до дому, то вамъ на дорозѣ може згинути. Що було робити? Продавъ телицю за гуску та взявъ пять шѣстокъ и прилѣзъ до дому, не залишивши вступити еще до забавы и выгоды.

Колимъ прійшовъ до дому, пытає жѣнка: А що мужу, продавъ ты добре телицю? Та дежь то телиця? та то гуска була! всѣ жиды менѣ такъ говорили. Жѣнка лишь за голову взяля ся. Вытверезивъ ся я и побачивши свою бѣду и нужду дѣтей, пôйшовъ я до церкви,ôтрѣкъ ся горѣвки, а при тверезости и при помочи божой прійшовъ я зновъ до маєтку. Людоньки, покайте ся и не пійте горѣвки!

Иванъ Дымъ.

ÔТЪ РЕДАКЦІИ.

Съ тымъ числомъ розпочинаємъ послѣдный кварталъ сего року. Всѣхъ Другôвъ и Прихильникôвъ нашои часописи запрашаємъ якъ найусерднѣйше до участи такъ моральнои якъ и матеріальнои, ôтъ котрои дальшій розвôй нашои часописи съ новымъ рокомъ єдино залежати буде. Цѣль и програма нашои часописи ясній якъ сонце: хочемъ въ тихости а щирости серця ревно трудити ся для добра нашого народа и церкви. Єсьмо и хочемъ на всегда позôстати Русинами а при тôмъ щирыми католиками и вѣрными австрійскими патріотами. Кто на нашу програму годитъ ся, того запрашаємъ до вспôльнои съ нами працѣ; кто же намъ противный, и на того не гнѣваємось, бо у насъ найвысшій законъ любови Христіяньскои єсть найпершимъ правиломъ. До справъ, котрі донасъ не належатъ, мы цѣлкомъ не мѣшаємось, а всяка сварка, вражда и ненависть єсть намъ до глубины душѣ противною.

Всѣхъ нашихъ Почт. Прènумераторôвъ умыльно просимъ, при случаю присылки пренумераты ласкаво намъ освѣдчити, чи желаютъ собѣ, щобы „Посланникъ“ выходивъ щ о т ы ж д н я, якъ неменше освѣдчити намъ свôй желаня и погляды що до выдавництва самого. Критика, хотяйбы найострѣйша а зъ прихильности и жичливости для насъ высказана, єсть намъ незвычайно пожаданою и нема у насъ бôльшои пріятности, якъ желанямъ Почт. Читателѣвъ удовлетворити.

ПЕРЕПИСКА.

М. К. въ В. Вы дуже на насъ ласкавѣ. И пишете намъ и новыхъ пренумераторôвъ выщукуєте. Высилаємъ а Вамъ сердечно дякуємъ. Коли выйде намъ невеликій вже запасъ паперу, дамо и лучшій и грубшій; о. З. К. мôй глубокій поклôнъ. Отпишу сими днями.

Ю. Хр. въ Б. Запачено до кôнця с. р. „Вѣнецъ житя“ не скорше ажь около нового року буде печатати ся. Дякуємъ за жичливôсть для насъ.

Свербинôсъ: Для Вашецѣ зôставляємъ богато мѣсця въ ч. 14.

Фарбы до всѣлякого ужитку,

ДЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВѢ и ДОБРѢ

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ

Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (6—?)

Найдешевшѣ и крѣпкѣ

НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНѢ КРЕСТЫ

лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ

АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,

маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.

Найбôльшій выбôръ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и высше. Камѣнныѣ и дубовѣ постументы такожъ на складѣ. Иллюстрованѣ цѣнники розсылає даромъ. 2—?

7) Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде

ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ

МОЛИТВОСЛОВЪ.

Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА

Ѳомы зъ Кемпісъ

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр.

Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголоситъ ся пренумераторôвъ.

Просимъ о численнѣ и скорѣ замовленя.

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАПШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.

Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.

Высилає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (3—?)

2) **НАРОДНА ТОРГОВЛЯ**

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятынѣ Самборѣ и Рогатинѣ.

поручає:

ВИНА И ВСЯКІЙ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНІЙ

якъ такожъ:

Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. І. 7·60 злр. Нр. ІІ. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Сѣкачѣ до краяня бураковъ 17 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.

СѢЧКАРНѢ по 24 злр. (7—?)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Ч. 14. Бережаны дня 16 (28) жовтня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рѳклямаціи вôльнî ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Крайцаръ милостинѣ.

Грôшь я маленькій, кождый то знає,
Не значу въ свѣтѣ нѣчого;
Но Богъ великій такъ заряджає,
Що и я здѣлаю много.

И дощу крапля єсть невеличка,
Леготомъ скоро змете ся,
Но зъ каплѣвъ многихъ збираєсь рѣчка,
А часомъ повѣнь розле ся.

Єсть же що менше, якъ зерно пылу?...
Допчутъ го й малî почвары;
Але зъ тыхъ пылôвъ чрезъ Божу силу
Взносятъ ся горы ажь въ хмары.

Тожь нѣкто певно не подивує,
Що гроша мôць єсть преможна,
Коли нимъ Господь самъ покерує,
А душа зложитъ побожна.

Богъ грошемъ чуда дѣє безъ мѣры....
Уможливляє нимъ труды
Проповѣданя святои Вѣры
По свѣтѣ широкôмъ всюды.

Безъ тоижь Вѣры — охъ, страшна страта!...
Многî суть въ чорта неволѣ,
Тай гинутъ марно пôдъ ножемъ ката,
Якъ жертвы тьмы и недолѣ!

Вамъ Африканьска краина знана,
Муринôвъ земля нещасна,
Що майже цѣла слезми обляна,
Хоть то ихъ ôтчина власна.

Тамъ мовь товаромъ ними торгуютъ,
Кôстьми-жь бѣлѣютъ пустынѣ,
Бо тамъ болванамъ людей жертвуютъ,
И рѣжутъ на зъѣджь до нынѣ.

Сежь братя нашî, Родина Божа!...
Чи серце вамъ ся не крає,
Що ихъ такъ губитъ пôтьма ворожа,
И за душѣ нѣкто не дбає?

Кождому средства стоятъ готовî,
Сли ближнимъ помôчь радъ нести,
Сли радъ зôрвати рабства оковы,
И чувства въ нихъ збудити чести.

Богачь, убогій, молодъ, старенькій
Премного можутъ здѣлати,
Най но съ молитвовъ грошикъ маленькій
Зволятъ для Міссій подати.

Неразъ ся грôшь той за нѣчо має,
Съ гнѣвомъ го жбурне дитина,
А той грôшь прецѣнь часто буває
Многого добра причина.

За грôшь неразъ Богъ дає безмѣрный
Скарбъ своихъ ласкъ для загалу;
Кто приказаню Божому вѣрный,
На Божу зложитъ го хвалу.

Бо серце Богу жертва наймильша,
Тай Єму вѣчно пріятна,
За котру плата чекає бôльша,
Чимъ душа побрати здатна.

Охъ! якій довгій ланцухъ заслуги
Богъ неразъ грошомъ навяже,
Чи зложатъ грôшь той паны, чи слуги,
Всё въ однôй скарбницѣ ляже.

Спѣшѣтъ же съ даромъ, о вы избранî
Серця!... Богъ самъ до васъ кличе;
А за молитвы и жертвы поданî
Дасть своє зрѣти Обличе!

Свящ. Николай Н.

Кормъ духовный.

Не марнуймо часу!

Розличнî нещастя складаютъ ся на тоє, що нашъ нарôдъ пôдупадає, убожѣє и бѣднѣє, и не разъ можна чути бесѣду старшихъ людей отôмъ, що давнѣйше було якось лучше, люде мали бôльшî зарôбки, не було якось такъ тяжко за грôшь. Скôлько въ тôмъ правды, не входимъ въ тоє; але мало кто хоче застановитись глубше надъ тымъ,

где лежитъ причина тои нынѣшнои бѣды, що властиво спроваджає той упадокъ, тое съ кождымъ днемъ взрастаюче убожество нашого народа.

Кождый чоловѣкъ, любимѝ читателѣ, есть самъ собѣ ковалемъ свого щастя, якъ то мудро каже одна пословиця. Богъ кождому чоловѣкови вручивъ якійсь талантъ, одному бо̂льшій, другому меншій; Богъ кождого чоловѣка сотворивъ до працѣ и зажадає колись рахунку зъ того таланту и зъ кождои змарнованои хвилѣ. Горе намъ, если мы сво̂й талантъ въ землю закопали! Кто працює пильно на хлѣбъ насущный, той певно зъ голоду не млѣє, бо Богъ благословитъ его працю а и люде въ нещастю подадутъ ему охотно помо̂чну руку.

До працѣ однакъ потреба чогось иншого еще, а именно розуму, щобы съ его помочію тое, що черезъ працю узбираємъ, добре ужити, щобы не пустити марно того шелюга орошеного потомъ крови, щобы десять разы, якъ то кажутъ, его оглянути, на него подивитись, занѣмъ его выдасть ся зъ рукъ. Часъ знову то грошѣ, то талантъ о̂тъ Бога даный. Правду тую по̂знали уже давно иншѝ народы, якъ Чехи, Нѣмцѣ, Французы, то̂лько мы еще не по̂знали ѣи и не можемъ, чи радше не хочемъ по̂знати. У нѣкого часъ не має такои малои вартости, якъ у нашого Русина. Стратити день робочій на ярмарку, въ корчмѣ, на якійсь-въ селѣ „оказіи“ — то у него нѣчимъ; и еслибы кто не спустивъ зъ ока гдекотрого нашого хлѣбороба и записувавъ собѣ всѣ его страченѝ дни, то по роцѣ переконавъ-бы ся що, о̂нъ заледво по̂въ року уживъ до працѣ а другу половину прибайдичавъ, якъ то кажутъ. Думавъ-бы може кто, що причина того лежитъ въ то̂мъ, що нашъ рускій наро̂дъ лѣнивый до працѣ, або що гулящій, любитъ бавити ся за надто и веселити; где тамъ! анѣ одно, анѣ друге не годитъ ся съ правдою.

Кто видитъ нашъ наро̂дъ по̂дчасъ жнивъ або сѣнокосо̂въ, якъ о̂нъ ко̂льканадцять годинъ денно по̂дчасъ жары лѣтнои працює, або кто придивитъ ся тажко̂й працѣ нашихъ Бойко̂въ въ лѣсахъ середъ ужаснои студени въ зимѣ, той не може сказати, що нашѝ люде лѣнивѝ. И друге тоже не правдиве. Правда, що Русинъ веселый и спѣвучій майже всегда, навѣть и въ бѣдѣ; правда и тое, що о̂нъ любитъ богато „оказій“, але вѣчно бавити ся не лежитъ въ его натурѣ. О̂нъ не длятого любитъ бавитись и веселити, якобы боявъ ся працѣ и о̂ттягявъ ся о̂тъ неи — сохрани Господи! але если часъ тратитъ при розличныхъ оказіяхъ, то для того, що не знає цѣны часу, що не розумѣє, яку варто̂сть має часъ для него яко хлѣбороба, по просту то̂лько длятого, що о̂нъ темный, бо нѣчого не видѣвъ, не має жадною досвѣдченя, нѣгде не бувъ, нѣчого не чувъ, анѣ читавъ пожиточного. Бракъ свѣтла, и темнота — то суть причины бѣдности и убожества нашого народа. Еслибы о̂нъ умѣвъ и хотѣвъ читати, довѣдавъ-бы ся, якъ то иншѝ народы — хлѣборобы господаруютъ, якій ладъ по своихъ селахъ заводятъ, по̂знавъ-бы ихъ пожиточнѝ звычаѣ, мо̂гъ-бы чогось о̂тъ нихъ научитись. Та щожь, коли Русинъ до книжки тяжкій! А если где въ селѣ знайде ся зъ оденъ чоловѣкъ, котрый любитъ книжку, то заразъ другѝ высмѣютъ его, и назвутъ мудрагелемъ або якъ инакше, такъ що о̂нъ знеохоченый, хотяй має въ головѣ бо̂льше розуму якъ другѝ, стане разомъ съ ними тримати, щобы о̂тъ загалу не вырво̂жнити ся.

Въ моєй парафіи о̂тъ давна есть школа и дуже багато есть людей, котрѝ ходили до школы и умѣютъ читати и писати. Коли я одного разу при катехизаціи въ церквѣ запытавъ ся, чи много есть межи ними грамотныхъ, жаденъ не хотѣвъ признати ся; а коли я одному подавъ книжку на пробу, щобы менѣ щось перечитавъ, то ставъ выпирати и хвалити ся своєю темнотою, кажучи съ усмѣхомъ: „Я неумѣю нѣчого; где тамъ хлопу до книжки!“ Бракъ науки, бракъ свѣтла насъ убиває, а мѣсто того розпаношили ся у насъ нещастнѝ установы, тѝ часомъ поганьскѝ звычаѣ, забобоны, налоги згубнѝ, піяньство и волоченье ся по ярмаркахъ навѣть въ святочнѝ дни. Особливо о̂тъ коли установлено по мѣсточкахъ певнѝ дни въ тыждни на ярмарки, нашъ наро̂дъ ставъ волочити ся о̂тъ мѣста до мѣста: ту бувъ на торзѣ въ понедѣлокъ, тамъ поѣхавъ во̂ второкъ, тамъ знову въ середу и не разъ ажь въ пятницю вечеромъ, вразъ съ жидами вертаючими на шабасъ, и о̂нъ вертає до дому. Чи має що продати або купити, чи нѣ, ему все одно: запрягає конѣ и ѣде, а ѣде длятого, бо другѝ ѣдутъ; а тіи кажутъ: якъ не ѣхати, коли нынѣ торгъ або ярмарокъ!

Видѣвши такого волоцюгу ярмарочного, я пытавъ ся не разъ: „За чимъ ты нынѣ въ мѣстѣ?“ „Я за солею“, о̂тповѣдає. За два дни увидѣвши его идучого до мѣста, „Та за чимъ ты знову нынѣ идешь?“ кажу. „Нема свѣтла, чимъ засвѣтити!“ И такъ всегда о̂нъ має якійсь орудки, якійсь потребы: нынѣ мыла, завтра соли, позавтра нафты, такъ якбы не можна того всего купити одного дня а въ другѝ дни уже не волочити ся, то̂лько або коло хаты, або въ полю щось робити, або на зарво̂бокъ по̂йти. Я не разъ пытаюсь такого: „Скажи ты менѣ, що тѝ люде роблятъ, що по двѣ, три милѣ о̂тъ мѣста сидятъ и обходятъ ся, а ты и одного дня не можешь усидѣти въ хатѣ?“ И нема бо̂льшого свята у нашихъ людей по надъ ярмарокъ! Чи то середъ жнивъ, чи сѣйбы, чи въ зимѣ, чи въ лѣтѣ всё покидає господарь, роботу застановляє,

бо ѳнъ ѣде на ярмарокъ. Єще до того сторонами взяли ся до того грѣшного налогу, що недѣлю уважаютъ мовъ-бы будный день. Многѝ ѣздятъ въ недѣлю ранкомъ съ жидами на фѣрманку, або до мѣста спродати тоє або овоє, такъ що марнуючи дорогій часъ, руйнує собѣ не оденъ зъ власнои причины господарство, и упадає єго добытокъ, и загниває неразъ хлѣбъ въ поли, а до того всего стає облогомъ и єго душа, на котрѝй мѣсто честнотъ выростаютъ буряны грѣха, загнѣжджуєсь обоятнѳсть для Бога, выгасає вѣра; ѳнъ не загляне до церкви, не учує нѣколи науки духовнои, словомъ сходитъ марно ѳнъ и єго родина. (К. б.)

Зъ чужихъ далекихъ краѣвъ.

ПАМЯТНИКЪ НЕВѲЛЬНИКА.

(Конецъ).

Тымчасомъ новый властитель забравъ мене съ собою и завѣвъ до хорошого дому, якого я доси єще нѣколи не бачивъ. Ту велѣвъ менѣ усѣсти, погладивъ мене по твари и подавъ менѣ датлѣ. Я зъѣвъ и бувъ щасливый, коли-мъ побачивъ, що бѣлый чоловѣкъ єсть пріятелемъ мого племени; тѣшило мене теперъ, що зѳставъ-ємъ єго власностію. Я смѣявъ ся, спѣвавъ, скакавъ по комнатѣ и уцѣлювавъ руку Міссіонара. Недавно бувъ-ємъ такъ нещасливый, а теперъ вѳльно вже було менѣ тѣшити ся. О. Ришардъ убравъ мене въ сорочку и пѳславъ на пѳдвѳрье, где заставъ-ємъ ровесникѳвъ весело и свобѳдно забавляючихъ ся, котрѝ мене якъ брата приняли. За хвилю прійшовъ самъ до насъ, обѳймивъ мене и сказавъ, що нѣколи уже невѳльникомъ не буду. Радѳсть моя не знала границь! Я ставъ учитись пѳзнавати Господа Бога и любити Єго, и кождого дня горячу засылаю благодарственну молитву до Него, що мене зъ неволи избавивъ и своєю выбравъ собѣ дитиною.

Въ слѣдствіе перебутыхъ трудѳвъ тяжко занедужавъ-ємъ, але при добрѳй опѣцѣ и стараню скоро прійшовъ-ємъ до здоровя. Мене обѣцяно окрестити. Пристрастно выглядавъ я дня такъ пожаданого, въ котрѳмъ мавъ-ємъ стати ся дитятемъ Бога, и тому пильно учивъ ся катехизма и старавъ ся пѳзнати и зрозумѣти высоку красоту вѣры христіяньскои. Прійшовъ въ кѳнци той день. Мавъ-ємъ тогды лѣтъ тринайцать и шѣсть мѣсяцѣвъ, коли зѳставъ-ємъ христіяниномъ и сыномъ єдинои, святои, соборнои и апостольскои церкви. День той бувъ справдѣ великимъ для мене, бо вразъ и до першого приступивъ я Причастія св. Щасливый бувъ-ємъ невысказано, съ ангелами я пристававъ, и не знавъ, якъ Господу Богу дякувати за такъ велику благодать, що мене до своєи службы покликати благоволивъ. Я моливъ ся и дуже єще молю ся за тыхъ добродѣѣвъ, котрѝ до мого щастя причинили ся, и причиняти ся будутъ до высвободженя моихъ нещасливыхъ братей зъ нужденнои неволѣ.

На тѳмъ кѳнчитъ ся сей памятникъ.

Оденъ зъ нашихъ Почт. Пренумераторѳвъ (Свящ. Ник. Н. зъ С.) пише намъ: „Вашому „Посланнику“ мы дуже радѝ по тѳй причинѣ, що ѳнъ пригадує читателямъ, що мы всѣ люде одна родина Божа, та що вѣра Христова обѳймати повинна любовію весь міръ. А знати намъ потреба, що существує Товариство, благословене Святѣйшимъ Отцемъ, котрого задачію єсть, молитвою и крайцаромъ милостинѣ розширяти истинну Христіяньско-католическу Вѣру по цѣлѳй Вселенныѳй. А єсть тыхъ поганъ звыжь 830 міліонѳвъ, а кожда поодинока душа бѳльше єсть варта якъ цѣлый свѣтъ! Истинно жатва многа а дѣлателей мало... Посылаю стишокъ, котрый може Вамъ придасть ся.“ (Умѣщаємъ на чотѣ нынѣшного числа и красно дякуємъ. Редакція.).

НАТУРА ВОВКА ВСЕ ТЯГНЕ ДО ЛѢСА.

Розказъ.

Въ моимъ селѣ зъ давенъ давна люде тримали ся старои установы и бѳльше пересиджували въ корчмѣ, якъ въ церквѣ. Не всѣ такъ робили, то правда; але межи тыми любителями келѣшка були и старшѝ братя. Тожь и не дивно, що піяньство було горою а затачуватись ѳтъ плота до плота не уходило за жаденъ встыдъ. Бо и чогожь то встыдатись? хиба того, що чоловѣкъ трошка забавитъ ся? казали собѣ звычайно и потѣшали ся тѝ пяницѣ. На нещастье до тыхъ безвстыдныхъ належавъ и Стефанъ, молодый газда, письменный, умѣючій добре читати и писати; а хотяй по тверезому бувъ дуже статочный и любо було съ нимъ поговорити, то за тоє, якъ тѳлько вертавъ зъ корчмы, ого! не зачѣпай уже єго, бо якбы иншимъ ставъ чоловѣкомъ. Уже и капелюхъ накрывивъ на праве ухо, и въ зубахъ тримає цигаро, и ноги широко ставляє, такъ що гадавъ-бысь дивлячись, мовъ то ѳнъ оминає калабанѣ съ болотомъ. Одного тѳлько не уживавъ, а то спѣву, якъ звычайно піяки, но уже по тиху вертавъ до хаты.

Разъ маючи якесь дѣло, зайшовъ ѳнъ въ такѳмъ станѣ и до свого священника, (якъ то піякъ залѣзе всюды, зачѣпитъ кождого, чи має дѣло чи нѣ) и начавъ о якусь справу просити. Але священникъ видачи, що голова Стефана уже не порожна, каже: „Иди но, Стефане, переспись, а до мене по тверезому приходи; инакше хотьбысь и цѣлый рѳкъ до мене ходивъ, нѣчого не выходишь,

бо я піякôвъ не терплю на очи и съ піякомъ жадного дѣла не залагоджую.“ Постоявъ и подумавъ хвильку Стефанъ и пôйшовъ до дому. На другій день приходитъ, но на бѣду въ такôмъ самôмъ станѣ якъ вчора; тожь священникъ и тымъ разомъ заявивъ єму, що доки не прійде тверезый, нѣчого не буде зъ єго интересу. А коли знову и на третій день просто зъ корчмы пустивъ ся съ своимъ дѣломъ до священника, той побачивши єго зъ далека, замкнувъ ся въ хатѣ и не показавъ ся бôльше єму; бо и о чôмъ же було говорити съ упертымъ піякомъ? — Дуже а дуже жаль було священникови Стефана и не разъ напоминавъ єго: „Покай ся, чоловѣче, бо погибель тя чекає! погадай собѣ за свôй дѣточки, котрыхъ давъ тобѣ Богъ семеро! Тажь у тебе хороше газдôвство, єсть хлѣбъ — тôлько руки до него приложити, а до того шануй самъ себе. Ты прецѣнь не такій темный якъ другій: чомужь не застановишь ся и не опамятаєшь? Газдôвство твоє упадає, дѣти безъ науки и доброго прикладу ростутъ: ей Стефане, возьми Бога на помôчь, а Ôнъ тобѣ допоможе пôднестись зъ недолѣ!“ Слухавъ бувало съ увагою тыхъ щирыхъ упôмненій Стефанъ и присягъ-бысь дивлачись на него, що ôнъ уже покаєсь; но день за днемъ сходивъ а поправы на Стефанѣ не було видно. Коли и теперъ Стефанъ прійшовши запомороченый нѣчого не узыскавъ, а до того змѣркувавъ, що священникъ не хоче съ нимъ видѣти ся, ôтôйшовъ похиливши голову до своєи хаты. —

Уплыло кôлька недѣль. Стефанъ не показуєсь, нѣгде го не видати. Кажутъ люде, що цѣлкомъ переставъ до корчмы ходити и нѣчого уже не пье. Може Богъ єму и допомôгъ, подумавъ собѣ священникъ, чуючи такî добрî вѣсти за Стефана; кобы тôлько вытревавъ въ своимъ постановленю! Но якось за два тыжднѣ являєсь и самъ Стефанъ у священника, котрый побачивши єго спостерѣгъ дѣйстно велику змѣну у него, бо и чиста бѣленька сорочка на нимъ, и чоботы чистî, а ôнъ самъ гарно умытый и розчесаный. „А витай же, Стефане!“ ôтозвавъ ся священникъ, утѣшеный такимъ змѣненымъ видомъ, „а то ты нынѣ гарно выглядаєшь! ледво тя пôзнати можна, такъ споважнѣвъ.“ Покраснѣло на тоє привитанье молоде єще лице Стефана, котрый, прославивши Бога, поклонивъ ся свому Отцу духовному и сказавъ: „Святî Вашî слова, Отче духовный, за тоє, що Вы мене три разы пяного прогнали ôтъ себе; я опамятавъ ся, зарѣкъ ся во вѣки не пити горѣвки и уже ôтъ трехъ недѣль не пю анѣ до корчмы не ходжу.“ „Най Богъ ти допомагає, любый Стефане! а я вѣруючи твоєй обѣтницѣ, надѣюсь, що ты єще порядным чоловѣкомъ колись будешь; а такъ якъ перше служивъ ты діяволу и єго слугамъ, такъ теперъ станешь служити Богу.“ Теперъ то уже священникъ выслухавъ просьбы тверезого Стефана, а при ôтходѣ єще сказавъ єму: „Уникай злого товариства, бо инакше не устоишь ся при твоєй обѣтницѣ!“

Стефанъ ставъ дѣйстно хорошимъ и порядным чоловѣкомъ. Взявъ ся до працѣ, оравъ, сѣявъ тогды, коли и порядні люде; при жнивѣ не опôзнивъ ся и збôже не спало якъ перше у него зъ колося. Купивъ собѣ и пару молодыхъ коникôвъ и до коровы прійшовъ, и по роцѣ гдекотрî нивы зъ заставу повыкуплювавъ. Не було недѣлѣ, щобы мôй Стефанъ не прійшовъ до церкви— словомъ, нѣкто теперъ на него не мôгъ сказати лихого слова; всѣ мовили киваючи головою: „А дивѣтъ но, що то зъ него сталось!“ А зъ помежи всѣхъ то найбôльше хвалила собѣ Стефанова жѣнка, котра теперъ не то що синця по пôдъ очи не дôставала, але и марного слова ôтъ свого чоловѣка не почула.

Радовало ся серце священника, коли поглянувъ на статочнôсть Стефаиа; бо тѣшивъ ся надѣєю, що такій наверненый Стефанъ колись дуже много зможе допомогчи до отверезеня цѣлого села. Бувало теперъ уже часто прійде ôнъ до свого Отца духовного, поговоритъ, пожалує за своими марно страчеными лѣтами, пожалує тыхъ, що єще не прозрѣли и въ єго слѣды не вступили; а священникъ, щобы скрѣпити єго въ добрыхъ намѣреняхъ, то добру поучаючу книжку дасть єму до дому, щобы перечитавъ собѣ и другому розказавъ, то газету пожичитъ. По роцѣ не було у священника понадъ Стефана; тожь постановивъ єго старшимъ братомъ въ церквѣ, членомъ комітету парохіяльного и раднымъ при школьнôй радѣ.

Але нѣкто не знавъ, що дѣяло ся въ душѣ Стефана; бо и якъ годенъ чоловѣкъ зглубити мысли другого? Натура стара борола ся съ нимъ.— Кортѣло неразъ, коли переходячи коло корчмы почувъ тамъ гамôръ въ серединѣ, вступити; але погадавъ собѣ на упôмненя свого священника, перекрестивъ ся и пôйшовъ. Бувало здыбавшись съ давными товаришами, скôлько то не наслухаєсь кпинокъ ôтъ нихъ: „Ого! ты уже певно святымъ хочешь бути! где тобѣ теперъ до насъ! ты постаршѣвъ! нема кôнця тымъ гонорамъ, якî тобѣ наробили въ громадѣ! и въ церквѣ! и въ школѣ! до тебе и не приступай!“ А найгôрше зô всѣхъ то знавъ єму договорювати той Тимко, що то бувало спôткає Стефана на дорозѣ: „Ходи“ каже „до корчмы! пити не хочешь, то тя нѣкто не силує, але посидѣти со мною можешь. Почуешь где що, побалакаєшь: прійде певно и Дмитро и Яцко такожь, та отъ въ компаніи переведешь вечеръ,

бо однако нема вечерами роботы."

Выпростувавъ ся Стефанъ. — Але хотяй до корчмы зô встыду не вступавъ, однакъ и въ хатѣ якось го не вязало сидѣти, тôлько кудысь ставъ ходити, волочити ся; щось всегда думає, гадає, а передъ жѣнкою не скаже нѣколи правды. Щось мусѣло важного дѣяти ся въ душѣ Стефана, а хотяй передъ нѣкимъ не звѣривъ ся, такой декотрî зауважали перемѣну въ нимъ. (К. б.)

Не бавь ся въ пана.

Написавъ М. К.

(Дальше).

Коли Максимъ вже всё оглянувъ, вертає ся самъ въ рынокъ и входитъ до склепу съ рукавичками, где кôлька молодыхъ пань оглядає и втягає рукавички на пальцѣ. Поклонивъ ся красно и побачивъ, що и ему кречно ôтклонено ся, а панъ купецъ зближивъ ся и сказавъ, що за хвильку буде и ему служити. Станувъ собѣ на боцѣ, щобы нѣкому не заваджати и чує, що купецъ пытає ся одной панѣ о нумеръ; а она ôтповѣдає, що 6 и три чверти.

„Тамъ до чорта!" загадавъ Максимъ до себе; „всюда тôлько о тіи нумера пытаютъ" и заразъ почавъ собѣ нагадувати, якій то тамки надъ дверми у писяря єсть нумеръ, и пригадавъ собѣ добре, що єсть нумеръ 69.

„А то добре, щомъ собѣ пригадавъ!" сказавъ Максимъ самъ до себе, „бо бувъ-бымъ въ клопотѣ, що сказати" и щобы сей нумеръ не забути, повтаряє собѣ зъ тиха 69...69...

По хвили приступає купецъ до Максима, кланяє ся и пытає: „Чимъ маю служити?" а потому пытає ся зновъ, якî маютъ бути рукавички: бѣлî, жовтî, тоньшî, грубшî? а на конецъ пытає ся о нумеръ.

„Та, прошу пана" ôтповѣдає Максимъ на кôнцеве пытанье, „нумеръ 63" и въ той хвили поправляє ся и каже: „Нѣ, нѣ! я помыливъ ся; она має нумеръ 69."

Всѣ въ смѣхъ! бо такî рукавички и на слонія були-бы за великî; а що Максимъ не знавъ, зъ чого смѣютъ ся, вытрѣщивъ очи та каже: „Присяй Богу, що тамка надъ дверми єсть нумеръ 69." Всѣ зô смѣху берутъ ся за боки а Максимъ зô встыду залѣзъ-бы и въ мысячу яму; але такои тамка не було, а хоть була, то-бы не змѣстивъ ся. Смѣяли ся, та и перестали, бо зрозумѣли, що передъ собою маютъ чоловѣка, що на рукавичкахъ не розумѣє ся. Теперъ вже всѣ нимъ занялись; а коли имъ сказавъ, що потребує рукавичокъ для своеи нареченои до шлюбу, выбравъ при ихъ помочи одну пару дла Мѣльцѣ, а другу для себе; бо єму сказано, що було-бы може не красно, коли-бы Мѣльця при шлюбѣ выступила въ рукавичкахъ, а ôнъ безъ нихъ. Потому заплативъ, що належало ся, и выйшовъ; але ще дверей добре не заперъ, а вже всѣ: „Ха, ха, ха! хѣ, хѣ, хѣ! рукавички нумеръ 69!"

Выйшовши зô склепу, мавъ Максимъ гадку и другî єще рѣчи купити для своеи нареченои, якъ красный перстень, брошку, парасольку та може и сукню; тôлько по тôмъ трафунку съ рукавичками якось єму вже всёго ôтхотѣло ся. Зайшовъ тôлько до одного склепу и купивъ велику прекрасну хустку, бо на тôмъ вже скорше розумѣвъ ся. Мавъ щастье, що Львôвскî шевчики не довѣдались про него, бо були-бы за нимъ бѣгали и зъ єго рукавичокъ покепкувались; мавъ такожь щастье, що не впавъ въ руки жидôвскихъ факторôвъ, бо були-бы єго до чиста обскубали, що може и пѣшки мусѣвъ-бы до дому вертати. На другій день бувъ вже въ дома и якось лекше ôтôтхнувъ. И пощо то було єму бавити ся въ пана? Колибы бувъ женивъ ся у сусѣда, тобы не потребувавъ ѣздити до Львова, грошѣ тратити и съ нѣчимъ вертати; а що бувъ-бы потребувавъ, дôставъ-бы того въ мѣсточку и на тôмъ розумѣвъ ся. Колибы бувъ сидѣвъ въ дома, не бувъ-бы себе на смѣхъ выставивъ. Кожухъ, сѣракъ, чоботы зъ татуня або мамунѣ добре пасуютъ на доньку або сына, а коли чоботы за великî, та и тому умѣютъ собѣ люде зарадити; а ту купивъ собѣ рукавички, котрî завинувъ въ паперъ, и приглядаєсь имъ, якъ теля на новî ворота!...

На тôмъ однакожь не конецъ, бо о саму одежу ту не ходитъ. Писарѣвна и въ хатѣ Максима могла при своимъ убраню позôстати, якъ то не разъ буває, що селянинъ съ мѣщанкою женитъ ся; — сама одежа ще чоловѣка не становитъ. Ту потреба не такъ на одѣжь, якъ на особу уважати, котра въ дôмъ входитъ. Але Максимъ бувъ богачь, рахувавъ на грошѣ и сказавъ собѣ: „Або то мене не стати, щобы моя жѣнка по панськи ходила?!" Забувъ, що грошѣ — то ще не єдине щастье чоловѣка, та що по при грошахъ треба єще и розумъ мати. Такій отъ звычайный розумъ хлопскій мавъ нашь Максимъ; тôлько що ôнъ оказавъ ся за короткимъ, коли почавъ собѣ заходити съ чоловѣкомъ хитрымъ якъ лисъ, перебѣглымъ и переворотнымъ, якимъ бувъ писарь. Такихъ писарѣвъ не знайдемъ такъ хутко въ теперѣшнихъ часахъ; єго радше адвокатомъ можьбы було назвати, хотяй ôнъ нимъ не бувъ. На правѣ знавъ ся ôнъ досконало, хотяй єго въ школахъ не учивъ ся, а передовсемъ на тôмъ, якбы кождє право можь обôйти, и щобы тоє, що єсть ясне,

такъ закрутити, щобы було темне. Всюды выналодивъ ôнъ рôжнî причины до процесôвъ; не одному вже добре доскуливъ и не одну родину пустивъ съ торбами.

Було а. пр. двохъ братей на однôмъ грунтѣ, зъ котрого уживавъ кождый по половинѣ, и жили собѣ супокôйно, хотяй тамъ часами обѣ братовѣ посварили ся або и почубили. Кождому зъ нихъ осôбно каже писарь: „Слухай но! сей цѣлый грунтъ повиненъ до тебе належати и кобысь тôлько хотѣвъ, тобысь свого брата выгнавъ.“ Зъ того приходило до довгихъ процесôвъ, а зъ довгихъ процесôвъ до того, що въ самôй рѣчи братъ выгнавъ брата а грунтъ цѣлый перейшовъ въ жидôвскî руки. Всѣ тамъ говорили: „Ой, сей писарь то велика голова!“ ба, и ôнъ самъ, коли єго въ рôжныхъ трудныхъ справахъ загадували, усмѣхавъ ся тôлько, та говоривъ: „А ôтъ чого голова?!“

О тôй своєй головѣ вже зъ молодыхъ лѣтъ, ôповѣдавъ ôнъ при способности Максимови много цѣкавыхъ рѣчей, а помежи тыми и тое, що якъ вступивъ въ практику до мандатаря, то тая голова подала єму способъ, що мавъ всегда грошѣ. Перенесѣмъ ся мыслею въ тіи нещасливî часы, коли то люде робили паньщину и хотьбы для смѣху выслухаймо поблажливо тои бесѣды писаря о злодѣяхъ, котрыхъ и теперъ не маємъ потребы жалувати. (Д. б.)

ПОЛІТИКА.

Австрія. Соймы краєвî вже тôлько короткій часъ будутъ радити. До важнѣйшихъ ухвалъ не прійде, бо звычайно перша сесія новои каденціи сходитъ на тôмъ, що Соймъ упорядковуе свой справы, розглядае ся въ нихъ, выбирае всѣлякî комисіи, перепроваджуе верификацію послôвъ и пр. Бесѣдъ выголошеныхъ було доси много и хорошихъ; на жаль мы ихъ для браку мѣсця помѣстити не можемъ. Колибы такъ нашь В. Соймъ мавъ єще до розпорядимости кôлькайцять міліонôвъ, здѣлавъ-бы дуже много добра; бо потребы суть истинно дуже великî и всесторонній а жерела доходу все однî и тî самî, а неразъ єще и тî малѣютъ або и цѣлкомъ высыхаютъ. Отъ и сегорôчный буджетъ краєвый выказуе до 4 міліонôвъ недобору. — Съ правдивою пріятностію зазначаємъ, що послы зъ меншихъ посѣлостей безъ рôжницѣ на роднôстей и клюбôвъ сходятъ ся, щобы надъ добромъ народа порадитись. Єсть бо и надъ чимъ застановити ся, бо тягарôвъ бôльшихъ нарôдъ понести не єсть вже въ можности, до того голодъ заглядае до нашихъ хатъ, огонь пустошитъ край та и порядокъ по селахъ и дорогахъ та и всюды здавъбы ся лучшій. Суть то все рѣчи превеликои важности и все тое поручаємъ печаливому серцю нашихъ Представителѣвъ въ Соймѣ. Найлучша то політика, котра позваляе народамъ на свѣтѣ лекше жити! — Въ Вѣдни ôтбуваютъ ся теперъ нарады міністрôвъ въ рôжныхъ важныхъ справахъ а такожь и право наслѣдства престола маe бути рѣшене. — Въ полудневыхъ краяхъ нашои монархіи була страшна повѣнь минувшого тыждня. Вода повырывала греблѣ, домы, насыпы колієвî и необчислені здѣлала шкоды.

Нѣмеччина. Ту велика радôсть. бо царъ такой надумавъ ся и пріѣхавъ до Берлина. Пріймали єго величаво и оба монархи наговорили собѣ много гречныхъ слôвъ. Царъ розмавлявъ довго съ Бісмаркомъ и очевидно бувъ задоволеный. Здавало-бы ся, що се всё вѣщуе миръ на свѣтѣ; але такъ не єсть, бо Нѣмцѣ жадаютъ ôтъ парляменту новыхъ 300 міліонôвъ на войско, Россія утворюе новî 2 полки артилеріи и не змѣнитъ певно своєи політики, а Франція такожь не забуде на рôкъ 1870. Отже все позôстане, якъ бувало и дальше тая непевнôсть завтрѣшного дня.

Франція. Що тамъ Францувамъ за бѣда! Черезъ урядженье выставы зыскали не тôлько морально але и матеріяльно дуже богато. Доходы державнî принесли о 20 міліонôвъ бôльше, якъ выказувавъ прелімінарь а о 17 міліонôвъ бôльше, якъ минувшого року. Кто маe такî доходы и кому плыне зъ цѣлого свѣта, тому легко сыпати міліоны на войско; але чи гôднî тое потрафити другî державы, где нарôдъ бѣдный а грôшь єще зъ краю выходитъ? — Выборы выпали на користь републиканôвъ а Буляжеръ пôйшовъ въ непамять.

Італія. Славный кардиналъ Лявіжери, котрый то невôльництву Африканьскому хоче конецъ положити, зôбравъ вже на тую цѣль 600 тысячь зл. Коли та сума дôйде до міліона, то вырушитъ першій ôтдѣлъ збройный противъ арабскихъ розбôйникôвъ, котрî гандлюютъ бѣдными муринами якъ худобою. — Міністеръ Криспій ѣздитъ по цѣлôмъ краю, выхвалюе и славословитъ самъ себе и свою політику. Недавно тому выголосивъ таку бесѣду въ Палермо. Робота така до нѣчого не здала ся, бо нарôдъ що разъ бôльше за єго рядôвъ попадае въ нужду, объявляе своє незадоволенье и жадае змѣны. До того причиняе ся найбôльше тое обстоятельство, що мимо пôдъюджуваня черезъ ворогôвъ церкви здоровый змыслъ народа бачитъ кривду, здѣлану Головѣ церкви всякими супостатами. До того Богъ зсылае великî кары на сей красный край. Передъ кôлькома днями панувала тамъ така страшна буря, що кôлька сотъ домôвъ збурила и многî забрала жертвы въ людяхъ и добытку.

Вѣдомости.

— **Нововыбудовану церковь муровану** въ Загôрочку, деканата ходорôвского, посвятивъ дня 8 (20) жовтня с. р. Впреосв. митрополитъ Сильвестеръ разомъ съ о. крилошаниномъ Комарницкимъ.

— **Общое собраніе Народнои Торговлѣ** ôтбуло ся во Львовѣ дня 11 (23) жовтня с. р. при спôвъучасти высше ста членôвъ зô Львова и зъ провинціи. Зъ обширного справозданя управляючого совѣта, котре общому собраню ôтчитане було за часъ ôтъ 1 липня 1888 до 30 червня

с. р., довѣдуємъ ся, що и въ тôмъ роцѣ Народна Торговля хорошо розвивала ся, бо придбала собѣ богато членôвъ, котрыхъ маѣ теперъ майже 900, ôткрыла ще одну филію въ Снятинѣ и переняла на себе склады повѣтовыхъ торговлей въ Самборѣ и Рогатинѣ, такъ що коли въ найблизшôмъ часѣ и повѣтова торговля въ Бродахъ перейде пôдъ управу львôвскои, то товариство крôмъ головного складу вô Львовѣ буде мати ще десять филіяльныхъ складôвъ, розкиненыхъ по головнѣйшихъ мѣстахъ руск и части Галичины. Оборотъ товарôвъ ѣсть вдоволяючій; цифра уторгованого гроша на пр. за свѣтло переноситъ 20 тысячь, за вино доходитъ до 30 тысячь злр. Рахунокъ зъ доходôвъ и розходôвъ выказуѣ зыску 3990 злр. 98 кр зъ чого припадаѣ членамъ дивиденды по 7%. Видко, що институція Народна Торговля здобула собѣ симпатію и збудила довѣріѣ въ рускôмъ народѣ.

— **Громада Потуторы** коло Бережанъ завела своимъ коштомъ и пôдъ своєю фірмою а заходами начальника Семена Ковальского и учителя Іосифа Кокуревича крамницю, до котрои товары побираютъ ся зъ Народнои Торговлѣ. До доброго дѣла „Щасть Боже!“

— **Страшна холера** появила ся въ азійскихъ краяхъ Мезопотаміи и Персіи. Въ Багдадѣ, где она зачала ся, гине на холеру денно 200 до 400 людей. Найбôльша опаснôсть грозитъ Европѣ изъ стороны мѣстечка Рехтъ, що маѣ щоденнѝ зносины съ Баку и Астраханомъ, россійскимъ торговельнымъ мѣстомъ надъ Каспійскимъ моремъ. Но коли р. 1879 змогла Россія знищити епидемію въ Ветлянцѣ, то можна надѣятись, що и теперъ не допуститъ ѣи до Европы.

— **Якъ жиды вызыскуютъ селянъ.** У трехъ господарѣвъ коло Львова закупивъ жидъ-гандлярь 55 кôрцѣвъ пшеницѣ по 7 злр. и велѣвъ ѣй собѣ приставити на означеный день Господарѣ приставили; але жидъ веде ихъ то на Нову Улицю, то на Зелене, то на Новый Свѣтъ, то зновъ на Кракôвске и всюды каже чекати, ажь въ кôнци по цѣлодневнôй тяганинѣ запровадивъ ихъ до парового млына прусака Тома и тутъ велѣвъ пшеницю высыпати, згодивши ся съ управителемъ млына по 8 злр. за корецъ. Чи не лѣпше було тымъ селянамъ, удати ся вопростъ до млына и тутъ безъ фактора-жида продати свою працю, якъ своєю непорадностію дати жидови безъ великихъ трудôвъ заробити 55 злр?

— **Земленьку святу** повиннѝсьмо дуже любити и нѣколи ѣи зъ рукъ не выпускати Красный прикладъ такои любови своѣи батькôвщины давъ намъ оденъ селянинъ, Полякъ Копернкій зъ Любартова въ Познаньскôмъ, котрому сусѣдъ, нѣмецкій колоніста, дававъ великій грошѣ за ѣго грунтъ, бôльше якъ варта, бо хотѣвъ своѣ господарство заокруглити. Але надаремно! Коперскій анѣ пяди землѣ не хоче ôтступити Нѣмцеви. А Русинъ такъ легкодушно за люру продаѣ свою кормительку жидамъ и самъ ôтдаѣ себе въ неволю тѣла и душѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Розговоръ на селѣ въ корчмѣ.

Свербинôсъ. Ша! тихо! Свербинôсъ говоритъ. Вы ѣ темный народъ и нѣчого въ тôй справѣ не розумѣете. Я оденъ межи вами ѣ мудра голова и довго въ своѣй головѣ кімітувавъ, занѣмъ прійшовъ до ладу. — Якъ я бувавъ ѣще въ чужихъ краяхъ межи Таліянами, Уграми, и Богъ знаѣ где, то тамъ всюды менѣ дуже сподобалось. Иди, где хочь, всюды ѣ шинокъ и забавка; ино сядешь, а вже несе тобѣ гальбу пива! Тай дивѣтъ! самъ разъ теперъ на тоѣ и у насъ приходитъ. Теперъ будутъ у насъ вже громадскѝ шинки: где хто хоче, може собѣ закладати тай шинкувати пиво, мѣдъ, горѣвку и гаракъ! Хапцизы ôтъ горѣвки вже жаднои не буде!

Арендарь. Вы, пане Свербинôсъ, рихтигъ пасуѣте на шинкаря. Розумѣете трошка по нѣмецки, знаѣте по нумерахъ читати. Вамъ ажь пахне бути шинкаремъ!

Свербинôсъ. Ну, „гальтъ!“ на люмерахъ нѣхто мене не ошукаѣ ажь до тысячу. А где говорятъ по нѣмецки комѣсарѣ, то я слухаю, и добре собѣ кімітую, тай вже знаю, куда що иде, и въ духу собѣ потому тромфую.

Громада. А що съ вами жиды стане ся тогды?

Арендарь. Якъ то? Мы будемъ гуртôвники, а вы будете кватирками шинкувати!

Громада. То мы всѣ въ селѣ будемъ закладати шинки!

Арендарь. Ну, ну, дуже добре! берѣтъ горѣфкѣ у мене, несѣтъ до свôй дôмъ тай тамъ межи собою шинкуйте. И менѣ буде добре и вамъ весело стане!

Свербинôсъ. Громада ся того не пріймаѣ — то не ѣ рехтъ! Мы господарѣ поѣдемъ самѝ до магазину до горальнѣ и наберемъ горѣвки, скôлько схочемъ.

Арендарь. Ну, ну, але кто буде платити?

Свербинôсъ. Мы всѣ будемъ платити при податкахъ, бо то горѣвка буде вже цѣсарска.

Арендарь. И теперъ ѣ горѣфкѣ, що называѣ ся кайзеръ-шнапсъ!

Свербинôсъ. О! я вже видѣвъ и таку!

Арендарь. Але вы, Свербинôсъ, ѣи не пили?

Свербинôсъ. Або що? може и пивъ, вы знаѣте?

Арендарь. Я мѣркую по вашôмъ нôсъ, що вы не пили. Але скáжѣтъ менѣ, зъôтки вы тоѕ все знаѣте?

Свербинôсъ. Я бувъ въ компаніи въ мѣстѣ на шинку съ однымъ чоловѣкомъ, що возитъ лівізоры по горальняхъ; ажь той менѣ гуза розвязавъ. Ôнъ менѣ казавъ, що господарямъ будутъ боргувати по горальняхъ а жидамъ то заразъ ґельдъ на фішь!

Арендарь. Ай вай! то ся каже: рыба фішь а ґельдъ на тішь — по нѣмецки.

Свербинôсъ. То все одно! Але правда, що я знаю по нѣмецки?

Арендарь. Нѣвроѣ васъ! Що правда, то пра-

вда; але вы якъ говорите по нѣмецки, то я васъ нѣчого не розумѣю.

Свербинôсъ. Бо вы говорите зъ жидôвска по нѣмецки, а я чисто, якъ говорятъ въ Парижи.

Арендарь. Ай вай! вы були въ Парижи? коли?

Свербинôсъ. Аво тому два лѣта ѣхали мазурѣ съ куфами, що возили горѣвку до Львова, а я одному дававъ пôдводы ажь до Парижа!

Арендарь. Пекъ вамъ, Свербинôсъ! Я думало, що вы були въ великôмъ мѣстѣ въ Парижи, а вы були въ Бариши!

Свербинôсъ. Ну, то гальтъ все одно, и то є велике мѣсто! Тамъ косцьолъ мурованый, обведеный муромъ, и церковь мурована высока дуже, и рынокъ великій, и на серединѣ студня и доокола заѣздни домы, а що дôмъ то — шинокъ. Може я бувъ и въ тôмъ другôмъ Парижи?! Где то человѣкъ, щобъ не знати якій мудрый, може спамятати всё, що видѣвъ на лондахъ и моряхъ. Я гнавъ неразъ шіфами по моряхъ, що вода кипѣла, якъ въ горшку при огни. Бувало возьму на багнетъ кавалокъ фляйшу, встромлю въ воду, потримаю минуту и вже варене. Тогды сѣдаємъ до менажи и ѣмо. А рыбы плыває таке множество, що и ѣсти ся не хоче. Часомъ шпіґну багнетомъ въ воду, тай вже є рыба. Луску ся ôтскроблює, кишки ся выкидує и — готова до ѣды, бо вже варена.

Арендарь. Якъ воно пліває, коли варене?

Свербинôсъ. Гальтъ, дурный жидъ! видно що не видавъ моря. Що тамъ рôжносцѣ плыває!

Арендарь. А вы ѣли рыбы безъ соли и цыбульке?

Свербинôсъ. Море є солене; тамъ топками сôль плыває.

Арендарь. Ай вай! тамъ сôль, а вы ту пліваєте. Плівайте здоровй и пійте горѣфке; а я иду ѣсти менажу, що менѣ жѣнке зварила. А за шинке и забафке та аренду будемъ говорили по другому разъ, ту!

Свербинôсъ. Ну галтъ, сервусъ — ґутъ напетыкъ! Але боргомъ гараку давай хотьбы лыкъ!

Арендарь. Завтра боргомъ! нынѣ ґельдъ, на тішь. Теперъ въ свѣтѣ такъ иде, давай заразъ грôшь!

Иванъ Болотнюкъ.

ПЕРЕПИСКА.

Илія Бойк. въ Рог. Не можемъ помѣстити, бо подôбна сварня выборча не єсть рѣчею часописи церковной и науковой, якою єсть „Посланникъ.“ Коли Вы невинни, будьте супокôйни; где-бы то взяло ся на всѣ клеветы ôтповѣдати! И мы маємъ клеветникôвъ, а намъ се анѣ при головонцѣ. — **И. Л. въ С.** Чи буде „Посланникъ“ ôтъ нового року выходити що тыждня, залежитъ єдино ôтъ числа Пренумераторôвъ зъ горы уплатившихъ, Жертвуємъ охотно нашь трудъ, але бôльше здѣлати не лежитъ въ нашôй силѣ.

Найдешевшй и крѣпкй

НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНЙ КРЕСТЫ

лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ

АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,

маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.

Найбôльшій выборъ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и высше. Камѣнний и дубовй постументы такожъ на складѣ. Иллюстрованй цѣнники розсылає даромъ. 3—?

(7) Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде

ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ

МОЛИТВОСЛОВЪ.

Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней

О НАСЛѢДОВАНІЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА

Ѳомы зъ Кемпісъ

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр. Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголоситъ ся пренумераторôвъ. Просимъ о численнй и скорй замовленя.

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАПШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.

Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.

Высылає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (4—?)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ и Рогатинѣ,

поручає

ВИНА И ВСЯКЙ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНЙ,

якъ такожъ.

Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. I. 7·60 злр. Нр. П. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Сѣкачѣ до краяня бураковъ 17 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.

СѢЧКАРНѢ по 24 злр. (8—?)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліанъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Ч. 15. Бережаны дня 1 (13) листопада 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Реклямаціи вôльнѝ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

ОТЧЕ НАШЬ!

Въ сильнôй надѣи, Отче всеміра,
Що слёзамъ нашимъ пôльгу Ты дашь,
Зъ кождои груди молитва щира
Плыве до Тебе, Отче пашь!
Всещедрый Боже, Творче Сіона,
Ты иже єси на небесѣхъ,
Ты щастье наше, Ты охорона,
Надѣя наша, Ты всѣмъ для всѣхъ.
Тожь де лишь сонце свѣту сѣяє,
Де лишень серце хоть одно бье,
Зъ-ôттамъ молитва въ небо злѣтає,
О да святитъ ся имя Твоє!
На кождôмъ кроцѣ, де лишень може
Глянути око Твоє святе,
Всѣ най взываютъ, всещедрый Боже,
Да прійдетъ, прійдетъ царствіє Твоє!

Ôтъ поконвѣка, въ кождôй годинѣ,
Для всѣхъ незмѣнна, для всѣхъ одна,
На земли, въ пеклѣ, въ небесъ краинѣ,
Одна да будетъ воля Твоя!
До Тебе тварь вся руки возноситъ,
Тиха молитва къ Тобѣ несесь,
Кождои хвилѣ свѣтъ весь голоситъ:
Хлѣбъ нашь насущный подажь намъ днесь!
Забудь провины, щиро благаємъ,
И долги наша намъ оставляй,
Должникомъ нашимъ якъ оставляємъ,
Такъ въ хвили суда Ты намъ прощай!
Не дай ширитись пеклу мѣжь нами,
Насъ въ покушенье не введи,
Духа скрѣпляй намъ въ борбѣ съ врагами,
Ворожій ударъ самъ сокруши.

Избавляй насъ, Боже, ôтъ злого,
Ôтдаляй всяку нещастя тѣнь,
Збери всѣхъ разомъ до трону Твого,
Прійми молитву нашу, амѣнь!

~~Б. Г.~~ І. Я. Л.
І. І. К.

Кормъ духовный.

Не марнуймо часу!

(Конецъ).

Дуже рѣдко трафляє ся, абы коли господарь вертавъ зъ ярмарку завчасу, зъ полудня; противно єсли не до пôзнои ночи, то до темного вечера буде сидѣти въ мѣстѣ, мовъ-бы якій наказъ на тоє бувъ, мовъ-бы зъ ярмарку заказано було за дня повертати. И що до вечера ярмаркує такій волоцюга ярмарочный? Тоє, що вѣзъ на спродажь, давно спродавъ. и тоє, що мавъ купити, купивъ; але налôгъ нещасливый тримає єго въ мѣстѣ: ôнъ буде волочити ся безъ потребы то ту, то тамъ, и всюда заглядає; тамъ пристане и слухає, якъ другѝ торгуютъ ся при купнѣ; єсли удасть ся, то вмѣшаєсь межи нихъ и хоче факторомъ бути, абы мати право до „могоричу". Такій чоловѣкъ заглядає до кождого шинку, чи не знайде якихъ знакомыхъ, чи не ôтшукає доброи компаніи для себе, абы разомъ съ другими вертавъ на нôчь перемерзлыми выголоднѣлыми конятами до хаты звычайно пяный и безъ шелюга въ кишени.

Пишучи тоє, пригадавъ я собѣ исторію съ однымъ чоловѣкомъ, такимъ волоцюгою ярмарочнымъ. Не такъ дуже она цѣкава, але поучає, по що люде ѣздятъ по ярмаркахъ и якъ дуже они ярмарки любятъ. Плати такому волоцюзѣ, дай му на той день заробокъ, всёго ôтрече ся, абы тôлько мôгъ до мѣста поѣхати; и здаєсь єму, що тамъ не могло-бы навѣть безъ него обôйти ся. Отъ послухайте!

Було то передъ кôлькома уже лѣтами, якъ я що тôлько ставъ душпастыремъ въ моєй новôй

парохіи, котра складалась зъ двохъ селъ; въ одномъ и другомъ селѣ есть церковь, якъ то звычайно у насъ на Руси. Я заледво що розглянувъ ся у себе, и троха упорядкувавъ, тожь захотѣвъ оглянути и мою другу прилучену церковь, познати провизорвъ тамтейшихъ, подивити ся на поля мой, съ котрыми для далекого отдаленя не знати було, що робити. Тожь одного ранку взявши палицю въ руки, я пустивъ ся пѣшки — бо коней своихъ еще не було — въ дорогу до моего села П., котре майже милю було отдалене. Черезъ дорогу думавъ я о моихъ новыхъ парохіянахъ, котрѣ любили отдавати ся налогови піяньства, о моей старенькой церковцѣ и о прочимъ; ажь ту пригадавъ я собѣ, що недогодный день, выбравъ я на мою подорожь, бо була то середа, день торговельный въ сусѣднѣмъ мѣсточку, и менѣ потреба було въ мѣстѣ бути и дещо зъорудувати. Ставъ я, подумавъ, а побачивши уже добрый за собою кусень дороги, не хотѣлось вертати, но гадаю собѣ, що може яка фѣра надъѣде, та мене подвезе, тай борше до села достанусь; а съ поворотомъ байдуже; бо до мѣста на торгъ не одинъ поѣде, то знову присяду. Однакъ оглядаюсь, надармо! нѣкто не ѣде за мною, але противъ мене за тое колька фѣръ котитъ ся.

— Говъ! — кажу, не надумуючись довго, до одного газды, що сидѣвъ самъ одинъ на порожной фѣрѣ, — а зъотки Вы?

— Я, прошу Отца духовного, зъ П.

О! добре я трафивъ, гадаю собѣ, видко, що то мой парафіянинъ! але не признаюсь ему, зъ отки я, только чимъ скорше пытаюсь дальше.

— А куда ѣдете?

— До мѣста, на торгъ!

— А може-бы Вы були такъ добрй, та еще разъ до села навернули?

— До села? та чого? — пытаєсь здумѣвши газда.

— Я иду; видите, до вашого села, а що дорога подъ ногами не конче добра, то волѣвъбымъ, кобы Вы мене подвезли.

— Е! коли я, прошу Отца, на торгъ выбравъ ся, а вертатись до села якось не зручно!

— Та що въ томъ незручного? Кы со мною забавитесь! А впрочимъ тажь то дальше нема якъ 8 година! За якихъ 20 хвиль будете въ селѣ! Торгъ однако ажь коло полудня зачинаєсь; маєте часъ, о тое не журѣтъ ся!

Мой выводы, хотяй правдивй якось не копьче подобались газдѣ, бо почавъ крутити головою и за ухомъ чѣхати ся.

Тожь я гадаю собѣ, може онъ о заплату боитъ ся, то и кажу до него:

— Я вамъ заплачу, не бойте ся, скольке самй схочете!

— Ей! та менѣ не о заплату розходитъ ся! я не бою ся! але коли чоловѣкъ збавитъ собѣ торгъ.

— Та чому збавитъ?—пытаюсь,— чи такъ богато маєте що торгувати? И мимовольно поглянувъ я на фѣру, на котрой лежала всёго на всёго вязанка сѣна. —Та може тое сѣно везете на продажь?

— А щожь! треба спродати! отповѣвъ газда.

— Та варта-жь Вамъ для того сѣна до мѣста майже двѣ милѣ съ коньми телепати ся?

— А щожь робити, якъ бѣда притискае?

— А щожь Вы возьмете за тое сѣно?

— Та я бымъ гадавъ, кобы бодай три шѣстки!

Видѣвши, що тому газдѣ анѣ при думцѣ дати наклонити ся, абы мене до села подвезъ, впало менѣ на гадку, тай кажу:

— А якбы я у Васъ тое сѣно купивъ? — я Вамъ дамъ три шѣстки за него, а Вы навертайте до села! — добре?

Недовѣрчиво поглянувъ на мене той упертый газда та повѣдае:

— А Вамъ на що по дорозѣ сѣна?

— До чого Вы пытаєте, нащо? Я за сѣно заплачу и заразъ даю только, кольхо хочете! Але не говорѣтъ довго, но навертайте! За дорогу особно Вамъ дамъ, и Вы безъ мѣста, насередъ дороги, зробите свой торгъ такъ, що и до мѣста нема може за чимъ Вамъ ѣхати!

— Е, коли я однаково до мѣста потребую, —каже надумуючись,— бо и кусника соли нема въ хатѣ!

— Змилуйтесь, чоловѣче!— кажу до него, Вы такой щось на свое крутите. Чи то таке велике купно купити топку соли? Колька фѣръ за цѣлый день еще купили-бысте. А прочѣмъ хотьбысьте и самй не ѣхали, чи уже нѣкто зъ вашого села не купивъ-бы Вамъ? Тажь люде ѣдутъ! якъ бысьте хотѣли, то черезъ кого-небудь могли-бысте на сольпередати!

Вынявши грошѣ, надставивъ я мому загорѣлому ярмарочникови — берѣтъ! — кажу.

— Нѣ! я не возьму и нѣкуды не поѣду! и сказавши тое начавъ батогомъ надъ коньми розмахувати, забираючись до дальшои ѣзды.

— Та чому не возьмете?

— Бо я такой уже зъ хаты на ярмарокъ выбравъ ся, а не на якійсь заробокъ!

Не було що больше съ темнымъ чоловѣкомъ говорити! Тожь отвернувшись пустивъ ся я дальше въ мою дорогу. Онъ крутивъ такъ довго, якъ могъ передомною; а коли я на его выкрутъ всегда знахъ дивъ лѣкъ, признавъ ся на конци, о що ему розходитъ ся! „Я такой зъ хаты уже на ярмарокъ

выбравъ ся", а пôсля єго ярмарочныхъ заповѣдей не выпадає, єсли выбрано ся на ярмарокъ, зъ дороги зъѣздити,

И ктожь Тобѣ ворогомъ бôльшимъ, Ты народе рускій, єсли не Ты самъ собѣ? Мовъ той слѣпый зближаєшь ся до пропасти, а хотяй другî перестерѣгаютъ Тя: Не иди, бо згинешъ! не услухаєшь, не увѣришь. При піяньствѣ тратишь здоровье и грошѣ, на ярмаркахъ и торгахъ тратишь часъ; а одно и друге не закинешь доти, доки цѣлымъ серцемъ до Бога не навернешь ся и не просвѣтишь ся!

М. зъ П.

НАТУРА ВОВКА ВСЕ ТЯГНЕ ДО ЛѢСА.

Розказъ.

(Дальше).

Разъ якось залагоджувавъ вôйтъ чіюсь справу, а що и ôнъ безъ Стефана не любивъ обôйти ся, тожь пôславъ по него. Понеже справы звычайно лагодились въ корчмѣ, тожь завôзваный Стефанъ мусѣвъ до корчмы прійти; якось бо не выпадало ôтмовити вôйтови, єще такому, що то найбôльшій богачь на цѣле село.

Троха и було маркотно зъ початку Стефанови переступати порôгъ давно не ôтвиджуванои корчмы. Але коли урадованый Мошко зачавъ кричати: „Витайте, витайте, пане Стефане! щожь то за милî гостѣ! ай вай!" та ставъ запрошувати Стефана за стôлъ, якось лекше стало єму, мовъ-бы тягаръ якій скинувъ изъ себе и свобôднѣйше ôдотхнувъ. Справу залагоджено. А що на сухо нѣкто справы не робитъ, то небавомъ не знати на чію кишеню принѣсъ Мошко гальбу пива и поставивъ передъ Стефана.

„Прошу, пійте!" заговоривъ панъ начальникъ хотячи дати принуку Стефанови; „тажь пива Вы не зарѣкались пити!" — „Кто такъ чувавъ? ай вай!" мускаючись по бородѣ сказавъ Мошко; „Пиво то є такій трунокъ, що найбôльшî паны пютъ по мѣстахъ. Шкода Васъ, Стефане, що Вы такій мудрый чоловѣкъ! покушайте, чи не вартъ такого пива выпити и цѣлу чвертôвку?"

Справдѣ Стефанъ не зарѣкавъ ся пити пива, тôлько горѣлки; длятого теперъ беручи рукою за шклянку, пригадавъ собѣ, якъ то ôнъ давнѣйше неразъ весело забавлявъ ся за тымъ столомъ съ товаришами и веселѣйше єму було давнѣйше, тожь задумавъ ся. Нынѣ хотяй єму не зле съ тымъ було, що зарѣкъ ся горѣлки, але натура давна не давала єму супокою. Якось кортѣло, щось гейбы ходило за нимъ та говорило: „Ты дурный, зарѣкъ ся, але не шлюбувавъ! а якъ самъ собѣ заложивъ єсь не пити, то и самъ можешь звôльнити себе. Зрештою горѣлки не пьешь, але аракъ то на смѣло можешь!"

Такî мысли снули ся по головѣ Стефана въ хвили, якъ сидѣвъ за столомъ. Выпивъ одну гальбу, пыпивъ и другу, и стало лице єго поволи розъяснятись; и скоро вôйшовъ до корчмы Тымко, єго давный другъ, опустила єго задумчивôсть. „Ага! видишь" — ôтозвавъ ся входячій Тымко. „Не казавъ я тобѣ, Стефане, що то до нѣчого не придалось зарѣкати ся корчмы, бо где хлопъ пôйде, якъ не до корчмы? Зарѣкати ся тру ику пощо? чи ты газдôвство уже пропивъ? а якъ пьешь, то хибажь не за свой грошѣ? що кому до тебе?" Сподобала ся тая бесѣда Стефанови; бо такой по правдѣ ôнъ єще не такимъ бувъ великимъ піякомъ, щобы ажь зарѣкати ся єму потреба було. Встыдаючись вôйта не давъ запросити ся до кватирки араку, котру уже Мошко поставивъ передъ Тымкомъ; а коли вôйтъ забиравъ ся до ôтходу, то и Стефанъ не лишивъ ся, але выйшовъ за нимъ зъ корчмы.

„Не дурный ôнъ?" спытавъ Тымко Мошка показуючи пальцемъ за ôтходячимъ Стефаномъ, „ôнъ зарѣкъ ся горѣлки! будемъ видѣли, чи не стане ôнъ єще лучше пити якъ перше."

„Дай Боже! дай Боже!" ôтповѣвъ Мошко, заложивши руки за поясъ, „ôнъ бувъ-бы того дурницѣ не зробивъ, якъ-бы не єгомость! они всю бѣду роблятъ въ громадѣ за теґі горѣфке и баламутятъ людей."

Небавомъ стало цѣлкомъ смеркатись, а піякъ оденъ за другимъ, гей гуси до стôжка, стягатись зачали до корчмы, витаючись гречненько съ Мошкомъ и Тымкомъ, що попивали свôй аракъ. — „Добре вы бавитесь, Тымку," сказавъ Дмитро, „якъ бачу! чи то перша допѣро порція? — „А чому маю собѣ жалувати? я не зарѣкавъ ся, якъ Стефанъ, а єсть за що, то чому не маю выпити? на тоєжь чоловѣкъ працює!" — „Правду кажете, Тымку, справедливу! Вы собѣ газда такъ добрый якъ и другій." — „А може нѣ?" ôтповѣвъ Тымко, насунувши капелюхъ па тылъ головы. „У мене єсть, Богу дякувати, всего подостаткомъ. Правда, що тамтого року спало на мене нещастье, конѣ якъ знаєте згинули, корова отôйшла, но але тожь головы собѣ не урву зъ розпуки — най дѣе ся воля Божа! А якъ я выпрактикувавъ, то менѣ теперъ єще лучше выходитъ якъ перше!" — „Єй, куда тамъ!" заговоривъ Антôнъ, „такой вамъ зле безъ коня, чи дровъ привести, чи кавалокъ поля выорати, чи заробити гдесь лучитъ ся. Вамъ нѣякъ бути безъ коней, Тымку." — „Не хочу, щобы знову здыхали, тай новый клопôтъ!" ôтповѣвъ Тымко. „Я дамъ два до три золотыхъ, тай кто-будь выоре; а до лѣса я мало потребую. Въ зи-

мѣ и по тыждневи въ моєй хатѣ не палитъ ся, бо жѣнки нема, не хоче со мною сидѣти, утѣкає па хаты; а я зъ ранка до корчмы: выпю порцію закушу булкою и вже поснѣдавъ, въ полудне выпю порцію и зъѣмъ три булки тай пополудновавъ, въ вечеръ такъ само якъ въ полудне; або нѣ, то принесу яєцъ, Мошкова усмажитъ менѣ яєчницѣ и скѣнченый клопѣтъ. Ночую ту, отъ на тѣй лавѣ черезъ цѣлу зиму; — я-бы єще и о дрова клопотавъ ся! Въ лѣтѣ — то зновъ не потреба тепла, тогды чоловѣкъ зновъ шукає холоду, лѣзу на оборѣгъ, тай сплю якъ панъ; а кто то вытрымавъ-бы въ хатѣ съ духотою и мухами?“ — „Ха, ха, ха!“ засмѣялось въ оденъ голосъ кѣлькохъ газдѣвъ зъ такои мудрои бесѣды Тымка, котрый казавъ собѣ подати єще одну порцію араку и булку на закуску. (К. б.)

Не бавь ся въ пана.

Написавъ М. К.

(Дальше).

„Моцюмъ Дзею“ каже писарь, „у мандатара було що ѣсти и що пити, але нѣ зломаного шелюга зъ доходу, бо всѣ кубаны належали до мандатаровои; а ту потреба и убрати ся и мати кѣлька сорокѣвцѣвъ при собѣ, якъ буде яка забава. Думаю я и думаю, чи не можна-бы яке уцтиве жерело доходу вынайти; и бачите, тамка гдебы нѣкто другій и каплѣ однои не роздобувъ, я цѣле жерело вышукавъ!“

„До того мандатара належали справы зъ одного мѣсточка, где много було жидѣвъ конокрадѣвъ и меншихъ злодѣѣвъ, а кромѣ мѣсточка єще 4 села, где якъ теперъ, такъ и давнѣйше, не всѣ були уцтивѣ; бо такожь, пожаль ся Боже, було по кѣлькохъ бѣльшихъ або меншихъ злодѣѣвъ, котрѣ або съ жидами тримали, або самѣ своє ремесло провадили. Бѣльшѣ справы ѣтдавано судамъ криминальнымъ, а меншѣ карано арештомъ и кіями, котрѣ означавъ мандатаръ а паюкъ въ моєй притомности вычислявъ. Такѣ справы съ злодѣями не проволѣкано давнѣйше — и тоє одно було добре! — якъ то теперъ практикує ся. Бувало нынѣ спроваджено такого меншого злодѣя, а вже на другій день ѣтобравъ свою пенсію тай пѣйшовъ домѣвъ ѣтпочивати.“

„Отожь голова моя станула на тѣмъ, чи не можна-бы и чи не було-бы лучше, тую тѣлесну кару, тіи паруны, замѣнити н. пр. на арештъ або грошѣ. Що гадка така була добра, видно зъ того, що въ пѣзнѣйшихъ часахъ така змѣна дѣйсно наступила. Але пѣдъ той часъ треба було съ тымъ скрыватись и не бѣльше якъ три особы до тои таємницѣ припускати. Одною особою мавъ бути я самъ, другою паюкъ, а третою самъ злодѣй, о котрого шкѣру ходило. Перемѣна могла бути тѣлько на грошѣ, бо грошѣ легко укрыти. Найбѣльша частина тыхъ грошей мала бути у мене, меншa у паюка, а злодѣй мавъ платити, але за тоє — не бравъ кіѣвъ. Кождому злодѣеви було вѣльно ѣтъ кіѣвъ увѣльнитись, коли тѣлько зложивъ таксу, и то христіянинъ два дудки, а жидъ три дудки ѣтъ кія. Ѣтъ того часу були вже у мене грошѣ; бо не було такихъ, щобы тую таксу заразъ або въ короткѣмъ часѣ не хотѣли зложити.“

„Разъ тѣлько дѣставъ ся въ нашѣ руки злодѣй и то богачь, котрого на крадежи снопѣвъ въ поли придыбано и кромѣ иншои кары на 20 кіѣвъ засуджено. Той дуже торгувавъ ся и не хотѣвъ звычайнои таксы заплатити. По 10 кіяхъ проситъ ся, що вже ѣтъ другои половины выкупитъ ся и дає 20 дудкѣвъ. „Не можна!“ кажу до него, „ты богачь мусишь и за тѣ вже ѣтобранѣ такожь 20 дудкѣвъ дати.“ Не хотѣвъ, але по пятьнайцятѣмъ кію кричитъ, що вже всё, то єсть сорокъ дудкѣвъ дасть. А я єму на тоє: „Вже за пѣзно! було перше годити ся! а теперъ коли хочешь, дашь за 15 ѣтобраныхъ 30 дудкѣвъ, а за пять котрѣ тобѣ паюкъ має вырахувати, дашь по пѣвъ сорокѣвця за кождый кій!“ Бачите давъ теперъ всё и подякувавъ!“

Много такихъ исторій умѣвъ писарь оповѣдати, але нѣколи не сказавъ, якій бувъ конецъ тои таксы. А той конецъ бувъ такій: Коли мандатаръ о тѣмъ довѣдавъ ся, каже свого пана практиканта розтягнути и тому самому паюкови єму десять кіѣвъ вычислити. Дуже єму слабенько по тѣмъ зробилось; однакъ и на тоє не зважавъ мандатаръ, а тѣлько зѣллявъ єго зимною водою и ѣтвѣзъ до циркулу, где єго въ рекруты ѣтдано. Що пѣзнѣйше съ нимъ стало ся, тоє не можемъ знати и тоє насъ не обходитъ. Мы хотѣли тѣлько показати, що то було за зѣленько и съ якимъ то чоловѣкомъ зайшовъ собѣ нашь Максимъ.

„Мѣй сыну!“ каже одного разу до Максима и то тогды, коли Максимъ вже хотѣвъ удати ся до свого отця духовного и просити о голошенье заповѣдей. „Мѣй сыну, вже о всемъ говорилисмо и анѣ я анѣ ты нѣчого о посагу не сказали!“

„Ласкавый пане отче! я хочу вашу доньку“ ѣтповѣвъ Максимъ, „и Богу дякувати, що безъ посагу могу обѣйти ся.“

„То дуже красно зъ твоєи стороны, але то суть вже такѣ звычаѣ, ѣтъ котрыхъ не вѣльно намъ ухилятись. Ту ходитъ о добро моєи дитины, котра має зѣстати твоєю жѣнкою; и длятого можемъ ся любити якъ братя, але мусимъ рахувати ся якъ жиды. Я ѣтъ себе даю 300 зл., а ты, мѣй Максимі-

ліяне, маєшь зробити забезпеченье на грунтѣ и то передъ шлюбомъ, бо Богъ тôлько оденъ знає, якъ то буде за рôкъ, за два, або за 10 лѣтъ."

„Половина тои землѣ, котру посѣдаю, буде належати до Мільцѣ; а коли потреба на письмѣ дати, по прошу зробити записъ, а я пôдпишу."

„Добре-бы то було, кобысь ты мавъ свой лѣта; але такъ якъ теперъ есть, такій записъ бувъ бы неважный. Длятого я, яко отецъ безъ забезпеченя на шлюбъ позволити не могу и найлучше буде, коли съ весѣльемъ одинъ рôкъ зачикаємъ!" каже писарь.

„Добре то Вамъ, пане отче, такъ казати! але я цѣлый рôкъ чекати не могу и длятого робѣтъ такъ, щобы весѣльеôтбуло ся якъ найскорше. Що тое коштувати буде, я всё готовъ заплатити."

„Могу я тое для тебе зробити; але нема иншои рады, тôлько ты зложишь на мой руки 500 зл. яко забезпеченье, а по роцѣ зробишь записъ для Мільцѣ на якусь часть грунту."

„Добре, добре!" ôтповѣдає Максимъ, „най буде и такъ; грошѣ въ вашихъ рукахъ то якбы въ моєй скрини.

Въ недовгôмъ часѣ доручивъ писареви 500 зл. а кôлька день пôзнѣйше давъ писарь доньцѣ посагу 300 зл. Зъôтки ôнъ роздобувъ грошѣ, самѝ читателѣ догадаютъ ся. Ба 200 зл. зôстало ся єму еще на его потребы та на весѣлье. Що тѝ грошѣ мали назадъ до Максима вернути, коли ôнъ по роцѣ зробитъ записъ, о тое его голова не болѣла. Грошѣ прецѣнь мôгъ за руками тримати и на вѣчнѝ часы, а своєю дорогою запису на половину грунту жадати. (К. б.)

Господарство.

Нынѣ, коли господарѣ тôлько зôйдутъ ся, то певно оденъ передъ другимъ скаржитъ ся та жалує на бракъ пашѣ для худобы. Чоловѣкъ то вже дасть собѣ якось раду; але коли нема худобѣ дати що ѣсти або чимъ пôдстелити, то вже велика бѣда. Черезъ довгу посуху збôже хибло, особливо на солому, а сѣна такожь дуже скупо. Коники нашѝ будутъ дуже бѣднѝ, бо овсика маленько и ледво кому на насѣнье стане. Однѝ бараболѣ, що правда, дописали, а бараболѣ то половина хлѣба и то не тôлько для чоловѣка, але и для худобы. Знаю зъ власнои практики ôтъ кôлькохъ лѣтъ, що конямъ дуже добре служитъ сыра бараболя. Правда, що овесъ зô всёго для коней найлучшій, але при бараболяхъ и сѣнѣ конѣ дуже добре можна утримати. При тôмъ не богато есть заходу. Бараболѣ сполокати, що бôльшѝ розкраяти а меншихъ не потреба, бо кôнь не удавитъ ся, такъ якъ рогата худоба. Кто може, нехай додасть до бараболь троха зерна; а треба знати, що оденъ фунтъ зерна рôвнає ся вартости 3—4 ф. бараболь. Дуже добре бараболѣ на добу напередъ намочити въ зимнôй водѣ, бо тогды будуть менше шкодливѝ. Уважати такожь и на тое потреба, щобы заперестати на кôлька день давати бараболю, колибы конѣ ляксували. Жолубы потреба въ чистости утримувати, бо може вытворити ся квасъ и згнилизна. Та впрочемъ, коли бараболя чоловѣкови здорова, чому-бы и худобѣ не мала на здоровье служити! О кормѣ бараболями другого товару скажемъ на другій разъ. Ще одно.

Уважайте, панове господарѣ, сего року дуже пильно на ямы съ бараболями. Не прикрывайте землею, ажь морозы возьмутъ ся. Сего року почала бараболя ажь по тыхъ спекахъ рости; коли мы ю выкопували, була еще молода, и длятого може псувати ся.

Бараболя найлучше зимує въ слѣпыхъ ямахъ, але потреба грубо соломою прикривати; сама земля ôтъ морозу не охоронитъ. Бобиньемъ не можна вкрывати, бо ôтъ него дôстає ся згнилизна до бараболь. Коли кто зсыпає до пивницѣ, то не можна бôльше якъ на метеръ сыпати и вообще бараболя въ пивницяхъ не добре зимує. Пôдчасъ морозôвъ не добре робити комины зъ околоту, але потреба цѣлкомъ землею прикрыти, бо воздухъ въ серединѣ теплѣйшій якъ на дворѣ и зъ того робитъ ся роса коло отворôвъ и въ тыхъ мѣстцяхъ бараболя загниває. Въ зимѣ потреба ямы ревидувати, и колибы въ серединѣ була за велика теплота а бараболя гнила, потреба вчасъ тому зарадити. Кто має богато бараболь, може собѣ купити такій термометеръ до бараболь, котрый запускає ся въ яму и на певно показує, що въ серединѣ въ ямѣ дѣє ся.

ПОЛІТИКА.

Австрія. Нашь Соймъ во Львовѣ радити буде вже тôлько кôлька день. Признати треба, що нашѝ послы пильно трудятъ ся, менше буває теперъ въ Соймѣ колотечѣ, якъ давнѣйше бувало, и справы економичнѝ краю переважаютъ. Якѝ окажутъ ся въ цѣлости результаты и якѝ ухвалы впадутъ, скажемъ по замкненю сегорôчнои сесіи. Найважнѣшою буде ухвала, котра запала, щобы, кромѣ рядовыхъ сумъ, дати 300 тысячь на запомогу для рôльникôвъ: зъ того 100 тысячь яко датки а 200 тысячь яко безпроцентова пожичка. —Зô всѣхъ соймôвъ зôставъ Буковиньскій найперше

замкненый, ухваливши, щобы въ Чернôвцяхъ основати выдѣлъ медичный, и на тую цѣль жертвувавъ соймъ 80 тысячь а мѣсто докинуло еще 20. — Въ Вѣдни прійшло до великои галабурды межи студентами на Универзитетѣ. Найсумнѣйша рѣчь въ тôмъ, що жидики и отчайдухи — буршѣ взяли верхъ и напали на тыхъ, що вывѣсили праноръ католіцизму и не хотѣли часъ науки проводити при шклянцѣ и бôйкахъ. Правительство повинно-бы въ тую рѣчь вдатись и виновникôвъ строго покарати; бо школа, то не шинокъ и кнайпа. А найлучше було-бы заострити испыты и пильно на тоє бачити, щобы молодѣжь бôльше часу мала до науки и працѣ при книжцѣ, а менше до бôйки, піятики и галабурдъ. — Всѣ урядники дôстанутъ новî мундуры, котрî будутъ ôтмѣнинî ôтъ дотеперѣшнихъ и въ нихъ будутъ мусѣли ходити, коли будутъ въ службѣ. — Мадяры нѣколи не суть задоволенî зъ того, що маютъ, але все новî права загортаютъ для себе. Захотѣло ся вже имъ и армію подѣлити на австрійску и угорску и бодай тôлько на разѣ узыскали, що армія наша не называє ся вже цѣсарско-королевска, але цѣсарска и королевска. Здавало-бы ся, що одна буква мало що значитъ; але вылазитъ поволи шило зъ мѣшка и всѣ пôзнали, чого то мадярамъ забагає ся. — Повѣнь въ Тиролю наробила величезнои шкоды а въ одинôй мѣсцевости выдерла вода цѣлый цминтарь и всѣ трупы поплыли съ водою.

Нѣмеччина. Очи цѣлого свѣта були звернени на всхôдъ, где по разъ першій европейскій монарха а цѣсарь нѣмецкій завитавъ до Царограду, до турецкого султана. Цѣсаря съ женою, молодымъ Бісмаркомъ, міністрами и цѣлою дружиною пріймали съ нечуваною выставностію и по звычаю восточному всѣхъ щедро обдарували. Цѣсарева отримала діядемъ вартости 360 тысячь, а цѣсарь 12 скринь що найкрасшихъ рѣчей и особливостей. По такôмъ принятю певно урядники и вояки не дôстанутъ цѣлый рôкъ платнѣ, бо каса турецка звычайно пуста. Чи удало ся цѣсареви позыскати Турка на свою сторону, дуже сумнѣваємось, бо політика турецка хитра; а навѣть мавъ султанъ колись тамъ выразити ся, що ôнъ муситъ со всѣми монархами жити въ згодѣ, бо практика Турцію вже научила, що на союзникôвъ и аліянтôвъ не можна числити. — Нѣмеччина що разъ бôльше занадає въ довги на и слѣдуючій рôкъ забракне 266 міліонôвъ, котрî треба буде гдесь пожичити. Самыхъ процентôвъ платятъ доси 47 міліонôвъ. А всё тоє иде на войско и тôлько на войско, котре що разъ побôльшаютъ. Намъ здає ся, що Франція по боре Нѣмцѣвъ безъ вôйны, бо Французы маютъ грошѣ и имъ легко приходитъ сыпати міліоны на войско, котре такожь побôльшаютъ.

Італія. 2500 робôтникôвъ французкихъ стануло передъ Святѣйшимъ Отцемъ, щобы ôтдати Єму глубокій поклôнъ и заявити своє привязанье и вѣрнôсть. Зôстали они дуже ласкаво принятî. „Праця — сказавъ Свят. Отецъ — ублагороднено зôстала черезъ вѣру Христову, котра знесла невôльництво и всѣхъ людей учинила вôльными. Пôсля науки Христовои, той, котрый дає працю, повиненъ бути братомъ того, котрый працює. Хлѣбодавця повиненъ дати робôтникови опѣку, а робôтникъ виненъ свому панови честь.“ Дальше жалувавъ ся св. Отецъ, що новочаснî держави стараютъ ся упорядкувати свой справы на пôставѣ нерелигійнôй. Суды и войско не утримає порядку, єсли молодѣжь живити ся буде безрелигійными засадами. Святî то слова, и колись о тôй правдѣ всѣ переконаютъ ся. — До якого степени дôйшла вже безбожнôсть въ Італіи, где такій гонитель св. церкви, якъ міністеръ Криспи, людямъ головы завертає, можемъ спôзнати зъ того, що въ Римѣ утворивъ ся кружокъ людей, котрый роздає надгороду тымъ дѣтямъ, котрî не ходятъ въ школѣ на науку религіи. До чого то вже не доводитъ діявольска злоба!

Вѣдомости.

Найяснѣйшій Монарха дозволивъ комітетови ювилейному въ честь Цѣсаря и Папы въ Сколѣмъ устроити велику золоту и срѣбну льотерію о 300 тысячь льосахъ по 1 зл. на дохôдъ ôтбудованя церкви и костела въ Сколѣмъ.

Пишутъ намъ: Въ Чортковѣ отвирає ся съ днемъ 15 лист. с. р. школа спѣву нотного. Курсъ потреває три мѣсяцѣ съ перервою двохъ недѣль на свята Рождества. За науку, помешканье и виктъ 18 зл. мѣсячно. Зголосити ся можна письменно або устно до Вч. о. Котовича, завѣдателя парохіи.

Третій выпускъ житя Святыхъ о. Е. Гузара съ Завалова появивъ ся сими днями. Не уступає ôнъ въ нѣчимъ двомъ попереднымъ и представляє ся читателеви дуже принадно. Маючи на увазѣ зъ одной стороны глубоку религійнôсть нашого народа а зъ другои велике убожество нашои літературы во всякій дѣла религійного содержаня, тѣшитись тôлько можемъ, що нашъ нарôдъ дôставъ книжку, котра не тôлько указувати єму буде дорогу досконалости житя Христіяньского, але и не одну тяжку хвилю єму осолодитъ. Не даймо тôлько издателямъ поносити страты и творы религійного содержаня численною предплатою нôдпомагаймо.

Кара Божа. Въ селѣ Гладышовѣ нôйшло копати пятеро людей глину. Коли вже накопали и на возы понабирали, почали въ ямѣ напивати ся и розпустувати. Цѣлкомъ несподѣвано усунулась глина и всѣхъ на смерть привалила.

Новоє чудо свѣта. На выставѣ въ Парижи побудувавъ ялійсь французъ зелѣзницю, котра не має нѣ колесъ нѣ льокомотивы. Ѣде ся якобы саньми а радше човномъ по водѣ. Вода порушає тую колѣй и розливаючись по шинахъ жене по нихъ стрѣлою два разы скорше, якъ навѣть куріеры. Нема при тôмъ того дыму, свисту, гуку, и ѣзда така єсть незвычайно пріятна и не утомляє. Вы-

глядало-бы тое на байку, колибы не було дѣстною правдою. Подѣбна ѣзда була-бы великою досконалостію и позоставало-бы еще вынайти способъ ѣзды по воздухахъ на взоръ птаковъ. Та коли умъ людскій вынайшовъ вже машину, котра говоритъ и голосомъ людскимъ спѣває (фонографъ), то и така ѣзда по воздухахъ дуже есть можливою. Наша Редакція була-бы зъ того дуже рада, бо чейже на воздухахъ не поставили-бы рогачку межи Лаптиномъ а Бережанами, котра намъ найбольше доскулює.

Страшна пригода случила ся одному князеви въ околицяхъ Лончіано. Неосторожный слуга затрясъ огонь до великого запасу пороху, котрого князь, великій мисливый, мавъ всегда въ дома. Выбухъ бувъ такъ сильный, що цѣлый замокъ вылетѣвъ въ воздухъ. Убитый зоставъ князь и 4 его сыновъ а его жена и одна зо служащихъ умерли въ годинѣ по семъ выбуху отъ ранъ.

За границею въ Россіи починаютъ конокрады псоты людямъ выправляти. Не могучи вже такъ легко збути украденого коня, починаютъ спродавати его шкору. Въ одномъ селѣ вымѣрили собѣ господарѣ самі справедливость. Зловленыхъ конокрадовъ запрягли до санокъ и окладаючи ихъ батогами, почали ними по селѣ проѣзджатись. Видно, що вже имъ добре доскулила тая погань.

„Око паньске коня тучитъ!“ Одна газета оповѣдає, що въ одномъ дворѣ дивувала ся панѣ, що коровы що разъ менше давали молока, хотяй що разъ лучшу достававали пашу. Але показало ся. Ото дѣвка, котра мала що дня поити коровы, додавала до воды гною, щобы коровы менше воды пили а она не потребувала воды носити. Вѣдомо, що корова чимъ менше пье, тымъ менше и молока дає, а несумлѣнна тая дѣвка и на томъ скористала, бо не потребувала довго доѣти.

Колись а теперъ. Новъостровъ, на котромъ теперъ стоитъ валиканьке мѣсто Новый Йоркъ въ Америцѣ въ року 1668 продали Индіяне Европейчикамъ за 10 сорочокъ, 30 паръ паньчохъ, 18 карабиновъ, 80 куль, 30 фунтовъ пороху, 30 топоровъ, 30 коловъ и оденъ мѣдяный шафель. Обѣ стороны думали, що добрый зробили интересъ.

Одна газета американьска выбудовала собѣ въ Новомъ Йорку величаву палату. До будовы ужито граниту, мармору и желѣза а дерева нѣ кусника. Палата маѣ 15 поверховъ надъ землею а 2 поверхи подъ землею. Подъ землею въ освѣтленыхъ електрикою комнатахъ стоятъ машины друкарскі, котрі за годину доставляютъ 60 тысячь примѣрниковъ газеты. Въ цѣлій палатѣ нѣгде нема сходовъ, только віндами выходитъ ся и сходитъ ся. Рускій редакторъ бувъ-бы задоволеный, кобы мавъ бодай хатинку та не бувъ коморникомъ....

О смѣлости воробцѣвъ подаѣ одна газета таку вѣдомость. Оденъ властитель огороду, хотячи забезпечити вишню повну овочей отъ псоты воробцѣвъ, умѣстивъ на ней соломяного страха, прибравши его въ старый сурдутъ и капелюхъ, По якомсь часѣ зауважавъ властитель, що одна пара воробцѣвъ безъустанно то прилѣтала то отлѣтала а оденъ воробецъ часто на капелюсѣ пересиджувавъ. Зобрала его цѣкавость переконатись о причинѣ и на своѣ диво знайшовъ въ одній зъ бочныхъ кишень сурдута гнѣздо вразъ съ 5 воробчиками.

Въ якій способъ мурины ловьятъ живцемъ малпы? Малпы суть дуже лакомі и о томъ знаютъ мурины. Ставляютъ по лѣсахъ начинье зъ мощнымъ пивомъ и скоро одна малпа закоштуѣ, заразъ скликуѣ другихъ и розпочинаѣ ся велика піятика. По пяному даютъ ся малпы легко зловити, плачутъ, цѣлуютъ муриновъ и обоймаютъ ихъ. Але мурины замикаютъ ихъ заразъ до клѣтки и щобы тымъ лекше привыкли до неволѣ, даютъ имъ зъ початку троха пива, потому що разъ менше, а на остатку воду. Такъ то звѣрята приводитъ піяньство до згубы, а щожь доперва людей?

СМѢХЪ И ПРАВДА.

(**Иванъ Дымъ.**)

— Чувѣмъ, пане вуйцье, що хочутъ васъ зробити пшеводнічонцимъ?

— Не пріймаю ся!

— Але не отъ школы, только отъ коршмы.

— А такъ, то що иншого!

.....

— Для чого теперъ, Гершь Подскубаный, багнеты короткі?

— Короткі суть разъ для того, що менше зелѣза выходитъ, а по друге, щобы не переколоти чоловѣка на скрозь.

— Ну и щожь Янкель, бувъ ты коли у войнѣ?

— Бувъ!

— Ну, и якъ-жежь тамъ було?

— Було такъ, що якъ непріятель выстрѣливъ, мы всѣ жидки отъ разу попадали.

— Ну а потому?

— Потому, якь война скончила ся, мы всѣ повставали и до дому здорові вернули.

— Ну, а якбы такъ на выстрѣлъ непріятеля цѣле войско попадало?

— Ну, то тогды непріятель не мавъ-бы до чого стрѣляти, сѣвъ-бы на гайзебанъ и до дому поѣхавъ, а война скончила-бы ся и ушпаровалобъ ся богато пороху.

— Чого, вы Иване, задумали ся?

— Отъ думаю, для чого нашь край такій бѣдный!

— Вы певно хочете десь грошѣ выжичити?

— Сего коня Иване, купѣть собѣ!

— Та ба, онъ подпаленый, боками бье.

— Що, боками бье? онъ е жеребный, то въ нѣмъ лошакъ бье ся! що то може дурный хлопь! Если на коняхъ не розумѣешь ся, то не говори!

— Тату! вы чого въ чоботахъ лягаѣте спати?

— А не видишь, сыну, що зекутникъ по селѣ ходитъ? хочешь, щобымъ въ зимѣ босый ходивъ?

Нема бôльше нагнѣтокъ!!!

Аптика „пôдъ ангеломъ“

Адольфа Дурста

въ Бережанахъ

поручає и розсылає **Ristort** — певне и выпробоване средство на нагнѣтки, бородавки и иншѝ нарости шкôнѝ.

Фляконъ 50 кр. 1—?

Каєтанъ Вольскій 1—?

Артиста, малярь и рѣзбярь зъ Кракова,
Учитель рисункôвъ въ гимназіи въ Бережанахъ.
Выконує всѣлякѝ образы религійнѝ;
малює церкви и костелы въ всѣлякихъ стиляхъ;
малює на шклѣ до ôконъ, написи шільдовѝ;
выконує рѣзьбы зъ гіпсу и камѣня,
золоченя церковнѝ
и портреты зъ фотографій.

Каєтанъ Вольскій.
Бережаны въ домѣ Лібра.

Фарбы до всѣлякого ужитку,

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВѝ и ДОБРѝ
поручає
АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ
Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (6—?)

ПЕРЕПИСКА.

А. М. пѣв. церк. въ Ч. и Другимъ: Даруйте, але нашои часописи ôтъ теперъ не можемъ нѣкому на кредитъ давати — длятого, що засобôвъ у насъ нема а самѝ готôвкою всѣ мусимъ оплачувати (одно число надъ 40 зл.). Предплата такъ мала (50 кр. на кварталъ), що кождого може на ню стати. Такій кредитъ, котрый властиво мѣсця ту мати не повиненъ, убиває тôлько часопись, а намъ до того записки по книгахъ довжникôвъ забираютъ много дорогого часу, котрого на щось пожиточнѣйшого моглы-бысмо ужити. Пренумераторôвъ на кредитъ не желаємъ собѣ цѣлкомъ.

М. Р. въ К. Такъ єсть, молитвословъ нашъ „Вѣнецъ житя“ гадаємъ выдати тôлько для Пренумераторôвъ, въ ограниченôмъ числѣ примѣрникôвъ. Належитъ теперъ тôлько замовити.

Няйдешевшѝ и крѣпкѝ

НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНѝЙ КРЕСТЫ

лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ
АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,
маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.

Найбôльшій выбôръ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и выше. Камѣнныѝ и дубовѝ постументы такожь на складѣ. Иллюстрованѝ цѣнники розсылає даромъ. 4—?

(7) Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде

ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ

МОЛИТВОСЛОВЪ.
Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней
О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА
Ѳомы зъ Кемпісъ
переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр.
Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголоситъ ся пренумераторôвъ.
Просимъ о численнѝ и скорѝ замовленя.

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАПШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.
Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.
Высылає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (5—?.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ и Рогатинѣ,

поручає

ВИНА И ВСЯКѝ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНѝ,

якъ такожъ.

Зъ фабрики брат. **Шуляковичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. І. 7·60 злр. Нр. П. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.
Сѣкачѣ до краяня бураквъ 17 злр.
Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.
СѢЧКАРНѢ по 24 злр. (9—?)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Ч. 16. Бережаны дня 16 (28) листопада 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Рекламаціи вôльнî ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Нѣчо безъ Бога, а съ Богомъ всё!

(Зъ непечатаной книги: „Премудрôсть житя.“)

Сли ся пріймаєшь за важнî дѣла,
Тримай ся точно того правила:
Уповай въ Бога такъ твердо и ревно,
Мовъ-бысь самъ зъ себе всё здѣлавъ певно;
Але будь въ працѣ такъ чуйный, пильный,
Мовъ скутокъ въ Бога, а ты безсильный.

Ой слабонькî стопы має
Людска тутъ надѣя,
Сли єи не пôдмагає
Вышній Добродѣя.
Но чоловѣкъ самъ собою
Най ся тожь клопоче,
Коли вѣчного покою
Заживати хоче.

* * *

Хоть насъ Господь сотворивъ
Безъ нашого знаня,
Но Ôнъ на насъ наложивъ
Обовязки званя;
Тожь мы довжнî самî дбати,
Працѣ докладати,
Щобъ на власне житье щастне
Съ Богомъ спôвдѣлати.

* * *

Дай хоть искру твоєй хѣти,
А Богъ на ню дмухне,
Стане внетъ жаръ зъ неи тлѣти
И въ поломѣнь бухне.

* * *

Ты насѣнье засѣвай,
Та слёзами поливай!
Тай що змога,
Моли Бога;
О решту не дбай!
Всё пôйде по твоєй воли,
Не будешь нѣколи
Жалю мати, нарѣкати
На тяжкî мозолы.
Но тобѣ безъ Бога
Анѣ до порога!....
Де не станешь,
Куды глянешь,
Все ховзка дорога.
Хотьбысь якъ бувъ чому радъ,
Не пôйде ти нѣчо въ ладъ;
Зробишь въ передъ крокъ єдва,
А ту заразъ крокôвъ два —
Посуне ся нога въ задъ!

* * *

Богъ хоть може усё самъ,
Хоть не має жадныхъ тамъ,
Не здѣлає, бо желає
Заслугъ такожъ намъ.

* * *

Безъ Бога нѣчо!...
Але съ Богомъ всьо
Пôйде вдячно и удачно
Всѣляке дѣло.

* * *

Ласка Божа, що такъ много
У другихъ дѣлала,
Чомъ бы труду такожъ твого
Вспомогчи не мала?
Тôлько тверду живи вѣру,
Май надѣѣ сталî,
Та дѣлай такъ по примѣру,
Якъ Святî дѣлали.

Свящ. І. Любовичъ.

Кормъ духовный.

Бѣда и бѣда. Де лишь повернешь ся, всюды бѣда. Нарѣкає на ню бѣдный, жалує ся и богачь. Мабудь забувъ Богъ на свѣтъ той, бо то кождого року гôрше!

Такъ то думаю собѣ неразъ, чуючи, якъ Божій людъ жалує ся на нужду, на нещастье, на допустъ Бога Всевышняго. А чому бѣда? Рѣчь ясна! Забувъ свѣтъ на Бога, Богъ переставъ слати своє благословенье; бо якъ кто Богови, такъ Богъ и ему. Тисне кого недоля, самъ собѣ виненъ! Послухайте, а яснѣйше рѣчь вытолкую. Сказавъ нашь Спаситель: „Шукайте перше всего царствія Божого, а решта дана вамъ буде“. Суть два роды людей на свѣтѣ. Одни забувши на слова тотй Спасителя, дуфаючи въ свой силы, шукаютъ власне того, що обѣцявъ Ісусъ намъ дати, а забуваютъ на шуканье царства Божого; трудятъ ся много, але дармо. Безъ Бога анѣ до порога, а дармый всякій трудъ безъ благословеня Божого. „Аще не Господь созиждетъ домъ, всуе трудиша ся зиздущіи“ (псал. 126. 1.). Що такихъ людей нужда тисне, що не иде имъ по ихъ гадцѣ, то рѣчь ясна; але ще певнѣйша рѣчь тое, що люде тй не знайдутъ царства Божого, бо Ісусъ Христосъ сказавъ: „Шукайте передовсемъ царствія небесного а решта дасть ся вамъ“, а не сказавъ: шукайте рѣчей дочасныхъ (решту тоту), а царствіе небесное дасть ся вамъ. О людяхъ того рода нема що сказати; для нихъ всё добре, що веде до цѣли, грѣхъ и нечесть на рôвнôмъ мѣсци съ приказомъ Божимъ. Бога имъ не потреба, бо ихъ Богомъ — рѣчи дочасни. Ну, чи не справедливо Богъ на нихъ забуває?

Але суть ще другй люде, далекй ôтъ того, щобы о власныхъ силахъ, забувши на Бога, шукали способу до житя; хотятъ они однакъ всё погодити. Хотѣли-бы служити Богу и мамонѣ, а не служатъ анѣ Богу анѣ мамонѣ, бо нѣкто не може двомъ панамъ служити. Люде тй служатъ Богу, але не такъ, якъ служити повинни; не маютъ сильного упованя, яке мати повинни Христіяне, не маютъ сильнои вѣры. Забуваютъ, що не той добрый Христіянинъ, кто лишь кождого дня мовить молитву, кто кождого дня святочного выслухає Службы Божои, кто часу назначеного для звычаю высповѣдає ся, менша якъ, зле чи добре; але той вѣрный слуга Бога, кто цѣлымъ серцемъ, на кождôмъ кроцѣ, въ кождôмъ дѣлѣ шукає лишень Бога, шукає Его славы. Далекй ôтъ того нынѣшни Христіяне: зовуть ся учениками Ісуса, але не подôбни до Учителя свого, признаютъ ся до Его закона, але де ходитъ о власне добро, тамъ забуваютъ на слова; „да будетъ воля твоя“ и противъ волѣ Божои грѣшатъ; зовутъ ся дѣтьми Божими а забуваютъ, що „кто творитъ грѣхъ, зъ отца діявола есть.“ Скажѣтъ самй, чи добрй то Христіяне? Знаютъ они заповѣдь: „возлюбити ближнего свого,“ знаютъ, що каже св. Августинъ, що кождый Христіянинъ то неначе другій Христосъ, знаютъ, що „щосьте одному зъ тыхъ учинили, менѣ учинилисте!“; але де ходитъ о добро власне, то нѣчимъ для нихъ ближнёго скривдити, пошкодити на тѣлѣ, на маетку, на славѣ, згôршити а тымъ убити его душу! Чи подôбнй они до першихъ Христіянъ, о котрыхъ погане говорили: „Дивѣтъ, якъ они люблятъ ся?“ Знаютъ они обовязки Христіянина взглядомъ Бога, але чи и якъ ихъ выповняютъ? Кôлько то Христіянинъ бе ся въ груди и каже: „Боже милостивъ буде менѣ грѣшному,“ а сповѣдаютъ ся святотацко? говорятъ: „да не въ судъ будетъ мнѣ,“ а негôдно причащаютъ ся? Запытаймо о тое нашихъ Душпастирей, а они скажутъ намъ, якъ болитъ ихъ серце, коли дивитись мусятъ на такихъ Христіянъ.

Чи добрй то Христіяне? По овочахъ ихъ спôзнаємъ ихъ! А прецѣнь зовемъ ихъ Христіянами и то добрыми, бо злй то тотй першй, що вже цѣлкомъ не дбаютъ на Бога, на вѣру, на власну душу. Ну, нехай чекаютъ на помôчь свого Бога!

Ото якй нынѣ Христіяне! „Нарôдъ сей почитає Мене словомъ, а серце ихъ далеко ôтъ мене!“ И дивуютъ ся, що бѣда ихъ тисне; прецѣнь не кождый, кто кличе „Авва Отче!“ выслуханый буде. Богъ справедливый, его не можь ошукати. Фарисейство и лицемѣріе укрые ся передъ свѣтомъ, але не передъ окомъ Всевѣдущого. А люде тй на позôръ добрй а въ серцю вороги Ісуса, подôбнй до Юды, гôршй тотыхъ першихъ; Ісусъ бо навертавъ мытарей и грѣшникôвъ, але не знаємъ, чи навернувъ якого Фарисея.

Чи не слушно ихъ Богъ карає? Скажѣтъ самй, дорогй братя. Бѣда нынѣшна то кара Божа за грѣхи явнй и скрытй, за недбалôсть въ службѣ Божôй. Богъ справедливый за зле карати муситъ; карає допустомъ Своимъ злыхъ а при тôмъ мусятъ поносити кару и добрй. Голодъ, нужда, хоробы, огонь, вода, посуха, кличе на свѣтъ той: „Покайте ся! покиньте злобу! шукайте царствія небесного а решта дана вамъ буде!“

НАТУРА ВОВКА ВСЕ ТЯГНЕ ДО ЛѢСА.

Розказъ.

(Конецъ).

„То вы Тымку теперъ вечеру споживаєте?“ сказавъ жартобливо Андрей; „Добра ми вечера: аракъ и булка, булка и зновъ аракъ!“

„Вы смѣйте ся здоровй!“ каже Тымко, „а я вамъ кажу, що ажь теперъ чоловѣкъ зрозумѣвъ ажь теперъ знає, що то житье! Давнѣйше всё зъѣдали конѣ и коровы, часами єще забракло нашѣ, та купуй; а теперъ ôтъ коли у мене нѣ коней, нѣ коровъ, — спокôй! Я сѣно спродамъ разъ за 20 злр., другій разъ за 30 злр., солому спродамъ, збôжа на хлѣбъ дуже мало потребую — бо кто ми спече? жѣнка не хоче со мною сидѣти! — и я теперъ все маю при собѣ грôшь и не бѣдую и маю съ чимъ забавити ся. — А той дурный Стефанъ самъ въ болото залѣзъ! Казавъ я єму не разъ: до господарки не бери ся, коней не купуй, бо то не выплатитъ ся. И зле я єму радивъ? що? Ôнъ давнѣйше то все мавъ при собѣ грôшь на могоричь; а теперъ збабѣвъ, кождый крайцаръ ôтдає жѣнцѣ до скрынѣ ховати — побачите, чи богато наскладає! Якъ-бы жѣнку прогнавъ, такъ якъ я свою, мавъ-бы спокôй головѣ; менѣ не має теперъ кто тиркотѣти: а чогось такъ сидѣвъ! а чогось упивъ ся? Ша — спокôй!“

„А не знати, чи то правда?“ сказавъ сѣвши собѣ коло Тымка Андрей. „Кажутъ, що и Стефанъ уже такъ по тихоньки въ дома аракъ попиває, а тôлько передъ людьми єще крыєсь, мовъ той справедливый тверезый.“

„И я тото чувъ!“ ôтповѣдає Тымко; „я єще и щось бôльше чувъ. Казала менѣ моя сусѣда, що у Стефана въ хатѣ зновъ колотня; навѣть жѣнка єго мала ходити до священника на скаргу, що єи Стефанъ кудысь волочитъ ся, що не хоче усидѣти въ хатѣ. Вжежь то ôнъ дармо не волочитъ ся; але куды ôнъ ходитъ, коли єго въ корчмѣ не видати? Отъ нынѣ першій разъ, якъ я єго тутъ бачивъ, и то нѣчого, тôлько саме ниво пивъ.“

„Та хиба Вы не знаєте?“ ôтозвавъ ся Дмитро; „а я знаю, куды Стефанъ ходитъ! Казано менѣ, що тамтого понедѣлка цѣлу нôчь пересидѣвъ въ тамтôй другôй корчмѣ, але въ алькирѣ, щобы го нѣкто не видѣвъ; але бувъ такій, що бачивъ, якъ ôнъ попивавъ аракъ.“

„Що Вы кажете?“ здумленй запытали всѣ; „а дивѣтъ! дивѣтъ! До чого єму було выставляти ся на ганьбу; теперъ тôлько гôршій смѣхъ зробивъ зъ себе. А що то буде, якъ священникъ довѣдаютъ ся за свого Стефанка? У нихъ не було по надъ Стефанка! А то старшій братъ разъ! нема що и казати!“

„Бо я кажу своє!“ ôтозвавъ ся пôдвеселеный Тымко; „ôнъ то нѣбы удає теперъ мудрого, до другого не хоче заговорити, дуєсь гей тота ворона на морозѣ, вѣчно тôлько пересиджує въ школѣ, тай учитель щось го учитъ, а то цѣла комедія не здалась и псови на буду. Ха ха ха! То справдѣ варта засмѣяти ся зъ такои потѣшнои новины; тожь то буду смѣявъ ся зъ него, кобымъ го тôлько где побачивъ!“

И такъ довго пересидѣли нашй знакомй съ Тымкомъ въ корчмѣ; ажь куры почали пѣяти, тогды порозходились.

Нашъ Стефанъ, выйшовши съ вôйтомъ зъ корчмы, не пôйшовъ до дому, але поволеньки оглядаючись поза себе, мовъ-бы где до чого пôдкрадавъ ся, нуже на друге село — до корчмы. Правду такой казали люде — ! бо и где коли правда укрыєсь? мовъ олива выйде все зъ воды на верхъ! — що Стефанъ ходитъ на гарачокъ. И теперъ, коли вôйшовъ до корчмы, заразъ услужна жидôвка витаючи го попровадила до алькира и понесла за нимъ фляшку араку.

Такъ отже зарѣканье Стефана не устоялось. Пôвтора року якось вытримавъ съ великою бѣдою; а теперъ зновъ стара натура піяцка перемогла, и порядный Стефанъ пустивъ ся на бездорожа. Шкода тои чести, до якои прійшовъ, и того святого супокою въ хатѣ! все промѣнявъ за аракъ. Пôсля єго выдумки аракъ то що иншого якъ горѣвка, и єму здавалось, що ôнъ такой єще цѣлкомъ не зломивъ своєи обѣтницѣ. Нещасный Стефане! уже не оденъ шлюбованый давъ зловити ся на той аракъ мовъ на удку, запродавъ душу свою пеклу, а маєтокъ жидамъ. Подôбна доля и тебе чекає!

Бѣдна жѣнка съ дѣточками довго ожидала тои ночи свого чоловѣка; не одну слезу сплакала, бо и мала чого. Она видѣла зновъ своє горе и предчувала, що Стефанъ пôйшовъ на давну дорогу, а тою дорогою пôйде и добытокъ и щастье цѣлои родины. Она ходила того дня пожалуватись и до свого священника, котрый ажь руки заломивъ, чуючи такй рѣчи за свого Стефанка. Допытувавъ ся о причину и потѣшавъ якъ мôгъ бѣдну невѣсту, думаючи упôмнути єго и єще не дозволити цѣлкомъ упасти. Хитала тôлько головою плачучи Паранька а ôтходячи сказала: „Пропала, Отче, єго поправа! Бо кто разъ упавъ, той пôднесе ся; але кто уже два разы упавъ, на того уже слаба надѣя!“

Теперъ уже таємниця стала голосною по селѣ, що Стефанъ промѣнявъ церковь на корчму и ставъ давнымъ Стефаномъ. Много а много толкували о тôмъ люде, и хотяй бувъ негôднымъ жалованя, такой не оденъ сказавъ: шкода того чоловѣка!

Надôйшла недѣля. А коли священникъ прійшовъ до закристіи церковнои на Богослуженье, дивитъ ся, Стефана нема помежи провизорами. Ôнъ уже самъ встыдавъ ся показати передъ очи священникови и стати тамъ, где звычайно стоявъ; але запхавъ ся въ самъ кутикъ церкви, такъ що

и годѣ було єго доглянути. Ключь ôтъ скарбоны передавъ священникови черезъ другихъ на знакъ, що ôнъ самъ признаєсь до того, що недостойный бути старшимъ братомъ. Мимо того Священникъ не знаючи причины такъ наглои змѣны, пôславъ за нимъ по Богослуженю взываючи, абы прійшовъ оправдатись. Но гдетамъ! ôнъ уже не хотѣвъ послухати голосу свого Отця духовного, коли ставъ слухати діявола и єго слугу арендаря. Завѣвъ ся Священникъ, завелась жена, дѣти, громада и братство на Стефанѣ, а оказалась правдою пословица, що натура хотьбы и усвоєного вовка такой всегда тягне до лѣса. Мы ôтъ себе єще докинемъ:

Такихъ упавшихъ Стефанôвъ знайдемъ скрôзь по нашихъ селахъ; але чи черезъ тоє не треба вже намъ зарѣкати ся піяньства? Яка велика благодать тверезѣти, бачити можемъ въ тыхъ премногихъ селахъ, где люде зарѣкли ся піяньства и гейбы новыми стали людьми. Упасти, согрѣшити, то рѣчь людска; але доки єще часъ, потреба опамятати ся и цѣлымъ серцемъ навернутись до Бога. Доки жіємъ, нѣколи не єсть єще за пôзно, якъ маємъ прикладъ на тôмъ розбôйнику, що однои хвилѣ розклявъ ся и за тоє почувъ слова Сына Божого на крестѣ: „Днесь со мною будеши въ раю! “ Зломити Богу дану обѣтницю, то рѣчь страшна! але чижь мы всѣ дотримуємъ обѣтницѣ, коли на св. сповѣди обѣцюємъ поправу а о поправѣ не гадаємъ? О наверненье грѣшникôвъ Богу молитись а самымъ жити въ праведности треба; бо много може у Бога молитва праведного. Та и ты, Стефане, наверни ся, доки єще часъ, щиро до Бога! Милосердіє Боже бôльше, якъ грѣхи цѣлого свѣта, а радôсть въ небѣ бôльша зъ одного грѣшника наверненого, якъ зъ 99 справедливыхъ.

Не бавь ся въ пана.

Написавъ М. К.

(Дальше).

Весѣлье Максима съ Мільцею було шумне и гучне; бо у насъ панує той нещасливый звычай: заставъ ся а поставъ ся! Зрештою Максимъ не потребувавъ заставлятись, щобы поставитись, бо небôщикъ татуньо бувъ добрый господарь и скринѣ не лишивъ порожнѝ, та тôлько, що на нещастье всё єму въ руки ôтдавъ. Гостей було богато и охочо всѣ забавлялись: однѝ въ дому писаря а другѝ въ дому Максима. Але колибы насъ кто спытавъ, где то Максимови лучше ишла забава, то сказали-бысмо, що тогды, коли бувъ помежи своими, бо ту бувъ першій. Якъ тôлько перенѣсъ ся до гостей писаря, где и музыка була зъ мѣста и много всѣлякого паньства посходилось, то ишовъ въ кутъ и якось єму не вело ся. Не довго ôнъ тамъ танцювавъ — а вже и своєй жѣнцѣ и двомъ иншимъ панямъ наступивъ на сукню и обôрвавъ тую часть, що по земли волочесь, и длятого казала жѣнка до ного: „Мôй Максю! я тебе прошу, не танцюй; бо ты не умѣєшь, а я не хочу, щобы зъ тебе смѣялись“. И съ опущенымъ на дôлъ носомъ усунувъ ся нашь Максимъ на бôкъ; але черезъ тоє не запобѣгъ смѣхови и покепкуванямъ.

Стала тамъ недалеко ôтъ Максима купка гостей, котрѝ зъ него смѣяли ся и такъ пôвголосомъ собѣ говорили: „Але то нашь панъ молодый танцює якъ вôлъ!“ говоритъ оденъ. „Не дивота, бо до сего часу танцювавъ тôлько съ коровами!“ каже другій. „А видѣлисте, що ôнъ навѣть ще ѣсти не умѣє!“ каже трета. А четверта вже такой побрехалась, бо казала, що видѣла, якъ Максимъ пальцями бравъ мясо и на грабки закладавъ. И такъ дальше обмавляли Максима. Маркотно єму зробилось, пôйшовъ до алькира, та бувъ бы вже и охоту до забавы стративъ, колибы не иншѝ гостѝ, котрѝ дорозумѣлись причины єго журбы и всё въ смѣхъ обернули.

Зближѣмъ ся и мы теперъ до Максима — бо ôнъ батька не має, щобы єго поучивъ — и запытаймо єго: „Максиме! скажи намъ, чи бувъ коли вашь Отецъ духовный або кто иншій зъ панôвъ у твого батька въ гостинѣ?“ — „А бувъ“ каже Максимъ „и нашь старенькій пастырь и єго доньки и панъ зъ двора и кôлька панôвъ зъ мѣста, и то тогды, коли мôй татуньо новый дôмъ и обôйстье посвящали.“ — „Коли такъ, то скажи теперъ правду, чи священникъ и тѝ паны и панны не шанували твого батька въ сукмани? чи може єму радили, щобы свою свитину скинувъ и перебравъ ся? чи покепкували коли зъ людей працѣ, зъ забавы и бесѣды? чи бачили на тоє, якъ тамъ кто ѣсть?“ — „Борони Боже! всѣ шанували мого батька, и не було такого, ктобы зъ нашои сукманы посмѣхавъ ся!“ ôтповѣдає маркотный Максимъ. „Самъ признаєшь, Максиме, що всѣ шанували твого батька въ сукманѣ; а коли такъ, то и тебе були-бы всѣ шанували, кобысь тôлько своєи свитины не бувъ покинувъ. Теперъ, коли ты на себе взявъ сурдутъ, смѣютъ ся тѝ, котрыхъ ты за рôвныхъ уважавъ собѣ. Здавало ся тобѣ, що якъ обрѣжешь и обкроишь свою свитину, якъ вдѣєшь кабатъ або сурдутъ, якъ пôчнешь своими гордити и братати ся съ такими, що носятъ сурдутъ и такожь въ панôвъ бавлятъ ся, то тоє додасть тобѣ гонорности, — а то неправда! Гоноръ твôй и честь твоя найбôльше черезъ тоє утерпѣла, щобысь покинувъ свою сукману а взявъ сурдутъ; бо самъ сурдутъ и одежа не дає высшости, не робитъ па-

номъ. Знай о тôмъ, що въ кождôмъ станѣ єсть чоловѣкъ паномъ, коли тôлько въ пана не бавитъ ся. Коли тобѣ сурдутъ сподобавъ ся и въ сурдутѣ хотѣвєсь бути правдивымъ паномъ, то треба тобѣ було до школы ходити, и на тôмъ поли працѣ иншого становиска такъ добивати ся, якъ о тое становиско тысячѣ молодежи сельскои добиваютъ ся. Тогды бувъ-бы кождый передъ тобою чоло ухиливъ, не смѣявъ-бы ся зъ тебе и не накепкувавъ, якъ то теперъ тобѣ притрафило ся. — Ты принявъ твоихъ гостей и угостивъ! а чи не зауважавъ ты того, що имъ всѣмъ выдає ся, що то не ты имъ, але они тобѣ ласку учинили, коли на твое прошенье прибули, коли зволили тобѣ руку подати? О памятай о тôмъ, що коли тобѣ позволятъ съ собою за панъ-братъ бути, то тôлько на тое, щобы ôтъ тебе грошѣ пожичити!“

Цѣла тота наука не припала Максимови до смаку, коли по весѣлю не тôлько що не змѣнивъ ся, але маючи теперъ велику помôчь и въ своєй жѣнцѣ и въ писарю, поступувавъ тою самою дорогою и дальше. Господарствомъ не мôгъ богато заниматись, бо черезъ жѣнку прибуло єму много знакомостей. Новѣ пріятелѣ посѣщали єго, а ôнъ зновъ, щобы жѣнка забавилась, до нихъ заглядавъ. Такъ минавъ день по дневи, мѣсяць по мѣсяцеви, минула зима и весна, и все було добре; бо показало ся, що єго жѣнка умѣє добре варити и гостей пріймати.

До року по весѣлю не було змѣны, хиба тôлько тая, що грошей въ скринѣ було дуже мало; бо то и жѣнцѣ треба було щось нового купити, и пріятелямъ пожичкою выгоду зробити, а до того и братъ жѣнки, великій урвитель, щось тамки украв. Але Максимъ мусѣвъ тихо сидѣти, щобы родинѣ жѣнки не робити встыду. Минувъ рôкъ, и Максимъ бувъ вже повнолѣтнымъ. Здає ся, що єго Мільця вже зъ горы, ще передъ шлюбомъ, постановила собѣ, ажь до тои повнолѣтности мужа роги укрывати; бо ото одного дня поѣхала до своихъ родичей, фѣрмана завернула а сама, нѣчого не кажучи, тамъ позôстала. Пôдъ вечеръ выбравъ ся и Максимъ до писаря; а коли запытавъ ся жѣнки: „Що тутки такого стало ся?“ она мѣсто ôтповѣди заслонила собѣ очи руками та въ голосъ зачала шльохати. Максимови здавало ся, що то яке нещастье приключилось, и для-того заламуючи руки каже: „На милôсть Божу, скажи, що стало ся?“ Але она заодно тôлько шльохає и шльохає, а въ кôнци каже: „О ты файный! о ты невиннятко!... кто бувъ-бы того сподѣвавъ ся!... а я ошукалась, бо дурна була!“ и дальше въ шльохи. Максимъ проситъ, благає, клене ся; але на всё дôстає тôлько тую ôтповѣдь, що она до теперъ була дурна, що ôнъ єѣ ошукавъ, та що она бôльше до него не поѣде. (К. б.)

Господарство.

Зô всѣхъ сторôнъ нашого краю доходятъ насъ сумнѣ вѣдомости, що бараболя починає страшно псувати ся. Велика бѣда насъ чекає; бо заходитъ обава, що не тôлько забракне намъ єи до ѣдженя але и на насѣнье. Вже нынѣ по ланахъ розкрываютъ ямы, перебираютъ бараболю и шуфлюютъ, и то мѣсцями вже по другому разу. Радимъ вамъ, милѣ братя, не жалувати свого труда, и що кôлька недѣль розкрывати ямы и перебирати, бо въ тôмъ єдиный ратунокъ. Вохку солому конечно потреба замѣнити сухою. Колижь такъ рѣчи стоятъ съ бараболею, то найлучше єще буде ужити єи на пашу для худобы. О кормѣ коней мовилисмо минувшого разу; скажемъ єще кôлька слôвъ о кормѣ рогатои худобы.

Бараболя становитъ для худобы пашу досконалу зъ тои причины, що богато має въ собѣ муки. Єслибысмо однако хотѣли годувати самою бараболею, понесли-бысмо тôлько страту. — Науково тои рѣчи не хочемъ розбирати, выказуючи на взаимне ôтношенье протеину (бѣлка) въ иншôй пашѣ до муки находячои ся въ бараболяхъ, але наведемъ по просту таку практику. Пашено два скопы самыми бараболями, даючи имъ тôлько, скôлько зъѣсти хотѣли. Вже по двохъ тыжднякъ такого живленя стратили на вазѣ 39 фунтôвъ, а въ рѣдкихъ ôтходахъ було богато нестравленои муки и оказували станъ хоробливый. Станъ той змѣнивъ ся до непôзнаня въ 10 день и скопы прибрали 6 ф. ваги, коли додатком гороху пашу взмôцнено, або, выражаючись науково, ôтношенье складникôвъ пашѣ урегулёвано. Чимъ убожшою єсть суха паша въ протеинъ (солома, полова —), тымъ шкôдлившимъ єсть бôльше подаванье бараболь; а никне тая шкôдливôсть, коли рôвночасно при великôмъ подаваню бараболь даємъ додатокъ сильнои пашѣ, якъ добре сѣно, конюшину, выку, макухи, осыпку... Кто того не хотѣвъ-бы зрозумѣти, нанѣсъ-бы самохотячи тôлько шкоду собѣ. Рація тому така: протеинъ (бѣлко) въ пашѣ дѣлає въ органахъ травленя якобы ферментъ; замѣняє ôнъ тамъ муку въ цукоръ. Чимъ бôльше того ферменту, тымъ бôльше бараболь користно худоба спасти може.

Бараболѣ худобѣ можна подавати тôлько сырѣ. Варенѣ або спаренѣ збили-бы ся въ клубокъ въ книгахъ такъ, що худоба згинути ôтъ того могла-бы. Можна и зболѣлыми бараболями годувати и не суть шкôдливѣ, бо съ каломъ выходятъ; потреба тôлько бараболю добре зъ болота сполo-

кати. Найкористнѣйше було-бы давати на добу для коровъ ôтъ 20 — 25 фунтôвъ бараболь при отвѣтнôмъ додатку соломы, сѣна и омасты, котрî то додатки оплатятъ ся, бо и молоко буде лучше и корова на вартости прибере. Кôнчу словами: Кождый добрый господарь най самъ всё стараєсь выпрактикувати; бо власна практика найбôльше єсть варта.

ПОЛІТИКА.

Австрія. За узкî рамы нашого письма, колибысьмо схотѣли розповѣсти про обрады нашого Сойму надъ всѣлякими справами. Можемъ тôлько згадувати про рѣчи довершенî. Принято ухвалу о писаряхъ громадскихъ того самого содержаня, якъ минувшого року. Цѣсарь здає ся не затвердитъ тои уставы, подобно якъ и минувшого року. Важна справа примусовои ассекураціи, якъ такожь щобы товариства ассекураційнî до неи причинялись, зôстала ôтложеною на дальше. — Дума державна въ Вѣдни збереся вже 3 грудня. — Въ Вѣдни ôтбувъ ся великій зъѣздъ Епископôвъ Австрійскихъ, котрî радили надъ справами церкви и духовными потребами кат. народôвъ. — По примѣру Угрôвъ має оплата на зелѣзницяхъ державныхъ дуже обнизитись, бо показує ся, що коли таньша ѣзда, то бôльшій дохôдъ, бо люде раднѣйше тогды ѣздятъ зелѣзницею. — Недавно тому бувъ зновъ зъѣздъ нашого Цѣсаря съ нѣмецкимъ въ Инсбруку. Нѣкто не памятає, щобы царѣ такъ часто съ собою сходились, якъ сего року; всѣ повѣдаютъ, що тоє має означати миръ на свѣтѣ, та щобы тôлько той миръ не бувъ пôдъ наѣжеными багнетами всѣхъ державъ! —

Зъ цѣлого свѣта. Нововынайденый порохъ, котрый якъ вѣдомо не выдає гуку а дыму дуже мало, а котрый хочутъ запровадити въ цѣлôмъ войску прускôмъ, має на разѣ коштувати 12 міліонôвъ. Скôлько то за тî грошѣ можна-бы людямъ добра учинити? — Россія запроваджує новый карабинъ у себе, такій, якій маютъ французы. До того потреба часу бодай 2 лѣтъ; видно зъ того, що на спокôй заноситъ ся. До того голосятъ єще, що наслѣдникъ россійского престола має женити ся съ сестрою нѣмецкого цѣсаря. — Въ Бельгіи заноситъ ся на великî змѣны въ шкôльництвѣ. До недавна панували ту недовѣрки и лібералы, котрî шкôльництву великî наносили шкоды. Нарôдъ прозрѣвъ, выбравъ теперъ котолическихъ послôвъ, а тî позносили рядовî школы и надали громадамъ власть основувати школы пôсля мѣсцевыхъ потребъ и волѣ родичей. Религійноє выхованье молодежи єсть головною пôдставою добробыту и щастя цѣлои суспôльности. — Дня 12 с. м. отворено парляментъ французкій. Булянжисты хотѣли выкликати ворохобню, але имъ тоє не удалось. — Англія сидитъ тихо и роздумує тôлько, где бы то можна єще розширити своє панованье и маєтки до краю стягати. Въ Африцѣ заняли Англикане великій шматъ богатои землѣ надъ рѣкою Замбезі. — Католическу Ирляндію починає Англія що разъ менше гнобити и єсть надѣя, що даже отношеня съ Римомъ навяже, котрî ôтъ двохъ столѣтій були зôрванî. — Въ Америцѣ було всего одно цѣсарство въ Бразиліи, и тоє упало. Мали цѣсаря, що звавъ ся Донъ Педро, и котрый бувъ дуже розумнымъ, добрымъ и справедливымъ монархою. Захотѣло ся имъ републики, та щобы тôлько на добре имъ тоє выйшло, бо не всё золото, що ся свѣтитъ. — Въ Чорногорѣ панує великій голодъ; 1200 чорногорцѣвъ опустило свôй край и переселилось вже до Сербіи. —

Вѣдомости.

Свящ. Г. Грушка выѣхавъ цѣлкомъ несподѣвано зô Львова до Америки, щобы нести духовну помôчь тамошнымъ Русинамъ. Щобы нашî селяне ишли до Америки на заробокъ и зъôттамъ съ грошемъ до дому вертали, нѣчого не мали-бысмо противъ тому. Але продавати ту свою батькôвщину и поселятись на всегда въ Америцѣ, тому мы рѣшительно противнî. Маленька горстка Русинôвъ, и до того бѣдныхъ робôтникôвъ, муситъ потонути въ бездоннôмъ мори Американьскôмъ; а коли не они, то ихъ дѣти, а вже на певно внуки станутъ чистыми Англиканами, а Руси яка зъ того користь буде?

Г. А. Марущакъ, хемикъ, отворивъ въ мѣсточку Яблоновѣ коло Коломыѣ фабрику мыла, шварцу и мази до ч бôтъ. Выробы тî маютъ бути дуже добрî. Всѣ товары повиннî мы купувати тôлько въ народныхъ торговляхъ и у купцѣвъ Христіянъ; а зновъ тî торговлѣ и купцѣ повиннî-бы побирати, о скôлько возможнымъ, товары краєвого выробу. Тôлько въ той спосôбъ можна пôднести добробытъ краю. Нашъ грôшь повиненъ у насъ позôстати а не вывозити ся зъ краю. Належало-бы закладати и иншî того рода фабрики, котрî-бы, якъ ось фабрика г. Марущака, достарчували намъ выробôвъ, конечныхъ до заспокоєня щоденныхъ нашихъ потребъ.

Господарка жидôвска дала ся вже добре въ знаки неодному мѣсточку у насъ. Суть мѣсточка, где въ радѣ засѣдаютъ самî жиды и цѣла зверхнôсть громадска жидôвска. (Въ Устрикахъ раду становитъ 16 жидôвъ и 1 рускій священникъ.) Где въ мѣстѣ жиды рей водятъ, тамъ ладу звычайно нема и за крайцаръ, бо кождый зъ тыхъ достойникôвъ громадскихъ пильнує тôлько своєи кишенѣ. За дефравдацію, або по просту сказавши за крадѣжь ôтсунено послѣдными часами кôлькохъ бурмистрôвъ жидôвъ и выточено имъ слѣдство.

Ôтъ Козовы пишутъ намъ: Въ селѣ Дубще пôдъ Ко-

зовою ôтбула ся дня 25 с. м. красна урочистôсть. Всеч. От. Тылявскій поблагословили 50 лѣтне сопружество Стефана и Явдокіи Смачило, котрî со собою прожили такъ довгій вѣкъ въ найкрасшôй згодѣ, милости и побожности. Серце радувалось бачти такихъ старикôвъ вѣнчаныхъ вторичнымъ шлюбомъ золотымъ. Довго прожити а до того въ ласцѣ у Бога и милости у людей, то єдине щастье для чоловѣка на земли.

Зараза пыскова и ратична выбухла зновъ въ Угорщинѣ, где въ однôй мѣсцевости убито 1500 штукъ. Правдиве нещастье на худобу и люде!

Сумъ побирає чоловѣка и серце крає ся зъ жалю, коли дивитись на тоє, скôлько то кождого ярмарку у насъ наскуповує жидова коней за безцѣнъ ôтъ нашихъ селянъ — єдино на тоє, щобы ихъ убити и шкôру узыскати. Чи ту вже нема нѣякои рады, та чи правительство не повинно-бы въ тоє вглянути? бо поля хиба облогомъ будутъ лежати!

Невинно засужденый Иванъ Цапъ зъ Ярославичь ôтсидѣвъ въ вязници въ Золочевѣ 6 тыждней за обманьство. Коли показалось, що ôнъ невинный, одержавъ вынадгороды 100 злр., а кромѣ сего ôтъ Цѣсаря 200 злр.

Самоубійство. Въ Журовецкахъ коло Переворска оденъ господарь, котрому наскучилось жити, самъ себе спаливъ въ огни, наклавши дерева, сѣна, соломы и пôдналивши тоє. Господарство було велике и все пôйшло съ дымомъ Здає ся, що не мусѣвъ ôнъ то зробити при здоровôмъ розумѣ!

Выстава въ Парижи вже замкнена. Парижанамъ за нею дуже жаль, бо и єсть за чимъ; старали ся всѣми силами єю продовжити бодай єще на одинъ день але годѣ було. Выстрѣлъ гарматный о пôвночи давъ знати, що тоє чародѣйске зрѣлище скôнчилось. Доси єще нѣяка выстава на свѣтѣ не выказала такихъ великихъ успѣхôвъ и такои участи якъ сегорôчна. Посѣтило тую выставу надъ 28 міліонôвъ людей, а самъ вступъ на тую зелѣзну вежу Айфеля, що то ажь пôдъ облаки сягає, принѣсъ доходу до 7 міліонôвъ франкôвъ. Коли возьмемъ на увагу, що велика часть тыхъ зрѣтелѣвъ прибула зъ заграницѣ, и кождый конечно бôльшу або меншу суму грошей лишивъ въ Парижи, то можемъ собѣ представити, о скôлько то Парижь, а взглядно цѣла Франція стала теперъ по выставѣ богатшою. Чи зновъ поодинокй люде, що збогатились, сталисъ о стôлько щаслившими, о скôлько богатшими, того мы не могли бы сказати.

Мудрагелики, що то выдумуютъ всѣлякого рода оружіє, котре буває причиною всёго лиха на свѣтѣ, бо щоразъ єго въ войску змѣняти потреба, дуже добре зробили-бы, колибы вже разъ свôй талантъ обернули на щось пожиточнѣйшого Вже вынайшли порохъ, що не дає нѣ дыму, нѣ гуку; а теперъ зновъ вынайшовъ оденъ зъ нихъ такій карабинъ и гарматы, що стрѣляютъ безъ пороху а тôлько воздухомъ, отъ гейбы, тî пукавки, що то ними хлопцѣ люблятъ забавлятись. Правда, що то незла булабы рѣчь, колибы войска пукавками до себе стрѣляли, а стрѣльбы и гарматы воздухомъ набивали, котрый нѣчого не коштує и нѣ коли єго не забракне; але мы господарѣ тыхъ вынаходцѣвъ о щось просили-бы. Коли збитый або згущеный воздухъ має таку силу, що нимъ можна стрѣляти кулями гарматными на 2000 метрôвъ, то пытаємось, чому тои силы не можь-бы було ужити до всякого другого движеня або руху, отъ хотьбы до ораня, волоченя або ѣзды? До того ужійте свого розуму и таланту, а цѣла людскôсть буде вамъ вдячна! Особливо пôдъ той рôкъ, где намъ зъ браку нашѣ коней до весняныхъ роботъ забракне, подôбнî снаряды були-бы великимъ добродѣйствомъ Але либонь — спустивъ ся дѣдъ на мѣдъ...

Правдивый дуръ головы взявъ ся одной графинѣ на Угорщинѣ. Вже другій разъ въ своимъ житю перебирає ся она за мущину, заручає ся съ дѣвчатами и бере съ ними шлюбъ. По шлюбѣ утѣкає. За такî безглуздî жарты увязнено єю и чей може ажь теперъ охолоне.

Невоія въ Галичинѣ. Въ Вадовицяхъ ôтбуває ся великій процесъ противъ 65 розбишакамъ, котрî множество бѣдныхъ людей зъ Галичины, Буковины, Угоръ и Россіи спроваджували на вандрôвництво до Америки, и надъ ними не тôлько немилосердно збыткувались але до послѣдного неразъ шелюга обдирали. Бôльша часть тыхъ ôтчайдухôвъ суть жиды. 377 свѣдкôвъ єсть покликаныхъ а розправа потягнеєь довшій часъ. Жидики-газетярѣ цѣлого свѣта стаютъ въ ихъ оборонѣ и стараютъ ся ихъ очистити.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Розговоръ на селѣ въ корчмѣ.

Арендарь. Чогось вы нынѣ, Свербинôсъ, дуже зажурились? нѣчого васъ въ корчмѣ не чути!

Свербинôсъ. Алежь бо то клопôтъ маю на головѣ!

Арендарь. Та вы такій мудрый чоловѣкъ, и не можете знайти рады на клопôтъ.

Свербинôсъ. Правда! Бувавъ на льондахъ и морахъ, знаю 9 языкôвъ, знаю, що где тôлько на свѣтѣ є, а такого дива єще не видавъ. Пане арендарю, вы знаєте рôжнî штудерації; скажѣтъ менѣ, чи є где на свѣтѣ сина курка?

Арендарь. Пекъ вамъ, Свербинôсъ! Вы либонь удурѣли або жарты собѣ зъ мене строите!

Свербинôсъ. То не є гальтъ жадный шпасъ анѣ такове тенто! Колибы я нынѣ мавъ сиву курку, то мавъ-бы пропинацію въ селѣ. Такъ! такъ! нема що смѣятись. Онодгы бувъ я въ польскôй бецирцѣ, где то сидитъ делегатъ ôтъ пропинаціи. Тамъ идутъ паны мелдувати покорнѣ, що аренду на себе хочутъ брати. Я пôдслухую, собѣ кімітую а той делегатъ каже до панôвъ: корчма, пропінація то — сина кура (sine cura); кождый мудрый чоловѣкъ повиненъ ю брати. Ну, а я певно мудрый чоловѣкъ, хочу занести тому делегатови сину курку за нашу аренду и баста, пане Добродзею!

Подорожный въ корчмѣ. „Сіне кура“ то значитъ по нашому „безъ журбы“; то є латиньске слово!

Свербинôсъ. Щобъ я обзывавъ ся, коли не знаю свѣтови ладу, що до чого иде! Паны говорили по польски „sina kura“, а по руски то зна-

читъ „сина курка.“ Вы гадаєте, що я ю по лаціньску не знаю? Ану: „сервусъ амікусъ, азінусъ, бонусъ вінусъ!“ чому не ôтповѣдаєте? Але съ вами всѣми нема що балакати; вы є темный нарôдъ! Поѣду до мѣста и тамъ возьный зъ польскои бецирки менѣ тоє розтолкує. То разъ мудра голова и всё знає! А коли порозумѣю и на нôсъ всё намотаю, то вамъ розтолкую колись.

Заключный.

Мотай на нôсъ, Свербиносе, мовъ на мотовило баба,
Пиши собѣ люмерами, мовъ куряча лаба,
Укладай си, якî хочешь, ось штудерації,
Синовъ курковъ ты не возьмешь ту пропинаціи!
Не пхай носа межи дверѣ, бо могутъ стиснути;
Наймудрѣйше той живе, о котрôмъ не чути!

Иванъ Болотнюкъ.

Каєтанъ Вольскій

2—?

Артиста, малярь и рѣзбярь зъ Кракова,
Учитель рисункôвъ въ гимназіи въ Бережанахъ.
Выконує всѣлякî образы религійнî;
малює церкви и костелы въ всѣлякихъ стиляхъ;
малює на шклѣ до ôконъ, написи шільдовî;
выконує рѣзьбы зъ гіпсу и камѣня,
золоченя церковнî
и портреты зъ фотографій.

Каєтанъ Вольскій.
Бережаны въ домѣ Лібра.

Нема бôльше на гнѣтокъ !!!

Аптика „пôдъ ангеломъ“

А. Дурста

въ Бережанахъ поручає и розсилає

RISTORT

певне и выпробоване средство на нагнѣтки, бородавки и иншî наросты шкôрнî. — **Фляконъ 50 кр.**

За скутечнôсть ручає Редакція. 2

Фарбы до всѣлякого ужитку,

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВÎ и ДОБРÎ,

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ.

Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (7—?)

Няйдешевшî и крѣпкî

НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНÎ КРЕСТЫ

лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ

АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,

маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.

Найбôльшій выборъ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и высше. Камѣннî и дубовî постументы такожь на складѣ. Иллюстрованî цѣнники розсилає даромъ. 4—?

Накладомъ радакціи „Посланника“ выйде

ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ

МОЛИТВОСЛОВЪ.

Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА

Ѳомы зъ Кемпісъ

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр.

Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголосить ся пренумераторôвъ.

Просимъ о численнî и скорî замовленя.

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАШШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.

Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.

Высылає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (6—?.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ и Рогатинѣ

поручає

ВИНА И ВСЯКІ ТОВАРЫ КОЛЬОНІЯЛЬНІЙ,

якъ такожь

Зъ фабрики брат. **Шуляквичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. І. 7·60 злр. Нр. ІІ. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Сѣкачѣ до краяня бураковъ 17 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.

СѢЧКАРНѢ по 24 злр. (10—?)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.** Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 17. Бережаны дня 1 (13) грудня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ 1. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Реклямаціи вôльнî ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Пѣснь до св. Ангела Хранителя.

О Ангеле, щось ми даный,
Колимъ сей побачивъ свѣтъ,
Друже вѣрный и коханый,
Товаришу моихъ лѣтъ!
Я любовь Ти днесь приношу
Щиру за старунокъ Твôй,
Та усильно Тєбе прошу:
Охъ пильнуй мя, Друже мôй!

Ты то въ ранцѣ житя мого,
Ледви день мôй засвитавъ,
При колысцѣ вже малого
Яко сторожь вѣрный ставъ.
Въ крылъ Твоихъ безпечнôй тѣни
Я снувавъ сны золотî,
А небачный плачь хлопчины
Ты коѣвъ, о Друже мôй!

Но я стративъ дальшî лѣта,
А зъ дня на день тôлько живъ;
За марности сего свѣта
Врагу мому я служивъ.
И Тебе упослѣдивъ-ємъ!
О Сторожу преблагій!
Прости менѣ! охъ зблудивъ-ємъ!
Прости менѣ, Друже мôй!

Тî марева вѣкъ розвѣявъ,
Блескъ тыхъ чарôвъ скоро зникъ;
Въ своимъ часѣ я не сѣявъ,
Тожь наставъ голодный рôкъ.
Де не стану, де не гляну,
Всюда нужда, всюда бôй,
А я тяжку ношу рану....!
Подиви ся, Друже мôй!

Ой такъ, боѣ тутъ кервавî!
Свѣтъ, дѣяволъ, плоть моя
Завзялись — враги лукавî,
А до борбы слабый я!
Щежь о судьбу йде на вѣки,
Якъ-же стану на той бôй?
Ой не пусти мя зъ опѣки,
Прошу Тебе, Друже мôй!

Корми вѣровъ, влѣй надѣю,
Й вооружи на врагôвъ;
Колижь въ бою впаду-вмлѣю,
Скоро щобысь мя пôдвѣвъ.
Слижь мовъ мрака темна ночи
Отчаяній спаде рôй,
Просвѣти ми душѣ очи....
И ратуй мя, Друже мôй!

Вчи мя Господа любити,
Чистî мольбы Єму слать,
Вчи мя вѣрно Му служити,
Щобъ зъєднати благодать.
Най Богъ въ серци воцаритъ ся,
А съ Нимъ въ совѣсти спокôй,
Нехай душа звеселитъ ся...!
Збуди єѣ, друже мôй!

А въ послѣдну якъ годину
Прорвесь ниточка житя,
И въ незнану тамъ краину
Взлетитъ душа, — молю Тя:
О Ангеле! о Сторожу!
О Пѣстуне! щастя здрôй
Най сплыне и ласку Божу
Выєднай ми, Друже мôй!

Свящ. І. Любовичь.

Кормъ духовный.

II.

Чимъ бѣда яко допустъ любячого Бога?

Чи бѣда єсть лишень карою для насъ? Нѣколи. Богъ нашь то Богъ любови, на кождôмъ кроцѣ памятаючій на насъ, дѣтей своихъ, а кождый Єго допустъ то цѣнный даръ, за якій свѣтъ цѣлый ôтвдячитись не мôгъ-бы. И бѣда нынѣшна то такожь даръ Божій — добродѣйство велике, незмѣрене, неоцѣнене. „Чи то може бути?“ спытаєтесь. Послухайте!

Має отецъ двохъ сынôвъ — гулякôвъ, котрî не мало псуютъ єму крови злымъ своимъ житьемъ. Щожь робитъ отецъ? Одного за кождый проступокъ таки добре окреститъ березою, другому лихого не скаже слова. Колижь приходитъ година смерти, въ завѣщаню пише отецъ: „Молодшого мого сына каравъ я за житя, тожь теперъ записую єму грунтъ и хату; старшому на казавъ я и слова, але теперъ за кару и шелюга не записую єму.“ Пытаюсь, котрый сынъ лѣпше выйшовъ? Такъ само робити мôгъ-бы и Господь Богъ съ дѣтьми того свѣта; такъ и робитъ! Одного не карає за проступки въ тôмъ житю, и того ôтсуджує ôтъ царства Божого; другого досвѣдчає чимало въ тôмъ житю огнемъ, водою, слабостію, но милосердитъ ся по смерти, и надѣляє спадщиною небесною — вѣчностію. Кто лѣпше на тôмъ выходитъ? Суть грѣшники заслѣплênî въ грѣхахъ, добре имъ веде ся, Богъ надѣляє ихъ всякимъ добромъ, цѣлый свѣтъ ихъ величає; а по смерти — що? По словамъ св. Августина суть славленî тамъ, где ихъ нема, и мученî тамъ, где суть. Другого грѣшника карає Богъ бѣдою, але бѣда тая отвирає єму очи и дає пôзнати станъ грѣшный.

Оденъ селянинъ живъ честно, не кривдивъ нѣкого, моливъ ся щиро, сповнявъ обовязки христіянина, працювавъ якъ вôлъ, трудивъ ся та кôнця не було єго працѣ. Все нове нещастье, нова нужда, мовъ-бы Богъ нарокомъ каравъ єго. Дивувались люде, що се такого, дивувалась жена, а найбôльше дивувавъ ся самъ господарь, сумный, не знаючи, за що карає єго воля Божа. Коли дня одного дôткненый новымъ горемъ, прійшовъ до дому и гôрко заплакавъ надъ нещастьемъ своимъ, жена єго звернулась до него и рѣшучимъ сказала голосомъ: „Мôй мужу! ты певно зле мусишь сповѣдати ся, таѣшь грѣхи и за тое тебе Богъ карає!“ Спаленѣвъ чоловѣкъ, бо жена правду сказала. Отворились єму очи, на другій день высповѣдавъ ся щиро, и незабавомъ ставъ першимъ богачемъ въ селѣ. Чи на зле єму выйшла бѣда?

Но не тôлько для злыхъ, але и для добрыхъ буває бѣда добродѣйствомъ. Та кто цѣлковито добрый? Кто грѣху тяжкого на душѣ не має? Кто однымъ грѣхомъ обтяженый а грѣхомъ тяжкимъ, далеко тому до доброты.— Добра бѣда для людей цѣлковито добрыхъ зъ двохъ причинъ. Перша причина тая, що Богъ дає имъ способнôсть, ôтпокутувати за грѣхи давнî и за повседневнî, за котрî колись чистилище чекає насъ. „Ту Господи сѣчи, ту пали, но тамъ прости!“ кличе св. Августинъ. Друга причина, що робитъ ихъ єще лѣпшими, учитъ годити ся съ волею неба, учитъ великого смиреня, дає лучше пôзнати и зненавидѣти грѣхи, жерело бѣды всякои, дає пôзнати нужденнôсть сотворѣня, лучитъ стислѣше съ Богомъ и у Него ще бôльше помочи шукати каже, збôльшає ласку освящаючу, бо збôльшає дѣла добрî и честноты, а чимъ бôльша ласка, тымъ бôльша будуча слава въ небѣ. „Терпѣнія имати потреба“, каже св. Павелъ, а въ иншомъ мѣсци: „Претерпѣвый до кôнця, той спасенъ буде!“ а ще въ иншôмъ голоситъ, що „не гôднî суть терпѣня часу того — будучои славы“. Всё уважає св. Павелъ за гнôй, щобы лишень Христа получивъ, а дôйти до Христа можемъ лишень дорогою креста св. и терпѣній. „Терпенъ — спасенъ!“ каже пословиця. Мы бѣду уважаймо за ласку велику неба, за гласъ вопіющого во пустыни серця нашого. Послухаймо, до чого має она насъ довести, и пôйдѣмъ за єи голосомъ! А якъ охоронитись ôтъ бѣды, надъ тымъ застановимъ ся, дасть Богъ дочекати, другимъ разомъ. (К. б.)

ПРИТЧѢ, ПРИПОВѢСТИ, ПОДОБІЯ.

Що може оденъ поглядъ!

На передмѣстю въ Парижи мешкавъ оденъ капітанъ съ женою. Не мали они жадного маєтку и жили тôлько зъ пенсіи дуже скромно и побожно. Надъ лôжкомъ жены высѣвъ старожитный крестъ, памятка зъ молодыхъ лѣтъ капітана. Сей крестъ бувъ въ великôмъ почитаню и передъ нимъ неразъ молились обоє. Нѣколи не выдалялись зъ дому, тôлько разъ до року выѣздили рано въ гостину до старого пріятеля, котрый о кôлька миль за мѣстомъ мешкавъ, и на нôчь до дому вертали. — Такъ було и сего разу. Позамыкали всё старанно и поѣхали. Коли вечеромъ до дому вернули, застали помешканье отворене и замки порозбиванî; всѣ рѣчи лежали спакованî на пôдлозѣ. Коли розглянули ся, переконались, що нѣчого имъ не взято; навѣть грошей не бракувало. Здавало ся, що ктось злодѣя мусѣвъ наполохати.

Въ кôлька день пôзнѣйше отримали листъ ôтъ чоловѣка цѣлкомъ имъ незнакомого, котрый

такъ пише: „Коли сей листъ будете читати, я вже далеко буду за моремъ. Я хотѣвъ васъ обрабувати, а прецѣнь нѣчого не взявъ. Вже всё приготовивши розглянувъ ся я еще по стѣнахъ, чи нема еще чого. Тодѣ то пало моє око на крестъ, который высѣвъ надъ лѣжкомъ. Той крестъ порушивъ мене до глубины серця. Такій самѣсенькій крестъ видѣвъ я, будучи еще дитиною, въ рукахъ моєи матери, коли умираючи напоминала мене, щобымъ не зблудивъ зъ праведнои дороги, и благословила мене. Здавало ся менѣ, що теперъ зъ горы споглядає на мене, и жаль великій стиснувъ моє серце. Перераженый павъ я на колѣна и почавъ гѣрко плакати. Отъ сеи хвилѣ змѣнивъ ся я цѣлковито. Що зо мною стане ся, не знаю, але зостану уцтывимъ чоловѣкомъ цѣлый мой вѣкъ.“

Не бавь ся въ пана.

Написавъ М. К.

(Конецъ).

„Богомъ свѣдчу ся“, каже Максимъ, „що того всёго я не розумѣю, и тое не може бути, щобы ты до мене не вернула, коли я невинный.“

„Невинный? о добре ми невинный! а я такой не поѣду, бо ты и такъ схочешь мене колись выгнати зъ дому, а тогды где я подѣюсь?“ каже его жѣнка.

„Бой ся Бога, Мільцю, не задавай такои раны мому серцю!“ каже Максимъ.

„Не поѣду!“ тягне жѣнка дальше свою плаксиву бесѣду, „и длятого я тутки до татуня пріѣхала. А коли конечно хочешь, щобымъ вернула, то зробы для мене забезпеченье на грунтѣ, котре передъ шлюбомъ ты зробити обѣцявъ, бо я такой бою ся, щобы ты мене не нагнавъ.“

„Я давъ вже твому татуневи 500 злр. яко забезпеченье!“ кяже Максимъ.

„Тыхъ 500 злр. то було для татуня, а менѣ до того нѣчо. Я хочу забезпеченя для себе, бо Богъ то знає, чи такій файный чоловѣкъ, якъ ты, не схоче колись мене позбути ся!“

„Коли тобѣ о грунтъ ходитъ, то запишу тобѣ тую особну ниву на 6 корцѣвъ высѣву,“ кончитъ Максимъ, „только поверни со мною до дому!

Въ такій штудерный способъ прійшла Мільця до нивки, котру писарь на ню заинтабулювавъ, та повернула до Максима; але теперъ цѣлкомъ змѣнилась. Всё ей не подобалось; а передовсемъ не могла знести, що Максимова старенька мати по ночахъ дуже кашляла и ей спати не давала. Такъ довго ей докучала и пакости робила, що бѣдна мати до своєи хатинки мусѣла перенестись. Не було теперъ помежи ними згоды, часто перемавляли ся; а якъ только Максимъ яке прикре слово ей сказавъ, заразъ починала шльохати и бѣдного Максима „простякомъ“ называти.

Досвѣдченье насъ поучає, що нещастя не ходятъ поодиноко, только якъ есть одню, всей часъ прибуває и друго и трете. Въ томъ часѣ вынявъ Максимъ послѣдного золотого зъ скрынѣ и то було одно нешастье; въ сей часъ прибуло и друге, бо въ оборѣ пало колька штукъ худобы на якусь заразу.

Господарство упадає, якъ нема достаточного числа худобы. Понеже Максимъ не мавъ вже пощо до скрынѣ заглядати, такъ удавъ ся до своихъ добрыхъ пріятелѣвъ, котрй ему були винній, и просивъ ихъ дуже гречно, щобы ему отдали. Не только що не отдали, але еще стали гнѣвати ся. Не було ниякои рады, якъ у жидовъ запожичитись, якъ то звычайно кождый у насъ въ потребѣ робитъ. Ратувавъ ся Максимъ, якъ могъ: продававъ збоже, котре на весну мавъ сѣяти, а на весну тое само купувавъ и два разы только за него плативъ. Познавъ въ коротцѣ, що пожичка жидовска не помагала ему, але на смерть рѣзала.

Въ концы захотѣло ся ему еще войтомъ въ селѣ бути. И намовила его жѣнка до того, бо казала, що колибы войтомъ зоставъ, пожичивъ-бы собѣ въ касѣ громадскій; не одно ему оборвалобы ся та и довжники може не такъ докучали-бы. Богато его тое войтовство стояло, бо не одному потреба було въ горло наллять, щобы его для себе позыскати; але коли прійшли выборы, войтомъ его не обрали а довги помножили ся. Выпадало жидовъ конче позбути ся, бо чувъ и розумѣвъ тое, що жиды ему вже ножь до горла приложили. А були вже тогды всѣякій банки и не оденъ тамъ пожичавъ; та и Максимъ пожичивъ тысячку, бо хотѣвъ и жидовъ сплатити и дещо покупити. Мавъ вправдѣ теперъ раты платити, але о тое такъ дуже не журивъ ся, бо думавъ, що до того часу сплатятъ ему пріятелѣ свой довги. Але пріятелямъ не було тое анѣ при головонцѣ, и оденъ по другомъ выносились; а шукати за ними значило-бы гонити за вѣтромъ въ полю. Зъ доходовъ не могъ раты оплатити, бо коли ти доходы не выстарчили тогды, коли були и грошѣ въ скрыни и Мяксимъ довговъ не мавъ, то якимъ чиномъ могли теперъ при превеликихъ довгахъ на всѣ потребы выстарчити? Якъ прійшовъ часъ першои и другои раты, мусѣвъ Максимъ зновъ у жидовъ пожичати, и пожичавъ все больше, бо кромѣ раты були и ниши потребы. Коли дальши раты приходило платити, тогды вже и жиды о пожичцѣ и слухати не хотѣли.

Настала въ домѣ Максима велика нужда: въ стайни не було худобы а въ стодолѣ збожа. Тог-

ды то люба жѣночка єго Мільця, котра єму передъ Богомъ шлюбувала, що єго анѣ въ щастю анѣ въ нещастю не опуститъ, спакувала тихонько свой манатки и выѣхала до батька. Въ недовгомъ часѣ продала свою нивку жидови а сама, выѣхала до мѣста на мешканье. Тою продажею нивки добила Максима, бо тогды и банкъ и всѣ жиды удали ся до суду, котрый цѣлый маєтокъ Максима выставивъ на ліцитацію. Всё зліцитували и продали, а Максимови нѣчо не лишилось. Нѣ! такой щось лишилось — той сѣракъ, що то онъ єго на сурдутъ замѣнявъ и котрый высѣвъ на колку въ коморѣ, уратувавъ при ліцитаціи и онъ оденъ лишивъ ся єму зъ цѣлои батьковщины. Заломавъ только руки и съ плачомъ пойшовъ до хатинки своєи мамунѣ, котра єго приняла и якъ могла ратувала. Отъ того часу Максимъ тяжко працювавъ цѣле житье, и якъ тое єму жидъ приповѣвъ, всегда только пѣшки ходивъ.

Всѣ мусимъ признати, що коли Максимъ такъ, якъ ту описано, собѣ починавъ и поступавъ, то инакше не могло скончити ся. Кто въ пана бавитъ ся, муситъ упасти въ нужду и пойти съ торбами. А треба знати, що то въ рожный способъ можна въ пана бавитись. Одни бавлятъ ся въ пана, коли сукманы встыдаютъ ся и съ тои причины строятъ ся; другі, коли не умѣютъ шанувати грошей, котрі на піятику и гулятику выдаютъ; а дальше въ пана бавлятъ ся и ті, котрі надъ свою можность роблятъ выдатки, довги затягаютъ, працѣ встыдаютъ ся, и зъ ложного встыду на заробки не ходятъ, господарства не пильнуютъ и по ярмаркахъ волочатъ ся.

Для тыхъ всѣхъ має Максимъ бути пересторогою, щобы ихъ той дуръ головы, забавитись въ пана, такъ не згубивъ, якъ згубивъ Максима.

Допись.

Отъ Бережанъ.

Дня 5 с. м. отбувъ ся въ Лапшинѣ соборчикъ деканальный. Мѣсцевый парохъ здѣлавъ намъ Священникамъ и численно зобраному народови милу несподѣванку. Вже въ навечеріе соборчика отправила ся торжественна вечерня, подчасъ котрои выголошенї були проповѣди и народъ приступавъ до св. сповѣди, котрои запрошенї сусѣднї Священники до позноі ночи слухали. Въ самъ день соборчика отправлялись многї читанї, а наконецъ при милозвучномъ квартетовомъ пѣнію хоральномъ спѣвана Служба Божа, подчасъ котрои выголошена була знова проповѣдь довша. Парохіяне дуже численно приступили до св. сповѣди и причастія. Въ той способъ отправленый соборчикъ (о властивыхъ нарадахъ не згадую) незвычайно менѣ подобавъ ся и сподѣвати ся можна, що въ будучности всѣ соборчики въ деканатѣ Бережаньскомъ — и давъ-бы Богъ, щобъ и всюды — съ такимъ пожиткомъ духовнымъ для народа отправляти ся будутъ. **Участникъ.**

Зъ присланои менѣ ласкаво обширнои дописи не могъ я всего умѣстити по той причинѣ, щобы мене о самохвальство не посуджувано. Уважаю противно, що найбольша часть заслуги припадає краснорѣчивымъ проповѣдникамъ, котрымъ отъ имени свого и парохіянъ сердечнѣйшу складаю подяку. Дякуємъ такожь и господину Ремезѣ, бувшому у насъ учителеви, котрый не только що выучивъ спѣву хорального, але выобразувавъ одного зъ хлопцѣвъ на диригента хору, и тымъ способомъ хорошу по собѣ зоставивъ въ Лапшинѣ памятку.

Вже отъ довшихъ лѣтъ було моєю гадкою, щобы нашї соборчики деканальнї злучити съ того рода мѣсцевою міссією. Такї мѣсцевї міссіи только для одного села уважаю скуточнѣйшї отъ тыхъ, на котрыхъ буває великій здвигъ народа и безчисленнї процесіи. Народъ съ супокоємъ и скупленьемъ духа приступає до св. сповѣди, котру може стараннѣйше отправити, и съ увагою большою выслухає словъ Божихъ выголошеныхъ чужими священниками, не потребуючи нѣчимъ розрывати ся и розцѣкавлювати. Для мѣсцевого зновъ священника єсть се великимъ добродѣйствомъ и прислугою, коли деканальнї Собратя голосятъ слово Боже и засѣваютъ здорове зерно науки на нивахъ сердецъ єго парохіянъ.

Але на томъ не конецъ. Подписаный носитъ ся съ гадкою завязати при редакціи „Посланника“ товариство міссійное подъ назвою „Посланничество“, до котрого всѣ священники на подставѣ статутовъ, затвердженыхъ Всесвѣтл. Ординаріятомъ, приступити могли-бы. Мы маємъ дуже много незвычайно дѣльныхъ проповѣдниковъ слова Божого. Колибы було таке общество міссійне, всѣ тї проповѣдники, котрі хотѣли-бы и могли, зголосилибы ся до него, а тое общество постарало-бы ся о средства устроєнія міссій, где уважало-бы за отвѣтне, або где ктось о тое просивъ-бы. Выдѣлъ сего общества постаравъ-бы ся о отвѣтнї матеріялы для проповѣдниковъ и о уложенье програмы голошеныхъ наукъ.

Але може кто сказати, що намъ такого товариства міссійного не потреба. Правда, що суть мѣсцевости, где можна безъ міссій обойти ся — хотяй излишнї нѣколи не суть — и где выстарчаютъ мѣсцевї силы або по крайной мѣрѣ деканальнї соборчики, сполученї съ міссією. Того о всѣхъ мѣсцевостяхъ сказати не можна. Оденъ зъ

гôрскихъ священникôвъ пише намъ: „Коли я прійшовъ на мою парохію, побачивъ вскорѣ, що ту гейбы поганьскій край. Люде вправдѣ крестилп ся и вымавляли при тôмъ слова: цайсына-цайсына-цайсына! але тая молитва, той ихъ пацѣрь то щось дивоглядного, а сповѣдь св. якажь она сумна! „Ôтправивъ покуту?“ пытає ся священникъ.— „А бо ôтправивъ, або и нѣ!“ ôтповѣдає грѣшникъ. „А чимъ Бога образивъ?“ — „А Господи! а ктожь то може знати? та христѣнинъ где ступитъ, тамъ грѣшитъ!“ — „А якîжь маѣшь грѣхи?„ — „Ба— та всѣлякî: тяжкî, смертельнî....“ — „Ну, скажи, що маѣшь на сумлѣню?“ — „Та я си ничь не мѣркую!“ — О житю вѣчнôмъ, о правдахъ вѣры нема що и згадувати. Пытавъ я передъ шлюбомъ катехизмъ. „Скажи менѣ, Иване, що буде по смерти такому чоловѣкови, що живъ людяно, чесно, якъ Богъ приказавъ, и ходивъ до церкви..?“ Отвѣтъ: „А — небо, прошу Єгомосця.“ — „А що буде такому, що кравъ, пивъ, розбивавъ, до церкви не ходивъ.?“ — Отвѣтъ: „А —повѣсѣтъ!“ — „Та кого повѣсѣтъ? хибажь єго душу?“ — “Ну, ну, та я кажу, душу повѣсѣтъ!“ О Господи! якійже той нарôдъ бѣдный. Всѣ нимъ займаютъ ся и всѣ о нѣмъ говорятъ, а ôнъ ôтзываѣсь въ своимъ серцю до Бога: „Господи! чоловѣка не имамъ.“

Чи для такихъ людей не потреба міссіи? Другій зновъ священникъ зъ Буковины пише намъ єще сумнѣйшî рѣчи и згадує про міссіи такъ дуже тамъ потребнî. Колибы ктось способнѣйшій за основанье такого общества міссійнсго взявъ ся, бувъ-бымъ дуже вдячный, и въ члены того общества сейчасъ вступивъ-бымъ, а то тымъ бôльше, що сама редакція часописи ажь надто много маѣ занятя. Всякî уваги що до того общества пріймаѣмъ ôтъ осôбъ намъ прихильныхъ съ найбôльшою подякою. Я. Л.

Зъ чужихъ, далекихъ краѣвъ.

Пôдчасъ моѣи першои подорожи до Санъ-Фванціско въ пôвнôчнôй Америцѣ — пише оденъ подорожный — хотѣвъ я заняти мѣсце въ однôмъ зъ найкрасшихъ вагонôвъ центральнои желѣзницѣ, що Паціфікъ зве ся, але зъупинивъ ся въ кôнци въ послѣднôмъ, такъ званôмъ пакунковôмъ або багажнôмъ, понеже кондукторы не позволили менѣ впроваджувати псôвъ до иншихъ вагонôвъ. Уже яко молодецъ завсѣгды банувавъ я за зброѣю, а теперъ мавъ-ємь, чогомъ бажавъ, та ще красну пару гончихъ псôвъ до того. Богато менѣ клопоту було съ тыми зрештою послушными звѣрятами; ледво бо я ôтвернувъ ся ôтъ нихъ, вже вѣтрили по пôдлозѣ и були неспокôйными. Особливо оденъ зъ нихъ напрасно съ скаженымъ гавкотомъ кинувъ ся на щось, що скрыте було пôдъ послѣдними лавками, а другій побачивши, якъ уѣдавъ тамтой, выскочивъ и уцтиву му помôчь дававъ. Що прецѣнь могло пôдъ лавками крыти ся? Я не мавъ часу заспокоити мою цѣкавôсть, бо боявъ ся, щобъ не прійшло менѣ съ моими товаришами и той закутокъ вагону опустити и стратити всѣ выгляды на ловы, котрыхъ ôтъ давна выжидавъ-ємь; и тому звернувъ я всю увагу на звѣрята, дивнымъ дивомъ зворушенî. Я вставъ, хопивъ обохъ злочинцѣвъ сильно за каркъ, затягнувъ ихъ до свого сѣдженя и накивавъ имъ анѣ рушитись зъ-ôтси. Они успокоили ся, и я мôгъ розглянути ся по вагонѣ.

Недалеко ôтъ мене сидѣвъ высокій, широкоплечій мущина о величнôй стати. Скромне, чорне одѣнье було на нимъ. Голову єго покрывавъ мягкій, клобучаный капелюхъ, котрый глубоко на чоло западавъ. Чувство якоись млойнои тревоги переняло мене, колимь поглянувъ на чоловѣка просто въ тварь. Очи єго, оточенî густыми бровами, були темнои барвы. Страшнî мабуть гадки перетягали черезъ голову того чоловѣка, бо надслухувавъ и надсмотрювавъ на всѣ стороны, а дикî єго очи блискавками метали. Ôнъ выдавъ ся менѣ небезпечнымъ, и не мôгъ я взяти за зле псамъ, що они очивидячки тотс само думали, бо завсѣгды выхопитись трѣбували, щобъ незнакомця опасти. Въ кождôмъ разѣ, що-будь статись могло, готовî они були мене боронити. Єму-жь вѣдай не цѣлкомъ то подобалось, бо грôзнымъ окомъ кинувъ на мене; ба кôлька разôвъ сягнувъ навѣть пôдъ спôдъ бурки, зъôтки гейбы стрѣльбу видко було.

Нечайно вздержавъ ся потягъ, дивнымъ дивомъ въ цѣлкомъ дикôй околици, где якъ на певно знавъ-ємъ, жадного пристанку не було. Я поскочивъ до ôкна, що було на передѣ вагону умѣщене, и потягнувъ пса за собою. Зъ переполоху мало що зъ розуму не зôйшовъ-ємъ, побачивши, що тамъ дѣє ся. Передъ дверми вагону стояли два ôтъ нôгъ до головы вооруженî опрышки. У ихъ нôгъ лежала покнебльована и повязана вся служба потягова. Въ рукахъ тримали опрышки остро набитî рушницѣ, котрî черезъ ôтчиненî дверѣ до середины вагону на подорожныхъ скерували. Въ самыхъ вагонахъ дѣяли ся несотворенî рѣчи: опрышки ходили ôтъ мѣсця до мѣсця и забирали подорожнымъ всѣ коштовности и грошѣ. — Драптогузы або занадто занятî були и въ замѣшанинѣ на насъ не уважали, або знали, що у насъ обохъ не богато до браня було, и не мали охоты выставляти свого житя на небезпеченьство изъ стороны псôвъ, котрî я силомôць встримувавъ. Мимохôть пустивъ-ємь ихъ, щобы ихъ на злочинцѣвъ зачвати, але на строгій знакъ мого товари-

ша давъ-ємь спокôй и стягнувъ-ємь ихъ до себе. Впрочемъ здавалось менѣ, що той мôй таємничій товаришь цѣлкомъ недбаючо приглядуєсь тому, що коло него дѣєсь.

Але нечайно дивна змѣна на єго твари скоѣла ся. Зъ темныхъ очей жаромъ бухнуло. Ôнъ шепнувъ менѣ тихо але смѣло, псы въ рукахъ тримати, що майже неможливымъ здавалось. Потому приклякнувъ на пôдлогу, очивидно, щобъ го опрышки не спостерегли, и зъ-пôдъ бурки вытягнувъ два малй револьверы и сховавъ ихъ такъ, щобъ можь було выгôднѣйше за ними сягнути.— Опôсля вытягнувъ свиставку, и по тихоньки тричи на ней засвиставъ. Мой псы покусали ми руки майже до крови и выли зъ встеклости. Дверѣ въ задѣ нашого вагону ôтчинили ся, и на мою немалу дивовижу высунуло ся сѣмъ замашкареныхъ постатей зъ пôдъ мого сѣдженя и не зволѣкуючи выйшли зъ вагону. Мôй сусѣдъ поступавъ за ними зôгнувшись и не забувъ за собою дверѣ зачинити. Бувъ вже и найвысшій часъ. Псы выскочили и пѣнили ся съ встеклости. Трѣбували черезъ дверѣ пробити ся, драпали, выли, скавулѣли, слосомъ створили сращенный заколотъ. Опрышки передъ другими дверми звернули на тоє увагу.

Гримъ! гримъ! обохъ опрышкôвъ розброєно и обезсилено. Другй, що були въ вагонѣ, прибѣгли до дверей съ зброєю въ рукахъ, щобы товаришамъ помочи. Сильный огонь почавъ ся, выстрѣлъ за выстрѣломъ падавъ. Кôлькохъ опрышкôвъ захиталось и нечайно пустились на втѣкача, але ихъ половлено. Мой псы по трохи утихомирились, хотяй я нѣ на хвилю не важивъ ся пустити ихъ ôтъ себе. Дверѣ ôтчинили ся и трехъ раненыхъ притаскано и на мягкôмъ сѣдженю положено. Два зъ нихъ були опрышки, третій належавъ до таємничого товариства, котре безъ моєи вѣдомости со мною ѣхало. За тыми ранеными увôйшовъ давнѣйшій мôй сусѣдъ, кождою рукою ведучи розбôйника сильно окутого. Прочй незнакомцѣ съ набитыми револьверами заняли мѣсце передъ дверми. Служба потягова мѣжь тымъ увôльнила ся изъ свого неприємного положеня. Потягъ знова дальше рушивъ.

Въ кôнци безъ другои пригоды доѣхали мы до Санъ-Франціско. Тамъ опустивъ я моихъ таємничихъ пріятелѣвъ, нѣ однымъ словомъ до нихъ не приговоривши. Але кто они були? Кто иншій, якъ не тй на всё приготованй детективы, по нашому тайна поліція, котрй власне нападу на той потягъ сподѣвали ся. Ôтъ тои пригоды лѣта минули; прецѣнь хотяй память моя въ дечимъ и не єсть вѣрною менѣ, нѣколи не забуду тогдѣшного умѣщеня мого въ вагонѣ пакунковôмъ и моихъ нѣмыхъ пріятелѣвъ.

Ю. Н.

ПОЛІТИКА.

Австрія. Ухвалы соймôвъ маютъ тогды тôлько мôць и силу и входятъ въ житье, коли ихъ Цѣсарь затвердитъ або санкціонує. Доси нѣяка ухвала послѣднои сессіи сойму не отримала єще цѣсарскои санкціи, для того и не хочемъ о ухвалахъ сойму широко розписуватись. Для 70 повѣтôвъ нашого краю признано на пôдставѣ справоздань выдѣлôвъ повѣтовыхъ и староствъ пожички безпроцентовй ôтъ 5 до 20 тысячь и по кôлька тысячь запомоги на кождый повѣтъ. — Дума державна радити буде у Вѣдни до 18. с. м. а потому збере ся ажь по святахъ. Міністеръ Дунаєвскій предложивъ посламъ буджетъ на рôкъ 1890, зъ котрого показує ся — рѣчь у насъ не бувала! — що надвыжка выноситъ 942 міліонôвъ. У насъ въ Галичинѣ недобôръ выноситъ до 4 міліонôвъ, котрый додатками до податкôвъ має покрытись. — Теперѣшна сессія думы державнои має занятись ухвалою нового закона карного, надъ котрымъ комісія укôнчила вже свой нарады. Такожь має бути заведеный податокъ особово-доходовый яко справедливѣйшій. Колибы прійшло до того, то господарѣ платили-бы меншій податокъ, а тй, що маютъ капіталы и грôшми обертаютъ, значно бôльшій. Дай Боже! — Правительство выдало строге розпорядженье противъ безсовѣстныхъ агентôвъ и факторôвъ, котрй намавляютъ легковѣрныхъ людей до вандрôвки за море и при тôмъ немилосердно ихъ обдираютъ. — На желанье Найяснѣйшого нашого Монарха могутъ ôтъ теперъ и менший промышленники и рукодѣльники старати ся о доставу всѣлякихъ потребъ для войска, єсли таку доставу до 500 злр. приняти суть въ можности.

Зъ цѣлого свѣта. Зô всѣхъ державъ доходятъ вѣсти, що миръ на довшій часъ єсть забезпеченый. Посвѣдчаютъ тоє царѣ и найвысшй мужѣ державнй, а такій голосъ значитъ много на свѣтѣ. На востоцѣ, межи малыми державами, якъ въ Сербіи, Болгаріи Ромуніи, Греціи, всѣ теперъ утишились, коли побачили, що Нѣмеччина отверто станула по сторонѣ Туркôвъ. Передъ силою кождый має пошановокъ.—Россія примилюєсь Нѣмцямъ, а навѣть якъ кажутъ наслѣдникъ престола має женитись съ сестрою нѣмецкого цѣсаря. Тымчасомъ власти россійскй своєю дорогою Нѣмцѣвъ у себе угнитаютъ и языкъ нѣмецкій зô шкôлъ и урядôвъ усуваютъ. Чи не схочутъ колись Нѣмцѣ унятись за своими племянниками?— Зъ Люблина въ Россіи выдалено 241 родинъ жидôвскихъ. — Коли держава католическа, якою єсть Италія, стисняє свободу св. Ап. Престола, где тôлько може, то насупротивъ держава протестантска, якою єсть Англія, стає въ єго оборонѣ, жертвує гости-

ну св. Отцеви на найкрасшôмъ островѣ Мальта и ôтступає туюже навѣть на власнôсть. Подôбно и президентъ соєдиненыхъ державъ въ Америцѣ— такожь протестантъ — выголошує похвальну бесѣду въ честь св. Отця при отвореню универзитету католического въ Вашингтонѣ. Тоє дуже гнѣває італіяньскихъ загорѣльцѣвъ. — Противъ огиднои неволѣ Африканьскои пôдоймаютъ голосъ всѣ державы Європы, и обдумуютъ всѣлякѣ средства, щобы той ганьбѣ людскости запобѣгчи.

Вѣдомости.

Высокопреосвященный нашь Митрополитъ посвятили въ другôй половинѣ сего року уже 6 церквей, а то: въ Ясени, Журавнѣ, Вистовôй, Загоречку, Збоискахъ и Лѣсеничахъ Красный то доказъ побожности нашого рускаго народа, и якъ довго ôнъ на Бога памятати буде, Богъ єго не опуститъ.

О. Иларіонъ Гмитрикъ, катехитъ въ Самборѣ, написавъ исторію библійную старого и нового зовѣта въ той способъ, що выбравъ тôлько найважнѣйшѣ событія, и представивъ ихъ такъ звязло и коротко, якъ тоє тôлько возможнымъ було. Книжочку тую, котра выйшла накладомъ общества им. Качковского, припоручаємъ Всеч. Священьству яко прехорошій пôдручникъ до катехизацій.

Львôвскій трибуналъ карный засудивъ сими днями одного батька, що убивъ съ своимъ наймытомъ рôдного сына, обохъ на кару смерти черезъ повѣшенье. И хотяй сынъ просивъ ся: „Татуню, даруйте менѣ житье!“ нѣчого не помогло. Оба єго удусили а потôмъ привязали мотузокъ до платвы, щобы здавало ся, якобы ôнъ повѣсивъ ся. Розходило ся ту о кôлька моргôвъ поля, котрѣ спадали на сына а батько хотѣвъ тѣ посѣсти. Якимъ же то лютымъ звѣромъ потрафитъ бути чоловѣкъ!

За вынаймленье пропинаціи узыскано далеко бôльшу квоту, якъ сподѣвано ся. Тяжкій рôкъ и заведенье тверезости казали-бы сподѣватись, що ôтбытъ на горѣвку не буде такій великій, якъ бувавъ; а тымчасомъ показало ся, що пропинація теперъ єще бôльше приноситъ доходу, якъ давнѣйшими лѣтами. Кто ôтгадає тую загадку?

Найвысша на свѣтѣ высокôсть то вежа, котру збудували Французы въ Парижи и котра мала 300 метрôвъ. У глубѣнь въ землю сягнули люди дальше. 500 метрôвъ глубоку яму выкопали Американьцѣ у насъ въ копальни нафты въ слободѣ Рунгурскôй. Щобы собѣ таку величезну глубѣнь представити, подумаймо собѣ тôлько, що нашѣ найглубшѣ керницѣ и 50 метрôвъ не мають. Щобы заохотити до пошукуваня за нафтою, призначивъ нашь Соймъ 10 тысячь зл. нагороды тому, кто до 500 метрôвъ глубины докопаєсь. Американьцѣ посягнутъ за тою нагородою; тôлько ледви чи дôстанутъ, бо Соймъ призначивъ тую нагороду удѣлити тôлько краянамъ, але не чужинцямъ.

Звѣстуны тяжкого року починаютъ появлятись. Въ рôжныхъ сторонахъ нашого краю слабуютъ люде на бôль жолудка, тифусъ и всѣлякѣ немочи. Бѣда на люде, бѣда на худобу. Въ однôмъ селѣ пôдъ Бережанами, где то все єще, якъ то звычайно межи лѣсами, не єсть такъ тяжко за пашу, якъ на Подôлю, було давнѣйше въ цѣлôмъ селѣ звыжь 200 коней, нынѣ позôстало всего 26. Такому великому нещастю не єсть въ силѣ и голодова запомога зарадити. Правдива то кара Ьожа!

Господинъ Іосифъ Нижанковскій выдавъ коляды на Рождество Христово пôдложенѣ пôдъ ноты, и тымъ дуже прислуживъ ся нашимъ хорамъ. Мы вже о тôмъ неразъ писали, що пѣсень церковно-народныхъ намъ дуже потреба! але слава Богу; и на тôмъ полю починає будитись житье у насъ, бо вже и мы дôстали подôбнѣ пѣсни, котрѣ съ нотами (на 2 голосы) въ „Посланнику“ въ II рочнику помѣщати будемъ. Згадану партитуру колядъ Г. Нижанковского дôстати можна у издателя во Львовѣ, ул. Коперника ч. 34 по цѣнѣ 25 кр.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Панъ ґефрайтеръ Блискавиця такъ научали въ школѣ войсковôй: Ну, уважайте теперъ добре, рекрутске ухо, и вы всѣ клапоухи, що въ глідѣ стоите, якъ капуста до шнура, бо объясняти буду, що то єсть стрѣльба и зъ чого складає ся. Отожь тутка єсть дерево, але не кавалокъ полѣна, що то въ стосы складаютъ, не дручокъ або коромесло, або полѣно, що то Италіяне на швелѣ пôдъ гайзенбанокъ уживаютъ; але то єсть кавалокъ дерева фабрикованого и зъ верхи лякерованого. Въ тоє дерево закручена цѣвка, але не така зъ бзины, и не така, що нею Сруль горѣвку зъ бочки точитъ, але то цѣвка єсть сталева, правдива сталь анґельска зъ заднои кôньскои пôдковы. На дручку пôдъ сподомъ єсть язычокъ, язычокъ кажу, але не языкъ, що то бабы на селѣ пльотки розносятъ, тôлько зелѣзный языкъ. Надъ дручкомъ єсть когутъ, але не той когутъ, що то зъ бантôвъ о пôвночи кукурѣку кричитъ, тôлько сталевый когутъ. Тутка въ цѣвку дає ся куля, по нѣмецки „куґель,“ але не такій куґель, що то Сура на шабасъ пече, тôлько оловяна куля. Теперъ тягне ся за язычокъ, когутъ робитъ траскъ, цѣвка бляскъ! а — непржияцель въ ногі!

КТО КОГО ОШУКАВЪ?

Оденъ панъ приглядавъ ся на ярмарку въ малôмъ мѣсточку, якъ циганъ продававъ коня жидôвскому факторови. Цѣкавый, кто кого ошукавъ, прикликавъ до себе найперше цигана и запытавъ:

— Якъ дорого продавъ ты того коня?

— За 10 золотыхъ.

— О ты дурный цигане, якъ ты мôгъ такого коня за 10 злр. продати?

— Прошу пана, той кôнь кулявый!

Прикликує зновъ той панъ жида и каже єму:

— О ты дурный жиде, якъ ты мôгъ купити кулявого коня?

— Ну, прошу нана, ôнъ не є кулявый; ôнъ тôлько тому кулѣє, що зле окованый.

Кличе зновъ той панъ цигана и каже:

— О ты тумане! таже твôй кôнь не кулявый, тôлько для того кулѣє, що зле окованый.

— Ой нѣ пане! — каже циганъ — ôнъ направду кулявый; я єго нарокомъ казавъ зле оку-

Анонсы!

„Посланника" ч. I. выйде въ 5 тысячь примѣрникôвъ передъ Новымъ Рокомъ на оказъ.

ПРОСИМЪ О ВЧАСНУ ПРИСЫЛКУ ДО ТОГО ОКАЗОВОГО ЧИСЛА.

вати, абы купецъ гадавъ, що ôнъ кулѣє для того, що зле окованый.

Єще разъ кличе той панъ жида и каже:

— А видишь, що циганъ такой ощукавъ тебе! Кôнь єсть такой кулявый — цыганъ окувавъ єго умысно зле, абысь гадавъ, що ôнъ длятого кулѣє.

— Ну, — за тоє давъ я єму фалшиву десятку!

Иванъ Дымъ.

ПЕРЕПИСКА.

I. Б. въ С. До справъ демашнихъ и родинныхъ нѣкто не має права мѣшатись. Личности насъ нѣчого не обходятъ. —

М. П. въ Б. Часописей політичныхъ маємъ доволѣ; церковнои и науковои для народа тôлько „Посланникъ"; не гадаємъ цѣлкомъ части політичнои розширяти, бо того собѣ нѣкто не желає. Читальнѣ маютъ звычайно бôльше часописей и то політичныхъ; не хочемъ зъ порожного въ пусте переливати. —

Н. Р. въ М. Що кто має противъ „Посланника," най выскаже явно; мы до досконалости не маємъ претенсіи; всѣ замѣты готовѣ мы даже выпечатати. Доси знайшло ся тôлько доволѣ критикôвъ (якъ то звычайно у насъ) а критики н е м а! — **Дописывателямъ:** Повѣстки: „Всюда добре, въ дюма найлучше", „И такъ буває" „Рôздвяна нôчь" и гумористика: „Якъ кума Парашка продавала макъ" — и пр. все дуже хороше, и коли буде возможнымъ, умѣстимъ въ ч. 1 на оказъ. —

І. Ш. въ Д. Каж ете, що „Посланникъ" за мало патріотичный! Напишѣтъ що патріотичного а хорошого, мы съ охотою помѣстимъ. —

ÔТЪ РЕДАКЦІИ.

Съ слѣдуючимъ числомъ скôнчитъ ся першій рочникъ нашого „Посланника", єдинои у насъ церковно-народнои часописи. Вже нынѣ ôтзываємось до Всѣхъ Другôвъ и Прихильникôвъ нашого письма и упрашаємъ Ихъ умильно о ôтновленье предплаты на слѣдуючій рôкъ, щобы вчасно могли мы обчислитись съ нашими силами. Тяжкій рôкъ пробы перебули мы щасливо. Кругъ нашихъ Почт. Читателѣвъ розширявъ ся съ кождымъ днемъ, Дописывателѣвъ охотныхъ и щирыхъ знайшло ся поважноє число и нынѣ съ повнымъ упованьемъ на помôчь Божу и жичливôсть добрыхъ людей глядимъ въ будучнôсть. Число перше „на оказъ" выйде передъ Новымъ Рокомъ и ôтъ числа зголосившихъ ся пренумераторôвъ єдино залежати буде, чи „Посланникъ" такъ якъ доси, чи щ о т ы ж д н я выходити буде. Жертвуємъ охотно нашъ трудъ и найлучшу волю прислужити ся для добра руского народа и нашои церкви, але бôльше здѣлати не лежитъ въ нашôй можности. Поручаєсь ласкавой памяти и благосклонности

Редакція.

Нема бôльше нагнѣтокъ !!!

Аптика „пôдъ анге лсмъ"

А. Дурста

въ Берѳжанахъ

поручає и розсылає

RISTORT

певне и выпробоване средство на нагнѣтки, бородавки и иншѣ нарости шкôрнѣ. — **Фляконъ 50 кр.**

За скуточнôсть ручає Редакція. 3

Фарбы до всѣлякого ужитку,

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВѢ и ДОБРѢ,

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ.

Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (8—?)

Няйдешевшѣ и крѣпкѣ

НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНѢ КРЕСТЫ

лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ

АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,

маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.

Найбôльшій выбôръ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и высше. Камѣнніи и дубовѣ постументы такожъ на складѣ. Иллюстрованѣ цѣнники розсылає даромъ. 5—?

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАПШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.

Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.

Высылає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (6—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ и Рогатинѣ

поручає

ВИНА И ВСЯКІ ТОВАРЫ КОЛЬОНІАЛЬНІ,

якъ такожъ

Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. I. 7·60 злр. Нр. II. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Сѣкачѣ до краяня бураквъ 17 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.

СѢЧКАРНѢ по 24 и 40 злр. (11—?)

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.**

Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ

Ч. 18. Бережаны дня 16 (28) грудня 1889. Рôкъ I.

Выходитъ I. и 16. кождого мѣсяця. Поодиноке число коштує 10 кр. Реклямаціи вôльнѝ ôтъ оплаты.

ПОСЛАННИКЪ

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЄ.

Где єсть духъ Божій, тамъ єсть свобода. (Св.ап.Павелъ.)

Предплата на рôкъ 2 злр. на кварталъ 50 кр. Инсераты принимаютъ ся по 5 кр. ôтъ стиха.

Редакторъ-издатель Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ, почта Бережаны.

Посланнику!

(Съ кôнцемъ року 1889.)

Стрѣлою, летомъ сокола
На весь широкій свѣтъ
Понеси вѣстку докола:
Старый ся рôкъ кôнчитъ!
И знову въ кождого груди
Середъ святыхъ надѣй
Зродитъ ся гадка, чей буде
Щасливший рôкъ новый.

Чей середъ довгои тѣни,
Посередъ громôвъ й тучь,
На наше небо вырыне
Яснѣйшой долѣ лучь.
Такъ со всходомъ сонце встане,
И правда ся просне,
Въ хатину кожду загляне,
Всѣмъ щастье принесе.

И узритъ Русь зновъ бездольна
Ще свѣтло надъ собовъ,
Незгода зникне пекольна,
Получитъ всѣхъ любовь.
И серце вѣрного люду
Въ груди немовъ одной
До праць загрѣєсь и труду
Въ благо Церкви святой.

Тому то летомъ сокола
Звѣстку про рôкъ новый
Понеси быстро докола,
До згоды всѣхъ загрѣй.
И въ кожду хижу и стрѣху
Разомъ неси съ собовъ,
Руси на радôсть и втѣху,
Згоду святу, любовь!

Г. зъ М.

Кормъ духовный.

III.

Знаю, дорогѝ читателѣ, що нетерпеливо ждете числа послѣдного. А чому? Для двохъ причинъ. Перше кождый зъ насъ хоче цѣлый рочникъ гарненько оправити и всё получити въ одну цѣлôсть, а друге радъ довѣдатись про тое средство на бѣду, яке обѣцявъ я Вамъ подати.

Признаюсь щиро, за смѣло я троха пôднявъ ся розвязаня такъ великого пытаня. Були такѝ, що цѣлѝ книжки о тôмъ писали, думали, радили, та ничь не урадили; дежь нынѣ въ однôмъ числѣ „Посланника“ розвязати цѣлу загадку! Пытавъ я людей и старыхъ и молодыхъ, и простыхъ и ученыхъ; кождый каже що иншого; годѣ одно выбрати, бо и другещось за собою маѥ. Отъ тому то постановивъ я глядѣти помочи въ самôмъ жерелѣ правды — въ св. Письмѣ. И дивѣтъ, дôзнавъ ся я, що старѝ люде мали средство досконале противъ бѣды и всегда нимъ послугували ся. Средство то, шуканье помочи и лѣку противо бѣды — въ Бозѣ. Такъ дѣлавъ Мойсей, Гедеонъ, такъ робили Юдитъ, Естеръ, праведный Іовъ, царъ Давидъ, цѣлый нарôдъ израильскій въ тяжкôй пригодѣ ратунку шукаѥ у Бога. Коли вже туй-туй потопаютъ ученики Христовѝ середъ будѣ на морѝ, до когожь спѣшатъ о помôчь, если не до самого Спасителя? Стисненый болями на горѣ Елеоньскôй Христосъ молитъ о помôчь Отця небесного; першѝ Христіяне въ бѣдѣ и переслѣдованю двоятъ свои мольбы; вѣки цѣлѝ стверджуютъ тое, що батьки нашѝ въ нуждѣ, пригодѣ, нещастю глядѣли помочи и ратунку у Бога, а що бôльше ратунокъ тамъ знаходили.

Но скажете: рѣчь се не нова! Ктожь се не знаѥ, що „въ нуждѣ, въ тревозѣ, надѣя въ Бозѣ?“ И мы глядимъ и просимъ Бога о помôчь, та нема кôнця бѣдѣ нашôй! „Просите, а не пріємлете, занезлѣ просите“ — говоритъ св. Яковъ.

Суды Бога непонятнѝ! Неразъ то, що выдаѥ ся намъ мовбы згубне для душѣ нашои, єсть для насъ найбôльшимъ добродѣйствомъ (порôвнай терпѣня Іова). Неодна бѣда єсть для насъ конечна и хоронитъ ôтъ бѣды бôльшои; неодно нещастье, нынѣ гôрке, завтра покаже, якъ хосенне було. Кôлькожь то людей пôзнало, що нужда то голосъ покликуючій ихъ зъ роздорожа! И мы просѣмъ въ нуждѣ о тое свѣтло пôзнаня волѣ Божои, про-

сѣмъ о ухиленье нужды и тяжкого горя, но всегда „обаче не моя, но Твоя да будетъ воля!“ Молитва, єсли щира, перебье небеса, а зросивши ся каплею ласки и помочи, упаде на насъ и осолодитъ бѣду и душевну и тѣлесну.

Молитва по моєй гадцѣ то средство на бѣду. А Вы якъ думаєте?

ПРИТЧѢ, ПРИПОВѢСТИ, ПОДОБІЯ.

За сиротою Богъ съ калитою.

Було то року 1852. Жена одного можного нашого пана выѣхала за для слабого здоровя до Италіи, повила тамъ дѣвчину и вскорѣ потому умерла. Дитя позбстало на опѣцѣ домовникбвъ. Въ тбмъ часѣ одна велика панѣ забажала збстати женою того вдбвця. Коли всѣ єи стараня оказали ся подаремными, бо панъ той не хотѣвъ за-для полишенои дитины вступати ббльше въ союзъ сопружескій, постановила она пбмстити ся. А пбмста въ той спосббъ ображенои невѣсты буває звычайно діявольскою. Щожь она робитъ? Ѣде до Италіи, выкрадає тую дитину, завозитъ геть ажь въ глубоку Россію и дає на выхованье однбй селянцѣ. На щастье були то добрѝ люде, дитину полюбили, и уважали ю за даръ зъ неба. Вскорѣ звернули очи на красну дитину паны въ дворѣ, взяли ю до себе, и выховали якъ рбдну дитину; а коли дбйшла своихъ лѣтъ, збстала ихъ сыновою.

Люта тая панѣ, що въ той спосббъ помстила ображену свою гордбсть, замешкала въ Римѣ. Тѣшила ся она въ лукавбмъ своимъ серцю зъ розпуки бтця, котрый по цѣлбй Италіи глядѣвъ за дитиною, не надѣючи ся, що оно такъ далеко бтъ бтцѣвского серця. Въ тбмъ панѣ тая въ Римѣ тяжко занедужала. На ложи смертельнбмъ, не могучи знести цѣлои грозы тяжкои кривды нанесенои невинно зболѣлому серцю, збзнала всѣ и указала мѣстце, где она тую выкрадену дитину завезла. Не трудно вже було теперъ ю бтшукати. Знайшли ю ажь въ Варшавѣ, где була женою одного урядника бтъ коліи. Знайшла теперъ велику помбчь для себе и своєи родины, бо спала на ню значна спадщина по бтци, котрый теперъ вже не живъ. Такъ оказалось правдою, що за сиротою Богъ съ калитою.

Для гроша.

Оденъ побожный священникъ ѣздивъ часто съ фѣрманомъ, котрый безъ перестанку боживъ ся и проклинавъ. Упоминавъ єго многократно, що не належитъ найсвятѣйшого имени Божого такъ зневажати, та що зъ устъ христіянина нѣяке гидке слово выходити не повинно; але всѣ було подаремно. Одного разу всѣдаючи на вбзъ каже сей священникъ до фѣрмана: „Єсли нынѣ цѣлый день не будешь божитись и проклинати, дбстанешь, коли пріѣдешь до дому, сорокбвця надгороды.“ — И не боживъ ся и не проклинавъ сей фѣрманъ цѣлый день, бо собѣ вырахувавъ, що лучшій сороковецъ, якъ проклоны. Коли пріѣхали до дому, священникъ давъ єму, що обѣцявъ, але промовивъ до него поважно: „Видишь, грбшь сей то твоимъ Богомъ! Для того марного гроша ты ббльше учинивъ, якъ для самого Бога. За грошѣ можешь всѣ, для Бога нѣчо!“ И бтъ сего часу не боживъ ся и не клявъ ббльше сей фѣрманъ.

Святый вечеръ.

Бѣдна сирота-дитинка безъ тата и мамы! Кто єи слёзы оббтре, кто єѣ притисне до горячои груди, кто потѣшитъ єѣ сумненьку? Ой чи-мало такихъ сирбтъ-дѣтей межи нами безъ кута и безъ даху, голыхъ, босыхъ и обдертыхъ, безъ кавалочка чорного хлѣба, гине марно на сѣмъ свѣтѣ! Не одна днина перемине безъ хлѣбця!

И днесь Святый вечеръ! На дворѣ зимно, вѣтеръ гудитъ, дрббный снѣжокъ припадає, а босе и обдерте дѣвчатко иде дорбжкою, западаючи въ глубокбмъ снѣгу. Бтъ всѣхъ опущене и забуте блукало оно по улици, а вѣтеръ чимъ разъ ббльше снѣгомъ задувавъ. Дѣвчатко закрыло лице ручънятами на пбвъ закочанѣлыми. Оно бѣдненькe шукало охороны бтъ зимна и зайшло пбдъ звбнницю.

„Кобы я умерла и могла прійти до своєи мамунѣ!“ — голосило бѣдне пужденне дѣвчатко, трясучи ся бтъ зимна. „О якажь я голодна! охъ якъ менѣ зимно! якажь я слабонька! дежь я нынька скрыю свою головоньку? Нынька приходитъ на свѣтъ дитятко Христосъ; ахъ кобы го узрѣти!“

Прійшовши трохи до себе, рушило дѣвчатко зъ-пбдъ звбнницѣ у село, и стало передъ хатою богатыхъ людей и зиркнуло черезъ дверѣ до середины. Ахъ якъ тутъ красно, мило и весело! Богацкѝ дѣточки бавили ся и тѣшили надходячимъ Святымъ вечеромъ; а бѣдне дѣвчатко стало коло порога загрѣтись на хвильку съ тяжкою думкою на души, чей добрѝ люде дадутъ хоть кусничокъ хлѣба!

„Чогось тутъ влѣзла?.. кто тя просивъ?.. чого хочешь, волокито?.. Не досыть дня, єще и по ночахъ тягаєшь ся по жебрахъ. Забиряй ся менѣ зъ хаты, бо тя псами кажу нагнати!“

Такъ то сказала богацка газдиня до бѣднои блукаючои сиротины въ день Святого вечера! Сирбтка залляла ся гбркими слёзами, и выйшла зъ

богацкои хаты. И зновъ стала на улици безъ черевичокъ, въ подертыхъ лахманахъ, безъ хусточки на головѣ, а вѣтеръ снѣгомъ ще бôльше придувавъ. А въ богацкôй хатѣ нѣкто и не подумавъ, що днесь скôнчитъ ся комусь туземске житье. Ой богачѣ вы, богачѣ! де ваше серце? коли васъ нужда бѣдныхъ взрушитъ?

„Где я нынька, милый Боже, спатоньки буду? Я Тебе, Христе раждаємый, прошу, возми мене до себе, глянь на мою нужду, бо и видишь єѣ, приходячи на землю грѣшникôвъ спасати. Ахъ Ты, Сыне Божій, выслухай молитву мою, возьми мя зъ сего свѣта. Нѣ що єстоньки, нѣ постелитоньки! Чого менѣ жити на сѣмъ свѣтѣ, Христе маленькій? Лихо тутъ для насъ, бѣдненькихъ сирôтъ! Що со мною стане ся, якъ Ты мене не возьмешь! Нѣкого нема, щобъ надъ мною заплакавъ, ôтколи померла моя мати. Она менѣ все говорила: спôмни въ своєй бѣдѣ на дитя Христа, бо лишь Ôнъ тобѣ помогчи може. О поможи менѣ, дитятко Боже; поможи менѣ, бо згину!“

Густымъ снѣгомъ задувавъ вѣтеръ лице сироты; оно вже бôльше Бога просити не могло. Обтерло замерзлыми рученятами своє лице и подивилось высоко на небо. Въ селѣ свѣтило ся ясно по хатахъ, а тамъ геть далеко на горѣ на небѣ блищали звѣздоньки. Людоньки бѣгали по селу съ рôздвяными дарунками, а нѣкто не поглянувъ на сиротину, не було душѣ милосерднои, щобъ єѣ пожалувавъ. Оно ишло такъ дальше улицею, куда? — хиба самъ Господь знавъ. Тутъ и тамъ затримувала ся бѣдненька, заглядаючи по пôдъ людскй ôконця, чей знайде ся яка побожна душа и прійме хоть на хвилинку до теплои хаты и дасть хоть кусничокъ чорненького хлѣба. Ой нѣ, въ цѣлôмъ селѣ не було побожнои душѣ, а бѣднои сиротинѣ сонъ головку вже моривъ.

И зновъ лѣзла дальше бѣдна опущена сирôтка, а слёзоньки личко заливали; въ конецъ вже и не чуло, якъ людоньки попри ню переходили. Не чула вже и голоду, а зимно бôльше єй не докучало; лишь голосъ звонôвъ въ церквѣ, що кликавъ людей на вечерню, шумѣвъ єй въ ухахъ. И оно бѣдненьке хотѣло ити до церкви, але упало змучене въ снѣгу и вже бôльше не встало. Єще разъ лишь поднесло рученьки до неба съ словами: „Слава во вышнихъ Богу, и на земли миръ, и въ человѣцѣхъ благоволеніе!“

Въ тôмъ якась тепла рука обôймила закаменѣлй пальцѣ дитины, котра учула голосъ: „Я вже тутъ! Встань, пôднеси ся, сирôтко-сестричко! Узришь и ты твôй Святый вечеръ и утѣшись ся, якъ всѣ тй грѣшнй люде тамъ далеко на земли“.

Бѣдна дитина упала була въ глубокій снѣгъ. Але на слово „встань“ дôстала силу, бо зъ руки теплои, що ю за пальцѣ тримала, плыло житье и жизнь. Оно пôднесло ся. При ней стоявъ миленькій и солодко усмѣхаючій ся хлопчина, котрый сказавъ:

„Ходи до Мого Ôтця! тамъ дôстанешь свою надгороду!“

„Где мешкаєТвôй Отецъ? чи далеко єще до Него?“ спытала бѣдна дѣвчинка.

„Нѣ, не далеко! ты зможешь єще туда пôйти!“

„Тажь я бѣдна сиротина, безъ ôтця, безъ матери, безъ брата и сестры, опущена на земли ôтъ людей! Не маю нѣ хлѣба, нѣ постелоньки; всѣ мене забули!“

На тоє съ солодкимъ усмѣхомъ ôтповѣла чужа незнаєма дитина:

„Куда я тя запроваджу, тамъ будешь мати хлѣбъ и лôжечко, и будешь щаслива и весела.“

По хвили сказала зновъ дѣвчинка: „О якъ много я перетерпѣла— плакала и рыдала! голодна буламъ и мерзла цѣле моє молоденьке житье!“

„Не будешь вже бôльше терпѣти, а будешь тѣшити ся; не будешь бôльше голодна и анѣ мерзнути!“

И такъ ишли они разомъ у купцѣ, а сирôтка була весела. Вже були делеко, геть далеко за селомъ и снѣгъ переставъ падати. Здавало ся, що тяжка зима минула и настала весела весна, а они ишли черезъ зелену и пахнючу дôброву, повну красныхъ и пахнючихъ цвѣтôвъ, и дѣвчинцѣ було чимъ разъ лекше и лѣпше на серцю. Они тамъ зъ высока чули єще церковнй звоны, якъ глухо гудѣли. Але передъ ними въ сторонѣ, куда они ишли, розглягавъ ся чистый голосъ якъ чисте золото, немовъ-бы тысячь звонôвъ висѣло въ чистôмъ воздусѣ; ба навѣть здавало ся, що кожда звѣздонька на небѣ була такимъ золотымъ звôночкомъ, котрымъ ангелики бамкали. Дѣвчинка слухала и дивувалась и не знала що сказати. — Але здалека свѣтило ясне сонце, мѣсяць и звѣздоньки, а дитя не могло на блескъ того свѣтла оченятами дивитись, бо єй здавало ся гейбы цѣле небо освѣтлене, гейбы горѣло велике свѣтло, куда оно ишло.

„Кудажь Ты мене ведешь?“ спытала дѣвчинка, заслонюючи очи рученятами, бо дуже блистало. „Твôй тато муситъ богатый господарь бути, що такъ велике богатство має!“

„Такъ, Ôнъ єсть богатый и сильный, и цѣла земля, и всѣ звѣзды, и сонце и мѣсяць и цѣле небо до Него належатъ!“ — Такъ сказавъ малый провôдникъ-товаришь, милый хлопчина, що за ручку дѣвчинку провадивъ, ажь прійшли въ великій городъ, котрый чудесно выглядавъ.

„Охъ!“ сказала дѣвчинка; „я бѣдне дитя, — немаю нѣ черевичокъ, нѣ убраньечка, якъ я съ

тобою дальше пôйду? Я бою ся туда ити! Я бѣдне жебруче дитятко, дежь менѣ ити въ таку красоту?!“ —

„Ходи-но лишь, ходи! мы тебе пріймемъ и вберемъ тя въ тую красоту!“ — сказавъ проводырь до неи. „Ходи-но, ходи! всѣ бо тутъ на тебе чекаютъ и тѣшутъ ся, що тя побачутъ!“ Такъ вступила она съ боязнею до неба, и зô всѣхъ сторôнъ спѣвали малѝ дѣти и стелили цвѣты пôдъ ноги, а дитинка згадала на слова: „Слава во вышнихъ Богу и на земли миръ, во человѣцѣхъ благоволеніе!“

А наоколо стояли деревця украшенѝ и убранѝ для дѣтей, а звѣздоньки висѣли на галузкахъ якъ свѣтлоньки и дзвôночки, и блищали и дзвонили. Ктожь опише, що тамъ за Святый вечеръ сирôтка застала!

„О якъ много тутъ щасливыхъ дѣточокъ!“ сказала дѣвчинка.

На тое сказавъ ей проводырь: „Тѝ дѣти суть твоѝ сестрицѣ, и то всё есть твое, побожна и добра дитино! Всё для тебе есть такъ гарно украшене! Але ходи до мого Отця, сестричко! у него хочемъ въ щастю жити.“

А коли они такъ туда ишли, спѣвали міліоны голосôвъ и лѣтали ангелики наоколо нихъ съ легонькими крыльцями. На тое сказала дѣвчинка: „Менѣ здаесь, якъ-бымъ въ небѣ була!“

„Такъ, люба дитино, ты еси въ небѣ, а тѝ ангелики то твоѝ сестрички!“

„А ктожь ты еси?“

„Я есмъ твôй братчикъ. Може ты мене и знаешь, если ти скажу: нынька небо и земля торжествуе мое рождество. Іисусъ я называю ся!“

Дѣвчинка хотѣла упасти на колѣна и поклонити ся. Але проводырь еѣ пôднявъ и привѣвъ передъ Божій престолъ, а Богъ Отецъ уцѣлювавъ сиротину, котра не мала вже нѣ жалю нѣ болѣзни.

„Якжежь тобѣ тутъ?“ спытавъ молоденькій проводырь, котрый все еѣ ще за руки тримавъ. А дѣвчинка сказала: „О якъ щасливою я чую ся! Але где есть моя мати?“

На тое Богъ Отець показавъ ей матѣрь, и они цѣлювали ся зъ великои радости и забули на всяку бѣду свѣта и жіютъ въ Бога щасливою ажь до страшного суду.

А вы, любезнѝ братя, хочете щасливыми на Святый вечеръ бути, не опускайте бѣдныхъ сирôтъ-дѣточокъ! А коли пріймете ихъ у хату, то Христа пріймете, котрый днесь на свѣтъ приходитъ, и такожь въ яслахъ бѣдненькій лежитъ!!

Иванъ Дымъ.

Любите враги ваша!

Около року 1840 живъ въ Россіи далеко ôтъ людей, въ глубинахъ лѣсôвъ оденъ лѣсничій со своею родиною, що складала ся зъ молодои жѣнки и двохъ малыхъ дѣточокъ, и съ кôлькома боровыми або побережниками. Цѣла тая родина була побожною и хотяй на осôбности жила щасливо. Наразъ дôйшла до тои тихои загороды вѣсть о страшнôй холерѣ, котра приближалась до нихъ щоразъ ближше, и безчисленнѝ жертвы по дорозѣ забирала.

Лѣсничій удавъ ся до найблизшого мѣсточка, где заосмотривъ ся во всѣлякѝ лѣки, щобы мати ихъ дома на случай гостины страшного гостя. Одного дня принѣсъ оденъ зъ боровыхъ страшну вѣдомôсть, що холера вже до сусѣдного села завитала, лютитъ ся тамъ страшенно и богато зъ мешканцѣвъ улягло ей непоборимôй силѣ. Сей часъ ураджено въ крузѣ родиннôмъ не стыкати ся съ мешканцями того села и бачное мати око на всѣхъ подорожныхъ, котрѝ до ихъ загороды зближити ся хотѣли-бы.

Такъ надôйшовъ вечеръ. Мати уложила дѣти на спочинокъ, змовивши съ ними молитву и покропивши ихъ священною водою, сѣла потôмъ коло чоловѣка и почали при огни на кухонцѣ розмавляти о справахъ домашныхъ. Въ тôмъ почали псы уѣдати; почѣмъ вôйшовъ оденъ зъ боровыхъ кажучи, що мельникъ зъ сусѣдного села утѣкае передъ страшною заразою и проситъ ся въ гостину; есть притôмъ блѣдый и дико выглядае, шо ажь не мило поглянути на него. Если позволите, каже дальше боровый, то я его псами выщую, бо кто може тому чоловѣкови завѣрити?

Лѣсничій знавъ лучше, якъ его боровый, що тому чоловѣкови завѣрити но можна, бо той мельникъ бувъ найбôльшимъ ворогомъ ихъ родинного щастя; ôнъ убѣгавъ ся давнѣйше о руку его жены, але коли она ему ôтмовила, старавъ ся всѣми способами ôтомститись и щастье молодыхъ сопругôвъ знищити.

— Такои гостины не бувъ-бы я нѣколи сподѣвавъ ся! Ôтъ чотырохъ лѣтъ оказувавъ ся ôнъ моимъ смертельнымъ ворогомъ и уникавъ мене; але бѣда богато може. Здае ся, що довѣрюе та може еще и полюбитъ насъ, коли его въ имя Христовои любови ласкаво пріймемъ.

Боровый потрясъ тôлько головою и выйшовъ. За хвилю показавъ ся на порозѣ чоловѣкъ, котрого справдѣ перестрашитись було можна. Блѣдый якъ смерть, лиця запалѝ, уста синѝ и зъ болю выкрывленѝ, очи блуднѝ, а розчухране волосье спадало на чоло. Ноги пôдъ нимъ трясли ся, а грудьми тяжко ôтдыхавъ. Щось невыразно мур-

котѣвъ пôдъ носомъ, просячи гейбы о извиненіе, и вытягавъ худощавй руки до господарѣвъ. Тй, хотяй съ тревогою, але не цофали своихъ рукъ, и на судорожнй обôймы долони мельника пріятельско и супокôйно отвѣчали. О давныхъ часахъ не згадувано. О теперѣшнôй заразѣ мовивъ лѣсничій въ духу христіяньскôмъ яко о допустѣ Божôмъ; мельникъ непритомно и безъ звязи ôтповѣдавъ. Тымчасомъ господиня дому трудила ся около вечери, приготовила гостеви чисту постѣль; а коли вже всё було готове, пожелали гостеви спокôйнои ночи и удали ся на другу сторону дому, где ихъ дѣти ночували. Ту еще разъ горячо помолились до Бога, и передали опѣцѣ Пречистои Дѣвы зворушеного и упавшого на дусѣ мельника свого гостя. Въ коротцѣ сонъ спокôйный уколисавъ тыхъ побожныхъ людей, але не надовго. Боровый ступае до дверей и кличе:

— Мельникъ дôставъ холеры! Позвольте вынести его зъôтси, щобы вы и вашй дѣти не заразились.

— Най Богъ сохранитъ! Займѣтъ ся хорымъ, якъ я васъ научивъ, а самъ заразъ прибуду. И вскорѣ ôнъ и его жѣнка стояли передъ постелею мельника.

Якійже ужасный видъ представивъ ся ихъ очамъ! Въ страшныхъ корчахъ вье ся мельникъ на постели, на цѣлôмъ его тѣлѣ показуютъ ся знаки страшнои хоробы. Але инша еще болѣзнь о много прикрѣйша розрывала грудь того чоловѣка. Чимъ бôльшй доказы милости давали ему лѣсничій и его жена, и чимъ бôльше старали ся принести ему полекшу въ его терпѣняхъ, тымъ бôльше трясъ ся ôнъ на ихъ видъ, закрывавъ лице подушкою и бивъ ся руками по чолѣ; незвычайный усмѣхъ выкривлявъ ему зъсинѣлй уста. Въ кôнци зрываe ся зъ лôжка и охрыплымъ голосомъ кличе:

— Не дотыкайте ся до мене, а радше выкиньте на двôръ, шобы мене дикй звѣры и круки пожерли. Почекай еще, ангеле смерти, не втручай мене въ вѣчнй муки пекольнй, перше мушу повѣсти! Потвора, якого не маєте другого на свѣтѣ, переховуєте пôдъ вашою стрѣхою и плекаєте. Знайте о тôмъ, що чуючи въ собѣ вже заразливую хоробу, повный ѣди ку вамъ и пôмсты, спѣшивъ я ту, абы васъ всѣхъ смертію моєю згубити. Але теперъ, о муко пекольна и страшный суде Божій! чи нема вже милости и милосердія для мене?

Обезсиленый и безъ памяти падае мельникъ на постѣль. Слёзы закрутились въ очахъ лѣсничого, а его побожна жена здôймае зъ стѣны крестъ св. и указуе его розпачаючому середъ слôвъ потѣхи.

Судія отвѣчный, Господь житя и смерти, каже ангелови смерти оминути сей дôмъ справедливого. Въ глубокій сонъ попадае хорый и пôтъ выступае на нимъ. Коли пробудивъ ся, господарѣ всегда чуваютъ надъ нимъ.

По разъ першій въ житю починае теперъ молитись. Потôмъ притискае руки благородныхъ своихъ господарѣвъ до грудей своихъ и до устъ, а обыльнй слёзи благодарности и милости сплываютъ по его лици.

Въ кôлька день опущае мельникъ лôжко, уздоровленый такъ на тѣлѣ якъ и на души. Дôмъ лѣсничого хоронила рука Господня ôтъ страшнои хоробы.

Свящ. Стефанъ К

Зъ чужихъ, далекихъ краѣвъ.

МИЛОСЕРДІЕ БОЖЕ.

Отецъ Тимотей бувъ свого часу міссіонаромъ въ Америцѣ. Року 1852, коли сей неутомленый робôтникъ въ винограді Христовôмъ удавъ ся до однои изъ своихъ стацій миссійныхъ, побачивъ середъ поля дивне зъявискс: бôльше якъ 100 коней осѣдланыхъ а безъ ѣздцѣвъ стояло до деревъ привязаныхъ. Въ около стояло множество повозокъ запряженыхъ безъ властителѣвъ. Що то всё значити ся мало?

Коли сей слуга Божій выѣхавъ на горбокъ, розвязала ся ему загадка: ту побачивъ велику товпу людей а середъ неи взнесену шибеницю. Оденъ муринъ, котрый замордувавъ свою жену, мавъ бути власне страченымъ. И блыснула мысль въ головѣ священника: може той нещасливый не есть еще окрещеный. Тою мыслею занятый, спинае сей ревный міссіонарь свого коня и стае у стôпъ шибеницѣ въ тôй хвили, коли судія забираєсь до ôтчитаня выроку. Зъѣзае зъ коня и проситъ, щобы му вôльно було съ нещасливымъ муриномъ помовити. Судія зôзваляе пріязно на тое и на порогу вѣчности така межи ними розпочинаєсь бесѣда.

— Не належишь до нѣякои церкви?

— Нѣ! ôтповѣдае убôйця.

— Чи ты окрещеный?

— Нѣ, ôтповѣдае муринъ, а бодай нѣчого о тôмъ не знаю.

— Знайже о тôмъ, повѣдае священникъ, що Господь нашь Іисусъ Христосъ умеръ за грѣхи цѣлого свѣта и самъ жалуючому розбôйникови простивъ, котрый съ Нимъ на крестѣ умиравъ. За хвильку и ты станешь передъ престоломъ справедливого судіи. Чи хочешь, якъ той розбôйникъ, умерти и вôйти до раю?

— Такъ! хочу, бажаю вôйти до раю.

— То мусишь приняти крещенье святе.

— Я хочу бути окрещенымъ!

— Потреба, щобысь обридивъ собѣ грѣхи твой; инакше не можешь принятн тои тайны св.

— О, я бриджу ся ними, жалую зъ цѣлого серця моихъ грѣхôвъ! сказавъ сей бѣдакъ и заплакавъ гôрко.

Судія оповѣвъ отцу Тимотеєви, щ нещасливый невôльникъ дуже жалувавъ свого проступку, що самъ ôтдавъ ся въ руки справедливости и на власне свѣдоцтво засужденый зôставъ на смерть.

Потреба було теперь щось трохи воды на *удѣленье св. крещеня*; але на сей сухôй просторони не було нѣгде людского мешканя. Наконецъ знайшла ся якась убога невѣста, що мала при собѣ въ бляшанцѣ троха воды и певно, що тая ей чарка, подана въ такôй трогаючôй хвили, не позôстала безъ заплаты. „Теперь уклякни!“ сказавъ миссіонарь до покутуючого убôйцѣ, котрый вже мавъ стрѣчокъ на шіѣ, „и вѣрь, що єсть оденъ Богъ во трёхъ особахъ, Отецъ, Сынъ и Духъ св., и що Богъ Отецъ милисердымъ єсть и прощає тобѣ черезъ Сына свого, єсли щиро за грѣхи жалуешь. Говори за мною слова жалю, и взнеси серце твоє до неба!“ Коли муринъ бючись въ груди мовитъ: „Боже милостивъ, буди менѣ грѣшному!“, священникъ лле очищаючу зъ грѣхôвъ воду на голову нового Христіянина и словами: „Крещаю тя во имя Отця и Сына и святого Духа, Аминь!“ отвирає замкненй передъ нимъ ворота до царства небесного. Въ тôй хвили затягаютъ ему на голову каптуръ, дошка усуває ся зъ пôдъ нôгъ, и бѣдакъ сей переходитъ порôгъ вѣчности съ словами на устахъ: „Ісусе, Сыне Божій, помилуй мя!“

Велика товпа народа — межи ними много протестантôвъ и поганъ —, котра зъ околицѣ на кôлька миль була зôбралась, стояла съ изъумленьемъ. Всѣ видѣли въ тôмъ явный допустъ Божій. Муринъ, провадженый на шибеницю, пытавъ въ дорозѣ, чи нема середъ зôбраныхъ протестантского пастора або загаломъ когось такого, ктобы єго молитвою вспиравъ. Але нѣкто не знайшовъ ся. Въ тôй хвили являєсь передъ нимъ священникъ правдивого Бога, и отвирає ему врата царствія небесного. Такъ то показуєсь, що може молитва у Того, котрый каже: „Просѣтъ а буде вамъ дано, шукайте а знайдете, пукайте а буде вамъ отворено.“ Злочинця высказавъ тôлько бажанье, що хоче молитись, а Богъ сейчасъ отвирає передъ нимъ скарбницю своихъ ласкъ и спасає грѣшну душу.

Свящ. Д. С. зъ Р.

ПОЛІТИКА.

Авттрія. Радили послы въ соймѣ, радили потôмъ въ думѣ державной, доки ажъ на свята не розъѣхались. Наша галицка нужда стала сумно звѣстною цѣлому свѣтови. Якъ-бы ей запобѣгчи, всѣлякй подаютъ способы. Галицкй послы думаютъ єще жадати ôтъ правительства одного міліона злр. на запомоги для Галичины и просити, щобы стримало екзекуцію за податки. Краєву запомогу гадаютъ по части въ той спосôбъ ужити, щобы по повѣтахъ дôткненыхъ голодомъ будовати дороги а нарôдъ щобы *мавъ заробокъ*. *Дуже* бы то було мудре постановленье, бо добрй дороги то богатство краю.

Зъ цѣлого свѣта. Нетôлько у насъ але и въ *хорошôй Италіи бѣда* велика, нарôдъ въ нуждѣ а рядъ щоразъ гôрше господарує. Ряѣд безбожникôвъ хоче допустити ся новои грабежи, щобы себе запомогчи; хоче забрати пôдъ свôй зарядъ маєтки рôжныхъ фундацій церковныхъ, выносячй близко пôвтора міліярда, котрй сутъ власностію цѣлого свѣта католического. Св. Отецъ має противъ того рѣшительно запротестувати.—Зô всѣхъ державъ найприхѣльнѣйше до св. Престола має теперь ôтносити ся Франція; свѣдчило-бы то дуже пôдхлѣбно о розумѣ політичнôмъ ей мужѣвъ державныхъ. — Россійскй газеты тѣшатъ ся, що скарбъ державный выказує надвыжку доходôвъ, чого тамъ нѣколи не бувало. Россія позорно не занимає ся теперь Болгарѣею и царь освѣдчивъ, що хоче забути о справѣ болгарскôй, щобы тôлько Австрія ей сего не нагадувала. Австрія обовязалась достарчити Болгаріи 60 тысячь карабинôвъ; се такожь свого рода пригадка. Уклады межи св. Столицею а Россією мали перерватись. Царь россійскій вже ôтъ довшого часу має бути хорый. Въ Москвѣ выбухла слабôсть джума. — Нѣмцямъ захочує ся конечно на взôръ Англіи панованя въ Африцѣ и зновъ на тую цѣль ухвалили два міліоны, мимо того що маютъ довгу тысячь міліонôвъ. Якъ повѣдаютъ, що и самй нѣчого не зыскуютъ и мурынôвъ нѣмецкою культурою ие ущасливляютъ. — Швайцарія, маленькій край починає зброити ся; не добрый то знакъ. — Въ Бразиліи мала выбухнути велика революція. Войско стануло по сторонѣ монархіи и домагає ся ôткликаня цѣсаря. И въ цѣлôмъ краю нема теперь спокою и арештовано множество людей. Португалія задивилась на Бразилію и хотѣла-бы у себе републику запровадити, але ей тое не такъ легко удасть ся.

Вѣдомости.

— **Съ нынѣшнымъ числомъ кôнчимъ першій рочникъ нашого издательства.** Потребы часописи церковно-народнои для кôлькаміліонового народу рускаго въ Галичинѣ, жаждущого корму духовного, нѣкто не може заперечити. Священьство всѣхъ народôвъ просвѣщеныхъ и всѣ пріятелѣ правдивои христіяньскои просвѣты о такѝ часописи въ духу релігійнôмъ редагованѝ усильно стараютъ ся. Въ тôмъ взглядѣ мы Русины Галицкѝ на послѣднôмъ позôстаємъ мѣстци. — Выдавати часопись для народа, се рѣчь може зô всёго найтруднѣйща. Ôтъ ласкавои участи Вичт. Родимцѣвъ залежитъ цѣлый успѣхъ. Досконалости ôть одинищѣ не можна жадати. — Запрашаємъ до предплаты численнои и вчаснои, щобысмо съ Новымъ Рокомъ нашъ накладъ упорядкувати могли.

— **Найяснѣйшій Монарха** дозволивъ выдати безплатно громадамъ въ Галичинѣ, Буковинѣ и Шлезку, що потерпѣли ôтъ браку пашѣ, 20 тысячѣвъ сотнарôвъ соли для худобы.

— **Нова слабôсть** появила ся въ Россіи, котру называютъ инфлюэнція. Не умираютъ вправдѣ на ню люде, але обавляти ся потреба, чи не приготовляє она дороги на весну якому тяжшому ворогови житя людского.

— **Правительство** звернуло увагу, що послѣдными часами починаютъ дуже фалшувати горѣвку всѣлякимъ плюгавствомъ и черезъ тоє межи народомъ ширятъ ся рôжнѝ недуги. Наказано перепроваджувати ревизіи у фабрикантôвъ и шинкарѣвъ и винныхъ потягати до ôтвѣчательности. Всё на свѣтѣ вже фалшуютъ; длятого найлучше пити чисту водицю, бо якось еще не чувати, щобы и воду фалшували (хиба мінеральну.)

— **У Вѣдни** спавъ нечувано великій снѣгъ. Нѣмцѣ, котрѝ до него не навыкли, не могли собѣ съ нимъ дати рады. Чотыри тысячь робôтникôвъ и 90 величезныхъ возôвъ було занятыхъ его вывезеньеимъ. Робôтникамъ плачено по 12 кр. за годину дня а 15 кр. въ ночи. И нашимъ робôтникамъ здавъ-бы ся подôбный заробокъ; та тôлько що у насъ мало где снѣгъ вывозятъ, а весняне соненько безплатно его спрятує.

— **Дерєвє щоразъ дорожше**, и длятого придумуютъ люде, чимъ-бы то оно заступити можна За границею суть вже домы, где нема нѣ кавальчика дерева, тôлько всё камѣнь, зелѣзо, шкло. Оденъ Італіянецъ выгадавъ способъ робити цеглы зъ качанôвъ кукурузяныхъ. Обвязує ся ихъ сильно дротёмъ; а щобы воды не пріймали, запускаютъ ся дехтемъ. Такѝ цеглы не припускаютъ скоро нѣ тепла нѣ студени, вогкôсть ихъ не бере ся, суть дуже легкѝ и можна ними навѣть склепити. Всё то єсть хорошимъ свойствомъ доброго будôвляного матеріялу.

— **Фонографъ.** Єсть то машина, котра повтарає людскій голосъ и котру выдумавъ славный вынаходецъ Едізенъ. Теперъ зновъ вырабляютъ такѝ ляльки до забавки, котрѝ говорятъ людскою мовою. Тоє — то вже цѣлкомъ до нѣчого не придалось. Маємъ доволѣ людей, що суть гейбы ляльки на свѣтѣ, и повтаряютъ, що имъ тамъ ктось наговоритъ; а впрочемъ люде нынѣ и такъ а богато неразъ говорятъ, та и пишутъ, що говорячихъ ще ляльокъ цѣлкомъ свѣтови не потреба.

— **Не лакоми ся на дурницю,** повѣдає наша пословиця и — справедливо! Недалекій здає ся вже часъ, коли льотерія буде скасована, бо вже за богато лиха она въ свѣтѣ наробила. Нѣякій розумный чоловѣкъ не повиненъ на льотерію ставляти. Въ Пештѣ оденъ зъ урядникôвъ ôтъ льотеріи накравъ до 17 тысячь, и всё зновъ на льотеріи програвъ. А ты, чоловѣче, хочешь выграти, коли поставишь шѣстку! Дай ю лучше убогому, а выграєшь, бо Богъ тобѣ почислитъ сторицею.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

НА ЯРМАРКУ.

Въ однôмъ зъ нашихъ славныхъ — а всѣ славнѝ! — подôльскихъ мѣсточокъ ôтбувавъ ся на св. Духа рôчный ярмарокъ. Жидова увивалась якъ шершенѣ, и кождый всякими способами принаджувавъ людей до себе. Хаимко Дротикъ, гандлярь шапками и капелюхами, выкрикувавъ дивными голосами на цѣлый ринокъ и переходячихъ по при него зачѣпавъ.

— Ай фе, пане Ярема! днесь Святого Духа, а вы еще въ шапцѣ! Купѣтъ у мене капелюхъ, а якъ то воно вамъ файно буде выглядати! Кождый скаже, що то або вôйтъ або якій радный выдзяловый або навѣть двôрскій коваль. Всѣ вамъ будутъ кланяти ся. Ай вай!

Зôрвавъ шапку Яремѣ зъ головы, пôдкинувъ ногами, що ажь до другого жидôвского капелюшника залетѣла, а Яремѣ затягнувъ ажь по самѝ уха капелюхъ, и показавъ зеркальце.— „Ану, подивѣтъ ся, пане Ярема, чи вы теперъ спôзнаєте себе!“ и самъ низонько уклонивъ ся Яремѣ.

— Овъ! за дорогій, Хаимку, капелюхъ! я не куплю! Ôтдайте назадъ шапку!

— Якто шапку? або я у васъ шапку бравъ, чи що? Вы безъ шапки сюда прійшли! У васъ такѝ кудлы на головѣ, що вы и не знаєте, що вы шапки не мали; або може вамъ кто украв? Що вы гадаєте, щобы я єму може выбубнювало, де ваша шапка подѣла ся?

— Роби, жиде, якъ хочешь; можешь и выбубнювати, або нѣ, але мою шапку верни!

— Що? вы хочете бубнити? А вы не знаєте, що то васъ буде коштувати? Самъ поліцай. що бубнитъ, палькє, що ôнъ єму на бубенъ бье, голосъ, що ôнъ єму выкрикує, фатиґа, протоколъ, папѣръ, писарь, що буде шапку описувати, потому штемпель, сендзя, а газета, що буде шукати вашои шапки! А знаєте, що такому газетникови платитъ ся за кожде слово „надôслане“ по 20 кр.? А потому якъ зачнутъ на вашу шапку ходити всякѝ дуплики, реплики, суплики! Цѣлый матеріялъ и стосъ паперу пôйде до Львова, а рекурсъ може и до Вѣдня. Вашь грунтъ и хата не выстане на тоє,! — Отъ, пане Ярема, купуйте капелюхъ, а менѣ дасте гусочкє и пôвъ чверткы цыбулѣ! Берѣтъ борше капелюхъ на голову, бо еще васъ схочутъ до арешту замкнути, що безъ капелюха ходите— скажутъ, що якійсь пяница або злодѣй. Ну, борше, бо я не маю часу — зôпсую собѣ черезъ васъ рôчный ярмарокъ.

Переполоханый Ярема мусѣвъ такой купити капелюхъ, а шапка, далеко лучша ôтъ капелюха, пропала.

Иванъ Дымъ.

Анонсы!

„Посланника" ч. I. выйде въ 5 тысячь примѣрникôвъ передъ Новымъ Рокомъ на оказъ.

ПРОСИМЪ О ВЧАСНУ ПРИСЫЛКУ ДО ТОГО ОКАЗОВОГО ЧИСЛА.

Фарбы до всѣлякого ужитку,

ЛЯКЕРЫ И ПОКОСТЫ ДЕШЕВИ̂ и ДОБРИ̂

поручяє

АЛЬОЙЗІЙ ГИБНЕРЪ.

Львôвъ, улиця Кароля Людвика ч. 13. (8—?)

Няйдешевши̂ и крѣпки̂

НАГРОБКИ, ЖЕЛѢЗНИ̂ КРЕСТЫ

лишь **въ головнôмъ складѣ** на Галичину и Буковину желѣзныхъ крестôвъ нагробныхъ и памятныхъ

АЛОЙЗІЯ ПАУЛЬОГО,

маляра, улиця Сокола н-ръ 3 въ Львовѣ.

Найбôльшій выбôръ розличныхъ крестôвъ желѣзныхъ, уже лякерованыхъ и золоченыхъ, разомъ съ надписею ôтъ 4 зр. и высше. Камѣнни̂ и дубови̂ постументы такожь на складѣ. Иллюстровани̂ цѣнники розсылає даромъ. 5—?

БУЛІОНЪ

досконалого власного выробу поручає ЗАРЯДЪ ДВОРА въ ЛАПШИНѢ почта БЕРЕЖАНЫ.

Ч. 2. фунтъ оденъ 2 зл. 75 кр. пôвъ фунта 1.40.
Ч. 3. „ „ 2 „ 25 „ „ „ 1.13.

Высылає ся що найменше пôвъ фунта. Опакованье 12 кр. (6—?.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

во Львовѣ, Станиславовѣ, Перемышли, Тернополи, Дрогобычи, Коломыѣ, Стрыю, Снятинѣ, Самборѣ и Рогатинѣ

поручає

ВИНА И ВСЯКИ̂ ТОВАРЫ КОЛЬОНІЯЛЬНИ̂,

якъ такожь

Зъ фабрики брат. **Шулякевичѣвъ:**

ПЛУГИ Нр. I. 7·60 злр. Нр. II. 11 злр. **КОЛѢСНИЦЯ** 6 злр.

Сѣкачѣ до краяня буракôвъ 17 злр.

Плужки-обгортачѣ до бараболь въ двохъ частяхъ 18 злр.

СѢЧКАРНѢ по 24 и 40 злр. (11—?)

Накладомъ радакціи „Посланника" выйде

ВѢНЕЦЪ ЖИТЯ

МОЛИТВОСЛОВЪ.

Содержитъ кромѣ рôжнородныхъ милитовъ и пѣсней

О НАСЛѢДОВАНЮ ГОСПОДА ІИСУСА ХРИСТА

Ѳомы зъ Кемпісъ

переводу Свящ. Іоана Любовича зъ Острова.

Цѣна одного примѣрника съ оправою 1 злр.

Печатати будемъ **въ тôлько** примѣрникахъ, кôлько зголоситъ ся пренумераторôвъ.

Просимъ о численни̂ и скори̂ замовленя.

Нема бôльше нагнѣтокъ !!!

Аптика „пôдъ ангеломъ"

А. Дурста

въ Бережанахъ

поручає и розсылає

RISTORT

певне и выпробоване средство на нагнѣтки, бородавки и инши̂ нарости шкôрни̂. — **Фляконъ 50 кр.**

За скуточнôсть ручає Редакція.

КАЕТАНЪ ВОЛЬСКІЙ, 2—?

Артиста, малярь и рѣзбярь зъ Кракова,
Учитель рисункôвъ въ гимназіи въ Бережанахъ,
Выконує всѣляки̂ образы религійни̂,
малює церкви и костелы въ всѣлякихъ стиляхъ,
малює на шклѣ до ôконъ, написи шільдови̂;
выконує рѣзьбы зъ гіпсу и камѣня,
золоченя церковни̂
и портреты зъ фотографій.

Каєтанъ Вольскій.

Бережаны въ домѣ Лібра.

Стефанъ Корѣневскій,

пѣвецъ церковный въ Лапшинѣ, пріймає книги церковни̂ и инши̂ до оправы и репараціи.

Редакція посвѣдчає, що тойже оправляє дуже сильно въ шкôру, при тôмъ тано и скоро.

Ученикъ

нижшои гимназіи знайде умѣщенье въ друкарнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Отвѣчательный редакторъ: **Юліянъ Насальскій.**

Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанах.

Л. ДЖУЛЫНЬСКІЙ, парохъ въ ЛАПШИНѢ п. БЕРЕЖАНЫ.

Всечестный Урядъ Парохіяльный

П. Въ

„ПОСЛАННИКЪ“

ПИСЬМО ЦЕРКОВНО-НАРОДНОЕ

СЪ ОБРАЗКАМИ

Редакторъ: Священникъ Л. Джулыньскій въ Лапшинѣ почта Бережаны.

За помочію Божею и порадою жичливыхъ людей загадали мы выдавати таку часопись для народа въ той цѣли, щобы народу подавати здоровый кормъ духовный, его въ духу христіяньскôмъ и католическôмъ просвѣщати, поучати о всемъ пожиточнôмъ, заняти для всего що добре и честне а въ кôнци забавити а навѣтъ и розвеселити по Божому и по христіянски.

Програма нашои часописи буде якъ найобширнѣйша, бо мы будемо писати о всемъ и за всё, що тôлько нашь нарôдъ обходити може: будутъ статіи религійно-моральніи, образки зъ житя сельского и мѣщаньского, описи подорожей въ далекіи, чужіи краи и про бытъ и звычаи всѣлякихъ на свѣтѣ народôвъ съ особливщимъ увзглядненіемъ місіонарскихъ подвигôвъ кат. церкви, церковно-народніи пѣсни съ нотами, котрыхъ у насъ цѣлковитый бракъ, описи житя славныхъ на свѣтѣ людей, домовый адвокатскій порадникъ, описи зô всѣхъ закуткôвъ землѣ, всякіи практики, особливо господарско-промысловіи, вѣдомости о всѣхъ цѣкавыхъ на свѣтѣ выходкахъ и машинахъ, поучительній судовй розправы зъ цѣлого свѣта зъ вымѣромъ справедливости Божои и людскои, політика безъ вархолы и образы Божои, вѣсти и новости зъ цѣлого свѣта, а на конецъ и щось смѣшного для забавки и розвеселенія духа. Словомъ не ма такои рѣчи, о чёмъ бы мы не писали, а во всѣхъ справахъ руководитись будемо найвысшимъ Божимъ закономъ: „возлюби ближнёго твоего, ако самого себе“.

Єдино сей законъ буде нашимъ найвысшимъ завѣтомъ и зъ тои дороги николи не зôйдемо, духъ христіянскои любови иай насъ всѣхъ и во всемъ оживляе, бо безъ тоиже любови „ничимъ мы не єсьмо“ каже Св. Ап. Павелъ. -- „Передовсемъ майте любовъ одент ко другому а любовъ покрыває множество грѣхôвъ“ мовитъ Св. Ап. Петр.

Нашь „Посланникъ“ буде тимчасово выходити 2 рази на мѣсяць, а колибы зголосилося достаточне число предплатителёвъ буде выходити що тыждня.—Предплата за 3 кварталы до кôнця року 1889. выноситъ 1 злр. 50 кр, котру до Лапшина присылати належитъ по можности якъ найскорше, бо ôтъ того цѣлый успѣхъ и изданіе Ч. 1. нашого „Посланника“ — обы тôлько въ имя Боже! — едино залежати буде. — Предплату для Бережанъ и околицѣ приймае печатня г. А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

ОТВЕРТЫЙ ЛИСТЪ

до всѣхъ Всч. гр. кав. рускихъ Священникôвъ и питомцей духовныхъ Сѣменищъ всѣхъ Епархій въ Австріи; до всего учительства и всѣхъ другôвъ правдивои христіяньскои просвѣты на Руси.

Одною зъ найбôльше некучихъ и найпершихъ справъ для нашого народа при розбудженнôмъ нынѣшнôмъ житью умственнôмъ на цѣлой Руси Австрійской есть конечна и необходима потреба изданія церковно-народнои часописи въ духу христіяньскôмъ и католическôмъ. Якъ бо зъ однои стороны незвычайно спасительне вліяніе маѣ на народъ въ духу религійнôмъ и со знаніемъ совѣстно редагована часопись, такъ сновъ противно стаеся она для него крайно шкôдливою и погубною, если мѣсто корму духовного подае народу отрую и моральну гнилизну въ цѣлôмъ народѣ защепляе. Надъ тою справою належитъ намъ глубоко застановитись, бо всѣ священники всѣхъ народôвъ просвѣщенныхъ и католическихъ ревно о тое стараются, щобы народъ религійно и морально посредствомъ часописей и книжокъ, безъ котрыхъ народъ обôйтися бôльше неможе, провадити; для того не належитъ намъ жадною мѣрою въ той справѣ оставати по задѣ другихъ. Нашъ народъ есть глубоко религійнымъ и тое такъ благородное чувство належалобы намъ, яко его провôдникамъ духовнымъ и народнымъ, яко найбôльшій скарбъ въ нынѣшнôмъ такъ матеріяльнôмъ времени съ особлившою печаливостію плекати. Где ходитъ о дочастное и вѣчное добро тôлько міліонôвъ повѣренныхъ намъ душъ, тамъ не належитъ такъ важнои справы легковажити а тымъ менше ю молчаливостію збувати. Небезпеченьство есть истенно дуже великое, бо вражій духъ нынѣшного времени лестно нôдшиваеся нôдъ нашое духовное покровительство, щобы съ тымъ бôльшою злобою засѣвати плевели посредѣ пшеницѣ на буйнôмъ поли щирого и отвертого серця такъ благородного руского народа. Цѣль, до ко-

трои маемъ стремѣти, есть такъ высокою, якъ ніяка друга на свѣтѣ, для того не убоятись намъ жаднои противности, небезпеченьству око въ око заглянути а що вже найменше, въ такъ важной справѣ жадными взглядами ни личными ни матеріяльными не поводоватись. Нынѣшное направленье просвѣты народнои есть бôльшою частію въ цѣлôмъ свѣтѣ противхристіяньске и противкатолическое; длятого если такъ хоробливою пищею духовною будемъ кормити нашъ нарôдъ, то человѣка ажъ лякъ побирае побачити колись плоды такои просвѣты. Тая дорога веде найпростѣйше — въ пропасть!

Направленіе народнои просвѣты повинно конечно дѣятись пôдъ нашимъ окомъ и руководствомъ, если мы нашому высокому званію и Божому нашему посланничеству на земли цѣлковитоôтповѣсти хочемо а то тымъ бôльше, що безъ участи Священьства у насъ, ни одная часопись — навѣть и така що тымъ священьствомъ помѣтує и безчеститъ— свѣта Божого не побачилабы. О! не даймо дикому и гидкому бурянови взрости въ силу на нашой духовной нивѣ и пôдъ нашимъ окомъ...

Мысли повысшй були предметомъ нарадъ въ однôмъ бôльшôмъ кружку священникôвъ и зродили гадку выдавати часопись для народа пôдъ заглавіемъ:

„ПОСЛАННИКЪ“

письмо церковно-народное зъ образками.

Задачею нашои часописи буде: подавати народови здоровый кормъ духовный, его въ дусѣ христіяньскôмъ и католическôмъ просвѣщати, поучати о всемъ пожиточнôмъ, заняти для всего, що добре и честне, а въ кôнци и забавити по трудахъ житейскихъ; навѣть и розвеселити по Божому и по христіяньски

Програма нашои часописи буде якъ найобширнійшою, длятого писати будемо о всемъ, що тôлько нашъ нарôдъ обходити може: будутъ статіи религійніи найрôжноднѣйшого содержанія на первомъ мѣстци пôдъ сталою рубрикою „кормъ духовный;“ дальше повѣсти религійно-моральнй, притчи, образки на тлѣ житя сельского и мѣщаньского; описи и при-

годы подорожей въ далекіи и чужіи краи съ особлившимъ увзглядненьемъ миссіонарскихъ подвигôвъ католическои церкви, церковно-народніи пѣсни сь нотами; всякй практики а особливо господарско-промисловй; вѣдомости и описи о всѣхъ цѣкавыхъ и хосенныхъ на свѣтѣ винаходкахъ и машинахъ; поучительнй судовй розправы и приключенія; політика безъ сварнѣ и образы Божои; вѣсти церковнй и шкôльнй, а на конецъ щось смѣшного для забавки и розвеселенія духа. Надто въ мѣру фондôвъ будутъ помѣщенй краснй образки для окрасы нашого письма и пріятности нашихъ читателей. Словомъ не ма такои рѣчи на свѣтѣ, о чêмъ бы мы не писали. Тôлько про одно николи! Про всяку вражду, згôршенье, поневѣрку оденъ другого и колотню не хочемо и чути — отрицаемось того якъ сатаны на св. крещенію, бо то все дуже лихій матеріялъ, зъ которого жадного будинку на твердôмъ фундаментѣ живои вѣры и любови народу поставити не можна. Во всѣхъ справахъ руководитить будемо тымъ найвысшимъ Божимъ закономъ: „возлюби ближнёго твоего, яко самого себе.“ Зъ тои дороги мы николи не зôйдемо, а духъ христіяньскои любови най насъ всѣхъ и во всемъ всегда оживляе, бо безъ тоиже любови „ничтоже єсьмо“ каже св. ап. Павелъ. „Передовсêмъ майте любовъ оденъ ку другому, а любовъ покрываε множество грѣховъ,“ мовитъ св. ап. Петръ.

Партій не узнаемъ жадныхъ: знаемъ тôлько Русинôвъ, найвѣрнѣйшихъ пôдданыхъ Найяснѣйшого Монарха и щирыхъ любячихъ сынôвъ св. католическои, единоспасительнои церкви. То нашоє поле и на тôмъ полю такъ широкôмъ и буйнôмъ будемо въ тихости и щирости сердця трудитись.

Не хочемъ и не будемъ сягату далеко по за кордоны и числити на вѣтеръ десятки миліонôвъ, бо тое на ничо не придалось, хиба на тое такъ далеко сягати, щобы близко и пôдъ носомъ ничо не осягнути а навѣть и сотокъ людей для правдивои христіаньскои просвѣты и для правды и справедливости Божой не позыскати...

Надѣемъ ся, що въ такôмъ дусѣ редагована часопись ôтдасть величественну прислугу въ душпастырствѣ, просимо затѣмъ умыльно всѣхъ нашихъ Одномышленникôвъ въ той справѣ не тôлько о матеріяльну черезъ предплату, але еще бôльше моральну помôчъ, удѣляючи намъ своихъ умныхъ совѣтôвъ и наставленій, за которыми мы охотно пôйдемо, бо признаемоса, що силы одного чоловѣка суть за слабй на та-

кое дѣло и тôлько соединенными силами и единодушно здужаемъ такъ красной але и такъ тяжкой задачи достойно ôтповѣсти.

Капиталôвъ, матеріялôвъ и засобôвъ не посѣдаемо жадныхъ, жертвуемъ тôлько охотно нашъ трудъ и найлучшу волю прислужити ся доброй справѣ а вѣруючи сильно въ помôчъ Божу надѣемось, що идучи крокъ за крокомъ, степень за степенемъ що разъ высше и высше на дорозѣ можливого совершеньства, кладучи цеголку за цеголкою, камѣнецъ за камѣнцемъ, зможемо колись красный храмъ здоровои христіяньскои просвѣты на Руси на хвалу Божу и пожитокъ народа рускаго сооружити.

Часопись „ПОСЛАННИКЪ“ буде тымчасово выходити що 2 недѣли, а колибы зголосилося достаточне число предплатителѣвъ буде выходити щ о т ы ж д н я

Предплата до кôнця року за 3 кварталы выноситъ 1 зр 50 кр. (можливѣ наддатки принимаемо на коренный фондъ и скоршій розвôй нашого издательства) котору упрашаемъ на руки пôдписаного ласкаво надсылати, а то по можности якъ найскорше, бо ôтъ того цѣлый успѣхъ и изданіе першого числа нашого „ПОСЛАННИКА“ — обы тôлько въ имя Боже — залежати буде.

Поручаючись молитвамъ Всечестныхъ Собратей пишусь покорнымъ ихъ слугою и во Христѣ братомъ

ЛЕВЪ ДЖУЛЬНЬСКІЙ

парохъ въ Лапшинѣ п. Бережаны.

П. Т.

Запрашаючи якъ найусерднѣйше до у ч а с т и прошу о ласкавый ôтвѣтъ.

Зъ печатнѣ А. Цѣхоцкого въ Бережанахъ.

БОЖЕ БЛАГОСЛОВИ!

День 24. вересня року Божого 1893. буде на всегда памятнымъ для мѣста Бережанъ и его околицѣ. Того дня положено фундамента пôдъ будову новои церкви. Святѝ и дорогѝ серцю памятки давнои бувальщины, перехованѝ въ тôй святыни, потребували конечно достойнѣйшого примѣщеня. О поставленю новои церкви въ дорозѣ конкуренціи не можемо и думати по причинѣ крайного убожества мѣщанъ. Кромѣ приобѣцянои помочи въ матеріялахъ зô стороны Колятора Ясн. Вельм. Пана гр. Я. Потоцкого, не маємо совершенно н і я к и х ъ фондôвъ.

Пôдносимо благальный голосъ до жителѣвъ мѣста Бережанъ, его околицѣ и цѣлого краю безъ рôжницѣ обряда и народности и кличемо: Поможѣтъ намъ до будовы тои святынѣ! Матерь Божа въ чудотворнôмъ образѣ и св. Іоаннъ Креститель умолятъ Вамъ ласки у Божого Сына и Онъ воздасть Вамъ сторицею за Вашѝ жертвы для Божои хвалы. Передовсѣмъ звертаємось съ особлившимъ упованьемъ до Васъ, бувшихъ ученикôвъ Бережаньскои гимназіи, Мужей нынѣ на становискахъ! Єсли Вамъ дорога згадка на минувшѝ молодѝ лѣта, если не выгасла въ серцю Вашôмъ любовь и вдячнôсть для св. Церкви и Матери Божои, пôдъ Котрои Онѣку прибѣгалисьте идучи до школы, и за помочію Котрои дôйшлисьте до цѣли Вашихъ трудôвъ и бажань, то поспѣшѣтъ теперь съ доброохотными датками и причинѣтся бодай одною цеголкою до выставленя Єй великолѣпного Храма благодарности.

Найменшій датокъ записаный буде въ памяткову книгу благодѣтелей и создателей сеи Церкви и „отъ рода въ родъ“ поминатись будутъ ихъ имена при Богослуженіяхъ.

„Доброохотного дателя любитъ Богъ“; „Дайте а буде вамъ дано“ — мовитъ св. Письмо.

ВЪ ИМЕНИ КОМІТЕТУ БУДОВЫ:

Свящ. Т. Кордуба,

Деканъ и парохъ Бережаньскій.

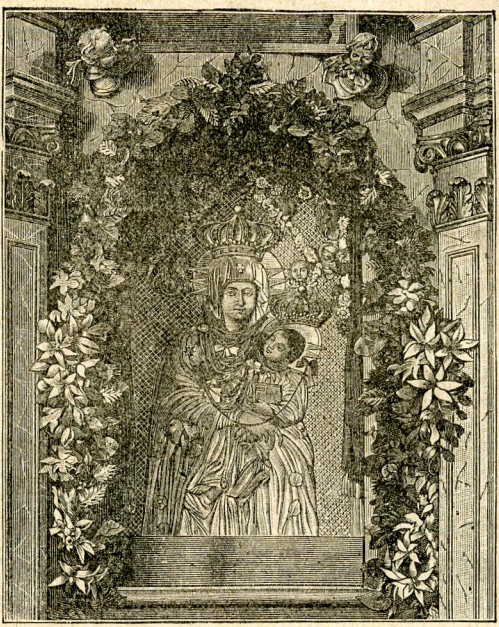

ЧУДОТВОРНЫЙ ОБРАЗЪ МАТЕРИ БОЖОИ
въ церквѣ въ Бережанахъ.

Образъ той старинный, прекрасного мальовила, перенесено передъ трема вѣками зъ Риму до каплицѣ оборонного замку Сѣнявскихъ въ Бережанахъ, где зостававъ въ бочнômъ олтари зъ чорного мармуру до року 1831, въ котрômъ то роцѣ дня 23. листопада перенесеный зоставъ торжественно до церкви въ Бережанахъ. Ту прославився многими чудесами.

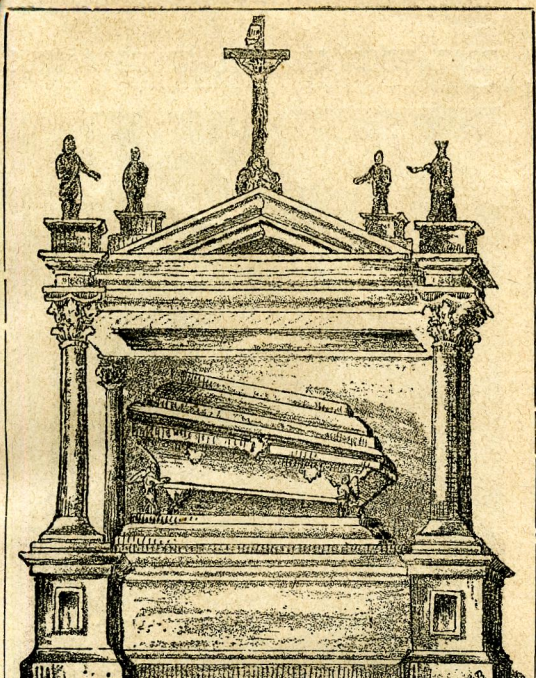

Мощи св. Іоанна Крестителя въ церквѣ въ Бережанахъ.

О мощахъ тыхъ згадує писатель греческій Θеодоръ Дафнопатъ. Св. Єванг. Лука перенѣсъ ихъ зъ Севастіи, где они почивали побôчь гробу пророка Єлисея, до Антіохіи. Зъ ôтси перенесено ихъ до Константинополя а потому дôстались они въруки волоского володѣтеля Іереміи Могилы. Въ року 1673 подарувала ихъ господарева Пенричайкова Николаєви Сѣнявскому. Року 1715. перенѣсъ мощи тѝ зъ каплицѣ Сѣнявскихъ Єпископъ Атаназій Шептыцкій при участи кôлькасотъ священникôвъ множества народа и при ôтгомонѣ пушокъ до церкви въ Бережанахъ, где они по нынѣшный день перебуваютъ и где имъ побожнѝ люде, прибувшѝ зъ найдальшихъ сторонъ поклôнъ и честь ôтдаютъ.

ПЛЯНЪ
БУДОВЫ НОВОИ ЦЕРКВИ
ВЪ БЕРЕЖАНАХЪ.

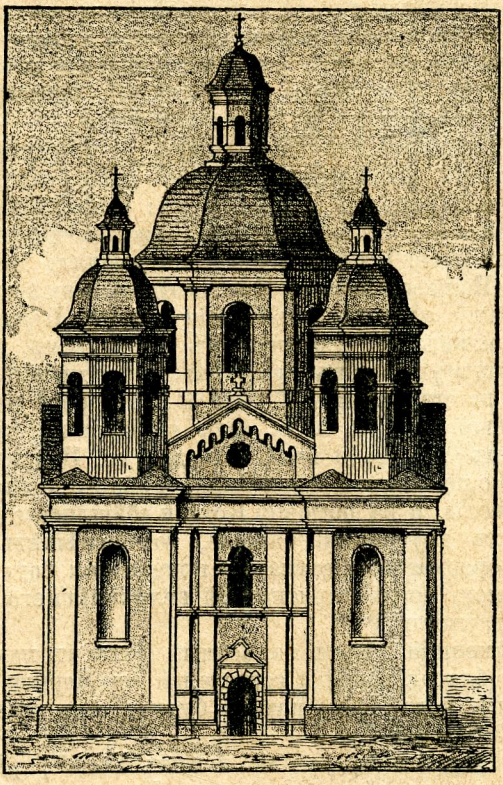

BOŻE BŁOGOSŁAW!

Dzień 24. września roku Pańskiego 1893 będzie na zawsze pamiętnym dla miasta Brzeżan i jego okolicy. Dnia tego położono fundamenta pod budowę nowej miejskiej cerkwi. Święte i drogie sercu pamiątki dawnej przeszłości, przechowane w tej świątyni, potrzebywały koniecznie godniejszego umieszczenia. O postawieniu nowej cerkwi w drodze konkurencyjnej nie można było myśleć z przyczyny ostatecznego ubóstwa mieszczan Brzeżańskich. Prócz przyobiecanej pomocy w materyałach ze strony Kolatora J. W. Pana hr. J. Potockiego nie posiadamy wcale żadnych funduszów.

Podnosimy błagalny głos do Szanownych Mieszkańców miasta Brzeżan, jego okolicy i całego kraju bez różnicy obrządku i narodowości i wołamy: Pomóżcie nam do budowy tej Świątyni! Najświętsza Panna w cudownym obrazie i św. Jan Chrzciciel ubłagają Wam łaski u Bożego Syna a On odda Wam stokrotnie za te dary złożone na chwałę Bożą.

Zwracamy się ze szczególną ufnością do Was, byłych uczni gimnazyum Brzeżańskiego, a dziś Mężów na stanowiskach. Jeżeli Wam droga pamięć minionych młodych lat, jeżeli nie wygasła w sercu Waszem miłość i wdzięczność do św. katolickiej wiary i Najświętszej Dziewicy, pod której opiekę uciekaliście się spiesząc do szkoły i przy pomocy Której osiągnęliście cel Waszych trudów i życzeń, — pospieszcie teraz z dobrowolnemi datkami i przyczyńcie się przynajmniej jedną cegiełką do wystawienia Jej wzniosłej świątyni wdzięczności.

Najmniejszy datek zapisany będzie w pamiątkową księgę i we wieczystych Mszach św. wspominani będą dobrodzieje i fundatorowie. „*Chętnego dawcę miłuje Bóg*“ — „*Dajcie, a będzie wam dano*“ mówi pismo św.

Z Komitetu budowy

Ks. T. Korduba,
Dziekan i proboszcz Brzeżański.

POD TWOJĄ OBRONĘ UCIEKAMY SIĘ!

CUDOWNY OBRAZ NAJŚWIĘTSZEJ PANNY MARYI
w gr.-kat. cerkwi w Brzeżanach.

Starożytny obraz ten, pięknego pędzla, przeniesiony został przed trzema wiekami z Rzymu do kaplicy obronnego zamku Sieniawskich w Brzeżanach, gdzie zostawał w bocznym ołtarzu z czarnego marmuru do roku 1831, w którym to roku dnia 25. listopada przeniesionym został przy uroczystej processyi do Cerkwi w Brzeżanach. Tu zasłynął obraz ten wielu cudami.

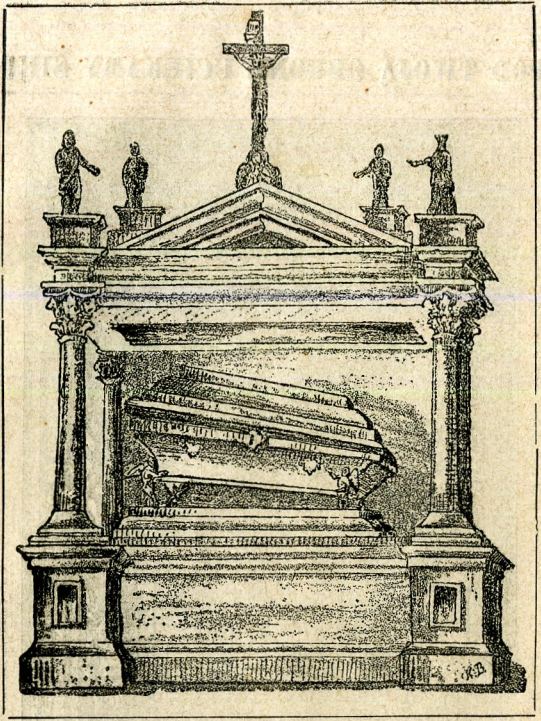

RELIKWIE ŚW. JANA CHRZCICIELA
W GR.-KAT. CERKWI W BRZEŻANACH.

O relikwiach tych wspomina pisarz grecki Teodor Dafnopat. Św. Ewangielista Łukasz przeniósł część ręki św. Jana Chrzciciela z Sebastyi, gdzie zwłoki tego świętego spoczywały obok grobu proroka Elizeusza, do Antiochii. Tu zasłynęły one wielu cudami. Stąd przeniesiono je do Konstantynopola a potem dostały się do rąk wołoskiego hospodara Jeremiasza Mohyły. W roku 1673 podarowała hospodarowa Penryczajkowa Mikołajowi Sieniawskiemu, który je złożył w kaplicy zamkowej.

Roku 1715 przeniósł je biskup Atanazy Szeptycki przy udziale kilkuset księży wszystkich trzech obrządków, mnóstwa narodu, szlachty, wojska i przy odgłosie armat do cerkwi do Brzeżan, gdzie się one przechowują po dzień dzisiejszy i gdzie im pobożny lud, przybyły z najdalszych stron, pokłon i cześć oddaje.

PLAN
budowy nowej cerkwi
W BRZEŻANACH.

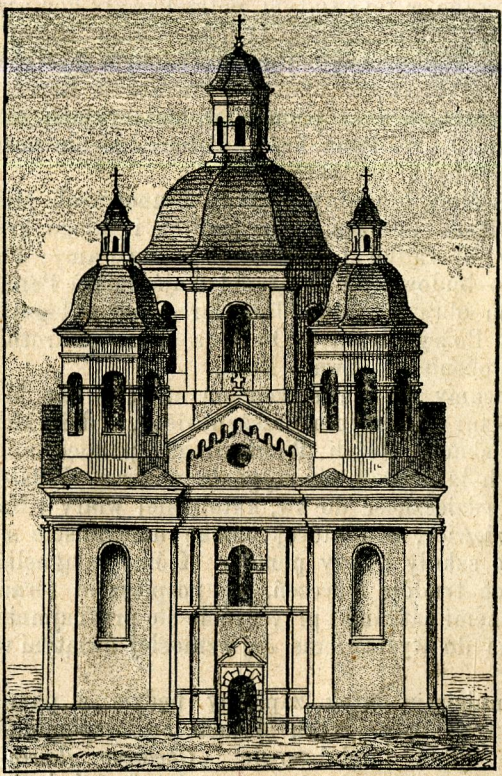

MODLITWA

do Pana Jezusa Ukrzyżowanego

w obrazie Żarwanickim cudami słynącego.

O najsłodszy Jezu, zbawicielu mój! Ty dla miłości mojej zstąpiłeś z nieba na ziemię, z łona Ojca przedwiecznego w wnętrzności Panienskie i człowieczeństwem pokryty, wszystkie starania i pracę na ten łożyłeś koniec, abyś mię do nieba, do któregom był utracił prawo, powtórnie zaprowadził. Ty życia samego nie żałowałeś, abyś mię umarłego ożywił. Pozwoliłeś się do krzyża przybić, abym obaczył, jak jesteś dobry, łaskawy, miłosierdny. Nakłoniłeś ubóstwianą głowę, abyś mi pokoju wiecznego oddał pocałowanie. Rozciągnąłeś wszechmocne ręce, abyś mię temi do serca Twego niepojętą miłością pałającego, przytulił. I cóż ja na to? O ślepoto! O złości moja! Nie uważałem tak wielkiej dobroci Twojej, nie zbliżyłem się, nie przyszedłem do Ciebie! Więcej znikomą ulubiłem świata piękność, niżeli Ciebie dobro niewymowne i na wieki trwające. Dziś dopiero, spojrzawszy na Cię codziennie cudami i łaskami słynącego, poznaję Ciebie, poznaję i siebie — Ciebie, jak jesteś dobry, łaskawy, miłosierny — siebie, jak jestem zły, nie dobry, zapamiętały. I to poznawszy, bojaźnią przerażony, przypadam do ubóstwionych nóg Twoich i z pokutującym wołam Dawidem: „Zmiłuj się nademną

Boże, według wielkiego miłosierdzia Twego, a według mnóstwa litości Twoich zgładź nieprawości moje!“

Najsłodszy Jezu! pozwoliłeś ślepym przejrzeć, oświeć i mię światłością łaski Twojej, abym mógł poznać wszystkie grzechy moje. Przywróciłeś niemym mowę, daj i mnie, wstydem i złością oniemiałemu, abym należycie i z żalem serdecznym opowiedział wszystkie nieprawości moje. Oczyściłeś trędowatych od zmazy ciała, oczyść i duszę moją, kałem grzechowym zeszpeconą. O Jezu, miłości nieograniczona! wysłuchaj prośby sługi Twego, któregoś nie srebrem, nie złotem, lecz kwią Twoją Przenajświętszą odkupił, wysłuchaj, z westchnieniem powtarzam — i nie odrzucaj mię od siebie, aby mi powtórnie nieprzyjaclel duszy z natrząsaniem się nie powiedział: „oto zmocniłem się na niego“. Daj mi, tu na ziemi Ciebie w sercu, myśli i uściech mieć zawsze, a potem z Tobą, w królestwie niebieskim na wieki wieków,

Amen.

Wiek upłynął, a łaska Boga nie ustaje,
Świadczy każdy, kto z wiarą tutaj się udaje.

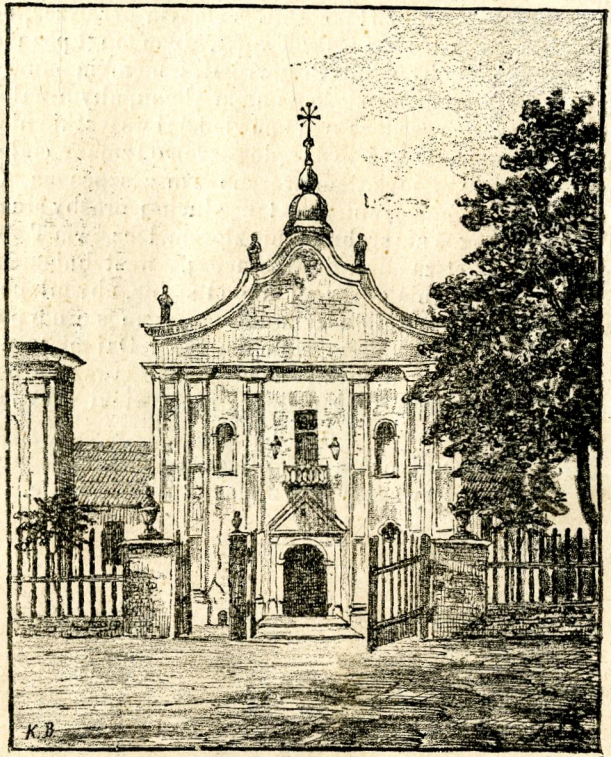

Cerkiew w Zarwanicy.

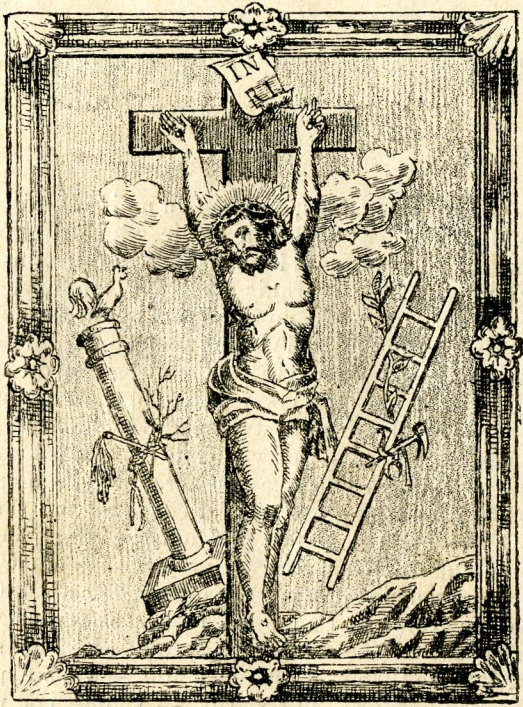

Cudowny obraz Pana Jezusa w cerkwi w Zarwanicy.

Примѣч:

Карбиналъ Левицкій
Надвя чоловѣка (2 рубля) } ч. 1.
Любой сыновъ

— · —

Сынъ стасая честь ошибъ

P. T.

Seit dem Jahre 1889. erscheint in Brzeżany in Galizien in ruthenischer Sprache ein Volksblatt „Poslannyk“ (der Bote); nebstbei erscheint jährlich ein **„Kalender des Posłannyk“** *in einer Auflage von 8.000 Exemplaren.*

Dieser „Kalender des Poslannyk“ wird dem Pfarrämtern in Gnlizien, Bukowina und im nördlichen Ungarn, den Gemeinden, Schulen und Landwirthen, welche seit 5 Jahren meine beständigen Abonnenten sind, zugesendet.

Es kann keine bessere Gelegenheit für Handels und Gewerbsleute geben, als durch Insertion in diesem Volks-Kalender pro 1894 Jahr die weitesten Kreise auf Ihre Firmen aufmerksam zu machen.

Ankündigungen in diesem ruthenischen Volks-Kalender finden eine besondere Verbreitung bei der Landbevölkerung und sind Anoncen an den Gefertigten bald möglichst einzusenden.

Der Preis ist enorm billig: Ganze Seite kostet 8 fl.; $^1/_2$ *Seite 4 fl.; und* $^1/_4$ *Seite 2 fl. 50 kr.*

Leo Dżułyński

Pfarrer und Redacteur des ruthenischen Volksblattes

„Posłannyk“

in Brzeżany (Post loco) in Galizien.

P. T.

Niezwyczajne powodzenie, jakiego doznał mój tegoroczny „Kalendarz Posłannyka“, zniewala mnie przystąpić do wydania takiego kalendarza również i na rok **1894** i to w powiększonym nakładzie 8.000 egzemplarzy.

„Kalendarz Posłannyka“ rozesłanym będzie do ruskich urzędów parafialnych w Galicyi, Bukowinie i północnych Węgrzech, do gmin, szkół i znaczniejszych gospodarzy, jako stałych prenumeratorów moich wydawnictw, wychodzących w Brzeżanach od pięciu lat.

Nie może być lepszej sposobności dla firm handlowych i przemysłowych do ogłoszenia swoich firm, jak właśnie przez ten ruski kalendarz ludowego pisma „Posłannyk“. Tą drogą dostaną się wszelkie ogłoszenia i anonsy do najszerszych kół czytelników, przeważnie po wsiach.

Cena inseratów w tem kalendarzu została możliwie obniżoną a mianowicie: cała strona wynosi 8 zł.; ½ strony 4 zł.; ¼ strony 2 zł. 50 ct.

Upraszam o rychłe zamówienia.

Ks. Leon Dżułyński

Redaktor ludowego pisma ruskiego „Posłannyk“

i „Książeczek missyjnych“

w Łapszynie poczta Brzeżany.

П. Т.

Незвычайне поводженье, яке мавъ мôй сегорôчный „Календарь Посланника“, заохочуе мене выдати его и на рôкъ **1894** въ збôльшенôмъ числѣ 8.000. примѣрникôвъ.

Календарь сей розôсланый буде до урядôвъ парохіяльныхъ, громадъ, школ и знатнѣйшихъ господарѣвъ, яко моихъ пренумераторôвъ ôтъ пятёхъ лѣтъ. Не може бути лучшои способности для торговельныхъ и промысловыхъ фірмъ подавати до публичнои вѣдомости свои оголошеня, якъ черезъ сей народный „Календарь Посланника“. Тою дорогою дôстанутся всякѝ оголошеня и анонсы въ найширшѝ круги читателѣвъ.

Цѣна инсерату на цѣлу сторону календаря знижена на 8 зл.; на ½ стороны 4 зл.; на ¼ стороны 2 зл. 50 кр.

Прошу о якъ найскоршѝ замовленя

Свящ. Л. Джульньскій
Редакторъ „Посланника“
и „Книжочокъ миссійныхъ“
въ Лапшинѣ почта Бережаны.

Ж IV
16.082/1889

1889.